

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Didem AKYILDIZ

18. YÜZYILA AİT BİR KISSA-YI YÛSUF
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2012

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Didem AKYILDIZ

18. YÜZYILA AİT BİR KISSA-YI YÛSUF
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali CİN

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2012

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Didem AKYILDIZ'ın bu çalışması jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Vedat KARTALCIK

Üye (Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Ali CİN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Suat ÜNLÜ

V. Kartalçık

Ali CİN

Suat ÜNLÜ

Tez Konusu: **18. Yüzyıla Ait Bir Kıssa-yı Yusuf (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)**

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 05/01/2012

Mezuniyet Tarihi : 05/01/2012

Prof. Dr. Mehmet ŞEN
Müdür

.....

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	vi
İŞARETLER LİSTESİ	vi
METİNDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ	vii
ÖZET	viii
SUMMARY	ix
ÖNSÖZ	x
GİRİŞ	1
1. Kıssa-yı Yûsuf	2
2. Türk Edebiyatında Yazılmış Bazı Kıssa-yı Yûsuf lar	2
2.1. Ali'nin Eseri	3
2.2. Haliloğlu Ali'nin Eseri	3
2.3. Şeyyad Hamza'nın Eseri	3
2.4. Süle Fakih'in Eseri	4
2.5. Ahmed'in Eseri	4
2.6. Erzurumlu Darîr'in Eseri	4
2.7. Şeyh Akşemseddin-zâde Hamdullah Hamdi'nin Eseri	5
2.8. Kemalpaşa-zâde'nin Eseri	5
2.9. Abdurrahman Gubârî'nin Eseri	5
3. Kıssa-yı Yûsuf Mesnevisi	6
3.1. İncelenen Kıssa-yı Yûsuf'un Yazarı Hakkında	6
3.2. Eserin Yazılış Tarihi	8
3.3. Eserin Nüshası	8
3.4. Eserin Şekil Özellikleri	9
3.5. Eserin Dil Özellikleri	10

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1. İMLA ÖZELLİKLERİ	12
1.1. Ünlülerin Yazılışı	13
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı	14
2. SES BİLGİSİ	15
2.1. ÜNLÜLER	15

2.1.1.Ünlü Değişmeleri	16
2.1.1.1 kapalı e (è)	16
2.1.1.2. u > i değişmesi	16
2.1.1.3. ü > i değişmesi	16
2.1.1.4. e > i değişmesi	16
2.1.2. Ünlü Uyumu	17
2.1.2.1. Kalınlık-İncelik Uyumu	17
2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu	18
2.1.3. Ünlü Düşmesi	18
2.1.4. Ünlü Türemesi	18
2.1.5. Ünlü Birleşmesi	18
2.2.1.6. Ek Uyumsuzluğu	19
2.2. ÜNSÜZLER	19
2.2.1. Ünsüz Değişmeleri	19
2.2.1.1. t- > d- değişmesi	19
2.2.1.2. -t- > -d- değişmesi	20
2.2.1.3. -t > -d değişmesi	20
2.2.1.4. k- > g- değişmesi	20
2.2.1.5. -k- > -g- değişmesi	21
2.2.1.6. k̇- > ğ- değişmesi	21
2.2.1.7. -k̇- > -ğ- değişmesi	21
2.2.1.8. -k̇ > -ğ̇ değişmesi	21
2.2.1.9. d- > ṫ- değişmesi	21
2.2.1.10. -d > -ṫ değişmesi	21
2.2.1.11. -ç- > -ş- değişmesi	22
2.2.1.12. -j- > -ş- değişmesi	22
2.2.1.13. -k̇- > -ḣ- değişmesi	22
2.2.1.14. b- > p- değişmesi	22
2.2.1.15. -n- > -l- değişmesi	22
2.2.1.16. -r- > -l- değişmesi	22
2.2.1.17. -k > -ḣ değişmesi	22
2.2.1.18. -v- > -b- değişmesi	22
2.2.1.19. -v- > -p- değişmesi	23
2.2.1.20. -m- > -n- değişmesi	23
2.2.2. Ünsüz Türemesi	23

2.2.3. Ünsüz Düşmesi	23
2.2.4. Ünsüz Benzeşmesi	24
2.2.5. Ünsüz İkizleşmesi	24
2.2.6. Yer Değiştirme	24
2.2.7. Hece Düşmesi	24
3. ŞEKİL BİLGİSİ	24
3.1. YAPIM EKLERİ	24
3.1.1. İsimden isim yapım ekleri	24
3.1.2. İsimden fiil yapım ekleri	26
3.1.3. Fiilden fiil yapım ekleri	27
3.1.4. Fiilden isim yapım ekleri	28
3.2. İSİM	29
3.2.1. Çokluk Eki	29
3.2.2. İyelik Ekleri	30
3.2.3. İsim Hâl Ekleri	30
3.2.3.1. Belirtme hâli eki	30
3.2.3.2. Yönelme hâli eki	31
3.2.3.3. Bulunma hâli eki	31
3.2.3.4. Ayrılma hâli eki	31
3.2.3.5. İlgi hâli eki	32
3.2.3.6. Vasıta hâli eki	32
3.2.3.7. Eşitlik hâli eki	32
3.2.3.8. Yön ekleri	32
3.2.4. Soru Eki	32
3.2.5. Aitlik Eki	33
3.3. SIFAT	33
3.3.1. Niteleme Sıfatları	33
3.3.2. Belirtme sıfatları	33
3.3.2.1. İşaret sıfatları	33
3.3.2.2. Sayı Sıfatları	34
3.3.2.3. Soru Sıfatları	34
3.3.2.4. Belirsizlik Sıfatları	34
3.4. ZAMİR	35
3.4.1. Şahıs Zamirleri	35
3.4.2. İşaret Zamirleri	38

3.4.3. Dönüşlülük Zamirleri	39
3.4.4. Belirsizlik Zamirleri	39
3.4.5. Soru Zamirleri	40
3.4.6. Bağlama Zamirleri	41
3.5. ZARF	41
3.5.1. Yer ve Yön Zarfları	41
3.5.2. Zaman Zarfları	42
3.5.3. Miktar Zarfları	43
3.5.4. Soru Zarfları	44
3.6. EDAT	44
3.6.1. Ünlem ve Çağırma Edatları	44
3.6.2. Bağlama Edatları	45
3.6.3. Son Çekim Edatları	47
3.6.4. Kuvvetlendirme Edatları	47
3.6.5. Soru Edatları	48
3.6.6. İşaret Edatları	48
3.6.7. Şüphe Edatı	48
3.7. FİİL	48
3.7.1. Şahıs Ekleri	48
3.7.1.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri	48
3.7.1.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri	49
3.7.2. Şekil ve Zaman Ekleri	49
3.7.2.1. Bildirme Kipleri	49
3.7.2.1.1. Geniş Zaman Kipi	49
3.7.2.1.2. Şimdiki Zaman Kipi	50
3.7.2.1.3. Görülen Geçmiş Zaman Kipi	50
3.7.2.1.4. Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi	51
3.7.2.1.5. Gelecek Zaman Kipi	51
3.7.2.2. Tasarlama Kipleri	52
3.7.2.2.1. Şart Kipi	52
3.7.2.2.2. İstek Kipi	52
3.7.2.2.3. Gereklilik Kipi	53
3.7.2.2.4. Emir Kipi	53
3.7.3. Fiillerin Birleşik Çekimi ve İsim Fiili	53
3.7.4. Soru Eki	55

3.7.5. Sıfat-Fiil Ekleri	55
3.7.6. Zarf-Fiil Ekleri	55
4. YAPIM EKLERİ DİZİNİ	57

İKİNCİ BÖLÜM ÇEVİRİ YAZILI METİN	64
-------------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM GRAMATİKAL DİZİN	268
----------------------------------	-----

SONUÇ	548
KAYNAKÇA	552
ÖZGEÇMİŞ	555

KISALTMALAR LİSTESİ

Age: Adı Geçen Eser

Ar. : Arapça

bk.: Bakınız

C : Cilt

çev. : Çeviren

Far. : Farsça

H : Hicri

hzl. : Hazırlayanlar

krş. : Karşılaştırınız

M: Miladi

MÖ : Milattan önce

nu. : Numara

T. : Türkçe

TDAY Belleten: Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten

TDK: Türk Dili Kurumu

TKAE: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü

vb. : Ve benzeri

Yun. : Yunanca

İŞARETLER LİSTESİ

// : Fonem Parantezi

- : Fiil kökü, fiil köküne gelen ek

< : Bu şekilden gelir

> : Bu şekle gider

/ : Değişme

[...]: Metinde yazılması gerekirken yazılmamış harf, ek veya kelimeyi gösterir.

METİNDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

آ	a, ā, e
اِي	ı, i, ī, é
او	o, ö, u, ū, ü
ب	b, p
پ	p
ة ت	t
ث	s
ج	c
چ	ç
ح	h
خ	ḫ
د	d
ذ	z
ر	r
ز	z
س	s
ش	ş
ص	ş
ض	ḍ, ž
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	‘
غ	ġ
ف	f
قا	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ك	ŋ
و	v, o, ö, u, ū, ü
ؤ	w
ه	h, e, a
ي	y, ı, i, ī
ء	’

ÖZET

Çalışma konumuzu oluşturan bu Kıssa-yı Yûsuf, 18. yüzyılda, Muhammed bin Hüseyin tarafından yazılmıştır. Eserin tek nüshası vardır. Mesnevi türünde yazılan bu eser, toplam 100 varak, 3485 beyittir. Çalışmamız giriş, inceleme, çevriyazılı metin ve dizin kısımlarından oluşmaktadır. Giriş kısmında Kıssa-yı Yûsuf, Türk Edebiyatındaki bazı Kıssa-yı Yusuf ve inceleme yapılan Kıssa-yı Yûsuf mesnevisinden bahsedilmiştir. İnceleme kısmında, eserin imla, ses ve şekil özellikleri üzerinde durulmuştur. Daha sonra Arap harfli metin, çevriyazı olarak verilmiş ve ardından dizin kısmında eserin söz varlığı, gramatikal bir düzende incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kıssa-yı Yûsuf, Yûsuf ve Züleyha, 18. yüzyıl, Eski Anadolu Türkçesi, Muhamed Bin Hüseyin

SUMMARY

The Joseph Parable (The Story of Joseph and Zuleykha), the subject of our study in question, was written by Muhammad Bin Hossein in 18th century. There is one manuscript of the work. The work that was written in Marhnawi form, totally has 100 leaves and 3485 coupled. Our study consists of introduction, examination, transcribed text and index. The Joseph Parable, some other Joseph Parables in Turkish Literature and the parable that we studied on are mentioned in the introduction part of work. We focused on punctuation, phonetic and formal features of the work in the examination part. Then text is presented as transcribed from Arabic letters to Latin letters, and after more lexicology of the work presented in grammatical order in the index part of study.

Key words: The Joseph Parable, 18. century, The Story of Joseph and Zuleykha, Old Anatolian Turkish, Mohammad Bin Hossein.

ÖNSÖZ

Kur'an-ı Kerim'de Yûsuf sûresinde 111 ayette anlatılmış, baştan sona tam bir hikâye hüviyetine sahip tek hikâye olan Kıssa-yı Yûsuf, Kur'an-ı Kerim'de “ahsenü'l-kasas” yani “en güzel kıssa” olarak vasıflandırılmaya layık görülmüş bir hikâyedir. Bu hikâyeye önce Arap ve İran edebiyatlarında, daha sonra da Türk Edebiyatında asırlar boyu manzum ve mensur olarak çeşitli kişilerce çeşitli biçimlerde kaleme alınmış, değerini ve insanlar üzerindeki etkisini hiçbir zaman yitirmemiş ve yitirmeyecek kutsal bir hikâyedir.

Türk Edebiyatında Kıssa-yı Yûsuf yazma geleneği, Harezmi Ali olarak da bilinen Ali ile başlar. Dörtlüklerle yazılmış olan Ali'nin eseri, bünyesinde hem Doğu hem Batı Türkçesi dil özelliklerini barındırmasıyla Karışık Dilli eserler olarak da bilinen eserler arasında mühim bir rol oynar. Ali'nin eserinden sonra Anadolu'da mesnevi türünde yazılmış ilk Yûsuf u Züleyhâ olma özelliğine sahip bir diğer eserimiz, Şeyyâd Hamza'ya ait Yûsuf u Züleyhâ'dır. Eserini 13. yüzyılın sonunda sade bir dil ile yazan Şeyyâd Hamza'nın ardından Süle Fakih, Erzurumlu Darîr gibi şairlerin zamanında çok sevildiği anlaşılan Yûsuf u Züleyhâ Hikâyeleri gelir. 15. yüzyılda yaşadığı bilinen Hamdullah Hamdi'nin kaleme aldığı Yûsuf u Züleyhâ hikâyesi ise mesnevi tarzında yazılmış edebi değeri en yüksek Yûsuf u Züleyhâ hikâyesi olarak kabul edilmektedir. Bu eserlerle birlikte inceleme konumuzu oluşturan Kıssa-yı Yûsuf mesnevisinin elimizdeki yegâne nüshası 18. yüzyıl Osmanlı Döneminde yazılmıştır.

Üzerinde çalıştığımız eserin müellif hattı yoktur. İnceleme, eserin Milli Kütüphane'de 06 Mil Yz A 9605 numara ile kayıtlı bulunan nüshası üzerinde yapılmıştır.

Çalışmamız *Giriş*, *İnceleme*, *Çevriyazılı Metin* ve gramatikal bir *Dizin*'den oluşmaktadır. Giriş bölümünde Kıssa-yı Yûsuf hakkında genel bir bilgi verildikten sonra bu hikâyenin Türk Edebiyatındaki önemli temsilcileri üzerinde durulmuştur. Daha sonra ise inceleme konusu yapılan Kıssa-yı Yûsuf adlı mesnevinin yazarı, eserin yazıldığı tarih, eserin dili ile tür ve şekil özelliklerinden bahsedilmiştir.

İnceleme bölümü, eserin imla, ses ve şekil özelliklerini kapsamaktadır. Ayrıca inceleme bölümünün sonunda, metinde geçen yapım eklerinin kullanım sıklığını belirtmek için yapım ekleri dizini oluşturulmuştur. Eldeki nüshada birçok imla kusurları görülmekle birlikte eserin genel itibarıyla Eski Anadolu Türkçesiyle yazılmış diğer eserlerin dil özellikleriyle paralel özellikler gösterdiği saptanmıştır. Bununla birlikte fazlaca atasözü ve deyim geçen metnimizde sözlüklerde pek sık rastlayamadığımız ağız özellikleri de bulunmaktadır.

İnceleme kısmından sonra, Uygur imlasının da tesiri görüldüğü Arap harfli metnimizin genel olarak kabul gören Türkçe çeviri yazı alfabesiyle yazıldığı metin kısmı gelmektedir.

Metni kurarken edisyon kritiğe elverişli başka bir nüshanın daha olmayışı zorlanmamıza sebep olmuştur. Metin kısmında, nüshanın varakları 1a, 1b, 2a, 2b vb. olarak belirtilip her beyit, varak numaraları da belirtilerek ayrı ayrı numaralandırılmıştır. (Örneğin; 1a-1, 2b-15, 3a-7... gibi.) Metni aktarırken bariz görülen imla kusurları dışında, sesletimin önemli olduğu düşünülerek yazıldığı gibi aktarılmasına özen gösterilmiştir.

Dizin kısmında metinde geçen kelimeler gramatikal bir düzende alfabetik sırayla verilerek eserin söz varlığı ortaya konulmuştur. Madde başından sonra parantez içinde kelimenin hangi dile ait olduğu belirtilmiştir.(Ar., Far. gibi) Bununla birlikte Türkçe kelimelerin bu şekilde belirtilmesine gerek duyulmamıştır. Arapça ve Farsça gibi yabancı asıllı kelimeler eğer farklı bir biçimde geçtiyse, bu da yine madde başından sonra parantez içinde kelimenin aslî hâli yazılarak gösterilmiştir. Madde başından sonra, kelimeye eklenen ekler ve kelimeyle oluşturulan birleşik fiiller yine kendi içinde alfabetik olarak dizilip geçtiği beyit numaralarıyla birlikte yazılmıştır.

Çalışmamızın amacı farklı zaman ve coğrafyalarda yazılmış olan Kıssa-yı Yûsuf eserleri üzerinde yapılan çalışmalara, 18. yüzyılda yazıldığı bilinen bu mesnevi ile bir yenisini katmaktır.

Teşvikleriyle başladığım bu çalışmayı yine onun yardımlarıyla sürdürdüğüm kıymetli hocam Yrd. Doç. Dr. Ali Cin'e, metni okumamda yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Furkan Öztürk'e bütün içtenliğimle şükranlarımı sunarım. Ayrıca tüm zor zamanlarımda yanımda olan çalışma arkadaşlarım Arş. Gör. Yaşar Tokay ve Arş. Gör. Esra Kavasoglu'na da teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Didem AKYILDIZ

ANTALYA 2012

GİRİŞ

1. Kıssa-yı Yûsuf

Türk edebiyatında *Kıssa-yı Yûsuf*, *Yûsuf u Züleyha*, *Yûsuf u Zeliha* gibi adlarla bilinen bu hikâye, genel itibariyle Yûsuf peygamberin hayat hikâyesini konu alan, asırlar boyu çeşitli kişilerce çeşitli biçimlerde kaleme alınmış ve zevkle okunmuş bir hikâyedir.

Yûsuf u Züleyha hikâyesinin esasına dair belirtiler, tarihin ilk çağlarına kadar uzanmaktadır.¹ Hikâye, ilk olarak bazı unsurlarıyla MÖ 14. yüzyılda eski bir Mısır hikâyesinde yer almıştır. Ayrıca Tevrat'ın ilk kitabı “Tekvin-bab 0-50”de de geniş biçimde yer alırken İncil’de ise “Resullerin işleri, bab 7 de” kısaca konu edilmiştir.²

İslam çağındaki Türk edebiyatında hikâye türünün ilk kaynağı, Kur’an’daki kıssalar, dervişler arasında yayılmaya başlayan enbiya ve evliya menkıbeleri, din ulularının efsaneleştirilmiş kişilikleri ve kahramanlıkları çevresinde beliren söylentilerdir.³ İşte bu hikâyelerden biri de Kur’an-ı Kerim’de Yûsuf sûresinde 111 ayette anlatılmış, baştan sona tam bir hikâye hüviyetine sahip tek hikâye olan Kıssa-yı Yûsuf’tur ki bu hikâye Kur’an-ı Kerim’de “ahsenü’l-kasas” yani “en güzel kıssa” olarak vasıflandırılmaya layık görülmüş bir hikâyedir.

Kutsal kitaplarda yer almasıyla birlikte, içeriğinde evrensel tema ve duyguları barındırması nedeniyle de hem Batı hem de Doğuda ünlenmiş bu hikâyenin kaynağını -kesin çizgilerle ayrılmamakla beraber- Batıda Tevrat, Doğuda yani, Arap, İran ve Türk edebiyatlarında ise Kur’an-ı Kerim oluşturmaktadır.

2. Türk Edebiyatında yazılmış Bazı Kıssa-yı Yûsuf lar

Hem Kur’an-ı Kerim’de geçmesi hem de konusunun orijinalliliğiyle en çok yazılan ve okunan hikâyelerin başında gelen Kıssa-yı Yûsuf’u birçok şair, kendi duyuş ve görüşlerini de katıp hikâyeyi daha çekici bir hale getirerek yüzyıllar boyunca kaleme almışlardır. Agâh Sırrı Levend’in tespitine göre manzum ve mensur yüze yakın Yûsuf ve Züleyhâ Hikâyesi vardır.⁴ Bunlar arasında müellifleri bilinenlerden bazıları şunlardır:

¹ Prof. Dr. Gönül Ayan; “*Ahmet Yesevi Etkisiyle Yazılan İki Yusuf u Züleyha*,” *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, sayı:3, Konya 1997,s. 31.

² Nurullah ÇETİN, “*Yeni Türk Şairinin ‘Yûsuf ve Züleyhâ Hikâyesi’ Duyarlılığı*” *Türkoloji Dergisi*, XIII. cilt, sayı I, Ankara 2000. s.109.

³ Agah Sırrı Levend, “*Divan Edebiyatında Hikaye*”, TDAY Belleten, Ankara, 1967, s.71.

⁴ Agah Sırrı Levend, “*Hamdi’nin Yûsuf u Züleyhâ’sı*”, TDAY Belleten, Ankara, 1968, s.173.

2.1. Ali'nin eseri

Türk edebiyatında yazılmış ilk Kıssa-yı Yûsuf olma özelliğini taşır. Eserin yazarı Türklük Dünyasında *Ali*, *Harezmlî Ali*, *Kul Ali*, *Gul Gali* adıyla anılmaktadır. Hayatı hakkında elimizde yeterli derecede bilgi olmamakla birlikte, Harezmlî bir Oğuz Türkü olduğu bilinmektedir. Eser 1234 yılında dörtlükler halinde yazılmış ve 12'li hece vezni kullanılmıştır. Birçok nüshası bulunan eser üzerinde ilk çalışma Houtsma'ya aittir. Eser üzerinde farklı kişiler tarafından çeşitli araştırmalar yapılmış olmakla birlikte, son olarak en kapsamlı çalışma Ali Cin tarafından yapılmıştır.⁵ Eserin önemli özelliklerinden biri de Doğu ve Batı Türkçelerini bünyesinde barındırmış olmasından ötürü Karışık Dilli Eserler olarak tabir edilen eserler arasında yer almasıdır.

2.2. Haliloğlu Ali'nin eseri

13. yüzyılda Kırım civarlarında yaşayan Kırım diline vakıf ve Oğuz Türklerine mensup bir şair olduğu anlaşılan Haliloğlu Ali⁶ bu eserini, Kırımlı Mahmud adlı bir şair tarafından Kırım diliyle yazılmış olan Yûsuf ve Züleyhâ hikâyesinden Anadolu Türkçesine tercüme etmiştir. Eser dörtlüklerle ve 7'li hece vezniyle kaleme alınmıştır.

2.3. Şeyyad Hamza'nın eseri

Şeyyad Hamza'nın hayatı ile ilgili çok az bilgi vardır. 13. yüzyılın sonu, 14. yüzyılın başında yazmış olduğu *Destân-ı Yûsuf*'un tek nüshası Türk Dil Kurumu Kütüphanesi'nde bulunmaktadır⁷. Eser sanat kaygısı gözetilmeksizin gayet sade bir dille yazılmıştır. Şeyyad Hamza'nın bu eserinin önemi, mesnevi tarzında Anadolu sahasında yazılmış ilk Yûsuf ve Züleyha hikâyesi olmasıdır. Eser üzerine ilk çalışmayı Dehri Dilçin⁸ yapmıştır. Talat Tekin⁹

⁵ Ali Cin, "*Ali' Kıssa-i Yûsuf (H.630/M.1233) Metin-İnceleme-Dizin*" Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora tezi, Ankara 2004.

⁶ Şahin Köktürk, "*Halil Oğlu Ali'nin Yûsuf ve Zeliha Hikayesi*", Turkish Studies, Volume 2/4 Fall 2007.

⁷ Emin Eminoglu, "*Şeyyad Hamza, Destân-ı Yûsuf*", IQ Yay. İstanbul, 2008, s.38.

⁸ Dehri Dilçin, "*Şeyyad Hamza, Yûsuf u Züleyha*" TDK Yay., İstanbul, 1946.

⁹ Talât Tekin, "*13. Asır Anadolu Şairlerinden Şeyyad Hamza'nın Destân-ı Yûsuf Mesnevisi Üzerinde Dil Tetkikleri*", Türkiyat Enstitüsü, Tez nu. 367, İstanbul, 1951.

ve Çimen Özçam¹⁰ eserin dil özelliklerini incelerken son olarak Osman Yıldız¹¹ ve Emin Eminoğlu¹² eser üzerinde çalışmış isimlerdir.

2.4. Süle Fakih'in eseri

Türk edebiyatının Yûsuf ve Züleyha hikâyesini kaleme alan önemli şairlerinden biri de Süle Fakih'tir. Şairin adının kesin olarak ne olduğu araştırmacılar tarafından çok tartışılmıştır.¹³ Hayatı hakkında hiçbir belgeye rastlanamayan Süle Fakih'in hangi yüzyılda yaşamış olduğu konusunda da tam bir görüş hâkim değildir. Kimi araştırmacılar 13. yüzyılda yaşamış olduğu kanaatindeyken kimi araştırmacılar da 14. yüzyılda yaşamış olduğunu düşünmektedirler. Eserin Türkiye genelinde yaklaşık 17 adet nüshası olduğu bu metin üzerinde çalışmış olan Kazım Köktekin tarafından tespit edilmiştir.¹⁴ Eser *fâilâtün*, *fâilâtün*, *fâilün* kalıbıyla kaleme alınmış yaklaşık 4800 beyitten oluşan hacimli bir eserdir. Dili oldukça sade olup, halk diline yakın bir kullanımı vardır.¹⁵

2.5. Ahmed'in eseri

Eserin dil özelliklerine bakıldığında 14. yüzyılda yazıldığı tahmin edilmektedir. Müellifi hakkında kaynaklarda hiçbir bilgi geçmemektedir. Eserin tek nüshası Konya Âsâr-ı Atîka Müzesindedir.¹⁶

2.6. Erzurumlu Darîr'in eseri

Şair ve bilhassa nâsir olarak şöhret bulan Erzurumlu Darîr, 14. yüzyılın ikinci yarısında yaşamış olup hayatı hakkındaki bilgileri yine ancak kendi eserlerinden edinilmektedir. Darîr bilinen ilk eseri olan Kıssa-yı Yûsuf'u 1367 yılında kaleme almıştır. Eserin tek nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndedir. Eser mesnevi tarzında, *fâilâtün*,

¹⁰ Çimen Özçam, “Şeyyad Hamza'nın Yûsuf u Züleyha Adlı Eserinin Dil Özellikleri”, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 1993.

¹¹ Osman Yıldız, “Şeyyad Hamza, Yûsuf u Züleyha”, Akçağ Yay., Ankara, 2008.

¹² Emin Eminoğlu, “Şeyyad Hamza, Destân-ı Yûsuf”, IQ Yay. İstanbul, 2008,

¹³ İsmail Ünver, “Sult, Suli, Sula, Sule ve Süli Fakih Rivayetleri Üzerine”, Türkoloji Dergisi, Dil ve Edebiyat Araştırmaları Derneği Yay., no: 2 XIV. C.1, Ankara, 2001, s.15-20.

¹⁴ Kazım Köktekin, “Süle Fakih'in Yûsuf ve Zelihası (İnceleme-Metin-Dizin)” 2 cilt, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1994 (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

¹⁵ Kazım Köktekin, “Bir Yûsuf ve Zeliha Şairi Süle Fakih ve Eseri”, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi S.4 Erzurum, 1996, s.173-179.

¹⁶ Leyla Karahan, “Erzurumlu Darîr, Kıssa-yı Yûsuf” TDK. Yay., Ankara, 1994, s. 13.

fâilâtün, fâilün kalıbıyla kaleme alınmıştır. Yaklaşık 2126 beyittir. Darîr bu mesnevisini diğer eserlerinden farklı bir bölgede, muhtemelen Doğu Anadolu’da yazmıştır. Birçok araştırmacı onu Âzeri Türkçesinin temsilcisi sayarsa da, eserleri esas itibariyle Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerini taşır.¹⁷ Eser hakkında en önemli çalışma Leyla Karahan’a aittir.

2.7. Şeyh Akşemseddin-zâde Hamdullah Hamdi’nin eseri

Bilindiği gibi Türk Edebiyatında ilk Kıssa-yı Yusuf Ali’ye aittir. Ancak mesnevi tarzında yazılmış ve edebi değere sahip ilk eser ise Hamdi’nin Yûsuf u Züleyhâ’sı kabul edilmektedir.

Hamdi ünlü tefsircilerin eserlerini göz önünde tutmuş, Kur’an’ın bu kıssa ile ilgili ayetlerini bölüm başlarına alarak, ayrıca Züleyhâ’ya da büyük yer ayırarak eserini meydana getirmiştir. Hamdi’nin mesnevisi, bu özelliğinden başka, canlılığı ve sanat değeriyle zamanında çok beğenilmiştir. Eser 1491 yılında kaleme alınmıştır. 6159 beyitten oluşan hacimli bir eserdir. Eserin birçok nüshası bulunmaktadır.¹⁸ Eser üzerine Agâh Sırrı Levend, Naci Onur¹⁹ ve Cavit Kavcar’ın²⁰ çalışmaları vardır.

2.8. Kemalpaşa-zâde’nin eseri

Kemalpaşa-zâde eserini 16. yüzyılın başında *mefâ’îlün mefâ’îlün fa’ûlün* vezninde kaleme almıştır. Eserinde Molla Cami’nin büyük tesiri görülmektedir. 7777 beyitten oluşmuş hacimli bir eser niteliğindedir. Eser üzerine Mustafa Demirel’in bir çalışması vardır.²¹

2.9. Abdurrahman Gubârî’nin eseri

16. yüzyılda yaşamış olan Abdurrahman Gubârî’nin Yûsuf u Züleyhâ adlı mesnevisi, Molla Cami ve Hamdi’nin aynı isimdeki mesnevilerine nazire olarak yazılmıştır. Gubârî eserini yazma amacı olarak bu iki mesnevinin meşhur ve değerli eserler olmakla birlikte, sık sık konuyla ilgisiz bahislere ve gereksiz ayrıntılara girdiğini, tertip bakımından düzensiz

¹⁷ Age s.23-26.

¹⁸ Agah Sırrı Levend, “*Hamdi’nin Yûsuf u Züleyhâ’sı*”, TDAY Belleten, Ankara, 1968, s.175.

¹⁹ Naci Onur, “*Hamdi, Yûsuf u Züleyhâ*”, Akçağ Yay., Ankara 1991.

²⁰ Cahit Kavcar, “*Hamdullah Hamdi’nin Yûsuf u Züleyhâ’sı*”, TDAY Belleten, Ankara, s.1968-1969, s.157-172.

²¹ Mustafa Demirel, “*Yûsuf u Züleyhâ*” Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara, 1983.

olduğunu ve mesnevi tarzına uygun olmayan formlar ihtiva ettiğini söylemiş ve kendi eserini öz, akıcı, tertipli bir mesnevi olarak yazmak istediğini yine kendi eserinde ifade etmiştir.²²

3. Kıssa-yı Yûsuf Mesnevisi

3.1. İncelenen Kıssa-yı Yûsuf'un Yazarı Hakkında

Üzerinde çalışma yaptığımız eserin müellifi hakkında kesin bir bilgi maalesef edinilememiştir. Bilindiği gibi Türk Edebiyatında asırlar boyu farklı kişiler tarafından çeşitli Kıssa-yı Yûsuf'lar vücuda getirilmiştir. Bunların içinde orijinal metinler olduğu gibi bazı metinler nazire olarak yazılmış bazıları da nazire şeklinde olmaksızın birden fazla Kıssa'yı Yûsuf'tan esinlenerek şairin kendinden de bir şeyler katmasıyla yazılmıştır. Öyle gösteriyor ki üzerinde çalıştığımız metin de birden fazla Kıssa'yı Yûsuf'tan esinlenerek yazılmış bir eserdir. Eserde Şeyyad Hamza'dan, Erzurumlu Darîr'den ya aynen alınmış yahut birkaç kelimesi farklı yazılmış birkaç beyit görülmekle birlikte eserde en çok Süle Fakih'in tesiri hissedilmektedir. Şöyle ki eserde toplam yedi gazel geçmektedir. Bunların dördünün makta kısmında “**fakî**” ismi geçmektedir. Eserde genellikle günlük konuşma dili olarak nitelendirebileceğimiz bir dil hâkimken bahsi geçen bu gazellerde dil biraz daha edebi bir hale bürünüyor ve eserin genel üslubu biraz daha farklılaşıyor. Bununla birlikte çabalarımıza rağmen Süle Fakih'in eserine maalesef dolaylı yoldan²³ ulaşabildiğimiz için bu eserler üzerinde tam bir mukayese fırsatı bulamadık. Aşağıda bahsi geçen gazellerin makta kısımları gösterilmiştir.

“*olur*” redifli gazelin (18b-17) makta kısmı:

*geç tekebbürlükden bugün ey fakî
şâhibü'l-kibr anda key maḥzûn olur*

²² Hasan Aktaş, “*Abdurrahman Gubârî, Yûsuf u Züleyha*”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2006, s. 6.

²³ Bu eserden Ülkü Çetinkaya'nın yapmış olduğu doktora tezinde “*Aşk Mesnevilerinde Kadın (Yûsuf u Züleyha ve Hüsrev ü Şirin Mesnevileri)*”Ankara Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü”- Süle Fakih'in mesnevisinden örneklere bolca yer vermesiyle yararlanılabilmektedir.

“durur”redifli gazelin (19b-14) makta kısmı:

söyle **fakî** dahı ‘aşkından anuñ
hiç uşanmaz dā‘imā bülbüldurur

“-esin”redifli gazelin (32b-6) makta kısmı:

şabr édersen sen dahı ey **fakî**
evliyālar érdüğine éresin

“-a”sesiyle kafiyeli gazelin (61a-4) makta kısmı:

söyle **fakî** dahı yūsuf bostānın
inşā ‘illāh nazm éde tezcek çıka

Bu gazeller dışında şair, 41b-11 numaralı beyitle birlikte, bir konudan diğerkonuya geçiş beyitleri diye de adlandırabileceğimiz beyitlerde, Kıssa-yı Yūsuf hakkında övgü dolu sözler söylemiş ve hikâyenin Allah tarafından iletilen kutsal bir hikâye olduğunu vurguladıktan sonra yeni konuya geçmeden bir önceki beyitte yine **fakî** ismini zikretmiştir:

- 41b-11 müstemi‘ oluñ gène bir destān
éydiserem diñleñüz ey dostān
- 41b-12 diñleyüben bu sözi fehm édesin
yūsufuñ gülistānın yaylayasın
- 41b-13 buncılayın şekerlü söz kıanda var
isteriseñ gène gülistānda var
- 41b-14 buña gülistān-ı yūsuf déyeler
güllerini dérüben yaylayalar
- 41b-15 bundan artuq destānlar çok durur
diñleyenlere sevābı yok durur

- 41b-16 *illā bunı dıñleyenlere şevāb
vêrisedür ağı allāh bî-ñesāb*
- 41b-17 *zîrā bu destānı allāh sôyledi
cebrā ’il hem bunı vaşf eyledi*
- 42a-1 *kışşaların görklü yegrekidi
kim oğursa yazuğun yorurıdı*
- 42a-2 *söyle fakîñün yazuğunu dilim
yarlıgâğıl ey kerîm ey rañîm*

Üzerinde çalışılan nüshanın müstensihine gelince, eserin son beyitinde (100a-17) müstensihi olduğunu düşündüğümüz *Muhammed bin Hüseyin’in adı geçmektedir.*

*“el-luğat-i ketebehū muħammed bin ħüseyn ğaferu ’l-lāh
lehū ve livālideyni ve li cemî ’ü ’l-mü’ minîn”*

Müstensih olduğunu düşündüğümüz bu kişi hakkında da hiçbir kayıt bulunamamakla birlikte, eseri yazış tarzına bakıldığında çok iyi bir müstensih olmadığı söylenebilir. Ayrıca inceleme yaptığımız eserin tek nüshası olan Milli Kütüphanede 06 Mil Yz A 9605 numaralı kayıta yer alan yazmanın arkasında yine aynı kişinin kaleminden çıkmış 204 beyitlik bir Kıssa-yı Kerbela bulunmaktadır. Bu eserin sonunda da “*şāhib ü mālîk Molla Muhammed el-ħaķîr ibn-i Hüseyñ Efendi-zāde*” ibaresi geçmektedir.

3.2. Eserin Yazılış Tarihi

Eserin yazılış tarihi bir beyit içerisinde geçmemekle birlikte son sayfanın alt köşesinde Arap rakamlarıyla *sene 1198* yazılmıştır. Dolayısıyla eserin miladi takvime göre 1784 yani 18. yüzyılda yazıldığını söyleyebiliriz.

3.3. Eserin Nüshası

Bugün için eserin elimizde tek bir nüshası mevcuttur. İnceleme konumuzu oluşturan bu nüsha da Muhammed bin Hüseyin tarafından istinsah edilen Milli Kütüphanede *06 Mil Yz*

A 9605 numaralı kayıttta bulunan el yazmadır. Bu nüshanın sırtı ve çeharkuşesi kahverengi meşin olup üzeri silikleşmiş, soyulmuş ebru kâğıt kaplı harap bir cilttir. Dış 218x154, iç 180x115 mm ebatlarındadır. Üç ay filigranlı kâğıt türünde bozuk nesih ile yazılmıştır. Her varakta ortalama çift sütun olarak 17 satır vardır. Satır sayısı bazen 16, bazen de 18 olabilmektedir.

Yazma 100+VII varaktan oluşmaktadır. İlk 100 varağı Kıssa-yı Yûsuf'a ayrılmış olup sonundaki VII varakta Kıssa-yı Kerbelâ bulunmaktadır.

3.4. Eserin Şekil Özellikleri

Eser mesnevi tarzında *fâilâtün, fâilâtün, fâilün* vezniyle yazılmıştır. Bilindiği gibi klasik düzende yazılmış bir mesnevi; tevhid, münâcât, na't, eserin sunulacağı büyüğe övgü, mesnevinin niçin yazıldığını açıklayan sebep-i nazm ve hikâyenin anlatımı (âgâz-ı destan) bölümlerinden oluşur. İncelenen Kıssa-yı Yûsuf'ta böyle bir düzene uyulmayıp aşağıda belirtildiği gibi kısa bir giriş yapılarak hikâyeye hemen geçilmiştir:

1a-1   *kışşasın yûsufuñ şerh eylegil*
sergüzeştin evvel âhir söylegil

1a-2   *türkî dilince anı kılğıl edâ*
hişşe ala kamu yoğsul gedâ

1a-3   *mağza tefsîri rivâyet eylegil*
her ne söylersen kışşasından söylegil

1a-4   *hem ulular meclisinde söylene*
nazmla kışşa hikâyet eylene

Toplam beyit sayısı 3485 olan eserin içinde bir münâcât ve yedi gazel bulunmaktadır. Eserdeki konular ayrı ayrı başlıklar halinde verilmemiş olmakla birlikte eserde bulunan başlıklar şöyledir:

HEZÂ KİŞŞA-YI YÛSUF
BEYÂN-I KELÂM-I KUÐAYFİR
EL-MECLİS-İ EL-ŞÂN-I ZÛLEYHÂ
HİKÂYET-İ ETMEKÇİ VÛ ŞERBETDÂR
HİKÂYET-İ YA'KÛB

3.5. Eserin Dil Özellikleri

Üzerinde çalışılan nüsha 18. yüzyılda kaleme alınmıştır. Genel itibariyle Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerine sahip olan eser, bazı kelimelerde Eski Anadolu Türkçesinde görülmeyen düzleşmeleriyle de dikkat çekmektedir. Bununla birlikte eserin dili oldukça sadedir. Adeta halk hikâyesi anlatılır biçimde bir üsluba sahiptir diyebiliriz. Eserde aynı zamanda bolca deyim ve atasözü geçmekle birlikte sözlüklerde yer almayan bazı yerel söyleyişler de mevcuttur.

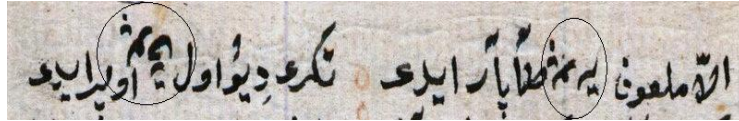
BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1. İMLA ÖZELLİKLERİ

Yapılan araştırmalara rağmen üzerinde çalışılan metnin ancak tek nüshasına ulaşılabilmektedir. Bu nüshanın kaleme alınış tarihi ise H.1198/M.1784 yılı olarak bilinse de eserin dil ve imla özelliklerine bakıldığında Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış diğer eserlerle paralellik gösterdiği görülmektedir.

Eser *bozuk nesih* yazı türüyle kaleme alınmıştır. Eserin bir kaç sayfasında su damlası veya diğer dış etkenler sebebiyle okunamayan kelimelerin yanı sıra, kelimedeki eksik veya fazla harf bulunması gibi kusurlar da okuma zorluklarına yol açmıştır. Bunların dışında bir beyitte (22b-1) *put* “پوت” kelimesi, anlaşılmasız bir nedenle ters bir biçimde yazılmıştır:

Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış metinlerin çoğu harekelidir. Ancak 16. yüzyıldan sonra yazılan metinlerin büyük bir oranının ise harekesiz olduğu görülmektedir. Artık bu devrede imla klasik bir düzene girmiş, yani kalıplaşmıştır.²⁴ İstinsah tarihi 18. yüzyıl olan bu metin de genel itibarıyla harekesizdir. Harekelendirilmiş kelimelere bakıldığında ise hareke, ya başka kelimelerle karıştırılma olasılığı olan kelimeleri ayırt etmek için konulmuş *sevindirüp* (سَوْدُورُوبُ) 23b-2; *döşege* (دُوشَكَه) 35a-1; *sîr* (سِير) 22a-12; *seyr* (سَيْر) 36b-1 ya da bütün harfleri yazılmış kelimelere gereksiz, bazen de yanlış şekilde konulmuştur *dudağın* (دُودَاغِين) 33b-12, *ser-güzeştin* (سَرَكَوَزَشْتِين) Bunların dışında harekenin, kelimenin sonundaki harfin yazılmadığı zamanlarda da kullanıldığı görülmektedir: *örü dur* (اورُدور) 11a-13.

Metin boyunca yabancı asıllı birkaç kelimedeki, hem yazım olarak hem de harekelendiriliş bakımından görülen tutarsızlık dikkat çekicidir. Örneğin *dāye* ve *terāzū* kelimeleri metinde; (طَيَا) 25b-15, 25b-16, 26a-12, 35a-1; (طَيَا) 25b-17, 26a-5, 26a-14, 26b-1, 35a-2, 35a-16, 35b-11; (طَيَا) 35b-17, 35b-8, ; (طَيَا) 36b-7, 37a-12, 75a-2 ve (ترهزی) 30a-2, (ترزو) 30a-3, (ترازو) 30a-4, 30a-7 biçiminde çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tür kelimelerin transkribe edilirken metinde kargaşa yaratmaması için en çok kullanılan halini baz alarak aktarılması uygun görülmüştür.

²⁴ Mehmet Gümüşkılıç, “Orta Osmanlıcada İmla-Telaffuz İlişkisi” *Turkish Studies*, Volume 3/6 Fall 2008, s. 288-289

Yabancı asıllı bazı kelimelerin yazımında görülen bu tutarsızlık, yine bazı Türkçe kelimelerin yazılışında da mevcuttur. Örneğin aynı kelime metnin çeşitli yerlerinde farklı imlalarla karşımıza çıkmaktadır:

olup (الوب) 3a-14	olup (اولوب) 23a-6
kuyu (قبو) 6a-11	kuyu (قويو) 6a-12
yuğaru (يوقارو) 10b-14	yuğaru (يوقرو) 10b-13

1.1. Ünlülerin Yazılışı

Kelime başında **a** ünlüsü genellikle medli elifle (ا) bazen elifle (آ) ve bazen de üstünlü elif (آ) ile gösterilmiştir: *arada* (آرآده) 2b-5, *altında* (التنده) 57a-5, *anda* (أنده) 75a-1, *at* (آت) 57a-5, *ağa* (اكا) 70a-13, *arğuru* (أرغوري) 64a-13, *āb* (آب) 95b-13, *āzād* (ازاد) 31a-2, *aşlıdur* (أصليدر) 23a-16.

Kelime içinde **a** ünlüsü genellikle elifle (ا), bazen de medli elifle (آ) gösterilmiştir: *çāre* (چآره) 31a-1, *atar* (آتار) 39b-9, *hikāyet* (حكآيت) 21b-1, *dermān* (درمان) 56a-10, *şataşur* (شور) 57a-8, *oğara* (اوگارآه) 46a-12.

Kelime sonunda **a** ünlüsü genellikle güzel he ile (ه) gösterilirken bazı kelimelerde bazen medli elifle (آ) ve bazen de elifle (ا) gösterilmiştir: *buğa* (بوگآ) 31a-1, *beğā* (بغا) 61a-3, *ağa*; (اكا) 50a-8, *bāzāra* (بازاره) 20b-6, *zamānda* (زمانده) 24b-10, *yā* (يا) 15b-9.

Kelime başında **e** ünlüsü elifle (ا) gösterilirken, kelime içinde ve sonunda genellikle güzel he ile (ه) gösterilmiştir: *ele* (اله) 80b-5, *édesin* (ايدِه سين) 45a-14, *istedüñ* (استدؤك) 24a-15.

Kelime başında **i**, **ı** ünlüleri elif-ye (اي) ile bazen de sadece elif (ا) ile gösterilmiştir: *irğar* (ارغار) 51b-6, *issi* (اسي) 73a-15, *ıqlım* (ا قليم) 55a-9, *ıblīs* (ابليس) 9a-12, *içün* (ايچون) 99a-13, *imdi* (امدي) 14a-14.

Kelime içinde ve sonunda ise **i**, **ı** ünlüleri ye (ي, ي) harfiyle gösterilmiştir: *kişi* (كيشي) 10b-14, *biti* (بيتي) 13b-7, *adı* (ادي) 62b-2, *urdu* (أوردوي) 83b-13, *gidüben* (كيدوبن) 92a-14, *yarı kılan* (يارى قیلان) 5b-12.

“Kelime başında **o**, **ö**, **u**, **ü** ünlüleri için (او) harfleri, kelime içinde ve sonunda ise vav (و) kullanılmıştır. Arap harflerinde bu dört ünlü için ayrı ayrı harfler yoktur. Kelimede bu ünlülerden hangisinin olduğu, bazen kelimenin diğer harflerinin kalınlık-inceliğine bakılarak

bazen de cümle içinden anlaşılabilir: *dertlü* (درتلو) 70b-8, *dolu* (دولو) 31b-16, *ulu* (اولو) 9b-3, *ölürsün* (اولورسون) 47a-9.

Esasında “perverd-gâr”, “rûzgâr”, “hân-mân”, “kird-gâr” gibi yazılan yabancı asıllı kelimelerin metnimizde “perverdigâr” 48a-9, “rûzigâr” 89b-15, “hânumân” 55b-15, “kirdigâr” 88a-16 şeklinde i (ی) ve u (و) harfleri yazılmış biçimde olduğu görülmektedir.

Farsçada vav-ı ma’dule ile yazılan *h̄ āce* (خواجه) ve *h̄ ān* (خوان) kelimeleri metnimizde elif (ا) kullanılmadan (خوجه) ve (خون) biçimlerinde yazılmış olmakla birlikte, *hoca* ve *hân* diye okunmuştur.

Arap harfli yazılan metnimizde imlada tam bir bütünlük olmadığı, bir kelimenin birden fazla yazımının olduğunu yukarıda belirtmiştik. Bunun yanı sıra Türkçe kelimelerdeki ünlülerin çoğunun genellikle gösterilmeye çalışılması Uygur yazı geleneğinin etkisiyle olabilir. Ancak, yabancı asıllı kelimelerin yazımında kaynak dildeki yazımına bağlı kalınmaya özen gösterilmesi, bir imla geleneği olarak bilinse de²⁵, metnimizde Arapça ve Farsçadan dilimize girmiş yabancı kelimelerin bazılarının yazımında da hem bütün ünlülerin gösterilmesi hem de ط / ذ / ض / ز veya س / ص / ث gibi Arap imlasında farklı harflerle yazılan bu seslerin yerinde kullanılmaması, metni kaleme alan kişinin imla bilgisinin yetersizliğini düşündürmektedir:

meclis:	(مجلس)	>	(مجلس) 1a-4
mâhir:	(ماهر)	>	(ماهير) 1a-9
nâzik:	(نازك)	>	(نازيك) 14b-5
gâfil:	(غافل)	>	(غافيل) 22b-17
hâzır:	(حاضر)	>	(حاظير) 26a-3
râzî:	(راضى)	>	(راظى) 13a-1

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

Metinde ünsüzlerin yazılışı, ünlülerin yazılışına göre daha tutarlıdır. Ancak ç/c, p/b, d/t ve k/g gibi ünsüzlerin yazımında bazen yer değiştirmeler söz konusu olurken, t/ṭ, k/ḳ,

²⁵ Mustafa Canpolat, “Arap Yazılı Türk Alfabesinin Gelişmesi”, *Harf Devrimi’nin 50. Yılı Sempozyumu*, TTK Yay., Ankara, 1991, s.49-50.

s/s/s, *h/h/h* ve *z/z/z* gibi harflerin kullanımında da bazı karışıklıklar kendini göstermektedir.

/ **ç** / ünsüzü bulunan kelimelerde bu ünsüz genellikle ç (چ) şeklinde yazılmış, ancak bazen ayırım yapılmadan c (ج) ile de gösterilmiştir: *çadır* (چادير) 89b-7, *çavuş* (چاوش) 25b-8, *çünkü* (چونكى) 47a-9, *çiçekler* (چچكلر) 21b-6, *çeşme* (چشمه) 99b-13, *açdı* (اچدى) 42b-14, içerü (اچرو) 17a-7, *keçiniğ* (كچينك) 7b-9, güç (كوج) 53a-3, kaç (قاچ) 63a-9, hiç (هيچ) 5b-1.

/ **p** / ünsüzü, kelime başında ve içinde p (پ) harfi ile karşılanırken kelime sonunda daha ziyade b (ب) harfi kullanılmıştır: *pādişāh* (پادشاه) 12a-4, *perde* (پرده) 82a-6, *pāc* (پاچ) 93b-14, *arpa* (ارپه) 55b-4, *bād-pāy* (بادپايي) 89a-12, *depdi* (دپدى) 76a-14, *pūş* (پوش) 64a-18, *ip* (ايب) 6b-11, *ip* (ايب) 7a-1, *çalap* (چالاب) 32b-2, *döküp* (دوکوب) 43b-12.

Metinde / **t** / ünsüzü ile başlayan Türkçe kelimeler kalın sıradan ise kelime başı t̄ (ط), ince sıradan ise t (ت) harfi ile yazılmıştır. Ayrıca Eski Türkçede / **t** /li olan bazı kelimelerin Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde /d/ye dönüştüğü bilinmektedir. Bu durum bu metinde de söz konusu olup bazen aynı kelimenin her iki şekli de karşımıza çıkmaktadır: *daş* (داش) 16a-14 / *taş* (طاش) 93a-15, *dağdılar* (داقديلر) 74b-3 / *tağdılar* (طقديلر) 6b-11, *daşar* (داآشر) 99a-1 / *taşar* (طشر) 69b-4.

/ **s** / ünsüzü kalın sıradan kelimelerde düzenli olarak ş (ص), ince sıradan gelen kelimelerde ise s (س) ile yazılmıştır. İstisna teşkil eden kelimeler ise çok azdır: *seçüp* (صچوب) 1a-8, *sanasin* (سناسين) 18a-13, *sarāyda* (صرايدا) 34a-17, *sil* (صيل) 59b-4.

Metinde / **k** / ve / **g** / harfleri tek bir harfle, *kef* (ك) ile gösterilmiştir. Kelimede hangi ünsüzün kullanılmış olduğu dönemin sesletim özelliklerine bakılarak ayırt edilmiştir. Ayrıca *kef* (ك) harfi, / **ŋ** / ünsüzü için de kullanılmıştır.

2. SES BİLGİSİ

2.1. ÜNLÜLER

Metnimizde 8 ünlü (a, e, ı, i, o, ö, u, ü) ve bir de *kapalı e* (è) ünlüsü bulunmaktadır.

2.1.1. Ünlü Değişmeleri

2.1.1.1. kapalı e (è)

Türkçede kök hecedeki kapalı e (è) ünlüsü ile ilgili tartışmalar, zamanımızdan 15. yüzyılda yaşamış olan Ali Şir Nevâyî'ye kadar geriye götürülebilir. Nevâyî 1499 yılında yazdığı *Muhâkemetü'l-Lügateyn* adlı eserinde Arapça ye (ع) harfinin aslında Türkçe metinlerde üç ayrı ünlü sesi karşıladığını çok açık bir şekilde belirtir. Bunlar *kapalı e (è)*, *i* ve Farsça uzun *î* sesidir.²⁶ Ancak geçen zamanda bu konuda bir fikir birliğine varamayan araştırmacıların eserlerinde ne yazık ki bu ünlü / i / ve / è / olarak iki farklı biçimde transkribe edilmiştir.

Metnimizde kök hecede *kapalı e (è)* ünlüsü bulunduran kelimeler olmakla birlikte, bu kelimelerin ye (ع) harfi kullanılmamış örnekleri de mevcuttur:

sél 82a-15, *yél* 56a-15, *bélden* 5b-5, *belinden* 10b-15, *bézemek* 89b-7, *bezedi* 16a-2, *éver* 75b-2, *érte* 8a-16, *élçi* 24b-12, *dérüben* 41b-14, *béter* 33b-13, *gérçek* 12b-17, *géc* 8a-5, *bêş* 28b-2, *érdi* 9b-6, *dédi* 5a-6, *dedi* 7b-6, *éşikde* 96a-12, *érkek* 21b-5.

2.1.1.2. u > i değişmesi

Metnimizde u > i değişmesine örnek birkaç kelime vardır:

uşbu > *işbu* 2b-8

uşda > *işde* 75a-1

uçun > *içün* 40b-8

2.1.1.3. ü > i değişmesi

Metinde *rüya* anlamına gelen “düş” kelimesi, tam 11 kez diş (ديش) şeklinde geçmektedir.

2.1.1.4. e > i değişmesi

Günümüz yazı dilinde i'li olarak kullanılan fakat esasında e ünlüsüne sahip kelimelerden örnekler metnimizde de bulunmaktadır: *geydi* 33a-1, *getdi* 7a-11, *eyü* 3b-14, *eşitdi* 14a-3.

²⁶ Timur Kocaoğlu, “Tarihî Türk Lehçeleri Metinlerinin Transkripsiyonlanmasında Kapalı è/i Meselesi”, Türk Kültürü, Ankara, S.483-484 (Temmuz-Ağustos 2003), s. 266-281.

2.1.2. Ünlü Uyumu

Başlangıçtan bugüne Türkçenin her döneminde, ünlülerin kalınlık-incelik uyumu bakımından -çok az istisna dışında- sağlam bir uyuma sahip olduğu bilinmektedir. Düzlük-yuvarlaklık bakımından ise bugünkü Türkiye Türkçesi dışında tarihi devirlerde hele ki Eski Anadolu Türkçe döneminde bu uyumdan söz etmek pek de mümkün değildir.

2.1.2.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Metnimizde ünlülerin kalınlık-incelik uyumu bakımından sağlam olduğu söylenebilir. Ancak buna istisna teşkil edecek kelimeler de yok değildir. -k1/-ki aitlik eki *kankı* 21a-13 kelimesinde uyuma bağlı şekilde kendini gösterirken *dīvārındaki* 73b-10 kelimesinde, günümüzde olduğu gibi uyum dışıdır.

Kalınlık-incelik uyumuna aykırı eklerimizden biri olan *-iken* zarf fiili, metnimizde *dururken* 10a-15, *ağlariken* 14b-17 gibi örneklerde görülmektedir.

Günümüzde “ l ” sesinin inceltici özelliğinden dolayı ince sıradan ekle oluşturulan *helal-lik* kelimesi metnimizde *helal-lık* biçiminde kalın sıradan -lık ekiyle oluşturulmuştur.

-gil/-gil emir eki metnimizde birkaç kelimedede uyumsuz biçimde kullanılmıştır: *anlagil* 24a-7, *demeğil* 31b-2, *kaşmagil* 39b-2, *étğil* 49b-4, *çalgil* 88b-2.

2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Düzlük-yuvarlaklık bakımından ünlü uyumunun Eski Türkçeden beri sağlam kuralları olmadığı bilinmektedir. Türkçenin tarihî dönemleri içerisinde çeşitli sebeplerle yuvarlaklaşmanın yoğun olduğu Eski Anadolu Türkçesi’nde bu uyumsuzluk, kendini daha da kuvvetli göstermektedir. Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini barındıran metnimizde de düzlük-yuvarlaklık bakımından bir ünlü uyumundan söz etmek pek mümkün olmamakla birlikte;

kapıg > *kapu* 20b-3, *şarıg* > *şaru* 18b-15, *tapıg* > *tapu* 3a-16 gibi kelimelerde kelime sonu -g/-ğ sesinin düşmesiyle meydana gelen yuvarlaklaşmalar, *demür* 6b-18 örneğinde olduğu gibi dudak ünsüzü sebebiyle oluşan yuvarlaklaşmalar, *artuğ* 17b-7, *ayruğ* 65a-11, *içerü* (iç-gerü) 96b-6 gibi aldığı ek sebebiyle oluşan yuvarlaklıklar ve *ağu* 23b-10, *altun* 10b-4, *berü* 83b-5, *gerü* 39b-17, *okı*- 25a-16, *incü* 46b-1, *kamu* 18a-14, *yılduz* 10b-16, *karşu* 18a-11, *kağü* 7b-6, *kendü* 1b-15 (bu kelime metinde 10 kez *kendi* biçiminde uyuma girmiş biçimde karşımıza çıkmaktadır.), gibi Eski Türkçeden beri yuvarlak ünlülü kelimeler görülür.

Bunların dışında *kesüp* 43b-12, *kığırtuban* 3a-14 *kıldum* 15a-9, *bildüm* 13a-8, *elimdedür* 39a-11, *érdürdi* 70b-4, *etmişdür* 98b-17, *geçürdi* 67b-4, *ansuz* 3b-3, *yetürmişsin* 84a-5, *bildük*

81b-4, *atanuŋ* 83a-10, *yerlü* 33b-8, *binevüz* 9a-12, *senüŋ* 37b-14 gibi yuvarlak ve *durmışlar* 4a-3, *hağ mıdur* 33a-16, *kapusın* 52a-10, *tonı* 32b-13, *kıyuncı* 17a-12, *uğruluk* 74b-1 gibi düz ünlüye sahip ekler sebebiyle oluşan uyumsuzluklar da vardır.

2.1.3. Ünlü Düşmesi

Ünlü düşmesi, kelime başında ve daha çok kelime ortasında görülen bir ses olayıdır. Türkçede orta heceler vurgusuz olduğundan kelime ortasında ünlü düşmesi çokça görülmektedir. Metnimizde görülen ünlü düşmeleri;

Kelime başında ısır- fiili metnin iki yerinde *şır-* biçiminde karşımıza çıkmaktadır: *şıruban* 25a-10, 31b-16

Kelime ortasında görülen ünlü düşmelerine ise metinden şu örnekler verilebilir:

gön(ü)linde 3a-1, *bağ(ı)rına* 5a-6, *oy(u)nar* 5a-11, *ķoy(u)nuna* 5a-18, *ay(ı)ruk* 6a-9, *çığ(ı)rışdılar* 8a-8, *ağ(ı)rınca* 20b-13, *ağ(ı)zımıŋ* 79a-9, *al(ı)nı* 16b-5, *bey(i)niŋi* 47a-6, *eg(i)nine* 73a-1, *boy(u)numuzda* 69a-6, *beŋ(i)zi* 23b-13, *ķar(ı)nında* 19b-16, *ey(i)dür* 2a-18, *oğ(u)lan* 1a-14, *yum(u)şadı* 17a-15, *yaz(ı)lıdur* 69a-7, *sev(i)nüşdiler* 15b-15.

2.1.4. Ünlü Türemesi

“l, r” gibi sesler Türkçe kelimelerin ilk seslerinde bulunmaz. Bundan dolayı bu seslerle başlayan yabancı kelimelerin başında bir ön ses (ı, i) türer. Metnimizde de buna örnek *ilāyık* 24b-10 kelimesi bulunmaktadır.

Yine metnimizde yabancı asıllı kelimelerin bazılarında da çeşitli sebeplerden dolayı bir ünlü türemesi söz konusudur: *aş(ı)l* 1b-11, *‘aķ(ı)l* 38b-2, *mış(ı)r* 33b-10, *kird(i)gār* 88a-16, *rüz(i)gār* 89b-15.

2.1.5. Ünlü Birleşmesi

Ünlüyle biten bir kelimedenden sonra yine ünlüyle başlayan bir ek veya kelime geldiğinde yan yana gelen bu iki ünlünün birbiriyle kaynaşması sonucu ortaya çıkan ünlü birleşmesi hadisesinin metnimizde geçen örnekleri şunlardır:

kendüzini (kendü+özünü) 5a-14, *neçün* (ne+içün)8b-8, *nét-* (ne+ét-) 3b-10, *nesne* (ne+ise+ne) 100a-2, *nerde* (ne+arada) 33b-7, *neyle-* (ne+eyle-) 56a-12, *nişe* (ne+işe) 4b-4, *nişle-* (ne+işle-) 44a-13, *n‘aceb* (ne+‘aceb) 40b-4, *n‘acāyib* (ne+‘acāyib) 2b-11, *nol-* (ne+ol-) 38b-9.

2.1.6. Ek Uyumsuzluğu

Metinde ek uyumsuzluğuna örnek kelimeler az da olsa bulunmaktadır. Bunlar ise daha çok *-ğil/-gil* emir eki ve *-lık/-lik* yapım ekiyle oluşturulan kelimelerde görülür:

anlagil 24a-7, *demeğil* 31b-2, *kaşmagil* 39b-2, *étgil* 49b-4, *çalgil* 88b-2; dünyalık 1b-5

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

2.2.1.1. t- > d- değişmesi

Eski Türkçede kelime başında “d” ünsüzü yoktur. Bu ünsüz bu dönemden sonraki dönemlerde görülmeye başlanmış olup t/d değişimi günümüzde de farklı lehçe ve ağızlarda çeşitliliğini sürdüren bir hadisedir. Yazı dilimizde *t* ünsüzüne sahip bazı kelimeler ağızlarda *d* ünsüzüyledir yahut bunun tersi örnekleri de bulmak hiç de zor değildir. Bu çeşitlilik metnimizde de görülmektedir. Aynı kelimenin bazen bu iki ünsüzle de yazılmış hali arka arkaya geçmektedir.

/ t / ünsüzünün korunduğu kelimeler:

tağ- 62a-12, *şam-* 55b-10, *şamu* 70b-2, *şamar* 4a-8, *şanuqlık* 58b-6, *şanla-* 8b-6, *şarı* 2a-10, *şap-* 21b-4, *şapu* 73a-10, *şart-* 34a-11, *şasla-* 46a-6, *şasra* 40a-8, *şatlu* 29a-8, *şavul* 25b-5, *şay* 36a-5, *şoprak* 18b-14, *şoz* 87b-17, *şüttür-* 36a-11, *şın-* 8a-12, *şogra-* 42b-15, *şon* 24b-13, *şonan-* 24b-13, *şonuz* 35b-3, *şop* 41b-3, *şulun-* 20a-6, *şuz* 29a-11

t- > d- değişmesine uğramış kelimeler:

dad 22a-9, *dağıt-* 24b-6, *dağı* 1a-8, *daşı-* 86b-15, *darlık* 52b-10, *darıl-* 93a-10, *dar* 6a-5, *dayan-* 53b-16, *dayı* 82b-11, *dé-* 2a-10, *dede* 78a-9, *deg-* 67b-13, *degin* 60b-3, *degirman* 92b-7, *değüşür-* 66a-3, *dek* 18a-14, *del-* 9a-6, *delim* 34b-11, *delü* 13a-14, *delüh* 6a-13, *delür-* 42b-16, *dem* 59a-14, *demür* 45a-1, *denk* 1b-5, *deniz* 19b-7, *dep-* 76a-14, *depele-* 73b-14, *depril-* 16a-10, *dér-* 42a-4, *deve* 11a-5, *devşür-* 61b-9, *dınsuzın* 85a-15, *dırnak* 38b-8, *dip* 7b-6, *dik-* 16a-3, *dil* 30b-12, *dile-* 5b-10, *dilek* 3b-12, *diğ-* 69a-1, *diğel-* 63b-11, *diğle-* 23b-16, *diğlen-* 4b-7, *direk* 36a-4, *diri* 17a-10, *dirlik* 32b-4, *diş* 43b-8, *dişi* 21b-5, *ditre-* 15a-17, *diz* 17b-4, *doğun-* 17b-3, *dög-* 6b-12, *dört* 3b-11, *dön-* 13b-2, *döş* 48b-10, *döşe-* 68b-7, *döşek* 68b-10, *dudağ* 34b-9, *duzak* 34b-9, *dügün* 25b-1, *dükel* 72a-9, *dükeli* 27a-4, *düken-* 30a-12, *dün* 33b-

14, *dür-* 70a-3, *dürlü* 5b-2, *düş-* 6a-9, *dürt-* 74b-12, *düş* 52b-17, *düşün-* 55a-12, *düz* 44a-4, *düz-* 86a-8.

Metinde her iki ünsüzle de yazılmış olan kelimeler:

dağ 18a-15 / *tağ* 9a-2, *dağıl-* 13a-16 / *tağıl-* 15a-3, *dağ-* 74b-3 / *tağ-* 6b-11, *dal-* 61b-7 / *tal-* 76a-8, *dağ* 49b-9 / *tağ* 27b-14, *dan-* 24b-2 / *tan-* 17a-5, *daş* 57b-1 / *taş* 93a-15, *daş-* 99a-1 / *taş-* 69b-4, *derle-* 53b-3 / *terle-* 74b-10, *dök-* 55b-9 / *tök-* 82a-18, *dökül-* 57b-10 / *tökül-* 38b-12, *doğ-* 82b-2 / *toğ-* 82a-4, *doğrı* 17b-10 / *toğrı* 18b-18, *dol-* 4a-5 / *tol-* 5a-18, *dolu* 31b-16 / *tolu* 31b-15, *doy-* 33b-2 / *toy-* 20b-5, *dur-* 64b-3 / *tur-* 29b-4, *dut-* 3b-6 / *tut-* 7a-4, *duy-* 88b-10 / *tuy-* 20a-15

2.2.1.2. -t > -d değişmesi

Kelime sonunda bulunan /t/ ünsüzü, kelimeye ünlü ile başlayan ekler getirildiğinde tonlularak /d/ye dönüşür.

akıdur 8a-11, *depredevüz* 80b-3, *diriden* 16a-13, *düzedür* 33b-8, *ëşidüp* 3b-10, *ëdem* 43b-4, *ëydür* 2a-18, *gidün* 29a-1, *gözedüben* 28b-1, *güder* 33b-16, *ışıdur* 43b-8, *iledem* 40a-17, *kanadın* 60a-4, *kıgırdasın* 36b-14, *ögüdüm* 2b-14

2.2.1.3. -t > -d değişmesi

ad 94a-10, *and* 45a-10, *ard* 37b-10, *dad* 22a-9, *ğurd* (bu kelime 10 yerde *ğurt* biçiminde geçmiştir.) 9b-13, *od* 14b-10, *süd* 40b-9.

2.2.1.4. k > g değişmesi

Eski Türkçedeki bazı /k/ ile başlayan kelimeler, Batı Türkçesinde /g/ ye dönmüşlerdir. Arap harfli yazılan metnimizde k/g sesleri tek bir harfle (kef) karşılandığı için kelimenin hangi harfe sahip olduğu konusunda, dönemin kabul edilen sesleri esas alınmıştır.

k > g değişmesine uğramış kelimeler:

gece 2a-9, *geç* 8a-5, *geç-* 18b-17, *geçür-* 67b-4, *gel-* 3a-7, *genç* 91a-2, *gerçek* 61b-14, *gerdek* 26a-12, *ger-* 38a-17, *gemi* 45b-16, *gerek* 10b-16, *gerü* 3b-8, *get-* 75a-4, *getür-* 6b-3, *gez-* 98b-6, *gibi* 1b-16, *gevde* 15a-17, *gider-* 47a-5, *gir-* 65b-11, *gey-* 33a-1, *git-* 13b-11, *giz* 11b-5, *gizle-* 2b-13, *gizlü* 28b-9, *göç* 14a-18, *gök* 21b-7, *gökyüzi* 87b-6, *gögüs* 34b-12, *gökçek* 32a-12, *gölge* 83a-11, *göm-* 72b-3, *göndür-* 52a-9, *gönen-* 31b-3, *göz* 4a-6, *görüş-* 82b-9, *göster-* 66a-11, *gözet-* 28b-1, *gözgü* 11b-5, *güç* 89b-15, *gül-* 7b-9, *güldür-* 66b-15, *gümüş* 13a-9, *gün* 7b-7, *günlük* 95b-14, *gündüz* 27a-15, *güneş* 8b-14, *gürle-* 15a-17, *güvegi* 25a-17, *güt-* 33b-16.

2.2.1.5. -k- > -g- değişmesi

Kelime sonunda bulunan /k/ ünsüzü, kelimeye ünlü ile başlayan ekler getirildiğinde tonlulaşarak /g/ye dönüşür.

bileğine 74b-11, *birliğin* 92a-4, *dengi* 1b-5, *dilegi* 3b-12, *dirlige* 32b-4, *döşeye* 34b-5, *êşiginde* 92b-6, *etmegi* 46b-16, *gerdege* 27b-12, *gögi* 27a-2, *köpeğine* 5a-2, *küçüğe* 29a-17, *sümügüñ* 18b-14, *yemege* 17a-17, *yürege* 82a-17.

2.2.1.6. ĩ- > ğ- değişmesi

Metnimizde çok az kelimedede görülen bu değişmeye, Anadolu ağızlarında sıklıkla rastlanmaktadır:

ķargı kelimesi metnimizde hem *ķargı* 38b-7, hem de *ġargı* 22b-13 olarak, *koy-* fiili de hem *ķoy-* 40a-17, hem de *ġoy-* 39b-4 biçiminde iki şekilde geçmektedir. Bunların yanı sıra yine yabancı asıllı kelimelerden *ķadırġa* , *ġadırġa* 45b-16 ve *ķavġa kelimesi de ġavġa* 25b-5 biçiminde yazılmıştır.

2.2.1.7. -ķ- > -ġ- değişmesi

Kelime sonunda bulunan /ķ/ ünsüzü, kelimeye ünlü ile başlayan ekler getirildiğinde tonlulaşarak /ġ/ya dönüşür.

ayaġa 86a-1, *ayruluġı* 79a-8, *balıġa* 19b-3, *barmaġın* 31b-16, *bıraġup* 6b-16, *buçuġı* 10a-12, *budaġı* 49a-14, *buyruġı* 36a-15, *çanaġa* 5b-5, *çoġidi* 37a-7, *dırnaġın* 98b-1, *dudaġı* 22a-13, *duraġındur* 78a-12, *duzaġa* 37b-10, *ķandalıġın* 78a-5, *ķulaġın* 85a-15, *ķuyruġı* 36a-15, *mancılıġı* 6a-6, *oġlaġı* 7b-10, *şatluġum* 49a-8, *tañrılıġa* 58b-6, *varlıġum* 43b-14, *yazuġın* 15b-13.

2.2.1.8. -ķ > -ġ değişmesi

Bu değişme sadece *ıraķ* kelimesinde, *ıraġ* 85b-6 görülür. Bu da muhtemelen kafiye uydurma (çeraġ-ıraġ) endişesindedir.

2.2.1.9. d- > ð- değişmesi

Farsça “dāye” kelimesi metinde *ðāyā* 25b-16 biçiminde geçmektedir.

2.2.1.10. -d > -t değişmesi

Farsça “derd” kelimesi metinde *dert* 66b-18 biçiminde geçmektedir.

2.2.1.11. -ç- > -ş- değişmesi

Metnimizde ç/ş değişimine örnek, sadece Türkçe belli fiil köklerinde rastlanmakla birlikte bazı kelimeler her iki ünsüzle de yazılmış bir biçimde karşımıza çıkmaktadır:

göş- 25a-11, *geç-* 58a-16 / *geş-* 65b-9, *iç-* 89b-12 / *iş-* 99b-14, *aç-* 52a-13 / *aş-* 65a-13, *kaç-* 40a-7 / *kaş-* 39b-2, *saç-* 52b-12 / *saş-* 49a-8.

2.2.1.12. -j- > -ş- değişmesi

Bu değişmeye örnek olarak sadece muştucu (müjdecî) 25a-12 örneği verilebilir.

2.2.1.13. -k- > -h- değişmesi

Metnimizde bu değişime örnek kelimeler şunlardır:

aḥşam 8a-7, *aḥrān* 5b-5, *oḥşa-* 7a-8, *yoḥsul* 1a-2 / *yoḥsul* 34a-12

2.2.1.14. b- > p- değişmesi

Bugün yazı dilimizde /p/ ünsüzüyle başlayan bazı kelimeler metnimizde /b/lidir.

biş- 16b-14, *bişür-* 62a-7, *barmaḳ* 31a-16

2.2.1.15. -n- > -l- değişmesi

Metnimizde n/l değişimine tek bir örnekte rastlanmıştır:

mancınık > *mancılık* 6a-6

2.2.1.16. -r- > -l- değişmesi

Farsça asıllı iki kelimedede örnekleri görülmektedir:

server 68a-14 / *selver* 86a-1

servi 22a-15 / *selvi* 35a-5

2.2.1.17. -k > -h değişmesi

Tek bir örnekte görülmektedir: *delüh* 6a-13

2.2.1.18. -v- > -b- değişmesi

Arapça asıllı bir kelime olan *esvāb* kelimesi metnimizde *esbāb* 89b-13 şeklinde geçmektedir.

2.2.1.19 -v- > -p- değişmesi

ķavra- > ķapra- 93a-8

yavaŗça > yapŗa 95b-12²⁷

2.2.1.20. -m- > -n- değişmesi

Arapŗa asıllı bir kelime olan ʿanber 20b-13 kelimesi metinde ʿamber 57b-6 biçimiyle de geçmektedir. Bununla birlikte *yarmaķ* kelimesi de m/n değişikliğine uğrayarak *yarnaķ* 14a-5 biçiminde karşımıza çıkmaktadır.

2.2.2. Ünsüz Türemesi

Kelime başında /y/ türemesi:

Metnimizde Türkçe iki kelimedede ön seste /y/ türemesi olmuştur. Bunlardan *yeriş-* 83b-9 fiili 3 kez, *yıraķ* 12b-15 kelimesi ise 2 kez geçmektedir.

Yardımcı ses /y/ ve /n/ türemesi:

Ünlüyle biten bir köke yine ünlüyle başlayan bir ek getirildiğinde araya bir /y/ ünsüzü getirilir: *olmaya* 38a-10, *dileyem* 14a-2, *suya* 38b-1 *esirgeyüp* 53a-15, *şuçluyisem* 53a-13, *işleyelüm* 3a-7. Teklik üçüncü şahıs iyelik ekinden sonra durum eklerinden biri gelirse de zamir n’si diye bildiğimiz bir /n/ ünsüzü getirilir: *emişinde* 92b-6, *ķoşanı* 28a-2, *ķuluna* 11a-9, *ķuvallarına* 63b-9.

2.2.3.Ünsüz Düşmesi

İki veya daha çok heceli kelimelerin sonundaki -g/-ğ ile eklerin sonunda bulunan -g/-ğ ünsüzleri Batı Türkçesinde düşmüştür. Metnimizde bu hadiseye örnek kelimeler olduğu gibi -g/-ğ ünsüzünün düşmemiş olduğu örnekler de mevcuttur: “bir maddenin dilde bıraktığı yakıcı tat” anlamındaki *acı* 21b-8 kelimesinde /ğ/ ünsüzü düşmüş biçimde görülüyorken, “dert, ızdırıp” anlamındaki *acı* kelimesinde ise /ğ/ ünsüzü korunmuş bir biçimde *acığ* 83a-14 karşımıza çıkmaktadır. Bunun dışında *çeri* (<çerig) 18a-14, *ķatı* (<ķatığ) 2b-11, *nite* (<ne+teg) 64b-1, *ķamu* (<ķamuğ) 44b-15, *ķapu* (<ķapığ) 20b-3, *ölü* (<ölüg) 8a-12, *ķapu* (< tapuğ) 73a-10 gibi kelimelerde de düşme hadisesi söz konusudur. Eklerdeki düşmeye ise -lu/-lü (Eski Türkçede -lığ/-lig) ekini örnek verebiliriz: *adlu* 44b-11, *şakallu* 7a-12, ʿakıllu 44b-11, *atlu* 25b-6, *bağlu* 86a-13, *ķatlu* 29a-8.

²⁷ Metinde geçen bu kelime Tarama Sözlüğünde de bulunmakla birlikte “yavaŗça” anlamına gelmektedir.

2.2.4. Ünsüz Benzeşmesi

Tonlu ve tonsuz ünsüz uyumundan metnimizde pek bahsedilemez. İmlası kalıplaşmış ekler²⁸ bunun sebeplerinden biri olarak düşünülebilir.

tahtdan 79b-17, *yāḫūtdan* 28a-14, *elbetde* 1b-10, *gütdürür* 35b-3, *hayretde* 65b-17, *etdüñ* 60b-1, *örtđi* 43a-1, *şerbetdār* 46b-7.

2.2.5. Ünsüz İkizleşmesi

Metnimizde ünsüz ikizleşmesine şu örnekler verilebilir:

aşşı (<aşışğ) 38b-17, ışşı (<ışışğ) 73a-15, yeddi 92b-7

2.2.6. Yer Değiştirme

Kelimede iki ünsüzün yer değiştirmesi olayı ağızlarda çok sık rastlanan bir olaydır. Metnimizde de örnekleri bulunmaktadır:

derviş > devriş 9a-18

uğrun > *urğun* 33a-5 (*urğun* 70a-11 biçimiyle de geçmektedir.)

ezke- > *ekze-* 53a-9

2.2.7. Hece Düşmesi

Metnimizde *-durur* 34b-14 bildirme ekinin *-dur* 80a-5 biçiminde de geçmesi metinde hece düşmesinin en sık geçen örneğidir. Bununla birlikte *karındaş* 1b-16 / *kardaş* 2b-9 *şim(di)den gerü* 31a-3 örnekleri de verilebilir.

3. ŞEKİL BİLGİSİ

3.1. YAPIM EKLERİ

3.1.1. İsimden isim yapım ekleri

-lık / -lik

En sık kullanılan isimden isim yapım eklerinden biridir.

açlık 91b-4, *pādişāhlık* 2a-16, *egriligün* 40b-5, *yıllık* 4b-13, *olmaklık* 4b-4, *dünyālik* 1b-5, *analık* 35a-12, *‘āşıklık* 35a-16, *tanuklık* 40b-8, *darlık* 52b-10, *gammāzlık* 31a-17, *helāllik* 14a-2, *kuşlık* 76a-1, *bendelik* 91a-10, *birlik* 36b-6, *erlik* 76a-12.

²⁸ Faruk Kadri Timurtaş, Eski Türkiye Türkçesi, Akçağ Yay. Ankara, 2005., s. 76.

Bu ek üç yerde *-luḡ* biçiminde geçmiştir: *hūbluḡdan* 58a-2, *ayruluḡı* 79a-8, *şatluḡum* 49a-8.

-cı / -ci / -çı / -çi

ta' birci 10a-7, *alıcı* 12b-14, *yalancıdur* 13a-6, *deveciler* 15a-7, *kıyımıcı* 17a-12, *kırgırcılar* 20b-7, *başmaḡçılar* 20b-9, *muştucu* 25a-12, *elçiler* 24a-9, *demürciler* 30a-7, *kıyımçılar* 36a-9, *etmekci* 46b-14.

baḡcavāncı 34a-11, *bāḡ-vāncı* 60a-17 kelimelerinde, aynı fonksiyonda olan Farsça (-vān) ve Türkçe (-cı) ekleri birlikte kullanılmıştır.

-lu / -lü

Metnimizde ekin sadece yuvarlak ünlülü biçimleri bulunmaktadır.

taḡlu 4a-7, *aḡ şaḡallu* 7a-12, *dertlülere* 66b-17, *hūblu* 22a-14, *ḡorkulu* 22b-6, *devletlü* 32a-12, *ḡörklü* 66a-9, *şüretlü* 68a-7.

-suz / -süz

İsme olumsuzluk, yokluk anlamlarını katan bu ekin metnimizde sadece yuvarlak ünlülü biçimleri geçmektedir.

aḡsuzın 58a-15, *ḡözsüz* 57b-16, *taḡsuz* 29a-11, *direksüz* 16a-12.

-cuḡ / -cük

Küçültme ve sevgi ifade eden bir ektir.

ḡocacuḡ 8b-17, *ḡardaşcuḡum* 9b-17, *yavrucuḡum* 14b-14, *küçücük* 63a-13, *oḡlancuḡumu* 84b-14. Metnin bir yerinde bu ek tonsuz bir şekilde geçer: *ḡuzıcuḡ* 55b-10.

-cek

tezcek 66a-3, *ḡökcek* 32a-12

-ce

‘imrānīce 21b-1

-daş

Ortaklık, bağlılık gibi fonksiyonları olan bir ektir.

ḡarındaşlar 1b-16, *yoldaşımız* 3a-16, *ḡardaşı* 70b-8

-(1)ncı / -(i)nci / -(ü)nci

Bu ek derece ifade eden sayı isimleri yapar.

üçünci 13a-6, *ikinci* 20b-4, *dördünci* 29a-13, *beşinci* 29a-13, *altıncı* 29a-15, *yedinci* 29a-16, *sekizinci* 29a-17.

-şar / -şer

Üleştirme sayı sıfatları yapan bu ekin metnimizde tek bir örneği vardır:

ikişer 20b-4

-rak / -rek

Bu ek, Eski Türkçede olduğu gibi Eski Anadolu Türkçesinde de kullanım alanı olan bir ektir. Karşılaştırma, kıyaslama fonksiyonuna sahiptir.

tatlurak 28a-9, *yegrek* 37a-4.

-layın / -leyin

uğrılaysın 75a-9, *ikileysin* 74b-2

-cılaysın / -cileyin

Benzerlik fonksiyonuna sahip bu ekin metnimizde sadece zamirlere getirildiğini görmekteyiz:

bencileyin 18a-16, *ancılaysın* 24b-10, *buncılaysın* 41b-13, *sencileyin* 79a-7, *sizcileyin* 76a-12. Ek metnin bir yerinde tonsuz bir biçimde karşımıza çıkmaktadır: *ançılaysın* 40a-2.

-an / -en

eren 91b-15, *oğlan* 49a-17

-kek

érkek 21b-5

-ge

özge 28b-17

-man / -men

küçümen 85b-16

-(u)z / -(ü)z

yal(ı)ñuz 65b-11

-1

kıızıl 20b-1, *yaşıl* 88b-8.

-sul

yohsul 11b-16.

-gü

gözgü 11b-5

3.1.2. İsimden fiil yapım ekleri**-la- / -le-**

Bu ek isimden fiil yapım ekleri arasında en sık kullanılanıdır. Metnimizde de bol örneği vardır:

avla- 9a-2, *başla-* 3a-7, *kılla-* 72a-4, *yolla-* 63b-9, *birle-* 47a-17, *konukla-* 74a-9, *gölle-* 14b-7, *tağla-* 14b-10, *bogazla-* 7b-10, *gürle-* 15a-17, *ağırla-* 20a-9, *yükle-* 86a-9, *horla-* 30b-1, *çatla-* 33b-2, *gizle-* 63b-10, *terle-* 74b-10.

-al- / -el-

Eskiden beri kullanılan bu ekin kullanım alanı azdır.

buğal- 61a-6, *çoğal-* 77a-16, *diğel-* 63b-11.

-a- / -e-

kana- 60a-5, *beñze-* 37a-7, *beze-* 16a-2, *oyna-* 27b-15, *yarlığa-* 48a-18, *döşe-* 68b-7, *dile-* 28a-3.

-ar- / -er-

şarar- 35a-4.

-da- / -de- / -te-

yalda- 35b-12, *isde-* 4b-10, *iste-* 24a-15.

-r-

delür- 42b-16.

-i-

bayı- 34a-12.

3.1.3. Fiilden fiil yapım ekleri**-ma- / -me-**

Bu ek fiilden fiil yapım eklerinin en işlek olanıdır. Getirildiği filleri olumsuz yapar.

açma- 38a-14, *kılma-* 2b-14, *birleme-* 47a-18, *uşanma-* 3a-4, *kıoma-* 21b-2, *olma-* 22b-17, *doyma-* 33b-2, *göstürme-* 66a-5, *şovutma-* 34a-14, *şolma-* 35a-5, *ıtutma-* 46a-7, *sevme-* 46a-9.

-n-

Bu ek, eklendiği fiili dönüşlülük fonksiyonuna sokar.

atlan- 91b-5, *şalın-* 38b-7, *bulun-* 7a-10, *çalın-* 26a-9, *gizlen-* 26a-12, *göyün-* 53a-15.

-l-

açul- 60a-8, *ayrıl-* 66b-13, *bozıl-* 69b-17, *çekil-* 95a-9, *dökül-* 89a-2, *dutul-* 80a-7, *düzül-* 97b-3, *tökül-* 38b-12, *unutul-* 31a-9.

-ş-

İşteşlik ekidir.

ağlaş- 14a-10, *bakış-* 62b-13, *buluş-* 45b-4, *görüş-* 7a-16, *kucus-* 37b-5, *oynaş-* 60b-3, *şarmaş-* 88b-14, *şataş-* 57a-8, *sevnüş-* 15b-15.

-r-

Fiili ettirgen yapan eklerden biridir.

bişür- 62a-7, *bitür-* 20b-11, *düşür-* 7b-10, *içür-* 82b-16, *kaçur-* 13b-12.

-t-

Fiili ettirgen yapan eklerden biridir.

ağlat- 61b-6, *beşzet-* 25a-14, *büyüt-* 94a-3, *erit-* 33b-17, *ırgat-* 51b-8, *incit-* 32a-3, *korçut-* 12b-8, *oçut-* 97b-1, *oynat-* 64b-6.

-dur- / -dür-

Fiili ettirgen yapan eklerden biridir.

azdur- 67a-1, *dişlendür-* 6b-4, *doldur-* 96b-13, *indür-* 24b-15, *güldür-* 66b-15, *kaşuşdur-* 84b-2, *bildür-* 30b-7, *kızdur-* 38a-2, *şondur-* 16b-12, *dökdür-* 72b-3, *şoldur-* 24a-5, *utandur-* 60b-14, *yazdur-* 68b-5.

Bir yerde bu ek *-tür-* şeklindedir: *tüttür-* 36a-12

-ar- / -er-

Fiili ettirgen yapan eklerden biridir. Çok işlek değildir.

gider- 47a-5, *oşar-* 59b-4, *uyar-* 74b-12, *çıkar-* 12b-1.

-z-

emzür- 40b-6

-ı- / -u-

kağı- 15a-5, *sürü-* 5a-15.

-ala- / -ele-

depele- 73b-14.

-ur-/-ür-

bişür- 62a-7, *bitür-* 20b-11

3.1.4. Fiilden isim yapım ekleri**-mağ/ -mek**

bilmek 4b-2, *eylemek* 3a-10, *söylemek* 3a-10, *gülmek* 4b-2, *ağlamak* 83b-16, *oynamağ* 4b-2, *yemek* 9b-7, *görmek* 18b-1, *demek* 21a-12, *oşşamağ* 83b-15, *dönmek* 31a-3, *sevmek* 42a-10, *vermek* 72a-1, *ölçmek* 79a-16, *kılamağ* 97b-11.

-ma / -me

oynama 4a-16, *degme* 20b-5.

-ış / -iş

bağış 43a-4, *yemiş* 34a-10.

-ğ / -k

artuğ 17b-7, *ayruğ* 23a-3, *danışuğ* 3b-10, *bölük* 4a-12, *yazuğ* 44a-13, *büyük* 30a-4, *bezek* 95a-3, *dilek* 3b-10, *yarağ* 25a-11.

-ağ / -ek

bıçağ 42b-10, *konak* 73a-15.

-gü / -kı

sevgü 63a-17, *yazkı* 75b-4

-u / -ü

ayru 94b-12, *dolu* 31b-16, *koğu* 64b-7, *korğu* 41a-12, *sayu* 1b-6, *şolu* 79a-7, *tapu* 3a-16, *yapu* 95a-3, *yazu* 39b-16.

-n

ekin 55b-9.

-ıca / -ici

alıcı 12b-14.

-mur / -mür

yağmur 52b-11.

3.2. İSİM

3.2.1. Çokluk Eki

Türkçede çokluk eki olan -lar/-ler metnimizde sıklıkla geçmektedir:

açdılar 62b-13, *adları* 72a-1, *içlerine* 2b-9, *yıldızlar* 2b-4, *bağlayalar* 13b-15, *balıklar* 19a-12, *emeklerimiz* 8a-10, *hâtırların* 86b-14, *hübllarına* 23a-11, *şekerler* 22a-6, *ağlariken* 14b-17.

3.2.2. İyelik Ekleri

Teklik 1. şahıs iyelik eki:

Metinde teklik 1. şahıs eki *-m'*dir. Ünsüzle biten kelimedenden sonra arada genel olarak /u-ü/ yuvarlak ünlüleri bulunmakla birlikte /ı-i/ düz ünlülü örneklerle de rastlamaktayız.

ayağum 14b-7, *katuma* 26a-16, *gözüm* 2a-18, *yolum* 65b-17, *bağrumı* 9a-6, *başum* 46b-15, *düşüm* 4a-10, *kulum* 53b-4, *dururum* 10b-2, *ömrüm* 43b-5, *kanuma* 24b-5, *mağbūbum* 99b-10, *öğüme* 37b-9.

yūsufim 7b-16, *hālīm* 94b-5, *cigerim* 26a-1, *başım* 27a-3, *emegim* 26b-10, *bilerzüğim* 74b-15, *kızım* 24b-9.

Teklik 2. şahıs iyelik eki:

Metinde teklik 2. şahıs eki *-ŋ'*dir. Ünsüzle biten kelimedenden sonra arada genel olarak /u-ü/ yuvarlak ünlüleri bulunmakla birlikte /ı-i/ düz ünlülü örnekleri de az da olsa görülmektedir.

‘*acizlerüñ* 5b-13, *cānuña* 2b-2, *aduñ* 23b-3, *deñizüñ* 19a-12, *devletüñ* 42b-8, ‘*ömrüñ* 2a-15, *başıña* 23b-10, *sözleriñi* 3b-4.

Teklik 3. şahıs iyelik eki:

Teklik üçüncü şahıs eki ünlüyle biten kelimelerden sonra *-sı/-si*, ünsüzle biten kelimelerden sonra ise *-ı/-i*’dir.

atası 2a-8, *bahāsi* 13a-3, *dānesi* 10a-9, *bağcasını* 73b-17, *du ‘āsı* 60a-2, *kafasına* 5a-15, *kendüsi* 37a-10, *keremi* 48a-3, *rengi* 98b-11.

Çokluk 1. şahıs iyelik eki:

Metinde çokluk 1. şahıs iyelik eki *-muz/-müz*’dür.

aramuzda 15b-3, *ardımızdan* 18a-2, *boynumuzda* 69a-6, *cānımız* 89a-10, *iķrārımızdan* 14a-12, *kaımız* 44b-13, *birimüzi* 75b-3, *onumuz* 74a-3, *toğduğımız* 66a-13, *ilimüz* 25b-17.

Çokluk 2. şahıs iyelik eki:

Metinde çokluk 2. şahıs eki *-ñuz/-ñüz*’dür. Ünsüzle biten kelimedenden sonra arada genel olarak */u-ü/* yuvarlak ünlüleri bulunmakla birlikte */ı-i/* düz ünlülü örneklere de rastlamaktayız.

adıñuz 75a-16, *ağcañuza* 63b-7, *atañuz* 76b-1, *kaımız* 16a-4, *emegiñiz* 55b-9, *mālñuz* 63b-5, *raħmıñuz* 5b-7, *cümleñiz* 91a-8, *şūretiñüze* 72b-12.

Çokluk 3. şahıs iyelik eki:

Metinde çokluk 3. şahıs eki *-ları/-leri*’dir.

araları 95b-14, *oğlanlarım* 4a-7, *artlarına* 73b-2, *boyluları* 35b-1, *cānları* 14a-6, *kaardaşları* 3a-8, *dīvārları* 36a-17.

3.2.3. İSİM HÂL EKLERİ

3.2.3.1. Belirtme hâli eki

Metnimizde belirtme hâli eki Eski Türkçede olduğu gibi üç türdür: *-ı / -i*, *-nı / -ni* ve *-n*. Bunlardan *-ı / -i*, Eski Türkçede *-(ı)ğ / -(i)g* belirtme hâlinin */g-ğ/* ünsüzü düşmüş şeklidir.

-ı / -i belirtme hâli eki ile:

bizi egüp 14a-14, *zūleyhāyı çıkardılar* 25b-2, *gülümü bulmadım* 26b-8, *ođluñı kavuşduram* 85a-5, *yaşı siler* 89a-2, *ağcayı alup* 90b-17.

-nı / -ni belirtme hâli eki ile:

bunu iletüp 5a-7, *oğlağını aldılar* 7b-9, *yüklerini tutdılar* 14b-1, ‘*aşkıını perk eyledi* 28a-13, *odunu giderür* 35b-2, *kaardaşını göre* 70b-16.

-n belirtme hâli eki ile:

kışsasın éydem 1a-1, *emrin tutuş* 4b-7, *fāzılların oķıdı* 51a-9, *sırrın söylemegil* 2b-16, *bahāsın véreyüm* 29b-2, *elin aluban* 30b-4, *göşlin azarladuşuz* 75a-16.

Metnimizde az da olsa belirtme hali ekleri kullanılmadan ismin eksiz olarak fiile bağlandığı da görölür:

cānimuz(i) yoluņa kurbān kılalum 45b-8, *düşüş(i) dé göreyüm* 46b-10.

3.2.3.2. Yönelme hāli eki

Yönelme hāli eki metnimizde, Eski Türkçede *-ğa / -ge* biçiminde olan *-a/-e* ‘dir.

allāha ışmırladı 45a-8, *rūma varup* 45b-2, *pādiřāha eletem* 46b-8, *gözine sürtdi* 85b-2, *mālike bildürdi* 87a-10, *ayağına düşdi* 90b-1.

3.2.3.3. Bulunma hāli eki

Bulunma hāli eki *-da / -de* ‘dir:

cihānda çok idi 1b-5, *düşümde gördüğim* 26b-6, *maķşūduņ bağında* 32a-17, *içinde* 45a-5, *uçmaķda yürür* 37a-8, *ķanķımızda çıkarısa* 74a-13.

Bulunma hāli eki, Eski Türkçede olduğu gibi ayrılma fonksiyonunda da karşımıza çıkmaktadır;

ķuyu ķatında varurken ün gelir 10b-12, *illā sende bir dilek édiserem* 31a-5, *yehūza anda küçük idi ne sāl* 1a-12, *ol řatanlarda ģaber söyleyesin* 31a-15.

Bu ek bulunma ve ayrılma fonksiyonundan başka az da olsa yönelme fonksiyonuyla da görölmektedir:

geldi dünyāda yürür ģūrī idi 2a-2, *yazılarda varalum oķ atalum* 4a-2.

3.2.3.4. Ayrılma hāli eki

Metnimizde ayrılma hāli eki *-dan / -den* ‘dir.

ģaķķı bātıldan seĉüp 1a-8, *uyķusından uyanup* 2a-7, *ķovcılardan* 2b-8, *cānlarından geĉtiler* 15b-2, *pādiřāhdan işid* 27b-1, *senden ayrıla* 66b-13, *zūleyģādan ötüri* 27a-10, *yemedden kaldı* 33b-14.

“Acından öl-” deyimi metnimizde “acın öl-” biçiminde ayrılma hāli eki getirilmeden eksiltili bir ifadeyle kullnılmıştır:

ģapse koyam anda acın ölesin 43b-5

3.2.3.5. İlgi hâli eki

İlgi hâli eki, ünlü ile biten kelimelerden sonra -nuḡ / -nüḡ, ünsüz ile biten kelimelerden sonra ise -uḡ / -üḡ'dür.

ḡocanuḡ yerini 31a-13, *yūsufuḡ bileḡine* 74b-10, *züleyḡānuḡ görki* 53b-13, *senüḡ erüḡ* 60b-5, *la'īnüḡ fī'line* 64a-13, *kişinüḡ cānına* 72a-15, *gözinüḡ dermānı* 83a-3, *gözlerinüḡ şu'lesi* 85b-6.

İlgi hâli ekinin metnimizde eksiz örnekleri de bol miktarda geçmektedir:

gözüm nūrı 2a-18, *ulumuz mevlānāsı* 10a-9, *yūsuf yüzini* 29b-8, *degirman taşını* 92b-15, *züleyḡā ḡolın* 37b-4.

3.2.3.6. Vasıta hâli eki

Metnimizde vasıta hâli eki çoḡu kez bağlama edatı olan “*ile*” ile karşılanmakla birlikte bir yerde *ilen* 12b-6 şeklinde geçmektedir. Yine az da olsa kalıplaşmış olarak *-n* vasıta hâli ekini de görmekteyiz.

aylan yıldızlar 2b-4, *cümle ilen* 12b-6, *ne vaḡtın görem* 26b-11, *gündüzün yürürdi* 16b-10, *anuḡla diridir* 17b-12, *ḡarp ile* 5a-18, *‘aşḡuḡıle yanayum* 23b-5, *kendüzüḡle göresin* 24a-1 *ḡancerile öldürem* 24a-5, *egri gözile baḡmayam* 38b-4.

3.2.3.7. Eşitlik hâli eki

Metnimizde eşitlik hâli eki *-ca / -ce* ekidir.

yolluca gide siz 4b-5, *önlerince gider* 5a-17, *bunca yıllık* 4b-13, *ardınca gider* 17b-16, *ḡällü ḡālince yalvarur* 20b-10, *‘imrānıce söyledi* 21b-1, *bunca armaḡan* 24a-11, *aḡrınca véresin* 30a-1.

3.2.3.8. Yön ekleri

Yön ekleri *-ra / -re* ve *-aru / -erü* ekleridir.

şoḡra 1a-7, *üzre* 31a-11, *içre* 89b-2, *taşra varalum* 92b-1, *ilerü* 12a-3, *berü* 26a-16, *ḡancaru* 36b-3, *yuḡaru* 51a-17, *gerü* 59a-17, *içerü* 77b-12.

3.2.4. Soru Eki

Metnimizde soru eki olan *mı / mi*, hep düz ünlülü bir biçimde kaşımıza çıkmaktadır:

revā mıdur 5a-2, *düḡün midür* 8a-3, *ḡorḡmaduḡ mı* 9a-5, *var mı* 12b-14, *delü midür* 12b-17, *var mıdur* 31b-8, *vérdi mi* 64b-10, *bildüḡüz mi* 80b-14.

3.2.5. Aitlik Eki

Metnimizde aitlik eki genel itibariyle *-ki*'dir. Eski Türkçede görülen *-kı* eki sadece *kankı* 21a-13 kelimesinde karşımıza çıkmaktadır. Bunun dışında tüm kelimelerde kalınlık-incecik uyumuna bakılmaksızın hep ince sıradan *-ki* eki kullanılmıştır.

içindeki yüregim 17b-11, *kendü ilindeki* 21a-2, *dildeki* 65b-7, *gökdeki feriştelere* 71a-9, *dīvārındaki taşlar* 73b-10.

3.3. SIFAT

3.3.1. Niteleme Sıfatları

bir kuru nefis 1b-4, *aķ şakalı* 3b-2, *tatlı cānlarım* 4a-7, *key ulu bāzergān* 10a-5, *yuķaru gökden* 10b-13, *körpe kuzı* 4a-12, *yavuz gözden* 16b-9, *gizlü kelām* 6b-14, *eski pālās* 6b-17, *katı demür yürek* 6b-18, *eski tonunu* 7a-6, *ķara kulu* 15a-6, *ķara topraķda* 17a-14, *yaşıl zeberceeden* 36a-1, *laķife kız* 22a-8, *görklü yüzlüm* 23b-6, *yavuz hūyly* 43b-11, *nāzik yüzün* 70b-6, *semiz öküzleri* 52b-6, *genc oğlanı* 47b-17, *ēyü buğdaylar* 64a-3, *güneş yüzünden* 91b-8.

3.3.2. Belirtme sıfatları

3.3.2.1. İşaret sıfatları

bu

bu sözi 43b-8, *bu düşüñ* 2a-16, *bu sözleri* 10a-3, *bu kızımuñ* 24a-14, *bu haçı* 33b-4, *bu işe* 62b-11, *bu ahvāli* 53b-10, *bu arada* 86a-3, *bu balıgun* 19b-1, *bu yigidün* 53b-8, *bu zamān* 87a-11, *bu kez* 90a-10.

şu

“şu” işaret sıfatı metnimizde sadece iki yerde geçmektedir:

şu nāzenīn emeklerim 26b-9, *şu kuluñ* 40a-15

o

o haberden 2b-6, *o gece* 16a-16, *o şanduķa* 44a-6

ol

ol şüret 23b-7, *ol yañaķları* 22b-12, *ol budak* 49a-14, *ol bilerzük* 67a-15, *ol resül* 68a-11, *ol ķardaşlar* 68b-6, *ol etmekleri* 75a-10, *ol sebebden* 75a-16, *ol zamān* 82a-1, *ol demde* 83a-7, *ol düş* 90a-4, *ol şāhıñ* 95a-1.

şol

şol sā'at 7a-3, *şol dem* 7a-5, *şol günü* 11b-4, *şol köşküñ* 21b-5, *şol ķadar* 25a-5, *şol bülbülin* 37b-12, *şol göñlünden* 38b-9, *şol sarāyda* 70a-6.

işbu

işbu sırrı 6b-14, *işbu gece* 10a-12, *işbu yigit* 53b-4, *işbu yakamdan* 10a-14, *işbu devlet* 10b-9, *işbu hil'atı* 20a-5, *işbu şanem* 33b-9, *işbu kızlıkda* 62b-15.

3.3.2.2. Sayı Sıfatları**Asıl Sayı Sıfatları**

yedi iklim 2a-1, *biş iki yüz yıl* 6b-8, *on toköz pula* 14a-5, *sekiz uçmağ* 21b-11, *yüz biş er* 22a-17, *on biş atlu* 25b-6, *altı yüz biş kişi* 25b-7, *biş hūrī kızın* 32b-3, *üç yüz altmış ton* 32b-8, *kırk gün* 44b-10, *yedi sünbülüş* 52b-7, *altı kızın* 83b-15, *dört ay* 90b-12, *altmış yıl* 91b-15.

Sıra Sayı Sıfatları

ikinci gün 20b-4, *beşinci yıl* 56a-6.

Üleştirme Sayı Sıfatları

ikişer altun 20b-4

3.3.2.3. Soru Sıfatları**kaç**

kaç kardaşlar sız 63a-9.

kanķı

kanķı pādīşāha 21a-13, *kanķı bāzārda* 29b-4, *kanķı yere* 37b-6, *kanķı iklimden* 63a-5, *kanķı kişiyeye* 56b-11, *kanķı ilden* 64a-4.

ne

ne sāl 1a-12, *ne vaķtin* 8a-5.

3.3.2.4. Belirsizlik Sıfatları**bir**

bir yere 2b-10, *bir terāzū* 30a-3, *bir dilek* 31a-5, *bir baķçaya* 34a-15, *bir yazu* 39b-13, *bir ün* 40a-2, *bir hikāyet* 40b-11, *bir destān* 41b-11, *bir eve* 42a-5, *bir gün* 56b-8, *bir kez* 56b-17, *bir dilek* 64b-14.

birkaç

birkaç gün 7b-7, *birkaç kelecı* 48a-18, *birkaç naşihat* 61a-12.

ķamu

ķamu evlādından 1b-3, *ķamu ālem* 2a-1, *ķamu emeklerimiz* 8a-10, *ķamu tağdan* 9a-10, *ķamu yerde* 20a-11, *ķamu işleri* 28a-1, *ķamu demürçileri* 30a-3, *ķamu begler* 44b-15,

ķamu nesneler 55a-14, *ķamu ķardařların* 66b-7, *ķamu gt* 67b-12, *ķamu bostānlar* 69b-17, *ķamu çuvalları* 72b-4, *ķamu hālinden* 83a-6.

her

her yaņa 5a-11, *her aĥvālını* 9a-8, *her gece* 36a-11, *her dem* 43a-5, *her gün* 68a-10, *her zamānda* 69a-16, *her birinn* 73a-1, *her faķir* 86b-17, *her kişi* 87b-10, *her tarafdān* 88a-3, *her atları* 90a-10.

her bir

her bir sözi 28a-11, *her bir işde* 62b-12, *her bir cevhere* 67b-14, *her bir ere* 67b-14, *her bir alem* 89b-3, *her bir cüvān* 93a-5, *her bir ādeme* 99a-2.

nece, neçe

nece dş 3a-13, *nece zamān* 9a-9, *nece hānmān* 12a-13, *nece şu* 53a-18, *nece ķul* 56b-6, *neçe yıllar* 32b-5, *neçe kez* 33a-11, *neçe servi boyluları* 35b-1, *neçe zāhidleri* 35b-3, *neçe ylikler* 38a-3, *neçe drrler* 45a-11, *neçe fersaĥ* 54a-7, *neçe ĥasretleri* 66b-15.

cümle

cümle alem 1a-6, *cümle evlādına* 1b-8, *cümle eşlerni* 2b-3, *cümle dilekleri* 9b-11, *cümle enbiyānuř* 11b-12, *cümle rengine* 37b-2, *cümle işini* 47a-4, *cümle ķavmi* 55a-4, *cümle leşker* 88b-16.

fülān

fülān gāra 96a-5, *fülān ada* 98b-15.

hiç

hiç bulut 10a-17, *hiç kimse* 45a-4, *hiç ara* 48b-17.

hep

hep tonlarını 44a-6, *hep beynni* 47a-6, *hep yalan* 67a-15, *hep arķamıza* 76a-5.

bunca

bunca yıllık 4b-13, *bunca armağan* 24a-11, *bunca māllar* 31b-10, *bunca keremi* 48a-3, *bunca yıllar* 75a-4, *bunca sözler* 86a-7.

3.4. ZAMİR

3.4.1. şahıs Zamirleri

Metinde geçen şahıs zamirleri *ben, sen, o / ol, biz, siz, anlar*'dır.

1. teklik şahıs zamiri: ben

Metnimizde teklik birinci şahıs zamiri *ben*'dir. Eski Türkçede görülen *men* biçimi metnimizde görülmemektedir. Zamirin ilgi hāli ile çekiminde yuvarlaklaşma dikkati çeker.

Yönelme hâli: *baña vére-siz* 5a-7, *baña dahı* 6a-7, *baña déyüñ* 13a-3, *baña taparlar* 17a-11, *baña getürdiler* 24a-11, *baña bildür* 30b-7.

Belirtme hâli: *beni kucar* 10a-15, *beni aldılar* 14b-7, *beni görmek* 18b-1, *beni incitmegil* 32a-3, *beni şakladı* 60b-7.

Bulunma hâli: *bende* 13a-9, *bende vardur* 43a-6.

Ayrılma hâli: *benden* 18a-17, *benden ayruğ* 23a-3, *benden selām eyle* 49b-14, *benden ayırdı* 84b-14.

İlgi hâli: *benüm oğlanlarım* 4a-7, *benüm kızumı* 9a-6, *benüm yüzümü* 11b-7, *benüm suçum* 53a-11, *benüm hālimi* 59a-16, *benüm gömlegümdür* 83a-3.

2. teklik şahıs zamiri: *sen*

Metnimizde teklik ikinci şahıs zamiri *sen*'dir. *Ben* şahıs zamiri gibi bu zamir de yönelme hâli eki aldığı kökte değişme göstermektedir.

Yönelme hâli: *saña geldiler* 2b-4, *saña getürevüz* 5a-3, *saña kurbānım* 8b-16, *saña sorar* 53a-6.

Belirtme hâli: *seni yaradan* 3b-1, *seni alayduğ* 14a-11, *seni görmege* 27a-1, *seni yarlıgadı* 48a-18, *seni sorar* 64b-16.

Metnin bir yerinde *seni* kelimesi yönelme hâli fonksiyonunda kullanılmıştır:

kileyi bulam seni uğrı déyem 72a-5

Bulunma hâli : *sende* 31a-5.

Ayrılma hâli : *senden özge* 5b-16, *senden idi* 12a-5, *senden artuğ* 37b-8, *senden gider* 67b-9, *senden ola* 100a-4.

İlgi hâli: *senüñ rızkuñ* 6b-6, *senüñ öñünde* 15a-10, *senüñçün* 29a-9, *senüñ aduñ* 50a-9, *senüñ gibi* 54b-12, *senüñ atañ* 94a-15.

3. teklik şahıs zamiri: *o*

Teklik üçüncü şahıs zamiri Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinin ilk devirlerinde “*ol*” şeklindedir. Metnimizde de yaygın kullanılışı “*ol*” olup az da olsa günümüzdeki kullanılışı olan “*o*” ya rastlanılmaktadır.

Yönelme hâli: *oña* 94b-8, *oña göre* 40b-14

3. teklik şahıs zamiri: *ol*

Teklik üçüncü şahıs zamiri “*ol*”, Eski Türkçede olduğu gibi Eski Anadolu Türkçesinde de yaygın kullanımdadır. Ancak bu zamir çekim eklerini aldığı kökte değişiklik söz konusu olmaktadır:

Yönelme hâli: *ağa inanmışdı* 1a-6, *ağa ısmarladı* 3b-7, *ağa söyledi* 21a-15, *ağa sorasın* 52a-3, *ağa nêtdüğüz* 80a-10.

Belirtme hâli : *anı kılğıl* 1a-2, *anı görüben* 18a-1, *anı tutdılar* 37a-4, *anı bilmeyesin* 59b-15, *anı görem* 94b-6.

Bulunma hâli : *anda dëgil* 15b-11, *anda konar* 21a-4. Zamirin bulunma hâli ile çekimlenmiş; *orada*, *burada* ve *şurada* anlamlarını taşımaktadır.

Ayrılma hâli : *andan sonra* 22a-2, *andan ölem* 38b-7, *andan imiş* 55a-14, *andan artuğ* 61a-10, *andan toğdı* 94a-16.

İlgi hâli: *anuğ ile* 1a-8, *anuğ bildüğini* 4b-11, *anuğ aħvâli* 31b-6, *anuğ yerine* 46a-3, *anuğün* 63a-15, *anuğ yolında* 76b-8, *anuğ üstine* 98a-4.

1. çokluk şahıs zamiri: biz

Yönelme hâli: *bize göstürüğ* 12a-15, *bize gelmegil* 14a-14, *bize dëdi* 64b-14, *bize karşı* 75b-10, *bize geldi* 76a-5.

Belirtme hâli: *bizi egüp* 14a-14, *bizi toylaya* 39a-15, *bizi göndürür* 63b-13, *bizi eglemegil* 64a-15, *bizi görüp* 71a-16, *bizi al* 100a-7.

Bulunma hâli: *bizde suç yoğdur* 74a-14, *ğalmadı bizde* 90b-14.

Ayrılma hâli: *bizden size* 12b-2, *bizden muştula* 48a-16, *bizden ayrıldıydı* 70a-14, *bizden bilmegil* 74a-15, *bizden alur* 81b-6.

İlgi hâli: *bizüm ħardaşımız* 3a-16, *bizüm ile* 17a-8, *bizüm aşlımız* 31a-17, *bizüm gibi* 62a-5, *bizüm atamız* 63a-12.

2. çokluk şahıs zamiri: siz

Yönelme hâli : *size tapdurdum* 5a-5, *size şatarsam* 29a-3, *size dëmedi* 65a-16, *size getürdi* 67a-13, *size sorar* 80a-11, *size kıldım* 82b-5.

Belirtme hâli eki: *sizi göreler* 65b-6, *sizi ağırlayup* 74a-9, *sizi kığırdım* 76b-1, *sizi konuğlayup* 74a-9.

Bulunma hâli: *sizde varimış* 6b-18, *sizde var* 78b-6.

Ayrılma hâli: *sizden érdi* 64b-5, *sizden aluban* 13a-17.

İlgi hâli: *sizüğ kuluz mıdur* 12b-17.

3. çokluk şahıs zamiri: anlar

Belirtme hâli: *anları görme* 14a-6, *getürdi anları* 42b-4, *anları yedi* 52b-6, *anları görür* 61b-12, *anları bulup* 66b-6, *anları ara* 68a-15.

Yönelme hâli: *anlara bakup* 42b-16, *anlara haber vérür* 45b-5, *anlara hışm eyledi* 74a-8, *anlara bakar* 76b-16, *anlara emr eyledi* 93a-5.

Ayrılma hâli: *anlardan dileyem* 14a-2, *anlardan* 64a-16.

İlgi hâli: *anlaruñ cānları* 14a-6, *anlaruñ her birine* 37a-2, *anlaruñ suçların* 43a-10, *anlaruñ endāmına* 81b-10.

3.4.2. İşaret Zamirleri

Metnimizde geçen işaret zamirleri *bu*, *bunlar*, *bular*, *işbu*, *ol*'dur.

bu / bunlar

bu dağı anuñ ile hüküm eder idi 1a-8, *bildiler kim bu günāhsuz suç bundadır* 41a-1, *anuñçün bizi bu ağırladı* 62a-10.

bunlar éydür 45b-7, *bunlar zindāna girür* 46b-4, *toydu bunlar* 61b-15, *bunlar söz eyledi* 63a-2, *bunlar netdiler* 65a-18, *bunlar yemediler* 68b-16, *bunlar öri turur* 72b-8.

Belirtme hâli: *bunu deyüp* 3b-15, *bunu iletüp* 5a-4, *bunu biz nēdelüm* 5a-12, *bunu nēder* 39a-9, *bunu dērken* 62a-16, *bunu görür* 62b-11, *bunu yazan kişi* 69a-8, *bunu diğledi* 70b-5, *bunu yazdum* 100a-11.

bunları dēdi 7b-6, *bunları esenledi* 14a-9, *bunları göndüresin* 24a-13, *bunları yolladı* 63b-9, *bunları konuqladı* 73a-1, *bunları sevdi* 90a-9.

Yönelme hâli: *buña göstürelüm* 6a-11, *buña taparise* 33b-5, *buña dağı* 77b-1, *buña vérdiler* 96a-15.

bunlara tapşurdu 5a-9, *bunlara vérdüñ* 60b-11, *bunlara şordı* 96a-4.

Bulunma hâli: *bunda bırağup* 6b-16, *bunda uş kırıldıķ* 15b-4, *bunda ölem* 38b-10, *bunda oқudı* 62a-9, *bunda gizlidür* 69a-7.

Ayrılma hâli: *bundan şoñra* 9a-11, *bundan öñdüñ* 35b-5, *bundan artuķ* 41b-15.

bunlardan yağa 1b-2, *bunlardan eylegil* 1b-14, *bunlardan sor* 61b-9.

İlgi hâli: *bunuñ ma'nisini* 2a-13, *bunuñ gibi* 4b-8, *bunuñ üstüne* 28b-2, *bunuñ 'aşkıdur* 28b-12, *bunuñ hünerlerin* 29b-1, *bunuñ elinden* 43b-15.

bunlaruñ sırrın 1b-13, *bunlaruñ sözine* 5a-4, *bunlaruñ tedbirini* 75b-11.

bular

Çok az örneği bulunmaktadır.

bular eylediler 62a-11.

Belirtme hâli: *buları hoş tutar* 64a-5.

Yönelme hâli: *bulara yalvarur* 12b-5, *temāşā kıl bulara* 92b-4.

İlgi hâli: *bularuñ yolına* 64a-13.

işbu

Çoğunlukla sıfat olarak kullanılmakla birlikte metnimizde birkaç yerde zamir görevindedir.

hālīm işbudur 9a-16, *işbu kim durur* 26a-15, *işbudur haber* 64b-17.

ol

ol tapşurdu 5a-9, *ol durur* 9b-11.

3.4.3. Dönüştürme Zamirleri

Metinde geçen dönüştürme zamirleri *öz*, *kendüz* ve *kendü* dür. Ayrıca *kendü* zamirinin düzleşmiş şekline de rastlanılmaktadır. Bugün Batı Türkçesinde dönüştürme zamiri olarak sadece *kendi*, *kendisi* zamiri kullanılmaktadır.

öz

özünü dünyadan atmış idi 1b-8, *özün gaflete şalmışdı* 1b-13, *özümü saña mubāh eyleyeyüm* 38a-4, *tañrıdan qorqar özüm* 39a-12, *zindān ehlinuñ yandı hem özleri* 49a-19, *yūsufa yavlaq göyüñdi özüm* 53a-16, *özi göyünüp* 59a-6.

kendüz

hor kıлма kendüzüñ 2b-17, *kendüzini görüben* 5a-14, *kendüziñe dön gerü* 10b-17, *kendüzü gele* 13b-14, *kendüzin gören* 18b-11, *kendüzini görmeyen* 18b-12, *kendüzine kār eyledi* 22b-14, *kendüzüñle göresin* 24a-4, *kendüzümü* 38b-4.

kendü

kendü giziñi 11b-6, *kendülerinden* 20b-3, *kendüye* 21b-10, *kendüyi* 28b-7, *kendüne* 29b-10, *kendüsi* 37a-10, *kendümi* 39a-13, *kendüyi* 39b-4, *kendüye gele* 40b-1, *kendüñ* 44a-14, *kendünüñ kürsisi* 54a-11, *kendüñüz* 63a-16, *kendülerden getdiler* 71a-8, *kendülerinden geçer* 76a-17, *kendülerin* 81a-9, *kendüsine* 84a-11.

Metnimizde *kendü* kelimesinden sonra ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde çoğunlukla zamir n'si yerine /y/ sesinin tercih edilmesi dikkat çekici bir husustur.

3.4.4. Belirsizlik Zamirleri

Metnimizde geçen belirsizlik zamirleri şunlardır:

kim, kimi, kimisi

kim görürse 12a-1, *kimde ki* 9b-4, *kimi eydür* 5a-13, *kimisi humār* 3a-3, *kimisi döger* 6b-12, *kimini* 9a-18, *kiminüñ cānını* 21b-9, *kimseye deyesin* 30b-10.

kimse (kim+ise)

kimsenüñ sırrını 2b-15, *kimseye söylemegil* 2b-16, *kimse bakup* 7a-1, *kimsem yoqdur* 17b-12, *kimseden* 39a-10, *kimseyi sevmez* 46a-5.

kimsene (kim+ise+ne)

kimsene bakmadı 76a-2, kimsene 84b-6.

her ki, her kim, her kişi

her kim taparsa 17a-12, her kim 28a-2, her kim öperse 33b-5, her kime uğrasa 65b-14, her kişi kim 87b-10, her ki 43a-15.

biri, birisi

biri éydür 3a-13, birine sorar 16b-5, birisi yuddı 19b-6,

bir kişi

bir kişi kim 4a-17, bir kişi 11a-16, bir kişiyi 55a-10, bir kişi éydür 87b-10.

her biri, her birisi

her biri 1a-9, her biri biriyle 3b-10, her birisi 7b-8, her birimiz 12b-3, her birine 24a-13, her birisin 25a-14, her birinden 30a-1, her birisini 33b-8, her birinü 42a-17, her birinüz 65b-4, her birimize 66b-2.

ayruk

ayruğa varma 26b-15.

ne kim

ne kim ol buyurursa 15b-17, ne kim ol dërse 55a-3, ne kim yazdı 76b-9.

her ne

her ne söylerse 1a-3, her ne geldiye 14a-7, her neyse 46b-15, her ne var 87a-12.

ķamu, ķamusı

ķamusın unuttılar 43a-7, ķamusı tağladılar 43a-20, ķamumuz gerek 44b-13, ķamusın sürdiler 45a-3, ķamulardan görklü 47b-12, ķamularuñ işini 59b-3, ķamuya veren 67a-3.

cümle, cümlesi

cümlemüz 5b-5, cümlesi 11b-15, cümleñizi 12b-4, cümlesin 30a-9, cümleñiz 42b-11, cümleye 67a-2.

hiç kimse, hiç birisi

hiç birisine 16b-16, hiç kimseye 31b-1, hiç kimse görmedi 45a-4.

3.4.5.Soru Zamirleri

Metnimizde geçen soru zamirleri *kim* ve *ne*'dir.

kim

kim düşünë 9b-13, kim görürse 12a-1, issisi kimdür 28b-15, kim şatdı 31a-15, kim bekledi 47b-16, kime yalvarayum 50b-13, kimüñdür 74b-13.

ne

kışşışası nedür 2a-4, ta‘biri nedür 2a-13, ne ola 2a-14, ne dèyeyüm 25b-7, ne buyurur 41a-7, ne vaştin 58a-9.

3.4.6.Bağlama Zamirleri

Metnimizde geçen bağlama zamirleri *kim* ve *ki*’dir.

kim

dèdi kim bir görklü kıızım var benüm 24b-9, söylegil kim řükrāna şurayım 50a-15, şordılar kim ibn-i yā ‘mīn şandasın 67a-6, bağa dègil kim gözün yaşı nedür 84b-12.

ki

iner iken gör ki neyledi alap 7a-3, èydesin ki bu kıızımın ‘aybı var 24a-14, ben dilerim ki řaznedārın olam 54b-9, seni isterdim ki yūsufu şoram 77b-16.

3.5. ZARF

3.5.1. Yer ve Yön Zarfları

Metnimizde geçen yer ve yön zarfları örnekleri şunlardır:

ķanda

şordılar ki kārban ķanda gelür 12a-14, ķandan gelür 18a-6, ķanda bulduğ 20a-9, ķandalıęın bileydım 22b-9, ķanda var 41b-13, ķandan bulam 66b-5.

ķarřu

ķarřu durup 3a-10, ķarřuma 8a-5, ķarřusına 22b-16.

içerü

içerü girdi 77b-12, varığ içerü 96a-13.

taşra

taşra ıķar 40a-8, taşra geldi 86b-12, taşra varalum 92b-1.

berü

ıķaruę berü 12b-1, berü gelgil 83b-5.

ilerü

ilerü geldi 12a-3.

ortada

ortada altun ķadeęler mevc urur 89b-11.

üzre

deve üzre atdılar 14a-17, dizi üzre oturur 31a-11, tağt üzre oturasın 36b-1.

ęerü

ęerü dönüben 36b-11, ęerü eker 39b-17, ęerü oķur 41a-10, ęerü vardı 59b-13.

yuḡaru

yuḡarudan 10b-14.

3.5.2. Zaman Zarfları

Metnimizde Türkçe ve yabancı asıllı pek çok zaman zarfı geçmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır:

dün gün

dün gün dileye 18a-4, *dün gün ağladur* 19b-12, *dün gün gitmeñ gerek* 24a-1, *dün gün düğün olur* 25b-12, *dün gün güderem* 38a-16, *dün gün giryān éder* 55a-10, *dün gün ulayup* 77b-10, *dün gün ister* 84b-5.

yarın

yarın anda yüzümi kızdurmaya 38a-2, *yarın atam yüzine neçe bakam* 39a-13.

şimdi

dédiler şimdi bunu biz nédelüm 5a-12, *şimdi anuñ yoқ durur hergiz şuyı* 6a-17, *şimdi ikrārımızdan dönmezüz* 14a-12, *hāzır ol ki şimdi sulṭān geliser* 26a-3, *şimdiden gerü hālın sen bil dedi* 35a-11, *hele bunlar şimdi yoldan geldiler* 61b-10.

gece

mısr pādīşāhı bir gece meger 51a-8, *ol gece züleyhāyla yūsuf beyle* 60a-16, *ben dağı bu gece kīnüm alayum* 60b-2.

dün gündüz

dün gündüz éder baña izzetim 71b-13.

gece gündüz

gece gündüz aşkla yeldürür 55a-13, *gece gündüz ol puta tapardı* 58a-18, *gece gündüz durmayup feryād éder* 71a-17, *gece gündüz ṭurmadılar getdiler* 79b-8, *gece gündüz démediler sürdiler* 86b-7.

aḡşam

aḡşam oldı gün uyaқdı mağribe 8a-7.

subḡ

geçdi gece çün subḡ oldı toğdı güneş 15a-13, *subḡ degin ikisi oynaşdılar* 60b-3.

ayruқ

vermezem bunu size ayruқ dilemeñ 65a-7, *ayruқ dağı hiç baña aқmayasın* 38b-14.

yene

züleyhā döndi yine geldi evine 44a-1, *yene gördüm yedi aruқ şıgırı* 51a-15, *kendüzi dutdı yine atdı yine* 93a-9, *bu atınca ol biri yine ṭutar* 93a-16.

şonra

şonra kanuma benüm girmeyesin 24b-5, gerü şonra tövbesin étse gerek 41a-5, arayu arayu şonra geldiler 74a-5, şonradan va‘z-ı naşihat eyledi 90b-4.

andan şonra

andan şonra gör neyledi ol hemân 22a-1, andan şonra mışır iline yetmeñ gerek 24a-1.

dā‘imā

dā‘imā kuzı gibi güdmişdi 2a-3, cem‘ éderdi dā‘imā yoħsulların 62b-8.

3.5.3. Miktar Zarfları

Metnimizde çeşitli miktar zarfları bulunmaktadır. Bunların bazıları sıfatlardan yapılmıştır, bazıları ise kelimenin tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur.

key

key bekleyesin 3a-1, key işidüñ 4b-8, key ulu 10a-5, key vîrân idi 14b-17, key yüce 37a-3, key bilüñ 79b-14.

katı

katı korçutdılar 12b-8, katı döger idi 15a-6, katı bühtân éder 40a-14, katı yavlağ kâdirem 46b-11, katı kızlık ola 52b-10, key katı sever idi 60b-5.

çok

çok yalvarur 6b-12, çok mı biçer 13a-12, çok görmişem 14a-1, çok yalvarur 23a-17, çok aramağanlar 24b-8, çok yaşa 69b-2, çok şükr 72a-8, çok keşişler geldi 89b-5.

şol kadar

şol kadar kim sultānı ‘āşık éder 25a-5, şol kadar altun getirür 30a-7, şol kadar hon dökdi 42b-6, şol kadar döger 49a-3, şol kadar ağlaşdılar 85a-11.

öküş

gün öküşdür 11a-6, söz öküşdür 56b-1.

bir kez

ayda bir kez kişneridi ol atı 56b-17, eliyle köşki bir kez ırğadı 78b-14, heftede bir kez kıılurdi hüsni fâş 91b-11.

bir kezın

bir kezın gören kişi anı toymazdı 20b-5.

hiç

hiç bilmedim 4a-13, hiç dönmedi 16b-17, hiç sevinmedi 18b-5, hiç érmeye 46a-17, hiç utanma 49a-16, hiç utanma 52a-13, hiç ögüt tutmaz 54a-4, hiç vérmedi 74b-7.

yavlağ

yavlağ bağa 7a-15, *yavlağ kırkaruz* 14a-13, *yavlağ severdi* 24a-6, *yavlağ döner* 34b-12, *yavlağ yanar* 34b-12, *yavlağ hoş olur* 39a-17, *yavlağ şād olur* 85a-13.

azın azın

şāh édiser seni azın azın 20a-4, *azın azın kendüzine kār eyledi* 22b-14, *leşkerin cem' eder azın azın* 56b-12.

birin birin

şerh-i takrîr eyledi birin birin 29a-6, *toğradılar ellerin birin birin* 42b-11.

biğ biğ

biğ biğ anca oldı yūsufuñ yüzi 33a-1, *sen cānımsın dünyāda biğ biğ yaşa* 35b-8, *ihsānuña biğ biğ ihsān edelüm* 45b-8.

niçe niçe

niçe niçe gene giryān olasın 78a-8.

3.5.4. Soru Zarfları**nite**

nitesin kıardaşcuğum 9b-17, *nite güler* 64b-1.

neçün

neçün geldük 4b-2, *neçün gelür* 7b-18, *neçün ağlarsın* 25b-16, *neçün döndürür* 63b-13.

nece

nece gördiyse 3b-9, *nece dutdı* 9a-5, *nece vaşf edem* 67a-10.

ķancarı

ķancarı varduğını bilmediler 15a-1, *ben ġarīb ķancarı ķaçup gideyüm* 27a-6, *ķancarı baķarsa seni göre* 36b-3.

3.6. EDAT

Edatlar tek başlarına bir anlam ifade etmedikleri gibi hiçbir nesne ve hareketi karşılamazlar. Ancak anlamı olan kelimelerle kullanılarak onları desteklemek suretiyle bir gramer vazifesi görürler.²⁹ Metnimizde bulunan edat çeşitleri şunlardır:

3.6.1. Ünlem ve Çağırma Edatları**eyā**

atası eyedür eyā cānım cānı 23b-16.

²⁹ Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yay. İstanbul, 2004, s. 348.

ey

ey kızım 24a-2, ey yūsuf 34a-1, ey cānım 40b-2, ey fetā 56a-13, ey ‘azizler 76a-3.

hey

hey üşenmez bī-edeb 26b-2, hey utanmazlar 74a-7, hey bu zamān 96b-3.

i

i yār 4b-15.

āh

āh kıldı 8a-2, āh édüp 8a-15, āh eyledi 14b-15, top cigirim yaqdı āh āh 41b-3.

vāy

bir haber geldi yine ey vāy 50b-3, vāy ki bunlar katı qalmış durur 80b-15.

hařā

beni nev-miz eylemege senden hařā 59a-4.

uş

uş çalap seni kıyuda kırtarur 11a-14, şuçım uş budur éytdim hemān 15b-7, uş getürdüm seni yoldaşlaruşa 66b-9.

uşda

bahā ki bildürdi size uşda çalap 11b-9, yüzümüz uşda qaradur dıtrerüz 14a-13, uşda bundadur 67b-3.

dirīgā

ey dirīgā atamız bunda degil 81b-8.

3.6.2. Bağlama Edatları

Metnimizde kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri birbirine bağlayan Türkçe ve yabancı asıllı birçok edat kullanılmıştır:

ile

göñül ile inkār éder 13b-3, elçi ile her ařvāli dērüz 25a-1, eli ile yūsufi bir kez urur 43b-9, züleyhā ile kim murādına dege 60a-15, řevket ile atlanuban geldi tiz 81a-12.

birle

ķayęu birle 65b-1

kim

dédiler kim ey bizüm kıardaşımız 3a-16, geldi gördi kim hezārān dürlü halk 29b-5.

ki

dédi ki var bahāsın sen biç dedi 29b-13, kıırırur ki bir terāzū düzeler 30a-2, gizleriseņ ki ziyān eylesin 51b-10, derdi budur ki göre yüzün senüņ 71b-1.

vü, u, ü

getdi göñlünden belā vü derd ü gam 85b-3.

içün

yūsuf için baña nesne söylemeñ 4a-9, benüm için bir sarāy eyleyeler 36b-15.

çün

iħveti çün bu sözi iştdiler 2b-10, züleyhā anda yapışur çün yūsufa 40a-1, çün şerbetdār bunı işidür varur 52a-10, başdan ayağa çün sözi söyledi 86a-1.

çünkü

çünkü bunı görüben sevnüşdiler 15b-15, çünkü mālīk yūsufuñ yüzün görür 30b-6, çünkü bunlar evlerine vardılar 76b-15.

çünküm

yeddi yıl devrānı çünküm devr éde 52b-9, gördi çünküm bir puñar üzre hemān 84a-9.

ger

hūd éydür beyle olur ger küsmegil 7b-1, bir kişi ger kim atına bine revān 83a-4.

eger

dédüñ anda eger ben kul olaydım 11b-6, eger yalanla bu şehre gelevüz 73b-11.

meger

ol zamān ya‘kūb peygamber meger 1a-5, ol gidüp ya‘kūba kalmışdı meger 1a-7, dediler meger bunı sultān ala 29b-2, ikiledin meger bizi göndürür 63b-13.

illā

illā ol miskīn yehūza durur 9b-16, illā birkaç kelecı saña dedi 48a-18, mışr içinde illā buğday çok durur 61a-8, anda sen illā emānet koy beni 98b-17.

gerçi

gerçi bir şahs-ı mu‘ayyen yok durur 95b-6.

hem

hem ulular meclisinde söylene 1a-4.

hergiz

sen dahı hergiz müselmān olmadıñ 41a-16, ol baña degmedi hergiz bekledi 60b-7.

imdi

imdi yūsuf hele sen şabr eylegil 14a-14, gelüñ imdi korçalum bir tañrıdan 18a-9.

nitekim

nitekim kaldı başiretde ol ceħūd 21b-16, nitekim verdi şeref yağmurlara 68a-9.

şöyle kim

şöyle kim mışrda sarāy çoğidi 37a-7, şöyle kim kendülerden getdiler 71a-8.

tā kim

tā kim ol şürete çok yalvarur 3a-17, tā kim ol ne buyurursa dutuñ 16a-5, tā kim ol sulṭān ne dedük size 65a-2, tā kim yūsufā sen hizmet édesin dedü 83a-15.

gāh...gāh

gāh başı iner gāh ayağı döner 7a-2, gāh gelür ‘aqlı gāh key gider 8a-13, gāh giryān gāh der-ḥandān olur 23b-11, gāh diri kıılır gāh öldürür 55a-8.

3.6.3. Son Çekim Edatları**gibi**

ḳuzı gibi güdmişdi 2a-3, ḳuş gibi 2a-11, ḳulı gibi 3a-10, bunun gibi 4b-8, benüm gibi 54a-14, senüñ gibi 54b-12, bizüm gibi 62a-5, anuñ gibi 78b-12.

içün

benüm içün 36b-15, senüñ içün 43a-8.

içre

seccin içre 50b-17, deñiz içre 19b-9, göñlüm içre 38b-1.

tā

tā ölünce anda tā‘at éder 22a-5, şorasın aña kim tā hep varını 23a-15, tā sulṭān öle siz anda ṭuruñ 45b-12, tā ḥaberin vére ki göre seni 50a-2.

-a dek

şuna dek 6b-9, üç güne dek 18a-14, bir yıla dek 22b-15, hafteye dek 91b-3.

-den özge

senden özge 5b-16, andan özge 28b-17, ḥelālden özge 38a-9, ‘aczimden özge 100a-2.

3.6.4. Kuvvetlendirme Edatları**da, de**

şataruz melike biz de giderüz 12b-10, bunu almadan gitmeye de yā nede 24a-16, ḳulı olavuz onumuz da beyle 74a-3, ikisi de şād-ı ḥurrem oldılar 89a-6.

bile

ol melik daḥı bunlarla bile 11a-4, altını gümüşi getürmedük bile 13a-9, ibn-i yā ‘mīni bile getürüñ ben görem 64b-15, kendü ile atayı bile yazar 68b-2.

daḥı

emdi siz daḥı saḳınuñ siz daḥı 4b-14, sen daḥı ḳulluğa iḳrār eylegil 12b-11, ben daḥı sırrımı saña söyleyeyüm 30b-11, anuñ daḥı giderdi teşvişin 47a-5, ol yıl unı daḥı hep yediler 56a-3, bulmadı ol daḥı mevte çāre 68a-6, ḳalmadı ḳalbimde daḥı ğam hīç 94b-4.

3.6.5. Soru Edatları

‘aceb

katı hoş tıtdı ‘aceb nedir sözi 61b-17, dedı yā sübhān ‘aceb ne kişidür 62a-15, fikre vardı ki ne sırr oldı ‘aceb 96b-7.

kanı

kanı yūsuf dēyü eve geldiler 8a-9, kanı ol şāhım sulţānım benüm 8b-12, kanı edeb kanı havf hem hayā 39b-7, ol ‘arab éydür kanı ya‘küb nebī 49b-12.

3.6.6. İşaret Edatları

uş

uş çalap seni kuyuda kırtarur 11a-14, suçım uş budur éytdim hemān 15b-7, uş getürdüm seni yoldaşlaruğa 66b-9.

uşda

bahā ki bildürdi size uşda çalap 11b-9, yüzümüz uşda karadur dıtrerüz 14a-13, uşda bundadur 67b-3.

3.6.7. Şüphe Edatı

(mı) ki

yā şanem yūsuf benüm ola mı ki 33a-14, maşşūdum kuşağı ala gire mi ki 33a-14.

3.7. FİİL

3.7.1. Şahıs Ekleri

3.7.1.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri

Metnimizde geçen zamir kökenli şahıs zamirleri şunlardır:

1. Teklik şahıs eki: -am/-em

örü duram 8b-10, gelmişem 19a-15, yağıluram 34a-2, éydiserem 41b-11.

2. Teklik şahıs eki: -sın/-sin

uğrayasın 32b-4, göstüresin 42b-2, sorarsın 49a-8.

1. Çokluk şahıs eki: -uz/-üz, -vuz/-vüz

açavuz 55a-15, geçevüz 55a-15, olmuşuz 82a-14, gelmişüz 82a-14.

2. Çokluk şahıs eki: -sız/-siz

yorasız 2a-13, bildüresiz 55a-1.

3.Çokluk şahıs eki:-lar/-ler

kıllalar 2b-5, olmuşlar 82a-16.

3.7.1.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri

1.teklik şahıs eki: -m

gördüm 7a-15, şatarsam 29a-3, ediserem 31a-5, eyledüm 37b-15.

2.teklik şahıs eki: -ñ

görmüşdün 32a-7, eyledün 79b-4, olursan 13a-5, dilerseñ 28a-5.

1.çokluk şahıs eki: -k/-k

geldük 28a-8, eyledük 54b-1, yazmaduk 80b-2, olsağ 92a-17.

2.çokluk şahıs eki: -ñuz/-nüz

kılmadıñuz 4b-11, almadıñuz 78b-7, durursañuz 65b-5.

3.çokluk şahıs eki: -lar, -ler

turdılar 65b-10, deseles 38b-11.

3.7.2. Şekil ve Zaman Ekleri

Metnimizde geçen şekil ve zaman ekleri şunlardır:

Bildirme Kipleri: *Geniş Zaman Kipi, Şimdiki Zaman Kipi, Görülen Geçmiş Zaman Kipi, Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi, Gelecek Zaman Kipi.*

Tasarlama Kipleri: *Şart Kipi, İstek Kipi, Gereklilik Kipi, Emir Kipi.*

3.7.2.1. Bildirme Kipleri

3.7.2.1.1. Geniş Zaman Kipi

Geniş Zaman Kipi *-r, -ur / -ür ve -ar / -er* ekleriyle yapılır. Zamir kökenli şahıs ekleri kullanılır.

1.teklik şahıs: -ram/-rem, -aram/-erem, -uram/-ürem

yağıluram 34a-2, ataram 35b-9, kığıruram 42a-15, iletürem 46b-13, severem 53b-9.

2.teklik şahıs: -rsın / -rsin, -ursın / -ürsin, -arsın / -ersin.

bağarsın 10b-14, gülersin 31b-13, şorarsın 49a-8, dilersin 58b-16, ağlarsın 69a-17.

3.teklik şahıs: -r, -ur / -ür, -ar / -er, -ır / -ir

erer 9a-7, depredür 33b-12, tağar 58b-10, éydür 69b-2, karar 53b-15, geçer 71a-5.

1.çokluk şahıs:-ruz / -rüz, -uruz / -ürüz, -aruz / -erüz

ğaluruz 4b-6, öldürürüz 12b-4, ditrerüz 14a-13, ağlaruz 64b-12, öterüz 65b-8.

2.çokluk şahıs: -rsız / -rsiz, -arsız / -ersiz, -ursız / -ürsüz

tutarsız 36a-15, *gelürsüz* 63a-5.

Metnin bir yerinde 2. çokluk şahıs geniş zaman eki kelime düz ünlülü olduğu halde yuvarlak ünlü ile yazılmıştır: *bilür-süz* 49a-13.

3.çokluk şahıs: -rlar / -rler, -urlar / -ürler, -arlar / -erler

olurlar 81b-16, *taparlar* 17a-11, *koymazlar* 62b-9.

Geniş zaman kipinin olumsuzu sadece -maz / -mez eki ile yapılır.

dönmezüz 14a-2, *olmazuz* 14a-12, *şatmazam* 29a-1, *varamazam* 52a-4.

3.7.2.1.2. Şimdiki Zaman Kipi

Metnimizde şimdiki zaman için günümüzdeki gibi bir ek kullanımı sözkonusu değildir. Bu zaman çoğu kez -a / -e istek ekiyle karşılanmıştır. Ancak iki yerde (79a-13, 92b-14) şimdiki zaman şu şekilde geçmektedir:

“kile uğruluğı yapasın aña

bil kim hoş *gelmiy* (كمي)bu işiñ baña” (79a-13)

“yüsufile *gidiyken* (كيديكن) nāgehān

ayağı degdi taşā şāh-ı cihān” (92b-14)

3.7.2.1.3. Görülen Geçmiş Zaman Kipi

Metnimizde görülen geçmiş zaman eki *-dı / -di* dir. Eski Anadolu Türkçesinde 1. ve 2. teklik ve çokluk şahıslarda bu ek daima yuvarlak ünlülü görülmekle birlikte metnimizde yaygın olarak 3. teklik ve çokluk ekinin dışında da düz ünlü kullanımına gidildiği görülmektedir.

Görülen geçmiş zaman şahıs çekimi iyelik kökenlidir.

1.teklik şahıs: -dum / -düm , -dım / -dim

uyurdum 2a-9, *kıldum* 15a-9, *uyurdum* 46b-8, *girdüm* 59a-5, *bilürdüm* 66a-14.

güderdim 4a-11, *bilmedim* 4a-13, *okumuşdım* 7a-18, *vêrdim* 7b-16, *alaydım* 11b-6.

2.teklik şahıs: -duñ / -dün , -dıñ / -diñ

kılduñ 12a-5, *olayduñ* 14b-11, *bileydüñ* 14b-11, *ırğatduñ* 51b-8, *göreydüñ* 63b-1.

gelmediñ 67a-7, *varmadıñ* 41a-16.

3.teklik şahıs: -dı / -di

buldı 9b-9, yuddı 19b-6, buyurdı 32b-14, kıotardı 47b-16, bekleği 47b-16.

1.çokluk şahıs: -duķ / -dük

uyurduķ 8b-2, etdük 84a-2, yalvarayduķ 14a-11, yazmaduķ 80b-2

2.çokluk şahıs: -dıñuz / -diñüz, -duñuz / -dünüz

kıılmadıñuz 4b-11, tađladıñuz 69a-3, azarladıñuz 75a-16, dedünüz 80a-12.

3.çokluk şahıs: -dılar / -diler

oldılar 80a-16, bağladılar 37a-4, geyürdiler 37a-11.

3.7.2.1.4. Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi

Metnimizde öğrenilen geçmiş zaman eki hep düz ünlülü biçimiyle *-miş / -miş* şeklindedir.

Öğrenilen geçmiş zaman şahıs çekimi zamir kökenlidir.

Metinde öğrenilen geçmiş zaman sadece bir yerde (96a-13) aslında zarf fiil eki olan *-üpdür* ekiyle karşılanmıştır.

“dédi varıñ içerü verıñ haber
kim gelüpdür kıardaşıñ ey şır ü ner”

1.teklik şahıs: -mışam / -mişem

olmışam 19a-15, gelmişem 19a-15, kıurmuşam 46b-8, etmişem 52a-14.

2.teklik şahıs: -mışsın / -mişsin

olmışsın 66a-9, yetürmişsin 84a-5.

3.teklik şahıs: -mış / -miş

vermiş 1b-10, üşmiş 11a-7, eylemiş 96b-9.

1.çokluk şahıs: -mışuz / -mişüz

ağranmışuz 5b-5, şunmışuz 5b-5, gelmişüz 82a-14, olmuşuz 82a-14.

2.çokluk şahıs: -mışsız / -mişsiz

neylemişsiz 82a-5.

3.çokluk şahıs: -mışlar / -mişler

durmuşlar 4a-3, olmuşlar 81b-15, işlemişler 66a-16.

3.7.2.1.5. Gelecek Zaman Kipi

Metnimizde gelecek zaman eki *-ısar / -iser*'dir. Çoğu kez istek eki *-a/-e* ile karşılanır. Şahıs çekiminde zamir kökenli şahıs ekleri kullanılır.

1.teklik şahıs: -iserem / -ısaram

édiserem 31a-5, gidiserem 31a-5, éydiserem 41b-11.

3.teklik şahıs: -ısar / -iser

utanırsardur 2b-17, *giriserdür* 10b-7, *göndüriser* 25a-9, *koıysar* 47a-6, *yeyiser* 47a-6.

3.7.2.2. Tasarlama Kipleri

3.7.2.2.1. Şart Kipi

Eski Türkçede *-sar / -ser* biçiminde olan bu ekin daha sonraları sondaki r sesi düşmüş ve ek *-sa / -se* biçimini almıştır. Metnimizde de şart kipi için *-sa/-se* ekleri kullanılmıştır. Şahıs çekimi iyelik kökenlidir.

1.teklik şahıs: -sam / -sem

şatarsam 29a-3, *görsem* 33a-2, *söylesem* 45b-6.

2.teklik şahıs: -sañ / -señ

olursañ 13a-5, *buyurursañ* 45b-13, *dérseñ* 74a-15, *yusañ* 78a-13.

3.teklik şahıs: -sa / -se

buyurursa 15b-6, *şaparsa* 17a-12, *uğrasa* 65b-14, *dérlerse* 71b-9.

1.çokluk şahıs: -sağ / -sek

olsağ 92a-17.

2.çokluk şahıs: -sañuz / -señüz

durursañuz 65b-5, *inanmazsañuz* 77a-9, *véirseñüz* 13a-16.

3.çokluk şahıs: -salar / -seler

kosalar 38b-11, *déseler* 38b-11, *dikseler* 78b-9.

3.7.2.2.2. İstek Kipi

Metnimizde istek kipi eki *-a / -e* olup bu ek şimdiki zaman, gelecek zaman gibi farklı kiplerin çekimlerinde de kullanılmıştır. Şahıs çekimi zamir kökenlidir.

1.teklik şahıs: -am / -em

kılam 6b-15, *yalvaram* 8b-10, *şatmazam* 29a-1, *vérem* 30b-2, *etmeyem* 38a-12.

2.teklik şahıs: -asın / -esin

bağmayasın 38b-14, *añlayasın* 41b-10, *göstüresin* 42b-2, *giresin* 65b-12.

3.teklik şahıs: -a / -e

kala 23b-4, *göstüre* 59a-9, *söyleye* 40b-8.

1.çokluk şahıs: -avuz / -evüz, -alım / -elim

açavuz 55a-15, *geçevüz* 55a-15, *uymayavuz* 65a-9, *görevüz* 65b-12.

görelim 20a-17, *vérelim* 20a-17, *olalım* 43b-3, *kılalım* 45b-7, *dürelim* 70a-3.

2.çokluk şahıs: -asız / -esiz

bulasız 44b-3, *turasız* 45b-14, *gidesiz* 61a-13.

3.çokluk şahıs:-alar / -eler

şoralar 65b-6, *görelor* 65b-6, *nédeler* 82b-15, *görelor* 92a-1.

3.7.2.2.3. Gereklilik Kipi

Metnimizde gereklilik kipi aşağıdaki ek ve kelimelerle karşılanmıştır. Bu kip günümüzdeki gibi özel bir eke sahip değildir.

-sa /-se gerek

olsa gerektür 22a-7, *günāh* étse gerek 41a-5, *korksaṅ* gerek 41a-14

-ma / -me gerek

görmeṅ gerek 20b-1, *vérmeṅ* gerek 20b-1, *yetmeṅ* gerek 24a-1, *gitmeṅ* gerek 24a-1.

-maḳ/ -mek gerek

oynamaḳ gerek 4b-2, *bilmek* gerek 4b-2, *şıḡınmak* gerek 48a-3.

3.7.2.2.4. Emir Kipi

Emir kipinde diğer kiplerden farklı olarak her şahıs için ayrı ekler kullanılmaktadır.

1.teklik şahıs: -ayum / -eyüm

şorayum 8b-8, *getüreyüm* 9a-10, *alayum* 12b-16, *toylayayum* 38a-4, *eyleyeyüm* 38a-4

2.teklik şahıs: -ḡıl / -gil

alḡıl 48b-13, *durmaḡıl* 49b-5, *şorḡıl* 52a-8, *gizlemegil* 52a-18, *getürgil* 53a-17.

3.teklik şahıs: -sun / -sün

ḳılsun 59b-8, *ḳıḡırsun* 60a-1, *ḳalmasun* 80b-11, *inmesün* 88b-3.

1.çokluk şahıs:-alum /-elüm

ḡalalum 2b-12, *aldayalum* 35b-11, *şaçalum* 69b-11, *söyleyelüm* 72a-17.

2.çokluk şahıs:- ḡ, -uṅ/-üṅ, -uṅuz/-üṅüz, iṅüz/-ıṅuz

buluḡ 72b-4, *eyleyiṅüz* 73a-6, *işidüṅ* 4b-8, *şoruṅ* 40b-7.

Metnimizde bazı kelimelerde görüldüğü üzere, emir ekinin önünde bulunan yardımcı ünlü, aynı kelimedede hem yuvarlak hem de düz ünlü ile yazılmıştır: *aluḡuz* 17b-1, *alıḡuz* 14a-15.

3.çokluk şahıs: -sunlar / -sünler

çıḳsunlar 87a-11, *oynasunlar* 92b-1.

3.7.3. Fiillerin Birleşik Çekimi ve İsim Fiili

Birleşik fiil çekimi anlamlı bir kök ile anlamı tam olarak belli olmayıp yardımcı fiil görevinde olan *i-* fiilinin birlikte çekimiyle meydana gelir. *i-* fiili Eski Türkçede *er-*

biçimindeydi. Zamanla bu fiil *i-* haline dönüşmüş ve ana kökle birleşip düşerek birleşik fiil çekimi yerine, fiil birleşik çekimi oluşturmuştur. Metnimizdeki örneklerine bakıldığında birleşik çekimlerde, *i-* fiilinin hem ana köke birleşmiş hem ayrı çekimlenmiş hem de ana köke birleşip düşmüş halini görmekteyiz.

Hikâye Çekimi

Hikâye çekimi asıl fiilin kipleri ile *i-* fiilinin görülen geçmiş zamanının veya ekleşmiş şeklinin birleşmesi ile ortaya çıkar. Emir dışındaki bütün kiplerin hikâye biçimleri vardır.³⁰

Geniş Zamanın Hikâyesi:

dérler idi 10a-4, *atlanur idi* 22a-17, *tırur idi* 58a-7, *gelür idi* 60b-8.

dökeridi 33a-11, *bilmezidim* 31a-1, *severdi* 24a-6, *néderdim* 31a-2.

Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi:

ayrıldıydı 70a-14, *öldiydi* 70a-14.

Görülen geçmiş zamanın hikâyesinde şahıs zamirinin farklı yerde kullanılışı da mevcuttur: *vardımdı* 15b-6, *urdumıdı* 15b-6.

Öğrenilen Geçmiş Zamanın Hikâyesi:

girmişdi 28a-16, *demişdi* 25a-2, *tolmuşıdı* 1b-17, *urmuşıdı* 58a-1, *dürmüşıdı* 58a-1, *dönmişdi* 60a-7, *olmuşıdı* 60a-7, *varmışıdı* 95b-1, *çalmışdı* 84a-17, *görmemişdi* 81b-1.

Şart Kipinin Hikâyesi:

görseydim 23a-13, *bulsaydım* 23a-13.

İstek Kipinin Hikâyesi:

gideydim 21a-16, *kılaydı* 22a-13, *véreydim* 22b-9, *getüreydim* 22b-10.

Rivayet Çekimi

Metnimizde rivayet çekiminin örneği bulunmamaktadır.

Şart Çekimi

Geniş Zamanın Şartı:

olursa 3a-2, *görürseñ* 23a-14, *olursañ* 23a-14, *söyleriseñ* 2b-3, *taparise* 33b-5, *isteriseñ* 41b-13.

3.7.4. Soru Eki

Metnimizde soru eki sadece *-mı*, *-mi* düz ünlülü biçimiyle kullanılmıştır.

³⁰ M. Ergin, age., s. 322.

revā midür 5a-2, *dügün midür* 8a-3, *gün midür* 8a-4, *geç mi* 8a-5, *korçmaduñ mı* 9a-5, *var mı* 12b-14, *delü midür* 12b-17, *kul mısuy* 13b-2, *ola mı* 33a-14.

3.7.5. Sıfat-Fiil Ekleri

-an / -en

duran kişi 18b-16, *dermān kılan* 20a-11, *gören kişi* 20b-5, *gerü kalan mālın* 22a-4, *karşu gelen* 23b-2, *sevmeyen kişi* 46a-9.

-ası / -esi

véresi 62b-14, *yéyesi* 68b-16.

-maz / -mez

geçmez aqca 13a-17, *tuz etmek bilmez yārānlarımdan* 14a-2, *görmez gözi* 60a-5.

-ar / -er

ağlar gözleri 53b-15.

-duq / -dük / -dik

bildiklerin 51b-4, *toğduğumuz yer* 66a-13, *gördüğü dişden* 3a-15, *yédürdüğü* 73b-10.

-ecek / -acaq

déyecek 93b-3, *olmayacaq* 98b-8, *édecek* 100a-6.

-miş / -miş

dükenmiş dili 23b-13, *tonanmış ay* 50b-3, *görmez olmuş gözi anlara bakar* 76b-6.

3.7.6. Zarf-Fiil Ekleri

-up / -üp

uyanup 2a-7, *korçup* 12b-5, *bağlayup* 14a-17, *uzadup* 16b-17, *bilüp* 18b-6.

-uban / -üben

Eski Anadolu Türkçesine has bir zarf fiil ekidir.

kuçuşuban 14a-10, *aluban* 20b-6, *şıruban* 31b-16, *édüben* 32a-13, *yürüyüben* 33a-12.

-arak / -erek

Tek bir örneği bulunmaktadır.

sögerek 26a-16.

-inca / -ince

almayınca 12b-1, *şağışınca* 62b-10, *foyınca* 70a-13, *şormayınca* 82b-6, *görmeyince* 83b-3, *érişince* 99b-2.

-a / -e

ala döne 5a-2, *oqa oqa sürdiler* 7b-11, *şata işin başara* 20a-12, *vara gele* 45b-4.

-u / -ü

düyü 2a-7, *isteyü* 9a-14, *çekinü* 40a-7, *yürüyü* 46a-14, *neyleyü* 58b-4.

-ı / -i

kutlulayı 44b-15, *yüriyi* 55b-11.

-ıcağ / -icek

göndüricek 7b-14, *olıcağ* 22b-15, *oturıcağ* 27a-12, *katıcağ* 29a-11, *oğıcağ* 43b-7, *işidicek* 70b-12, *yatıcağ* 98b-6.

-madın / -medin

olmadın 7b-17, *çağırmadın* 75b-13, *kırmadın* 75b-13, *bulmadın* 79a-14, *varmadın* 88b-6.

-ken

dervişken 57b-8, *dérken* 62a-16, *ağlariken* 66b-15.

4. YAPIM EKLERİ DİZİNİ

İsimden isim yapım ekleri

-lık / -lik

2a-16, 4b-4, 4b-13, 11a-14, 13b-9, 14a-2, 15b-14, 16b-7, 18b-17, 21b-12, 22b-9, 23b-17, 25b-16, 31a-16, 31a-17, 32b-4, 34b-15, 35a-12, 35b-2, 36b-6, 38a-3, 40b-5, 40b-8, 43b-14, 44b-17, 47b-17, 48a-18, 52b-8, 52b-9, 52b-10, 54b-12, 55b-8, 55b-11, 55b-13, 57b-1, 58a-2, 58b-6, 61a-5, 62b-14, 62b-15, 73a-6, 73b-6, 74a-17, 74b-1, 76a-1, 76a-3, 76a-12, 76b-11, 77a-2, 78a-5, 79a-13, 79a-14, 81b-17, 82b-13, 90b-17, 91a-10, 91b-5, 92a-4, 95b-14, 96a-1, 96b-12, 100a-13.

-lük / -lük

4b-3, 4b-15, 6b-15, 12b-11, 12b-16, 13b-3, 13b-4, 20a-16, 21b-13, 32a-14, 38a-8, 40b-5, 49a-8, 51a-4, 54a-14, 58a-2, 75a-5, 84b-15, 85a-8, 85a-16, 91a-9.

-cı / -ci

2b-8, 10a-7, 12b-14, 13a-6, 15a-1, 15a-7, 17a-12, 20b-7, 25a-12, 30a-2, 30a-3, 30a-4, 34a-11, 37b-8, 38a-17, 45b-1, 46b-14, 60a-17, 75a-7, 84b-7, 86b-8, 87a-9.

-lu / -lü

2a-16, 4a-7, 4b-5, 5b-2, 5b-4, 6b-14, 7a-8, 7a-12, 7a-14, 7b-3, 8a-14, 8b-16, 9b-3, 10a-10, 11b-13, 12a-5, 12b-17, 13a-4, 15a-18, 16b-6, 16b-14, 17b-8, 17b-14, 18a-16, 19a-11, 20b-8, 20b-10, 22a-6, 22a-14, 22b-6, 22b-7, 23a-8, 23a-9, 24b-9, 24b-13, 25b-6, 25b-11, 25b-14, 28b-9, 28b-11, 29a-7, 29a-8, 29a-12, 29a-13, 29b-5, 30b-3, 32a-12, 32b-12, 33b-8, 33b-16, 34b-1, 34b-18, 35b-1, 35b-6, 36a-5, 37a-15, 38a-14, 41a-1, 41a-14, 41b-8, 41b-13, 42a-1, 42a-16, 42a-17, 42b-5, 42b-7, 42b-14, 43a-5, 43a-16, 43b-11, 43b-13, 44a-18, 44b-11, 47a-3, 47a-12, 47a-13, 47b-12, 48b-6, 49b-18, 51a-14, 52b-8, 53a-2, 53a-12, 53a-13, 56a-10, 57b-5, 57b-12, 59b-5, 60a-17, 61b-1, 62a-6, 62b-5, 62b-12, 63b-15, 64a-9, 64b-1, 65b-6, 66a-9, 66b-10, 66b-11, 66b-17, 66b-18, 67a-8, 67a-14, 68a-7, 68b-4, 68b-7, 68b-8, 69a-5, 69a-12, 69a-15, 69b-2, 70a-12, 70b-8, 71a-9, 71b-11, 71b-16, 72a-2, 72a-15, 72b-2, 72b-10, 75b-8, 77b-11, 77b-14, 78a-2, 79a-7, 80b-1, 86a-9, 86a-12, 86a-13, 86b-4, 86b-15, 87b-1, 87b-3, 91a-15, 91b-12, 96a-17, 98a-9, 98a-12.

-suz / -süz

3a-11, 3b-13, 16a-12, 29a-11, 41a-1, 43a-3, 57b-17, 58b-3, 59a-3, 59b-11, 59b-16, 63b-3, 67a-1, 76b-7, 85a-15.

-cuğ / -cük

8b-17, 63a-13, 69b-7, 71a-11, 84b-14.

-cek

32a-12, 49b-19, 61a-4, 61a-8, 62b-17, 66a-3, 98b-8.

-daş

1b-16, 2b-5, 2b-9, 3a-8, 3a-16, 4b-16, 5b-4, 6a-10, 6b-11, 7a-17, 7b-1, 7b-8, 9b-15, 9b-17, 10a-2, 10a-11, 12a-9, 12b-6, 13a-13, 13b-4, 13b-9, 13b-10, 13b-18, 14a-8, 14a-16, 14b-8, 16a-14, 16b-7, 16b-8, 32a-6, 41b-7, 44b-13, 44b-14, 44b-18, 47b-15, 51a-1, 56b-7, 58a-8, 61b-5, 62a-6, 62a-13, 62a-14, 62a-15, 62b-1, 62b-2, 63a-3, 63a-7, 63a-9, 63a-13, 65b-7, 66a-4, 66a-18, 66b-1, 66b-7, 66b-9, 67a-4, 67a-13, 67b-1, 67b-8, 68b-4, 68b-6, 68b-9, 68b-11, 69a-5, 69a-6, 69a-9, 69a-18, 69b-6, 70a-3, 70a-6, 70a-15, 70b-4, 70b-8, 70b-17, 71a-9, 71a-12, 71b-2, 72a-7, 72b-1, 72b-7, 74a-16, 74b-3, 75a-15, 75b-5, 75b-7, 75b-10, 76a-16, 76b-13, 77a-9, 77a-10, 79a-1, 80b-6, 80b-15, 81a-10, 82b-4, 82b-10, 83b-16, 86a-10, 86a-11, 86a-12, 86a-15, 89a-7, 90a-1, 90a-7, 90a-12, 90a-13, 90a-15, 93b-12, 95a-17, 95b-3, 95b-7, 96a-13, 96a-14, 96b-2, 96b-7, 96b-11, 97a-3, 97a-6, 97a-8, 99a-16,

-(i)ncı / -(i)nci / -(ü)nci

13a-6, 20b-4, 29a-8, 29a-13, 29a-15, 29a-16, 29a-17, 56a-2, 56a-4, 56a-5, 56a-7, 56a-8, 71b-17.

-şer

20b-4.

-rak / -rek

18a-17, 28a-9.

-layın / -leyin

40a-2, 74b-2, 75a-9.

-cılayın / -cileyin

18a-16, 24b-10, 41b-13, 62b-16, 67a-7, 67a-14, 74a-17, 74b-2, 76a-12, 79a-7, 79a-17.

-an / -en

1a-14, 4a-7, 5a-5, 7b-14, 8a-8, 10b-15, 19b-2, 19b-4, 21a-11, 40b-6, 40b-7, 40b-9, 40b-12, 40b-13, 41a-15, 47b-17, 47b-18, 49a-17, 49b-8, 51b-14, 57a-17, 57b-1, 60a-6, 60b-4, 60b-6, 61a-6, 61a-7, 61a-11, 62b-1, 62b-11, 63a-6, 64b-8, 72a-6, 73b-5, 73b-7, 74a-6, 76a-5, 78b-8, 78b-11, 79b-4, 79b-7, 80b-8, 84b-14, 85a-8, 86b-12, 89b-10, 91b-15, 92a-7, 92b-5, 92b-13, 93a-3, 93a-14, 95a-15, 95b-9, 97a-3, 99b-12.

-kek

21b-5.

-ge

5b-16, 28b-17, 29b-9, 38a-9, 86a-3, 100a-2.

-man / -men

85b-16, 92b-7, 92b-15.

-(u)z / -(ü)z

65b-11.

-l

7b-12, 20b-1, 30a-6, 35a-2, 36a-1, 36a-6, 36a-14, 49a-11, 49b-5, 50a-17, 72b-3, 73a-12, 73a-17, 79a-15, 80b-5, 80b-13, 88b-8, 92b-9.

-sul

1a-2, 11b-16, 20b-9, 34a-12, 53b-11, 57b-9, 58b-3, 58b-5, 58b-17, 59b-5, 62a-5, 62b-8, 75a-10, 91b-6.

-gü

11b-5.

İsimden fiil yapım ekleri**-la- / -le-**

1a-1, 1a-3, 1a-4, 1a-8, 2b-2, 2b-3, 2b-7, 2b-8, 2b-13, 2b-14, 2b-16, 3a-1, 3a-2, 3a-7, 3a-10, 3b-1, 3b-3, 3b-4, 3b-5, 3b-7, 3b-8, 3b-12, 3b-16, 4a-5, 4a-9, 4b-9, 4b-15, 5b-3, 5b-8, 5b-10, 6a-10, 6a-16, 6a-8, 6b-10, 6b-13, 6b-14, 6b-19, 7b-4, 7b-10, 7b-18, 8a-1, 8a-6, 8a-7, 8b-6, 8b-7, 8b-9, 9a-2, 9a-8, 9a-10, 9b-11, 10a-10, 10b-11, 10b-12, 10b-14, 11a-5, 11a-11, 11b-3, 12b-2, 12b-7, 12b-14, 13b-2, 13b-6, 13b-13, 13b-14, 13b-15, 14a-2, 14a-17, 14b-1, 14b-9, 14b-10, 14b-16, 14b-17, 15a-10, 15a-13, 15a-17, 15b-13, 16b-9, 17a-8, 17a-9, 17b-5, 17b-10, 17b-15, 18a-4, 19b-12, 19b-14, 20a-9, 20a-17, 20b-9, 21a-3, 21b-3, 21a-13, 21a-15, 21b-1, 21b-2, 21b-13, 21b-17, 22a-6, 22a-17, 22b-6, 22b-10, 23a-6, 23a-12, 23b-3, 23b-6, 23b-7, 23b-16, 24a-3, 24a-7, 24a-8, 24b-2, 24b-3, 24b-16, 25a-2, 25b-3, 25b-14, 25b-15, 25b-16, 26a-2, 26a-4, 26a-14, 26b-15, 27a-2, 27a-3, 27a-7, 27a-8, 27a-10, 27a-16, 27b-3, 27b-6, 28a-3, 28a-4, 28a-5, 28a-6, 28a-9, 28a-10, 28a-11, 28b-7, 29a-5, 29a-6, 29a-9, 29a-17, 29b-3, 29b-10, 30b-1, 30b-4, 30b-10, 30b-11, 30b-13, 30b-17, 31a-15, 31b-2, 31b-5, 31b-14, 32a-13, 32a-15, 33a-16, 33a-17, 33b-2, 33b-6, 34a-5, 34a-8, 34b-3, 34b-7, 35a-1, 35a-2, 35a-4, 35a-6, 35a-8, 35a-9, 35b-13, 35b-16, 36a-2, 36b-7, 36b-8, 36b-11, 36b-15, 37a-3, 37a-9, 37a-11, 37b-7, 37b-8, 37b-9, 37b-10, 37b-12, 38a-1, 38a-4, 38b-10, 39a-2, 39a-15, 39b-5, 40a-16, 40b-4, 40b-8, 40b-11, 40b-12, 41a-8, 41a-9, 41b-1, 41b-10, 41b-11, 41b-12, 41b-14, 41b-15, 41b-16, 41b-17, 42a-2, 42b-12, 43a-8, 43a-9, 43a-10, 43a-12, 44a-7, 44a-13, 44b-7, 44b-8, 45a-8, 45a-14, 45a-15, 45b-6, 45b-7, 45b-9, 45b-10, 46a-1, 46a-5, 46a-6, 45a-17, 46b-2, 47a-1, 47a-2, 47a-7, 47a-17, 47a-18, 47b-2, 47b-5, 47b-11, 47b-13, 47b-16, 47b-18, 48a-4, 48a-16, 48a-17, 48b-5, 48b-10, 48b-12, 48b-13, 48b-14, 49a-1, 49a-9, 49a-12, 49a-14, 49a-16,

49a-18, 49a-19, 49b-1, 49b-7, 49b-14, 50a-8, 50a-9, 50a-14, 50a-15, 50a-16, 50a-18, 50b-2, 50b-6, 50b-13, 51a-12, 51b-9, 51b-10, 51b-12, 51b-15, 52a-1, 52a-12, 52a-13, 52a-15, 52a-18, 52b-2, 52b-14, 52b-17, 53a-7, 53b-2, 53b-3, 53b-14, 53b-15, 53b-16, 54a-9, 54a-16, 54b-6, 54b-7, 54b-9, 55a-18, 55b-1, 55b-2, 55b-3, 55b-7, 56b-1, 56b-9, 56b-11, 56b-15, 57b-1, 57b-3, 57b-5, 57b-15, 58a-9, 58a-14, 58a-17, 58b-16, 59a-1, 59a-3, 59a-6, 59a-16, 59b-9, 60a-1, 60a-11, 60b-7, 60b-14, 61a-4, 61a-7, 61b-16, 62a-3, 62a-10, 62a-11, 62a-12, 62b-4, 62b-6, 63a-4, 63a-5, 63a-9, 63a-16, 63b-2, 63b-4, 63b-9, 63b-10, 63b-11, 63b-16, 64a-6, 64a-7, 64a-10, 64a-15, 64b-2, 64b-3, 64b-7, 64b-10, 64b-11, 64b-12, 64b-13, 64b-17, 65a-7, 65a-15, 65a-16, 65b-7, 65b-10, 65b-17, 66a-7, 66a-10, 66a-16, 66b-2, 66b-12, 66b-13, 66b-15, 67a-10, 67a-11, 67b-11, 67b-13, 68a-13, 68a-17, 69a-3, 69a-9, 69a-12, 69a-16, 69b-1, 69b-10, 69b-16, 70a-11, 70a-17, 70b-5, 70b-11, 71a-10, 71a-12, 71a-15, 71b-3, 71b-11, 71b-14, 72a-3, 72a-4, 72a-17, 72b-7, 73a-1, 73a-4, 73a-13, 73a-14, 73b-12, 73b-15, 74a-4, 74a-7, 74a-7, 74a-9, 74a-12, 74b-1, 74b-4, 74b-10, 74b-14, 75a-6, 75a-12, 75a-13, 75a-15, 75a-16, 75b-6, 75b-8, 76a-10, 76b-1, 76b-3, 76b-15, 77a-3, 77b-10, 78a-1, 78a-4, 78a-6, 79a-15, 80a-7, 80a-10, 80b-1, 80b-3, 80b-7, 80b-9, 80b-11, 80b-13, 80b-14, 81a-1, 81a-2, 81a-4, 81a-6, 81a-5, 81a-7, 81b-13, 82b-13, 82b-16, 83a-15, 83b-10, 83b-16, 84a-3, 84a-17, 84b-7, 84b-9, 84b-16, 85a-1, 85a-6, 85b-14, 85b-15, 86a-1, 86a-7, 86a-9, 86a-15, 87a-14, 87b-8, 88a-2, 88a-15, 88b-1, 88b-11, 88b-13, 89a-1, 89a-2, 90a-4, 90a-5, 90b-3, 90b-13, 90b-15, 91a-1, 92a-13, 92a-16, 92b-12, 93a-10, 93b-5, 94a-3, 94b-5, 94b-6, 94b-7, 95a-8, 95a-11, 95b-4, 96b-2, 96b-12, 97a-2, 99b-3, 99b-17, 100a-3, 100a-13.

-al- / -el-

24b-13, 55b-11, 55b-14, 61a-6, 61a-9, 63b-11, 77a-16

-a- / -e-

7a-8, 16a-2, 17a-15, 31a-13, 32b-4, 35b-8, 35b-16, 36a-3, 37a-7, 37a-10, 37b-16, 41b-5, 42a-2, 42b-18, 43b-14, 43a-20, 46a-9, 48a-18, 51a-7, 51a-15, 56b-11, 57a-7, 59b-2, 60a-5, 60a-9, 60b-12, 65b-14, 66a-2, 67a-9, 68a-7, 68b-7, 68b-8, 69b-6, 69b-12, 70a-12, 70a-15, 70b-17, 76b-17, 77b-7, 83a-12, 83b-15, 94a-10, 99b-10, 100a-13.

-ar- / -er-

35a-4, 82a-18

-da- / -de-

3a-15, 3b-14, 35b-11, 35b-12, 54a-1

-i-

15a-15, 15a-17, 34a-12, 41a-10, 43b-1, 43b-9, 48b-18, 51b-5, 53b-15, 54a-18, 57b-18, 59b-11, 59b-16, 71b-1, 76a-9, 86b-15.

Fiilden fiil yapım ekleri

-ma- / -me-

1b-4, 2a-14, 2b-1, 2b-2, 2b-14, 2b-15, 2b-16, 2b-17, 3a-2, 3a-4, 3a-11, 3b-1, 3b-5, 3b-7, 3b-8, 4a-9, 4a-13, 4a-14, 4a-16, 4b-1, 4b-3, 4b-6, 4b-10, 4b-11, 4b-12, 5a-3, 5b-1, 5b-9, 5b-11, 5b-17, 6a-1, 6a-9, 6a-14, 6a-16, 6b-16, 7a-1, 7a-4, 7a-17, 7b-1, 7b-10, 8a-9, 8b-7, 8a-12, 8b-6, 9a-5, 9a-9, 9b-1, 9b-4, 9b-9, 9b-15, 10b-15, 10b-17, 11b-1, 11b-7, 12a-12, 12b-1, 12b-2, 13a-9, 13a-16, 13b-4, 13b-9, 13b-14, 14a-4, 14a-6, 14a-12, 14b-9, 14b-16, 15a-1, 15a-10, 15b-16, 16b-16, 16b-17, 17b-3, 17b-7, 17b-13, 18a-3, 18a-5, 18a-10, 18a-17, 18b-4, 18b-5, 18b-12, 19a-7, 20a-4, 20a-5, 20a-13, 20b-1, 20b-5, 20b-10, 20b-14, 21a-17, 21b-2, 22b-11, 22b-17, 23a-2, 23b-10, 24a-15, 24a-16, 24b-6, 26a-2, 26a-4, 26b-8, 26b-15, 27b-5, 27b-11, 28a-5, 28b-9, 28b-11, 28b-13, 28b-14, 29a-1, 30a-8, 30a-11, 30b-10, 31a-1, 31a-4, 31a-7, 31a-9, 31a-14, 31a-15, 31a-17, 31b-2, 32a-2, 32b-11, 32b-15, 33b-1, 33b-2, 33b-10, 34a-9, 34a-14, 34b-4, 35a-4, 35a-5, 35a-7, 36b-5, 36b-16, 37b-14, 38a-2, 38a-3, 38a-9, 38a-10, 38a-12, 38a-13, 38a-14, 38a-15, 38b-4, 38b-14, 39a-1, 39a-2, 39a-8, 39a-10, 39a-16, 39b-2, 39b-7, 39b-8, 41a-4, 41a-8, 41a-12, 41a-16, 41a-17, 41b-5, 41b-7, 42a-11, 43a-11, 43b-6, 45a-4, 45a-10, 45b-6, 45b-9, 45b-14, 45b-15, 46a-7, 46a-9, 46a-17, 47a-10, 47a-18, 48a-1, 48a-4, 48a-7, 48a-10, 48a-16, 48b-11, 49a-1, 49a-2, 49a-4, 49b-2, 49a-14, 49b-5, 50b-1, 51b-12, 52a-4, 52a-9, 52a-13, 52a-18, 52b-1, 52b-11, 53a-7, 53a-9, 53a-10, 53b-3, 53b-6, 53b-10, 54a-3, 54a-4, 54a-5, 54b-3, 55b-1, 55b-9, 55b-10, 56a-5, 57a-10, 57a-12, 57a-15, 57b-14, 57b-17, 58a-9, 58a-16, 59a-3, 59a-13, 59a-14, 59a-16, 59b-11, 59b-15, 60b-13, 60b-14, 61a-3, 62a-12, 63a-8, 63a-9, 63b-2, 64a-2, 64a-12, 64b-3, 65a-5, 65a-7, 65a-8, 65a-9, 65a-11, 65a-16, 66a-5, 66b-3, 66b-4, 66a-5, 67a-7, 67a-11, 67a-14, 67b-2, 67b-10, 67b-13, 68a-4, 68a-6, 68a-7, 68a-16, 68a-17, 68b-1, 68b-6, 69a-1, 69a-2, 71a-1, 71a-16, 71a-17, 72a-7, 72a-16, 72b-12, 73b-7, 74b-13, 74b-15, 75b-17, 75b-17, 76a-2, 76a-4, 76a-6, 76b-7, 76b-10, 77a-13, 77b-15, 78a-4, 78a-5, 78a-14, 78b-1, 78b-3, 78b-7, 78b-8, 78b-11, 78b-12, 78b-15, 76b-6, 79a-6, 79a-14, 80a-7, 80a-15, 80b-2, 80b-11, 81a-10, 81b-5, 82a-9, 82b-5, 82b-6, 83a-1, 83b-1, 83b-14, 83b-16, 85a-2, 85b-1, 86b-7, 87a-7, 88b-3, 88b-4, 88b-6, 88b-10, 90b-14, 91a-12, 91b-4, 91b-16, 92a-4, 93a-8, 93b-17, 94a-994a-10, 94b-4, 95b-13, 97a-7, 98b-2, 98b-11, 99b-15, 100a-5, 100a-7, 100a-9 .

-n-

3b-8, 4b-4, 4b-7, 4b-14, 5a-4, 7a-10, 10a-7, 10a-14, 11b-1, 18a-12, 12a-3, 18b-5, 18b-14, 19b-2, 22a-17, 23b-3, 23b-10, 23b-13, 24b-13, 25b-7, 26a-9, 26a-12, 27b-15, 30a-12, 31b-9, 31b-15, 33a-7, 34a-4, 34a-11, 36a-7, 37b-7, 38b-7, 39a-4, 39b-8, 40a-6, 40a-7, 41b-2, 41b-3, 46a-17, 46b-1, 48a-3, 48b-5, 48b-8, 49b-9, 50b-3, 51a-2, 53b-16, 55a-12, 56b-16, 57a-2,

57b-7, 58a-3, 58a-12, 59a-14, 60b-9, 66a-17, 67b-5, 71a-16, 71b-15, 73b-2, 73b-14, 75a-9, 78b-13, 79b-12, 81a-12, 90b-17, 91b-1, 91b-5, 95a-4, 97b-4, 99a-15.

-l-

5b-7, 8b-5, 9a-1, 10a-2, 12b-7, 13b-8, 15a-3, 15b-1, 15b-3, 15b-4, 15b-11, 16a-10, 18a-13, 20b-12, 26a-7, 27b-10, 31a-9, 33a-9, 34a-2, 35a-5, 36a-8, 36a-12, 37b-3, 37b-10, 38a-17, 38b-12, 38b-16, 39b-12, 40a-4, 40a-10, 42a-5, 42a-15, 44b-4, 51a-18, 52b-10, 55b-10, 57a-1, 57b-10, 56b-17, 60a-8, 63b-5, 65a-13, 65b-3, 66b-13, 68b-3, 68b-15, 69a-4, 69a-7, 69b-13, 69b-16, 69b-17, 70a-14, 71b-6, 76a-11, 76a-15, 77b-11, 78b-16, 79a-8, 79b-3, 80a-15, 80a-16, 85a-9, 85b-3, 87a-13, 89a-2, 92a-6, 93a-14, 95a-9, 95a-14, 97b-3, 99a-4

-ş-

5a-8, 7a-4, 7a-16, 7b-17, 8a-8, 14a-10, 14a-16, 15b-2, 15b-15, 16a-17, 18b-2, 24b-2, 24b-12, 25a-10, 25a-14, 26b-1, 28b-7, 28b-8, 37b-3, 37b-5, 38a-8, 38b-7, 40a-1, 42a-6, 42a-12, 43a-3, 43a-4, 43a-8, 46a-16, 45b-4, 49a-6, 53a-1, 54a-12, 54a-14, 54b-14, 56a-13, 56a-14, 57a-8, 59a-12, 60b-3, 60b-17, 62b-13, 65a-14, 66a-8, 67a-5, 68b-14, 70b-8, 71a-7, 72b-11, 76a-16, 82a-1, 82b-3, 82b-9, 83b-8, 83b-9, 85a-10, 85a-11, 85a-12, 85b-4, 85b-5, 86b-13, 87a-9, 87b-5, 88a-4, 88a-16, 88b-14, 95a-14, 95a-13, 95a-16, 97a-4, 97b-15, 99a-2, 99b-2

-r-

2a-10, 7a-17, 18a-10, 20a-4, 46a-12, 59b-4, 73b-13, 81b-9

-t-

9b-11, 12b-8, 16b-10, 19b-12, 25a-14, 25a-14, 29a-2, 32a-3, 33b-17, 51b-8, 55b-1, 56a-1, 59a-6, 61b-6, 64b-2, 69a-8, 70a-13, 75a-14, 85b-2, 94a-3, 97b-1.

-dur- / -dür-

3a-11, 5a-12, 6b-4, 7a-10, 7b-14, 8a-10, 9b-11, 10b-3, 10b-12, 11b-9, 12b-4, 12b-9, 13a-11, 16b-12, 17b-15, 19b-88, 19b-9, 19b-10, 19b-11, 19b-12, 19b-16, 23b-2, 24b-1, 24a-5, 24a-10, 24a-13, 24b-11, 24b-15, 25a-9, 29a-4, 30b-7, 31a-11, 31b-4, 32a-1, 32b-11, 34a-14, 35a-15, 35b-3, 38a-2, 38a-15, 39a-4, 40a-5, 44b-9, 45b-12, 45b-14, 49a-6, 50a-7, 52a-9, 54b-10, 54b-16, 55a-1, 55a-8, 55a-10, 55a-13, 57a-14, 57b-14, 54b-17, 58b-8, 60b-13, 60b-13, 60b-14, 61a-14, 61a-15, 61b-15, 62a-7, 62b-10, 62b-15, 63a-8, 63b-9, 63b-13, 65a-13, 66b-15, 66b-16, 67a-1, 68b-5, 68b-9, 69a-6, 69a-17, 69b-7, 70a-14, 70b-4, 70b-8, 71a-2, 72a-8, 72b-3, 73a-9, 73a-10, 73a-12, 73b-3, 73b-10, 73b-17, 74a-12, 76b-10, 76b-13, 79b-2, 79b-7, 80b-1, 81a-9, 81a-10, 81a-13, 82s-18, 84b-2, 84b-10, 84b-18, 85a-5, 85b-4, 86a-6, 86b-8, 87a-10, 87b-7, 90a-2, 90b-1, 92a-3, 92a-13, 92b-16, 93b-2, 93b-6, 95b-9, 96b-1, 96b-13.

-ar- / -er-

3a-2, 3b-12, 6b-17, 7a-6, 10a-16, 11a-11, 11a-17, 12b-1, 12b-5, 18a-1, 19a-5, 24b-17, 25b-2, 26a-15, 26a-16, 35b-2, 37b-2, 39b-12, 40a-4, 43b-10, 44a-18, 47a-3, 47a-5, 47b-4,

47b-6, 47b-15, 49b-3, 49b-11, 51a-17, 51a-18, 52a-6, 57a-7, 58a-10, 58a-13, 59a-11, 63b-6, 65a-14, 66b-4, 67a-12, 67a-16, 70b-3, 73b-12, 74a-3, 74b-11, 74b-12, 76b-8, 76b-16, 77a-2, 79b-12, 80a-3.

-i- / -u-

15a-5, 41a-10, 43b-1, 43b-9, 51b-5, 52a-12, 76a-9

-ur-/-ür-

5a-9, 7b-10, 13b-12, 17b-13, 22a-4, 25a-7, 30a-6, 46a-3, 54b-16, 60a-17, 61b-13, 62b-5, 63a-16, 66a-3, 67b-4, 82b-16

-ala- / -ele-

73b-14.

Fiilden isim yapım ekleri

-mak/ -mek

3a-10, 4a-14, 4a-15, 4a-16, 4b-1, 4b-2, 4b-3, 4b-4, 9b-7, 13b-4, 13b-9, 14a-5, 18b-12, 18a-5, 18b-1, 19a-1, 19a-11, 20a-5, 20b-5, 20b-9, 20b-10, 21a-12, 21b-11, 22a-14, 22b-18, 27a-1, 28b-6, 28b-14, 31a-3, 32b-3, 32b-11, 40a-15, 42a-10, 42a-12, 45b-6, 45b-16, 49a-14, 54b-16, 59a-3, 59a-4, 61a-11, 63b-2, 64b-3, 68a-16, 62b-7, 68b-17, 72a-1, 71a-10, 71a-15, 71b-3, 75a-3, 77a-13, 77a-14, 79a-16, 81a-9, 83b-15, 83b-16, 84a-6, 85a-10, 86a-6, 87b-11, 97b-11, 91a-5, 91b-16, 93a-8, 96b-7, 97b-13, 98b-6, 99a-13.

-ma / -me

20b-5, 52a-15, 77a-15, 99a-3

-ış / -iş

43a-4, 58b-15

-k / -k

3b-10, 4a-12, 6a-9, 9b-5, 17b-7, 17b-12, 23a-3, 24a-3, 24b-5, 26b-15, 30a-4, 32a-14, 37b-8, 38b-14, 39a-1, 40b-15, 40b-16, 40b-17, 41b-15, 42a-3, 42a-11, 45a-4, 45a-5, 50b-10, 50b-12, 50b-13, 51a-5, 55b-9, 61a-10, 65a-7, 65a-11, 67b-13, 75b-8, 78b-16, 95a-3.

-ak / -ek

42b-10, 42b-11, 73a-15

-gü / -kı

33a-6, 63a-17, 75b-4, 79a-7, 86b-4

İKİNCİ BÖLÜM

ÇEVİRİ YAZILI METİN

BİSMİL' LLĀHİ'R-RAḤMĀNİ'R-RAḤĪM

HEZĀ KİŞŞA-YI YŪSUF

- 1a-1 kışşasın yūsufuñ şerḥ eylegil
sergüzeştin evvel āḥir söylegil
- 1a-2 türki dilince anı kılğıl edā
ḥişşe ala kamu yoḥsul gedā
- 1a-3 maḥza tefsiri rivāyet eylegil
her ne söylersen kışşaşından söylegil
- 1a-4 hem ulular meclisinde söylene
nazmla kışşa ḥikāyet eylene
- 1a-5 ol zamān ya' kŭb peygamber meger
şāḥib idi cümle ḥayr ile şer
- 1a-6 ol şuḥuf ki ibrāhīme inmişdi
cümle 'ālem aña inanmışdı
- 1a-7 sonra ishāk nebī kılmış 'amel
ol gidüp ya' kŭba kalmışdı meger
- 1a-8 bu daḥı anuñ ile ḥükm eder idi
ḥaqqı bāḥıldan seçüp söyler idi
- 1a-9 on iki oḡlı var idi meger
her biri māhir bir şir-i ner
- 1a-10 her biri 'ilm içre bir şāḥib-i kemāl
yoḥ saḥāvet bunlara hem mişāl
- 1a-11 evvel oḡlunuñ adı şem'ün idi
rāvisi nām bir yaş andan dŭr idi
- 1a-12 yehŭza anda küçük idi ne sāl
'ilm içinde kamudan şāḥib-i kemāl
- 1a-13 yūsuf andan yaş içinde dŭn idi
ḥŭsn içinde kamudan efzŭn idi
- 1a-14 altı 'avretü'l-meşrā' ol ḥayrŭ'l-beşer
her iki oḡlan bir anadan meger
- 1b-1 ibn-i yā'min yūsuf ol kân-ı şeker
ikisi bir anadan idi meger
- 1b-2 müşfik idi ata bunlardan yaña
işid emdi kışşasın eydem saña

- 1b-3   amu evlādından ol kn-ı güher
ysufu yegrek severdi ol meger
- 1b-4   zr der idi görmese bir nefes
cnı gidüp alur bir uru nefis
- 1b-5   ml esbb cihnda ok idi
dnylikden yaa dengi yoidi
- 1b-6   böyle gelmidr ıa ire hber
oyunu sayusu ya bu meger
- 1b-7   yüz yigirmi drt bi olmi sayıla
sevmez imi illa cn-ı dil ile
- 1b-8   cmle evldına ba tmidi
zni dnydan atmı idi
- 1b-9   olunu her birine ol dn eri
vrmi  bi oyun dn serveri
- 1b-10   ysufa vrmi altı bi meger
byledr elbetde ıa ire hber
- 1b-11   n ata ml ortasına ekdi sedd
ol sebebden opdı aıl hsed
- 1b-12   furat isterlerdi anlar rz u eb
ysufu atlin derlerdi aleb
- 1b-13   bunlaru sırrın ata bilmidi
lkin zn gflete almıdı
- 1b-14   ysufa yderdi y sırr-ı niyz
zinhr bunlardan eylegil itirz
- 1b-15   ol alabım kendü lufundan anı
ıldı yavla hüsne bay halk günü
- 1b-16   on iki arındalar yılduzlar gibi
ol arada emsle amer gibi
- 1b-17   ol zamnda ysufu hüsn avı
tlmidı ser-te-ser dny evi
- 2a-1   hüsni yedi ilime tlmidı
amu  lem  aıı olmidı
- 2a-2   tarınıu daı ol bir nr idi
geldi dnyda yürür hr idi

- 2a-3 ya' k̄ūba ' aşkı eşer etmişdi
dā' imā k̄uzı gibi güdmişdi
- 2a-4 emdi geldük yūsufuñ biz hāline
k̄ışsaşı nedür dañı aḥvāline
- 2a-5 yeddi yaşına yūsuf girmişdi
bir gün evlerinde oturmışdı
- 2a-6 uyku gelüp gözine yatur uyur
uyuriken bir ' acāyib düş görür
- 2a-7 uykusından uyanup öri durur
ḥayr ola dēyü tañrısına yalvarur
- 2a-8 durdı geldi atası kapusına
' izzet-i ikrām edüp tapusına
- 2a-9 etdi yā baba uyurdum bir gece
bir ' acāyib düş görmişem idim nece
- 2a-10 etdi oğul dē göreyüm düşüñi
ḥayr ola tañrı oñara işiñi
- 2a-11 etdi on bir yıldız gördüm iner
kuş gibi her biri öñümden konar
- 2a-12 ' ayni ay güneş geldiler
ayağında cümle secde kıldılar
- 2a-13 emdi bunuñ ma' nīsini göresiz
ta' bīri nedür anı hem yorasız
- 2a-14 ya' k̄ūb anda yordı yūsuf düşüni
ne ola ne olmaya her işini
- 2a-15 etdi oğul ' ömrüñ uzun olısar
devleti tañrı saña bol vēriser
- 2a-16 yā oğul görklü olusardur düşüñ
pādişāhlık getürür bu düşüñ
- 2a-17 emīr olasın şāh olasın ' āķıbet
hem imāmü 'l-kavm şāhib-i mu' cizāt
- 2a-18 döndi ya' k̄ūb yūsufa eydür cānım
ey gözüm nūrı ciğer-güşem benüm
- 2b-1 bir vaşıyyet ederem tutğıl anı
tutmaz iseñ şoñra aņasın beni

- 2b-2 iħvetüñe bu düşi söylemegil
kendü cânuñā cefā eylemegil
- 2b-3 söyleriseñ şeytānı şād edesin
cümle eşlerüñi ħazīn edesin
- 2b-4 on bir ol yıldız ki saña geldiler
aylan yıldızlar saña secde kıldılar
- 2b-5 seni bir arada sultān kıllalar
ol ħarındaşlar saña ħul olalar
- 2b-6 eşit emdi bir ‘ acāyib ħoş ħaber
o ħaberden çok olısar ħayr u şer
- 2b-7 ya‘ ħūbuñ varidi bir iki kıızı
uğrulayın diñlediler bu sözi
- 2b-8 ya‘ ħūb eyedür çalabım sen bekleğil
işbu sırrı ħovcılardan şaħlağıl
- 2b-9 durdı kıızlar vardı ħardaşlarına
fitne ħoydı bunlaruñ içlerine
- 2b-10 iħveti çün bu sözi iştdiler
bir yere cem‘ oluban gör nêtdiler
- 2b-11 etdiler ki n‘ acāyib düş olur
bize bu düşden ħatı teşvīş olur
- 2b-12 göñlümüz deñizine bir tılalum
lā‘ l-i yāħūt dürr-i mercān alalum
- 2b-13 bundan nāsik defterinden anlağıl
bir öğüt vèrem saña anlağıl
- 2b-14 öğüdüm bu sırrıñı gizle ey yār
şaħlağıl ħılmağıl anı āşikār
- 2b-15 kimsenüñ sırrını fāş eylemegil
ħalk içinde savaş eylemegil
- 2b-16 kimsenüñ sırrın kimseye söylemegil
sırrı bekle ħalkı düşmān eylemegil
- 2b-17 şonra utanırsardur yüzüñ
ħalk içinde ħor kıılma kendüzüñ
- 3a-1 ne ki ħulaħ işidür şaħlayasın
ol sözi göñlünde key bekleyesin

- 3a-2 demeyince söz olursa söyleme
neçe biñ halkı perişān eyleme
- 3a-3 neçeler sırrın kıldı āşikār
kimi maħmūr oldu kimisi ħumār
- 3a-4 sen bu sırdan nesne dēdüm ſanmağıl
evliyādan bir sā‘ at uşanmağıl
- 3a-5 çün ēresin evliyā ſoħbetine
ma‘ denü ‘l-esrār olduñ zātına
- 3a-6 çün aradan sünbülüh oldu tamām
kaṭre-i deryāya bir oldu tamām
- 3a-7 gel gerü dön kışşaya başlayalum
işbu kışşayı tamām işleyelüm
- 3a-8 eşit emdi yūsufuñ ħardaşları
neçe danışdı bunlar her biri
- 3a-9 dēdiler ol ħāşıla gelür ise
şoñ ucu ol pādişāh olursa
- 3a-10 ‘ār ola biz aña secde eylemek
ħarşu durup ħulı gibi söylemek
- 3a-11 ‘ārla yürümeyelüm biz dünyāda
‘ārsuz erden yeg ola ‘avrat arada
- 3a-12 aña bir tedbīr-i rāy ēdelüm
yūsufi aradan ‘adem ēdelüm
- 3a-13 biri ēydür yūsufi oқuyalum
nece düş gördi bize dē dēyelüm
- 3a-14 yūsufi kığırduban getürdiler
ħalka olup dōrt yaña oturdılar
- 3a-15 yūsufi aldayuban baş urdılar
gördüğü dişden ħikāyet şordılar
- 3a-16 dēdiler kim ey bizüm ħardaşımız
hem gözümüz nūrı hem yoldaşımız
- 3a-17 nece diş gördüh bize dē görelüm
dişüh ta‘ birin ħoş yoralum
- 3b-1 seni yaradan ħaқçün gizleme
ata göre dek ħaқçün gizleme

- 3b-2   ibrāhīmiñ aq şakalı haqçün
şuñf-ı ibrāhīm maqālı haqçün
- 3b-3   āb-ı zemzem haqçün söyleyesin
ol düşi bize beyān eyleyesin
- 3b-4   ol sözleriñi söyle sen bize
tūdi gibi söyleyesin sen bize
- 3b-5   emdi yūsuf nēdesini bilmedi
getürüp yalan haber söylemedi
- 3b-6   bu arada yūsuf hayrān olur
göñlüni ğam dutdı ser-gerdān olur
- 3b-7   zīrā atası aña ışmarladı
zinhār oğlum dişiñi dēme dedi
- 3b-8   gērü yūsuf gizlemedi rāzını
söyledi katlanmadı ol sözünü
- 3b-9   nece gördiyse dişin kıldı beyān
dişini şerh eyledi bir bir ‘ ayān
- 3b-10   çün bu dişi eşidüp gör netdiler
her biri biriyle danışık ētdiler
- 3b-11   dēdiler kim atamuza varalum
dört yañadan duruban yalvaralum
- 3b-12   yūsufi andan dilek eyleyelüm
yalvarup yaqaruban söyleyelüm
- 3b-13   dēyelüm ki teferrüce giderüz
ansuz ol teferrüci biz nēderüz
- 3b-14   atamuza ēyü sözler vērelüm
aldayuban yūsufi yetürelüm
- 3b-15   bunı deyüp kamu öri durdılar
atalarınıñ katına vardılar
- 3b-16   ya‘ kūba tapu selām eylediler
yūsufi dileyüben söylediler
- 4a-1   dēdiler ki biz teferrüc ēderüz
yūsufi alup dañı beyle giderüz
- 4a-2   yazılarda varalum oq atalum
ol çemānlar üzerinde yatalum

- 4a-3 gül reyḥān sūnbūl benefşeler
yaz gūnidūr ʔoptolu durmuşlar
- 4a-4 varalum oynayalum gülelüm
yene aluban yūsufi gelelüm
- 4a-5  unki ya  k b di ledi bu sözleri
gönli mel l oldu doldu gözleri
- 4a-6 gözlerinden yaŗ rev n oldu açar
göz ucıyla y sufa hem ba ar
- 4a-7 dedi ya  k b ey benüm o lanlarım
g zlerimi n n r  ʔatlu c nlarım
- 4a-8 ey ʔamar içinde benüm  anlarım
ey benüm yigitlerim arslanlarım
- 4a-9 zinh r bu dilegi sizler eyleme 
y suf için ba a nesne s yleme 
- 4a-10 iŗbu gece bir   ac yib d ŗ m olur
ol diŗ içinde bir   ac yib iŗim olur
- 4a-11 on iki  uzı güderdim yazıda
bir yazı ki ne eleri azıda
- 4a-12 ol arada bir bölük  urtlar gelür
arada bir körpe  uzı  l r
- 4a-13 nece kim ardına d ŗd m bulmadım
kancaru vardu ını hiç bilmedim
- 4a-14 hem d ŗ mden  or arım hem ʔa rıdan
 unki emr olmadı uyanma  neden
- 4a-15 bize ur i  yinmek oldu  ar m
ʔa rı buyru ında olalum m d m
- 4a-16 d ny ya biz oynamaya gelmedük
oynama  nedür ne degil bilmed k
- 4a-17 bir kiŗi kim d ny da oynaya m d m
kim belkim iŗi olmuŗdur tam m
- 4b-1  n iŗ n nedür ne degil bilmed k
ma  l m oldu ki oynama a gelmedük
- 4b-2 sa a ne gülmek oynamama  gerek
ne  n geldük d ny ya bilmek gerek

- 4b-3 çünkü kul isen kulluğa getürdi seni
oynamağa gelmedün işit beni
- 4b-4 dünyā sarāyına sizi bir işe
vèribidi kehl olmaqlık nişe
- 4b-5 sermāye vèrdi çalap elünüze
yolluca gidesiz yoluñuza
- 4b-6 olmasun ki sermāye ola ziyān
şonra maħrūm qaluruz ey merdūmān
- 4b-7 haq çalap emr eyledi emrin tutuñ
qara günler içinde diñlen yatuñ
- 4b-8 o sücūdu dedi size key işidün
emr içinde bunuñ gibi iş èdüñ
- 4b-9 yeddi yüz yerde çalap emr eyledi
qur‘ ān içinde çok yerde söyledi
- 4b-10 siz anı isdemediñüz neden
emrini tutmaduñuz neden
- 4b-11 ‘azāzīlden çok tã‘ at kılmadıñuz
anuñ bildüğini siz bilmediñüz
- 4b-12 yerde gökde hiç bir yer qalmadı
kim ‘azāzīl anda secde kılmadı
- 4b-13 bunca yıllık tã‘ ati vèrdi yele
bunca yıllık zaħmeti vèrdi sèle
- 4b-14 emdi siz daħı saqınuñ siz daħı
emr içinde bulunuñ ögün haqkı
- 4b-15 kulluğa bël bađlañuz merdāne-vār
kul olan āzād olısdur i yār
- 4b-16 işit emdi yūsufuñ esrārını
yūsufuñ qardaşları sözlerini
- 4b-17 bunlar èydür qurt ne olur ey baba
qaşımuza gele yūsufı qapa
- 5a-1 ejdehālar olurise tutaruz
pāre pāre eyleyūben ataruz
- 5a-2 revā mıdur bir tağın köpeğine
bize yaqın gele vü ala döne

- 5a-3 yūsufi gèrū saña getürevüz
bir kılı getmeye saña vérevüz
- 5a-4 ya‘ kûb yaldandı bunlaruñ sözine
kaṭre kaṭre yaşı geldi gözine
- 5a-5 dèdi oğlanlarına ol hümām
yūsufi size ṭapdurdum ben tamām
- 5a-6 yūsufi bağrına baṣdı bir zamān
öpdi kuçdı dedi ey cān-ı cihān
- 5a-7 kim bunı iletüp temāṣā édesiz
şağ selāmet yine baña véresiz
- 5a-8 yügrüşüben ṣād-ı hürrem getdiler
neçe cevlān étdiler uğundılar
- 5a-9 yūsufi çün bunlara ṭapşurdı ol
‘ākıbet bu sözden oldu ol melūl
- 5a-10 çün bunlar bir fersaḥ yer getdiler
ol seḥer-gāhuñ ucına yetdiler
- 5a-11 yūsuf oynar her yaña cevlān urur
ittifaķile bunlar şöyle durur
- 5a-12 dèdiler ṣimdi bunı biz nèdelüm
gördügi vāķı‘ asın bildürelüm
- 5a-13 kimi éydür çok cezālar édelüm
başuban yüzi üzre sürüyelüm
- 5a-14 göstürelüm nāz u i‘ zāzın aña
görüben kendüzini kıalsun ṭaña
- 5a-15 hem kıafasına şaplağ uralum
başuban yüzi kıoyu sürüyelüm
- 5a-16 şonra andan pāre pāre édelüm
hem bu yerde defn édüben gidelüm
- 5a-17 bu söziyle şem‘ ün yürür hemān
yūsuf önlerince gider ṣād-mān
- 5a-18 darp ile urdı şaplağ yüzine
burnı kıanı aķdı ṭoldı kıoyuna
- 5b-1 dutdı yüzün yere sürdü bir zamān
hiç şefā‘ at étmeyüp vérmes amān

- 5b-2 her biri dürlü cezâlar vërdiler
 ɖarp ile ölsün dëyüben urdılar
- 5b-3 yūsuf ağlar yalvarur zār u zār
 gözlerinden sël olup çeşm-i puğar
- 5b-4 éydür ey ıardaşlarım noldı size
 neçün édersiz baña dürlü cezā
- 5b-5 cümlemüz bir bêlden aħranmışuz
 bir çanağa ıamumuz el şunmışuz
- 5b-6 ıamusınuñ körpesiyim aħı ben
 size vāşıl nêde ki cānı beden
- 5b-7 noldı size götürüldi raħmıñuz
 cāna etdiñüz cefālar zaħmıñuz
- 5b-8 gözi yaşına anuñ raħm eylenüz
 benümile bir zamān söz söyleñüz
- 5b-9 yā anuñ āhından eylen iħtirāz
 ıomaya bu zālimi size bī-niyāz
- 5b-10 çok şefā‘ at diledi bu nev‘ le
 kim raħme gelüp şefkat kıla
- 5b-11 gördi maħlūk eylemez aña meded
 ħālika dutdı yüzün éydür yā aħad
- 5b-12 ey kamu ıalmışlara yarı kılan
 ey neçe düşmişlerüñ elin alan
- 5b-13 ey neçe miskinlere feryād éren
 ey neçe ‘ācizlerüñ ħālin şoran
- 5b-14 ey neçe ‘ālileri ħor eyleyen
 ey neçe arslanları mūr eyleyen
- 5b-15 ey neçe āzātları ıul eyleyen
 ıul iken ‘āleme maħbül eyleyen
- 5b-16 senden özge yok penāhım yā ilāh
 ben ıula raħm eylegil yā pādişāh
- 5b-17 ol ħalifüñ ħürmetiçün ey celil
 sen beni ıahrla ıoma zelil
- 6a-1 anuñ ol ħaı yolına ıurbān için
 ol makām-ı cebrā’il için

- 6a-2 yā rabb ol teslīm-i ismāīl için
ol maḳām-ı ḳurb-ı cebrā ʾil için
- 6a-3 yā rabb ol ishāḳ nebīnün ḫilm için
anuḡ ol ṣabr-ı ḫayā ḫilm için
- 6a-4 yā rabb ol dedem ḫaḳḳıçün etdüḡ tamām
ateş-i ibrāhīme berd-i selām
- 6a-5 ol ḫalīle nārı gül-zār eyledüḡ
ben zelīl-i ʿālemi dar eyledüḡ
- 6a-6 mancılıḡı aḡa mi ʿrāc eyledüḡ
uş beni dīdāra muḫtāc eyledüḡ
- 6a-7 baḡa daḡı eyle müselleḡ ey ḡanī
sen ḫalāş eyle bu zulmetden beni
- 6a-8 çün bu nev ʿ ile münācāt eyledi
ḫāzrete ʿarz-ı niyāzın söyledi
- 6a-9 çün yehūza ḳalbine düşdi raḫīm
ḳılmadı ayruḳ yūsufa cevr-i zaḡm
- 6a-10 hem daḡı ḳardaşların men ʿ eyledi
şefḳat édüp yūsufa ḫoş söyledi
- 6a-11 geliḡüz bunı ḳuyuya şalalum
cezāsını key buḡa göstürelüm
- 6a-12 rāżi oldı ḳamu bu ḳavle bunlar
ḳuyu üstüne cem ʿ olup oturdılar
- 6a-13 yūsufi delüh içine şaldılar
delühnün içini ele aldılar
- 6a-14 hūda bizden çok selāmlar édesin
bizden aḡa çok [selām] söyleyesin
- 6a-15 yūsufuḡ yüzün aḡa göstürelüm
yūsufa deḡin kendine yaş véreyüm
- 6a-16 cebrā ʾil éydür yā hūd nebī
aḡla taḡrı sözini olḡıl şādī
- 6a-17 çalap éydür ʿāruḡ ḳazduḡı ḳuyı
şimdi anuḡ yok durur herḡiz şuyı
- 6a-18 varasın ol ḳuyuda oturasın
yūsufuḡ yüzün anda göresin

- 6a-19 ol kuyu dibinde rızkuñ vèrem
yūsufuñ yüzini anda göstürem
- 6b-1 rızkuñ eksik étmeyem anda senüñ
rızkuñ vèrem diri olduqca cānuñ
- 6b-2 anı işidüp hūd şād olur
gördiği bunuñ gibi irşād olur
- 6b-3 cebrā'ıl hūdı getürdi kuyuya
hāceti kabūl oldı bī-riyā
- 6b-4 hūdı kuyunuñ dibine endürür
kuyu dibinde hūdı diñlendürür
- 6b-5 kuyu dibinde aña her gün i yār
rūzī kıldı bir nār aña perverdigār
- 6b-6 etdi kim işbu nār senüñ rızkuñ durur
sen otur rızkuñ gelür seni bulur
- 6b-7 yūsufı getürem bunda göresin
ma' şukuña maqşūduña éresin
- 6b-8 hūd anda biñ iki yüz yıl tırur
yūsufuñ didārını anda görür
- 6b-9 hūduñ her yanında bir kandil yanar
tā şuna dek kim yūsuf anda iner
- 6b-10 bu arada işbu sözi kıoyalum
gèrü yūsuf kışşasın söyleyelüm
- 6b-11 yūsufuñ kardaşları ip taqdılar
ipi taqup kuyuya şarkıtdılar
- 6b-12 yūsuf anda bunlara çok yalvarur
kimi söger kimisi döger urur
- 6b-13 yūsuf éydür beni ' afv édüñ bugün
tañrıya baquñ éyü söyleñüz bugün
- 6b-14 işbu sırrı atama söylemeyem
āşikāra gizlü kelām eylemeyem
- 6b-15 size kulluq eyleyem ' izzet kılam
dün gün hizmet tã' at kılam
- 6b-16 atamuñ haqqını unutmayasız
beni bunda birağup gitmeyesiz

- 6b-17 yūsufuñ gömlegini çıkardılar
aña bir eski pālās geyürdiler
- 6b-18 yūsuf éydür ölüsüne kefen gerek
sizde varımıñ şatı demür yürek
- 6b-19 yūsufı kuyuya şarkıtdılar gör nétdiler
yehūza ağlar bunlar aña güler
- 7a-1 ip kışa imiñ kuyuya érmedi
kuyu dibin kimse baķup görmedi
- 7a-2 koydılar ipi yūsuf uçdı iner
gāh başı iner gāh ayağı döner
- 7a-3 iner iken gör ki neyledi çalap
cebrā 'ile şol sâ' at kıldı hıñāb
- 7a-4 éytdi yūsufı tut ki düşmeye
yūsufa renc ü elem érişmeye
- 7a-5 cebrā 'il şol dem iner tutar anı
kuyu dibinde şol dem kor anı
- 7a-6 yūsufuñ eski tonunu çıkarur
hulle tonların yūsufa geyürür
- 7a-7 bir taşuñ üstünde yūsuf oturur
cebrā 'il vardı yéyesi getürür
- 7a-8 yūsufı oñşar dā 'imā cebrā 'il
dédi cebrā 'il benüm yā yūsuf bellü bil
- 7a-9 tañrı durur vérüben saña beni
sen nebīsin sen nebīsin sen nebī
- 7a-10 bunda çalabuñ dilegi var durur
dilek içinde bulunan erdürür
- 7a-11 bunı dédi cebrā 'il getdi gerü
kıldı yūsuf kuyu dibinde oturu
- 7a-12 otururken çıkageldi bir koca
aķ şakallu kaddi var yavlaķ yüce
- 7a-13 yūsufa éydür selām olsun selām
çalabım maķşūdum kıldı tamām
- 7a-14 maķşūdum oldı kim saña éreydim
senüñ ol görklü yüzüñ göreydim

- 7a-15   éytdi gördüm yüziñi şükr haqqa
şükr edenlere çalap yavlaq baqa
- 7a-16   dudtı kucdı yūsufı görışdiler
birbirin kucusup söyleşdiler
- 7a-17   éytdi yā yūsuf sen bunı kayırmağıl
ilenüp qardaşlaruña sögmegil
- 7a-18   kitāb içre okumışdım ben seni
göreymdim ben seni hem sen beni
- 7a-19   hūd éydür müstecāb oldı du‘ām
açalum dağı tamām oldı tamām
- 7b-1   hūd éydür beyle olur ger küsmegil
qardaşlaruñdan şefqätünjı kesmegil
- 7b-2   bunı dèyüp düşdi yere öldi hūd
göstürenler göstürdi yūsufa rabb-ı vedūd
- 7b-3   yūsuf anda kayğulu oldı yene
cebrā’ıl haqqa nidā kıldı yene
- 7b-4   muştula aña ki sulţān olısar
mısr içinde şāh-ı ken‘ān olısar
- 7b-5   māl mülk memleket tolu ‘ālem
dè yūsufa kayğu yemesün vèrem
- 7b-6   cebrā’ıl yūsufa bunları dèdi
yūsufuñ göñlünde kayğu qalmadı
- 7b-7   yūsuf anda tã‘ata meşğül olur
ol kıyu dibinde birkaç gün qalur
- 7b-8   qardaşları gèrü dönüben gelür
her birisi gör nece ‘illet kıılır
- 7b-9   bir keçinüñ oğlağını aldılar
başdılar ayağını hem güldiler
- 7b-10   oğlağı boğazlayuban yediler
dökmediler qanını düşürdiler
- 7b-11   yūsufun gömlegini ol qanile
oqa oqa sürdiler qaftānile
- 7b-12   gömlegini kıpkızıl qan etdiler
vardılar atalarına vèrdiler

- 7b-13 emdi bunlar atalarına gider
işid emdi hâkim-i muṭlaḳ neder
- 7b-14 ataları yūsufı göndüricek
göndürüp oğlanlarını dönicek
- 7b-15 yolda gelür bir ağaç dibi bulur
yüzini göge ṭutuban yalvarur
- 7b-16 éydür ey çalabım yūsufım ben saña
saña vèrdim vèrdim vèresin baña
- 7b-17 işbu söz henüz olmadın tamām
bir āvāz érişdi yaṣṣ kûba be-nām
- 7b-18 yitmiş dèyü kulağına ün gelür
ḥarf-i şavtla diñle neçün gelür
- 8a-1 çün āvāzı yaṣṣ kûb diñledi
başını şaluban birkaç iñledi
- 8a-2 āh kıldı ṣ acebā yitmiş nedür
gène bu vaḳṣ a-yı teşvīş nedür
- 8a-3 ne bileyüm yaş mıdur düğün midür
işbu sırrlar yūsufum eṣṣ ālidür
- 8a-4 yıl mıdur bu ay mıdur yā gün midür
işbu ḥāller yūsufum aḥvālidür
- 8a-5 ṣ acebā ki yūsufum geç mi gele
gelüben karşıma ne vaḳṣtin ére
- 8a-6 bunı dèyüp ağlayu eve gelür
kıbleye karşı ṭurup tāṣ at kıılır
- 8a-7 aḥşam oldı gün uyaḳdı mağribe
başladı yaṣṣ kûb şalāt mağribe
- 8a-8 oğlanları gelüben çığrışdılar
her biri feryād édüben girdiler
- 8a-9 ḳanı yūsuf dèyü eve geldiler
saç şaḳal ḳomadılar hep yoldılar
- 8a-10 yūsufı ḳurda yèdürdük ey baba
ḳamu emeklerimiz oldı hebā
- 8a-11 çünki yaṣṣ kûb işidür bu sözleri
zār kııldı ḳan aḳıtdı gözleri

- 8a-12 'aqlı gitdi ya' kûbuñ katlanmadı
düşdi yere ölü gibi tınmadı
- 8a-13 gâh gelür 'aqlı gâh key gider
ağ şağalın yatuban yere sürer
- 8a-14 dağı ya' kûb işbu hâlde durur
қанлу gömlegin yūsufuñ yere sürer
- 8a-15 anı görüp âh édüp yere düşer
er қавми yene üstüne üşer
- 8a-16 érte degin yatur bî-hüş olur
ölü gibi gül yañaqları şolur
- 8a-17 çünki güneş toğdı hâzret üstine
çıkdı gösterdi yüzini dostuna
- 8a-18 rengibâr iline şaldı leşkerin
urdu ' izzet illeri birin birin
- 8b-1 'aqlı geldi ya' kûbuñ durı gelür
yūsufı getürüñ déyü yalvarur
- 8b-2 dediler ki gâfildük kırt yedi
uyurduқ tonumuz bekleridi
- 8b-3 işbu sözimüz yalan degil yalan
mağrûm қalduқ қamumuz baba inan
- 8b-4 bu kezin işidüñ ya' kûb ne қılur
yūsufuñ gömlegin ele alur
- 8b-5 kırt yedise dişleri yeri ola
dişleri yeri zağmdan gerek yırtıla
- 8b-6 aradı gömlekde nesne bulmadı
tañladı bu sözde hikmet var dedi
- 8b-7 utanuñ oğullarım bir tañrıdan
yalan yere ağlamak size neden
- 8b-8 getürüñ ol kırdı ben göreyüm
neçün yedi yūsufum aña şorayum
- 8b-9 söziñüz gerçek ise getüresiz
neçe neçe ağlayup oturasız
- 8b-10 yoқsa bu sâ' at örü duram gelem
du' â қılam çalabıma yalvaram

8b-11 yerlere yudduram sizleri hemān
neylediñüz yūsufum ey zālīmān

Şİ‘R-İ YA‘KŪB ‘ALEYHİ’S-SELĀM

8b-12 kanı ol şāhım sulţānım benüm
‘aqlı fehmim dīn imānım benüm

8b-13 göñlümde gözümüş aydını
cānımuş şāzisi ol cānım benüm

8b-14 yüzi güneş tāña uran yūsufum
yanağı gül servi reyhānım benüm

8b-15 ey cānım cānı göñlümüş yemişi
sen dağı derde dermānım benüm

8b-16 ibrāhīm nūrısın ismā‘ il gibi
tatlu cānım saña qurbānım benüm

8b-17 gel ki göre kocacuk babañ seni
sensin ağı bāğ-ı bostānım benüm

8b-18 görđi ki yūsufı girmez ele
dėdi ki qurđı getürüş hele

9a-1 ya‘ kŭbuş ol du‘āsından qorqđılar
yazılara dört yaña tağıldılar

9a-2 avlayuban tağda bir qurt tıtdılar
boynuna ip daquş iletdiler

9a-3 işbu qurt yedi dėyüp getürdiler
atalarının öñinde tırdılar

9a-4 çünkü ya‘ kŭb baquban tırdı görür
şordı yūsufum neçün yedüş dedi

9a-5 qorqmaduş mı tağrıdan sen ne dėdüş
nece dutdı yüregüş oğlum yedüş

9a-6 yedüş anı işde deldüş bağrumı
nice kıyduş yedüş benüm quzumı

9a-7 qurda dağı şol sā‘at fermān erer
allāhdan aña da bir ihsān erer

9a-8 hoş faşih diliyle söyler hālını
ya‘ kŭba aqladur her aqvālını

9a-9 yā resül yūsufuş ben görmedüm
bu nece zamān nefsime et vėrmedüm

- 9a-10 dağı dilersenę o beni varayum
amu ağdan urtları getüreyüm
- 9a-11 atuğa getüreyüm and içelüm
bundan sonra amu etden geçelüm
- 9a-12 āšā bizden key yūsufuę etini
yēyevüz binevüz iblīs atını
- 9a-13 ben ğarībim yā resūl işbu yerde
yürürdüm ğāfilin işbu yerde
- 9a-14 ben dağı oğlum yavı ılışıdum
isteyü bu araya gelmişdüm
- 9a-15 ben bu ilde yavrumı isteridim
yoğsa bu arada ne isteridim
- 9a-16 kerem ile şalıvēr ki gideyüm
ālīm işbudur yā ben nēdeyüm
- 9a-17 urdı şalıvērdiler ğerü gider
işidüğ emru 'l-lāh ki ğör nēder
- 9a-18 ya' ūb ēydür her azā ađdan gelür
kimi melik kimini devriş ılır
- 9b-1 ya' ūb ēydür şöyle şabr ēdelüm
şabr etmeden yā dağı pes nēdelüm
- 9b-2 şabrile yūsufum gidüben bulam
ümüzüm var ki ğerü yūsufi ğörem
- 9b-3 ğöstüre ğerü ğörem yūsuf ğözin
şabrla işidem ulu ğörklü yüzün

Şİ'R-İ YA' ŪB ' ALEYHİ'S-SELĀM

- 9b-4 kimde ki şabr olmadı ādem degil
yaranımıuğ sızanı merhem degil
- 9b-5 şabrile sen derdüğe dermān ēre
andan artuğ zağmuğa merhem degil
- 9b-6 şabrile ērdi ērenler mađsūda
şabr ēdenler yaş-ı ğūn mātem degil
- 9b-7 sen andan ne ile geldüğ ēyt
rıżçün ayğu yemek kem degil

- 9b-8   āḥiret atında bu d ny  tam m
t z degil hem degildür hem degil
- 9b-9   abrla ya'  b buldı y sufin
söz uzatmayalum bu dem dem degil
- 9b-10   ya'  b  yd r y riye tevekkül ılam
ol tevekkel biriyle y sufi bulam
- 9b-11   cümle dilekleri veren ol durur
aqladur ḥalkı dönüben güldürür
- 9b-12   aygu av ki '  ıbet  z olur
 zınuḡ bil aygusı bu niy z olur
- 9b-13   y sufi bıradılar ol uyuya
kim d  ne urd u anı y ye
- 9b-14   taḡrı ḡod aḡa ' in yet eyledi
anı iin g rkl  g yet eyledi
- 9b-15   y sufi aḡmadılar ardaları
uyuya bamadı gel ben biri
- 9b-16   ill  ol misk n yeh za durur
oḡta bir de y sufi göre varur
- 9b-17   nitesin ardacuḡum d y  sorar
anda y sufuḡ ḡ li ned r görür
- 10a-1   bir iki kelecı luḡfla  yder
ora ora dönüben g r  gider
- 10a-2   ola ki duyalar ardalarım
b n olursa kesilir balarım
- 10a-3   oyalum bu sözleri imden g r 
bir ' ac yib ıa iit imden g r 
- 10a-4   mır iinde bir ulu beg varidi
melik-i reyy n hem aḡa d rler idi
- 10a-5   ol key ulu b zerg n idi
evi anuḡ dürr ile merc n idi
- 10a-6   uyuridi sar yında bir gece
bir ' ac yib d  görür  ydem nece
- 10a-7   sevin ben uyudan durı gelür
b z ra varur ta' birci bulur

- 10a-8 bir mu'abbir varidi anda ulu
zāhid-i 'ābid hem yüzi şulu
- 10a-9 dēdi ey ulumuz mevlānāsı
şhrimüzüñ kazilerüñ dānesi
- 10a-10 dēyelüm düşümi ta' bīr eylegil
görklü ta' bīr eyleyüben söylegil
- 10a-11 ol mu'abbir eyedür nicedür dişüñ
eksük işde tañrı olsun yoldaşuñ
- 10a-12 melik eyedür işid imdi nēderem
işbu gēce dün buçuğı yaturam
- 10a-13 gökde ki güneş felekden tiz iner
kuş gibi başımuñ üstünde konar
- 10a-14 bir oht işbu yaqamdan ol girür
bir sā'at koynum içinde eglenür
- 10a-15 dururken gerü yaqamdan çıkar
beni kucar yüzime bir kez baqar
- 10a-16 toğduğı yere çıkar gēne bayıq
görince gösterdi allāh hālik
- 10a-17 gēne gördüm bu gökden dürr yağar
hiç bulut yok üstüme güneş doğar
- 10b-1 çevre yanım dürr ile mercān tolar
lā' l-i yāqūt dürr-i muraşşa' incüler
- 10b-2 dērerim etegime taldururum
ol kuyu katında bir dem dururum
- 10b-3 ol mu'abbir eyedür iki altunı
baña vėrgil söndürem ben seni
- 10b-4 iki altun vėrdi ol mu'abbire
kim düşüñ ta' bīrini ēdivėre
- 10b-5 ol arada kim dürr-i mercān yağar
yā güneş kim alnuñ üstüne doğar
- 10b-6 ol arada bir kul ululaya gire
ol kul ucundan evin altun tola
- 10b-7 ol kul ucuz giriserdür ilüñe
kademinde bereket ola māluña

- 10b-8 anuñ ucundan ulu devlet gele
māl ni' met evlerüñ altun tola
- 10b-9 işbu devlet saña ken' ānda gele
anda vargıl anda var anda gele anda ola
- 10b-10 ol melik hāzır oldı gider
işid emdi ol hākīm yene neder
- 10b-11 öri durdı yarağın hem eyledi
ken' āna vardı işini söyledi
- 10b-12 kuyu katında varurken ün gelür
ol üni melik diñler oturur
- 10b-13 gördi ol yuğaru gökden gelür
vālih ü hayrān ser-gerdān olur
- 10b-14 yuğarudan bir kişi söyler aña
neye bakarsın ey kişi dört yaña
- 10b-15 henüz ol oğlan andan toğmadı
ana raħminden bēlinden yağmadı
- 10b-16 elli yıl daħı gerek kim doğa
yılduzı daħı anuñ göge ağa
- 10b-17 emek étme kendüziñe dön gerü
gerü mışra in eviñe dön gerü
- 11a-1 ol melik mışra varur evine
çarħı gör ki neyledi döne döne
- 11a-2 elli yıl durdı mışrda ol emīr
yılları vü günleri şayardı bir bir
- 11a-3 çünki elli yıl tamām oldı tamām
koca yigit cem' oldı hāş u 'ām
- 11a-4 ol melik daħı bunlarla bile
yarağ eyler ki ken' āna gele
- 11a-5 at deve kaçır yükletdiler
'azm-i nöker sefere gitdiler
- 11a-6 gün öküşdür yürüyüben getdiler
ol kuyu üstünde döşün vėrdiler
- 11a-7 melik ırağdan bakar kuşlar görür
ol kuyu üstüne üşmiş oturur

- 11a-8 yūsufa ferīsteler gelmişdi
ol uyuda yūsufa eş olmuşdı
- 11a-9 bir uluna eyedür barda getür
ol uyuda bize şavu şu getür
- 11a-10 beşir uranla bir barda alur
uyu üstüne beşir varur urur
- 11a-11 bardaı urana baqladı kim ol
uyuda şu ıara bol bol
- 11a-12 tarı emr eyledi cebrā il iner
yūsufu atına inüben onar
- 11a-13 eyedür ey yūsuf tarı buyuruıdur
dur otur uyuda bir dem örü dur
- 11a-14 uş alap seni uyuda urtarur
mısr içinde saa sulanlı vürür
- 11a-15 tarı saa uş ferāh vürdi fera
bat sa' ādet hem daı tācı fera
- 11a-16 bir kişi kim uyu üstünde urur
aziz ol kim uyuya ip şarıdur
- 11a-17 kārban ondı uş uyunu atına
bir kişi şu ıarısar atına
- 11b-1 uyuya ip uzanuban inecek
anı elden omaıl ip dönicek
- 11b-2 beşir ol ipi uyuya şarıdur
uyuda yūsuf beline perkidür
- 11b-3 gene cebrā il yūsufa söyledi
aa bir sırrdan hikāyet eyledi
- 11b-4 yā yūsuf bilür misin sen şol günü
gözünle gördün idi sen seni
- 11b-5 çünkü gördün gözgede sen yüzii
hüb gördün anda sen kendü gizii
- 11b-6 dedün anda eger ben ul olaydım
dünyā olaydı benüm alaydım
- 11b-7 kimse baa bahā yetürmeye idi
kimse benüm yüzümü görmeye idi

- 11b-8 emdi çıkğıl görgil bahānı
eliñle aluban şungıl bahānı
- 11b-9 bahā ki bildürdi size uşda çalap
çık kıyudan bahānı kılğıl taleb
- 11b-10 bunı derken beşir ipi çeker
ağır olmışdur beşir dizin çöker
- 11b-11 çeke çeke çıktı kıyu ağzına
geldük emdi keleciniñ nefedine
- 11b-12 ver şalavāt ol muhammed rūhına
dağı cümle enbiyanıñ ervāhına
- 11b-13 kim deyvüz bu ‘acāyib sözleri
eydevüz bu nece biñ gizlülere
- 11b-14 gördiler kim kıyudan çıktı bir ay
beşir eydür nedür işbu hay hay
- 11b-15 bunı deyvüben ol dem düşer
fehmi ‘ağlı cümlesi anda şaşar
- 11b-16 ‘ağlı geldi gördi bir ay oturur
kendi yoğsul ol bir bay oturur
- 11b-17 eytdi beşir kim ne‘ amü ‘l-gulām
hazā bedr-i tamām maħcübü ‘l-enām
- 12a-1 anı görüp kıyuya ādem üşer
kim görürse ‘ağlı başından şaşar
- 12a-2 melik beşire beşāret eyledi
melik kıluña işāret eyledi
- 12a-3 ol melik sevünüben durdı örü
şükr edüp tañrıya geldi ilerü
- 12a-4 eydür ey hācetleri kılan revā
sensin pādişāh bī-riyā
- 12a-5 senden idi hācetim kılduñ revā
dertlüydüm derdüme kılduñ devā
- 12a-6 anda yūsuf ‘aşkına kıllarını
āzād kıldı tereke kıldı varını
- 12a-7 yūsufa tonlar geyürdi kat kat
ay güneş kıldı anda māt māt

- 12a-8 yūsufi andan bir dem pinhān éder
pādişāhlar pādişāhı gör néder
- 12a-9 geldük emdi yūsufuñ qardaşları
éydeyüm ki nece oldı işleri
- 12a-10 tağa çıkuban yırağdan baqđılar
gözlerin ol quyuya bırağdılar
- 12a-11 qāfile qonmuş baquban gördiler
tağdan inüben ol araya geldiler
- 12a-12 geldiler yūsufi quyuda bulmadılar
kārbān aldı yūsufi bildiler
- 12a-13 gördiler bir ulu kārbān yatur
mālī mülki bir nece hānümān yatur
- 12a-14 şordılar ki kārbān qanda gelür
éytdiler ki bunlar mışrdan gelür
- 12a-15 dediler ki kārubānuñ başı
bize göstürüñ nicedür ol kişi
- 12a-16 aldılar melik qatına vardılar
‘āqıbet işit gel neylediler
- 12a-17 vardılar melike vérdiler selām
dediler kim bir qulumuz qaçdı benām
- 12b-1 tiz tıruñ ol qulı çıkaruñ berü
almayınca ol qulı gitmezüz gèrü
- 12b-2 gizlemeñ ol qulumuzı véruñ bize
yoğsa zağmet varur bizden size
- 12b-3 her birimüz pehlüvāndur pehlüvān
pādişāhlar bizden isterler amān
- 12b-4 vér qulumuz yoğsa na‘ ra ururuz
vérmez iseñ cümleñizi öldürürüz
- 12b-5 ol melik qorqup bulara yalvarur
çıkıaruban yūsufi gèrü véür
- 12b-6 qardaşları yūsufuñ eliñ alur
cümle ilen bir isiz yere gelür
- 12b-7 çevresine yūsufuñ dèrildiler
diñle emdi yūsufa ne qıldılar

- 12b-8 yūsufi anda atı orutdılar
kim aa kim esīrim dēdūrdiler
- 12b-9 dōgerūz arnua an doldururuz
yaını bir gūn oldururuz
- 12b-10 ide seni biz melike vērūrūz
ataruz melike biz de giderūz
- 12b-11 sen daı ullua irār eylegil
ben bunlaru uliyam dēyūp sōylegil
- 12b-12 yūsuf anda orusundan irār ēder
ōlerince ul gibi yūrūr gider
- 12b-13 aldılar gērū melike vardılar
cūmlesi selām vērūben durdılar
- 12b-14 eletdiler alıcı var mı bu ulı ‘aceb
yosa mūterī daı ılalum aleb
- 12b-15 bize bir mūteri gerek durur gerek
ala yıra yere gide tīz verək
- 12b-16 ol melik ēydūr alayum ben bunu
orulu ēdūn inanduru beni
- 12b-17 bu sizūn gērcek uluz mıdur
ulu mıdur yā daı delū midūr
- 13a-1 bunlar ēydūr andla ve artı ile
ulumızdur ataruz bile bile
- 13a-2 ulumızdur ataruz bunu saa
bahāsını an dēmezūz alsaq
- 13a-3 melik ēydūr bahāsı ne dēyesiz
baa dēyūn nice bahā biesiz
- 13a-4 bunlar ēydūr uludur delū degil
illā melik bu ēyū hūylu degil
- 13a-5 ide bir bir hūylarını dēyelūm
rāi olursaq alasın gidelūm
- 13a-6 evvel ‘aybı yalancıdur biri açgan
ūūnci uğrıdur bu ūıdūr hemān
- 13a-7 alursaq ‘aybını dēdūk saa
ibu ulı biz vērduk saa

- 13a-8 melik eyedür 'aybını bildüm kuluñ
neye verürsen bahāsını aluñ
- 13a-9 bende altun gümüş yokdur hele
altunı gümüşi getürmedük bile
- 13a-10 bahāsına şūf-ı kemhā verelüm
mısr bezi yāhūd dībā verelüm
- 13a-11 yükleriyle vereyüm sükkerleri
etegüze taldurayum dürleri
- 13a-12 yūsuf anda göñli içinde ne der
kardaşlarım bahāmı çok mı biçer
- 13a-13 melik eyedür gücüm yetmez der buña
böyle der yūsuf baqar dört yaña
- 13a-14 melik eyedür bende aqca çok durur
illā eskidür bahāsı yok durur
- 13a-15 kuluñuzda üç 'ayb vardur 'ayān
kim ola bu 'aybla aqca şayan
- 13a-16 rāzī olup verirsenüz anı baña
ğavğa eylemeñ dağılıñ dört yaña
- 13a-17 on toquz geçmez aqca vereyüm
sizden anı aluban kırtarayum
- 13b-1 bunlar ol aqcaya rāzī oldılar
meliküñ elinden anı aldılar
- 13b-2 döndi melik yūsufa söyler haber
kul mısun der haqıkat ey mu' teber
- 13b-3 anda yūsuf kulluğa ikrār eder
dille ikrār gönül ile inkār eder
- 13b-4 çün yūsuf ikrār eder kulluğa
qarındaşlarından kırtulmağa
- 13b-5 melik eyedür bey' kezālik tamām
dilegüm vardur dağı sizden ey kerem
- 13b-6 ol dilegi siz qabül eyleyesiz
gerü dönüp bir baña söyleyesiz
- 13b-7 baña hüccet-nāme yazup veresiz
ben dağı key inanam siz varasız

- 13b-8 bunlar anda d eril p biti yazar
  adir all h g r nice işler düzer
- 13b-9  ul d y  peyg mberi Őatmak n olur
  ardaŐlığı yazıya atmak n olur
- 13b-10  asedi görün size ne işler  der
  ardaşı  ardaŐdan ayırur gider
- 13b-11 bunlar  yd r  ulumuz v rd k Őa a
 tiz alup git bakmağıl dört ya a
- 13b-12 ill  Őa ın anı  a urmayasın
 ol h m   uŐunu u urmayasın
- 13b-13 iki ayağını bağlayasın
 deve üstüne sen anı  oyasın
- 13b-14  a ağan  uldur anı Őa lađıl
 kend z  gele anı sen bekleğil
- 13b-15 dilediler ki y sufi alalar
 deve üstüne anı bağlayalar
- 13b-16 y suf  yd r y  melik bir kez işit
 bir s zime var Őa a anı işit
- 13b-17 melik  yd r ne vardur  ydiv r
 kendü h linden hik yet  ydiv r
- 13b-18 y suf  yd r bir dem ben varam
  ardaŐlarım yüzüni bir dem görem
- 14a-1 anlar ile çok  uz etmek yemiŐem
 ben bunlardan iŐs n çok görmişem
- 14a-2 bir hel llik dileyem ben anlardan
 ol  uz etmek bilmez y r nlarımдан
- 14a-3 melik eşitdi bunu yandı içi
 yüregi yandı   n gördi anı
- 14a-4 d di kim ey yigit varma anlara
 ol seni ucuz Őatup gidenlere
- 14a-5 seni on  okuz pula yarnağa
 Şatdılar gene ey sin varmağa
- 14a-6 gel gidelüm varma görme anları
 ki anlaruğ  l d r c nları

- 14a-7 yūsuf èydür tañrıdan geldi baña
her ne geldiyse öñden soña
- 14a-8 melik işidüp bu sözi destür vèür
qardaşlar qatına durur varur
- 14a-9 vardı yūsuf bunları esenledi
ben giderem siz esen qalın dedi
- 14a-10 birbirini kucuşup ağlaşdılar
birbirini kucuşuban yalaşdılar
- 14a-11 etdiler yūsuf seni alayduq
atamuza varuban yalvarayduq
- 14a-12 şimdi ikrārımızdan dönmezüz
dedigümüzden yalan olmazuz
- 14a-13 atamızdan dağı yavlaq qorqaruz
yüzimiz uşda qaradur ditrerüz
- 14a-14 imdi yūsuf hele sen şabr eylegil
bizi egüp gerü bize gelmegil
- 14a-15 yūsuf èydür bārī esen qalıñuz
atamuzuñ göñlin ele alıñuz
- 14a-16 qardaşları görüşüben gitdiler
kārübān qavmi yūsufi dutdılar
- 14a-17 elini bağlayup deve üzre atdılar
dağı gör kim yūsufa netdiler
- 14a-18 çün qāfile göçdi bir dem yürüdi
yūsuf anda bir ara ururdi
- 14b-1 yüklediler yüklerini tutdılar
mışr yolın tutuban getdiler
- 14b-2 gece oldı gün yüzi oldı qara
gördi yolda bir ulu ki maqbere
- 14b-3 kārübān ehli çün oradan gezer
yūsuf anda deve üstinde uçar
- 14b-4 meger anda anasın qabrin görür
āh édüben qabri kucup yalvarur
- 14b-5 anda çok zār u giryān eyledi
ol nāzik tenini ‘uryān eyledi

- 14b-6 dēdi kim anam ey ümmü 'r-raḥīl
esīr oldı oğluğı esirgegil
- 14b-7 ıul dēyüben uşda beni aldılar
iple elüm ayağum göllediler
- 14b-8 ya' kũb atamdan beni ayırdılar
ıardaşlarım kārübāna vėrdiler
- 14b-9 keşke ben anamdan toğmayaydım
ıul olup deve üzre ağmayaydım
- 14b-10 ey ana elüm ayağum bağladılar
od ile yüregimi tağladılar
- 14b-11 ey ana nolaydı diri olayduğ
oğluğı nolduğın bileydüğ
- 14b-12 ola ki derdime dermān olayduğ
yalvaruban melikden beni alayduğ
- 14b-13 bunu dėrken sinden bir ün ıııkar
yũsuf anda dėrt yanına baıar
- 14b-14 vāveylā yavrucuğum nolduğ dedi
āḥir benüm cigerim deldüğ dedi
- 14b-15 sin içinde anası āh eyledi
himmetini yũsufa rāh eyledi
- 14b-16 dēdi kim oğlum ağlama şād olasın
ıul olup hāşā ki rāh olasın
- 14b-17 ağlariken yũsuf anda şād olur
göđli key vīrān idi ma' mūr olur
- 15a-1 yũsufi deveciler bulmadılar
ıancarı varduğını bilmediler
- 15a-2 melike āgāh kıldılar anı
ıuluğ ıaçdı ıotardı cānını
- 15a-3 mālİKÜĐ ıulları tağıldılar
yũsufuđ varduğı yeri buldılar
- 15a-4 geldiler yũsufi gėrü tutdılar
dėne dėne mālİke iletdiler
- 15a-5 mālİK anda yũsufa ıaıır buşar
kārban ehli yũsufa çevre üşer

- 15a-6 mālīkūñ bir ara ulı vardı
anda yūsufı atı döger idi
- 15a-7 yūsufı gèrū deveye urdılar
deveciler develerin sürdiler
- 15a-8 yūsuf éydür ey raīm ey kerīm
sen bilürsin yā gāfūr yā alīm
- 15a-9 ger aā ıldum ise ‘afv eylegil
atamuñ göñlin odum ise ‘afv ıl
- 15a-10 atamuñ aın meger aklamadum
senüñ öñünde edeb beklemedüm
- 15a-11 tübtü ileyke yā rāb min zālīk
kad mağıtu efı yā āfı fi emrik
- 15a-12 ācetim oldur saa ey pādīāh
günāhım yoğduğın bilseñ bu āh
- 15a-13 bunu dèr ağlar yūsuf yavaş yavaş
geçdi gece çün şubı oldu toğdı güneş
- 15a-14 küh-ı āfūñ ullesinden āfitāb
çıkdı sürdi zulmet getirür tāb
- 15a-15 girdi yuvasına ervā-ı tıyūr
toldı göñüllerde zevle sürür
- 15a-16 çün güneş toğdı feleklere ağar
bir ara bulut gelüp yağmur yağar
- 15a-17 yıldırım aıdı gökler güreledi
gevde içinde yürekler ditredi
- 15a-18 arau oldu cihān orkulu
ar yağmur tolu yağdı şulu
- 15b-1 sèller adı yazılar taldı şular
at deve bī-esāb ırıldılar
- 15b-2 kārübān ehli cümle ağlaşdılar
māl onlar cānlarından geçtiler
- 15b-3 mālīk éydür dèrilüñ ulu küçi
bilüñ aramızda kim etdi suçı
- 15b-4 tevbe ılsun suçına dönsün aa
yosa bunda uş ırıldı mutlaa

- 15b-5 bir ara ul duruban geldi revn
ddi y mlik Şuı benm den
- 15b-6 ol uluŒ ardınca vardımıdı
anı bir kez yzine urdımıdı
- 15b-7 sryben benidim anı revn
Őuım uş budur ytdim hemn
- 15b-8 melik ydr dura gel ol ara var
tevbe ıl ki urtara perverdigr
- 15b-9 ol elini ayağını pesin
secde ıluban Œnde yatasın
- 15b-10 ola ki esirgeye raĒmet ıla
du‘  ıla işbu zaĒmetler Őola
- 15b-11 yosa ırılır tammen krbn
varđıl ey ul anda dgil amn
- 15b-12 melikŒ sözin ttup ol ul gelür
başın aup ysufa secde ılır
- 15b-13 yalvaruban yazuğın diledi
ysuf anuŒ ‘ zrini ‘ afv eyledi
- 15b-14 ysuf anda hem yine du‘  ılır
ol araŒulıđ gidüp aydın olur
- 15b-15 nki bunu görüben sevnŐdiler
ysufuŒ elin ayağın ŐeŐdiler
- 15b-16 mlik ydr bu ula Ērmet ıluŒ
Ēor bađmaŒ siz aŒa ‘ izzet ıluŒ
- 15b-17 kim bu ul taŒrı kiŐsidr bilŒ
ne kim ol buyurursa anı ıluŒ
- 15b-18 du‘ sını Ēađ alap ıldı abl
tau eyleŒ buŒa siz olmaŒ fuzl
- 16a-1 mlik ysufuŒ elin öper
hem ucar öper arasın yeper
- 16a-2 ağı atlas ıymeti tonlarile
bezedi ysufi aftnlarile
- 16a-3 ddi emdi ger bunu beg dikelüm
begŒz budur buŒa ben bir ulum

- 16a-4   amuuz emrine mui olasız
beni bua ul bunu beg bilesiz
- 16a-5   t kim ol ne buyurursa dutu
ol binicek atımı hzır tutu
- 16a-6   du  kıldı amu urtulduuz
elimüzi aldı bunu ün bildüüz
- 16a-7   emdi yüsuf ata bindi h olup
yolda giderdi sanasın mh olup
- 16a-8   mlik anda rdi ondı bir ra
ol ehr ehli kfirimi apara
- 16a-9   ünkü yüsuf yüzini gördi bunlar
h düben cnların vrdi bunlar
- 16a-10   yüsufu atına hep deprildiler
 aceb bunu kim yaratdı ddiler
- 16a-11   yüsuf ydür siz hlii bilesiz
tarı birdür imna hem gelesiz
- 16a-12   yerleri gökleri kim yaratdıysa
ibu gökleri direksüz dutdıysa
- 16a-13   oldurur daı beni hem yaradan
yoıken beni var düp diriden
- 16a-14   ay günü hem amu bu yıldızları
taı daı bu amu youları
- 16a-15   mlik ol ehrden daı gödiler
menzili bir ehre daı rdi ol
- 16a-16   ol ehrü içinde bir ulu beg olur
o gece yatur iken bir dü görür
- 16a-17   dü içinde bir kii ydür aa
nür-ı ibrahim ridi ehr yaa
- 16b-1   ne yatarsa düüdedür saa
devletü ibl rdi ehr yaa
- 16b-2   krbn rdi durı gel aru var
bunu iitdi aup gözin ovar
- 16b-3   ıdı gördi bir ulu krbn gelür
arasında yüsuf-ı ken n gelür

- 16b-4   çünki ol beg yūsufuñ yüzün görür
vālih mecnūn olup hayrān olur
- 16b-5   birine şorar bu mıdur şāhıñuz
yüzi güneş alnı ay hem-rāhıñuz
- 16b-6   bunlar éydür bu durur sultānımız
fedā olsun buña tatlu cānımız
- 16b-7   haq te'ālā yūsufa yoldaşlığa
bir ferişte qomışdı eşlige
- 16b-8   ol ferişte yūsufuñ eşiydi
mūnisi hem-rāh yoldaşıydı
- 16b-9   yūsufuñ göñlini çün aqlar idi
yavuz gözden hem anı bekler idi
- 16b-10   ādeme beñzetmişidi kendüzin
yūsufıyla yürürdi gündüzin
- 16b-11   ol ferişte yūsufa āgāh éder
ol beg anı işidüben āh éder
- 16b-12   ol beg anda kārbanı qondurur
dudı melik yūsufı atdan indürür
- 16b-13   develer qurbān éder şükrāneye
kim yūsuf 'aşqına cān oynaya
- 16b-14   dürlü dürlü ni' met honlar bişer
kārban qavmi içün aqlar bişer
- 16b-15   yūsufı oqur ki aqlardan yeye
kārubān qavmi gele beyle yeye
- 16b-16   yūsufuñ göñli ol aqa baqmadı
hiçbirisine nazār biraqmadı
- 16b-17   çünki yūsuf el uzadup şunmadı
kārubān ehli dağı hiç dönmedi
- 16b-18   mālīk éydür yūsufa cānım yegil
yeyesi üstine du'ā eylegil
- 17a-1   yūsuf éydür tersālaruñ işi harām
nece ola ki harāmı ben yeyem
- 17a-2   eger ol kişi müselmān olur ise
ol benüm taqrıma inanur ise

- 17a-3 ben bugün yemegini yeyem anuñ
ne dersen her sözün tutam senün
- 17a-4 ol beg eydür sözün kıldım kabül
tañrılarım var durur benüm uşul
- 17a-5 varayım ol tañrılara tanayım
tā kim anlar ne dersen inanayım
- 17a-6 yūsuf ile beg ikisi durdılar
‘azm edüben putñāneye vardılar
- 17a-7 ikisi beyle içerü girdiler
put öñünde şöyle varup durdılar
- 17a-8 yūsuf eydür yā şanem gelgil dile
söze gelüp söylegil bizüm ile
- 17a-9 söze gelüp ol put anda söyledi
selām ‘aleyke yā yūsuf dedi
- 17a-10 tañrı birdür sen anuñ peygamberi
tañrı oldur ölüyi kılar diri
- 17a-11 ben kim olam ki başa taparlar
gelüben yüzüm gözümü öperler
- 17a-12 beni dülgerle kuyumcu düzer
her kim taparsa haq andan bizār
- 17a-13 tapuñ aña ki felekler yaradur
kara topraqda ādemi diridür
- 17a-14 bunu dedi düşüben oldı pala
oda yandı şol dem oldı kapkara
- 17a-15 mālİKÜñ ol katı göñli yumşadı
yūsufa altun kuşağın kuşadı
- 17a-16 mālİK anda yüzini yere urur
yūsufuñ öñinde imān getürür
- 17a-17 yūsufuñ göñli hoş oldı melike
yūsuf eydür kārban ehli gelüñüz yemege³¹
- 17b-1 yūsuf eydür kārban ehli gelüñüz
işbu begün loqmasından aluñuz
- 17b-2 ol begün honlarını yūsuf yedi
pādişāhuñ leşkeri hamdın dedi

---

³¹ Bu beytin üzeri çizilmiştir.

- 17b-3 yūsufuñ eli dokundu ol hona
hîç noqşān olmadı bir dāne
- 17b-4 hon yedügin görüp ‘ aşık olur
diz çöküben imān getürür
- 17b-5 ol gün ol kâfile konuqladı
melik doğru yūsufile toyladı
- 17b-6 melik döndi ol bege eyedür yā emīr
bu nece kuldur ki işi yavlaq kebīr
- 17b-7 buña artuq kul demegil zinhār
kul deyüp göñlin şımağıl zinhār
- 17b-8 nece kuldur tañrı nūrundan tolu
ma^c den-i luṭf-ı saḥā yüz şulu
- 17b-9 ḥāşā beg olasin ol saña kul
sen bülbül ol ki ol saña gül
- 17b-10 mālīk doğru ol sözi aḡladı
ne dedügin ol emīrūñ aḡladı
- 17b-11 mālīk eyedür ol benüm begim durur
gevdem içindeki yüregim durur
- 17b-12 anuñla diridür işbu cānım
andan artuq kimsem yoḡdur benüm
- 17b-13 mālīk eyedür kārbanā tīz göçürüñ
yolda yatmañ uyumañ mısra geçürüñ
- 17b-14 ol beg anda yūsufa eder vedā^c
vērür anda yūsufa dürlü metā^c
- 17b-15 kuşluğa degin yūsufi göndürür
dönüben yene şehrine gelür
- 17b-16 şehre geldi leşkerini cem^c eder
on biñ erle yūsuf ardınca gider
- 17b-17 tā ki vara mālīki yolda başa
yūsufi ala mālīkūñ başın kese
- 18a-1 ol melik on biñ eriyle çıkar
melik anı görüben beñzi uçar
- 18a-2 yūsufa eyedür baña eyle meded
ardımızdan leşker erdi bī-^c aded

- 18a-3 yūsuf éydür tañrımız bize yeter
 orkmazız ger yüz biñ bize neder
- 18a-4 yardım andan dileyesiz dün gün
 ol ılır düğünü yaş yaşı düğün
- 18a-5 vāy eger ol yardım etmeye size
 dağı daşı yemek yetmeye size
- 18a-6 cānuña kuvvet senün andan gelür
 nitelim cisme kuvvet andan gelür
- 18a-7 cānuña buyur ki zor eyleyesin
 orğıl andan saña yār eylesin
- 18a-8 orarisen saña yār eyleye
 orusu yok āhir anı neyleye
- 18a-9 gelün imdi oralum bir tañrıdan
 tā ki oddan urtula cān-ı beden
- 18a-10 mālīke éydür ayıрма sen yūri
 tañrıya ul ol ol arı
- 18a-11 gèrü döner leşkere arşu varur
 öñün alur leşkere arşu durur
- 18a-12 leşkere arşu niābını açar
 ol avm ugunuban andan geçer
- 18a-13 on biñ er anda amusı yıılır
 toprağa düşer sanasın ırılır
- 18a-14 üç güne dek ol çeri anda alur
 ‘aş adehinden amu sarhoş olur
- 18a-15 döndi yūsuf amçı urdı atına
 bir ‘aceb şah düşdi zātına
- 18a-16 bencileyin görklü ul anda ola
 kim görürse yüzimi düşe öle
- 18a-17 benden yegrek ul çalap yaratmamış
 ana rahminden cihāna gelmemiş
- 18b-1 kim bakarsa yüzime hayrān olur
 beni görmek dertlere dermān olur
- 18b-2 emdi melik yūsufı aldı gider
 gene bir şehre erişdi gör neder

- 18b-3 vardı ol şehirde er olur
begi sultān hās ‘ām içi tolu
- 18b-4 ol şehirde kimse yūsufa bakmadı
hüsne yūsufu nazar kılmadı
- 18b-5 kimse anda yūsufi beğenmedi
gör ki anda yūsuf hiç sevinmedi
- 18b-6 anı bilüp yūsuf anda iner
secde kılup yüzini yere sürer
- 18b-7 tapu kıluban çalaba yalvarur
çalap esirger hüsni gērü vērür
- 18b-8 secdeyken ol zü’l-celāl
vērdi aña ögdügünce biñ cemāl
- 18b-9 secdeden başın getürdi gördiler
na‘ra urup cümle hayrān oldılar
- 18b-10 ol şehir kavmi anı görüp hayrān olur
bī-‘aqlı bī-seri ser-gerdān olur
- 18b-11 kendüzin gören kişi mel‘ün olur
āhiretde dünyāda mağbūn olur
- 18b-12 kendüzini görmeyen uçmağda olur
tonı sündüs istebrak hülle olur
- 18b-13 kendüzin gören kişinin şamunı
nār-ı zift-i katrān aña hūn olur
- 18b-14 şalını şalını zinhār yürüme
toprak içinde sümügün un olur
- 18b-15 bundayken beñzini şaru kılan
āhiretde rūhları gül-zār olur
- 18b-16 dünyāda gāfil olup duran kişi
āhiretde key katı mecnūn olur
- 18b-17 geç tekebbürlikden bugün ey fakī
şāhibü’l-kibr anda key maḥzūn olur
- 18b-18 melik yūsuf anda toğrı göçdiler
iki günden şehir-i mışra yetdiler
- 19a-1 çünkü mışra kārübān geldi yakın
melik eydür yūsufa atından in

- 19a-2 nīle varup teniñ yuğıl
bir iki loğma yèyüp özücek şayğıl
- 19a-3 yolda toz toprağ oldı yüzüñ
yüzüñi pāk eyle kendüzüñ
- 19a-4 yūsuf anda nīl qarnına varur
varup ol nīle girüp hayrān olur
- 19a-5 ol sunuñ qarnında yūsuf tonın
arqasında çıkarur birin birin
- 19a-6 yūsuf éydür ey çalabım dilegim
ol durur kim sırrım örtesin benüm
- 19a-7 sırrımı kimseye göstürmegil
yüzümün suyn yabana vèrmegil
- 19a-8 çalabuñ emriyle bir bulut gelür
yūsufuñ günden yanın örter bürür
- 19a-9 hağ andan bir balığa ilhām éder
yūsufa qarşu gelür ikrām éder
- 19a-10 yūsufuñ ayağı altına gider
yūsuf anuñ arqasında oturur
- 19a-11 éydür ey güneş yüzlü paşa
beni nevmiz eylemek senden hāşā
- 19a-12 ben deñizde balıqlar sulṭānıyım
ben deñizüñ serveri hem hānım
- 19a-13 neçe yıldur ben deñizde tururum
ol çalap dergāhına yalvarurum
- 19a-14 dilegim oldur ki bir oğul vére
ben öliceğ ol benüm yerim göre
- 19a-15 ben bir oğul yüzine hasret olmışam
dilegim budur anuñçün gelmişem
- 19a-16 yā yūsuf bir du‘ ā eyle ol hağğa
sen nebīsin nefsuñ ‘ arşa çıka
- 19a-17 kim nebīler du‘ āsı maqbūl olur
nebīlerün hūccetleri qavī olur
- 19a-18 yūsuf anda iki elin getürür
du‘ ā qılup pādişāha yalvarur

- 19b-1 ey çalabım hâcetim kılğıl kabûl
bu balıguñ hâcetin kıl kabûl
- 19b-2 aña bir oğlan véresin sevine
göñli anuñ anuñ ile avına
- 19b-3 müstecâb êtdi yūsufuñ du‘ âsın
balığa vèrdi ‘ıyâllerüñ hâşın
- 19b-4 iki oğlan vèrdi haq balığa
du‘ â oldur kim ol göge ağa
- 19b-5 soñ ucı ol iki balıq büyüdi
bu nice balıklar deñizdeyidi
- 19b-6 soñ ucı birisi yuddı yūnusı
dağı déyeyim nece ol birisi
- 19b-7 dağı birisi süleymān yüzügin
yudmışdı deñiz içinde hāzīn
- 19b-8 zihī pādişāh ki muṭlaq ol durur
emri ol kamerlere bildürür
- 19b-9 deñiz içre ol şadefler qarnını
dürr-i mercān ile anı ṭoldurur
- 19b-10 bir qulını hū zemīne indürür
bir qulunı ‘arşa degin qaldurur
- 19b-11 bir quluñ ma‘ şūm iken cānın alur
bir quluñ üç biñ yaşında öldürür
- 19b-12 bir qulın dün gün ağladur
bir qulın yıl on ay güldürür
- 19b-13 anuñ işleri kamu hayr durur
kimse érmez ne ‘aceb hāl durur
- 19b-14 söyle faqī dağı ‘aşkından anuñ
hīç uşanmaz dā‘ imā bülbül durur
- 19b-15 geldük imdi yūsufuñ peymā-ğanā
bir işid kim neler oldı cānına
- 19b-16 nīl qarnında yūsuf ğusl eyledi
çalabuñ şükr ile zıkrin dedı
- 20a-1 indi cebrā’ıl çalabdan indi
yūsufa hil‘ at ṭonların geyürdi

- 20a-2   cebrā 'il şol sâ' at uçmağa varur
yūsuf için hülleler alur gelür
- 20a-3   dédi yā yūsuf çalap kıldı selām
çok taḥiyyāt durur hem peyām
- 20a-4   dédi yūsuf kayırmasun emīn
şāh édiser seni azın azın
- 20a-5   gel key işbu hil' atı şükr eylegil
şāhuḡı unutmayup zıkr eylegil
- 20a-6   bunı déyüp cebrā 'il getdi gerü
maḡāmına vardı tılundı gerü
- 20a-7   yūsuf anda hülle tonları geyer
gerü gelür melik ḡatına varur
- 20a-8   çünki melik yūsufı baḡar görür
sündüs istebraḡ hülle geyür
- 20a-9   melik éydür ḡanda bulduḡ bu tonı
kim durur böyle aḡırladı seni
- 20a-10   yūsuf éydür taḡrı vérdi bu tonı
kim yaratdı topraḡda seni beni
- 20a-11   ḡamu yerde ḡālīm ol durur bilen
ziḡı cümle dertlere dermān ḡılan
- 20a-12   melik aldı yūsufı girdi şehre
kim yūsufı şata işin başara
- 20a-13   yūsufuḡ niḡābile örtüdi yüzün
kimse görmeden şehre girdi aḡsızın
- 20a-14   vardı melik evine vü barḡına
ḡamular ḡayrān idi anuḡ görkine
- 20a-15   yūsufı bir ḡalvet eve ḡodılar
şehr ḡavmi yūsufı çün tıydılar
- 20a-16   mālİKÜḡ çün ḡatına geldiler
yūsufuḡ çün ḡūbluḡın bildiler
- 20a-17   dédiler getür ḡuluḡı görelim
ne dilerseḡ bahāsını vérelim
- 20b-1   melik éydür kim anı görmeḡ gerek
bir ḡızıl elime véremeḡ gerek

- 20b-2 mısr kavmi birer altun vèrdiler
girdiler yūsufuñ yüzün gördiler
- 20b-3 çün kapu açup içerü girdiler
bî-hüş olup kendülerinden getdiler
- 20b-4 ikinci gün yine tekrâr geldiler
ikişer altun vèrübün gördiler
- 20b-5 bir kezin gören kişi anı toymazdı
degmeler baqmağa hiç toymazdı
- 20b-6 çünki melik on gün oldu gör neder
yūsufi aluban bāzāra gider
- 20b-7 kığırcılar kığırdı gelünüz
maliküñ ‘ umrān kulunu görünüz
- 20b-8 cümle dellāller kığırdılar dört yaña
görklü ‘ umrānı kul alan gelsün baña
- 20b-9 kamu yoğsul cümlehā başmağçılar
müşterī olup cümle yūsufi diler
- 20b-10 her biri hāllü hālince yalvarur
yūsufi almağa cānın vèrür
- 20b-11 kimse yūsufa bahā yetürmedi
bahāsın vèrüp işin bitürmedi
- 20b-12 şehir kavmi birbirine düşdiler
birbiriyle dèrilüp şavaşdılar
- 20b-13 dürr-i mercān la‘ l-i cevher koydılar
ağırınca misk ‘ anber vèrdiler
- 20b-14 melik eyedür bahāsın vèrmediñüz
kulımuñ kıymetine ermediñüz
- 20b-15 kim bahāsını kulımuñ yetüre
kulumu alup katına getüre
- 20b-16 gülgüle düşdi mısrıñ şehrine
bir ‘ acāyib kul girmiş melik iline
- 20b-17 kim anuñ yüzün gören hayrān olur
vālih u hayrān ser-gerdān olur
- 21a-1 ol yakında bir ulu beg varidi
ağa ebu ‘ l-kāri‘ a dèrler idi

- 21a-2 aşlı anuñ ümmü kādānidi
kendü ilindeki ulu sulṭān idi
- 21a-3 yūsufuñ vaşfın mışrda işidür
biñ qatıra altun māl yükledür
- 21a-4 mışra gidüp kārī‘ a anda qonar
yūsufi isteyü bāzāra iner
- 21a-5 isteyü isteyü yūsufi bulur
varuban yaqın yanında oturur
- 21a-6 niqābın dutmışdı yūsuf yüzine
bal şeker qatmışdı sözine
- 21a-7 kārī‘ a éydür yüzüñi göreyüm
yüzüñi görüp bahāñı véreyüm
- 21a-8 yūsuf anda yüzün açup göstürür
kārī‘ a bī-hüş olup şöyle qalur
- 21a-9 ‘ aklı başından gidüp şöyle düşer
mışr qavmi kārī‘ a üstüne üşer
- 21a-10 çünki gèrü ‘ aklı başına gelür
yūsufuñ şunuban elin alur
- 21a-11 éydür ey oğlan hāşā kul olasin
zī-ḥayf ki bāzāra gelesin
- 21a-12 saña kul demek bize qanda ola
senüñ aşlıñ key ulu sulṭān ola
- 21a-13 qanqı pādişāha şoyısın dé baña
yoqsa ferişte misin söyle baña
- 21a-14 ferişte gökden yere iner mimiş
ādem ferişteye döner mimiş
- 21a-15 ‘ imrānīce ol beg aña söyledi
biñ qatır yüki māl getürdüm dedi
- 21a-16 kim seni alaydım gideydim
biñ qatır yüki mālī terk édeydim
- 21a-17 beg bu qadar māl bahāña yetmeye
kimse seni aluban hiç gitmeye
- 21b-1 yūsuf anda ‘ imrānīce söyledi
kendü ḥālinden ḥikāyet eyledi

- 21b-2   éydür ey kâri‘ a bir diñlegil
diñleyüp koma sözimi anlağıl
- 21b-3   söyler illā katre katre yaş döker
kâri‘ a yūsufuñ yüzine baqar
- 21b-4   yūsuf éydür tañrı birdür sen kılı
kim aña tapar olur veli
- 21b-5   ben kılıyam şol köşkün ey kişi
bir meniden yaradur érkek dişi
- 21b-6   yetmiş iki milleti ol yaradur
kara topraqda çiçekler bitürür
- 21b-7   ay günü gök içinde yaradur
katı taşları şu gibi eridür
- 21b-8   acı şudan dürr-i mercân yaradur
ana raħminden tenine cān vërür
- 21b-9   kiminüñ cānını perse kıılır
kimi fāsıq kimisin tersā kıılır
- 21b-10   ‘arşı yaratdı qarār eylemedi
kendüye köşk sarāy eylemedi
- 21b-11   sekiz uçmaq luřfunuñ bir zerresi
yeddi tamu qahrınıñ bir pāresi
- 21b-12   yoğiken vara getürdi bunları
muhteliq étدی birbirine anları
- 21b-13   mağşūd oldur tañrıyı birliyeler
aña lāyık kulluq kıılalar
- 21b-14   beni daħı yaradan oldur bilün
sizi daħı diriden oldur bilün
- 21b-15   benüm daħı nağş-ı şüretim ol
aña tap aña kul hem anı bul
- 21b-16   yoksa kalduq qarañuda ey ‘anūd
nitekim kaldı başiretde ol ceħūd
- 21b-17   kâri‘ a yūsufuñ sözün diñledi
āh édüp bir ‘aşkla inledi
- 21b-18   yūsuf anda aña hoş telkīn vërür
yūsuf öñünde imāna ol gelür

- 22a-1 tā ki varın mālınuñ haq ʿ aşkına
vêrdi ol dervîşlere döne döne
- 22a-2 biñ bir altun oluşturdı ol tamām
andan sonra gör neyledi ol hemān
- 22a-3 mısr içinde bir maqām yapıdı hoca
müstemiʿ ol vaşfin éydeyüm nece
- 22a-4 ol maqāmı devşürüben oturur
gêrû kalan mālın anda getürür
- 22a-5 tā ölünce anda tãʿ at éder
ʿ ākıbet imānile andan gider
- 22a-6 kãriʿ anuñ vaşfin dağı söyledük
dürlü niʿ met şehd şekerler yedük
- 22a-7 emdi gêrû yūsufi şerh édelüm
söz tamām olsa gerekdür nêdelüm
- 22a-8 ol zamānda bir laṭife kız varidi
bint-i ṭaymūr hem züleyhā dêrler idi
- 22a-9 züleyhā hātün idi ol kızın adı
şöyle şeker vêrürdi hem dadı
- 22a-10 yüzi anuñ şanasın mäh idi
niçeler ʿ aşkıyla hem-rāh idi
- 22a-11 gözleri nergis çün mestānidi
niçeler fitne vü destānidi
- 22a-12 ʿ ırzı kãfir sözi miskidi
laʿ l-i sîr-âb ol lebinde hoş idi
- 22a-13 eger şeker dudağı dadın bileydi
kendüzin mecnûn hayrân kılaydı
- 22a-14 ey neçeler görmege müştâkdı
ol zamānda hūblu içinde tağdı
- 22a-15 serv-i çenār şunuban boyuna
ʿ aşıkdı hem ferîşte hūyuna
- 22a-16 atası mağribe key sultāndı
neçe begler emrine fermān idi
- 22a-17 yüz biñ er katında atlanur idi
kanda kim dilerse varur idi

- 22b-1 illā mel' ūn puta ʔapar idi
taḥrī dēyü ol putu öper idi
- 22b-2 bir gün atası öñünde züleyhā
yatmış uyurdu ol reḥā
- 22b-3 düşde gördi bir şüret gelür
ol şüretün nūrı göge direk olur
- 22b-4 āh édüben şol sā' at dura gelür
secde kıllur yüzini yere sürer
- 22b-5 ol ʔara gözleriniñ yaşı aḫar
atası éydür ʔızım nedür ḫaber
- 22b-6 atası éydür düş mi gördün ʔorkulu
söyle işideyim ey görklü ḫūylu
- 22b-7 éydür ata düşümde bir şüret
göründi bir görklü sīret
- 22b-8 ol şüretten ben delü oldum delü
baña tīmār eyleyün ey atam ulu
- 22b-9 ata éydür ʔandalıgın bileydım
cümle mālım birbirin vèreydim
- 22b-10 anı saña getüreydim ey ʔızım
dinlegil yalan degildür işbu sözim
- 22b-11 hīç ʔa' ām yemez züleyhā oturur
uyuḫu daḫı uyumaz baḫar ʔurur
- 22b-12 ol yaḫaḫları gül-i' zār idi
za' ferāna döndi ' aşḫdan eridi
- 22b-13 ol boyı yüce ğarğı boyı oldı ān
gözlerinün yaşı oldı āb-ı revān
- 22b-14 yūsuf ' aşḫı anı zār eyledi
azın azın kendüzine kār eyledi
- 22b-15 bir yıla dek yūsufun ' aşḫın sürer
yıl olıcaḫ ol düşi yene görür
- 22b-16 gördi züleyhā ol şüret gerü
şāh olup ʔarşusına durdı gerü
- 22b-17 ğene bizden selām dēr cānım saña
ğāfil olma ğene geldim ben saña

- 22b-18 bir beşâret etmege geldim saña
 Һayrân olup baқmayasın dört yaña
- 23a-1 seni baña beni saña bir çalap
 Һelâl eyledi beni etğil taleb
- 23a-2 sen benümsin ben senüñ ey güzün
 şâd-mân ol ey Һâtün olma Һazın
- 23a-3 benden ayruқ kimseye meyl etmegil
 göñlüñi ayruқ yere perkitmegil
- 23a-4 züleyhâ düşünde қulı perkidür
 uyуқu gider uyanur Һurı gelür
- 23a-5 durdı uyandı yüsufi bulmadı
 delü oldı netdügünü bilmedi
- 23a-6 yüsuf için başladı şi‘r eyledi
 Һüdu olup bülbül olup söyledi
- 23a-7 éydür ey düşde görünen қandasın
 şâh-ı şâhlar cân-ı cânım қandasın
- 23a-8 ‘âşık oldum dertlü oldım nêdeyüm
 ey benüm derdime dermânım қandasın
- 23a-9 gelgil ol görklü yüzün göreyüm
 rûĥ-ı rûĥân cân-ı pinhân қandasın
- 23a-10 şüretüñ bağında gördim cenneti
 gel göreyüm rûĥ-ı rûĥân қandasın
- 23a-11 uyуқuda geldüñ göründüñ ey cânım
 dünyâ ĥüblarına sultân қandasın
- 23a-12 gene éydür atası nolduñ kızım
 sırrıñı söyle baña işit sözüm
- 23a-13 éydür ey ata gene ol şüreti
 görseydim bulsaydım râĥatı
- 23a-14 éydür ey kızım gene görürsenñ
 düş içinde aña muқbil olursañ
- 23a-15 adını vaşfin hem sırrını
 şorasın aña kim tâ hep varını
- 23a-16 kimüñ oğlıdur kimüñ aşıldur
 ki bilesin kimüñ neslidür

- 23a-17 züleyhâ ol şürete muķbil olur
tâ kim ol şürete çok yalvarur
- 23b-1 éydür ey cânım benüm göñlim alan
vây beni hayrât-ı dîvâne kılan
- 23b-2 düşümde görünüp karşı gelen
görünüp sevindürüp gerü giden
- 23b-3 nedür aduñ kimüñ oğlının degil
neçe neçe gizlenesin söylegil
- 23b-4 senüñ aşluñ kime çıkar bileyüm
boynuña kıala vebâlüm geleyüm
- 23b-5 neçe neçe ‘aşkıñile yanayum
düşde görüp seni benüm şanayum
- 23b-6 söyle ey görklü yüzlüm kıandasın
pâdişâh oğlı pâdişâh nêrdesin
- 23b-7 ol şüret söze gelüben söyledi
ol hâtûna hâlini vaşf eyledi
- 23b-8 éydür ey hâtün dèyeyüm hâlümi
işit éydeyüm saña aḥvâlimi
- 23b-9 ben yūsufum ya‘ kıüb oğlı bilesin
beni istersen mışrda bulasın
- 23b-10 andan sonra ‘aqlıñı dèr başıña
şâd-mân ol ağı kıatma aşıña
- 23b-11 züleyhâ anı işidüp şâz olur
gâh giryân gâh der-handân olur
- 23b-12 sevinüben uyukusundan uyanur
duruban atası kıatına gelür
- 23b-13 ol şaru beñzi gene döndi güle
ol dükenmiş dili döndi bülbüle
- 23b-14 ey ata daḥı buldum yerini
adını vü kıavmini hem şehri
- 23b-15 ya‘ kıüb oğlı yūsuf-ı ken‘ ânemiş
mışr içinde key ulu sulṭânemiş
- 23b-16 atası éydür eyâ cânım cânı
söyleyeyüm sözüm sen diñle beni

- 23b-17 bunda mışra altı aylık yol ola
altı aylık yola kim vara gele
- 24a-1 altı ay dün gün gitmeñ gerek
andan sonra mışr iline yetmeñ gerek
- 24a-2 ey kızım sen aña gitmeñ muhal
anuñçün inlemeyesin muhal
- 24a-3 āhiretde eresin meger aña
anuñçün söyleme ayruñ baña
- 24a-4 züleyhā eyedür beni aña vèresin
yoğsa kıyam kendüzünle göresin
- 24a-5 hancerile kendüzümü öldürem
ey ata yüregüne kan tılduram
- 24a-6 atası yavlağ severdi kızın
esirgedi çün işitdi sözün
- 24a-7 atası eyedür kızım dinlegil
dedüğimi fehm edüben anlagil
- 24a-8 çevre beglerden elçiler geldiler
her birisi seni oğluna diler
- 24a-9 elçiler şehriñ içi tolmış durur
her birisi senünçün gelmiş durur
- 24a-10 ben bunlara ne cevāb eyleyeyüm
ey kız bunlara ne deyəyüm göndüreyüm
- 24a-11 bunca armağan baña getürdiler
bunca hil'atlar baña geydürdiler
- 24a-12 ey kızım buña tedbir eylegil
baña ne öğüt vürürsin söylegil
- 24a-13 züleyhā eyedür bunları göndüresin
her birine māl hil'at vèresin
- 24a-14 eyedesin ki bu kızımın 'aybı var
hefde bir kez anı bir dev dutar
- 24a-15 çok istedik aña dermān bulmaduğ
ol devün elinden alamaduğ
- 24a-16 bunu işidüp her biri vara gide
bunu almadan gitmeye de yā nede

- 24a-17 atası éydür vāy ki tedbīr eyledük
söz içinde ismi teşhīr eyledük
- 24b-1 atası élçilerini göndürür
her birine māl hīl' atlar vērür
- 24b-2 atası züleyhā ile danışdılar
diñle emdi necesi söyleşdiler
- 24b-3 züleyhā éydür ey ata ki diñlegil
diñleyüben sözimi anlağıl
- 24b-4 mısr sultānına élçi salasın
bu beni yazup ne dēr bir göresin
- 24b-5 beni andan artuğa vėrmeyesin
şonra şanuma benüm girmeyesin
- 24b-6 gerek kim andan haber gelür saña
' aqlıñı dağıtmayasın dört yaña
- 24b-7 éydür ey kızım ne dersen şutayım
cānımı dersen oda atarım
- 24b-8 élçiye çok aramağanlar düzdiler
nāme yazup mısr sultānına şaldılar
- 24b-9 dēdi kim bir görklü kızım var benüm
bī-naẓīrdür hūlķ içinde cānım
- 24b-10 bu zamānda ancılayın yoķ durur
hüşn-i hūlķı saña ilāyık durur
- 24b-11 élçiyi böyle dēyüben göndürür
élçiyile çok armağanlar vērür
- 24b-12 söz öküşdür élçi sultāna varur
bir gece erişür erte şurur
- 24b-13 görklü şon élçi geyüp şonanur
diñele sultānuñ eşigine varur
- 24b-14 sultāna āgāh édüp kığırdılar
pādişāhuñ şatına getürdiler
- 24b-15 élçi sultāna gidüp baş indürür
taht öñünde yüz yere urur durur
- 24b-16 çok taħiyyāt medħ senālar eyledi
kendi şāha hikāyet söyledi

- 24b-17 şundi çıkardı cebinden nāmeyi
sultānuñ eline vèrdi anı
- 25a-1 çok selām çok taḥiyyāt vèrürüz
élçi ile her aḥvāli dèrüz
- 25a-2 dile ḥaber kim dèmişidi söyledi
ol kızuñ aḥvālini şerḥ eyledi
- 25a-3 ḥüsnini vü ḥulḳını vü luḫfını
nāzını vü ḫuzını vü ‘unfını
- 25a-4 ol anı düşde görüben sevdügin
‘āşık olup ‘aşkın aña ḳoduğın
- 25a-5 sultānuñ öñünde bir bir vaşf éder
şol ḳadar kim sultānı ‘āşık éder
- 25a-6 ḳullarına vezīrin oḳudu
ol nāmenin ḥaberin birbir dèdi
- 25a-7 durdı sultān élçinüñ aldı elin
şag yanına geḫürüp ḫıtdı ḳolın
- 25a-8 ‘āşık oldu görmedin iḥbār ile
bilmedi kim ‘āḳıbet nece ola
- 25a-9 hele sultān élçiyi göndüriser
altun gümüş cevherler vèriser
- 25a-10 sultān élçiyile varup danışdılar
ol kızuñ ḳalının barışdılar
- 25a-11 yarağ édüp mısr ilinden göşdiler
mağrib iline varup érişdiler
- 25a-12 züleyḫānuñ atasına muştucu gider
mısr ilinden ḳatı élçi gelür
- 25a-13 züleyḫānuñ atası ḳarşu varur
‘izzet éder élçiyeye ḳarşu gelür
- 25a-14 köşkleri sarayları ḫonatdılar
her birisin cennete beñzetdiler
- 25a-15 şehri bāzārı münevver ḳıldılar
çeng zenbūr ḳanūn çaldılar
- 25a-16 begler ‘aşḳına şāzlık étdiler
her biri evinde oyun ḫıtdılar

- 25a-17 dödiler kim begimüz kıızın vèrür
mısr şāhı hem güvegimiz olur
- 25b-1 şān şöhret düğün oldı tamām
ışid emdi kim neler oldı hemān
- 25b-2 düşdi züleyhāyı çıkardılar
sulţanuñ köşklerine vèrdiler
- 25b-3 biñ kaçır yüki cehiz yükletdiler
aluban züleyhāyı mısra gitdiler
- 25b-4 mısır kavmi cümle karşı geldiler
hātūnumuz geldi dèyü baqdılar
- 25b-5 çeng tavul zurna nağgāre ile
mısır sulţanı dağı gavga ile
- 25b-6 on biñ atlu dağı beyle yürür
eyeri altun celbleri harir
- 25b-7 altı yüz biñ kişi atlanmış ata
ne dèyeyüm vaşfin işit ata
- 25b-8 biñ çavuş sulţanuñ öñünce yürür
şasuñ şavuş dèyüben halkı qorur
- 25b-9 züleyhāyı aluban mısra girür
kendü varur sarāyına oturur
- 25b-10 züleyhānuñ cehizini sulţān görür
barmağını şıruban hayrān qalır
- 25b-11 èydür ne vaqtin anuñ görklü yüzün
görem işidem anuñ tatlu sözün
- 25b-12 sulţān anda ‘ işrete meşgül olur
yeddi gün dün gün düğün olur
- 25b-13 züleyhānuñ gerdegin tutdılar
üstüne çadır-ı hümāyün tutdılar
- 25b-14 züleyhā içinde şāh olup oturur
beglü qaravaş el bağlar karşı durur
- 25b-15 t̄ayālar vü dādılar şaf bağladı
ol kız anda āh èdüben aqladı
- 25b-16 t̄ayā èydür neçün aqlarsın ey cānım
bana èyt gizlemegil ey cānım

- 26a-17 işbu kimdür üstüme gire benüm
çalabım alğıl cānım alğıl cānım
- 26b-1 t̄ayāları çıgrışuban geldiler
hem züleyhāyı bu hâlde gördiler
- 26b-2 dēdiler ki hey üşenmez bī-edeb
mālikden neçün eylersin hereb
- 26b-3 züleyhā çıgrıruban uşşı gider
mālike endi édüp ensi gider
- 26b-4 qaravaşlar üstüne şu sepdiler
‘aqlı geldi nētdüğini tıydılar
- 26b-5 éytdiler hey senüñ işüñ iş degil
sen seni dēr bu saña teşvîş degil
- 26b-6 züleyhā éydür bu benüm erim degil
ol düşümde gördüğim yārim degil
- 26b-7 kıanda bu benüm erim olısar
ey hayf bağçamuñ kūy-ı güli şolısar
- 26b-8 bülbülüdüm ol gülümü bulmadım
gülüstānına gülümüş ermedim
- 26b-9 ey hayf şu nāzenin emeklerim
yele vērdi bu kıamu dileklerim
- 26b-10 emegim vērdi yele vērdi yele
başıma neler gele kim ne bile
- 26b-11 ya‘ kıüb oğlı yūsufa kıaçan érem
ben anuñ gül yüzün ne vaktin görem
- Şİ‘R-İ ZÜLEYHĀ HĀTŪN**
- 26b-12 ey benüm şāh-ı nārım kıandasın
ey benüm şayd-ı şikārım kıandasın
- 26b-13 düşde dēdüş sen benüm ben senüş
vaktidür kim gelgil ey yār kıandasın
- 26b-14 başa düşde görünenim kıandasın
ey benüm çeşm-i humārım kıandasın
- 26b-15 ayruğa varma dēdüş işmarladuñ
ey benüm māl mülkim kıandasın
- 26b-16 t̄ākatim t̄aķ oldı ey aslı hālil
gel göreyüm kārübānım kıandasın

- 27a-1 ey yūsuf gelgil göreyüm yüzüñi
seni görmege éverim kıandasın
- 27a-2 bunı dèdi secde kıldı tañrıya
ol yeri gögi yaradan bārīye
- 27a-3 dèdi ey çalabım ‘aceb oldı işim
şaklağıl beni yetürmeyem başım
- 27a-4 ey dükeli müşkili hāll eyleyen
ey göñüller derdine dermān kıılan
- 27a-5 müşkil oldı bu işim hāll eylegil
nèdeyüm ne kılayum hüküm eylegil
- 27a-6 bu gèce ol gelürse ben nèdeyüm
ben gārīb kıancarı kaçıp gideyüm
- 27a-7 hālvete girdi münācāt eyledi
kendü hālinden çalaba söyledi
- 27a-8 éytdi beni bu kışiden şaklağıl
kıamuları bekleyensin beklekil
- 27a-9 çalap anda du‘ āsın kıldı kıabül
gör ne éytdi anda hālikü’l-uşül
- 27a-10 bir perī kıızına ilhām eyledi
züleyhādan ötüri aña söyledi
- 27a-11 tıruban züleyhā kıatına varasın
anda dā’im züleyhā ile durasın
- 27a-12 züleyhānuñ eri gèce varıcağ
gèrdegine girüben oturıcağ
- 27a-13 züleyhā şüretine uruban varasın
anuñla gèrdegine giresin
- 27a-14 ol beg anda senüñ ile bir ola
oynaya güle senüñle sır ola
- 27a-15 gèce gündüz sen anda gitmegil
züleyhāya hiç muhālif etmegil
- 27a-16 züleyhāya benden selām eylekil
luţfimizı sen aña söylekil
- 27a-17 dèyesin sen yūsufuñ yūsuf senüñ
sen anuñsın sulţān senüñ sen anuñ

- 27b-1 söz öküştür tırdı ol perî kıızı
pâdişâhdan işid işbu sözi
- 27b-2 züleyhâ anda hâlvetinde oturur
hâlvetinde ol perî kıızı varur
- 27b-3 girüben luţfile selâm eyledi
şehd şekerden şîrîn söyledi
- 27b-4 eytdi selâm olsun saña ey hâtûn
tañrı ilhâm eyledi baña bu gün
- 27b-5 çalabım vèrdi geldim ben saña
hayrân olup bakmayasın dört yaña
- 27b-6 ne ki tañrı dèdi aña söyledi
kışsayı bir bir hikâyet eyledi
- 27b-7 züleyhâ bunu işidüben şâd olur
ol perî kıızın tırup elin alur
- 27b-8 dèdi hoş geldüñ şâd geldüñ ey hâtûn
ölmişken cânımı aldun şatun

BEYÂN-I KELÂM-I KUDAYFİR

- 27b-9 imdi kudayfîr sözine kelâm
anı dağı şerhini taqrîr kılam
- 27b-10 cümle begler kâmusı dèrildiler
mısr sultânı katına geldiler
- 27b-11 her birisi sultâna öğüt vèrür
‘avrata uymaya dèyüben yalvarur
- 27b-12 sultânı ol gece gèrdege şokdılar
kul qaravaş yatuban uyudılar
- 27b-13 ol perî kıızı züleyhâ şanur
kucduğı yıldız imiş ay şanur
- 27b-14 züleyhâyı perverdigâr kırtarur
tañla durıçak perî kıızı varur
- 27b-15 bir zamân sultân perî kıızıyla olur
oynayup kıucar anuñla sevinür
- 27b-16 züleyhâ anuñ qaravaşı şanur
ol qaravaş arasında oturur
- 28a-1 ey kerîm ü pâdişâha bî-nażîr
kâmu işleri düzendür ol habîr

- 28a-2 her kim anuñ dergāhına yüz tutar
cümle maqşūd koşanı oldur tutar
- 28a-3 ne hācetüñ varise andan dile
hācetüñ revā kıla kıldan kıla
- 28a-4 zīrā anuñ adıdur allāhü 'ş-şamed
kamu dilekleri andan dile eyle cehd
- 28a-5 ne dilerseñ dile olma fuzül
cümle işlerüñ ola andan uşul
- 28a-6 çalap andan züleyhāyı bekledi
yūsufa naşībdi hem şaqladı

EL-MECLİS-İ EL-ŞĀN-I ZÜLEYHĀ

- 28a-7 dönsün emdi sözimiz bu aradan
kılur emdi halkı yaradan
- 28a-8 geldük emdi bir hikāyet dēyelüm
dürlü ni' met şehd şeker yēyelüm
- 28a-9 söyleyelüm sözimiz baldan tatlurak
tatlusı baldan şekerden yegrek
- 28a-10 tevzi' -i tecnīsü tām eyleyelüm
dürr-i cevherden kelām söyleyelüm
- 28a-11 cān içinde söyleyem her bir sözi
dünyādan geçenler aňlar bu sözi
- 28a-12 sözi kalur kişinüñ kendi gider
zīrā dünyā kamuya kıalmaz gider
- 28a-13 söz kelāmdur züleyhā bir köşk eyledi
aňa girdi ' aşkıñı perk eyledi
- 28a-14 dürr-i yāķūtdan muraşşa' manzarı
aķ mermerden müzehheb-i hem-nāzırı
- 28a-15 misk ü ' anberden mücevvef topları
aşa kodı manzaradan anları
- 28a-16 züleyhā bir manzaraya girmişdi
' aşık olup anda oturmuşdı
- 28a-17 mışruñ bāzārı aňa karşıydı
ol ara yavlaķ ulu çarşuydı

- 28b-1 karşı bāzār gözedüben oturur
gör çalabım aña neler getirür
- 28b-2 on beş gün çün bunun üstüne geçer
çarh-ı felek gör ne perdeler açar
- 28b-3 yūsufı alup bāzāra geldiler
çağıruban çok münādā kıldılar
- 28b-4 dēdiler kim alur bir éyü kul
hüsni içinde hem uşul indi uşul
- 28b-5 züleyhā bakar anı köşkte görür
āh édüben çağırur na^ç ra urur
- 28b-6 yūsufun üstüne uçmak eyledi
ma^ç şükün öpüben kuçmak eyledi
- 28b-7 diledi kim kendüyi rüsvā éde
ma^ç şükına yapışa rüsvā éde
- 28b-8 işid emdi karavaşlar netdiler
züleyhāyı perk yapışup tutdılar
- 28b-9 komadılar köşkten aşağı uça
halk içinde gizlü rāzını açar
- 28b-10 etdiler kim ey nigārın işidgil
etdüğün iş iş degil
- 28b-11 éydür ey t̄ayālarım tutmañ beni
vèreyüm ma^ç şükıma tatlu cānı
- 28b-12 budur ağı düşde görüp sevdüğim
bunun ^ç aşkıdur dün gün kodığım
- 28b-13 üç gün gördüm düşümde bunı ben
hiç yañılmadum işimde bunı ben
- 28b-14 züleyhā kişi vērde anı almağa
bahāsı nedür şoruban bilmege
- 28b-15 geldiler yūsufun öñin aldılar
issisi kimdür dēyüben şordılar
- 28b-16 geldiler issine selām vērtiler
yūsufun elin aluban t̄urdılar
- 28b-17 éytdiler şat kuluñı hātün alur
andan özge müşterisi kim olur

- 29a-1   hoca éydür ben hâtûna vèrmezem
 karşıma turmañ gidün ben şatmazam
- 29a-2   ‘azîz-i mışra getürdüm ben bunu
 gavğa édüp dañı incitmeñ beni
- 29a-3   buña sultân yetüre malı meger
 size şatarsam baña olur zarar
- 29a-4   bu kulumuñ on hüneri var durur
 kimde ki bu var durur ol erdürür
- 29a-5   dediler kim ne hüneri var bunun
 diñle emdi varise devlet senün
- 29a-6   başladı vü söyledi hünerlerin
 şerh-i takrîr eyledi birin birin
- 29a-7   ‘ömr éder aşlı bilün bu kulumuñ
 görklü yüzlü hayâludur ki bilün
- 29a-8   ikinci yüzünde devlet nûrı var
 üçüncü tatlu şekerden sözi var
- 29a-9   söylerise mışr şekkerden tola
 kamu bal ü şekkerler sükker ola
- 29a-10   mışrı gezün şekeri çok tuzı yok
 illâ bunun şekerinün tuzı çok
- 29a-11   şekere tuz katıcağ tatsuz olur
 illâ bu şeker tuzıyla öz olur
- 29a-12   hûb oldur ki fazâhatlu ola
 sözi anuñ melâhatlu ola
- 29a-13   dördüncü hem katı kuvvetlü durur
 beşinci hem katı mürüvvetlü durur
- 29a-14   mürveti olan kişidür âdemi
 mürüveti olanuñ olur kadîmi
- 29a-15   altıncı pāk u dîn pāk u bāz
 yigit olanlara budur niyāz
- 29a-16   yedinci toğrıdur egri degil
 dēyeyim kā’imdür bey degil
- 29a-17   sekizinci emāneti bekler katı
 uluya küçüğe eyler şefā’ ati

- 29b-1 çün bunuñ hünerlerin taqrîr eder
ol hâtûn kişiler gèrû gider
- 29b-2 düşdi mısr şehrine key gülgüle
dediler meger bunu sultân ala
- 29b-3 sultâna hemân haber eylediler
yûsufuñ vaşfin aña söylediler
- 29b-4 sultân anı işidür turur gelür
kanķı bāzārda dèyü şorar bulur
- 29b-5 geldi gördi kim hezārān dürlü halk
cem^ı olmış tururlar çok çok
- 29b-6 herbirisi bakuban hayrān turur
sultân èydür n^ı aceb devrān turur
- 29b-7 çavuşlar gelüp bu halkı yardılar
yûsufuñ katına yakın vardılar
- 29b-8 baķdı sultân gördi yûsuf yüzini
şol sâ^ı at unudı ziyyini
- 29b-9 dèdi kim bunda güneş doğmışmış
ol güneşde özge güneş toğmış
- 29b-10 bir ādem uhtı şun^ı in çalabuñ aņladı
anda kendüne dèdügin aņladı
- 29b-11 kığırdı ol yûsufi şatanları
melik toğarı vü hem bu sürürî
- 29b-12 sultân èydür mālīke şat alayum
bahāsın biç bahāsın véreyüm
- 29b-13 çalap anda bir ferişte vèrdi
dèdi ki var bahāsın sen biç dedi
- 29b-14 sen yûsufa bahā biç sultân ala
kim ola kim yûsufi ucuz ala
- 29b-15 ol ferişte çalap emriyle gelür
dellāl olur yûsufuñ elin alur
- 29b-16 mālīk toğarı dellāla buyurur
dè bahā biç yûsufi sultân alur
- 29b-17 dellāl èydür biñ ağrı zer gerek
kendü ağrı dürrile mercān gerek

- 30a-1 her birinden ağrınca vèresin
māl mülk dürr zerden vèresin
- 30a-2 bunı sultān işidür demürciler
kıđırur ki bir terāzū düzeler
- 30a-3 kamu demürcileri kığırdılar
bize bir terāzū eyleñ dèdiler
- 30a-4 ol demürciler kamu sı geldiler
bir büyük demürden düzdiler
- 30a-5 bir ayası elli bir bağman gelür
üstādlarınun adı ‘oşmān durur
- 30a-6 bir ayası elli biñ kıızıl alur
‘ađlıñı başuñ devşür gör nolur
- 30a-7 pādişāh şol kadar altun getürür
yūsufi dađı terāzūya urur
- 30a-8 hazīnede altun māl kalmadı
yūsufa hèrgiz berāber olmadı
- 30a-9 ağı ağlas kemhālar cümlesin
ol fireng-i çuqalar cümlesin
- 30a-10 kamusından ol yūsuf ađır gelür
pādişāh ol arada hayrān olur
- 30a-11 dürr-i cevher ağı ağlas kalmadı
kimse yūsufuñ bahāsın bilmedi
- 30a-12 māl-i toğarı pādişāh kığırur
hazne dükendi dèyüp haber vèrür
- 30a-13 ol kuluñ bahāsı yavlağ üce
n‘ aceb hicādur işbu hicā
- 30a-14 kimse bunuñ kıymetine èrmedi
işbu sırdan kimse haber vèrmedi
- 30a-15 ben bunuñ bahāsın yetürmedim
bahāsın vèrüp işim bitürmedim
- 30a-16 mürvet eyle al bu benüm mālumu
hoş eylegil sen bu benüm göñlümi
- 30a-17 māl vèrdim demeyim vallāh saña
luđ èdüp kuluñı bağş eyle baña

- 30b-1 halk içinde beni ağırlayasın
vêrmez olursañ beni ðorlayasın
- 30b-2 mâlik éydür kul ne olur cânım vêrem
kamu mâlum hep hânûmânım vêrem
- 30b-3 kutlu olsun dèyüp bir kıldı du' ā
kademinde üstüñe rahmet yağa
- 30b-4 yūsufuñ elin aluban döndiler
aluban köşke sarāya geldiler
- 30b-5 gideriken anda yūsuf mâlike baçar
gêrû dönüp mâlike bir kez baçar
- 30b-6 çünkü mâlik yūsufuñ yüzün görür
kim nübüvvet nûrı anda balķurur
- 30b-7 éytdi yā yūsuf işbu nūr ki balķurur
baña bildür ki bu nūr ne nūr durur
- 30b-8 yūsuf éydür bu nübüvvet nûrıdur
iki cihān bu nūruñ ma' mûrıdur
- 30b-9 senünle ahd-ı peymān éderem
andan şonra bu nûrdan saña dèrem
- 30b-10 and içesin sırrımı bekleyesin
olmaya kim kimseye dèyesin
- 30b-11 ben dağı sırrımı saña söyleyeyüm
aşlımı neslimi vaşf eyleyeyüm
- 30b-12 mâlik éydür yeri gögi yaradan haķķı
sırrıñı getürmeyem dile dağı
- 30b-13 söylemeyem sırrıñı pinhān kılam
sırrıña cânım içinde cân kılam
- 30b-14 yūsuf éydür ya' kûb oğlı benüm
aşlı içinde ben kāmudan rüşenim
- 30b-15 atamuñ on iki oğlı vardı
kamusından beni perk sever idi
- 30b-16 benüm adım yūsuf-ı ken' ān durur
ya' kûb atamdur nübüvvet kânıdur
- 30b-17 mâlik işbu sözi çünkü diñledi
tutdı bêlin āh édüben inledi

- 31a-1 dēdi kim ḥayf ben evvelden bilmedim
bilmezidim buña çäre kılmadım
- 31a-2 bileydım seni āzād ēderidim
māl u mülke ḥazneyi nēderdim
- 31a-3 nēdeyüm pādişāh oldı müşterī
gērü dönmeκ yoκ durur şimden gērü
- 31a-4 ey yūsuf érmez saña éren elim
kılmadı benüm vücūdımda ferim
- 31a-5 illā sende bir dilek ēdiserem
pīr oldım ben dünyādan gidiserem
- 31a-6 sen nebīsin dilegüñ olur kabūl
du‘ ā kılm kim dileğim ola uşul
- 31a-7 kızlarım çok oldı oğlum olmadı
bir oğul dünyāya benden gelmedi
- 31a-8 du‘ ā kılm kim ḥaκ baña oğul vère
ben ölücek ol yerimde kıla
- 31a-9 şoñumda bir oğul éyü ola
unudulmayam adım dile gele
- 31a-10 mālā mülke ihtiyācım yoκ durur
illā şoñumda bir oğlum yoκ durur
- 31a-11 yūsuf anda dizi üzre oturur
göge tutup yüzini el kıldurur
- 31a-12 çalap anuñ du‘ āsın kıldı kabūl
kırmış oğul vèrdi aña cümle uşul
- 31a-13 ḥocanuñ yerini cümle kıtdılar
her birisi çok yaşayup getdiler
- 31a-14 ḥoca éydür bir dileğim dañı var
gerek andan dañı vèresin ḥaber
- 31a-15 seni kim şatdı baña söyleyesin
ol şatanlarda ḥaber söyleyesin
- 31a-16 yūsuf éydür ben ğammāzlık etmezem
dünnyādan ben bu ad ile getmezem
- 31a-17 bizüm aşlımuz ğammāzlık etmedi
ḥaκkı kıoyup bāñıla yüz kıtmadı

- 31b-1   èydür ey āsān kııl emdi sen
işbu sırrı hıç kimseye dèmeye sen
- 31b-2   yūsufi gördüm dèyüp söylemegil
bilüben kimseye dèmeğil
- 31b-3   āsān ağuz eyleyüp döndi hoca
mısr hazīnesine gönendi hoca
- 31b-4   yūsufu sulṭān sarāya iletür
zūleyhā dağı ol sarāydan bildür
- 31b-5   zūleyhā anı görüp şükr eyledi
çok taşadduğ eyledi şehri toyladı
- 31b-6   işid imdi sulṭānuğ hāli nedür
saña èydem anuğ aḥvāli nedür
- 31b-7   sulṭān ol gün peşimān oldu işine
düşdi sulṭān teşvīşine ḥūna
- 31b-8   hazne-dārı kığırur aña şorar
haznede māl var mıdur ḥaber şorar
- 31b-9   hazne-dār èydür sulṭān ne şorar
māl yerine haznede yeller eser
- 31b-10   sulṭān èydür gèrü var hazneye
bunca mālın dükenesin kim dèye
- 31b-11   hazne-dār varur hazīneyi açar
topdolu altun bulur ‘aklı uçar
- 31b-12   hazne-dār èydür ki ‘aceb bu ne hāl
bayağıdan yegrek içi altun māl
- 31b-13   hazne-dār güle güle gèrü döner
sulṭān èydür ne gülersin vèr ḥaber
- 31b-14   tīz gelüben sulṭāna muştuladı
gèrü hazīne mālile ṭolmuş dedi
- 31b-15   sulṭān anda sevinüp ṭurı gelür
varup ol hazīneyi ṭolu bulur
- 31b-16   barmagın şıruban sulṭān göricek
hazne dolu dürr-i mercān göricek
- 31b-17   yūsuf gène ḥayretde qalasın
taşrı vèrdi gèrü hazneḡe bilesin

- 32a-1 tañrı āzād eyledi senden beni
māluñı vèrdi sevindürdi seni
- 32a-2 tā ki minnet etmeyesin sen baña
dèmeyesin ki ħaznemi vèrdim saña
- 32a-3 sen ÷ulumsın dèyü şıñu etmegil
māluñı al beni incitmegil
- 32a-4 beni çalabım saña ÷ul eyledi
māluñı vèrdi ni‘ meti bol eyledi
- 32a-5 tañrı şol dem yūsufa ilhām eyledi
istimā‘ èt yūsufı gör neyledi
- 32a-6 evvel ÷ardaşlaruñ gör netdiler
on toñuz pula seni şatdılar
- 32a-7 anda sen yavlağ melül olmışduñ
zırā kendi bahāñı görmışdün
- 32a-8 emdi yūsuf gönliñi hoş tut baña
şimdi bahāñı bildün gèrü saña
- 32a-9 çün yūsufa bu ħaber ilhām olur
gönli hoş ÷ayğudan āzād olur
- 32a-10 sultān anda yūsufuñ elin alur
sarāya züleyhā ÷atına varur
- 32a-11 dèdi yā züleyhā bir lañife ÷ul almışam
elin alup uş ÷atuña gelmişem
- 32a-12 yüzi gökcek kıdemi ÷utlu durur
bellü bil ħātün bu devletlü durur
- 32a-13 ħürmet èdüben bunu ağırlağıl
luñf-ı in‘ ām èdüben hoş söylegil
- 32a-14 ayruğ oğlumuz kızımız yok durur
bu bize oğulluğa lāyık durur
- 32a-15 yūsufı züleyhāya işmarladı
ma‘ şūķı ‘ āşıkına işmarladı
- 32a-16 kimse bilmez züleyhā murādına
yūsuf anda èrer maşşūdına
- 32a-17 şabr èdersen maşşūduña èresin
maşşūduñ bağında güller dèresin

- 32b-1 şabrla dileklerin ola hâşıl
şabrla firdevse varup giresin
- 32b-2 şabrla biñ cān vère çalab saña
aña bu cānuñ şāziye vèresin
- 32b-3 şabrla uçmağda biñ hūrī kızın
uçasın uçmağda zevke èresin
- 32b-4 bir olmaz söz dirlige uğrayasın
cum‘adan cum‘aya dīdār göresin
- 32b-5 neçe yıllar lezzet bulup hayrān olup
dīdāra karşı münezzeh tūrasın
- 32b-6 şabr èdersen sen dağı ey faķī
evliyālar èrdüğine èresin
- 32b-7 züleyhā èydür ne dersen ol ola
her ne kim gelürse hağdan gele
- 32b-8 işid imdi züleyhāyı gör neder
yūsufa üç yüz altmış ton èder
- 32b-9 günde bir hil‘atlar yūsufa
ol ‘aşık servi ol pür-şafā
- 32b-10 her tonı lā‘l-i yāķūt incüler
muraşsa‘ èdüp anı düzdiler
- 32b-11 kığırdılar yūsufa geydürmege
sulţān oğlı dèyüp bildürmege
- 32b-12 yūsuf anı görüben gèrü gider
geymez dèyü dürlü dürlü andlar içer
- 32b-13 ben kul olam kula kul tonı gerek
kula bunıñ gibi ne tertīb gerek
- 32b-14 züleyhā èydür baña buyurdı geyesin
pes bu gök sözini şayup nèdesin
- 32b-15 yūsufi komadılar ol tonları
geyürdiler ol t‘as kaftānları
- 32b-16 çün yūsufa cevher tonları geyürür
başına altun muraşsa‘ tāc urur
- 33a-1 çünki yūsuf geydi ol tonları
biñ biñ anca oldı yūsufuñ yüzi

- 33a-2 kim görürse yūsufa cānın vèrür
bir dahı görsem dèyüben yalvarur
- 33a-3 züleyhā çün ‘ aşık-ı hayrān durur
yūsuf anuñ cān içinde cānidur
- 33a-4 başı cānı yūsufuñ yolundadır
yūsuf adı dā’imā dilindedür
- 33a-5 şem‘ gibi karşıusunda hoş yanardı
urgun urgun gözlerinden yaş inerdi
- 33a-6 kamu dünyā sevgüsini terk èder
yūsuf ‘ aşkın cānında perk èder
- 33a-7 yūsuf ol hizmet kuşağın kuşanur
kendüzine ol mutî‘ olur şanur
- 33a-8 kamu nesneyi unuttı ol hātün
yūsufuñ ‘ aşkını aldı şatun
- 33a-9 kan olursa kanı tökülür
yerde yūsuf adı anda yazılır
- 33a-10 yerde nağş olur yūsufuñ adı
hem müfessirler bunu böyle dèdi
- 33a-11 neçe kez kim yūsufi añaridi
ayile yıldızları dökeridi
- 33a-12 züleyhā bir gün yūsufuñ elin alur
yürüyüben ikisi tayre gelür
- 33a-13 girdi şanem evine puta şorar
èytdi kim ‘ aşkından cānım zarar èrer
- 33a-14 yā şanem yūsuf benüm ola mı ki
mağşūdum kuşağı ala gire mi ki
- 33a-15 yā şanem bilgil benüm ahvālim
‘ aşk odına düşdüm algıl elüm
- 33a-16 yūsufi gör ki baña lāyık mıdur
işbu söz ki söyledim gör hağ mıdur
- 33a-17 ol tañrınuñ kudretin gör neyledi
şanem anda dile gelüp söyledi
- 33b-1 dèdi kim yūsuf senüñdür èvmegil
ol nebīdür aña ezā kılmagıl

- 33b-2 şanem anda çatladı düşdi yere
doymadı anda yūsuf peygambere
- 33b-3 döndi züleyhā yūsufa şordı haber
ne sebebden şaneme êrdi zarar
- 33b-4 yūsuf êydür çalabım hışm eyledi
gör bu haçı yere pâre eyledi
- 33b-5 tañrı sevmez kim buña taparise
düşmānidur her kim bunu öperise
- 33b-6 züleyhā êydür tañrı ne bildi bizi
işbu halvet yerde söylenen sözi
- 33b-7 yūsuf êydür çalabım kâdir durur
nêrde kim baksan ħâzır durur
- 33b-8 kullarınun ħâllerini gözedür
her birisini yerlü yerine düzedür
- 33b-9 züleyhā êydür yā yūsuf de tañrıña
işbu şanem yene bütün ola
- 33b-10 olmaya kim ‘azîz-i mısır bunu işide
karavaşlar sultāna a‘lām êde
- 33b-11 gelüben göre bize neler êde
zecz êde seni katı bed-nām êde
- 33b-12 yūsuf anda dudağın depredür
ol şanem yene bütün olup öri turur
- 33b-13 züleyhā anı görüben şāz olur
dağı bêter yūsufa sevdā olur
- 33b-14 yemedden kaldı züleyhā dün ü gün
yūsufun ‘aşkıyla oldu zebün
- 33b-15 züleyhā êydür yūsufa sevdim seni
‘aşkun odına beni yakduñ beni
- 33b-16 gördüm ‘aşkun koyun güder gibi
véreyüm yoluña ben tatlu cānı
- 33b-17 kanı benüm yüzüm gör ki kanı
‘aşkun odıyla eritdün bu teni
- 34a-1 ben fakîrim ey yūsuf esirgegil
görk içinde sen ħanîsin sen ħanî

- 34a-2 züleyhâ eydür ben şarardum ölürem
yūsufuñ odında yaqıluram
- 34a-3 bārī yūsufi qatımda ayırayum
göñlümden ‘aşkıñ anuñ şovıdayum
- 34a-4 ‘aşkı göñlümden gide şovıyup
diñlenem hem yatuban uyuyup
- 34a-5 yūsufı bir baqçaya hem vërbidi
varğıl ol baqçayı beklegil dëdi
- 34a-6 ol baqcanuñ otun dëresin
baqçavān ne dërse anı kılasın
- 34a-7 ‘arzı oldur ki ‘aşkı şovuya
gece gündüz yëye içe uyuya
- 34a-8 yūsufı baqçavāna işmarladı
yūsuf dün gün baqçayı tımārladı
- 34a-9 baqçaya çün yūsuf başdı ayağı
andan şonra olmadı baqca bayağı
- 34a-10 ol yıl kim yūsuf baqçaya girür
çalap ol baqçaya çok yemiş vërür
- 34a-11 tartuban dükenmezidi yemişi
baqçavāncı eyledi çok gümüşi
- 34a-12 baqçavān yoqsul idi bayıdı
hem kitābda rāviler böyle dëdi
- 34a-13 iki yıldan şonra züleyhâ gör neder
yūsufi anar turur baqçaya gider
- 34a-14 şovutmadı yūsufdan göñlini
gërü yūsufa kavuşdurdı cānını
- 34a-15 varuban yūsufı baqçadan alur
elin alup ol dem sarāya gelür
- 34a-16 yūsufa gërü yeñi tonlar açar
misk ‘anber gül şuları şaçar
- 34a-17 yūsuf anda gërü sarayda turur
hem müfessirler haber böyle vërür
- 34b-1 diñle emdi gene bir dürlü haber
ol haberden cānlar olur eşer

- 34b-2 züleyhā yūsuf ‘ aşkından şararur
dün gün yūsuf dèyüp cān vèrür
- 34b-3 yūsufi diler ele getüre ege
işin hāşıl ède murāda dege
- 34b-4 yūsuf hīç aña nazar etmezidi
elini etegini tütmez idi
- 34b-5 hūsta olup züleyhā dōşege düşer
‘ aşk odından yüregi yağı yanar
- 34b-6 züleyhā şayru olduğın sulţān duyar
bir gün tırur züleyhāyı şora varur
- 34b-7 geldi sulţān züleyhāyı gördi yatur
sulţān èydür vezīre hekīm getür
- 34b-8 sulţān èydür yā züleyhā nètesin
hālūñ baña dègil ki necesin
- 34b-9 yā züleyhā gül yanaqlaruñ kanı
ol kaţīfe gibi dudaklaruñ kanı
- 34b-10 sulţān èydür kığıruñ gelsün tabīb
göricek bildi hālını ol tabīb
- 34b-11 çün tefekkür eyledi anda hekīm
ki tefahhuş eyledi anda delim
- 34b-12 gördi ‘ aşk tamarı yavlağ döner
gögsi içinde yüregi yavlağ yanar
- 34b-13 hekīm èydür şayru degil bu kişi
gider yā sulţān gönjinden teşvīşi
- 34b-14 ‘ aşık olmuş hergiz renci yok durur
‘ aşk odına yüregi yanmış durur
- 34b-15 yoksa bunda şayruluk nète seyir
cāncuğazı ‘ aşık olmuşdur esİR
- 34b-16 züleyhā hekīm sözünden utanur
yorganın başına çeküben bürür
- 34b-17 hekīme èydür tıruban gidesin
rencümi bildüñ yā pes nèdesin
- 34b-18 sulţān anda kayğulu olur
dèr ki ma‘ şūqım benüm elden gider

- 35a-1 züleyhâ döşege düşüben yatur
duyuban t̄ayāsı şora gelür
- 35a-2 t̄ayā eyedür ey benüm kızıl gülüm
ey gülistānda söyler bülbülüm
- 35a-3 bu senün yanaklaruñ neden şolar
kara gözleriñe yaş neden iner
- 35a-4 vaqti geçmeden şarardı güllerün
söylemez oldı bülbül dillerün
- 35a-5 selvi ağacı egilüp dal olmaya
uçmaq içinde biten gül şolmaya
- 35a-6 ey benüm cānım pāresi söylegil
saña ne olduğımı ‘ arz eylegil
- 35a-7 ben senün sırrıñı fāş eylemeyem
ben senün derdüñe devā eyledim
- 35a-8 derdüñi söyle ey gül nigār
derdüñe kılam ben saña tīmār
- 35a-9 yā oğul gizleme derdüñ kıl ‘ ayān
işbu derdile olur saña ziyān
- 35a-10 züleyhâ eyedür ey benüm anam baña
kulağ urğıl gör ne dèrem ben saña
- 35a-11 atam elim aldı saña ışmarladı
şimdiden gerü hālın sen bil dedi
- 35a-12 analığı yerine getür bu gün
ma‘ şūquma èrdürüp dün gün
- 35a-13 ‘ aşık eyledi beni ‘ umrān kul
ol şūret vuşafānı sulṭān kul
- 35a-14 yanaram dün gün anuñ sevdāsına
kim nolam anuñ ğavğasıyla
- 35a-15 ‘ aşık oldum beni delü eyledi
uş şarardım gör ki beni neyledi
- 35a-16 döndi t̄ayāsı aña öğüt vèrür
işbu ‘ aşıklık cānım yavuz olur
- 35a-17 ‘ aşk buhārı seni yoldan azıdur
işbu işün iş degil dèr yalvarur

- 35b-1 neçe servi boyluları dal éder
neçe gül gibi yanağı al éder
- 35b-2 neçe odlarıñ odunı giderür
neçe yıllık tã^ç ati yele vèrür
- 35b-3 neçe zāhidleri puta tapdurur
neçelere dağı toñuz güddürür
- 35b-4 neçeler meyḥānede ma^ç şūқыyla
adı şanı қoyuban içer beyle
- 35b-5 baña neçün bunda evvel dèmedün
bundan öñdün kendü guşşañ yemedün
- 35b-6 züleyḥā éydür baña bir tedbīr gerek
yoқsa bu tatlu cānım қurban gerek
- 35b-7 ey ṭāyā derdime dermān қılasın
yoқsa ben ölem sen anda қаласın
- 35b-8 ṭāyā éydür ben öleyim ey paşa
sen cānımsın dünyāda biñ biñ yaşa
- 35b-9 züleyḥā éydür ne dèriseñ tutaram
cānım oda at dèriseñ ataram
- 35b-10 yā ḥātūn ṭāyām bir tedbīr édesin
ma^ç şūқыyla beni bir édesin
- 35b-11 ṭāyā éydür aña tedbīr oldurur
aldayalum zīrā o bir қul durur
- 35b-12 fi^ç l-i fitne édelüm yaldayalum
şimdi biz aña ḥaber eyleyelüm
- 35b-13 ṭāyā éydür yā züleyḥā diñlegil
ne dèrem sözümi sen añlagil
- 35b-14 anuñçün bir yüce köşk yapalar
kim görürse aña ḥayrān қалalar
- 35b-15 emdi şāni^ç ler қığıruñ getürüñ
ol şāni^ç lerüñ қatında oturuñ
- 35b-16 pes buyuruñ anlar işlesün anı
aқ mermerden bezesün dört yanını
- 35b-17 şāhnına altun ağac dikelüm
aña gümüşden budaқlar daқalum

- 36a-1 yaprağı yaşıl zebercedden ola
kim girürse içine hayrân ola
- 36a-2 gök mermerden direk eyleyelüm
başına altun gümüş kaplayalum
- 36a-3 dürr-i mercân ‘ aķıķ ü lā‘ le
bezeyelüm anı tańrı şāni‘ le
- 36a-4 hem direk altına bir altun at
iri gümüşden muraşsa‘ dan elet
- 36a-5 kimisi yavuz kimisi eyü ola
kimisi yaşlu kimisi tay ola
- 36a-6 yalısı yaşıl zümrütten ola
gözleri kıamusı gevherden ola
- 36a-7 gözler altun gümüş bir bir kıonup
şuffelerden hem hālilar döşenüp
- 36a-8 dört dīvār-ı köşki gülli naķş ola
yazılı ola züleyhā yūsuf ile
- 36a-9 altundan iki kıaravaş turalar
kim kıuyumçılar anı hoş yazalar
- 36a-10 birisi elinden şarāb tutar ola
birisi elinden hem mā-verd tutar ola
- 36a-11 altun gümüş ‘ üd düzeler
ol sarāyda her gece tüttüreler
- 36a-12 ‘ üd-ı ‘ anber tüttüreler her gece
hem çerāķlar yaķılır ucdan uca
- 36a-13 yūsuf anda göricek hayrân ola
baķa tura hem daķı seyrān ola
- 36a-14 ol kıapu üstünde bir altun tavus
ayağı yaşıl zebercedden boyunus
- 36a-15 burnı yāķüt ferze kıuyruğı
ey .....³² tütarsız buyuruğı
- 36a-16 ol kıuşuñ içi tolu ‘ anber ola
kıoķusından ol sarāy cümle tola
- 36a-17 ol sarāyuñ saķfla dīvārları
sen olasın yūsuf la hep varı

---

³² Lekeli olduğundan dolayı okunmamaktadır.

- 36b-1 sen bir altun taht üzre oturasın
şāh oluban seyr edesin turasın
- 36b-2 kişi vèr ki yūsufi oqusun
sarāya girse bu naqş görsün
- 36b-3 kıncaru baķarsa seni göre
vālih hayrān oluban baķa tura
- 36b-4 göre kendü toptolu yazu tura
döne baķa karşuya seni göre
- 36b-5 seni göre anda şabri kıalmaya
‘āşık ola nolduğını bilmeye
- 36b-6 anda senünle birlik eyleye
ķatuna gele senünle oynaya
- 36b-7 t̄ayāsınun sözini diñledi
ne dèrise t̄ayā sözün añladı
- 36b-8 züleyhā eytdi eyü tedbir eyledün
cān içinde işbu sözi söyledün
- 36b-9 mısr sultānı yene bir gün gelür
züleyhāyı sarāyda melül görür
- 36b-10 dèdi ey sultān cān bahān
bu melāmet ķanda saña kııl ‘ayān
- 36b-11 züleyhā gerü dönüben söyledi
kendü hālinden hikāyet eyledi
- 36b-12 bir hācetim var anı kılgıl revā
işbu kıyğum odına kılgıl devā
- 36b-13 sultān eydür hācetün degil baña
ne dèriseñ hācetün kılam revā
- 36b-14 züleyhā eydür üstādlar kığırdasın
hem naqşlar varsa hep dèresin
- 36b-15 benüm için bir sarāy eyleyeler
kim cihān halkı anı söyleyeler
- 36b-16 kim görürse anı hayrān olalar
gitmeyeler aña baķup kıalalar
- 36b-17 aña gidem bu benüm kıyğum gide
hem bu göñlüm derdine dermān ède

- 37a-1 sulṭān ol gūn oḡudı ūstādları
ḡāzır oldı mıṣr ṣehriniḡ bendeleri
- 37a-2 sulṭān anda ḡazīne ḡapusın açar
her birine anlaruḡ ḡil^ç at biçer
- 37a-3 cem^ç oluban ittifāḡ eylediler
kōṣki sarāy key yüce baḡladılar
- 37a-4 ne ki dēdi zūleyḡā anı ṭutdılar
dēdüḡinden daḡı yegrek etdiler
- 37a-5 yeddi yıldan ol sarāy oldı tamām
ne sarāydur dūnyāda dār^ʿüs-selām
- 37a-6 zūleyḡā geldi girdi serā-laṭif
ṣāz olup ṣaçı ṣaçdı ḡarīf
- 37a-7 ṣöyle kim mıṣrda sarāy çoḡıdı
mıṣr içinde aḡa beḡzer yoḡıdı
- 37a-8 zūleyḡā anda cevherī ṭonlar geyür
sanki bir ṭāvusdur uçmaḡda yürür
- 37a-9 taḡta çıḡdı ḡūr gibi oturur
ḡaravaṣlar el baḡlayuban ṭurur
- 37a-10 yūsufa ādam ṣaluban getürür
kendüsi ḡūr gibi ḡoṣ oturur
- 37a-11 yūsufi varı beni anda diler
getürüp ol sarāya geyürdiler
- 37a-12 yeddi ḡapu çün ūstine yaptılar
ṭāyālar dādılar hep getdiler
- 37a-13 yūsufu zūleyḡā ḡalvet ḡaldılar
iṣid imdi ol ikisi netdiler
- 37a-14 zūleyḡā ikrām ēdüp vērde selām
dēdi faḡr^ʿiṣ-ṣinābdur et-tamām
- 37a-15 ey zūleyḡā ḡutlu olsun sarāyuḡ
uzun olsun devletüḡ yaṣuḡ senüḡ
- 37a-16 dūnyāda çoḡ yaṣaḡıl sulṭānile
^çizzet-i ikrāmıla hem erkānile
- 37a-17 hemīṣe kōṣk sarāylar eyledük
çoḡ yaṣayup zevḡ-i ^çiṣret eyledük

- 37b-1 ey züleyhâ sultânımız kandadır
ma' şûkası 'ömri artsun bundadır
- 37b-2 yūsuf anda bir yüce yere çıkar
ol sarāyuḡ cümle rengine bakar
- 37b-3 her kankı dīvāra kim gözin urur
kendü ile züleyhâ yazılı görür
- 37b-4 züleyhâ kolın kendü boynunda görür
kendü kolın züleyhâ boynunda görür
- 37b-5 gèrü döner sarāyuḡ şahının görür
şahn içinde gèrü kucuşmış görür
- 37b-6 kankı yere baqdıysa şöyle görür
āh édüben taḡrısına yalvarur
- 37b-7 éydür sübhān beni şaklaḡıl
saḡa şıḡındım beni sen bekleḡil
- 37b-8 senden artuḡ bekleyicim yoḡ durur
ilāhīm sensin daḡı kimsem yoḡ durur
- 37b-9 benüm öḡüme duzaḡlar kurdılar
ardım öḡüm sihr ile baḡladılar
- 37b-10 kamları bekleyensin ey pādīşāh
şarp duzaḡa tütuldüm kurtar ilāh
- 37b-11 yā ḡiyās 'ül-müştaḡīn ' aḡıḡnī
bu duzaḡdan beni kurtar yā ḡanī
- 37b-12 döndi züleyhâ yūsufa söyler dilin
diler söze getüre şol bülbülin
- 37b-13 yā yūsuf neḡün bakarsın dört yaḡa
neḡe neḡe cevr édesin sen baḡa
- 37b-14 ma' şūkumsın kaçmayasın gelesin
ben senüḡ oldum murāduḡ alasın
- 37b-15 bu sarāy ben senüḡçün eyledüm
seni baḡa ma' şūḡ olasın dedüm
- 37b-16 'azīz-i mışrı nederem ben ey paşa
ma' şūḡum sensin benüm sen çoḡ yaşa
- 37b-17 yūsuf éydür ey kerem-i zü'l-celāl
bu ḡarām nesne neḡe ola ḡelāl

- 38a-1 beklegil ey kamuyı bekleyen
şaklağıl ey kamuyı şaklayan
- 38a-2 tā ki beni bu fetā ezdirmeye
yarın anda yüzümi kızdurmaya
- 38a-3 züleyhā eyedür kaçma benden gel başa
neçe eyülikler edeyüm ben saña
- 38a-4 özümi saña mubāh eyleyeyüm
seni sükkerlerle toylayayum
- 38a-5 ki véreyüm seni gül bostānına
buyruğ ol mısr gülistānına
- 38a-6 tā ki seni mışra sultān eyleyüm
‘azizün adını pinhān edeyüm
- 38a-7 yūsuf eyedür kulım ben sultānuğ
işbu sözüğ kamusı fāsıd senünğ
- 38a-8 ben kulım sultānuğ sen hātūnı
kul olan kulluğa yaraşur cānım cānı
- 38a-9 bizüm aşılmuz hıyānet etmedi
hem helālden özge nesne bulmadı
- 38a-10 hem kul hocasına ‘āşī olmaya
bizden ol nesne hiç gelmeye
- 38a-11 züleyhā eyedür ey benüm cānım cānı
başım vérem qomayam elden seni
- 38a-12 şol ala gözleriñi terk etmeyem
şol şeker sözleriñi unutmayam
- 38a-13 kaçma benden gel benüm hoş yārim ol
mūnis-i ğam hūrī hem dildārım ol
- 38a-14 ey benüm ay gibi yüzlüm kaçmağıl
gizlü rāzımı benüm sen açmağıl
- 38a-15 gel benümile bir ol ey cān-ı cihān
beni öldürüp qanımı şaçmağıl
- 38a-16 ben senünğ ‘aşkuğ dün gün güderem
sen beni ırakda görüp kaçmağıl
- 38a-17 ağı gerdim tā ki ben seni tutam
ben toğancı süzülesin uçmağıl

- 38b-1 gönlüm içre ben maķām étdim seni
emegümi gel bu suya saçmağıl
- 38b-2 züleyhā éydür nece terk édem seni
ķanı ‘ākıl delü eyledüñ beni
- 38b-3 yūsuf éydür hey delü uşıdan alu
sen benüm hocam helālisin delü
- 38b-4 ben saña egri gözile bakmayam
kendüzümü tamu odında yakmayam
- 38b-5 züleyhā éydür ey benüm gözüm nūrı
ey şadef içinde dürrlerüñ dürrü
- 38b-6 kıara kıaşuñ beni mecnün eyledi
incü dişüñ beni mecnün eyledi
- 38b-7 kıarğı boyuña nolaydı şalınam
zülfiñe yapışuban andan ölem
- 38b-8 şun göreyüm şol gümüş barmaklaruñ
gözüme sür şol şadef dırnaklaruñ
- 38b-9 kıarşuma nola gelesin bir sâ‘at
tā kim ola şol göñlünden ne ki baħt
- 38b-10 yūsuf éydür diñle bedr-i gümān
ölüm érse şimdi ben bunda ölem
- 38b-11 beni sin içre iletüp kıosalar
ķanı yūsuf yūsuf öldi deseler
- 38b-12 üç günden şonra açsañ sinim
neçe çürümiş tökülmiş bu benim
- 38b-13 yemiş olsa kıurtlar benim üşüben
sinimüñ içinde kıurtlar düşüben
- 38b-14 çirkīn anda yüzüme bakmayasın
ayruķ dağı hīç baña aķmayasın
- 38b-15 bir kışi kim sin içinde çürüye
kıurd u kıuş anuñ tenini bürüye
- 38b-16 naķş-ı şüret killi topraķda kıala
kıadd u kıāmet külli şüret yıķıla
- 38b-17 topraķ ola toz ola yele gide
anı seven kışi ne aşşı éde

- 39a-1 züleyhâ éydür ben seni terk étmezem
senden artuğ söz dilimde tutmazam
- 39a-2 sen hezārān söyleriseñ sözüñi
ķomayam elden senüñ ay yüzüñi
- 39a-3 neçe yıldur senüñçün köşk yapam
maķşūdum oldur seni ķucam öpem
- 39a-4 uçmağa döndürmişem bu köşk ben
kim gidüben diñlenevüz sen ben
- 39a-5 senüñçün bunca māl ĥarc eyledim
la‘l yāķūt cevher dürc eyledim
- 39a-6 emegümi vèrmegil benüm yele
başıña geliser kim ne bile
- 39a-7 yūsuf éydür cennetüñ sarāyları
köşkleri ķusūrları vādileri
- 39a-8 bāķīden fānī olmaz ķamusı
tañrıdan ķorķ vardur anuñ ŗamusı
- 39a-9 senüñ bu köşk sarāyuñ gider
cennete giren kişi bunu neder
- 39a-10 züleyhâ éydür kimseden sen ķorķmađıl
fikrüñ endişeñ nedür baña dègil
- 39a-11 mışr begleri elimdedür
ben ne dèrsem her birisi andadur
- 39a-12 yūsuf éydür tañrıdan ķorķar özüm
tañrı yarın ķara eyleye yüzüm
- 39a-13 yarın atam yüzine neçe bakam
kendümi ol cehennemde yaķam
- 39a-14 züleyhâ éydür ķamu mālumu vèrem
ol tañrınuñ raĥmetinden ben alam
- 39a-15 yazuğımız ol tañrımuđ ‘afv eyleye
raĥmetinden gèrü bizi ŗoylaya
- 39a-16 yūsuf éydür bartıl almaz tañrımuđ
bartıl alup ŗođrı ķıla egrimüz
- 39a-17 ŗođrı olan kişi yavlaķ ĥoř olur
göñli evi guşşalardan boş olur

- 39b-1 züleyhâ eydür beni miskîn eyledüñ
nolduñ dağı baña sen kîn eyledüñ
- 39b-2 kaçmagil elüñi vur gögsime
bunuñ gibi halvetde kimse göre deme
- 39b-3 dünyâ fânîdür bâri nêdelüm
zevķimüzi hoş êdûben gidelüm
- 39b-4 yûsuf anda züleyhâyı esirgedi
vesvese geldi kendüyi ele goydı
- 39b-5 diledi kim züleyhâya elin şuna
vesvese odına düşûben yana
- 39b-6 şundi yûsuf züleyhâyı kucaydı
bir çalabdan şol sâ' at geldi nidâ
- 39b-7 yâ yûsuf şunma elüñ züleyhâya
kanı edeb kanı havf hem hayâ
- 39b-8 yûsuf anda şabr êdüp durdı geri
züleyhâ katlanmadı durdı öri
- 39b-9 tâcını başından aşığı atar
karşu gelüp yûsufuñ belin dutar
- 39b-10 dutdı yûsufi kim aşığı başa
şeftâlû enekin üstüne aş
- 39b-11 yûsuf anda şabr êdüp durdı gider
işid anda çalabım emdi nêder
- 39b-12 yûsuf anda duruban karşu baķar
karşu dîvâr yarılıp bir el çıkar
- 39b-13 bir elüñ ayasında bir yazu görür
ol yazuyı okuyup gerü turur
- 39b-14 ol haţtı avurd êydeyüm
andan sonra ma' nâsın êydeyüm
- 39b-15 yâ yûsuf kılma zinâ yazu budur
kim zinâ eyleye ziyân olur dîne
- 39b-16 yûsuf anda kendüzin gerü çeker
göñline şabr ekinin dâ'im eker
- 40a-1 züleyhâ anda yapışur çün yûsufa
kim yûsufuñ cânına kıla cefâ

- 40a-2 ançılâyın yūsufa bir ün gelür
yūsuf anda işidür hayrân kalur
- 40a-3 revâ degil kim aduñ nebî ola
kim zinâ iş senüñ elünge gele
- 40a-4 yūsuf yene karşı dīvāra baçar
ol dīvār yarılup bir el çıkar
- 40a-5 yüziñin nūrı sarāy toldurur
anı görüp hayrân oluban kalur
- 40a-6 çün bunı yūsuf görüben çekinür
züleyhâyı tahtıñ üstünde sürür
- 40a-7 çekinü çekinü yūsuf elinden kaçar
çalab kapuları cümle açar
- 40a-8 bir bir ol kapuları yūsuf geçer
şöyle segirdüben taşra çıkar
- 40a-9 züleyhâ yūsufuñ yetüp etegin tutar
yūsuf anda kendüzin taşra atar
- 40a-10 züleyhâ çeker etegi yırtılır
yarusı züleyhānuñ elinde kalur
- 40a-11 züleyhâ dahı yūsufi kova çıkar
çıķuban köşk alayına baçar
- 40a-12 yūsuf anda korkusunda çıķa gelür
sulţānı kapuda görüp öri turur
- 40a-13 züleyhâ anda sulţānı durur görür
şiven édüp karşı yürüyüp varur
- 40a-14 yūsufa anda katı bühtān eder
işid emdi züleyhâ yūsufa neder
- 40a-15 züleyhâ éydür şu kuluñ hâyin durur
hâyini katl eylemek éyü durur
- 40a-16 kaçd eyledi kim baña elin şuna
diledi kim gele tahtıma bine
- 40a-17 éydür ilet koy zindāna bunı
haps içinde erisün eti cānı
- 40b-1 şol kadar ço haps içinde bu kulu
kendüye gele ola yüzi şolu

- 40b-2 yūsuf éydür ḥāṣā benden ey cānım
işbu bühtāndur baña dökme anıım
- 40b-3 ḥāṣā sultāndan nā-ḥa an eyleye
şora bile andan kīn eyleye
- 40b-4 sultān éydür n' acerb söz söyledüñ
işbu göñlümi benüm şor eyledüñ
- 40b-5 kime şorayum senüñ toğrulugun
nece bileyüm senüñ egriligün
- 40b-6 anda bir ' avrat gelür idi
apuda oğlanın emzürür idi
- 40b-7 yūsuf éydür ođlana ḥālim şoruñ
ḥāyin isem egriysem andan görüñ
- 40b-8 ol baña gerek tanulı eyleye
benüm iün saña bira söyleye
- 40b-9 sultān éydür işbu söz nedür muḥāl
süd emen oğlan nece éde ḥāl
- 40b-10 yūsuf éydür tañrıımız ādir durur
ḥālimüze ' ālim-i naẓir durur
- 40b-11 yūsuf éydür yā şabī bir söylegil
işbu ḥālden bir ḥikāyet eylegil
- 40b-12 oğlan anda dile geldi söyledi
işbu ḥālden bir ḥikāyet eyledi
- 40b-13 ođlan éydür ḥa yūsuf elindedür
fi' l-i fitne züleyḥā fi' lindedür
- 40b-14 yūsufuñ gömlegin arayup görüñ
oña göre yūsufa cezā vèrüñ
- 40b-15 gömlegin yırtuğı öñünde ise
al édüñ şuı bu étdi her neyse
- 40b-16 gömlegin yırtuğı ardındayısıa
şuı züleyḥā kıldı her neyise
- 40b-17 gördiler kim yırtı ardındadır
' aziz anda gömlege baup görür
- 41a-1 ol dağı şulu kim étdügin bilür
bildiler kim bu günāhsuz şu bundadır

- 41a-2 züleyhâ utanur yüzini burur
ensi endip sultâna karşı turur
- 41a-3 sultân bildi züleyhâ utandığın
şerm-sâr olup oda yandığın
- 41a-4 sultân éydür yâ züleyhâ gam degil
günâh etmeyen kişi âdem degil
- 41a-5 âdemoğlu günâh étse gerek
gêrû sonra tövbesin étse gerek
- 41a-6 sen dağı tövbe édesin iş buña
işbu od gelseydi başuña
- 41a-7 yūsufa dağı dönüp öğüt vèrür
yūsuf éydür şâhımız ne buyurur
- 41a-8 sultân éydür işbu sırrı beklegil
yâ gelüben kimseye sen demegil
- 41a-9 sultân anda gêrû köşkine gider
diñle emdi züleyhâ gör kim neder
- 41a-10 züleyhâ anda yūsufi gêrû okur
hışm édüben yūsufa buşar kaçır
- 41a-11 görki noldı yūsufa dèr hâlimüz
sultân bildi hem kamu aḥvâlimüz
- 41a-12 kórku oldı kim sultân bilmeye
çünki sultân bildi kórku olmaya
- 41a-13 yūsuf éydür çok kelici az degil
işbu sözüñ yâ züleyhâ söz degil
- 41a-14 suçlu olduḡ tañrıdan kórksañ gerek
saña vèrmiş çalabım demür yürek
- 41a-15 çalabım şol süd emen oğlanı
söze getürdi senünçün ol ğanī
- 41a-16 sen dağı hergiz müselmân olmadıñ
tövbe édüp toğrı yola varmadıñ
- 41a-17 ben senün buyuruğın tutmañ muḥâl
cânımı cehenneme atmañ muḥâl
- 41b-1 işbu fikri saña şeytân eyledi
girüben tamarlarıña söyledi

- 41b-2 yūsuf anda tañrısına şıgınur
secde éder kıbleye karşı durur
- 41b-3 dédi saña şıgındım yā pādişāh
top cigerim yakdı āh āh
- 41b-4 ğurbet içinde bu yaña ne neyledi
müddet eylegil bir ey ilāh
- 41b-5 fitne odına bırağup yakmağıl
yarlığağıl pür günāhım pür günāh
- 41b-6 yolum azdı yola getürgil beni
yoğsa yolda cānım olur tebāh
- 41b-7 yoldaşım ol işbu yoldan azmağıl
ben za'ife olsun hem-rāh rāh
- 41b-8 kamu qalmışlara kılursañ meded
bī-çāre dertlülerün dermān ilāh
- 41b-9 hātifden kılındı yūsufa bir nidā
şabr ile kim bulasın altun külāh
- 41b-10 fehm édüben söz anılayasın
yūsufuñ göñüllerin anılayasın
- 41b-11 müstemi' oluñ ğene bir destān
éydiserem diñleñüz ey dostān
- 41b-12 diñleyüben bu sözi fehm édesin
yūsufuñ gülistānın yayılayasın
- 41b-13 buncılayın şekerlü söz kıanda var
isteriseñ ğene gülistānda var
- 41b-14 buña gülistān-ı yūsuf dèyeler
güllerini dèrüben yayılayalar
- 41b-15 bundan artuq destānlar çok durur
diñleyenlere şevābı yoğ durur
- 41b-16 illā bunu diñleyenlere şevāb
vèrisedür ağı allāh bī-ħesāb
- 41b-17 zīrā bu destānı allāh söyledi
cebrā'ıl hem bunu vaşf eyledi
- 42a-1 kışşaların görklü yegrekidi
kim oğursa yazuğun yorurıdı

- 42a-2 söyle faķinüñ yazuğunu dilim
yarlığağıl ey kerim ey raķim
- 42a-3 senden artuķ kime yalvarsun dağı
ķamu şahlar fānidür sensin bāķi
- 42a-4 atımızuñ dizlerini dērelüm
đerü züleyhā sözlerine geledüm
- 42a-5 ķamu mıřr hātūnları dērildiler
ittifāķ ēdüp bir eve girdiler
- 42a-6 züleyhā ile yūsufi ķovlařdılar
her birisi bir kelici açdılar
- 42a-7 dēdiler kim züleyhā ki hātūn ola
revā degil ķul için maķzūn ola
- 42a-8 göñlini vērmiş durur bir ķuluna
rüsivā ētdi adını mışr iline
- 42a-9 kendü adın řārda rüsivā eyledi
bir ķulına kendüzin rām eyledi
- 42a-10 ‘āřıķ olmaķ revādur sevün hāl
illā kendü ķulını sevmek muķāl
- 42a-11 biz anuñla artuķ oturmaya lum
ķıđırursa ķatına varmayalum
- 42a-12 bunlaruñ ķovlařduđın züleyhā duyar
bunları ķıđırmađa kişi şalar
- 42a-13 kendü varur köşküne hoş oturur
yūsufi oķur yanına getirür
- 42a-14 züleyhā ēydür bir sözüm var şağa
işbu sözümde muķi‘ olđıl bağa
- 42a-15 mışr hātūnlarını ķıđıruram
bunlara ben māl hil‘ atlar vērem
- 42a-16 çünkü honlar vü şofralar dērile
her birine dürlü hil‘ at vērile
- 42a-17 her birinüñ eline turunc vērem
bunlara bir dürlü şan‘ āt gösterem
- 42b-1 her birinüñ eline turuncile
bir bıçaķ bile vērem kesün beyle

- 42b-2 buyuram turuncı kesüñ anlara
şöyle yüzüñ göstüresin anlara
- 42b-3 yūsuf anda yüzini göstüriser
işid imdi ol hātūnlar nēdiser
- 42b-4 kişi vērüp o꣓adı hātūnları
züleyhā ƣatına getürdi anları
- 42b-5 anlar ile züleyhā şöhet eyledi
dürlü dürlü hon-ı ni‘ met eyledi
- 42b-6 şol ƣadar hon dökdi ol ‘ avratlara
ol ‘ avratlar baƣdılar ni‘ metlere
- 42b-7 honı çünki yediler getürdiler
her birine dürlü hil‘ at vērtiler
- 42b-8 ol lañif tonları çün geyürdiler
devletüñ artsun dēyüben tūrđılar
- 42b-9 züleyhā buyurđı turunc getürdiler
her birinüñ ellerine vērtiler
- 42b-10 züleyhā ēydür birer bıçaƣ aluñ
ben size ne dērisem anı ƣıluñ
- 42b-11 züleyhā buyurđı turuncı kesüñ
cümleñiz bıçaƣ hāzır ƣıluñ
- 42b-12 başladı turuncı kesmege her biri
işid emdi nolısardur bu sırrı
- 42b-13 züleyhā yūsufa işāret eyledi
işid imdi yūsuf anda neyledi
- 42b-14 açdı ol görklü yüzün anlara
‘ arz ƣıldı anda ol hātūnlara
- 42b-15 her biri turunc dēyüben ellerin
toğradılar ellerin birin birin
- 42b-16 her biri delürüben na‘ ra urur
yūsuf anlara baƣup ƣarşu tūrur
- 42b-17 her biri vālih hayrān olur
yūsufuñ yüzünden ser-gerdān olur
- 42b-18 her birisi ellerin toğradılar
züleyhā uğraduğına uğradılar

- 43a-1 yūsuf anda niḳāb örtdi yüzine
ol ḥātūnlar geldiler kendüzine
- 43a-2 gördiler kim elleri olmuş pāre pāre
dédiler aḡrısı anda yāre
- 43a-3 züleyḥā éydür bildüñüz mi derdimi
ḳovlaşup ‘ārsuz urduñuz adımı
- 43a-4 bir baḳışda şöyle mecrūḥ olduñuz
ḳovlaşduñuz siz nolduñuz
- 43a-5 ben bunıñ her dem görürüm yüzini
işidürem ol şekerlü sözini
- 43a-6 fikr édüñ kim benüm ḥālim nedür
işbu ‘aşḳ kim bende vardur kimdedür
- 43a-7 ol ḥātūnlar ḳamusın unutdılar
şöyle kim her biri oda yandılar
- 43a-8 dédiler kim ey ḥātūn suç eyledük
senüñiçün ḳovlaşup biz söyledük
- 43a-9 bizüm emdi suçumuz baḡışlaḡıl
saña ne lāyık ise işlegil
- 43a-10 züleyḥā anlaruñ suçların baḡışladı
anlara ol gün keremler işledi
- 43a-11 züleyḥā éydür siz ‘āşık olmadıñuz
‘āşık nedür ma‘ şūḳ nedür bilmediñüz
- 43a-12 ‘āşık olan kişi bilür ‘āşıkı
zāhid zāhidi fāsık fāsıkı
- 43a-13 her kim ‘aşḳ olmadı ḥayvān ola
cānı yoḳdur meger ol bī-cān ola
- 43a-14 ādemī oldur ol ‘āşık ola
‘āşık olan kişiler sultān ola
- 43a-15 her ki ‘aşḳ yolunda bir cān terk éde
bir cānına aña yüz biñ cān ola
- 43a-16 derdiñe dermān gerekse ‘āşık ol
dertlü ol kim ‘aşḳ saña dermān ola
- 43a-17 ‘āşık olusañ zihī devlet saña
ins ü cinnī saña hep fermān ola

- 43a-18 kim tañ éderse ‘āşık olanı
ādemī dēmeñ aña şeytān ola
- 43a-19 ‘āşık olan kişiye tamu odı
güli reyhān hem bağı bostān ola
- 43a-20 ol hātūnlar kāmusu tağladılar
züleyhā neye uğraduğın bildiler
- 43b-1 züleyhā döner yūsufı gērü oğur
muṭī‘ ol dēyüp aña buşar қақır
- 43b-2 gel benüm ma‘ şükum ol dīdārım ol
gece gündüz mūnis-i maḥbūbum ol
- 43b-3 ‘āşık-ı ma‘ şūq olalım dünyāda
kim bile dünyā dōne bize nēde
- 43b-4 yā sözüm tut rāzī ol bī-vefā
yoğsa zindāna қoyam édem cefā
- 43b-5 ḥapse қoyam anda acın ölesin
‘ömrüm olduқca anda қаласın
- 43b-6 yūsuf éydür ne éderseñ ét baña
ey nigārın muṭī‘ olmazım saña
- 43b-7 ḥaşr neşr ‘arz-ı ekber olıcaқ
beni anda nidāya oқıcaқ
- 43b-8 züleyhā yūsufdan bu sözi işidür
bu ne қuldur ki baña diş işidur
- 43b-9 қақыuban züleyhā yerinden тұrur
eli ile yūsufı bir kez urur
- 43b-10 yūsufuñ ṭonların cümle çıkarur
yūsufı şatan bezirgāna varur
- 43b-11 éydür ol қuluñ yavuz ḥūylu imiş
içi kīn-i kibriile ṭolu imiş
- 43b-12 ne döküp ‘aқlına gelür ne kesüp
ne ṭon geyüp uşul olur ne söküp
- 43b-13 dürlü dürlü muraşsa‘ ṭonları
geyürdüm ben aña arı arı
- 43b-14 bēline altun kemerler қuşadup
varlıғum hep öñünde üşüdüp

- 43b-15 baña müdām ben bunı ey bezirgān
bunuñ elinden dād baña ey hocagān
- 43b-16 yā tövbe kııl muṭī^ç ola baña yā bele
yāhūd zindāna koyam anda kıala
- 43b-17 mālīk-i reyyān buyurdı züleyhāya
ol boyı servi ağacı yüzi aya
- 43b-18 ol kıulı zindāna şok anda yata
kendüye gele ta ki sözin tuta
- 44a-1 züleyhā döndi yene geldi evine
yūsufi zindāna kıoya kendü ine
- 44a-2 züleyhā buyurdı bir neccār aluñ
neccārı bulup aluñ eve geluñ
- 44a-3 bir laṭīf neccār bulup getürdiler
eline haķıķ vērüben turdılar
- 44a-4 züleyhā éydür baña bir şanduk düz
seni ki neccār dédiler yavlaķ uz
- 44a-5 neccār anda şandugı kııldı tamām
işid emdi bu destānı ey hümām
- 44a-6 yūsufuñ hep tonlarını şoydılar
döke döke o şanduka kıoydılar
- 44a-7 bir hāmmāl buluban yükletdiler
getürüp zindāna degin gitdiler
- 44a-8 bir iki günden çıkasın dediler
yūsufa bu sözi anda dédiler
- 44a-9 yūsuf anda pādişāha zıkr éder
dün gün ṭā^ç at édüben zıkr éder
- 44a-10 mışr sultānı bu hāli güş eyledi
kışma geldi yüregi cüş eyledi
- 44a-11 durur anda züleyhā kıatına gelür
kı ğāzab édüp kıatına varur
- 44a-12 dédi ey züleyhā şuçı sen eylediñ
yūsufi bühtān sözile neylediñ
- 44a-13 şuçı sen eyledüñ yazuķ işledüñ
emdi ol suç söz kışiye nişledüñ

- 44a-14 tövbe édüp kendüñ şuçuñ bilsen
tövbe édüp toğrı yola gelsen
- 44a-15 bunı deyüp zindāna sulţān varur
yūsufı şanduk içinden çıkarur
- 44a-16 sulţān anda yūsufa öđüt vèrür
bir iki sā' at yanında oturur
- 44a-17 dedı züleyhā gönli için oturasın
bir iki günden sarāya gelesin
- 44a-18 ben saña kişi şaluban çıkaram
arқаña görklü hil' at getürem
- 44b-1 böyle deyüp sulţān evine gelür
evine gelicek şayru olur
- 44b-2 sulţān eyedür hekimler kığırur
lā' l ü yāķüt cevherler vèrür
- 44b-3 ola kim derdime dermān bulasız
bu benüm zahmıma merhem kılasız
- 44b-4 çün hekimler katına dèrildiler
sulţānuñ ölecegini bildiler
- 44b-5 el ucıyla her biri tımār eder
ecel erer sulţāna sulţān gider
- 44b-6 nevha édüben efgān etdiler
şaçlar kesüp teni 'uryān etdiler
- 44b-7 sulţānı yuyuban kefenlediler
iletüben yürekler tağladılar
- 44b-8 mışr ehli kamusı ağladılar
āh édüben yürekler tağladılar
- 44b-9 kırk iki gün yaşına oturdılar
işbu ni' met cāniçün yedürdiler
- 44b-10 çünkü kırk gün oldu yaşı kodılar
mışr ehli başın yudılar
- 44b-11 dediler ki bize bir sulţān gerek
'aķıllu adlu bir cān gerek
- 44b-12 gèrü andan tedbir-rāy etdiler
sözlerini kamusı bir etdiler

- 44b-13 d diler ki  ardaşı sult n ola
 amumuz gerek a a ferm n ola
- 44b-14  ardaşı reyy nı sult n  ıldılar
r z  oluban a a  ul oldılar
- 44b-15  amu begler  utlulayı geldiler
mıŗ ehli anı sult n  ıldılar
- 44b-16 anda reyy n mıŗra sult n olur
ulu k ci hem a a ferm n olur
- 44b-17  un mu arrir oldu sult nlik a a
istim   d p  ulağıı  ut ba a
- 44b-18 buyurur sult n  ardaşım c nı un
zind n ehlin  z d ödün  amusın
- 45a-1 vardılar zind n  apusın aŗdılar
ol dem r bendlerin Őeŗdiler
- 45a-2  z d eylediler ol es rleri
zind n içinde olan ol p rleri
- 45a-3 her birine  on u a ca v rdiler
zind n içinden  amusın sürdiler
- 45a-4 zind n içinde ayru  kimse  almadı
y sufı anda hiç kimse görmedi
- 45a-5 y sufı zind n içinde  oydılar
bunda ayru  kimse yo dur d diler
- 45a-6 y suf anda bir buca da o urur
du      ılır y suf elin getürür
- 45a-7  yd r ey   dir ba a eyle meded
bir m liksin z tına yo dur   aded
- 45a-8 bunu deyüp secdeye urdı yüzin
all ha ıŗmarladı hem kendüzin
- 45a-9 cebr  il Şol dem gökden iner yere
 a  çalabdan y sufa  g t v re
- 45a-10 geldi  atına v rdi sel m
 ytdi  ayđu y me ey bedr-i tam m
- 45a-11 Şabr  d ben iŗbu zind nda otur
neçe d rler vardur Şadefde yatur

- 45a-12 bir aḡ incü şoḡdı yūsuf aḡzına
lezzeti çıḡdı yūsufuḡ maḡzına
- 45a-13 saña düş ‘ ilminde kerāmet eyledi
başıña tāc-ı sa‘ ādet eyledi
- 45a-14 kim görürse dişin ta‘ bīr ēdesin
her birinüḡ maḡşūdın söyleyesin
- 45a-15 bunu dēdi cebrā‘ il çıḡdı göge
başladı yūsufı çalaba öge
- 45a-16 bu sözüümüz burada oldı tamām
muştafānuḡ rūhına yüz biḡ selām
- 45a-17 başlayalum yine bir laṡif ḡaber
taḡrı işideḡlere kıla eşer
- 45a-18 mışır içinde iki kişi var idi
birbiriyle ikisi key yār idi
- 45b-1 birisi sultānuḡ şerbetdāriydı
birisi etmekci anuḡla yāridi
- 45b-2 ol ikisi rūma varurlarıdı
rūma varup anda yürürlerdi
- 45b-3 teküre çok armaḡanlar vērdiler
bir iki ay tekür ḡatında ḡaldılar
- 45b-4 rūm ilinde teküre buluşdılar
vara gele birbiriyle söyleşdiler
- 45b-5 bir gün tekür anlara ḡaber vērür
size bir söz dēyeyim pinhān durur
- 45b-6 ḡorḡarım söylemege size anı
söylesem ‘ ayıplamayasız beni
- 45b-7 bunlar ēydür söyle sözüḡ bilelüm
sen ne dērseḡ biz anı kılalım
- 45b-8 cānımız yoluḡa ḡurbān kılalum
iḡsānuḡa biḡ biḡ iḡsān ēdelüm
- 45b-9 gizleme söziḡi söyle bize
ḡuluḡ olduḡ senüḡ ḡükm eyle bize
- 45-10 and içelüm sırrıḡı bekleyelüm
aḡu vērirseḡ biz anı yēyelüm

- 45b-11 tekür éydür bir mişkāl aġu aluñ
ben ne dèrsem size siz anı kılulñ
- 45b-12 mışr sultānına varuñ yedürüñ
tā sultān öle siz anda tūruñ
- 45b-13 bunlar éydür ne dèrseñ tūtalum
ne buyurursañ biz anı kılalum
- 45b-14 biti yazup siz baña bildüresiz
gelmeysesiz hem siz anda tūrasız
- 45b-15 ben firengistān çerisin alayum
gece gündüz demeyüm ha geleyüm
- 45b-16 çok ġadırġa gemiler édeyüm
mışr şehrin almaġa şaşd édeyüm
- 45b-17 çünkü mışr şehrine sultān olam
iki gözün emrine fermān olam
- 46a-1 siz katumda ulu begler olasız
ne dilersiz siz anı kılulasız
- 46a-2 bunlar ol teküre muṭī^c oldılar
ol aġuyı alup mışra geldiler
- 46a-3 ki sultāna aġu içüreler
teküri anuñ yerine geçüreler
- 46a-4 allāhıñ taġdīrini gör neyledi
bunlaruñ tedbīrini maḥv eyledi
- 46a-5 allāh ol kimseyi sevmez
ki nā-ḥaġ iş işleye
- 46a-6 sever anı kim şeyṭānı
lā^c net taşıyla taşlaya
- 46a-7 her kim allāh emrini tūtmasa
allāh andan rāzī olmaz gerekse evliyā olsa
- 46a-8 her kim ki allāhıñ emrin tūta
misk gibi kokuşu cānında tūta
- 46a-9 allāhı sevmeyen kişi
yaramaz olur anuñ her işi
- 46a-10 allāhı şıdġla seven kişi
allāh āsān éder aña her işi

- 46a-11 ol ki şıdqla allāh dēyen
oldur allāhın ımānında olan
- 46a-12 her kim ki dün gün allāha yalvara
allāh anuñ her işini oñara
- 46a-13 her kim ki dāyim allāh adın zıkr eder
dā'im allāh aña yardım eder
- 46a-14 allāha kulluñ eden kişi
dā'im yürüyü gider anuñ işi
- 46a-15 şıdqla allāha çağıran
oldur allāhın rahmetine éren
- 46a-16 ol kim şıdqla helāle yapışan
evvel oldur cennete yetişen
- 46a-17 ol kim harāmdan şağınmaya
allāhın rahmetine hiç érmeye
- 46b-1 her kim ki harāmdan key şağına
oldurur cennetde incü tağına

HIKĀYET-İ ETMEKÇİ VÜ ŞERBETDĀR

- 46b-2 söz öküşdür bu arada kıoyalum
bunların hikāyetin söyleyelüm
- 46b-3 bunların ef' ālini sultān tıyar
bunları tıtuban zindāna kıoyar
- 46b-4 çünkü bunlar zindāna girür
bağuban yūsufi anda görür
- 46b-5 her birisi yūsufa selām verür
yūsuf anların selāmını alur
- 46b-6 bunlar anda yūsufı oturur
çarhı gör ki bunlara ne getürür
- 46b-7 bir gün uyurken şerbetdār dış görür
uyuğusından uyanup öri tırur
- 46b-8 éydür ey yārānlar ' aceb düş görmişem
uyurdum anuñcün tırmışam
- 46b-9 baña bir kişi gerek düşüm yora
nicedür ta' birin éydivère
- 46b-10 yūsuf éydür düşüñ de göreyüm
aña lāyık ta' birini yorayum

- 46b-11 düş ' ilminde atı yavla kadirem
drst gelr ne ki ta' br derem
- 46b-12 Őerbetdr ydr ç Őalkm zm
aluram iŐitgil szm
- 46b-13 an bir ade iine saram
aluban pdiŐha iletrem
- 46b-14 etmekci ydr ben dŐ grrem
ey ysuf işit ne aber vrrem
- 46b-15 ç tennr etmek biŐrrem
başum stne an getrrem
- 46b-16 uŐlar anda etmegi kll yedi
dŐm budur ta' bri nedr dedi
- 46b-17 ben da ddim ki bu etmekleri
pdiŐh onına lydur her biri
- 46b-18 pdiŐha eletem altun alam
bir nee gn yyem iem oş glem
- 47a-1 ysuf anda szlerini diŐledi
her birin ddgini anladı
- 47a-2 ysuf ydr Őerbetdra dŐn
beklegil y ola senn iŐn
- 47a-3 bu ç gnde seni gelp aralar
egnne grkl il' at geyreler
- 47a-4 yord byle Őerbetdr dŐni
ma' lm tdi aa cmle iŐni
- 47a-5 dndi abbzu da yord diŐn
anu da giderdi teŐvŐin
- 47a-6 ydr sultn seni aşa oyısar
uŐlar gelp hep beynn yyiser
- 47a-7 abbz ydr ben yalan syleridim
saa bu ikyeti eyleridim
- 47a-8 ysuf ydr ddgim hep olısar
işbu v' a aat geliser
- 47a-9 nki lrsn br imn getr
cennet-i firdevse girben otur

- 47a-10   ھabbāz eyedür ben müselmān olmazam
dīnimi қoyup bu yola girmezem
- 47a-11   řerbetdār eyedür yā yūsuf bu söze
gerçek isenñ bir niřān gerek bize
- 47a-12   yūsuf eyedür seni sulţānuñ aña
görklü hil' atlar verüben saña
- 47a-13   hil' at ile dürlü ni' metler saña gele
urduğu kuşlar cümle beyle
- 47a-14   biz dağı senüñle beyle yeyelüm
hamd u şükr pādiřāha deyelüm
- 47a-15   řerbetdār eyedür yūsufa ey cüvān
bir ögüt ver getürelüm imān
- 47a-16   yūsuf anda anı hoş mü' mīn kıılır
şamu odından anı emīn kıılır
- 47a-17   zindān ehli cümle mü' mīn oldılar
ھاққа uyup tañrıyı birlediler
- 47a-18   ھabbāz anda tañrı birlemedi
bunlaruñ dedüğini ol demedi
- 47b-1   çünki üç gün oldı geldiler
ھabbāzı zindān içinden aldılar
- 47b-2   ellerin bağlayuban başdılar
iledüp ağac dalından açdılar
- 47b-3   kamu kuşlar üstüne hep üşdiler
beynisin delüben қanın işdiler
- 47b-4   ol řerbetdāra begler gelür
elin ayağın şeşüben çıkarur
- 47b-5   yūsuf eyedür ey yigit beni dađı
sulţāna söyleyesin tañrı ھاққı
- 47b-6   beni dağı çıkara esirgeye
ben ğarībünñ ğālını sulţān tuya
- 47b-7   yūsuf çün sözini deyiçek
kendü ğālın sulţāna vaşf edicek
- 47b-8   şol sā' atde cebrā' il indi yere
kim çalapdan yūsufa ھaber vere

- 47b-9 dēdi yūsuf çalabım kıılır hıṭāb
senünle kıılısar yavlaḳ ' itāb
- 47b-10 bir iki mes'ele şorar saña
ol su 'ālīñ cevābıñ vèrgil baña
- 47b-11 yūsuf éydür söyle pādişāh resūl
bilürise söylesün bī-çāre ḳul
- 47b-12 cebrā'ıl éydür bu şıfāt ki senün
ḳamulardan görklü durur senün
- 47b-13 çalap éydür görki kim vèrdi aña
söleyüp yūsuf cevāb vèrgil baña
- 47b-14 yūsuf éydür çalabım vèrmiş durur
hüs-n-i tācı başıma vèrmiş durur
- 47b-15 yā yūsuf ḳarındaşlarından ḳurtaran
kim durur seni ḳuyudan çıkaran
- 47b-16 züleyhā mekrinden kim ḳotardı
çok belālardan seni kim bekledi
- 47b-17 saña genc oğlanı söze getüren
senünçün anda ṭanıklıḳ vèren
- 47b-18 seni ṭoğrı züleyhāyı suçlı eyledi
senünçün emer oğlan söyledi
- 48a-1 işbu elṭāfı unutma ki ey ' azīz
bāḳīyi fānīden etdük mi temiz
- 48a-2 mālīkū'l-mülk oldurur anı ḳoduñ
dünyā begiñe beni eksük dèdün
- 48a-3 baña şıgınmak gerek zīrā sen
bunca keremi unutduñ sen
- 48a-4 put-perestle beni fark etmedün
yardımı andan diledün hoş etmedün
- 48a-5 bunu işidüp yūsuf na'ra urur
na'ra vurup yüzini yere sürür
- 48a-6 kendü varın ṭoprağa ğarḳ eyledi
éydüben gözini giryān eyledi

MÜNĀCĀT

- 48a-7 dēdi ey ğaffārū 'z-zünüb zū'l-celāl
ben za'ifim etmegil baña maḳāl

- 48a-8 tövbe kıldım şuçum ‘afv eylegil
tövbe edenlerde olur muḥāl
- 48a-9 erethūhum ‘affun ey perverdigār
ez hıyār-ı kıast hem ni‘amü’s-su’āl
- 48a-10 dergāhıñdan beni maḥrūm etmegil
bir günāhkār kıluña kıılma melāl
- 48a-11 ḥāşā senden ki saña dönenleri
ṭamu odına bunlar ola maḥāl
- 48a-12 hele ben yüzümi saña ṭutmuşam
raḥmet eylegil baña ey bī-zevāl
- 48a-13 gerü şol dem cebrā’ıl göge aġar
çalap anda yūsufuñ ḥālın şorar
- 48a-14 dēdi sulṭān a‘lem-i bī-zevāl
saña ma‘lūmdur aḥı cümle ḥāl
- 48a-15 çalap éydür tevbesin beyerledim
anuñçün at-ı burāķ eyerledim
- 48a-16 in yā cebrā’ıl aña bizden muştula
şöyle kılduķ kıılmaya bizden gele
- 48a-17 geldi cebrā’ıl yūsufa muştular
yūsuf anda şāz oluban güler
- 48a-18 dēdi sübhānuñ seni yarlıġadı
illā birkaç kelecı saña dēdi
- 48a-19 pādişāhıñ emridür olġıl muṭı‘
muṭı‘ olursañ ola işiñ refi‘
- 48b-1 yūsuf éydür emrini ben ṭutayum
cānım öñünde oda ben atayum
- 48b-2 pādişāhıñ emri durur ṭutasın
işbu zindānda yedi yıl yatasın
- 48b-3 yedi yıldan sonra saña geleler
seni bu zindān içinden alalar
- 48b-4 mışr ili cümlesi ḥükmiñde ola
ķayġular gide daḥı şerā gele
- 48b-5 kıulaķ urup yūsuf anı diñledi
saña şıġındum ey ġanī dedi

- 48b-6 yūsuf anda zindān içinde alur
bir dürlü  acerb iş daı olur
- 48b-7 vardı zindānda bir arda-ı yüce
ol yüce ardada bir hoş derece
- 48b-8 ol derecede y suf oturur idi
kim arŐuya bauban görür idi
- 48b-9 badı gördi bir  arab deve sürer
süre süre ol araya  rer
- 48b-10 penceresini d Őine geldi deve
y sufa anda selām ıldı deve
- 48b-11 ol arada okdi deve getmedi
yürümedi tā ki aber v rmedi
- 48b-12 bir faşih diliyle deve söyledi
yā y suf-ı ken ānım bilgil dedi
- 48b-13 benden ata aberin alıl dedi
y sufa y suf anda söyledi
- 48b-14 yā y suf bir bir ba dile s zime
bir ula ur s zime ala s zime
- 48b-15 ya  b ata cierin biryān  der
sen n n gözlerin giryān  der
- 48b-16 gözlerinden yaş revān olup aar
firat n odı cierin dā'im yaar
- 48b-17 yā y suf d r d n   gün aırur
hi ara ılmaz yüzin yere s rer
- 48b-18 gözleri arıdı aygudan anu
g l y zi arardı d rinden sen n
- 49a-1 d n   gün alar durmayup g zi
y sufum andasın budur sözi
- 49a-2 bu  arab gördi ki durmaz devesi
deveyi d ger d r ki yā āŐi
- 49a-3 Şol adar d ger ki deve baırur
hi esirgemez deveyi ha vurur
- 49a-4 y suf anı görüben esirgedi
ey arab deveyi d gmegil dedi

- 49a-5 sen beri gel haberim vardur saña
dêyesin kıandan gelürsin sen baña
- 49a-6 bildüresin geldüğüñ ıklımı sen
hiç utanma söyleşelüm sen ü ben
- 49a-7 ‘ arab êydür yâ yigit ken‘ ândanım
ken‘ ân içinde olur atam anam
- 49a-8 şatluğum var şata geldim bu yaña
dağı ne haber şorarsın şor baña
- 49a-9 yūsuf êydür ne getürdüñ söylegil
deveñiñ yüki nedür baña dëgil
- 49a-10 ‘ arab êydür yükimi şorariseñ
yük getürdüm dê baña ne dëriseñ
- 49a-11 yükimi şatdım giderem ben yolıma
bir iki mısr kıızılı girdi elime
- 49a-12 yūsuf êydür yâ ‘ arab bir mes’ele
şoram bilürseñ söyle sen hele
- 49a-13 ol on iki budağıñ birisini
siz bilürsüz kim kesmiş anı
- 49a-14 ol budağ getdüğüçün ağaç ağlamış
ağlamağdan kendüzin tağlamış
- 49a-15 yâ ‘ arab ol ağacı bilür misin
ol ağaçdan sen haber vërür misin
- 49a-16 ben bilürem ol ağacı söyleyem
diñle emdi ben anı şerh eyleyem
- 49a-17 ol ağaç ya‘ kıub budağı oğlanları
êydivëreyüm bilürseñ anları
- 49a-18 yūsuf anda işidüp çok ağladı
âh êdüp anda cigerin tağladı
- 49a-19 şol kıadar ağlar yūsufuñ gözleri
zindân ehlinüñ yandı hem özleri
- 49b-1 yūsuf anda ‘ araba ışmarladı
ya‘ kıuba benden çok selâm eyle dëdi
- 49b-2 tâ ki beni du‘ âdan unutmaya
yâ ‘ arab zinhâr öñüñden getmeye

- 49b-3 yūsuf anda bilerzügin çıkarur
pencereden anı ʿaraba vèrür
- 49b-4 yūsuf èydür armağan vèrdim saña
bunı alup duʿā ètğil sen baña
- 49b-5 biñ kızıla almışım şatun ben bunı
var yoluña durmağıl olduñ ğanī
- 49b-6 deve ol sâʿ at dağı öri тұrur
ğèrü döner yoluna düşer yürür
- 49b-7 ol ʿarab devesini sürer gider
diñle emdi kenʿāna varur nèder
- 49b-8 söz öküşdür varur evine ʿarab
evin oğlan ço[cu]qların kıldı taleb
- 49b-9 ol gece diñlenüp evinde yatur
dañla durup yaʿkūb evine varur
- 49b-10 yaʿkūbuñ qapusına vardı тұrur
çağıruban yaʿkūba selām vèrür
- 49b-11 āvāzını dīne işidüp çıkar
qapudan çıkuban qarşu baqar
- 49b-12 ol ʿarab èydür qanı yaʿkūb nebī
evde ise göreyüm görsün beni
- 49b-13 ʿarab èydür haberim vardur saña
var mı destūr gireyüm andan yaña
- 49b-14 bir ʿarab baña haber ısmarladı
yaʿkūba benden selām eyle dèdi
- 49b-15 bu sözi dīne işidüp yügürür
yügürüben yaʿkūba haber vèrür
- 49b-16 dīne èydür qapuda bir ʿarabī
èydür qanı yaʿkūb nebī
- 49b-17 yaʿkūb evde namāza тұrmışdı
yüzini hālīka tapu urmışdı
- 49b-18 èydüridi ey çalap yūsuf yüzin
baña göstür göreyüm görklü yüzin
- 49b-19 namāz içinde bu sözi işidür
namāzı tezcek kıllur fāriğ olur

- 50a-1 kızına şordı bu ne haber durur
ol ʿ arab gelür saña haber vèrür
- 50a-2 dīne éydür bilmez kığır dèr anı
tā haberin vère ki göre seni
- 50a-3 yaʿ kûb éydür destûr vèrûñ söze
göñlümi şāz eyleyüp haber vère
- 50a-4 dīne destûr vèrdi girdi ʿ arab
yaʿ kûbuñ gül yüzine kalur ʿ aceb
- 50a-5 yaʿ kûb éydür yā ʿ arabī gel beri
ol haber kimden getürdüñ al beri
- 50a-6 ʿ arab éydür mısr içinde bir cevān
size selām eyledi anda revān
- 50a-7 esīr olmuş zindān içinde yatur
benümile tapu selām göndürür
- 50a-8 yaʿ kûba benden selām eyle dèdi
işbu hālīm aña söyle dèdi
- 50a-9 senüñ aduñ işidüp çok ağladı
zindān içinde yüregın tağladı
- 50a-10 beni duʿ ādan unutmasun dèdi
ben ğarīb zindānda yatmasun dedi
- 50a-11 yaʿ kûb éydür yā ʿ arab adı nedür
aşlı nedür kimüñ oğlıdur
- 50a-12 yā ʿ arab nēcedür anuñ şūreti
kadd u kāmēti hem hilʿ atı
- 50a-13 ʿ arab éydür şūretini görmedim
aşlı kimdür adını hem şormadım
- 50a-14 niķāb altında baña söyledi
kim size benden selām eyledi
- 50a-15 yaʿ kûb éydür yā ʿ arab ne vèreyüm
söylegil kim şükrāna turayım
- 50a-16 ʿ arab éydür hācetim yoķdur saña
bir éyü demleç bağışladı baña
- 50a-17 biñ kızıla tuta anı kıymeti
bay kıldı beni cānım ol niʿ meti

- 50a-18 ya' k̄ūb ol 'araba alkış eyledi
gönlü hoş oluban aña söyledi
- 50b-1 éytdi ' arab olmañ melül éyü ola
cümle maqşüdlaruñ ayagun gele
- 50b-2 tañrı seni ağırlasın ' aqıbet
ten-dürüst ol seni bulsun ' aqıbet
- 50b-3 toğdı gönlümden yine bir tonanmış ay
bir haber geldi yine ey vāy
- 50b-4 yusufun bostānına girem gene
alam üzüm şeftalü dērem gene
- 50b-5 bülbül olup gül bağına gireyüm
tūtu olup şekeristāna konayum
- 50b-6 kumrı olup bostānında konayum
gönlüñ olup kūhistānda yaylayum
- 50b-7 ma' nā kānında cevherler dökem
işbu bostānında yeñi ağaçlar dikem
- 50b-8 ol ağaçlar büyüye meyve vère
kim bostānına girürse yeşe
- 50b-9 gerü bu söze rücū' eyleyelüm
hem güneş gibi tūlū' eyleyelüm
- 50b-10 yūsufun aḥvālını şerḥ eyleyelüm
kim bu artuq sözleri tarḥ edelüm
- 50b-11 bir gün yūsuf zindānda tırur
yüzün göge tūtuban yalvarur
- 50b-12 dēdi ey dergāh-ı ' ālī pādīşāh
senden artuqa yoq durur aḥı ilāh
- 50b-13 senden artuq yā kime yalvarayum
ağlayu kimiñ katına varayum
- 50b-14 vaḫti geldi beni āzād edesin
işbu ğurbetde beni şād edesin
- 50b-15 ey çalabım derdime dermān erür
ben miskine gerü sen iḥsān erür
- 50b-16 ey ḥudā ey bī-nazīr ü bī-miṣāl
ey ' afv-ı ğafūr ğufrān erür

- 50b-17 seccin içre yandı bağrım ey ra'ûf
ismâ' ilim başa bir qurbân êrür
- 50b-18 bilmezem zindân içre hâlim nolısar
görklü emrinden başa bir cân êrür
- 51a-1 atamile kavm ü qardaşlarum
işbu zağmıñ merhemine sen êrür
- 51a-2 ten-dürüst ola bu cânım diñlene
fażl êdüben rûhına reyhân êrür
- 51a-3 çün münâcâtı yûsuf kıldı tamâm
geldi şol dem cebrâ'îl kıldı selâm
- 51a-4 muştuluk olsun yûsuf saña bu gün
qayğularıñ geçdi êtgil sen düğün
- 51a-5 mısr iliniñ pâdişâhı olasin
ayruq dağı qayğular görmeyesin
- 51a-6 yûsuf anda yüzün yaşını siler
yûsufuñ ol yanaqları güler
- 51a-7 muntazır oldı çalabuñ emrine
yûsuf êydür bu hâli sen sine
- 51a-8 mısr pâdişâhı bir gece meger
bir ' aceb düş görür idim nece
- 51a-9 mısrıñ ol fâzılların oqıdı
nece gördi düşüni bir bir dèdi
- 51a-10 bunlar êydür yâ emîr-i kâm-rân
nece gördüñ düşüñi kılgıl ' ayân
- 51a-11 gücümüz yetdükçe ta' bir êdelüm
hil' atıñ alup qatuñdan gidelüm
- 51a-12 başladı sulţân düşüni söyledi
nece gördi düşüni vaşf eyledi
- 51a-13 mâlik êydür yeddi şıgır görürem
bunlaruñ üstüne binüp yürürem
- 51a-14 ki semüz öküzleridi her biri
güçlü kuvvetlü qamusı key ulu
- 51a-15 yene gördüm yedi aruq şıgır
key tahtaya beñzeridi her biri

- 51a-16 ol yedi şıgırlar kim semizleridi
ol aruq şıgırlar anı yedi
- 51a-17 dağı gördüm yedi baş buğra uçar
uça uça yukaru göge çıkar
- 51a-18 ikisi dağı uçuban göge çıkar
mısr ehli dèrilüp aña baqar
- 51a-19 mu' abbirler dèdiler kim ey sulţānımız
saña qurbān olsun bu cānımız
- 51b-1 işbu gördüğün düş şeytāndur
ta' bīri yokdur bu fānīdür
- 51b-2 ta' bīrini bilmezüz biz bu düşün
devletin artsun uzun olsun
- 51b-3 ol kerīm ol raḥīm gör neder
öñlerinden ta' bīri düşün gider
- 51b-4 kamu bildiklerin unuttılar
ḥor olup sulţān qatından getdiler
- 51b-5 sulţān ol gün anlara qaķır buşar
kamusı sulţānuñ gözinden düşer
- 51b-6 sulţānuñ şerbetdārı bunı görür
başın ırğar sulţān öñünde turur
- 51b-7 yūsuf aña emānet ètmişidi
beni sulţāna aņasın dèmişidi
- 51b-8 sulţān èydür yā şerbetdār başıñı
neye ırğatduñ dèyesin işiñi
- 51b-9 gizlemegil anı baña söylegil
kendü ḥālinden ḥikāyet eylegil
- 51b-10 gizlemeyesin sırrıñı söyleyesin
gizleriseñ ki ziyān eyleyesin
- 51b-11 şerbetdār èydür yā sulţān cānımız
fedā olsun işbu saña cānımız
- 51b-12 söyleyeyüm sözimi işit benüm
işidüp qoma sözimi tut benüm
- 51b-13 kulaq urup söz anlayasın
' aşkile ben dèdügim anlayasın

- 51b-14 zindān içinde bir oğlan var durur
key ‘ālimdür ol mürettib er durur
- 51b-15 dilde hîç anuñ yalanı söylemez
kimseye yalan kelecı eylemez
- 51b-16 işbu ta‘bîr ‘ilmini yavlağ bilür
key neye yorarsa böyle gelür
- 51b-17 mālîk eyedür yâ şerbetdâr sen anı
ķanda gördüğ ķanda bildüğ ‘ilmini
- 51b-18 şerbetdâr eyedür ol zamān ki beni sen
zindāna ķoduğ ey ‘azze-yi cān
- 51b-19 anda ben düş görmişdim key ‘aceb
ol yigitden ta‘bîrin ķıldım ķaleb
- 52a-1 ol yigit düşümi ta‘bîr eyledi
ne gelürse başıma hep söyledi
- 52a-2 ol ne dërse ķamu geldi baņa
anı ķıgıruğ düşüñi dëye saņa
- 52a-3 sulţān eyedür yâ şerbetdâr varasın
düşümüğ ta‘bîrin aņa şorasın
- 52a-4 şerbetdâr eyedür aņa ben varamazam
işbu düşüñ ta‘bîrin yoramazam
- 52a-5 nece baķam anuñ yüzine ben anda
zîrā emānâtı var anuñ bende
- 52a-6 siz beni varup çıkarıcağ
beni aņa sulţān ķatına varıcağ
- 52a-7 aņ dëdi baņa unuttum ben anı
baņa var dëmegil dëmem ben anı
- 52a-8 mālîk eyedür duruban varğıl aņa
ol düşümüğ ta‘bîrin şorgıl aņa
- 52a-9 ol ‘ākıdur seni utandırmaya
ta‘bîr edesin seni boş göndürmeye
- 52a-10 çün şerbetdâr bunu işidür varur
zindānuğ ķapusın açuban girür
- 52a-11 yüzün urup yūsufa vërdi selām
selāmıñ aluban ķıldı ķıyām

- 52a-12 yüzini buruyu söyledi
yūsufa çok tapu ‘ izzet eyledi
- 52a-13 yūsuf éydür hîç utanma aç yüzün
neye geldüñ de baña söyle sözün
- 52a-14 éydür ey yigit dedigin unutmuşam
ol emānetüñi zāyi‘ etmişem
- 52a-15 utanuram saña şori sormağa
şuçımı bağışlağıl sen baña
- 52a-16 pādişāh katında seni aňmadum
zāyi‘ etdim bende guşşa yemedüm
- 52a-17 yūsuf éydür guşşa yokdur yā kişi
tañrı unutturdı saña bu işi
- 52a-18 hîç utanma söyle baña söziñi
utanup gizlemegil kendüziñi
- 52b-1 neye geldüñ haberin vèrgil baña
utanuban bakmayasın dört yaña
- 52b-2 şerbetdār başladı düşi söyledi
sulţānuñ düşini hikāyet eyledi
- 52b-3 nece gördiyse eyle kıldı ‘ ayān
yūsufuñ katında ol kıldı beyān
- 52b-4 yūsuf éydür öri durğıl qarşuma
sulţānuñ hāş kullarındanım deme
- 52b-5 ben ol ta‘ biri saña eyleyem
ol necedür taqrîr tefsîr eyleyem
- 52b-6 ol semiz öküzleri ki varidi
ol aruğ sığırlar anları yedi
- 52b-7 ol yedi sünbülün uçduğı
uça uça göklere çıkdığı
- 52b-8 yedi yıl yavlağ ucuzlık olısar
dürlü ni‘ met gökden yere iniser
- 52b-9 yeddi yıl devrānı çünkim devr éde
ucuzlık kamu göge gide
- 52b-10 yedi darlık gele katı kızlık ola
mısr halkı ulı küçi büküle

- 52b-11 yağmur olmaya çimenler bitmeye
kimse koyunile kızu görmeye
- 52b-12 çünkü devrân döne rüzigâr geçe
hağ çalap gökden yere rahmet şaça
- 52b-13 mışr geri ni' metler şehre tola
ulı küçi hâş 'âm cümle güle
- 52b-14 şerbetdâr çün ta' biri hep diñledi
dédüginini fehm édüben añladı
- 52b-15 yūsufa alkış édüp hizmet eder
çıkdı zindāndan sulţāna gider
- 52b-16 sulţān eyedür nece yordı düşümüz
yā şerbetdâr eyü ola mı işimiz
- 52b-17 şerbetdâr dedi bir bir düş ta' birin
sulţān anı diñledi birbirin
- 52b-18 sulţān eyedür var getür ol yigidi
aņa tañrıdan gelisermiş nedi
- 53a-1 getür katumda otursun benüm
taht önünde yaraşur cân benüm
- 53a-2 görklü hil' at alup vargıl aņa
egnine geyürüp getür anı baņa
- 53a-3 dañı ana şor ki ne suç eyledi
baņa de aņa kim güç eyledi
- 53a-4 ben dañı anuñ hağkından geleyüm
tā ki aņa kim güç etmiş bileyüm
- 53a-5 sulţānuñ söziyle şerbetdâr varur
yūsufuñ önünde yüz yere urur
- 53a-6 dedi sulţān çok tañıyyat eyledi
saņa şorar ne suç etdi neyledi
- 53a-7 baņa gerek gizlemegil deyesin
kağular rengin gönülde boyasın
- 53a-8 yūsuf eyedür züleyhā bühtān eyledi
beni bunda ol perişān eyledi
- 53a-9 beni çok ekzedi rāzī olmadım
ol kığurduğı yere ben varmadım

- 53a-10 çünkü gördi ārām olmadım ben aña
zindāna qodı cefā kıldı baña
- 53a-11 kığıra sultān benüm suçum şora
ben mi suçlı yāhūd ol mıdur göre
- 53a-12 yedi yıldur bunda zindān tartarum
kim bunda beyle kenānlu görürüm
- 53a-13 yā şerbetdār budur suçum benüm
şora göre suçluyisem dōke qanım
- 53a-14 şerbetdār çün yūsufuñ gördi söziñ
geldi sultān qatında dēdi sözin
- 53a-15 çünkü sultān işidür işbu sözi
yūsufi esirgeyüp göyüñdi yūzi
- 53a-16 sultān ēydür yā şerbetdār tūt sözüm
yūsufa yavlaq göyüñdi özüm
- 53a-17 varuban züleyhāyı getürgil baña
yūsufuñ suçu nedür şorayum aña
- 53a-18 neye güç eyledi yūsufa göreyüm
nece suç etdi yūsufi şorayum
- 53b-1 varuban züleyhāyı getürürler
gelüben sultāna tapu kılırlar
- 53b-2 sultān ēydür yā züleyhā söylegil
saña ne suç étđi yūsuf dēgil
- 53b-3 züleyhā sultāndan utanup derledi
sözini gizlemedi bir bir dēdi
- 53b-4 züleyhā ēydür yā mālİK işbu yigit
şatun almışam qulum durur işit
- 53b-5 tañrı beni buña ‘ aşık eyledi
‘ aşq bunun gör ki beni neyledi
- 53b-6 çok yalvardım baña muṭī‘ olmadı
ben selām vėrdim selāmım almadı
- 53b-7 bühtān etdim zindāna qoydım bunu
ki gele kendüzine seve beni
- 53b-8 suçu yokdur bu yigidüñ yā emīr
‘ aşqına bu yigidüñ oldum esīr

- 53b-9 tã ölince severem bu yigidi ben
néderiseñ ét baña şimdi sen
- 53b-10 çünki sulţān bu aĥvāli bilür
züleyĥāyı ĳovuñ dēyüben buyurur
- 53b-11 züleyĥāyı sulţān söziyle sürdiler
mısr içinde anı yoĥsul ĳıldılar
- 53b-12 züleyĥā vardı bir baĳcada oturur
gör çalabım aña neler getirür
- 53b-13 neçe yıllar züleyĥā üstünde geçer
züleyĥānuñ görki ĥüsni hep uçar
- 53b-14 yūsufuñ ‘aşĳına dil biryān eder
dün gün ulayup giryān eder
- 53b-15 şol ĳadar aĳlar gözleri görmez olur
key ĳarır kim dizleri dërmez olur
- 53b-16 bir aĳaç eline alur hem dayanur
ĥalk arasında yürüyüp dilenür
- 53b-17 ‘aşĳ gör ki neçeleri zār eder
neçe başları ol aĳyār eder
- 53b-18 neçe taĥtı terk eder ‘āşık olan
ma‘şūkuñ ĥayālini hem-yār eder
- 54a-1 bu ‘aşĳ neçeleri mecnūn eyledi
neçeleri aldayup berdār eder
- 54a-2 ‘āşık ol kim ma‘şūkuñ şora gelem
aĥmaĳ olan ĳişi ‘aşĳdan ‘ār eder
- 54a-3 key ĥimārdur ol kim ‘aşĳı olmadı
zīrā medīne-yi ‘aşĳ inkār eder
- 54a-4 ‘āşık olan ĥiç öĳüt tutmaz olur
işine becidd olup isrār eder
- 54a-5 her kim ‘āşık olmadı yokdur bilün
‘āşık olan ĳişi ĥaĳĳı var eder
- 54a-6 ol mālīk-i reyyān buyurdu ĳullara
alasız altun ĳabaĳlar ellere
- 54a-7 neçe fersaĥ yolları hep tutdılar
ne ki sulţān dēdi anı etdiler

- 54a-8 sulṭān emriyle yūsufi aldılar
mālik-i reyyān ḳatına geldiler
- 54a-9 ol gūn anda naḡāreler urdılar
ulu begler el baḡlayup ṭurdılar
- 54a-10 yūsufi görür sulṭān ṭurı gelür
ḳarṣu varur yūsufuñ elin alur
- 54a-11 kendünüñ kürsisi altun idi
çaḡ-ı yan dürrile mercān idi
- 54a-12 kürsiyi yūsufuñ eline ḳodı
saña yaraşur yūsuf bu kürsī dedi
- 54a-13 yūsuf eydür ḡāşā benden kim varam
pādişāh kürsisine elim vuram
- 54a-14 saña yaraşur şāhım sen otur
bin benüm gibi ḳulluḡa sen getir
- 54a-15 sulṭān eydür ne dilegüñ var daḡı
yerine getüreyüm tañrı ḡaḳḳı
- 54a-16 yūsuf anda zindān ehlin diledi
pādişāh cümlesin azād eyledi
- 54a-17 zindān ehli ḳamusı ḳurtuldılar
yūsufa çoḡ du‘ālar ḳıldılar
- 54a-18 ol zamānda züleyḡā dul olmışdı
eri ölüp ḳarıp ḳalmışdı
- 54b-1 züleyḡānuñ ḡālin işāret eyledük
biz de andan çoḡ ḡikāyet eyledük
- 54b-2 züleyḡā ḡaça ṭaparidi ol zamān
züleyḡā ḡöñlinde yoḡdur ḡiç imān
- 54b-3 yūsuf anda geḡüben oturmadı
sulṭān anda dilegin vërmedi
- 54b-4 yūsuf eydür göreyüm çalap neder
andan şonra baña kürsī var
- 54b-5 böyle dërken gökden indi cebrā’ıl
dédi selām etdi rabb-ı celil
- 54b-6 anı sulṭān ḳıldım mışr iline
baḡlañuz altun ḳuşaḡ bêline

- 54b-7 yūsuf anda tahta geçüp oturur
taht öñünde sultān el bağlar durur
- 54b-8 yūsuf eyedür yā mālīk bir hācetim
ķabūl eyle var durur senden niyyetim
- 54b-9 ben dilerim ki haznedārın olam
mülk-i māluñuñ ķadrini ben kılam
- 54b-10 dēmedi yūsuf atama gidem
göndüresin gērü ben şama gidem
- 54b-11 tañrınuñ dilegi var idi
ol dilek anda yerine ērdi
- 54b-12 mālīk eyedür haznedārılık ne ola
senüñ gibi kişi dilek kıla
- 54b-13 ben seni gerek kim sultān kılam
bil ki beni saña fermān eyleyem
- 54b-14 sen yaraşursın bu mışr tahtına
leşkerine mülkine vü bahtına
- 54b-15 sultān olup tahtıma biñseñ gerek
mışr şehrin vañan ēdineseñ gerek
- 54b-16 yūsufi mālīke tañrı sevdürür
tahta geçürmege anı ēvdürür
- 54b-17 mālīk anda bildürür çavuşlara
kim varu bildürüñ eyle şāra
- 55a-1 bildüresiz yūsuf ilüñüñ sultāndur
mālīk-i reyyān anuñ ķulıdur
- 55a-2 ol çavuşlar şehir içine girdiler
her arada bir münādī ķıldılar
- 55a-3 kim yūsuf sultānıñuzdur bilesiz
ne kim ol dērse siz anı kılasız
- 55a-4 ilüñüñ şehriñ cümle ķavmi bildiler
ulu küçi ķutlulayu geldiler
- 55a-5 emdi yūsuf tahta geçüp oturur
mışr içinde yūsufuñ hūkmı yürür
- 55a-6 neyledi gör ki yūsufa çarķ-ı rabb
mālīki yūsufa eyledi sebeb

- 55a-7 mālīkūñ dūşin sebeb eyledi aña
mālīki kıl eyledi aña gör saña
- 55a-8 bilesin kim mālīkū 'l-melik ol durur
gāh diri kılur gāh öldürür
- 55a-9 bir gedāyı okuyup sultān kılur
yeddi ıqlīm halkına anı bildürür
- 55a-10 bir kişiyi dün gün giryān eder
bir kişiyi yıl on iki ay güldürür
- 55a-11 bir kişi var ev içi ni' met tırur
işdigi şerbetdār yedügi baldurur
- 55a-12 bir kişi kim döşek döşenür
ol biri gör ki düşeni güldürür
- 55a-13 bir kılunı kendüzine sevdürür
gece gündüz ' aşkla yeldürür
- 55a-14 bu kāmı nesnelere andan imiş
çeşm-i giryān ki rüh-ı handān imiş
- 55a-15 bize oldur cān kanadın açavuz
uçu uçu ol mekāna geçevüz
- 55a-16 ol mekāna geçmege kuvvet gerek
çeşm-i ' ibret içmege kuvvet gerek
- 55a-17 cān kuşuna perr-i bāl etsen gerek
uçu uçu cennete girsen gerek
- 55a-18 cānuñı bésle éresen menzile
çün érersen ne gerek anda dile
- 55a-19 cān gıdası evliyā isrār eder
gıll ü gışşdan kibr ü kīnden eder
- 55b-1 ten eşüñdür tenüñi semritmegil
nefsiñ emrin işleyüben getmegil
- 55b-2 meclisi bunda tamām eyleyelüm
gerü yūsuf sözini söyleyelüm
- 55b-3 çün muqarrir oldu mülket yūsufa
diñle imdi netdi ol cān-ı şafā
- 55b-4 eyledi emr çün tahıllar ekdiler
arpa buğday eküben māl dökdiler

- 55b-5 yeddi yıl bunlaruñ zevki bol
vêrür bunlara çalabım çok nüzül
- 55b-6 mısr şehrin hoş ‘ imâret eyledi
tahta binüp key ‘ adâlet eyledi
- 55b-7 yeddi yıl yūsuf ekinler ekdürür
develer yükledüben çekdürür
- 55b-8 çün yedi yıl geçdi ucuzlık ağı
anuñ ardınca gelür kızlık dağı
- 55b-9 yūsuf éydür ayruğ ekin ekmeñüz
emeğiz cümle şuya dökmeñüz
- 55b-10 yeddi yıldan yere şular tammaya
kuzıçuklar kırıla süd emmeye
- 55b-11 kurd u kuşlar cümle hayvân buñala
yüriyi yüriyi açlıktan öle
- 55b-12 çayır çemen kamusu kuruya
ulu küçi cümle hayvân yürüye
- 55b-13 ne dese yūsuf anda hep gelür
dedü gibi hem katı kızlık olur
- 55b-14 mısr kavmi kamusu buñaldılar
cem‘ olup yūsuf katına geldiler
- 55b-15 dediler ki yā yūsuf biz nêdelüm
hânümân döküp nêreye gidelüm
- 55b-16 yūsuf éydür getürüñ māl dirhem
şatun aluñ ben size buğday vèrem
- 55b-17 ol yıl çok sım ü zer getürdiler
bize buğday vèr dèyüp baş urdılar
- 56a-1 ol yıl aldıkların düketdiler
cem‘ olup yine yūsufa geldiler
- 56a-2 ikinci yıl ev kumāşın aldılar
tahlıl alup evlerine döndiler
- 56a-3 ol yıl unı dağı hep yediler
ev kumāşı dağı getdi dediler
- 56a-4 üçüncü yıl at u katır aldılar
gèrü yūsufuñ katına geldiler

- 56a-5 dördüncü yıl kıl karavaş kalmadı
kamusın vërdiler çäre olmadı
- 56a-6 beşinci yıl oğlın kızın getürür
kıl karavaş gibi yūsufa vërür
- 56a-7 dëdiler kim bize buğday vëresin
oğlumuzu kızımızı alasin
- 56a-8 altıncı yıl ikiledin geldiler
biti yazup yūsufa kıl oldılar
- 56a-9 gör çalabuñ kudretini neyledi
yūsufa mışr ilin kıl eyledi
- 56a-10 kıl iken yūsufi sultān eyledi
niçedür dertlülere dermān eyledi
- 56a-11 şabr olan her işi beyān eder
şabr her dertlere dermān eder
- 56a-12 yūsufuñ şabrını gör ki neyledi
anı mışr iline sultān eyledi
- 56a-13 sen dağı şabr edersen ey fetā
erişesin hūra kaşra cennete
- 56a-14 şabrıyla eyyüb erişdi şihhate
şabrıyla yūsuf erişdi mülkete
- 56a-15 hem şabrla kulları çalab sever
ol şabr sözlërdür ki yël kıovar
- 56a-16 yūsuf aña şabrıyla şāh olduysa
mişr tahtına oturup geldiyse
- 56a-17 sen dağı şabr eyle kim şāh olasin
çarh-ı felekden hem māh olasin
- 56b-1 söz öküşdür yūsufun esrārını
diñlegil eydeyüm envārını
- 56b-2 ol bāzırgān ki yūsufi almışdı
ihvetinden mışra getürmişdi
- 56b-3 ol dağı kırk oğlı ile beyle
kılı oldı yūsufuñ bitiyle
- 56b-4 cebrā ʿil gökden gëne işid gelür
tañrısından yūsufa selām vërür

- 56b-5   cebrā ʾīl ʿyǝdūr ʧalabım gōr nēder
ol gāfūr ol ʿalīm ol ḥabīrī
- 56b-6   ḳanı ol saña gelüp ḳulum dēyen
nece ḳul ʿtdük saña görgil ʿayān
- 56b-7   ḳuliken seni ṣahān ṣāh eyledi
luṭfını hem saña yoldaş eyledi
- 56b-8   gēne bir gün cebrā ʾīl indi yere
ki ʧalabdan yūsufa ḥaber vēre
- 56b-9   ʿytdi ey yūsuf ʧalab emr eyledi
benümle gōr ki saña söyledi
- 56b-10   dēdi kim yūsuf leşkerin cemʿ eylesün
mışr şehrinden ʧıḳuban yürisün
- 56b-11   ḳanḳı kişiyē kim uğraya
ḥabīb ʿdine anı ʧoylaya
- 56b-12   yūsuf işidür ʧünki cebrā ʾīl sözün
leşkerin cemʿ ʿder azın azın
- 56b-13   yūsufuḡ bir ṭāzī atı var idi
ḳamu atdan anı yeg sever idi
- 56b-14   ol atıḡ varidi hem bir ʿādeti
ʧıḳsa evden kişner idi hem ḳatı
- 56b-15   mışr ḥalkı ol atıḡ kişnedügin
aḡlarıdı ol atıḡ ne dēdügin
- 56b-16   cümlesi atlanurlarıdı atına
ḥāzır olurlardı yūsuf ḳatına
- 56b-17   ayda bir kez kişneridi ol atı
dērilürdi yanına leşker ḳatı
- 56b-18   bir gün oldı yene atı kişnedi
eyer uruḡ atıma tiz yürüḡ dēdi
- 57a-1   cemʿ olup leşker dērildi ḳatına
yūsuf-ı şiddiḳ bindi şol dem atına
- 57a-2   ulu küçi mīr ü leşker atlanur
yūsufuḡ sarāy yoluna varur
- 57a-3   iki yüz biḡ er öḡünce yürür
iki yüz biḡ daḡı ardında ṭurur

- 57a-4 her şağı şolı iki yüz biñ çeri
yeryüzi getürmez oldı leşkeri
- 57a-5 at ayağı altında ol gün yeryüzi
koptı bir katı göge çıkdı tozı
- 57a-6 koca yigit kamu yegrek idi
h̄āş ‘ām ulu küçi hem denk idi
- 57a-7 yūsuf ol gün leşkerin alur çıkar
kime uğrayam dēyü qarşu baqar
- 57a-8 gideriken bir ġarībe şataşur
beñzi şaru eski tonlar geyür
- 57a-9 ikileyü āh édüp yolda gider
yūsufa du‘ ā kı lup ikrām éder
- 57a-10 yūsuf anuñ baqmadı h̄iç yüzine
i‘ tibār etmedi hergiz sözine
- 57a-11 dēdi baña bu ġabīb nece ola
habīb oluban elinden ne gele
- 57a-12 ġor gördi h̄iç begenmedi anı
bilmedi kim devleti vērdi ġanī
- 57a-13 şol s̄ā‘ at yere indi cebrā’īl
dēdi yā yūsuf selām kıldı celīl
- 57a-14 yā yūsuf sağıncuñı döndüresin
ne dērüz saña kulağıñ urasın
- 57a-15 ol yigidi sen neçün begenmedüñ
aña selām vērüben dönmedüñ
- 57a-16 züleyhā bühtān étdügi vaqtin saña
eñsüñ enddi gözün oldı dört yaña
- 57a-17 bu oğlandur ki sen ġayrān iken
pādişāh öñünde bī-dermān iken
- 57b-1 iki aylık oğlan iken söyledi
pādişāh ġışmında seni āzād eyledi
- 57b-2 seni gerçek züleyhāyı kıldı yalan
vezirīñ oldur senün bilgil ‘ ayān
- 57b-3 çün bunu işiddi yūsuf tañladı
pādişāhın ġudretini añladı

- 57b-4 yūsuf anda tövbe istiğfār eder
ol yigidüñ elin aluban gider
- 57b-5 ol yigide dürlü ÷onlar eyledi
luşf-ı iħsānla hem anı ÷oyladı
- 57b-6 iletüp ħammāma andan yudılar
misk ˆ amber ile Őaçın urdılar
- 57b-7 gül Őuların Őaçdılar ÷onlarına
tā ki ol çirkīn kōkular arına
- 57b-8 yūsuf anı kendüye kıldı vezīr
dervīŐken oldı Şadr-ı kebīr
- 57b-9 tañrınınuñ vardur ˆ acāyib işleri
bayı kıılır yoħsul iken dervīŐleri
- 57b-10 neçe bayları döner yoħsul eder
kim dökülür gözlerinden yaşları
- 57b-11 gāħ Őitāyı ħayf eder ħayf-ı ħazīn
ķurı aĝaçdan bitürür yemiŐleri
- 57b-12 bir kişiye tarħana vērmez yeye
ol birine yaĝlu pirinc aşları
- 57b-13 ol biri bayaĝı geydüĝi dībāc-ı ħarīr
evi ÷olu lāˆ l yāķūt daŐları
- 57b-14 bir veli var bir pāre etmek bulmaz
menzīline ērdürür ķalmıŐları
- 57b-15 kendü zāħīr fiˆ l bāñın iŐlenür
cānuñı gör ki nece görür dişleri
- 57b-16 ol zamānda kim yūsuf sultānidi
gözsüz idi züleyhā bī-dermānidi
- 57b-17 bir etmek bulamaz kim ol yeye
ķarnı ÷oya rāħat ola uyuya
- 57b-18 bir kilīmi cübbe edinmiŐdi
ķarıp bir üĝüye dönmişdi
- 58a-1 ˆ aŐķ aña key Şaplalar urmiŐıdı
ħüsn-i defterin felek dürmıŐıdı
- 58a-2 dünyā hūblarınınuñ iŐi bu durur
Őoñ ucı hūbluķdan elin burur

- 58a-3 otı burup züleyhâ kuşak eyledi
beline kuşandı işid neyledi
- 58a-4 yūsufuñ seyrân-ı yolına varur
anda bir ev yapduruban oturur
- 58a-5 éydür yūsuf geçe ünin işidem
elim érmez yūsufa yâ pes nedem
- 58a-6 ayda bir kez yūsuf ol yolda geđer
züleyhanuñ cānı teninden uçar
- 58a-7 bir dul ‘ avrat anda varidi bele
turur idi anda züleyhâ eyle
- 58a-8 züleyhâ éydür aña ey benüm eşim
ey benüm nāzımı bilen ey yoldaşım
- 58a-9 ne vaqtin geđerise yūsuf baña dēgil
gizleme anı baña sen söylegil
- 58a-10 elüm alup yolına çıkar beni
tā fedā kılam aña bu cānı
- 58a-11 tā ki baña dege anuñ tozı
tā görür ola bu bī-çāre gözi
- 58a-12 bir gün oldı yūsuf atlanur gelür
ol qarıçık anı ırağdan görür
- 58a-13 züleyhāyı gelür evinden çıkarur
yede yede yūsufuñ öñüne varur
- 58a-14 züleyhâ başlar na‘ ra urur çağırur
yūsuf işidür at başın çeker durur
- 58a-15 yūsuf éydür görüñ kimdür çağıran
görüñ anı kim durur yolda kıalan
- 58a-16 züleyhāyı çevre baķup görmediler
geçdiler ol arada turmadılar
- 58a-17 züleyhâ ağlayu gerü eve gelür
eliyle başını uruban turur
- 58a-18 züleyhâ öñünde bir put varıdı
geçe gündüz ol puta tapardı
- 58b-1 gerü döner putuñ kıatına gelür
yüzini putuñ yere sürer durur

- 58b-2 bu nece yıldur kim saña ben taparam
kim kamu dileklerine ben erem
- 58b-3 yoğsul oldum saña tapandan beri
gözsüz oldum seni öpenden beri
- 58b-4 seni tañrı édünüben taparam
neyleyü ey put baña vèrün kerem
- 58b-5 bay idim yoğsul kılduñ sen beni
erli iken dul eyledüñ sen beni
- 58b-6 ma‘lum oldu tañrı degilsin bayık
tañrılığa nece olasin lâyıık
- 58b-7 tañrı oldur ki yeri gögi yaradur
ins ü cinnî melâ’ik diridür
- 58b-8 üstümüzde yeddi gögi döndürür
rahmetini gökden yere indürür
- 58b-9 yūsuf tapduğı çün oldu ‘azīz
kulum iken oldu mışra ‘azīz
- 58b-10 züleyhā anda hoş şahādet getirür
putunuñ boynuna ip tañar sürür
- 58b-11 iletüp bazārda ol putı şatar
‘aşkla islām yolını tutar
- 58b-12 gèrü gelüp eve girüp oturur
āh u zār eyleyüben o turur
- 58b-13 bunun üzerine bir ay geçer
gene yūsufuñ yolu andan geđer
- 58b-14 züleyhā evden çıkuban çağırur
işidür yūsuf atın çeker turur
- 58b-15 bir bağışdan züleyhāyı yūsuf görür
atınuñ başın çeker anda turur
- 58b-16 yūsuf éydür ne çağırduñ sen baña
yā karıçık ne dilersin dé baña
- 58b-17 yoğsul iseñ saña altun vèrem
yalın iseñ saña tonlar geyürem
- 59a-1 züleyhā éydür sözüm benüm añağıl
ben ne dèrsem saña sözüm dinlegil

- 59a-2 züleyhâ benüm bir baq ey şâh-ı cihân
kim cânım ‘ aşkıñ kıldım nihân
- 59a-3 gözsüz oldum ağlamakdan ey emîr
bu nece yıldur ‘ aşkına oldum esîr
- 59a-4 şimdi islâm dînine girdim ey şâh
beni nev-mîz eylemege senden haşâ
- 59a-5 tañrı birdür sen anuñ peygamberi
dînüñe girdüm senüñ oldum arı
- 59a-6 yūsuf anda züleyhānuñ diñler sözün
özi göyünüp ağladur qara gözün
- 59a-7 yūsuf eyedür ‘ aşkla bir nişân gerek
‘ aşq yolına vërmege bir cân gerek
- 59a-8 gerçek isen bir nişân göstüresin
andan ol maqşūduña sen eresin
- 59a-9 züleyhâ eyedür qamçıñı şungıl baña
ne nişân göstüre bu ‘ aşık saña
- 59a-10 qamçıyı elinden yūsuf uzadur
ulu küçi cümle leşker gözedür
- 59a-11 züleyhâ âh eder içinden od çıkar
yūsufuñ qamçısın elinde yaqar
- 59a-12 qamçı dutuşdı yanar yūsuf dutar
qorqudan qamçısın elinden atar
- 59a-13 eger yūsuf qamçısın atmayadı
eti tonu küllisi hep yanaydı
- 59a-14 züleyhâ eyedür bir dem sen qatlanmaduñ
qamçıñı atduñ yabana sen duymaduñ
- 59a-15 bunca yıldur ben bu oda yanaram
dün gün yanaram hem göyünürem
- 59a-16 etdi benüm hālimi anla bu gün
urmağıl yüregüme benüm döğün
- 59a-17 yūsuf eyedür var gerü git eviñe
māl mülküñi vërem gene saña
- 59b-1 züleyhâ dönüp gerü evine varur
şükr edüben yüzini yere urur

- 59b-2 dēdi ey alap baņa ērer meded
ne saņa beņzer ebed var ne aħad
- 59b-3 amularuņ iřini sensin dūzen
alan vėren oyan sensin bozan
- 59b-4 emdi benūm iřimi sen oņar
sil gėzūm yařın aķan oldu baķır
- 59b-5 ey amu dertlūlere dermān ılan
ey neçe yoħsullara iħsān ılan
- 59b-6 baņa daħı gėrū iħsān eylegil
yūregim derdine dermān eylegil
- 59b-7 gėne indi cebrā ʾil bir gūn yere
kim yūsufa ħaķķıņ emrin gėstūre
- 59b-8 ēydūr ey yūsuf selām eyler alab
zūleyħāyı esirgesūn ılsun aleb
- 59b-9 ol bī-āre ateşe yaķdı ōzin
diņlesin imden gėrū zūleyħā sėzin
- 59b-10 yūsuf ēydūr ey cebrā ʾil-i ħaķ
kim dā ʾimā okursın ħaķdan sebaķ
- 59b-11 gėzsūz olmiř arımıř olmiř ħaķīr
ħūsni mālı almamıř olmiř faķīr
- 59b-12 nicesi andan temennī ēdeyūm
řimdiden gerū anı ben nēdeyūm
- 59b-13 gėrū vardı cebrā ʾil ol ħāzrete
kim zūleyħānuņ iři andan bite
- 59b-14 dēdi ey alap cūmle nihān
āřikāredūr atuņda bir bir ʿ ayān
- 59b-15 ne ola kim sen anı bilmeyesin
derde lāyıķ devāsın ılmayasın
- 59b-16 yūsuf ēydūr zūleyħāyı nece alam
arımıř gėzsūz olmiř ne ılam
- 59b-17 Çalab ēydūr cebrā ʾile gerū var
gėstūrem yūsufa ħūsni řorar
- 60a-1 zūleyħāyı yūsuf ıġırsun evine
udretim gėstūreyūm aņlayana

- 60a-2 el getürüben yūsuf kılsun du‘ ā
ol nebīdür du‘ āsı göge ağa
- 60a-3 kişi şalup züleyhāyı getürdiler
halvet olup halkı kamu sürdiler
- 60a-4 cebrā’ıl ile yūsuf anda turur
züleyhānuñ gözine kanadın urur
- 60a-5 çünki cebrā’ıl kanadı tokınur
züleyhānuñ görmez gözi yene görür
- 60a-6 on iki yaşında kız oğlan olur
yūsuf anı görüben hayrān olur
- 60a-7 ol yanağlar şafireye dönmişdi
ol teni kim katre olmuşıdı
- 60a-8 gerü açıldı yanağı gülleri
zāhir oldı arada bülbülleri
- 60a-9 gerü boyı ince dala beñzer idi
kaşları dağı hilāle beñzeridi
- 60a-10 bağıdı gördi yūsuf züleyhā yüzün
āh edüp tahtından atdı kendüzün
- 60a-11 yūsuf eyedür yā züleyhā söylegil
rāzī olduñ mı alayum sen değıl
- 60a-12 züleyhā eyedür rāzī oldum ben saña
bu nece luğf eyledi çalabım saña
- 60a-13 yūsuf eyedür māliki kığırıñ baña
gele nikāh eyleye bunı baña
- 60a-14 geldi mālīk züleyhāyı kıldı helāl
nikāhıyla olur ‘ avratlar helāl
- 60a-15 hoş düğün eyledi gerü gerdege
züleyhā ile kim murādına dege
- 60a-16 ol gece züleyhāyla yūsuf beyle
neylediler birbiriyle kim bile
- 60a-17 züleyhā bāğ-vāncı yūsufuñ bağına
şeftalüler düşürür döne döne
- 60a-18 gāh gülüñ destisine şunar elin
gāh benefşe gāh gāh sünbülün

- 60b-1 gāh züleyhā yūsufi tutariken ışırrur
neler etdüñ dèyüben baña sevür
- 60b-2 ben daḡı bu gèce kīnüm alayum
bağça ḡalvet saña neler kılayum
- 60b-3 şubḡ degin ikisi oynaşdılar
birbirinden ḡoş murādın aldılar
- 60b-4 züleyhāyı gör kız oḡlan durur henüz
yūsuf éydür kim ‘acebdür bu rumüz
- 60b-5 yūsuf éydür senüñ erüñ vardı
bilürüm ki key katı sever idi
- 60b-6 bu kız oḡlan olduḡın senüñ neden
éydi véresin baña ey pür-fettān
- 60b-7 züleyhā éydür taḡrı beni şaḡladı
ol baña degmedi hergiz bekledi
- 60b-8 bir perī kıızı dā ’im gelür idi
anuḡla anda bir olur idi
- 60b-9 ol kāfir beni ol şanurıdı
anuḡla göñli eglenür idi
- 60b-10 yūsuf éydür züleyhāyı ey bī-vefā
ol güni aḡar mısın ey pür-şafā
- 60b-11 cem‘ oldı mışruḡ ḡātūnları
bunlara vérdüñ ḡil‘ at tonları
- 60b-12 beni görüp ellerin toḡradılar
gördüñ imdi key neye uğradılar
- 60b-13 şükr ol vaḡtın beni azdurmaduḡ
şamuya koyup cānım yandurmaduḡ
- 60b-14 züleyhā éydür yā yūsuf işbu sözi
söyleme baña utandırma özüm
- 60b-15 bāri züleyhā yūsufa oldı ḡelāl
getdi aradan bu cümle kı̄l ü kı̄āl
- 60b-16 züleyhādan on iki oḡlı olur
kim benī isrā ’ile erkān olur
- 60b-17 züleyhā şabrıla érişdi ma‘ şūḡa
sen daḡı şabr ét éresin ḡālīḡa

- 61a-1 züleyhâ şabrı buldı ma' şūkı
şabr eden kişi erer haķķa
- 61a-2 ' aşıķa ' aşķ yeri hem-rāh ola
hādī vü nef' i şādık şādıķa
- 61a-3 işbu şādık ' aşķ kimde varise
fāni olmadı bunlar oldı beķā
- 61a-4 söyle fakī daķı yūsuf bostānın
inşā 'llāh nazm ede tezcek çıķa
- HİKĀYET-İ YA' KŪB**
- 61a-5 ol zamān kim züleyhâ yūsufa varur
ken' ān ili ķatı kızlık olur
- 61a-6 ya' ķŭb ile ya' ķŭbuķ oğlanları
ol yıl içinde buńaldı cānları
- 61a-7 ya' ķŭb oğlanların cem' eyledi
bunlara birķaç kelici söyledi
- 61a-8 dedı kim bunda yiyecek yoķ durur
mışır içinde illā buğday çoķ durur
- 61a-9 mışır şehrine duruban varasız
ki buńalduķ anda buđday alasız
- 61a-10 andan artuķ yerde buğday yoķ durur
mışır şāhında buğday çoķ durur
- 61a-11 on bir oğlandan birin evde ķodi
mışıra getmege onunı oķudi
- 61a-12 şem' ūn ile yehŭzā oķudi
bunlara birķaç naşihat eyledi
- 61a-13 sulţāna benden zemīn pos edesiz
tańrı bir durur dēyŭben gidesiz
- 61a-14 inşā 'allāh ol size buğday vere
gŭnlińizi hoş edŭben gŭndŭre
- 61a-15 űper ķucar ya' ķŭb ođlanlarını
gŭndŭrŭben çıķdılar cānlar cānı
- 61a-16 dŭn gŭn yola gidŭp sŭrdiler
varuban mışır şehrine girdiler
- 61a-17 onı daķı bir şoķaķda yŭrŭr
gideriken yolları bir yere varur

- 61b-1 gördiler kim bir yüce köşk ü sarây
pencerede görünür bir görklü ay
- 61b-2 cem^ç oluban ol arada tırdılar
her birisi hayrân olup kaldılar
- 61b-3 yūsuf anda bakıp anları görür
âh édüben çağırur na^ç ra urur
- 61b-4 ^çaklı geldi başına gör nêder
ol arada düşüben ^çaklı gider
- 61b-5 pencerede bildi ol kardaşların
dökdi kıara gözlerinden yaşların
- 61b-6 şordı vardı yūsufa ebū hasan
gêne ağlatduñ bu gözlerini sen
- 61b-7 saña ne oldı ki uğunduñ bu gün
sultân iken kayguya dalduñ bu gün
- 61b-8 yūsuf éydür vezîre tırasın
şol gelenleriñ kıatına varasın
- 61b-9 bunlardan sor ki bunlar nêrden gelür
yâ dımışkıdan yâhūd ken^ç anda gelür
- 61b-10 hele bunlar şimdi yoldan geldiler
yürüyüben hâllerinden kıldılar
- 61b-11 bunları al bunda sarāya getür
yeyip içüp bir dem anda otur
- 61b-12 yūsuf emriyle vezîr varur getürür
köşkten iner varur anları görür
- 61b-13 bunları alup sarāya getürür
her birini bir tekkeye geçürür
- 61b-14 etmek helvā pirinc ile aş
dökdi öñlerine ger dürli lavaş
- 61b-15 şol kıadar ni^ç met yedürdi anlara
tıydı bunlar hoş lañif büryānlara
- 61b-16 her biri hayrân olup tañladılar
tañrınuñ kıudretiñi añladılar
- 61b-17 dediler ki işbu pâdişāh bizi
kıatı hoş tıtdı ^çaceb nedür sözi

- 62a-1   yoğsa bizi key bezirgān mı şanur
yükimizi dürr-i mercān mı şanur
- 62a-2   yükimiz kıara kıura geçe göçe
geydüğimiz çuğa ‘ abā uçdan uça
- 62a-3   şem‘ ün arada duruban söyledi
ol dağı birkaç kelecı eyledi
- 62a-4   işbu kişı atamuzı işidür
ibrāhım oğıl deýü hoş kişidür
- 62a-5   bize andan ötüri ikrām eder
yoğsa bizüm gibi yoğsulı neder
- 62a-6   döndi yehūzā ulu kıardaşları
işbu sultān bize dürlü aşları
- 62a-7   bişürüben yedürdi bunda bize
deyelüm ma‘ nāsını nedür size
- 62a-8   gördi tonumuz bizüm key hākīr
key za‘ if key hafif key fakīr
- 62a-9   şefkat etdi bizi bunda okudı
dürlü aşlar dökdi helvā kıodı
- 62a-10   anuğün bizi bu ağırladı
geldi bizümile aşlardan yedi
- 62a-11   ol kelāmı kim bular eylediler
gelüp anı yūsufa söylediler
- 62a-12   kendüyi tutmadı yūsuf ağladı
āh edüben cigerini tağladı
- 62a-13   yūsuf ol kıardaşların sekizin
bilmişdi illā anuğ ikisin
- 62a-14   bilmedi ol iki kıardaşını
ol iki ‘ aziz yoldaşını
- 62a-15   dedi yā sübhān ‘ aceb ne kişidür
kim benüm kıardaşlarımın işidür
- 62a-16   bunu derken cebrā ‘ il indi yere
kim ol iki kişiden haber vere
- 62b-1   dedi ey yūsuf yehūzā kıardaşın
budur ol oğlaniken yoldaşın

- 62b-2 ol birisi ardaş durur saa
adı Şem' ũn aasın sen yaa
- 62b-3 yũsuf oqluna buyurdu Şol sŕ at
dedi bunları al bir yere ilet
- 62b-4 bunları ikiledin onuklağıl
bunların gŕnũllerin sen Őaqlađıl
- 62b-5 alara Şeker Őerbeti iũrũn
işbu helvŕ dũrlũ ni' metler vŕrũn
- 62b-6 dedũ gibi bunları oyladılar
ũrmet-i i' zŕz-ı ikrŕm eyledi
- 62b-7 bunlar anda yemek imekde alur
yũsuf dŕ'im anlara ' izzet ılır
- 62b-8 bunlara arşu mışr yosulların
cem' ederdi dŕ'imŕ yosulların
- 62b-9 bunları evlere oyarlar idi
ulu kũi hem Őayrulardı
- 62b-10 ol halk Şağışınca etmegi
biŐũrũr ũleŐdũrũr mışr begi
- 62b-11 ya' ũbu oğlanları bunu gŕrũr
her birisi bu işe aa alur
- 62b-12 dediler kim ne gŕrklũ Őŕh olur
her bir işde necesi ŕgŕh olur
- 62b-13 birbirine baıŐup ŐŕyleŐdiler
her birisi bir kelecı adılar
- 62b-14 dediler kim bunda aŐlı bahŕsı
bi iki yũz aca durur vŕresi
- 62b-15 işbu ızlıda bunca yedũrũr
kendũye Őũkr ũ Őenŕlar dedũrũr
- 62b-16 buncılayın bir cŕmerd anda ola
varise gŕne meger bunda ola
- 62b-17 yũzi gŕkcek Őŕzi Őirŕn ulı oş
luf-ı isŕnı hem ulı oş
- 63a-1 her birisi yũsufi med eyledi
ũsnini vũ ulını Őer eyledi

- 63a-2 andan sonra yūsuf örtüdi yüzün
bunlar söz eyledi kendüzin
- 63a-3 köşkten inüp geldi arkadaşlarına
şora göre hâllerin işlerine
- 63a-4 yūsuf éydür ey yigitler hâliñüz
baña söyleñüz ahvâliñüz
- 63a-5 kaçkı iklimden gelürsüz bu yola
söyleyesiz söylemedin kim bile
- 63a-6 kimiñ oğlanlarısız vaşf édesiz
baña esrârıñuzdan keşf édesiz
- 63a-7 onuñuz dahı kamu arkadaş mısız
yoksa kervân ehli yoldaş mısız
- 63a-8 yeyüp içüp bunda çok durmayasız
bana ihbârıñızı bildirmeyesiz
- 63a-9 kaç arkadaşlarsız baña söyleyesiz
gizlemeyüp hâliñiz vaşf édesiz
- 63a-10 bunlar éydür cümlemüz ken' ânîyüz
ol risâlet bahırınñ mercânıyuz
- 63a-11 atamız ya' kûb peygamber durur
kim benî isrâ' ile rehber durur
- 63a-12 ibn-i yâ' mindür birimizin adı
anı bizüm atamız evde kodı
- 63a-13 bir küçücük arkadaşımız vardı
atamız anı katı sever idi
- 63a-14 atamuza anuñ ' aşk yâriydi
hüsn içinde bî-nazîr idi
- 63a-15 adı yūşuf idi tağda kurt yedi
atamız anuñçün guşsa yedi
- 63a-16 yūsuf éydür hey necedür söziñüz
eyü söyleñ devşürüñ kendüñüz
- 63a-17 bir kişi kim kendü peygamber ola
sevgüsi gerek kim berâber ola
- 63b-1 anlar éydür sen anı göreydün
mısr ilin bir nazardan véreydün

- 63b-2 atamız anuñ Şimdi derdiyle
ağlamağdan gözleri vrdi yele
- 63b-3 Şimdi gözsüz oldu evde oturur
ysufuñ adın añuban āh urur
- 63b-4 ysuf anlaruñ ddgin añladı
cān içinde āh dben iñledi
- 63b-5 ysuf ydr ey yigitler drilñ
mālñuz getürüp buğday alñuz
- 63b-6 iki yüz biñ dirhem hem ıķardılar
ysufa buğday bahāsı vrdiler
- 63b-7 ysuf ydr getürüñ uvallñuz
aķcañuza göre buğday vrevz
- 63b-8 ysufa çuvalların getürdiler
du' ā kılup ķarşusına vardılar
- 63b-9 buğday tldurdı uvallarına
bunları yolladı illerine
- 63b-10 buğda içinde gerü akcaların
gizledi zrā bilürdi ĥāllerin
- 63b-11 geldiler çuvallarını diñeldiler
ykledben develerin gitdiler
- 63b-12 gitmişiken bunları gerü oķur
ķorķudan her biri oldu ĥaķr
- 63b-13 ddiler kim bizi nen döndürür
ikiledin meger bizi göndürür
- 63b-14 vardılar ikrām dben trdılar
ne buyurursın dyben şordılar
- 63b-15 yşuf ydr çünki anda varasız
atañuzuñ görklü yüzin göresiz
- 63b-16 benden aña oķ selām eyleyesiz
ne dyelm luţfuñuz söyleyesiz
- 63b-17 gerü dönüben baña gelrseñz
gelüben benden taĥıl alursñuz
- 64a-1 ibn-i yā 'min daĥı alup gelüñüz
daĥı benden dürlü ni' met alñuz

- 64a-2 sizi görenden beri sevdim sizi
anda varup zinhār unutmañ bizi
- 64a-3 anı dañı getürüñ tā ki görem
gène size èyü buğdaylar vèrem
- 64a-4 dañı bunlar yola girüp gitdiler
kanı ilden kaldılar şāre gitdiler
- 64a-5 ol ilüñ kavmi buları hoş tutar
hürmet èder birbirinden dañı bèter
- 64a-6 bunlar mışra gelür iken bizi
söylemediler bize kimse sözi
- 64a-7 her biri fikr èdüben söyledi
her birisi ta' accüb eyledi
- 64a-8 dediler ki bize bir ' ālī nazīr
ol nazardandur bize bu kār u bār
- 64a-9 yūsufuñ görklü koqusu bunlara
eşer etmişdi şehrdè anlara
- 64a-10 iblīs ol koquyı tutdı bağladı
geldi yolda meger hīle eyledi
- 64a-11 bunlaruñ zeninden ol koquları
şahh kıldı boş kıldı bunları
- 64a-12 tā ki ya' kūb ol koquyı bilmeye
yūsufi isteyü mışra gelmeye
- 64a-13 arqurı çıkdı bunaruñ yolına
kim èriser ol la' inüñ fi' line
- 64a-14 na' ra urur çağırur duruñ duruñ
kançarudan gelürsüz haber vèrüñ
- 64a-15 bunlar èydür biz mışrdan gelürüz
bizi eglemegil yolda kaluruz
- 64a-16 iblīs anlardan yūsufuñ koqusın
şahh kıldı ol şakī ol bī-dīn
- 64a-17 çünkü bunlar evlerine geldiler
ataların sağ esen buldılar
- 64a-18 ataların dest-püş eylediler
nètesin ata dèyüben şordılar

- 64b-1 ya' k̄ūb anları görüben güler
bunlar éydür atamız nite güler
- 64b-2 güler iken gerü döndi ağladı
āh édüben yüregini tağladı
- 64b-3 dēdiler kim göricek bizi ata
güldüñ şimdi ağlamak durur nite
- 64b-4 ya' k̄ūb éydür çünkü gördüm yüziñüz
çün işitdim ol şekerden söziñüz
- 64b-5 sizden érdi burnuma hoş rāyiha
ruḥ-ı reyḥān buldı cümle cāyiha
- 64b-6 bārī cennet şandı cānım ol yeli
kafeşde oynatdı cānım bülbüli
- 64b-7 şonrā geldi cānıma çirkīn koḡu
ol koḡudan ağladım tañrı ḡaḡkı
- 64b-8 ya' k̄ūb oḡlanlarına dönüp şorar
mışr şehrinden baña vērüñ ḡaber
- 64b-9 mışr şehr-şāḡ ehli imān mıdur
siz neye taparsız andan mıdur
- 64b-10 size buḡday vērđi mi söyleñ baña
luḡf-ı iḡsānını şerḡ eyleñ baña
- 64b-11 bunlar éydür ey ata diñle sözi
ḡürmet étdi ḡatı ḡoş tutdı bizi
- 64b-12 dīni islām dīnidür ey atamız
oḡur şuḡf-ı ibrahīm anlaruz
- 64b-13 cümlemüzi oḡuyuban toyladı
dile gelmez çok keremler eyledi
- 64b-14 bize dēdi çünkü gerü gelesiz
ḡatıñuzda bir dilek var bilesiz
- 64b-15 ibn-i yā 'mīni bile getürüñ ben görem
aña daḡı altun buḡday ben vërem
- 64b-16 illā dün gün bizden seni şorar
nētedür ol ḡayḡulardan bī-başar
- 64b-17 emdi bizden ibn-i yā 'mīni diler
yā ata söyledük işbudur ḡaber

- 65a-1 dèdi bize ibn-i yā 'mīni aluḡ
baḡa degin anuḡla siz geluḡ
- 65a-2 emdi ata ne buyurursın sen bize
tā kim ol sultān ne dèdük size
- 65a-3 ya' kũb èydür ol bir oḡlum aldıḡuz
ḡurda yedürüp yabana Őaldıḡuz
- 65a-4 geldüḡüz ki bunı daḡı alasıḡuz
ikiledin bizi maḡzũn ḡoyasız
- 65a-5 ol birinüḡ derdi daḡı getmedi
yüregimüḡ zaḡmı henüz getmedi
- 65a-6 gène bunı daḡı alup gidesiz
daḡı bêter beni dertlü èdesiz
- 65a-7 ey oḡullar bunı baḡa söylemeḡ
vèrmezem bunı size ayruḡ dilemeḡ
- 65a-8 bunlar èydür gerçèk èdersenḡ baba
emegimiz ḡılmaḡıl bizüm hebā
- 65a-9 Őuḡf-ı ibrahīme and vèrgil bize
inŐā 'allāh uymayavuz iblise
- 65a-10 taḡrıya ıŐmarlayup vèrgil anı
taḡrı bu kez hem sevündüre seni
- 65a-11 vèrdi ya' kũb sözlerini Őımadı
bunlara ayruḡ kelecı dèmedi
- 65a-12 ya' kũb èydür ḡanı siziḡ buḡdayıḡuz
döküḡ anı kīle yük yük Őayıḡuz
- 65a-13 dèrilüp çuvallarını aÇdılar
her birinüḡ aḡız baḡın ŐeŐdiler
- 65a-14 aḡçaları gerü çuvaldan çıkar
sevnüşüben birbirlerine baḡar
- 65a-15 ya' kũb anı işidüben neyledi
başına elin uruban söyledi
- 65a-16 çün bizüm vèrdüḡimiz begenmedi
gizledi aḡcayı size dèmedi
- 65a-17 emdi aluḡ ibn-i yā 'mīni varuḡ
gerü ne dèrse ol mālİK siz görüḡ

- 65a-18 ibn-i yā 'mīni aluban getdiler
ışid anda kim bunlar netdiler
- 65b-1 ya' k̄ūb éydür size vardur bir sözüm
ķayġu birle görmez oldu bu gözüm
- 65b-2 şaġ esen çünki mışra varasız
ol mışr şehrin baķuban göresiz
- 65b-3 bir şoķaķda cümleñüz girmeyesiz
bir arada dērilüp tırmayasız
- 65b-4 her biriñüz ikin ikin olasız
mışr şehrine sulţān ķatına varasız
- 65b-5 bir şoķaķda cem' olup durursañuz
şehr içine girüben yürürseñüz
- 65b-6 bir arada çünki sizi göreler
ne yigitlerdür dēyüben şoralar
- 65b-7 ķardaşuz dēyü cevāb eyleyesiz
dildeki size baņa söyleyesiz
- 65b-8 dēdiler ata ne dērseñ dutaruz
emriñi dutup du' āñı öterüz
- 65b-9 bunu dēyüp yola 'azm eylediler
kūh-ı şahrā taġı taşdan geşdiler
- 65b-10 érdiler mışruñ öñünde tırdılar
her ikisi bir ķapudan girdiler
- 65b-11 ibn-i yā 'mīni yalġuz ķodılar
sen daġı bu ķapudan gir dēdiler
- 65b-12 giresin sulţān ķatına varavuz
bir uğurdan pādişāh görevüz
- 65b-13 ibn-i yā 'mīn bāb-ı ken'ānda girür
ol gün ol şoķāķ içinde yürür
- 65b-14 her kime uğrasa şorar yol ķandadur
şorduġına kim ġoca ġarmandadur
- 65b-15 kimse bilmez ibn-i yā 'mīn dilin
gide gide azdı yol tıtdı bēlin
- 65b-16 zīrā bunuñ dili 'imrān dilidür
hem daġı illeri ken'ān ilidür

- 65b-17 ibn-i yā 'mīn hayretde alur aqladı
ben bu Şehirde yolum azdı dēdi
- 65b-18 Şol sā' at indi alapdan cebrā 'il
yūsufa selām ıldı ēydür ki bil
- 66a-1 ibn-i yā 'mīn geldi arşu varasın
asretidür varup anı gōresin
- 66a-2 oŐayu oŐayu alup gelesin
sarāyına girūben Őāz olasın
- 66a-3 deveye binüp tonu degūŐuresin
yolu azmaya tezcek ēresin
- 66a-4 bindi yūsuf deveye sūrdi gelür
gelūben Őoada ardaŐın bulur
- 66a-5 niāb örtdi yüzini gōstürmedi
varur iken gōzi yaşı tırmadı
- 66a-6 ün atına vardı hoş vērdi selām
dēdi ey yigit nedür enām
- 66a-7 dēdi ey yigit baa sōyleyesin
kendü hālinden hıāyet eylesesin
- 66a-8 yērū yurdu dīnū nedür
kimi aŐlıŐı adu nedür
- 66a-9 seni gōrenden beri sevdim seni
zīrā gōrklü hıa olmışsın ğanī
- 66a-10 ibn-i yā 'mīn sōze geldi sōyledi
ya' ūb oğlıyım dēyūben Őerh eyledi
- 66a-11 baa gōster sultānu tahtı gōrem
kerem eyle tā ki ben anda varam
- 66a-12 ibn-i yā 'mīn ēydür sen ne bildū 'imrān dilin
ne bilürse gōrmedū ken' ān ilin
- 66a-13 yūsuf ēydür ilimiz ken' ān durur
toğduğumuz yer ezelden ol durur
- 66a-14 yosa ne bilürdüm ben bu dili
hele gōrdüm gül yüzünü būlbūli
- 66a-15 yūsuf anda bilerzügin ıarur
ibn-i yā 'mīne anı Őunı vērür

- 66a-16 la' l-i yā'kūt cevher taşların
işlemişler ol bilerzük başların
- 66a-17 ibn-i yā'mīn anı görüp sevinür
şunup alup anı koluna urur
- 66a-18 yūsuf éydür dağı var mı yoldaşın
kardaşın eşin yāriñ yoldaşın
- 66b-1 ibn-i yā'mīn éydür on bir kardaşımız
mışra geldük dağı eşi yoldaşuz
- 66b-2 atamız bize vaşiyet eyledi
her birimize okuyup söyledi
- 66b-3 bize dedi çünkü mışra varasız
her biriñüz bir kapudan giresiz
- 66b-4 tā ki size halkın gözi degmeye
toğrı yoldan çıkaruban egmeye
- 66b-5 'acebā ben bunları kandan bulam
cem' olup sultānuñ kapusına varam
- 66b-6 yūsuf éydür gel gidelüm benümle
anları bulup alup gelem saña
- 66b-7 yūsuf anı aluban köşke varur
kamu kardaşların anda görür
- 66b-8 yūsuf éydür işde ihvetün durur
bunı dēyüp karşı yüzün burur
- 66b-9 yūsuf éydür seni kardaşlaruña
uş getürdüm seni yoldaşlaruña
- 66b-10 ibn-i yā'mīn éydür ey görklü herif
vāy gökçek sözi tatlu şerif
- 66b-11 seni görenden beri sevdim seni
zīrā görklü hulka olmışsın ğanī
- 66b-12 tatlu dilün beni 'āşık eyledi
rūhıma vērdi kuvvet söyledi
- 66b-13 dilemezem ki cānım senden ayrıla
nēte ola cānı cāndan ayrıla
- 66b-14 seni görenden beri yüregim oynadı
cigerim içinde kânım kâynadı

- 66b-15 ey neçe Һasretleri Һavuřduran
neçeleri ağlariken güldüren
- 66b-16 ey neçeleri ayruyken vāřıl eden
neçeleri ümüzine irdüren
- 66b-17 Һamu renc ü Һākimi sensin hudā
ey neçe dertlülere dermān veren
- 66b-18 neçelerüň Һacetin revā kılan
ey neçelere bunca dürlü dert veren
- 67a-1 neçeleri ğāfil edüp azduran
ey neçe gözsüzlere yol gösteren
- 67a-2 neçe Һalkıñ bilüriken fi‘ lini
raĥmetiñ cümleye āsān veren
- 67a-3 ey raĥim ey kerim ey ‘ alim
sensin ol Һamuya dilek veren
- 67a-4 ibn-i yā ‘mīn eytdi Һardařların
isteyüben buldı yoldaşların
- 67a-5 ibn-i yā ‘mīn iĥvetle buluşur
birbirinüň Һāllerini řoruřur
- 67a-6 şordılar kim ibn-i yā ‘mīn Һandasın
hele řimdi Һoř güldüň Һandesin
- 67a-7 yūsuf ölerden beri gülmediñ
ĥatımuza buncılayın gelmediñ
- 67a-8 ibn-i yā ‘mīn eydür ey devletlülerim
ma‘ den-i Һulķ-ı řafā iĥvetlerim
- 67a-9 gelüriken bir yigide uğradım
yolım azdı baņa yol göster dedim
- 67a-10 luş-ı Һulķıla baņa ol söyledi
nece vaşf edem ki baņa neyledi
- 67a-11 söyledi ‘ imrānıce anda baņa
ĥorĥmađıl yolu gösterem ben saņa
- 67a-12 hem Һolundan bir bilerzik Һıĥarur
güle güle getürüp baņa verür
- 67a-13 dedi Һardařlarıña iletem seni
yoldaş oldu size getürdi beni

- 67a-14 anı görenden bu cânım oldu şād
görmedim ancılayın görklü nihād
- 67a-15 yehūzā éydür işbu sözüñ hep yalan
kanı ol bilerzük göster ‘ayān
- 67a-16 ibn-i yā’min bilerzügi çıkarur
yehūzānuñ eline şunu vèrür
- 67a-17 yehūzā tutup anı elinden alur
ağarı beri baķuban anı görür
- 67a-18 dèdi kim bu sırça bilerzük durur
fi‘l-hāl alup anı қoluna urur
- 67b-1 rümil anı görüben durı gelür
қardaşı қolını tutuban görür
- 67b-2 aradı anı қolında bulmadı
ḥayrān olup nèdesini bilmedi
- 67b-3 rümil éydür ol bilerzük қandadur
ibn-i yā’min éydür uşda bundadur
- 67b-4 aluban қolına geçürdi ol anı
ibn-i yā’minüñ melül oldı cânı
- 67b-5 yekine çekdi қolını oturur
қolında şıfr bilerzügin görür
- 67b-6 gördi gitmiş қolı boş durur
éydür işbu ne ‘acāyib iş durur
- 67b-7 durdılar bilerzügi aradılar
ibn-i yā’minüñ қolında gördiler
- 67b-8 cümle қardaşlar alup daқındılar
çün bu aḥvāli қamusı tıydılar
- 67b-9 қamu senden gider issine varur
ibn-i yā’min қolına varur tırur
- 67b-10 daḥı kimse eylemedi kıl u қāl
dèdiler kim bilerzük saña ḥelāl
- 67b-11 gördiler kim ol ḥakīm-i raķīb
ibn-i yā’mine bağışladı naşīb
- 67b-12 sākın olup қamusı dek durdılar
birbirine қamu ögüt vèrdiler

- 67b-13 dèdiler kim ayruḡ anı dilemeḡ
ol bilerzük aḡa degdi söylemeḡ
- 67b-14 devleti taḡrı vèrür her bir ere
ḡıymeti allāh vèrür her bir cevhere
- 67b-15 fā' il-i muṡlāḡ durur fi' linde ol
zīr-i şafā vèrür şadefde dürrlere
- 67b-16 şādıḡa şıdḡını ruhbān èder ol
yol vèrmez hergiz ol mengülere
- 67b-17 güle rengü müşḡ ü ' anbere ḡoḡı
vèrdi allāh boyı serv-i ' ar' ara
- 68a-1 ' ād ḡavmini helāk eyledi yèl
ḡün buyurdi taḡrı rīḡ-i şarşara
- 68a-2 ' ömeri gör kim nece şaldı gürzini
ka' beden şaldı doḡundi ḡayşere
- 68a-3 bir taş olur kim bahāsı iki pul
bir taş olur ḡıymeti yüz biḡ zerre
- 68a-4 ḡoḡ süleymān geldi dünyāya dèsem
illā ḡükm eylemedi ol leşkere
- 68a-5 illā dāvud oḡlı süleymānı gör
ḡükm ḡıldı cümle ins ü dèvlere
- 68a-6 taḡtını yèl-i havāda götürürdi
bulmadı ol daḡı mevte çāre
- 68a-7 ḡoḡ ' ālī şūretlü erler geldiler
benzemediler ' aliyy-i ḡaydāra
- 68a-8 bir nazardan yıḡdı ḡayber ḡal' asın
neler ḡıldı ol nebī ḡaybere
- 68a-9 yerlere daḡı şeref vèrmiş durur
nitekim vèrdi şeref yaḡmurlara
- 68a-10 yeri göḡi şāha muḡammed merḡadı
kim muḡammed vèrdi arḡasın yere
- 68a-11 ol resül yatur faḡr èdesiz
cümleye ḡūrī ḡuşūr-ı kevsere
- 68a-12 ḡanı ḡulaḡ kim öḡüdüm ṡutasın
ma' rifet issi olasın bī-çāre

- 68a-13 aňlayasın bilesin kendüzüñi
kim nedensin neye geldüñ bu şāre
- 68a-14 bu şāre girdiñse bir çāre ét
tā éresin bir şāhib-dil servere
- 68a-15 işbu çok ‘azizler var durur
ādemiseñ yüri anları ara
- 68a-16 kader döne anları bulmaq gerek
bendi tut gāfil olma ey yāre
- 68a-17 her gün ol diler da‘vet éder
neçün uyup getmeyesin dilire
- 68b-1 emdi kılalum bir hoş ‘ayān
istimā‘ ét gāflete yatma uyan
- 68b-2 yūsuf anda bir sarāy yapup düzer
kendü ile atayı bile yazar
- 68b-3 atasından nece ayrılduğunu
kuyuya girüp nolduğunu
- 68b-4 qardaşları varuban şatdüğünü
aňa üç dürlü ‘ayb daqduğunu
- 68b-5 ol sarāy içinde bir bir düzdürür
naqş édüp pınarlara yazdurur
- 68b-6 tā kim ol qardaşlar aňa gideler
her biri ol yazuları göreler
- 68b-7 ol sarāyda dürlü dürlü hālilar
döşediler kim otura bunlar
- 68b-8 yūsuf éydür okuyasız anları
döşüyesiz dürlü dürlü honları
- 68b-9 varuban okudılar qardaşların
kim yedüre eyledügi aşların
- 68b-10 ol sarāya girüp oturdılar
döşekler tekyeler kırdılar
- 68b-11 rümil ol sarāya girüben baqar
dönüben qardaşlarına göz kaqar
- 68b-12 kim baquñ görüñ bizüm aħvālimüz
fāş olmış bunda kelli hālimum

- 68b-13 cümlesi baķuban naķşı görür
her birinüñ ensi endip oturur
- 68b-14 yüzleri şararuban ditreşdiler
şanasın kim bir uğurdan geçdiler
- 68b-15 sümüklerin bendleri hep şeşilür
ağızları içre barları ķurur
- 68b-16 yéyesi geldi bunlar yemediler
iltifât édüp bu nedür démediler
- 68b-17 yūsufuñ yemegini yemek gerek
ķona şalladur ne demek gerek
- 69a-1 kimse yemedi ol aşları
diñmedi hıç gözlerinüñ yaşları
- 69a-2 yūsuf-ı şıddiķ buyurdı bunlara
neçün şunmazsıñuz bu ķonlara
- 69a-3 hālīñüz nedür neçün ağladıñuz
cigeriñüzi ķatı tağladı ñuz
- 69a-4 bunlar éydür bu sarāyda bir şūret
yazılı gördi gözimiz ey pāk-i zāt
- 69a-5 yūsuf adlu ķardaşımız vardı
atamız anı ķatı severidi
- 69a-6 küçük iken ķurda yedürdük anı
boynumuzda ķaldı ķardaş ķanı
- 69a-7 ol şūret kim bu divārda yazludur
ne kim oldur ne ki bunda gizlidür
- 69a-8 nece beñzetmiş bunı yazan kişi
zihī düzmiş bunı düzen kişi
- 69a-9 ağladuğımız oldur ey şāh-süvār
içimizde bil ki ķardaş derdi var
- 69a-10 yūsuf anları ol evden çıkarur
anlar ile bir eve daķı varur
- 69a-11 yūsuf anda bunlara öğüt verür
dér ki dünyā işi küllī bu durur
- 69a-12 dürlü dürlü aş ni‘ met getirür
güle güle yanlarından oturur

- 69a-13 bunlara ni' met döküp konuqladı
çünkü bunlar yeyesilerden yedi
- 69a-14 ibn-i yā'min anda loqma yemedi
kimseye bir kelecı hıç dēmedi
- 69a-15 gözi yaşlu bağrı başlu oturur
qayđu gelür ibn-i yāmini burur
- 69a-16 her zamānda āh ēdüp na' ra urur
bunı yūsuf baquban qarşu görür
- 69a-17 yūsuf ēydür neçün ađlarsın yigit
hālīñ aqvālīñ nedür baña ēyt
- 69a-18 kamu qardaşlar yeyesi yediler
saña dağı yeyesi ye dēdiler
- 69b-1 yeye yeye bıqmaduñ ağlar göziñ
rāzuñu ki dēgil söyle söziñi
- 69b-2 ibn-i yāmin ēydür ey görklü paşa
bu devlet mālıyla sen çok yaşa
- 69b-3 gērü ol yeñi eve ilet beni
bir şüret var görem ben anı
- 69b-4 anı görelı bu yüregim taşar
qayđunun deñizi dağı başından aşar
- 69b-5 yūsuf ēydür nedür ol şüretin
kim bu qadar oda yaqarsın cānuñ
- 69b-6 ibn-i yāmin ēydür ol şüret benüm
qardaşıma beñzer ey benüm cānım
- 69b-7 küçüçükken qurda yēdürdük anı
anı görenden beri yaqdı beni
- 69b-8 yūsuf-ı şiddik anda buyurur
ibn-i yāmin gerü anda varur
- 69b-9 ibn-i yāmin gērü vardı ol eve
kim yüregi derdine ola devā
- 69b-10 vardı ol şürete qarşu oturur
gāh ağlar gāh yüzün yere sürer
- 69b-11 emdi geldük biz dağı söz açalum
mağfile dürr-i ma' nā şaçalum

- 69b-12 yūsufuñ bostānuña gül dikelüm
çevresine küllî sünbül ekelüm
- 69b-13 güller açulsun hem sünbülile
söze gelsün qumrılar bülbülile
- 69b-14 ‘ūd ‘anber müşgle varalum
yūsufuñ bostānuñı hoş dèrelüm
- 69b-15 mest oluban gözlerimiz sürelüm
yūsufuñ sözlerini hem yazalum
- 69b-16 söz düzelüm yazariken sözile
oquyanlar diñleyenler arıla
- 69b-17 qamu bostānlar şoñ uci bozıla
illā yūsuf bostānı ebed qala
- 70a-1 tañrı ögdi yūsufuñ bostānını
tañrı dèdi yūsufuñ destānını
- 70a-2 kim mahāne bulısar bu destāna
mahāne bulan kişi oda yana
- 70a-3 söz ipi uzaq durur biz dürelim
nètdi yūsuf qardaşına görelüm
- 70a-4 yūsufuñ bir oğlı var idi lañif
hüsni içinde bī-naẓir idi şerif
- 70a-5 yūsuf éydür ey oğul sen bilesin
ben ne dèrsem gerek anı qılasın
- 70a-6 şol sarāyda oturan kişi benüm
qardaşımdur hem senüñ ‘ammuñ cānım
- 70a-7 varup anda qatına oturasın
bir dem oñt anuñ yüzün göresin
- 70a-8 durdı vardı atası söziyle
anuñla bir dem oturdı beyle
- 70a-9 ibn-i yāmin çün yūsuf oğlın görür
‘izzet éder göricek öri durur
- 70a-10 vardı oturdı ibn-i yāmin yanına
şol qadar kim degdi tonı tonına
- 70a-11 bir dem uñt başın aşāğa eyledi
ibn-i yāmin urqun urqun söyledi

- 70a-12 dèdi ey yigit ne görklüdür yüziñ
yūsufa beñzer senüñ şirîn sözin
- 70a-13 seni görenden aña beñzedürem
bir bañā baķ toyınca yüziñ görem
- 70a-14 küçük iken bizden ayrıldıydı
ķurda yèdürdük öldiydi
- 70a-15 şüretiñ hemān aña beñzer senüñ
ķardaşım yūsuf durur ħulķın cānım
- 70a-16 seni görenden beri ditrer cānım
ciğeriñ içinde ķaynar ķanım
- 70a-17 yūsufuñ ođlı dönüp söyler aña
işid emdi bir ħaber vērem saña
- 70a-18 ya´ ķüb ođlı yūsufuñ ođlı benüm
mışr içinde bil ki sulţān oğlıyım
- 70b-1 yūsuf-ı şiddik atam durur benüm
ya´ ķüb peygamber dedem durur benüm
- 70b-2 ben yūsuf ođlıyım bilgil yā ´ ammu
sözi yalan dèyenüñ yeri ŧamu
- 70b-3 mışra gelicek saña ķarşu varan
bilerzügin çıkarup saña vēren
- 70b-4 hem aluban seni ķardaşlarıña
götürüp èrdürdi yoldaşlarıña
- 70b-5 ibn-i yāmin ķünki bunu diñledi
na´ ra urup āh èdüben iñledi
- 70b-6 na´ ra urdı yere urdı kendüzin
toprağa urdı ol nāzik yüzin
- 70b-7 öri ŧurđı şordı ħasretim ķanı
bunca yıldur derdiyle yaķdı beni
- 70b-8 ķardaşıma ķavuşdurđıl göreyüm
ķucuşuban dertlü cānım vēreyüm
- 70b-9 yūsuf ođlı èydür şabr èt varayum
atam baña ne dèr ben göreyüm
- 70b-10 vardı atasına èydür ey baba
ben senüñ emriñde ķıldım bir ħaħā

- 70b-11 ne ki d d n ol yigide söyledim
emri n zi a a a' l m eyledim
- 70b-12 i idicek na' ra uruban d  er
' a lı fehm k ll  ba ından  a ar
- 70b-13 y suf  yd r var anı k g r getür
 izmet ile  apusunda  o  otur
- 70b-14 d  a a kim atam k g rur varalum
iki  asret birbirimiz görelüm
- 70b-15 vardı gider ibn-i y mine gele
atası  atına gelüben göre
- 70b-16 geldi y suf girdi bir  alvet yere
girdi kim  arda ını anda göre
- 70b-17 yüzi üstünde ni  b n getürür
bedr-i aya be zey ben oturur
- 71a-1 y suf o lı ibn-i y mine varur
dur oturma seni atam k g rur
- 71a-2 ibn-i y min durd  önünce varur
ur un ur un gözleri ya  indürür
- 71a-3 ibn-i y min varup ol eve girür
ba uban y sufi  ar uda görür
- 71a-4  h  d ben  ol s ' at d  er yere
ya ın oldu  ol  adar c nın v re
- 71a-5 y suf ibn-i y mini gördi geçer
g l  uyunu yüzin üstüne  a ar
- 71a-6 ibn-i y min ' a lı gelüben  urur
iki  olun a uban  ar u varur
- 71a-7 ibn-i y min y suf ile g r   r
birbirini  ucu uban yala ur
- 71a-8  ol  adar gözlerin giry n  tdiler
 oyle kim kendülerden getdiler
- 71a-9 gökdeki ferif teler esirgedi
zih  yanmış dertlü  arda lar d di
- 71a-10 a lama dan  unki f ri  oldılar
 amd u   kr  alika  o  d diler

- 71a-11 döndi yūsuf çün haber şorar aña
 71a-12 dağı ol kız qardaşım dīne hātūn
 henüz ağlar benüm için dün gün
- 71a-13 ibn-i yāmin eyedür atamuñ hālını
 şorarsañ eydeyüm ahvālını
- 71a-14 sen gidenden beri gözleriñ yaşı
 durmaz aqar qayğudur anuñ işi
- 71a-15 görmez oldı ağlamaqdan gözleri
 dün gün sensin anuñ sözleri
- 71a-16 bir sâ‘ at özi anuñ diñlenmedi
 bir gün ol bizi görüp diñlenmedi
- 71a-17 gece gündüz durmayup feryād eder
 tesbīh sensin dilinde yād eder
- 71b-1 gözleri ağrıdı qayğudan anuñ
 derdi budur ki göre yüzün senüñ
- 71b-2 dağı ol kız qardaşın miskīne
 müşfiqe vü miħnete adı dīne
- 71b-3 ol dağı yanar senüñçün dün gün
 ağlamaqdan ol dağı oldı zebūn
- 71b-4 sen gidenden beri yollar gözedür
 geçesini gündüze hem düzedür
- 71b-5 nereden kervān gelürse şorar
 kervān ehlin hem bir bir arar
- 71b-6 faķir oldı bir kilim geydi egnine
 senüñçün yaqılur miskin dīne
- 71b-7 yūsuf eyedür vāveyletā yā leytenī
 lem teled ümmü rāħile min ebī
- 71b-8 yūsuf eyedür yā ibn-i yāmin pes gerü
 tatarsañ dur gelgil örü
- 71b-9 iħvetüñ qatına varup otur
 qandasın derlerse ‘avreyü getir
- 71b-10 yūsuf eyedür yā ibn-i yāmin saña
 bir haber şoram deyesin sen baña

- 71b-11 ibn-i yāmin éydür söyle söziñi
güçle gördüm şol görklü yüziñi
- 71b-12 şordı yūsuf helāliñ var mıdur
ol helāliñ saña mūnis yār mıdur
- 71b-13 ibn-i yāmin éydür vardur ‘ avratım
dün gündüz éder baña ‘ izzetim
- 71b-14 ataña dā’im ta‘ām eyleyen ol
anuñla oturup söyleyen ol
- 71b-15 üç oğlım var durur andan fütūn
añınla eglenürem dün ü gün
- 71b-16 vèrdim anuñ üçine üç dürlü ad
ol adıyla kıluram göñlimi şād
- 71b-17 bir adı kurd ikinci adı qanı
hem üçünci adı yūsuf ‘ aynı
- 71b-18 çün işitdi yūsuf bu adları
şordı nedür bu adlarıñ maqşūdları
- 72a-1 bunlara bu adları vèrmek neden
kanı kurd yūsuf dèmek neden
- 72a-2 ibn-i yāmin éydür ey hūb-ı cihān
görklü zātıñdur bana genc-i nihān
- 72a-3 seni atañdan dileyüp aldılar
ne dèyelüm saña neler kıldılar
- 72a-4 gömlegüñi hem qana buladılar
kırda bühtān édüben kollandılar
- 72a-5 gelüben qapuda efgān etdiler
gözlerini anda giryān etdiler
- 72a-6 ben dağı oğlanlarıñ resmini
kanı kurd yūsuf vèrdim ismini
- 72a-7 tā ki derdüñ bu cānımdan getmeye
bu qarındaş ismiñi unutmaya
- 72a-8 yūsuf éydür çok şükr ki haq beni
ölmedin qavuşdurdı gördim seni
- 72a-9 atamı dağı çalabım göstere
cem‘ éde dükelümüzü bir yere

- 72a-10 yūsuf eyedür tañrınıñ dergāhına
umaram ḥasretime érem gene
- 72a-11 rūzī kıla kādīr-i muṭlaḳ baña
kim yüzim göre ol miskīn dīne
- 72a-12 érü vére ya‘ kúb atam yüzine
beni göre ḳayḡu teninden yuna
- 72a-13 ol ḥālīḳ ol kerīm-i yezdān-ı pāk
merḥem éde buyura kim derdine
- 72a-14 kim ‘ inayet tañrıdan esirgeye
lā-cerem dermān ériser āhına
- 72a-15 her kim anda ḡāfilise bellü bil
raḥmet etmez ol kişinüñ cānına
- 72a-16 meded eyle ey ḥudā ey bī-naẓīr
baḳma ey kerīm güm-rāhına
- 72a-17 meclīsi bunda tamām eyleyelüm
andan şonra yūsufi söyleyelüm
- 72b-1 yūsuf eyedür ibn-i yāmin ṭurasın
gêrü ḳardaşlar ḳatına varasın
- 72b-2 ben dahı bir dürlü tebdīr éderem
tebdīrim budur saña buḡday vérem
- 72b-3 çuvalıñuz dökdürüben göndürem
kıızıl altun kīleyi anda gömem
- 72b-4 ḳanı kīle tīz buluñ bunı dēyem
ḳamu çuwalları bir bir isteyem
- 72b-5 kīleyi bulam seni uğrı dēyem
gêrü sen otur bunlara ben kīn eyleyem
- 72b-6 ṭutam seni benümle ṭurasın
şoñ ucı gerü atama varasın
- 72b-7 ibn-i yāmin bunı dinleyüp ṭurur
gêrü ḳardaşları ḳatına varur
- 72b-8 çünki bunlar ibn-i yāmini görür
otururiken bunlar öri ṭurur
- 72b-9 dediler kim ne kişisin ey cüvān
neye geldüñ eylegil bize ‘ ayān

- 72b-10 görklü yüzi bizi dil-şād eyledi
 kamu kayguyı bu dem men' eyledi
- 72b-11 ibn-i yāmin dēdi ben gördüğüm
 kim erişdim neye irdüğüm
- 72b-12 ben sizi bunda görmeye idüm
 şüretiñüze bakup şormayaydum
- 72b-13 ibn-i ya' mini bunlar andan bilür
 fehm edemezler sözün şöyle qalur
- 72b-14 ibn-i yāmin bunı dēyüp oturur
 yūsuf dağı purka' uruban varur
- 72b-15 ol zamānda pādişāhlar kendüzün
 gündüz olıçaq bururlardı yüzün
- 72b-16 yūsufı göricek bunlar tırdılar
 bir uğurdan yüzi yere qodılar
- 72b-17 geçdi yūsuf dağı anda oturur
 maḡbaḡa buyurdi ḡonlar getürür
- 73a-1 ol gün anda bunları konuqladı
 her birinüñ egnine ḡil' at dēdi
- 73a-2 çün yēyüben yemi getürdiler
 şeker şerbetleri getürdiler
- 73a-3 içdiler ol şeker şerbetlerin
 geydiler ol kıymeti ḡil' atların
- 73a-4 ḡizmet edüp her birin ağırlayup
 dēdi bunlara ne dilersiz geyüp
- 73a-5 bunlar anda du' ā alkış eylediler
 çünkü anda çok keremler gördiler
- 73a-6 yūsuf eyedür bunda neye geldiñüz
 eyleyiñüz dağı kızlıq mı nolduñuz
- 73a-7 bunlar eyedür buğdaya geldük gene
 hem dağı sizi görmeye geldük yene
- 73a-8 atamız size çok çok vērdi selām
 bizüm ile çok öğüt vērdi kelām
- 73a-9 gerü bize eyü buğdayı veresiz
 göñlümüzi ḡoş edüp göndüresiz

- 73a-10 yūşuf éydür tapu hizmet édeyüm
dilegünüz verüben göndüreyüm
- 73a-11 yūsuf éydür getürüñ çuvalıñuz
şimden gerü hoş olısar hāliñüz
- 73a-12 buğdayı çuvallarına taldurur
kıızıl altun kile ölçdürür
- 73a-13 ibn-i yāmin çuvalına kileyi
gizledi yūsuf ki kıla hileyi
- 73a-14 ‘ākıbet çuvalların yükletdiler
yüz tutup atalarına gitdiler
- 73a-15 gideriken ıssı günde yandılar
yüki yıkup bir konağda kondılar
- 73a-16 yūsuf éydür neye tursuñuz binüñ
ol giden yigitleri varın tutuñ
- 73a-17 uğrı imiş bunlar gör nêtdiler
kıızıl altun kileyi alup getdiler
- 73b-1 varuñ anları tutuban getürüñ
baña degin anları hep yetürüñ
- 73b-2 şol sâ‘ at artlarına atlandılar
ol yigitler katına hep vardılar
- 73b-3 yetdiler ol kalfayı döndürdiler
yüklerin develerin indürdiler
- 73b-4 dediler kim inneküm le sâriqün
bunı işidüp cümlesi oldu zebün
- 73b-5 ya‘ kûb oğlanları cem‘ oldılar
ulı küçi bir araya geldiler
- 73b-6 dediler neye tutarsıñuz siz bizi
hâşâ bizden uğrılık kesüñ sözi
- 73b-7 bunlar éydür ya‘ kûbun oğlanları
uğrı olmaya ol arıdur cânları
- 73b-8 and içelüm şuhf-ı ibrahim haqqı
dahı ismâ‘ il atam dedem haqqı
- 73b-9 enbiyâlar atası âdem haqqı
hâcerüñ ol kazduğı zemzem haqqı

- 73b-10 kâ' be dīvārındaki taşlar haqqı
ibrāhīm yédürdüğü aşlar haqqı
- 73b-11 hāşā bizden ki biz uğrı olavuz
eger yalanla bu şehre gelevüz
- 73b-12 dēdi gizlemeñ kīleyi çıkaruñ
tam' etmege gērü siz anı vērüñ
- 73b-13 bunlar ēydür gel yüklerimiz ara
bī-günāh söz işimiz haq oñara
- 73b-14 kañkimuzda bulunursa ol kīle
depelerüz anı vērürüz ele
- 73b-15 ol zamānda uğurlanursa
issi anı gelüp dilerise
- 73b-16 mālun issi uğruyı alurdı
mālī ile evine gelürdi
- 73b-17 hizmet ēderdi evinde iki yıl
bağcasını depdürürdi aña bil
- 74a-1 andan anı āzād ēderlerdi
alkış ihsānla gelüp giderlerdi
- 74a-2 ol zamānda şuhfuñ emri buydı
ibrāhīm dahı bu emri ēderdi
- 74a-3 kañkimuzda çıkarise bu kīle
kūlı olavuz onumuz da beyle
- 74a-4 şart ēdüben yürüyüp aradılar
her birinüñ rahtın açup gördiler
- 74a-5 arayu arayu şonra geldiler
ibn-i yāmin çuvalında buldılar
- 74a-6 ya' kūbuñ oğlanların hep aldılar
yūsufuñ tahtı öñüne geldiler
- 74a-7 yūsuf ēydür hey utanmazlar netdünüz
kīle uğurlayuban getdünüz
- 74a-8 ol gün anda anlara hışm eyledi
taht öñünde anlara söyledi
- 74a-9 ben sizi ağırlayup kişiledim
ben sizi konuqlayup ' izzetledim

- 74a-10 ya' kũbuñ oğlı siz ağı nolduñuz
neçün benüm kilemi alduñuz
- 74a-11 her birisi başın aşa eyledi
korkularından cânları oynadı
- 74a-12 başlarını kaldurup söylediler
bir ' acāyib hikāyet eylediler
- 74a-13 dēdiler ey şāh-ı sulţān-ı cihān
saña fedā olsun bu cism-i cān
- 74a-14 bizde suç yokdur bu güm-rāh eyledi
uğrı oldı katı günāh eyledi
- 74a-15 bunı dağı sen bizden bilmegil
saña vērđük ne dērseñ dēgil
- 74a-16 bir qarındaşı dağı vardı bunun
dēyelüm işidesin vaşfın anuñ
- 74a-17 ol dağı uğrı idi buncılayın
uğrılıkda kimse almazdı elin
- 74b-1 adı yūsuf uđruluk eyler idi
yalanı gērçek söyleridi
- 74b-2 anı dağı buncılayın dutdılar
ikileyin māl issine kul etdiler
- 74b-3 bu arada yūsufa kardeşları
dađdılar yūsufa yavuz işleri
- 74b-4 bilmediler kim yūsufdur söyleyen
bunlar güle karšu yargu eyleyen
- 74b-5 hāşā andan kim yūsuf uđrı ola
enbiyālar tā ebed doğrı ola
- 74b-6 yūsufuñ bir hũb tayāsı vardı
yūsufa göñli dũşüp sever idi
- 74b-7 çün yūsufi esirgedi egmedi
göñlini yaña hĩç vērmedi
- 74b-8 gērü durdı bir hile ēdiser
görgil emdi yūsufa neyleyiser
- 74b-9 ol tayā yūsuf ardınca ulur
görgil emdi yūsufa neler kıılır

- 74b-10   ʔayā bir gūn yūsufi varur görür
                       ʔarnı terleyü yatmış uyur
- 74b-11   ʔayā altun bilerzügin çıkarur
                       yūsufuñ bilegine anı urur
- 74b-12   dürtüben yūsufi anda uyarur
                       aluban atası ʔatına varur
- 74b-13   yūsuf anda bilerzügi görmedi
                       işbu kimüñdür deyüben şormadı
- 74b-14   anda ol ʔayā duruban söyledi
                       işid emdi ʔayā ne fitne eyledi
- 74b-15   durdı vardı yaʕ ʔūba gör ne edem
                       bilerzügim yok ʔolımda ben nedem
- 74b-16   bilerzügimi yūsuf uğurladı
                       bu sözi yūsuf işiddi ditredi
- 74b-17   yūsuf eyedür hāşā benden ey baba
                       kim ʔara edem yüzim senden yā baba
- 75a-1   ʔayā eyedür yalan durur andadur
                       işde bilerzük yūsuf ʔolındadur
- 75a-2   yūsuf anda ʔolın şıgar görür
                       ʔāyānuñ bilerzügi anda ʔurur
- 75a-3   yūsufuñ beñzi şarardı ʔorʔudan
                       dedi baña işbu gülmek neden
- 75a-4   yaʕ ʔūb anı göricek durdı öri
                       dedi kim ʔayā yūsufi alğıl get gerü
- 75a-5   ʔayā yūsufuñ elin aldı gider
                       iki yıl yūsuf aña ʔulluk eder
- 75a-6   bir rivāyet dağı vardur söyleyem
                       diñleyenlere anı şerḥ eyleyem
- 75a-7   yūsufa yalancıdur dedükleri
                       uğrı deyüp iftirā etdükleri
- 75a-8   yūsuf evlerinde ʔaʕ ām yeriken
                       bir iki etmek alurdı yeriken
- 75a-9   uğrılayın yekine şoʔaridi
                       anı anuñ ʔayāsı ʔuyar idi

- 75a-10 getirürdi yūsuf ol etmekleri
yoħsullara vèrürdi anları
- 75a-11 yūsufa uğrı dedükleri budur
her zuhrîn yedükleri budur
- 75a-12 yūsuf éydür işiñüz siziñ uz degil
sözledüğüñüz söz söz degil
- 75a-13 ma^ç lūm oldı nā-ħāk iş işledüñüz
gerü yalan sözlere başladuñuz
- 75a-14 atañuzı bunca yıllar ağlatduñuz
ğardaşıñuzı varuban şatduñuz
- 75a-15 size bu sözi yalan söylemezem
şöyle etdüñüz nihān eylemezem
- 75a-16 atañuzıñ göñlin azarladuñuz
ol sebebden yavuz oldı adıñuz
- 75a-17 iki yıl zindānda yatsun bu dedi
ħūn tamām oldı çıķup getsün dedi
- 75a-18 yūsuf anda ibn-i yāmini tutar
iletüben zindān ehline қатар
- 75b-1 bunlar éydür yā sultān bilgil dedi
atamızın du^ç āsın algıl dedi
- 75b-2 atamız bunu bizden қатı sever
yola бақар ne vaқt gele deýü éver
- 75b-3 yā dağı birimüzi yerine alasin
ibn-i yāmini bize iħsān édesin
- 75b-4 yūsuf éydür yazķı bu eyledi
her biriñüz emdi baņa neyledi
- 75b-5 vèrmedi yūsuf bunlara қardaşların
ağı eyledi yedügi aşların
- 75b-6 cümlesi bir araya dilerdiler
işid emdi kim bunlar ne қıldılar
- 75b-7 yehūza éydür gelüñ bir iş édelüm
zindānı başup қardaşımuz alalum
- 75b-8 oturuban danışık eylediler
her biri bir dürlü söz söylediler

- 75b-9   ʈuralum zindān ʈatına varalum
bir kezden ʈatı na^ç ra uralum
- 75b-10   bize ʈarşu geleni hep ʈıralum
ʈardaşımızu alup yola gidelüm
- 75b-11   bunlaruñ tedbîrini yūsuf bilür
küçi oğlı māmîli yūsuf alur
- 75b-12   dēdi ey māmîl varasın bunlara
bir ʈaber dēyelüm ʈılasın anlara
- 75b-13   bunlar anda varuban ʈağırmadın
na^ç ra urup zindān ehlin ʈırmadın
- 75b-14   tîz yeri bunlaruñ arʈasın şığa
kim ʈalabım bunlaruñ ʈışmın yığa
- 75b-15   ʈurdılar zindān ʈatına vardılar
cem^ç olup ʈapusında ʈurdılar
- 75b-16   māmîl anlara şol sâ^ç at varur
eliyle arʈaların hep şıgar
- 75b-17   güçleri ʈuvvetleri hîç ʈalmadı
her birisi nolduğın hîç bilmedi
- 76a-1   ʈuşlık oldu anlar anda ʈaldılar
ittifâk ēdüp na^ç ra urdılar
- 76a-2   bunlaruñ āvāzı hîç ʈıkmadı
kimsene bunlara hergiz baʈmadı
- 76a-3   yehūzā ēydür ey^ç azizler nolduñuz
ʈuşlık oldu bu arada ʈaldıñuz
- 76a-4   āvāzımız ʈuvvetimiz ʈalmadı
zindān ehli geldüğimiz bilmedi
- 76a-5   bunlar ēydür bir oğlan geldi bize
iki elin urdı hep arʈamuza
- 76a-6   gevdemüzde şavt-ı ʈuvvet ʈalmadı
biz dēdüğümüz nēdelüm olmadı
- 76a-7   işbu şārda peygamber oğlı var
tañrı bu ʈazâyı gērü şorar
- 76a-8   bunlar işbu keleciye ʈaldılar
bunda tañrı ʈudreti var bildiler

- 76a-9 kiři řalıp yūsuf anları oęur
getürüben anlara şatı řaķır
- 76a-10 ben sizi ağırlayuban ıoyladım
‘ izzet-i i’ zāz ü ikrām eyledim
- 76a-11 siz dērildiņüz ki na’ ra urasız
mışır ĥalkını tamāmen kırasız
- 76a-12 sizcileyin bunda erlik yoķ mıdur
na’ ra urup çağıran çoķ mıdur
- 76a-13 ben daĥı size bir nesne gösterem
‘ aķlıņuz bī-hūř olup başda řıza
- 76a-14 ıırdı yūsuf ayaęın depdi yere
dıtreği köşki sarāyı manzara
- 76a-15 mermeridi ol sarāy dīvārları
ķaldı az kim yıķıldı hep varı
- 76a-16 yūsufuņ ķardařları bunu görür
dıtreşüben yüzün yere urur
- 76a-17 ķorķudan cānları gevdeden uçar
her birisi kendülerinden geçer
- 76b-1 yūsuf éydür ataņuz aęırladım
bir uğurdan hep sizi kığırdım
- 76b-2 döndiler ķamu bunlar yalvardılar
çünki bu mu’ cizātı andan gördiler
- 76b-3 dēdiler kim şuçımız bağışlağıl
saņa ne lāyık ise anı işlegil
- 76b-4 yūsuf éydür ibn-i yāmini size
vērmezem varuņ gidüņ yoluņıza
- 76b-5 bunlar anda her biri uğundılar
şanasın kim gülleri hep şoldılar
- 76b-6 vardılar bir araya cem’ oldılar
‘ azm édüben mışır ilinden döndiler
- 76b-7 yehüzā éydür siz gidüņ ben varmayam
ibn-i yāminsüz atamı görmeyem
- 76b-8 yā çıķaram ibn-i yāmini alam
yā anuņ yolında ben bunda ölem

- 76b-9 ibn-i yāmin ile ben bunda tıram
taırı ne kim yazdı ben anı görem
- 76b-10 vara-sız ibn-i yāminüñ hālını
atama bildüresiz ahvālını
- 76b-11 ibn-i yāmin anda uğrılık eyledi
pādişāhıñ şā' nı uğurladı
- 76b-12 ibn-i yāmini tıtuban aldılar
pādişāha iki yıl kıl eylediler
- 76b-13 bunı dēyüp ihvetini göndürür
gērü kardaşları ken' āna varur
- 76b-14 ken' ān ehli bunları ırağda görür
atalarına varup haber vērür
- 76b-15 çünkü bunlar evlerine vardılar
diñle emdi bunlar neler kıldılar
- 76b-16 ataları çünkü evinden çıkar
görmez olmuş gözi anlara bakar
- 76b-17 her birini tıtuban kucar öper
oñşayuban arқasın yeper
- 77a-1 ibn-i yāmin kanı dēyüben şorar
eliyle bunları bir bir arar
- 77a-2 bunlar éydür ibn-i yāmin gör neder
uğruluk édüben ortamuzdan çıkar
- 77a-3 şultānuñ altun şā' nı gizledi
kulları isteyüp gelüben izledi
- 77a-4 çünkü ibn-i yāmini sultān alur
yehūza anı görüp anda kalur
- 77a-5 dēdi ben varmazam sizler ile
kaluram ibn-i yāminle hem beyle
- 77a-6 ya' kúb bunı işidüben çağırur
eliyle başına da'ım urur
- 77a-7 tırdı ol yaқasını eyledi çāk
eliyle başına koyardı hāk
- 77a-8 dēdi beni gene mecrūh eyledüñüz
baña yalan sözleri getürdiñüz

- 77a-9 bunlar éydür ger inanmazsañuz bize
çıkuban şorgıl yoldaşimuza
- 77a-10 kâribân ehli kıamusı bunı bilür
kim bize yoldaş olur bunda gelür
- 77a-11 ya^ç kıüb éydür hele şabr édem gene
inşällâh işimüz hayra döne
- 77a-12 yūsuf ile ibn-i yâmini görürem
çalabuñ rahmetinden umaram
- 77a-13 rahmetinden nevmiz olmamağ gerek
toğrı yoldan gerü kıalmamağ gerek
- 77a-14 hem kelâmında çalap buyurur
rahmete nevmiz olmağ kâfir durur
- 77a-15 hem dedi lâ yesü ol bir çalap
nevmiz olmağ rahmetim kıluñ taleb
- 77a-16 kıayğu çoğaldı ferağlar geliser
kıayğular yerine ferağlar tolısar
- 77b-1 buña dağı bir zamân şabr édeyüm
enbiyâlar yolın tutup gideyüm
- 77b-2 ya^ç kıüb éydür baña dermân eylegil
rahmetiñden gerü işsân eylegil
- 77b-3 sen bilürsin derdimi ey bir çalap
top yüregim hûna kıalkın eylegil
- 77b-4 illâ derdim biridi şimdidür üç
ey çalabım işim âsân eylegil
- 77b-5 ibn-i yâminile yūsuf yüzünü
baña göster beni şâzân eylegil
- 77b-6 kıayğu tonın geye geye eridim
işbu tondan beni uryân eylegil
- 77b-7 müşkil işe uğradım ey kerim
bir işâret biriyle beyân eylegil
- 77b-8 ya^ç kıüb anda bir ev bünyâd éder
beyt-i ağızân deyü aña ad éder
- 77b-9 beytü 'l-ağızâna girüben oturur
gözlerin giryân édüp anda turur

- 77b-10 dñn gñn ulayup giryān éder
yūsufuñ derdiyle cigerin büryān éder
- 77b-11 işbu derd içinde yağılurken
ħalvet evde yağılu yanar iken
- 77b-12 melekü 'l-mevt ĩapudan girdi iĉerü
ya' ĩüb anı görüben ĩurdu öri
- 77b-13 ĩapudan giricek vèrdi selām
dèdi netesin ey ya' ĩüb benām
- 77b-14 netesin yūsuf firāķında nete
sensin aħı yūsufa görklü ata
- 77b-15 ya' ĩüb éydür Şükr allāh bu deme
hele ĩoş geldüñ yā melek ĩatıma
- 77b-16 seni isterdim ki yūsufu Őoram
cānını alduñ mı pes anı görem
- 77b-17 ĉalabım vèrdi seni bugün baĩa
yūsufuñ aħvālini Őoram saĩa
- 78a-1 sen yūsufuñ cānın alduñsa
söyleyesin aĩa ne ĩıldıñ ise
- 78a-2 melekü 'l-mevt ya' ĩüba ne dèr
görmedim yūsufi ey görklü pīr
- 78a-3 taĩrı emriyle aluram cānları
cānlarından ayıruram tenleri
- 78a-4 henüz daħı diridür oĩluñ senüñ
aĕlayuban evde yaĕmağıl cānuñ
- 78a-5 ben senüñ oĕlın cānını almadım
ĕandalıĕın daħı henüz bilmedim
- 78a-6 illā bir ĩaber véreyüm ben saĩa
Őıdķla diñle ki ne dèrem saĩa
- 78a-7 göñüller içinde işitdim bir ĩaber
cānuña dèyeyüm ola gerü ĩar
- 78a-8 ol ĩaberdenden göñlüñi ĕanda bilesin
niĉe niĉe ĕene giryān olasın
- 78a-9 kim yūsuf sultān imiş bir yere
ol arayı bilmezem ey pīr dede

- 78a-10 pādişāh olmuş leşker sürer
haznesi dahı tolu pür sım ü zer
- 78a-11 başına germiş muraşsa^ç dan külāh
saltanat vèrmişdür aña ol ilāh
- 78a-12 döndi ya^ç kûb dèdi ey şāh melik
kim durağındur ol yüce felek
- 78a-13 kaçkı ildedür bir anı dèseñ nola
göñlümiñ ğamın bir yusañ nola
- 78a-14 ^çazrā[’]il èydür ey faħr-ı resûl
gelmedi çalapdan emr kıl
- 78a-15 emr gelmedi çalapdan kim dèyem
gide kaçğuş göñliñi şād eyleyem
- 78a-16 ya^ç kûb işitdi bunu düşdi yere
āh kıldı secde kıldı bi-çāre
- 78a-17 yüzüñi mihrāba secde eyledi
ne dèyem kim ol sâ^ç at ol neyledi
- 78a-18 dèdi ey cānım cānı gözüm nûrı
yaş içinde ibn-i yāminim kırı
- 78b-1 kaçkarım ki seni görmeden ölem
toprağa girem saña hasret kalam
- 78b-2 geldi oğlanları çevre aldılar
atalarına çok öğüt vèrdiler
- 78b-3 dèdiler ki yūsufi sen añağıl
iş bitdi yüzün görem şanmağıl
- 78b-4 ya^ç kûb èydür çalabım vère görem
anuñla bir neçe yıl ^çömr sürem
- 78b-5 çalabımdan ümüzim var umaram
kim yūsufim yüzini gerü görem
- 78b-6 ya^ç kûb èydür ol kuvvet kim sizde var
dèye-siz baña kim kaçanda var
- 78b-7 neçün ibn-i yāmini almaduñuz
aluban anı baña gelmedüñüz
- 78b-8 heybetle ol şāra kaçmaduñuz
burcı bārūsın anuñ yıkmaduñuz

- 78b-9   şem^ç ünla yehūzā bir keseler
                            çal^ç a çapusına sekü dikseler
- 78b-10   çal^ç ayı yıķup vīrān étseles
                            ol şehri kırup kıran étseles
- 78b-11   yardım etmediñüz oğlanlarıma
                            ol cigerim pāresi cānlarıma
- 78b-12   bunlar éydür ol şehrüñ begi
                            pehlüvāndur olmaya anuñ gibi
- 78b-13   köşki içinde ayağın depdi yere
                            geçdi ayağı döşenmiş mermere
- 78b-14   eliyle köşki bir kez ırğadı
                            pāre pāre oldu dīvār tırmadı
- 78b-15   anı gördük yüregimiz duymadı
                            ķuvvetimiz gücümüz hiç ķoymadı
- 78b-16   dérilelüm gerü mışra varalum
                            andan artuķ çāre yoķdur nédelüm
- 78b-17   nāme yazğıl anı mışra iletelüm
                            dağı ağız cevābını déyelüm
- 79a-1   ķardaşımızı esirgeye vère
                            hem atamızda murādına ère
- 79a-2   ya^ç ķūb éydür şem^ç ünı gelsün oķuñ
                            dividi ķalemi getürsün oķuñ
- 79a-3   şem^ç ün ol dividi ķalemi alur
                            túruban atası ķatına varur
- 79a-4   ya^ç ķūb éydür evvel bismillāh
                            min ^ç indī ya^ç ķūb isrā^ç il-ullāh
- 79a-5   şāh-ı mışra bizden olsun çok selām
                            ^ç ömriyle devleti olsun müdām
- 79a-6   ulu sultānlar aña olsun nöker
                            getmeye başından ol tāc ile kemer
- 79a-7   benüm bir oğlum vardı sevgülü
                            sencileyin görklü hem yüzi şolu
- 79a-8   bunca yıldur anı yavı kılmışam
                            ayruluğı odına yaķılmışam

- 79a-9 derdiyle gitdi gözlerim nūrı
gözimiñ yaşı ağızımıñ yarı
- 79a-10 yüce boyumu dal eyledi
gül gibi yanağlarım al eyledi
- 79a-11 anuñ odında yanurken bu cānım
revā mıdur tutasın oğlum benüm
- 79a-12 ibn-i yāmine bühtān edesin
mısr şehrin aña zindān edesin
- 79a-13 kīle uğruluğı yapasın aña
bil kim hoş gelmiy bu işiñ baña
- 79a-14 bize aşlından hīç uğruluk gelmedi
issini bulmadın bir igne almadı
- 79a-15 nece ola kızıl altun kīleyi
uğrı olup ala meger dileyi
- 79a-16 buğday ölçmek demiş olalar
hāşā anlardan ki egri olalar
- 79a-17 ibn-i yāminle ol yehūzāyı
vērüben şād eyle bu fersüdeyi
- 79b-1 vèresin oğullarım gelsün baña
tā du' ā kılam dün gün ben saña
- 79b-2 yoksa vèrmezseñ oğullarım benüm
yandurasın dün gün cānım benüm
- 79b-3 du' ā kılam tāc u tahtıñ yıkıla
devletin iqbālleri senden kıala
- 79b-4 çok keremler eyledüñ sen anlara
gerü ihsān eyle ol oğlanlara
- 79b-5 baña hürmet edüp anları koğıl
göñlimiñ rengini kendin yuğıl
- 79b-6 tā benüm dağı ola göñlim şafā
kılmayasın işbu derdile cefā
- 79b-7 yazdı nāme vèrdi oğlanlarına
turdı göndürdi dedü oğlanlarına
- 79b-8 'azm edüp mısr yolın tıtdılar
gece gündüz tırmadılar getdiler

- 79b-9 gide gide Şehr-i mışra yetdiler
yehūzāyı isteyūben buldılar
- 79b-10 ataları ĥaberini vėrdiler
aluban sultān ĥatına vardılar
- 79b-11 ĥoŐ taĥiyyāt ědūben tırdılar
yūzlerini cūmle yere urdılar
- 79b-12 ataları nāmesin ĥıĥardılar
yekinūp sultān eline vėrdiler
- 79b-13 nāmeyi aldı ěpdi sūrdi gőzine
baŐına ĥodı sūrdi yūzine
- 79b-14 yūsus ěydūr ey yigitler key bilūn
bu nāmeye ĥizmet nedendūr bilūn
- 79b-15 ataŐuz yaĥ ĥūb peyĥamber durur
taşrı ĥullarına ruhbān durur
- 79b-16 anuÇ ol nāmesine ĥizmet gerek
ulu nāmedūr aŐa ĥ izzet gerek
- 79b-17 bunu dēyūp taĥtdan aŐaĥı iner
ata nāmesin gőrūp iĥi yanar
- 80a-1 indi bunlaruŐ yanında oturur
urĥun urĥun bunlara ĥaber vėrūr
- 80a-2 orada bir tercūmān ĥıĥırdılar
bunlara anuŐla ĥaber Şordılar
- 80a-3 yūsus anda bir biti ĥıĥarur
bunlaruŐ ellerine Őunı vėrūr
- 80a-4 yūsus ěydūr bitiyi aluŐ oŐuŐ gőrūn
maĥ nāsından baŐa siz ĥaber vėrūn
- 80a-5 bitiyi Şunup elinden aldılar
ne yazılmıŐdur oŐuyup bildiler
- 80a-6 her biriniŐ beŐzi sararup geĥer
cānları gevdelerinden Şankim uĥar
- 80a-7 dilleri duŐuldu Őőylemediler
biz bu dili oŐuyamazuz dėdiler
- 80a-8 yūsus ěydūr bu biti ĥāli budur
ĥulaĥ uruŐ sőzime fālı budur

- 80a-9 bir zamānda bir ulunuz var imiş
atañuz anı atı sever imiş
- 80a-10 ol ulı uğrulayuban řatduñuz
ęerü eydeyüm siz aña nêdünüz
- 80a-11 ol bāzırgān tutuban size şorar
‘aybını ister ulunuzun arar
- 80a-12 siz dağı üç var dêdünüz
şatuban bahāsını hem yedünüz
- 80a-13 on touz geçmez acaya vêrdünüz
dağı siz aña neler ıldıñuz
- 80a-14 bu biti ol bitidür kim yazduñuz
iftirā bühtan‘ ayblar dêdünüz
- 80a-15 atañuzun ęöñlini řanmaduñuz
anuñ a şaalından utanmaduñuz
- 80a-16 çünkü bunu işidüp tutuldılar
řanayduñ bir uğurdan oldılar
- 80a-17 ĥazāna dōndi beņzi şol dem
kim vüçudun buldılar şol dem ‘adem
- 80b-1 başlarını aldurup söylediler
ęene bir dürlü ĥaber eylediler
- 80b-2 dêdiler kim bu bitiyi biz yazmadu
bilesiz kim yolımızdan azmadu
- 80b-3 ĥāřā bizden kim řāha arşu yalan
söyleyevüz depredevüz lisān
- 80b-4 yūsuf anda ullarına buyurur
bir tımışķi tāsı ullar getürür
- 80b-5 bir kızıl altun mīli aldı ele
işid emdi sultān anda ne ıla
- 80b-6 ol tımışķi tāsı eliyle aar
dönüben ardaşlarına bir baar
- 80b-7 tāsıñ āvāzı sarāy içi tolar
neye aar dēyüben tañladılar
- 80b-8 sultān eydür ey nebī oğlanları
dēyesiz ne dêr bu tāsıñ ünleri

- 80b-9 sulṭān éydür bu ṭās söyler size
işbu geçmiş vaşfları söyler size
- 80b-10 nedür dërsiz maşlaḥat görür misiz
bu ṭasıñ ünine inanur mısız
- 80b-11 éyü yavuz ne ki söylerse size
göñlüñüz ḳalmasun bunda bize
- 80b-12 rāzi oldılar ḳamusı bu söze
ne ki dërseñ işidevüz sen bize
- 80b-13 aldı sulṭān ḳızıl altun mīlini
ṭāsa vurdı söyledi sırr dilini
- 80b-14 aldı mīli ṭāsa urdı çıñladı
yūsuf éydür bildüñüz mi ne dëdi
- 80b-15 dëdi ki bunlar on iki ḳardaş durur
vāy ki bunlar ḳatı ḳalmış durur
- 80b-16 ya‘ ḳūb elinden yūsufi aldılar
atalarından anı ayırdılar
- 81a-1 bunlar éydür ṭas gerçek söyledi
rıza ḳılduḳ anı taḳrİR eyledi
- 81a-2 bir daḫı ḳaḳdı ṭası ṭas çıñladı
tiz cevāb eyleñ gëne ne der dëdi
- 81a-3 bunlar éydür gerü hem sulṭān beyle
yā daḫı ḳadİR sübhān beyle
- 81a-4 sulṭān éydür işbu ṭası diñleñüz
yūsufa ne étdüñüzse anlañuz
- 81a-5 etmegi aluban ite étdüñüz
söyledükce yüzine urduñuz
- 81a-6 bunlar éydür rāst kirtü söyledi
yūsufuñ ḫālīñ ḫikāyet eyledi
- 81a-7 ḳaḳdı sulṭān ṭası eliyle gëne
çıñladı gëne ṭas hem döne döne
- 81a-8 sulṭān éydür bilür misiz ne dër
ḳıldılar ol yūsufi ḫor ḫaḳİR
- 81a-9 geldiler anı yolda öldürmege
kendülerin ya‘ ḳūba sevdürmege

- 81a-10   ulu ¼ardaşı yehūzā ¼omadı
‘āşī olup anı öldürmeş dedi
- 81a-11   bunlar éydür gerçek durur işbu ¼as
işbu sultāna meger haber ala nās
- 81a-12   ibn-i yāmine kişi şaldı ‘azīz
şevket ile atlanuban geldi tīz
- 81a-13   ibn-i yāmin için ol şīr ü ner
bir muraşşa‘ kürsī ¼urdurmuş meger
- 81a-14   yürüyüp şāh-zāde vèrdi selām
aldılar cümle aleyke hāş u ‘ām
- 81a-15   yūsuf-ı şiddik ¼alkdı revān
dedi kim hoş geldüñ ey cān-ı cihān
- 81a-16   lu¼fla du¼up elinden söyledi
kürsī üstüne teklīf eyledi
- 81a-17   bī-tekellūf ge¼di oturdı hemān
diz be diz ol ikisi leyk-i nām
- 81b-1   ¼urdu bir dīvān-ı ‘ālī ol zamān
görmemişdi anı ¼arh-ı āsmān
- 81b-2   ibn-i yāmini bunlar çün gördiler
öri ¼ururiken oturdılar
- 81b-3   dediler kim ey dirīgā biz nēdelüm
bu hacāletden ne yere gidelüm
- 81b-4   yūsuf imiş şimdi bildük bu kişi
ibn-i yāmine ¼ılmış bu ba¼şı
- 81b-5   yūsuf olmasaydı bu nece ni‘ meti
vèrmezidi buña tāc-ı devleti
- 81b-6   bu bize şimdi siyāsetler ¼ılır
inti¼āmın küllī ol bizden alır
- 81b-7   vāy bizüm bu bī-nevā ¼ıldu¼umuz
vāy bizüm bu rüsvā oldu¼umuz
- 81b-8   ey dirīgā atamız bunda degil
kim şefā‘ at éde idi ol uşul
- 81b-9   aña hürmet éde idi ol kerīm
¼ayıra idi bizi ol nedīm

- 81b-10 düşdiler çünkü belânuñ tamuna
lerze düşdi anlaruñ endāmına
- 81b-11 çok peşimân oldı bunlar işine
düşdi bunlar işinüñ teşvîşine
- 81b-12 bildiler kuyu kazan kendi düşer
korkudan kamunuñ ‘ aklı şaşar
- 81b-13 başladılar hufye ile nevħaya
âheste âheste düşdiler vây vâya
- 81b-14 yūsuf oturmuş niķābla meger
ibn-i yāmine éder eyle nazār
- 81b-15 ibn-i yāmin anlara kıldı nazār
gördi olmuşlar zir ü zeber
- 81b-16 ibn-i yāmin dèdi kim ‘ ināyet ét
yoķsa helāk olurlar ħimāyet ét
- 81b-17 yūsuf éydür gelmeyince baņa ol rûħ-ı emîn
vérmezem ben āşinālık bil yakîn
- 82a-1 söyleşüriken bu sözi bunlar tamām
geldi cebrā’ il çalabdan ol zamân
- 82a-2 ne durursın dèdi ey şāh-ı hümām
kıl ‘ ināyet va‘ de olmuşdur tamām
- 82a-3 al niķābıñ tā ki görsünler tamām
kim ħacāletden olalar ser-sām
- 82a-4 aldı ‘ azîz yüzünden çün niķāb
şanasın toğdı felekden āfītāb
- 82a-5 yūsuf éydür hiç bilür misiz baņa
neylemişsiz kim bilür kalur taņa
- 82a-6 cehlle ħafletdesiz ey cāhilün
perde ref‘ oldı görün ey ħāfilün
- 82a-7 dèdiler kim bunlar sen yūsuf mısın
toğrusın dègil bize sen yā güzîn
- 82a-8 dèdi kim yūsufum ben dahı
ibn-i yāminden işāretdür aħı
- 82a-9 ħaķ te‘ ālā iħsān etdi kim size
bizi muħtāc eylemedi kim size

- 82a-10 her kim ol şabra durur hem müttakî
zâyi‘ olmaz ‘âkıbet anuñ ħakķı
- 82a-11 çün ħakķikat zâhir oldı bildiler
ħacâletden ħamu secde kıldılar
- 82a-12 dediler kim ey mürüvvet ħânesi
‘âleminñ luţf-ı saĥâvetler ħâşı
- 82a-13 biz günâhkâruz ħamu ey muĥterem
sen mürüvvet kânısın eyle kerem
- 82a-14 ħakķa tövbe kılup peşimân olmuşuz
ħazretiñe yüz sürüben gelmişüz
- 82a-15 zârî kılurlar yer üstüne yüzleri
sêl olıban ħan aķıdur gözleri
- 82a-16 gördi yūsuf bunları ħayrân zâr
kim ħacâletden olmuşlar şerm-sâr
- 82a-17 raĥmı geldi yürece cüş eyledi
ol geçen mihnetleri nüş eyledi
- 82a-18 dedi yerden ħalduruñ başıñuzı
‘afv kıldım tökmeñüz yaşıñuzı
- 82b-1 ol zamân ben kılmışım size ħelâl
bu demde mevķûf idi illâ mecâl
- 82b-2 secdeden tırdı bunlar ħoş kelâm
şanki doĝdılar anadan bi’-tamâm
- 82b-3 bunlar ile yūsuf ħoş kucuşdılar
ħasretle bir zamân ağlaşdılar
- 82b-4 yūsuf éydür ĝam yemeñ ħardaşlarım
dünyâdan aĥretde yoldaşlarım
- 82b-5 anuñ için ben size kıldım ‘itâb
kılmaya tâ ħaķ yarın size ‘iķâb
- 82b-6 ħaķ şorardı bilürsiz size buni
ķomazıdı şormayınca ol ĝanî
- 82b-7 çünkü ben ‘afv eyledim ol kird-ĝâr
raĥmet eyler size ol perverdigâr
- 82b-8 ħakķa şükr eylediler bunlar buldı ĝınâ
eylediler yūsufa yüz biñ şenâ

- 82b-9 karşıusunda yūsufuñ oturdılar
şād-ı hurrem oluban görüſdiler
- 82b-10 yūsuf anlardan atası hālını
şordı kız kardaşları ahvālını
- 82b-11 dediler kim ſağ selāmetdür kamu
kavm-i hıſm hālası dayı ‘amū
- 82b-12 hālıka ſükr eyledi bunlar tamām
iſid emdi nētesini ey hümām
- 82b-13 her kim dā’imā tevāzu‘ eyleye
özünü iftālıktan söyleye
- 82b-14 zārī kılup yüzünü yere ura
hulq-ı özünü maħrūm göre
- 82b-15 vācib oldur kim anı ‘afv edeler
‘afv kılmayup anı pes nēdeler
- 82b-16 bunlara üç gün ziyāfet eyledi
vērđi hil‘ at yedi içürđi toyladı
- 82b-17 şordı andan atasınıñ hālını
nā-bīnā olduğunun ahvālını
- 82b-18 dediler çün gömlegüñi görđi ata
zārī kılup eyledi vā hasretā
- 83a-1 yüzüne tutdı anı kıldı fiğān
almadı anı yüzünden çok zebān
- 83a-2 olduğundan gözi olmışdur darīr
bu durur rāy ey ſāh-ı habīr
- 83a-3 yūsuf eyedür ol gözünüñ dermānı hem
bu benüm gömlegümdür yemeñüz ğam
- 83a-4 bir kiſi ger kim atına bine revān
ağa gömlegi ilete bu zamān
- 83a-5 yūsufuñ bir kulı varidi meger
muħterem yūsuf katında pür-hüner
- 83a-6 muħbir idi kamu hālinden habīr
‘aқıl dāneydi adı beşīr
- 83a-7 geldi cebrā’ıl ağa vērđi haber
yūsufa ol demde ki ol ſīr ü ner

- 83a-8 gömlegi vérgil aña ey şāh-ı dīn
bu beşāret hāķīķatdür bunun hemīn
- 83a-9 kim sen tıfl iken gāyet şafir
tıfl idi ol dem yene hem beşir
- 83a-10 qaravaşı idi atanuñ anuñ anası
emzürürdi seni ol dürr dānesi
- 83a-11 ol seni getürmiş bir gün ey hūbār
gölgeye ķomış beşiri ol meger
- 83a-12 geçeriken anda ya' ķūb resūl
uğrayu geldi size ol pür-uşūl
- 83a-13 gördi āfitāb kılmış eşer
bī-hūzūr oldı beğāyet şir ü ner
- 83a-14 acığ ile ķasım bād eyledi
ayırayum oğluñı elbetde dēdi
- 83a-15 tā kim yūsufa sen hīzmet ēdesin dēdi
oğluñı bekleye unudasın dēdi
- 83a-16 oğluñı ayırdı ol bī-çāreniñ
hāli düşvār oldı ol āvāreniñ
- 83a-17 anı bāzırgāna şatdı ol zamān
aldı geldi mışr içine ķārbān
- 83a-18 hāsetile o nece zārī kıldı ol
görmez oldı anuñ gözleri yol
- 83b-1 hāķķa hoş gelmedi bu ey şehr-yār
ķahırıyla kıldı nidā perverdigār
- 83b-2 'izzetim hāķķıçün dedi ol ğanī
yūsufuñdan ayırayum ben seni
- 83b-3 görmeyince anası ol beşiri
görmeyesin yūsufı bī-başiri
- 83b-4 bu durur fermān hāķ dēdim saña
bī-tekellūf gömlegi vérgil aña
- 83b-5 yūsuf ēydür berü gelgil ağı şir
gömlegi babama iletgil ey nazir
- 83b-6 çünkü mışrdan çıkasın ey cüvān
gömlegi açgıl yele ķarşu revān

- 83b-7 yele karşı tutğıl anı bir zamān
tā ki ol bād-ı şabā ese revān
- 83b-8 yetüre anuñ dermānına meger
müšte cism yerişe bārī eṣer
- 83b-9 ḥāzretine yerişcek sen revān
yüzüne sür gömlegi tiz hemān
- 83b-10 söyle andan vaşf-ı ḥālī ser-te-ser
kārbān geldi uş dēgil ey püser
- 83b-11 öri tırdı ol beşir ü nev-cüvān
yer öpüp berāhini oldı revān
- 83b-12 mısr eşigine érdi ol şir
gömlegi açdı yele şāh-ı dilir
- 83b-13 kāmçı urdı deveye ol beşir
çıkdı yaydan şanasın ol ner ü şir
- 83b-14 komadı anı pergende ola
kudret-i ḥaqqı gör emdi ne kıla
- 83b-15 beytü 'l-aḥzānda ol ya' kûb ḥazīn
oḥşamak idi ol altı kızın
- 83b-16 yūsufuñ kızkardaşıydı cümlesi
ağlamağda idi anuñ her kesī
- 83b-17 ol naşihat vērürdi nāgehān
érdi ol şabā yeli anda revān
- 83b-18 érdi ya' kûbuñ dimāğına revān
yūsufuñ koğusın aldı ol zamān
- 84a-1 na' ra urdı nāgehān bī-iḥtiyār
āh kıldı derdiyle şāh-ı kibār
- 84a-2 kızları dēdi noldı baba saña
cānımızı kurbān etdük biz aña
- 84a-3 dēdi ey nūr-ı çeşmim dinleñüz
yūsufuñ işiñi ol dem añañuz
- 84a-4 bilmezem yūsufi yeyen kırt meger
eyledi şimdi bu yerden ol gezer
- 84a-5 dēdiler kim nece dēdüñ sen bunı
niçe yıllardur yetürmişsin sen anı

- 84a-6 sevdüğünden dā'im eylersin hayāl
dédi ol yūsufa ölmek oldu muḥāl
- 84a-7 bu yaña geldi beşir-i nām-dār
yel gibi esüp gider leyl ü nehār
- 84a-8 girdi ken'āna çün ol cüvān
girdi ken'āna hemān dem ol zamān
- 84a-9 gördi çünkim bir puḡar üzre hemān
yol üzerinde oturmuş ḡayli zamān
- 84a-10 gördi bir 'avrat ḡalka şu vērür revān
çünki anı gördi ol civān
- 84a-11 kendüsine şavma' a düzmiş meger
gözleri dünyāyı görmez ḡayr şer
- 84a-12 sākī olmuş ḡaḡ yoluna rüz şeb
bir murādı var meger eyler ḡaleb
- 84a-13 her kime ki şu vērürse el-beşir
şu ḡaleb kılanā ēydür gel beşir
- 84a-14 şu ḡaleb kıldı anda meger beşir
muḡtali' oldu bu söze ol beşir
- 84a-15 orada şatduḡım bilür idi
anası yādına hem alur idi
- 84a-16 anı bāzırgān ki aldı meger
bu arada ayırmışdı şir-i ner
- 84a-17 anası ardınca kim gelmişdi
bu arada ağlayup ḡalmışdı
- 84b-1 anı āzād eylemişdi ol resül
ol firḡat menzilin ḡılmış ḡabül
- 84b-2 ḡālib oldu oḡluna leyl nehār
tā meger ḡavuşdura perverdigār
- 84b-3 fikrine düşdi beşirüḡ anda nāḡehān
bu benüm anam olısar bī-gümān
- 84b-4 dēdi nēcedür ya' ḡūbuḡ
nēcedür baña dēḡil ḡāliḡ anuḡ
- 84b-5 'avrat ēydür ya' ḡūbuḡ derdi ḡatı
dün gün ister anı zaḡmı ḡatı

- 84b-6 ya' k̄ūba kimsene kayğusı yođ
giryān zārī efgānı çok
- 84b-7 beşir eyedür söyle anı sen baña
yūsufdan muştucu geldim ben aña
- 84b-8 ya' k̄ūbuñ ođlı yūsuf aldı beni
vêrđi bitı yazuban şaldı beni
- 84b-9 anı işidüp ol ' avrat ağladı
yüzünü göge tıttup allāh dēđi
- 84b-10 eyedür ey tañrım va' dññ kanı
vağtıdür kim hem sevindür beni
- 84b-11 bunı işitdi beşir dedi hātūn
ol ne va' dedür baña dēđil bugün
- 84b-12 baña dēđil kim gözün yaşı nedür
bildüresin cigeriñ başı nedür
- 84b-13 döndi ' avrat beşire vêrđi cevāb
ey cüvān negü rüz negü şeb
- 84b-14 süd emerken ya' k̄ūb ođlancuđumu
benden ayırdı şatdı cānımı
- 84b-15 ya' k̄ūbuñ evinde ben kırnađıyım
kulluğ ederim hem-rāhım
- 84b-16 andan öturi ağladım kıldım du' ā
ol sā' at geldi çalabdan bir nidā
- 84b-17 dēđi ey bī-çāre du' āñ müstecāb
levh-i maħfūza muvaffađ şevāb
- 84b-18 ya' k̄ūbuñ ođlundan senün evün
getürüp kavuşduram yūsufı sevün
- 85a-1 emdi ya' k̄ūba yūsuf haberini
muştulayu geldün uş bildim anı
- 85a-2 olmaya idi gerek va' deye muħālif
ne ki ne ğarīb oldum zī-ħayf
- 85a-3 tañrı sözi necesi yalan ola
vağtıdür kim derdime dermān ola
- 85a-4 beşir eyedür tañrı saña va' desi
nice eyledi gerek bildüresin

- 85a-5 dēdi oğluğı sağa kavuşduram
ölmeden yūsufdan öđ eriřdirem
- 85a-6 beşir ēydür oğluğ adı nedür
gizleme benden anuğ adı nedür
- 85a-7 ʿ avrat ēydür oğlumun adı beşir
cānım içinde anuğ odı ışır
- 85a-8 oğlan ēydür muştuluk olsun sağa
kim benüm oğluğ beşir inan bağa
- 85a-9 bu nece yıldur ki senden ayrılmışam
ğurbet odına düşüben yanmışam
- 85a-10 gel görüşmege çalabım bizi
tağrı rüşen ētdi gözlerüzi
- 85a-11 şol kadar ağlaşdılar ol ikisi
gökde melekler tutdılar yaşı
- 85a-12 ikisi birbirin kucuşdılar
ana oğul görüşüp ağlaşdılar
- 85a-13 beşirün anası yavlağ řād olur
beşirün elin alup eve varur
- 85a-14 yaʿ kúb evde halvet otururiken
göziniğ yaşı yüzün bürüriken
- 85a-15 girdi ol karavaş eve aņsuzın
tutdı yaʿ kúbun kulağın dıņsuzın
- 85a-16 dēdi ey yaʿ kúb bī-başar
muřtuluk geldi yūsufdan haber
- 85a-17 al beřāret yūsufdan sađa bugün
yā nebīyyu ʾl-lāh oturam ser-gerdān bugün
- 85a-18 naʿ ra urdı yaʿ kúb şevkle zār
derdiyle yāhū dedi bī-iřtiyār
- 85b-1 gömlegini yüzine sürdi beşir
komadı bağrına başdı ol faķir
- 85b-2 yüzine gözine sürtdi çün anı
hağ çalap vērdi gözine rüşeni
- 85b-3 ördi tırdı gözleri açıldı hem
getdi gönlünden belā vü derd ü ğam

- 85b-4   erişdi ken'ân iline ol dem haber
kim beşâret geldi yūsufdan meger
- 85b-5   yügrüşüben şād u hurrem geldiler
ol bitiyi anda bî-derd ü gam gördiler
- 85b-6   gözlerinüñ şu' lesi çün çerāğ
yüzi nûrı berķ urur gamdan ırāğ
- 85b-7   kızları düşdi kamu ayağına
düşdi ol kavmi şoluna şağına
- 85b-8   emr kıldı ol nebîler sürürî
kim beşâretler çalalar her biri
- 85b-9   çaldılar kös nagāre na'îr
turdı bir dîvân-ı 'ālî dār-ı kebîr
- 85b-10   kıldı çün taht-ı risâletde qarār
aldı yanına beşîri şehr-yār
- 85b-11   şordı dîn-i yūsufdan evvel haber
var mı zâtında diyânetde eşer
- 85b-12   dîni ibrahîmedür dēdi beşîr
hem diyânet içre durur bî-naẓîr
- 85b-13   şād-ı hurrem oldı dîn eri
şordı anda sultânla leşkeri
- 85b-14   salţanat hâlin haber vērdi beşîr
diñledi sözün kamu şāh-ı kebîr
- 85b-15   söyledi ibn-i yāminüñ hâlini
yūsufuñ evvel hilesi aḥvālını
- 85b-16   dēdi küçümenüñ aḥvālını ol hemān
ehl-i beytle yarağın gör tamām
- 85b-17   kârbānuñ getdügünden hem haber
vērdi ya'ķüb cāna meger
- 86a-1   başdan ayağa çün sözi söyledi
ol nebîler selveri şükr eyledi
- 86a-2   düzdi koşdı yarağını tamām
munţazır oldı ki ére kârbān
- 86a-3   bu sözi şimdi bu arada koyalum
size bir özge ḥikāyet dēyelüm

- 86a-4 ba' zıları demiş yehūzā bī-cüvān
atasına bu beşāretler kılan
- 86a-5 dağı ol yūsufuñ gömlegini hem
bu getürmişdi anuñçün bārī hem
- 86a-6 dēdi şāha bildürmege ol resūl
ibtidā benden olmuşdur melūl
- 86a-7 anuñçün geldi beşāret eyledi
atasına bunca sözler söyledi
- 86a-8 bu yaña geldük yene şāh-ı cihān
yūsuf-ı şıddıķda düzdi kārban
- 86a-9 atasına dürlü dürlü hil' atları
yükletdi develere çok ni' metleri
- 86a-10 vērdi hil' at kamu qardaşlarına
hem dağı ken' ānda yoldaşlarına
- 86a-11 vērdi beg kişi dağı kim eş ola
hizmet ēde bunlara yoldaş ola
- 86a-12 kız qardaşlarına dürlü qumāş
vērdi hil' at her birine bir mevāş
- 86a-13 düzdiler bir aq eyerlü atları
üstine bağlu kamu hil' atları
- 86a-14 biñ deve vērdi anlara ser-be-ser
biñ dağı ni' met vērdi ey püser
- 86a-15 kırk qatār yükleyüp ol cān-ı hūdā
anı qardaşlarına vērdi cüdā
- 86a-16 sīm zer vērdi bunlara bī-qıyās
hoş muraşsa' cübbeler mışr libās
- 86a-17 vērdi anda tayāsına sīm zer
çok muqaddem hil' at zerrin kemer
- 86b-1 qopdı ol ken' āndan pīr ü cüvān
vėrmemiş olaydı aña armağan
- 86b-2 atasınuñ halkın şāhib-qırān
ol kim ol lāyık peyğamberān
- 86b-3 māl ni' met anca vėrmişdi hūdā
kimse bilmez anı illā bārī hūdā

- 86b-4 varidi h̄aciblerinden on ulu
hoş muḳarreb h̄azretinde sevgülü
- 86b-5 düzdi ḳoşdı yūsuf bunları revān
ol zamān içinde ḳıḳdı kārban
- 86b-6 alıḳodı ibn-i yāmini yanına
eyle gördi maşlahat kim yene
- 86b-7 gece gündüz dēmediler sürdiler
h̄aşılı ken' ān iline girdiler
- 86b-8 muşdacı göndürdiler ol servere
ḳarşu geldi ehl-i ken' ān anlara
- 86b-9 geldiler ken' āna girdiler bunlar
geldi andan şonra ḳamu ulular
- 86b-10 şevḳetile ḫoldı ' ālemler oḅlu
öḅlerince yürüdi küḳi ulu
- 86b-11 urdılar kös nagāre su sebū
geldiler ya' ḳüb eşigine ḳamu
- 86b-12 ḫaşra geldi ol nebīler serveri
ayaḅına düşdiler oḅlanları
- 86b-13 yürüyüp h̄acibler atdan indiler
h̄azret-i ya' ḳubla görüşdiler
- 86b-14 geldi pes ḳatırlar ḳökdü birbirin
ol nebī şorar her dem h̄atırların
- 86b-15 daşıldılar ni' meti başdan başa
gör ne ḳıldı anda görklü paşa
- 86b-16 açdı ol şandıḳların aḅzın tamām
cem' ḳıldı mālı bir yere hemān
- 86b-17 eyledi ḳamu taşadduḳ ' āleme
her faḳīr meskene her ādeme
- 87a-1 vērđi ken' ān ehline ni' metleri
ehline evlādına ḫil' atları
- 87a-2 evvel āḫir ol gelenden ol cüvān
kendüzi bir ḫırḳa ḳabūl ḳıldı hemān
- 87a-3 bāḳīsini ḫaḳ yolında ḳıldı nişār
da' vet etdi ' ālemi ol şehr-yār

- 87a-4 on iki gün tırdılar anda hemān
göçdi andan sonra ol şāh-ı cihān
- 87a-5 ehlini evlādını etbā^c ını
kavmini hışmını hem işdügini
- 87a-6 çıkdı ol ken^c ān içinde yürüdi
gitdi leşker şağı şolü bürüdi
- 87a-7 kılmadılar bir dem ārām karar
gece gündüz gitdiler ey şehr-yār
- 87a-8 yetdi el-kışşa bunlar mışra yakın
kondı bir yere ol şāh-ı dīn
- 87a-9 muřtucular getdi yūsufa revān
kim erişdi atañ ey şāh-ı cihān
- 87a-10 mālīke bildürdi yūsuf dađı çün
mālīk eyedür yūsufa ey zū-fütün
- 87a-11 hüküm kılmışra beyn-şavk bu zamān
karşu çıksunlar kamu pīr ü cüvān
- 87a-12 leşkere emr eylegil olsun süvār
sancađ tūđ^c alemler her ne var
- 87a-13 yürüsün mīr ü selātīn çok çok
götürölüp tūđ^c alemler taht-ı kavuđ
- 87a-14 yūsuf işmarladı sözün tamām
kendü peşkeşler yarağ etdi hümām
- 87a-15 emr etdi yūsuf-ı řāhib-kırān
yürüdiler mışra halkı revān
- 87a-16 leşkeri cem^c etdi uçdan uça
işid emdi kışşasın ey hoca
- 87a-17 biñ güzīn biñ leşkeri ceng süvār
ata bindi dar zamān ol şeh-süvār
- 87b-1 ol selātīnler yürüdi fevc ü fevc
berk urur zerrīn ayarlu fevc fevc
- 87b-2 yūsuf-ı řiddik çün çıkdı ol zamān
mālīk-i reyyānuđ oğlıyla revān
- 87b-3 yürüdi on biñ gulām māh-ı rü
kamusı zerrīn kemerlü ca^c d-ı mü

- 87b-4 başlarında hem muraşsa^ç t̄ac-ı zer
şanasın kim yüzleri şems ü k̄amer
- 87b-5 öñlerinde k̄amunuñ t̄üg^ç alem
söyleşür k̄ös nağ̄are z̄il nem
- 87b-6 nağ̄alardur hay huy d̄ar ü ḡir
gök yüzine çıkdı şūr-ı nefir
- 87b-7 mışr eşiginden çıkdı ol şeh̄r-yār
öyle göndürdi h̄alkı b̄i-şümār
- 87b-8 bir zamān getdi taḥammül eyledi
kendüzine fikr édüben söyledi
- 87b-9 v̄aḳı^ç a görmışdi ol gece meger
şaldı öñüne n̄agehān ol ş̄ir ü ner
- 87b-10 uykusında bir kişi eydür buña
her kişi kim h̄ākim ola öñ şoña
- 87b-11 emrine anuñ muṭı^ç olmak gerek
kim temerrüden iṭā^ç at yegrek
- 87b-12 uyanup ta^ç b̄iri kılmışdı bunı
unudup tağ̄ayyür kılmışdı anı
- 87b-13 n̄agehān fikrine düşdi çün yene
fikr kıldı bir zamān ta^ç b̄irine
- 87b-14 bildi kim bu sözde ḥikmet çok durur
ḥaḳḳıñ rızāsı çün yok durur
- 87b-15 yürüdi yūsuf el-kıssa şevketi
kıldı ^çālemlere anuñ heybeti
- 87b-16 on iki k̄at t̄urdı leşker çok
her biri zerr̄in k̄aba bir taḥt-ı fev̄k
- 87b-17 tağ̄ı taşı t̄utdı āvāz-ı k̄ös
oldı tozdan çarḥ yüzi abanos
- 88a-1 ibn-i yāmin yūsuf-ı şiddik ile
şād-ı ḥurrem gider ikisi beyle
- 88a-2 d̄ā'imā söyler beşāretler s̄azı
ḥarb eden mişe gibi olmuş yazı
- 88a-3 iki leşker birbirine muḳābil oldılar
her taraftan merḥabālar kıldılar

- 88a-4 merhabālar ıgırısuban bir bir nedim
gör ne hikmet gösterür hayy-ı kadim
- 88a-5 iki hasret birbirine intizār
kaçan kim vāşıl ola ol şeh-r-yār
- 88a-6 her koşun kim görür ya' kũb cān
bu midur yūsuf dēyü şorar revān
- 88a-7 dēdiler bunlar kem-ter kulı durur
ol gerü gelen ulu tũğ oldurur
- 88a-8 şad hezārān medh okurlar merhabā
ol nebiler serveri ehl-i 'abā
- 88a-9 hoş tevāzu' göstürür fermānla
yūsufi gözleridi illā cānla
- 88a-10 püşte püşte āvāzı çıkdı nāgehān
şanasın kim cūşa geldi āsmān
- 88a-11 rahş u gülgün üstüne olmuş süvār
çıka geldi nāgehān ol nām-dār
- 88a-12 pürkā'ın aldı yüzinden dar zamān
nūriyla tldı zemīn ü āsımān
- 88a-13 anı gördi üstür üstünde ata
dağı nece şabr ēde özin tuta
- 88a-14 āh kıldı nevha bünyād eyledi
merhabā ey yūsufum geldüñ dedi
- 88a-15 diledi kim üstürden ata kendüzün
diñle emdi hağ te'ālānuñ sözin
- 88a-16 kıldı cebrā'ıl nidā ol kirdigār
tiz yetiş ya' kũba kim ol bī-ķarār
- 88a-17 üstüre emr eyle çöksün revān
iner üstünden özi ĥod bī-gümān
- 88b-1 yūsufuñ atına hem emr eylegil
yere yatsun ķulağına söylegil
- 88b-2 inmez olsa atasıçün şir ü ner
arķasına çalgil anuñ bāl u bīr
- 88b-3 getsün ol nūr-ı nübüvvet dutmasun
dağı andan hiç peygamber inmesün

- 88b-4 atasına kılmasa hürmeti ol
ben dağı neslini kılmazam kabül
- 88b-5 hazır oldu anda rûhü 'l-emîn
döndi revân yedi gamin
- 88b-6 devesini yere teskîn eyledi
varmadın gömleğin temekkün eyledi
- 88b-7 yūsufuñ hālîne kıldı iltifât
gördi kim indi feresden bî-amân
- 88b-8 arkasına çaldı perrin ol zamân
bir yaşıl kuş çıktı ağzından revân
- 88b-9 yūsufa rikkatle âvâz eyledi
ey dirîgâ dedi pervâz eyledi
- 88b-10 yūsuf-ı şiddik sehv etdi dedi
duydı anda getdi anda durmadı
- 88b-11 cebrâ 'il bunı sırrile söyledi
hağ çalap emridür elbetde dedi
- 88b-12 yat yere dër şaldı ol at özini
hâki galğan etdi ol dem özünü
- 88b-13 düşdi ya' kûb nebî bî-ihtiyâr
kucaqladı yūsufî ol şeh-r-yâr
- 88b-14 yūsuf anuñ boynuna ol bunuñ hem
birbiriyle şarmaşup bî-derd ü gam
- 88b-15 atası zârî kıldı ol dîn serveri
yaşıyla garğ eyledi ol leşkeri
- 88b-16 cümle leşker zârî giryân oldılar
nevha édüp aña yarı kıldılar
- 89a-1 ya' kûb sâkin oldu yūsuf başladı
nevhalar édüp neler işledi
- 89a-2 yūsuf ağlar şimdi atası güler
gözlerinden dökülen yaşı siler
- 89a-3 anca dökdi yaşın ol bedr-i münîr
kana garğ oldu kamu mîr ü zîr
- 89a-4 bu işe ' âlem ta' accüb eyledi
bu ne sırdur dëyü kamu söyledi

- 89a-5 t̄a bilesin ben ne işler çekmişem
senüñçün ben ne yaşlar dökmüşem
- 89a-6 giryāndan el-kışşa s̄akin oldılar
ikisi de şād-ı hurrem oldılar
- 89a-7 şordı yūsuf ehl-i beytiñ h̄ālını
dağı kız kıardaşları aḥvālını
- 89a-8 birbirin çün sağ selāmet buldılar
ḥālīka ḥamd şenālar kııldılar
- 89a-9 ‘ālī evlādı seversen ey dede
vēr şalavāt ‘āşīkāne aḥmede
- 89a-10 raḥmet olup cānımız bulsun ḥayāt
şevkle dīnū ’ş-şalavātü ’s-selām
- 89a-11 kullara yūsuf işāret eyledi
üştüri koyuñ getürüñ dedi
- 89a-12 çekdiler bir bād-pāy pür-uşül
ata bindi anda ya‘ k̄üb resül
- 89a-13 çünki bindi atına ya‘ k̄üb cān
durdı ya‘ k̄ubuñ atı dağı revān
- 89a-14 yürüdi çün yūsuf şāh-ı cihān
mevce geldi şanasın baḥr-ı zamān
- 89a-15 k̄opdı çün t̄üg ‘alemler yürüdi
tağı taşı aldı leşker yürüdi
- 89a-16 ğarğa vardı tozıyla k̄üh-ger
at ayagında cihān zīr ü zeber
- 89a-17 dēdi ol t̄üg u ‘alemler yürüsün
sağı şolı cümle leşker bürüsün
- 89b-1 orta yerde yürüsün şāh-ı resül
eyledi ‘ālem anuñ emrin kabül
- 89b-2 böyle gelmişdür rivāyet içre ḥaber
yedi biñ t̄üg ‘ālem ol gomker
- 89b-3 yürüdi öñünce ol ser-firāz
şanasın her bir ‘ālem bir serv-i nāz
- 89b-4 ki ta‘ accüb ya‘ k̄ūba kııldılar bu ḥāşī
‘ālemin cānına düşdi heybeti

- 89b-5 ol kerāmetden ol gün ey şîr-i ner
çok keşîşler geldi îmāna meger
- 89b-6 ibn-i yāmini ol yūsuf merd-āneler
atasıçün köşk-i hālvat hāneler
- 89b-7 bēzemişlerdi hoş cānile
çādır eyvān havz hem eyvānla
- 89b-8 geldi devlet hāneye kondı revān
ehl-i evlādıyla ol şāh-ı cihān
- 89b-9 köşke çıkdı atasıyla kendüzi
kendi ol şādef dürr-dānesi
- 89b-10 şaf tutup durdı oğlanları kāmı
işid emdi hikmeti sen ey ‘amū
- 89b-11 ayağ üstine selātinler durur
ortada altun kadehler mevc urur
- 89b-12 bādeler geldi şerbetler tolu
içdi şerbetden kāmı küçi ulu
- 89b-13 düzdiler esbāb dīvān tamām
geldi hizmet için hāş ‘ām
- 89b-14 bağıdı ya‘ kûb nebî ol heybete
şükr eyledi anda rabbü ‘l-‘ izzete
- 89b-15 dēdi minnet saña ey perverdigār
güci çekdim derdi cevri rüzigār
- 89b-16 yūsufi āhîr vėrdüñ sen baña
şad hezārān şükr minnetler saña
- 89b-17 bu celā-yı hāşmeti fikr eyledi
hālîka sücüd edüp şükr eyledi
- 90a-1 hālasıyla kāmı kardaşları tamām
secdeye vardılar ol dem ey hümām
- 90a-2 secdeden başlar kalduruban durdılar
hāğğa şükr edüben oturdılar
- 90a-3 yūsuf-ı şiddik dēdi kim ey ata
şabr eden āhîr murādına yete
- 90a-4 ol düş kim görmişdim söyledim
budur rü ‘yā te ‘vîl eylediñ

- 90a-5 gördüğümü kamu doğru eyledi
 haḫka şükr edüben söyledi
- 90a-6 şabr edenler aldı bu menziline yol
 atası eydür kim ey oğul sākin ol
- 90a-7 yūsufuñ ḫüsni atası tal' ati
 daḫı ol ḫardaşlarınuñ heybeti
- 90a-8 mışr ehline bıraḫdı bir gulū'
 ḫaldı ḫayrān anlar kamu küçi ulu
- 90a-9 cān-ı dilden bunları sevdi kamu
 ulu küçi er' avrat ey' amū
- 90a-10 çekdi mışr ehli bu kez peşkeşleri
 düzdiler tertible her atları
- 90a-11 anca peşkeş geldi ni' met sīm ü zer
 kim ḫıyāsın ḫaḫ vère anuñ meger
- 90a-12 her ne peşkeş gelmişdi hem nişār
 vèrdi ḫardaşlarına ol şehr-yār
- 90a-13 geldi andan şonra ol sultān meger
 vèrdi ḫardaşlarına şir-i ner
- 90a-14 anca ni' metler getürdi tāc u zer
 ḫil' at şāhāneler la' l kemer
- 90a-15 yūsufuñ ḫardaşları çün gördiler
 durdılar sultāna ḫarşu vardılar
- 90a-16 aldılar i' zāzile getürdiler
 ḫazret-i ya' ḫūba çün yetürdiler
- 90a-17 gördi ya' ḫūb ol şāh-ı cihān
 tal' atından nūrı ḫaḫḫı eylemiş' ayān
- 90b-1 ayağına düşdi ol bī-iḫtiyār
 başını ḫaldurdu ol şāh-ı kibār
- 90b-2 gözlerinden öpdü sultānuñ meger
 nūr-ı imān eylemiş aña eşer
- 90b-3 ol bize allāh başladı kelām
 ḫıldı sultāna taḫıyyātla selām
- 90b-4 şonradan va' z-ı naşīḫat eyledi
 āyet-i tevḫīdi hem şerḫ eyledi

- 90b-5 döndi sulṭān eydür ey şāh-ı cihān
kim durur eden bu zemīn ü āsımān
- 90b-6 dēdi kim ol vāhidü 'l-ḳahhār durur
mücrim ' āşilere ğaffār durur
- 90b-7 ol durur bilen cihānuḡ ḫālını
kimsenüḡ urmaz yüzine ' aybını
- 90b-8 mālīk eydür ben de inandım aḡa
' arz-ı imān eylegil emdi baḡa
- 90b-9 geldi imāna çün mālīk cānile
sīnesi ṭoldı anuḡ imānile
- 90b-10 ' āḳıbet ḫayr oldı anuḡ işi
getdi göḡlinden ḫacālet teşvīşi
- 90b-11 ṭā' ata şuḡl etdi çün şāhib-i kemāl
āḫir oldı ḳudretle ḳaḫṭ-ı sāl
- 90b-12 ḳaldı dört ay daḫı yıla bil tamām
işid emdi ḳışşasını ey hümām
- 90b-13 ḳamu ' ālem yūsufa yüz urdılar
baş egüben ḫazretine ṭurdılar
- 90b-14 dēdiler ḳalmadı bizde genc ü māl
ol helāk oldı ehl-i ' ayāl
- 90b-15 gel bize bir mürüvvet işlegil
ḡalleyi ḳamumuza baḡışlaḡıl
- 90b-16 yā bize ṭarḫ ile vērgil alalum
özümüz ḳul saḡa cümle olalum
- 90b-17 eglenüp ucuzlıkda hem üdesin
aḳcayı alup bizi āzād edesin
- 91a-1 dēdi kim bey' e rāzī oluram
ne ḳadar ḳişi şatasız aluram
- 91a-2 aldı el-ḳışşa iki ayda tamām
mışr ehli oldı genc ey hemān
- 91a-3 ehl-i mışrı çünki ḳul etdi ḳamu
işid emdi mürüvveti ey ' amū
- 91a-4 çıḳdı bir gün taḫta oturdı meḡer
pes münādī eyledi şehre ḫaber

- 91a-5 ki 'azîziñ atına gelmek gerek
ulu küçi anda cem' olmak gerek
- 91a-6 d diler ne olmiş durur mual
g zed rler ey 'aceb ne oldu al
- 91a-7 d diler ey şah-ı 'alem söylegil
necedür ullara ferm n eylegil
- 91a-8 y suf eydür bir su 'alim var size
bende misiz şimdi c mleniz bize
- 91a-9 d diler kim bendey z şaha amu
biz muarrer ulluđa ey biñ vuz 
- 91a-10 dedi kim a içun  z d eyledim
bendelikden g nl n zi ş d eyledim
- 91a-11 ş kr  d p amu yere yüz urdılar
azretinde baş eg ben durdılar
- 91a-12 d diler kim ey ker m ibn-i ker m
g rmegil cih nda derdile heym
- 91a-13 azretinden a seni ş d eylesün
c mle minetlerden  z d eylesün
- 91a-14 d diler kim ey şah-ı cih n
bu iki ayda nedel m  t bey n
- 91a-15 dedi kim anb rda ğalle yo durur
şuğlumuz bil rsiz şimdi ok durur
- 91a-16 almadı un cir n-z r
g r ne ikmet g st r r perverdig r
- 91a-17 geldi cebr  'il getirdi oş pen m
a alabdan y sufa verdi sel m
- 91b-1 dedi şiddik  z n esr r  t
atlanup ıup meyd na git
- 91b-2 al y z nde pura' ey m h-ı r 
t  ki yüzüni 'alem göre amu
- 91b-3 un tem şa  deler  sn n tam m
hefteye dek daı amazlar a'  m
- 91b-4 iki ay bu vechile ılgıl niş m
t  ki alık görmeye bu aş '  m

- 91b-5 yūsuf-ı şıddıķ atlandı revān
çıkđı meydāna hem-ān-dem kerbān
- 91b-6 hāş ‘ āma kıldılar ol dem şalā
bay yoħsul tā ki meydāna gele
- 91b-7 bir yüce taht urdı ol şehr-yār
çıkđı anuñ üstüne kıldı karar
- 91b-8 ol güneş yüzünden ki refi‘ oldı hicāb
şanasın çıkđı felekden āfītāb
- 91b-9 geldi ‘ ālem çevre alup durdılar
bađdılar hūsn-i cemālin gördiler
- 91b-10 mest hayrān oldı ‘ ālemler hemān
kimde kaldı iştihā-yı zıkr ta‘ ām
- 91b-11 iki ay bu vechile geçdi ma‘ āş
heftede bir kez kılurđı hūsn-i fāş
- 91b-12 tā yene olunca hefte hāş ‘ ām
şanasın yemişdi biñ dürlü ta‘ ām
- 91b-13 fikr kııl ey hūsn-i hađdan bī-haber
bu lezzetdür vērür hūsn-i beşer
- 91b-14 çün beşer hūsn-i gıdā-yı rüh ola
hūsn hađķı gel kıyās et kim nola
- 91b-15 ol erenler kim cihānda ey hemān
elli altmış yıl geçer yemez ta‘ ām
- 91b-16 çün beşerde halka bu hayret gele
anları inkār etmek küfr ola
- 91b-17 ba‘ zı ihbār içre gelmişdür haber
rüz-ı haşr olanda hağ ède nazār
- 92a-1 kāfir mü‘ mīnler göreler bī-hicāb
uğunuban düşeler mest-i harāb
- 92a-2 ol ki görürdi kısmet ola
nūrı vara bī-destī ola
- 92a-3 hasretiyle yana kāfirler kamu
öldürür dedükleri yedi tamu
- 92a-4 birliğün hađķına yā fettāh-ı karīb
bizi didārından etme bī-naşīb

- 92a-5 geçdi el-kıışsa cevri-rūzigār
vêrdi ni‘ metlerini perverdigār
- 92a-6 nev-bahār oldı açıldı hūşeler
getdi ‘ âlemden kamu endişeler
- 92a-7 yūsuf ya‘ kûb sulţān ey hemān
haqqā meşgûl oldı oğlanlar tamām
- 92a-8 geldi getdi neçe mürüvvet-i rûzgār
çok keşişler kıldı islām ihtiyār
- 92a-9 şād-mān oldı mālîk bunda katı
artdı gün-be-gün şevketile heybeti
- 92a-10 dēdi ya‘ kûb nebīye ol meger
şākirem yūsufdan ey kân-ı güher
- 92a-11 çünkü öyle memleket kıldı karar
saña vü evlāduña taşsîn-i vaqār
- 92a-12 haq saña erzānî kılsun bunları
her biriñüz bir vilāyet serveri
- 92a-13 dilerim her birine leşker vërem
bunları serhad-ı rûma göndürem
- 92a-14 her biri bir memleket fetḥ edeler
gidüben aqşā-yı rûma gideler
- 92a-15 sen bilürsin dēdi ol dīn serveri
gör kabûl eder mi bunlar leşkeri
- 92a-16 bunlar eyedür çünkü sulţān söyledi
luṭf edüben bize fermān eyledi
- 92a-17 gider olsaḳ tenhā giderüz
leşkeri biz neyerüz vü nederüz
- 92b-1 mālîk eyedür bārî taşra varalum
oynasunlar bunları bir görelüm
- 92b-2 tā şecā‘ atde görelüm hāllerin
hünerleri necedür ahvāllerin
- 92b-3 emr kıldı ol zamān bedr-i münîr
tā bindiler kamu mîr-i vezîr
- 92b-4 geldiler meydāna tırdılar kamu
gel temāşā kııl bulara ey ‘ amû

- 92b-5   çıkdı köşk üstine ya^ç kûb cān
nazar kıldı oğlanlarına bir zamān
- 92b-6   böyle gelmişdür kışaş içre haber
mālik-i reyyān eşiginde meger
- 92b-7   varidi yeddi degirman taşı kadar
şöhret için düzmişdi şîr-i ner
- 92b-8   her birisi yeddi biñ batmanidi
ayağ altında kamu gālândı
- 92b-9   kızıl altundan idi başdan başa
işid emdi kışşasın ey paşa
- 92b-10   mālik-i reyyān ile yūsuf meger
çıkdılar ya^ç kûbuñ evinden bi-ñaber
- 92b-11   dehşetinden ol nebīniñ şāh-ı dīn
kendüzin ol dem unutmuşdı yakīn
- 92b-12   geldi devlet hānına çün düşdi ol
diledi köşke çıka ol pür uşul
- 92b-13   tā teferrüc kıla ol oğlanları
kim nece oynarlar ol arslanları
- 92b-14   yūsufile gidiyken nāgehān
ayağı degdi taşa şāh-ı cihān
- 92b-15   ol degirman taşını dēdim saña
işid emdi neyer ol yūsuf aña
- 92b-16   bir eliyle kaldırdı ol şāh-ı cihān
ol taşı getürdi ol zamān
- 92b-17   koluna şaldı anı ol cüvān
yeddi adım yere atdı revān
- 93a-1   gördi sultān anı anda şāh-ı dīn
yūsufa kıldı hezārān āferīn
- 93a-2   dēdi zihī kuvvet zihī hüsn-i cemāl
bir yere cem^ç eylemiş ol zü[’]l-celāl
- 93a-3   yūsufile köşke çıkdı bir zamān
ejderhā gibi geldi oğlanlar revān
- 93a-4   şaf tutup sultāna karşı durdılar
hoş du^ç ā kılup yüz yere urdılar

- 93a-5 anlara emr eyledi sultān ol zamān
taşlara zor eylesün her bir cüvān
- 93a-6 yürüdi ol dem şem' ün hemān
bir eliyle dutdı taşı pehlüvān
- 93a-7 taşları ol dem havāya bī-amān
karşu durdı ol yehūzā pehlüvān
- 93a-8 kapradı komadı düşmege yere
gel teferrüc eylegil ol servere
- 93a-9 taşları ' ayyūka atdı yine
kendüzi dutdı yine atdı yine
- 93a-10 dutdı pes şem' ūna karşu taşları
ol pelengi gör ne işler işledi
- 93a-11 ol birisi karşu tutar
heybetle ol yehūzāya tođrı atar
- 93a-12 degdiler ol iki taş birbirine
baķasın ol arsanlarıñ tedbirine
- 93a-13 pāre pāre oldı şanki esbāb
neçe münkirler ol gün oldı ħarāb
- 93a-14 çünkü yehūzā şem' ün darıldılar
niçe oğlanlar araya girdiler
- 93a-15 her biri bir taş eline aldılar
birbiriyle temāşā kıldılar
- 93a-16 ol taşları havāya atar
bu atınca ol biri yine tutar
- 93a-17 bu dutunca ol dağı yine atar
ol bu dağı yine tutar
- 93a-18 bir zamān bu nev' cevelān etdiler
mālik-i reyyānı ħayrān etdiler
- 93b-1 çünkü sultān eyle görđi anları
yūsufa dedı kim ey dīn serveri
- 93b-2 göndüresin rūma bunları nola
kendüsi çün her biri bir şehr ala
- 93b-3 dedı kim buyruğ senüñ ey şāh-vār
sen deyecek anlarıñ ne sözi var

- 93b-4   hüküm kıldı tâ ki rûma varalar
anlar eyle varuban ceng edeler
- 93b-5   çünkü destür oldu ol şâh-zâdeler
ata katına gelüp izîn diler
- 93b-6   atadan himmet du‘âsın aldılar
kendülerin rûm iline göndürdiler
- 93b-7   birbirinden andan oldılar cüdâ
her biri bir şehir için ey ketühüdâ
- 93b-8   girdi rûm iline on bir cüvân
şanasın girdi kazâ-yı âsmân
- 93b-9   her biri on biş eriyle ceng eder
yeryüzünü bunlara ger teng eder
- 93b-10   feth-nâme geldi sultâna tamâm
kim vilâyet saña dutdı ey hümâm
- 93b-11   şâd-mân oldu mâlik bunda ‘azîm
getdi gönlünden ‘anâ renc ü peym
- 93b-12   yūsufa vèrdi ol yerleri tamâm
kamu kardaşlarıyla ol ey hümâm
- 93b-13   kıldılar anda şâh-zâdeler karar
her birisi oldu şâhib ihtiyâr
- 93b-14   aldılar cizye vilâyetlerden harâc
yūsufa geldi kamu mâl ü pâc
- 93b-15   geçdi bu nev‘ ile bir dem rûzigâr
işid emdi kışşasın ey şehir-yâr
- 93b-16   mâlik-i reyyân pîr oldu za‘îf
kuvveti kalmadı çün oldu naḥîf
- 93b-17   yūsufı yanına çağırdı meger
çok vaşiyet eyledi aña şîr-i ner
- 94a-1   mâliküh bir oğlu varidi meger
adı muzaffer idi ey pür-hüner
- 94a-2   ol zamânda yaşı ondı şafîr
atası düşmişdi kuvvetden haḫîr
- 94a-3   döndi oğlını yūsufa ısmarladı
büyütmeden gâfil olmağıl dedi

- 94a-4 yene sensin memleketden ihtiyār
terbiyyet sen edesin zinhār
- 94a-5 ben öliceğ yerime çekgil bunı
sen bilürsin ihtiyār etdim seni
- 94a-6 çün vaşıyyet ol şāh-ı cihān
yūsuf eyedür hoş kabül etdim hemān
- 94a-7 ger ‘ömr vërse kerīm lā-yezāl
ben dağı hizmet edem şāhib-i kemāl
- 94a-8 dünyādan naql etdi ol ‘ālī tebār
böyledür çarḡ-ı devri rüzigār
- 94a-9 iki yüz yaşında getdi ol hümām
bu cihāna gelmemiş döndi hemān
- 94a-10 biğ yaşayan almadı andan murād
‘ākıl oldur kim ḡoya bunda bir ad
- 94a-11 çünki getdi dünyādan ol sultān nām
ehl-i mıṣr ol dem ḡara geydi tamām
- 94a-12 geldi ya‘küb nebī ol dem kendüzi
ḡıldı techizini ol dem kendüzi
- 94a-13 çünki ḡāka vāşıl oldı ol hemān
dutdılar yaşını ol gün tamām
- 94a-14 geldi andan ṡonra ol şāhib-i kemāl
yūsuf-ı şiddiḡ bī-miṡāl
- 94a-15 unutmazam dedı ben nān ü nemek
senüḡ ataḡ baḡa çok çekdi emek
- 94a-16 böyle gelmiş tāriḡ içinde yaḡın
meger andan toḡdı fir‘avn-ı la‘in
- 94a-17 yūsufuḡ bu kez işi tutdı niḡām
memleket fermānına girdi tamām
- 94b-1 ḡamu işden çünki ḡıṡm oldı murād
oldı ya‘küb nebī ḡāyetde ṡād
- 94b-2 yūsufuḡ evlādların gördi tamām
salṡanatla ‘adl ü dādın ey hümām
- 94b-3 ṡükr etdi ḡaḡḡa dēyelüm ol şāh-ı cihān
dedı kim yā ḡayy-i rabbü ‘l-‘ālemīn

- 94b-4   almadı alximde daı am hi
atamı abrimden z gim aıl hi
- 94b-5   dilerim ki anı ziyāret eyleyem
azretinden ‘ arz-ı hālim sōyleyem
- 94b-6   āır oldu ‘ mrüm ey perverdigār
dilerim anı gōrem ben bī-arār
- 94b-7   hālvetinde bu kelāmı sōyledi
evle hāa mūnācāt eyledi
- 94b-8   geldi cebrā’il getürdi ho penām
vērdi alapdan oa ho selām
- 94b-9   dēdi fermān eyledi yezdān-ı yek
var ziyāret eylegil ey al-ı pāk
- 94b-10   ād-mān oldu bu sōzden ol ‘ aziz
yūsufa hīzmet buyurdu tiz tiz
- 94b-11   kim benüm ılsun yaraım ben giderem
ol halilu’l-lāha dek ‘ azm ēderem
- 94b-12   ün haber-dār oldu ol āh-ı cihān
anasın dūdı bedenden ayru cān
- 94b-13   atası atına vardı ehr-yār
gōrdi ya’ ūbı dēdi ey itiyār
- 94b-14   dēdi atasına baa vērgil haber
bu ne sırdur eyledū ‘ azm-i sefer
- 94b-15   dēdi oul emr-i hādur giderem
ulu ataı ziyāret ēderem
- 94b-16   hā ‘ mr vērürse gelūben gērū
az zamān iinde ey māh-ı rū
- 94b-17   ünki yūsuf sōzi gū eyledi
sākit oldu firati nū eyledi
- 95a-1   ıldı ol āhı yaraını tamām
dūzdi tertīb esbābın ol hūmām
- 95a-2   ün meāfen dūzdiler ol māh iün
tā ‘ ibādet eyleye allāh iün
- 95a-3   ol halilu’l-lāha yapu dūzdiler
kesdiler altundan bezekler sōkdiler

- 95a-4 biñ deve yüklendi ni^ç met sîm ü zer
hem mücāvirlere çok t̄ac kemer
- 95a-5 biñ kişi dağı v̄erdi ĥidmet-k̄ar aña
pehlüvānlar her biri öñden ōña
- 95a-6 ibn-i yāmini dağı bile қоşdı meger
atasıyla bile ol k̄an-ı ōeker
- 95a-7 mışra gelenden berü ol ōehr-yār
kim yigirmi yeddi yıl oldu ey yār
- 95a-8 pes buyurdu ger meĥāfen çekdiler
yükleyüp b̄arı mışrdan çığdılar
- 95a-9 niçe kim emr etdi çekildi kaťar
mevsim-i gül- zār ėrmiřdi nev-bahār
- 95a-10 kim neb̄iler řāhı bindi merkebe
leşkeriyle hem yürüdi kevkebe
- 95a-11 bindi mışr ehli m̄ir-i vez̄ir
söyledi kösiyle nağır
- 95a-12 yeddi menz̄il ol serveri getürdiler
leşker andan ḡerü dönüp geldiler
- 95a-13 getdi yūsuf atasıyla bir zamān
birbiriyle kuçuşdı ol iki cān
- 95a-14 çok zamān anda durup ağlaşdılar
ayrılup firĥat řarābın içdiler
- 95a-15 düřdi yūsuf atası ayađına
düşdi oğlanlar şağına şolına
- 95a-16 birbiriyle bir zamān ağlaşdılar
el-vedā^ç ėdüben ḡerü döndiler
- 95a-17 şardaşı ya^ç k̄ubı ol ^çisā em̄ir
rūma getmiřdi ol nerre-řir
- 95b-1 rūma ki varmıřdı ol řāh-ı dil̄ir
rūm̄ileri k̄ılmıřdı řār u ḡir
- 95b-2 anda çok māl almışdı cengle
dest bāzūyla řamu cebrile
- 95b-3 salťanat eyledi ol yerde tamām
řardařı ya^ç k̄ubı aňardı imān

- 95b-4 görmeye getmişdi ol bî-ihtiyār
aṅardı ağlayup leyl ü nehār
- 95b-5 salṭanatla cem^ç kıldı genc ü māl
daḡı ḡaḡ vèrdi bu kez ehl-i ^ç ayāl
- 95b-6 rûmîlerde şimdi nesli çok durur
gerçi bir şaḡs-ı mu^ç ayyen yoḡ durur
- 95b-7 dèdi bārî ölmemiş iken varayum
ol ḡarındaşı selāmet göreyüm
- 95b-8 tā ki ḡaṭırın tesellî eyleyem
elin ayaḡın öpüben yalvaram
- 95b-9 ol dem oḡlanlarını yıḡdı tamām
mülki ṭapuşdurdı ol hümām
- 95b-10 at ḡil^ç at vèrdi bir neçe ḡula
aldı anları revān girdi yola
- 95b-11 yolda işitdi ki ol ya^ç ḡüb cān
uş ḡalîlu^ç l-lāha getmiş şād-mān
- 95b-12 dèdi ḡullarına yapça gelüḡ
hem ḡalaṭa ḡılmayasız yolu buluḡ
- 95b-13 iştiyāḡında meger şāh-ı cihān
kendüsiçün almadı āb u nān
- 95b-14 araları iki günlük yolidi
ḡamu şaḡrālar yabanlar çölidi
- 95b-15 i^ç timādı varidi ḡaliḡine
anuḡçün göḡli getmiş ol yaḡa
- 95b-16 ḡamçı çaldı üştüre şol dem peleng
çıḡdı yaydan şanasın kim bir direk
- 95b-17 esdi ol üştür hem-ān-dem dar zamān
derdi buydı yèryüzün ol bî-amān
- 96a-1 iki günlük yolu ol dem beri
vaḡt-i ^ç aşr olunca aldı ol yeri
- 96a-2 varduḡunca çünki ol oldu yaḡın
geldi yetdi leşkere bildiler anı hemīn
- 96a-3 pes cedd berīn çekdi üştürüḡ hemān
illā bu cān pāresi vèrmez amān

- 96a-4 leşkere çün yetdi ol şāh-ı cihān
bunlara şordı qanı ya' qūb cān
- 96a-5 dēdiler getdi fūlān ġāra meger
tā ziyāret ēde anda şīr ü ner
- 96a-6 varidi anda bir ġār-ı 'ālī maqber
böyle gelmişdür rivāyetde meger
- 96a-7 ol zamān kim anda toġdı ḡalīl
atasına kıldı ilhām ol celīl
- 96a-8 altı ay ol ġār içinde şīr ü ner
atasıyla bile olmuşdı meger
- 96a-9 eyle olmuşdı fermān-ı celīl
ayda bir kez varaydı ḡalīl
- 96a-10 anda varmışdı ya' qūb resūl
çün işitdi bu sözi ol pūr-uşūl
- 96a-11 yel gibi getdi revān ol şeh-r-yār
ol mağara öñüne geldi yār
- 96a-12 gördi kim eşikte ḡādimler durur
pertev-i ġārīñ meger taşra urur
- 96a-13 dēdi varıñ içerü vēriñ ḡaber
kim gelüpdür qardaşıñ ey şīr ü ner
- 96a-14 ger icazet vērür ise varalum
qardaşı anda girüben görelüm
- 96a-15 vardı ḡādimler buña vērdiler ḡaber
bu ḡaberden oldı ol zīr ü zeber
- 96a-16 nitekim 'isā anda olmuşdı melūl
kendünüñ suç ētdüġin bildi resūl
- 96a-17 dēdi şimdi nice baqam yüzine
muntaızıram gerçü tatlu sözine
- 96a-18 ol ḡayāsından qatı oldı ḡacīl
bir münācāt etdi anda ol ḡalīl
- 96b-1 el qaldurup dēdi ey settār-ı hū
'ālemin sırrı saña zāhir qamu
- 96b-2 dilerim ki ol qarındaşım beni
görmeye ger utanuram ey ġanī

- 96b-3 sen benüm rûhımı kabz et bu zamân
görmeyem yâ ben anı hey bu zamân
- 96b-4 bunlara dèdi kim dèñ gelsün revân
secdeye vardı kendi hemân
- 96b-5 secdede kabz oldu ol şeh-r-yâr
gör ne hikmet kıılır ol perverdigâr
- 96b-6 girdi ol ' isâ içerü hoş şâd-mân
gördi secdededür bir zamân
- 96b-7 fikre vardı ki ne sırr oldu ' aceb
eyledi kıardaşı görmek taleb
- 96b-8 hoş yudurdu edeb bir yele şeh-r-yâr
bir neçe yer gâr-ı lâle-zâr
- 96b-9 gördi kim sırr eylemiş ol rûh-ı pāk
âh feryâd etdi ol dem derd-nāk
- 96b-10 dèdi kim ey pâdişâh lâ-yezâl
bâkî sensin kim saña yokdur zevâl
- 96b-11 niçe yıldur hasretidüm kıardaşa
ulu buldum ey kıadîr-i hudâ
- 96b-12 dilerim ki ben dağı maqbûz olam
bununla bu aralıqda kıalam
- 96b-13 yüzün urdu anuñ ol dem yüzine
doldurup hasret firâkıñ gözine
- 96b-14 anda teslîm oldu ol dağı dar zamân
dehr-i hânedür ki vèrmez amân
- 96b-15 geldiler hâdimler bu hâli gördiler
ibn-i yâmine varup kıaber vèrdiler
- 96b-16 bir arada kıonmuşdı şeh-r-yâr
çün işitdi bindi ol bî-ihtiyâr
- 96b-17 ikisi dağı yatur ser-nigün
rû' yet-i peygamberân olmuş zebün
- 97a-1 ibn-i yâmin çün bu hâli gördiler
nâle kıılıp zâr-ı efgân kııldılar
- 97a-2 ol ' amûsın çünki gördi inledi
duttı bêlin zârî zârî ağladı

- 97a-3 ey erenler şāhı kanda gideyüm
ben sizi qardaşdan ayru neğeyüm
- 97a-4 nāme yazdı yūsufa ol dem meger
kişi şaldı tīz eşişsün budur ħaber
- 97a-5 getdi mışra bir neçe mīl māyesi
tā bileler ħāl-i cihān ser-māyesi
- 97a-6 odlara yandı yūsuf ol zamān
bindi qardaşlarıyla oldı revān
- 97a-7 öñine ardına baqmadı hemān
mışr ehli hem ardınca getdi tamām
- 97a-8 erdi qardaşlarıyla şāh-ı cihān
gördiler tābütı anlar nāgehān
- 97a-9 düşdi yūsuf kuçdı tābütı meger
‘aqlı za’ıl oldı yatdı bī-ħaber
- 97a-10 şu seperler yüzine ‘aqlı gelür
āh eder yene bī-hūş olur
- 97a-11 cümle ol şāh-zādeler zār zār
gözlerinden qan aqar bī-ihtiyār
- 97a-12 ulu küçi māteme girmiş tamām
ta‘ziye dutmuş melā’ik ey hümām
- 97a-13 üstine kerrübiler ħayrān-zār
şaf dutup gökden inerler bī-qarār
- 97a-14 yūsuf eyedür ey gözüm nūrı baba
ey cihānda mefħarü’l-‘abā
- 97a-15 ey cihānda benüm için neçe yıllar zār olan
ey qamu firqatim odına yanan
- 97a-16 ey qamulardan beni maħbüb eden
cümle ‘ālem cismine mev‘üb eden
- 97a-17 çün öldi ol nebī toprağa vāşıl
ne kim tertīb varidi oldı ħāşıl
- 97b-1 bir ay mikdārı dökdi ni‘meti çün
oqutdı ħatm-i ħağdan raħmet için
- 97b-2 vazīfeler mu‘ayyen kıldı ol cān
ħalīlu’l-lāh için ol şāh-ı sulṭān

- 97b-3 düzüldi çün kamu iqbāl tahtı
pes eyledi yine ol tãcile tahtı
- 97b-4 mücāvırlar kıldı mu' ayyen ol şāh
döşendi sīm zer bir vechu 'l-lāh
- 97b-5 edeb böyle yürüdi şāh-ı mevzūn
nebīler merķadına oldu maķrūn
- 97b-6 koca kıldı ħalīliñ merķadını
bir eliyle atası mesnedini
- 97b-7 dēdi ey tañrıdan fermān olanlar
bu ' ālem ħalkına bürhān olanlar
- 97b-8 oradan vardı beytu 'l-lāha gördi
tavāf etdi yüzini yere sürdi
- 97b-9 ki kılķup oradan ķudüse vardı
varup mescid-i aķsāyı gördi
- 97b-10 yine ken' ān iline döndi ol dem
vaṭan ' azmine ol şāh-ı mükerrrem
- 97b-11 yürüdi hem daħı ġāra toġrı
ziyāret kılamak için anda mihri
- 97b-12 anı varuban ziyāret kıldı
andan toġrı dönüp ken' āna geldi
- 97b-13 cihānuñ lezzetinden oldu bīzār
dēdi ölmek gerekdür āħir-i kār
- 97b-14 dēdi biz ölmedin bārī varalum
ķarābet ħālī aħvālin görelüm
- 97b-15 çün ol mülke erişdi yūsuf cān
işidüp ķarşu geldi ehl-i ken' ān
- 97b-16 anlara çok ikrām eyledi şāh
daħı çok in' ām eyledi māh
- 97b-17 varup ol cāhī eyledi hem ziyāret
kim aña cāhī yūsuf dērler ' ibādāt
- 98a-1 cihānda yek bilürdi ol maħallī
meger çok anda kılmışdı tecellī
- 98a-2 ol cāhda ħaylī vaķt oturdu
neçe ' uryān yalınlara yetürdi

- 98a-3 oradan atasınuñ kabrine vardı
ziyâret eyledi hem anı gördi
- 98a-4 anuñ üstine yapdur ‘imâret
vazîfeler niçe vaqf-ı icâzet
- 98a-5 oradan mışra ‘azm etdi şehen-şâh
vücûdın almışdı havf-i allâh
- 98a-6 dağı meyl étmedi hergiz cihâna
yarağ etdi sarây-ı câvidâne
- 98a-7 gelüp çün mışra girdi şevketile
oturdu dîvâna şöhretile
- 98a-8 oldu peygamber on bir yıl tamâmı
ki da‘vet kıldı haqqa haş ‘âmı
- 98a-9 kendi için eyledi bir münâcât
münâcât içre ağıdı dürlü hâcet
- 98a-10 dedî ey kadîr-i hayy tüvân
ki sensin evvel âhir şâh-dân
- 98a-11 cihâni yok iken var eyleyen sen
yer üstine bu çarhı eyleyen sen
- 98a-12 kevâkib ziynetin çarha tamâmı
düzen sensin bu dürlü nizâmı
- 98a-13 veli sensin başa hem nâşiram sen
ki dünyâ âhiretde nâşiram sen
- 98a-14 budur senden murâdım eyle hâşıl
vefâtımda ki kıl islâmla vâşıl
- 98a-15 geldi cebrâ’îl çün getürdi haber
şâd-mân oldu haberden şîr ü ner
- 98a-16 çünkü buldı derdiniñ dermânını
verdi bu şâdile tatlu cânını
- 98a-17 çünkü naql étmi cihândan ol hâlîm
ol züleyhâ oldu firkatden nedîm
- 98b-1 çaldı dırnağın yüzine ol nigâr
kesdi saçın nevhâ kıldı zâr zâr
- 98b-2 pâre pâre etdi ol dem kendüzin
kılmadı şabrı bilmez nede kendüzin

- 98b-3 gāh yollara düşüp biryān olur
gāh ayaklar altına ğaltān olur
- 98b-4 gāh çeker öni zār kıılır ehliyle
gāh münācāt kıılır ol allāhıyla
- 98b-5 el getürdi éydür ey qadır ilāh
vêrdüñ idi baña bu   ömri tebāh
- 98b-6 yéryüzinde  ār ola gezmek baña
sin içinde yaticak ol pādişāh
- 98b-7 ben nêderem bu  ālem mülkini uş
yusufuluñ olmayacak tā göñli hoş
- 98b-8 himmetlicek beni anda revān
rūhımı kabz eyle gel sen bu zamān
- 98b-9 ol züleyhā çün tamām etdi buni
secde êtdi éydür ey rabb-i ğanī
- 98b-10 secdeden durdı bağırī mān ilah
eylemiş bād-ı ecel   ömrünü gāh
- 98b-11 rengi tağyīr oldu dağı durmadı
göz açup halk-ı cihānı görmedi
- 98b-12 yūsufi yuyup etdiler revān
koydılar tābūta ol şāh-ı cihān
- 98b-13 bir vaşiyet kılmışdı ol meger
vêrmişdi ol yehūzāya haber
- 98b-14 beni yuyup ço tābūta sen
kıl namāzımı ey ebu'l-ḡasan
- 98b-15 ol fülān ada ki nīl içinde var
anda kazdur kabrimi ey şeh-r-yār
- 98b-16 mermer ile kabri şandık eylegil
tābūtu o kabre mağmūk eylegil
- 98b-17 anda sen illā emānet koy beni
böyle emr etmişdür rabb-ı ğanī
- 99a-1 yılda bir kez nīl mevc êdüp daşar
şu gelür ol kabriñ üstinden aşar
- 99a-2 nef  i êrür andan cümle  āleme
êrişür pes nef  i her bir ādeme

- 99a-3 böyle taqdîr étmiş durur qadîm
çıkmaya şu qabre ey şâh-ı qadîm
- 99a-4 yayılup ‘ âlemlere vèrmez hayât
bitmeye bu yeryüzinde bir nebât
- 99a-5 geçiser üstimden çok yıllar dilim
neslimizden gele mûsâ-yı kelîm
- 99a-6 mâlikûñ neslinden toğa fir‘avn-ı la‘în
eyleye ol mûsâ eyle kibr ü kîn
- 99a-7 âhîri mûsâ elinden olısar
ser-be-ser bu ‘ âlem aña qalısar
- 99a-8 ol hâlîlu ’l-lâh getüresin beni
eyle fermân eyledi rabb-ı gâñî
- 99a-9 bir vaşiyet öñdin olmışdı meger
anı eyle eylemişdi şîr ü ner
- 99a-10 çün tamâm oldı cehâz aldılar
vardılar anuñ namâzını kıldılar
- 99a-11 çünki teslîm etdiler qabre anı
tutdılar yeddi gün anuñ yaşını
- 99a-12 getdi anuñ devri dağı aradan
gör ne hikmet gösterdi ol yaradan
- 99a-13 çün emânetdür gelen gitmek için
pes nedür bu tûl-ı ‘ arz ey fütûn
- 99a-14 tertîbini cümle hâzır etdiler
anı dağı haqqâ teslîm etdiler
- 99a-15 çün du‘ â-yı hatm okundı tamâm
anlar ervâhına yüz biñ selâm
- 99a-16 birbirinden cümle qardaşlar tamâm
cümlesi peygamber oldı ey hümâm
- 99a-17 dîn-i ibrahîmde getdiler kamu
işid emdi kışşasını ey ‘ amû
- 99b-1 vara vara artdı nesli bunlarıñ
ayru qopdı tâbi‘ her serveriñ
- 99b-2 devr-i mûsâya erişince haber
tutmuşdı mışrı bunlar ser-be ser

- 99b-3 ol benī isrāʾīl anlardur kamu
bu durur tevcīhi diñle ey ʿamū
- 99b-4 ismi yaʿqūb nebīnün ey emīr
evvelā isrāʾīl idi ol haber
- 99b-5 şonra yaʿqūb étdiler aña lākāb
éydeyüm ki nice olmışdur sebeb
- 99b-6 ʿisā ile bir anadan olmışdı
ikisi bir qarına gelmişdi
- 99b-7 tutdı ʿisā gerü kaldı meger
tutdı anuñ ayağın ol şīr ü ner
- 99b-8 beyle geldiler vücūda ol zamān
ʿisā evvel ol ʿaķabince revān
- 99b-9 anası ʿisāya urdı evvelkine ad
şāniye isrāʾīl oldı nām-ı zād
- 99b-10 şonra oħşarıdı kim yaʿqūbum benüm
atası anası maħbūbum benüm
- 99b-11 ol sebebden aña yaʿqūb oldı ad
ismi döndi ey hoş nihād
- 99b-12 on iki oğlan idi çünki bunlar
āħiri hem on iki sıbt oldılar
- 99b-13 ol kelām içinde ki āşinā ʿaşr
çeşme kim yād eylemiş ey beşer
- 99b-14 bunlaruñ şānında bir işdi kamu
anlara ayru key çıķdı ey ʿamū
- 99b-15 tā ki bildi meşrebin her bir gerü
birbiriyle kılmadı ķatlı şekū
- 99b-16 vech-i tesmiye budur kelli
söz bu durur vallāh aʿlem-i bāü ʾş-şavāb
- 99b-17 yā ilāhī sen bilürsin ħālimi
baña ħācet söyleyem aħvālimi
- 100a-1 mücrimim başdan ayağa pür günāh
sen kerīmsin bī-niyāz pādīşāh

- 100a-2 raḥmetiñ deryāsınuñ pāyānı yok
ḥod benüm ‘aczimden özge nesne yok
- 100a-3 ne dil ile ḥazrete söz söyleyem
benüm cürmime bārī ‘özr eyleyem
- 100a-4 cismim cānım kılmış cürm-i ḥaṭā
tā meger senden ola fazl-ı ‘aṭā
- 100a-5 ben faḳīrim sen ḡanīsın ey ḥudā
ayırma beni raḥmetinden cüdā
- 100a-6 i‘ timād edecek bir ‘ilmim yok
ḥazretiñe gidecek ‘amelim yok
- 100a-7 budur senden temennām ey ḥudā
kılmayasın bizi ol aḥmedden cüdā
- 100a-8 ma‘ nāda ger vāḳı‘ a olduysa ḥaṭā
‘afv kıll küllī cürmimi vērgil ‘aṭā
- 100a-9 bakma sen sehv-i ḥaṭām yā ḳadīm
eyle ḳabūl ḥazrete ṣāh-ı nedīm
- 100a-10 kātibe vērgil sen ‘aṭā
cürmini sen ‘afv eylegil ‘aṭā
- 100a-11 bunu yazdum bī-vefādur mürūr-kār
ben ölerde ḳala ḥatm-i yād-gār
- 100a-12 fā‘ ilāt fā‘ ilāt fā‘ ilāt
biñ günāhı def‘ eder bir ṣalavāt
- 100a-13 yazanı oḳuyanı diñleyeni
raḥmetüñle yarlıḡaḡıl yā ḡanī
- 100a-14 dünyādan getmemüzi fikr edelüm
ṣādıḳāne ḥālıḳa zıkr edelüm
- 100a-15 her kim ister raḥmeti çok ḳazana
fātiḥa oḳuya bunu yazana
- 100a-16 el-faḳīr el-ḥaḳīr ‘abd-i ‘āciz ‘abd-i za‘īf
el-müznib el-muḥtāc ilā rabbihi
- 100a-17 el-luḡat-i ketebehū muḥammed bin ḥüseyn ḡaferu’l-lāh
lehü ve livālideyni ve li cemī ‘ü’l-mü‘minīn

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
GRAMATİKAL DİZİN

A, ‘ A**āb:** (Far.) Su

95b-13

ā.-1 (revān) 22b-13

ā.-1 (zemzem) 3b-3

‘abā: (Ar.) Yünden dövülerek yapılmış,
kalın yakasız üstlük

62a-2

abanos: (Far. ābnūs) Siyah renkte olan bir
ağaç türü

87b-17

‘abd: (Ar.) Köle, kul.

100a-16

‘ābid: (Ar.) İbadet eden, tapınan

10a-8

‘acāyib: (Ar.) Acayip, tuhaf, şaşılacak şey

2a-6, 2a-9, 2b-6, 4a-10, 10a-3, 10a-6,

11b-3, 20b-16, 26a-6, 57b-9, 67b-6,

74a-12

‘a.-dür 26a-6

‘aceb: (Ar.) Hayret, gariplik, şaşılacak şey

12b-14, 18a-15, 19b-13, 31b-12,

46b-8, 48b-6, 51a-8, 61b-17, 62a-15,

51b-19, 91a-6, 96b-7

‘a. ol-

-dı 25b-17, 27a-3

‘a. kal-

-ur 50a-4

‘a.-dür 60b-4

‘acebā: (Ar.) Şüphe ve tereddüt bildiren
edat

8a-2, 8a-5, 16a-10, 66b-5

acı: Bir maddenin dilde bıraktığı yakıcı,
kavurucu tat

21b-8

acığ: Acı, dert, ıstırap

83a-14

‘āciz: (Ar.) Bir işi yapabilecek gücü,
becerisi ve yeteneği olmayan;
güçsüz; çaresiz

‘a.-lerüñ 5b-13

‘acz: (Ar.) Beceriksizlik

‘a.-imden 100a-2

aç: Yemek ihtiyacı içinde bulunan; acıkmış

a.-ın 43b-5

aç-: Açmak

52a-13

a.-a 28b-9

a.-alum 7a-19, 69b-11

a.-ar 18a-12, 28b-2, 31b-11, 34a-16,
37a-2, 40a-7

a.-avuz 55a-15

a.-dı 42b-14, 83b-12, 86b-16

a.-dılar (keleci a.) 62b-13, 42a-6

a.-ğıl 83b-6

a.-mağıl 38a-14

a.-sañ 38b-12

a.-uban 52a-10, 71a-6

a.-up 20b-3, 15b-12, 21a-8, 74a-4,
98b-11**açlık:** Aç olma durumu

91b-4

a.-dan 55b-11

açul-: Açılmak

a.-dı 60a-8, 85b-3, 92a-6

a.-sun 69b-13

ad: İsim, ad, nam

94a-10, 31a-16, 71b-16, 99b-11, 99b-9

- a.-dur 28a-4
- a. ét(d)-
-er 77b-8
- a.-ı 1a-11, 30a-5, 33a-4, 33a-9, 33a-10, 35b-4, 50a-11, 62b-2, 63a-15, 71b-2, 71b-17, 74b-1, 83a-6, 85a-6, 85a-7, 22a-9, 63a-12, 71b-17, 94a-1
- a.-ım 30b-16, 31a-9, 92b-17
- a.-ımı (urduñuz) 43a-3
- a.-ın 42a-9, 46a-13, 63b-3,
- a.-ını 23a-15, 23b-14, 38a-6, 42a-8, 50a-13
- a.-ıñuz 75a-16
- a.-ıyla 71b-16
- a.-ları 72a-1, 71b-18
- a.-larıñ 71b-18
- a.-uñ 23b-3, 40a-3, 50a-9, 66a-8
- ada:** Dört tarafı sularla çevrili kara parçası
98b-15
- ‘**adālet:** (Ar.) Haklılık, doğruluk
‘a. eyle-
-di 55b-6
- ‘**aded:** (Far.) Sayı; tane
45a-7
- ‘**adem:** (Ar.) Yokluk; hiçlik; ölüm
80a-17
‘a. ét(d):
-elüm 3a-12
- ādem:** (Ar.) İnsan, adam, kişi
9b-4, 12a-1, 21a-14, 37a-10, 41a-4, 73b-9
- ā. (uñtı) 29b-10
- ā.-e 16b-10, 86b-17, 99a-2
- ā.-i 17a-13, 43a-14, 43a-18, 29a-14
- ā.-iseñ 68a-15
- ādemoğlı:** (Ar.+T.) İnsanoğlı
41a-5
- ‘**ādet:** (Ar.) Görenek, usul, tabiat, alışkanlık
‘ā.-i 56b-14
- ‘**ād:** (Ar.) Çok eskiden Yemen taraflarında bulunan ve Hud peygamber tarafından imana getirilemediği için Allah tarafından yok edildiğine inanılan bir kavmin adı
68a-1
- ‘**adl:** (Ar.) Doğruluk
94b-2
- adlu:** Adlı, namlı
44b-11, 69a-5
- āferīn:** (Far.) Beğenme, alkış, yaşa, varol.
93a-1
- āfitāb:** (Far.) Güneş
15a-14, 82a-4, 83a-13, 91b-8
- ‘**afv:** (Ar.) Birinin suçunu bağışlama, özür dileme
‘a. ét(d)-
-eler 82b-15
-üñ 6b-13
‘a. eyle-
-di 15b-13
-dim 82b-7
-gil 15a-9, 48a-8, 100a-10
-ye 39a-15
‘a. kıl-
15a-9, 100a-8
-alar 82b-15
-dım 82a-18
‘a.-ı (ğafūr) 50b-16
- ağ- :** Çıkmak, yükselmek

a.-a (göge a.) 10b-16, 19b-4, 60a-2

a.-ar 48a-13

ağaç(c): Ağaç

7b-15, 35b-17, 15a-16, 47b-2, 49a-

14, 49a-17, 53b-16

a.-dan 49a-15, 57b-11

a.-ı 49a-15, 49a-16

a.-ı (selvi a.) 35a-5

a.-ı (servi a.) 43b-17

a.-lar 50b-7, 50b-8

āgāh: (Far.) Bilgili, haberli, uyanık

ā. ét-

-er 16b-11

-üp 24b-14

ā. kııl-

-dılar 15a-2

ā. ol-

-ur 62b-12

ağ: İnce iplik örgüsü, ağ.

38a-17

ağı: Çok değerli mal; hazine

16a-2, 30a-9, 30a-11, 83b-5

ağır: Ağır; ağırlık; zahmetli

30a-10

a. ol-

-mışdur 11b-10

ağ(ı)rınca: Ağırlığınca

20b-13, 30a-1

ağırla-: Ağırlamak, saygı göstermek; ikram

ve ihsanda bulunmak

a.-dı 20a-9, 62a-10

a.-dım 76b-1

a.-ğıl 32a-13

a.-sın 50b-2

a.-yasın 30b-1

a.-yuban 76a-10

a.-yup 73a-4, 74a-9

ağ(ı)z: Ağız

31b-3, 65a-13, 78b-17

a.-ları 68b-15

a.-ımı 79a-9

a.-ın 86b-16

a.-ına 11b-11, 45a-12

a.-ından 88b-8

ağla-: Ağlamak

a.-dı 25b-15, 49a-18, 50a-9, 62a-12,

64b-2, 65b-17, 97a-2

a.-dılar 44b-8

a.-dım 64b-7, 84b-16

a.-dınuz 69a-3

a.-duğumuz 69a-9

a.-ma 14b-16, 26a-2

a.-mağ 64b-3, 8b-7

a.-mağda (idi) 83b-16

a.-mağdan 59a-3, 63b-2, 71a-10,

71a-15, 71b-3, 49a-14

a.-mayaydum 14b-9

a.-mı 49a-14

a.-r 6b-19, 5b-3, 15a-13, 26a-4, 49a-

1, 49a-19, 53b-15, 69b-1, 69b-10,

71a-12, 89a-2

a.-riken 14b-17, 66b-15

a.-rsın 25b-16, 69a-16

a.-yu 8a-6, 58a-17, 50b-13

a.-yuban 78a-4

a.-yup 8b-9, 84a-17, 95b-4

ağlaş-: Ağlaşmak

a.-dılar 14a-10, 15b-2, 82b-3, 85a-

11, 85a-12, 95a-14, 95a-16

ağlat(d)-: Ağlatmak

- a.-duñ 61b-6
a.-duñuz75a-14
a.-ur 9b-11, 19b-12, 59a-6
- ağrı:** 96 miskal (yaklaşık 405,5 gr) tutarında bir ağırlık ölçüsü birimi; ağırlık; paha
a. (zer) 29b-17
- ağrı:** Ağrı
a.-sı 43a-2
- ağrı- :** Ağrımak, hastalanmak
a.-dı 48b-18, 71b-1
- ağu:** Zehir
45b-11, 46a-3
a. eyle-
-di 75b-5
a. kat-
-ma 23b-10
a. vër-
-irşey 45-10
a.-yı 46a-2
- ağyār:** (Ar.) Gayrılar, tanıdık olmayanlar, başkalar
a. ét(d)-
-er 53b-17
- āh:** (Far.)Ah, yazık, feryat
ā. (āh) 41b-3
ā. ét(d)-
-der 16b-11, 59a-11, 97a-10
-di 96b-9
-üben 14b-4, 16a-9, 22b-4, 25b-15, 28b-5, 30b-17, 37b-6, 44b-8, 61b-3, 62a-12, 63b-4, 64b-2, 70b-5, 71a-4
-üp 21b-17, 49a-18, 57a-9, 60a-10, 69a-15, 8a-15,
- ā. eyle-
-di 14b-15
ā. kıl-
-dı 78a-16, 88a-14, 84a-1, 8a-2
ā. ur-
-ur 63b-3
ā.-ına 72a-14
ā.-ından 5b-9
- aḥad:** (Ar.) Bir ve tek olan Allah
5b-11, 59b-2
- aḥd:** (Ar.) Ant, yemin
a.-ı (peymān) 30b-9
- āheste:** (Far.)Yavaş, sakin, hafif
ā. (āheste) 81b-13
- aḥı:** Bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen söz, işte.
5b-6, 8b-17, 28b-12, 41b-16, 48a-14, 50b-12, 55b-8, 74a-10, 77b-14, 82a-8
- āḥir:** (Ar.) Son, sonunda; ahiret
1a-1, 14b-14, 18a-8, 89b-16, 90a-3, 90b-11, 98a-10, 97b-13
ā. (evvel ā.) 87a-2
ā. ol-
-dı 94b-6
ā.-i 99a-7, 99b-12
- āḥiret:** (Ar.)Ahiret
ā. (katında) 9b-8
ā.-de 18b-11, 18b-15, 18b-16, 24a-3, 98a-13
- aḥmak:** (Ar.) Akılsız, sersem, şaşkın
a. ol-
-an 54a-2
- aḥmed:** (Ar.) Ahmet, Hz. Muhammed'in adlarında biri.
a.-e 89a-9

- a.-den 100a-7
- aḥran:** (Ar. aḥrān) Eş; denk; yaşıt
a.-mişuz 5b-5
- aḥret:** (Ar. āḥiret) Ahiret krş. bk. āḥiret
a.-de 82b-4
- aḥşam:** Akşam
8a-7
- āh u zār:** (Far.) Ağlayıp, sızlanmak
58b-12
- aḥvāl:** (Ar.) Haller, oluşlar, durumlar
53b-10
a.-i 25a-1, 31b-6, 67b-8
a.-idür 8a-4
a.-im33a-15
a.-imi 23b-8, 99b-17
a.-imüz 41a-11, 68b-12
a.-ine 2a-4 a.-in 97b-14
a.-ini 9a-8, 25a-2, 50b-10, 77b-17,
85b-16, 71a-13, 76b-10, 82b-10,
82b-17, 85b-15, 89a-7
a.-iñ 69a-17
a.-iñüz63a-4
a.-lerin92b-2
- aḥzān:** (Ar.) Kederler, sıkıntılar
a. (beyt-i a.) 77b-8
- aḥ:** Beyaz, ak
28a-14, 35b-16, 80a-15, 86a-13,
45a-12
a. (şakalı) 3b-2
a. (şakalın) 8a-13
a. (şakallu) 7a-12
- aḥ- :** Akmak, duygusal yönden meyletmek
a.-an 59b-4
a.-ar 4a-6, 71a-14, 22b-5, 48b-16,
97a-11
- a.-dı 5a-18, 15b-1
a.-mayasın 38b-14
- ‘**aḥabince:** (Ar. +T.) Hemen ardından
99b-8
- aḥça:** Akça, para
13a-14, 45a-3
a. (durur) 62b-14
a. (geçmez a.) 13a-17
a.-ların63b-10
a.-ñuza 63b-7
a.-ya13b-1, 80a-13
a.-yı 65a-16, 90b-17
- aḥça:** Akça, para krş. bk. **aḥça**
a. şay-
-an 13a-15
a.-ları 65a-14
- ‘**ākı:** (Ar.) İsyen eden, asi, başkaldıran
‘ā.-dur 52a-9
- ‘**ākıbet:** (Ar.) Nihayet, son
2a-17, 5a-9, 9b-12, 12a-16, 22a-5,
25a-8, 50b-2, 73a-14,82a-10, 90b-10
- ‘**aḥ(i)l:** (Ar.) Akıl, us, idrak
38b-2
‘a.-ı 12a-1, 21a-10, 21a-9, 70b-12,
81b-12, 8a-13, 97a-10, 97a-9
‘a.-ı (fehm-i ‘a.) 11b-15
‘a.-ı gel-
-di 11b-16, 26b-4, 61b-4, 8b-1
-üben 71a-6
‘a.-ı git(d)-
-er 61b-4
-di 8a-12
‘a.-ı uç-
-ar 31b-11
‘a.-ı (fehmim) 8b-12

- ‘a.-ına 43b-12
- ‘a.-ıñı 23b-10, 24b-6, 30a-6
- ‘a.-ıñuz 76a-13
- ‘**ākıl**: (Ar.) Akıllı kimse
83a-6, 94a-10
- ‘**ākıllu**: (Ar.+T) Akıllı kimse
44b-11
- akıt(d)**:- Akıtmak
a.-ur 8a-11, 82a-15
- ‘**akık**: (Ar.) Çok kere kırmızı renkte olan
bir cins değerli taş
36a-3
- akşā**: (Ar.) Son, uzak, uç
a.-yı (rūma) 92a-14
- al**: Kırmızı
91b-2
a. ét(d)-
-er 35b-1
a. eyle-
-di 79a-10
- al-** : Almak
30a-16, 32a-3, 50a-5, 61b-11, 62b-3,
82a-3, 85a-17, 100a-7
a.-a 1a-2, 5a-2, 12b-15, 17b-17, 33a-
14, 79a-15, 81a-11, 29b-2, 29b-14,
93b-2
a.-alar 13b-15, 48b-3
a.-alum 75b-7
a.-am 50b-4, 39a-14, 46b-18, 59b-16,
76b-8
a.-amaduk 24a-15
a.-an (elin a.) 5b-12, 20b-8, 59b-3,
23b-1
a.-asın 13a-5, 37b-14, 56a-7, 75b-3
a.-asıñuz 65a-4
- a.-asız 54a-6, 61a-9
- a.-aydum 21a-16, 11b-6
- a.-aydıñ 14b-12
- a.-ayduk 14a-11
- a.-ayum 12b-16, 60a-11, 29b-12,
45b-15, 60b-2
- a.-dı 12a-12, 16a-6, 18b-2, 20a-12,
25a-7, 33a-8, 35a-11, 75a-5, 79b-13,
80b-13, 80b-14, 80b-5, 82a-4, 83a-
17, 83b-18, 84a-16, 84b-8, 85b-10,
88a-12, 89a-15, 90a-6, 91a-2, 95b-
10, 96a-1
- a.-dılar 2a-3, 7b-9, 12a-16, 12b-13,
81a-14, 13b-1, 14b-7, 47b-1, 54a-8,
56a-2, 56a-4, 60b-3, 74a-6, 76b-12,
80a-5, 80b-16, 93b-14, 90a-16, 93a-
15, 93b-6, 99a-10
- a.-dılar (çevre al.) 78b-2
- a.-dılar (ele a.) 6a-13
- a.-dılar (öñin a.) 28b-15
- a.-dıñuz 65a-3
- a.-dukların 56a-1
- a.-duñ (cānımı a.) 27b-8
- a.-duñ mı 77b-16
- a.-duñsa 78a-1
- a.-duñuz 74a-10
- a.-ğıl 26a-17, 48b-13, 75a-4, 75b-1
- a.-ğıl (elüm) 33a-15
- a.-ıñuz (ele a.) 14a-15
- a.-ıñuz 63b-5, 64a-1
- a.-madan 24a-16
- a.-madı 53b-6, 83a-1, 79a-14, 94a-10,
95b-12
- a.-madım 78a-5
- a.-maduñuz 78b-7

- a.-mağa 20b-10, 28b-14, 45b-16
a.-mayınca 12b-1
a.-maz (barıl a.) 39a-16
a.-mazdı (elin) 74a-17
a.-mışam 53b-4, 32a-11
a.-mışdı 56b-2, 95b-2, 98a-5
a.-mışım 49b-5
a.-sağa 13a-2
a.-uban 4a-4, 11b-8, 13a-17, 20b-6, 21a-17, 25b-3, 25b-9, 30b-4, 46b-13, 65a-18, 66b-7, 67b-4, 70b-4, 74b-12, 78b-7, 79b-10, 81a-5
a.-uban (elin a.) 28b-16, 30b-4, 57b-4
a.-uban (selâmiñ a.) 52a-11
a.-uñ 13a-8, 42b-10, 44a-2, 45b-11, 55b-16, 44a-2, 65a-17, 80a-4, 65a-1
a.-uñuz 17b-1
a.-up (elin a.) 32a-11, 34a-15, 85a-13
a.-up (elüm a.) 58a-10
a.-up (çevre a.) 91b-9
a.-up 4a-1, 13b-11, 20b-15, 28b-3, 39a-16, 46a-2, 49b-4, 51a-11, 53a-2, 56a-2, 61b-13, 64a-1, 65a-6, 66a-17, 66a-2, 66b-6, 67a-18, 67b-8, 73a-17, 75b-10, 90b-17
a.-ur 11a-10, 12b-6, 20a-2, 28b-4, 28b-17, 29b-16, 30a-6, 34a-15, 53b-16, 57a-7, 67a-17, 75b-11, 77a-4, 79a-3, 81b-6
a.-ur (cānın a.) 19b-11
a.-ur (ele a.) 8b-4
a.-ur (elin a.) 21a-10, 27b-7, 29b-15, 32a-10, 33a-12, 54a-10
a.-ur (idi) 84a-15
a.-ur (öñün a.) 18a-11
a.-ur (selâmını a.) 46b-5
a.-uram 46b-12, 78a-3, 91a-1
a.-urdu 75a-8, 73b-16
a.-ursañ 13a-7
a.-ursıñuz 63b-17
ala: Açık kestane rengi, ela
a. (gözleriñi) 38a-12
a' lām: (Ar.) Belirtiler, izler, nişanlar
a. ét(d)-
-e 33b-10
a. eyle-
-dim 70b-11
alay: (Far.) İnsan topluluğu
a.-ına (köşk a.) 40a-11
alda- : Kandırmak, aldatmak, yanıltmak
a.-yalum 35b-11
a.-yuban 3a-15, 3b-14
a.-yup 54a-1
a' lem: (Ar.) En (daha, pek çok) bilen
99b-16
a' .-i (bî-zevāl) 48a-14
' ālem: (Ar.) Herkes, alem, dünya
7b-5, 87b-5, 89a-4, 89b-1, 89b-2, 89b-3, 90b-13, 91b-2, 91b-9, 97a-16, 97b-7, 98b-7, 99a-7
' ā. (cümle ' ā.) 1a-6
' ā. (kamu ' ā.) 2a-1
' ā. (şāh-ı ' ā.) 91a-7
' ā.-den 92a-6
' ā.-e 5b-15, 86b-17, 99a-2
' ā.-i (zelil-i ' ā.) 6a-5
' ā.-i 87a-3
' ā.-in 89b-4, 96b-1
' ā.-iñ 82a-12

- ‘ā.-ler 86b-10, 87a-12, 87a-13, 89a-15, 91b-10, 89a-17
‘ā.-lere 87b-15, 99a-4
- aleyke:** (Ar.) Senin üzerine olsun!
81a-14
- alıcı:** Satın almak isteyen kimse, müşteri
12b-14
- alıko- :** Bir süre için bir yerde tutmak
a.-dı 86b-6
- ‘**alī:** (Ar.) Ebu Talip’in oğlu ve Peygamberimizin damadı ve amcazadesi, dördüncü halife
89a-9
- ‘**ālī:** (Ar.) Yüce, ulu
64a-8, 68a-7, 94a-8, 96a-6
‘ā. (dergāh-ı ‘ā.) 50b-12
‘ā.-leri 5b-14
- ‘**ālim:** Bilgili, çok bilen.
56b-5, 67a-3
‘ā.-dür 51b-14
‘ā.-i (nazīr) 40b-10
- alkış:** Hayır duası
74a-1
a. (du‘ā a.) 73a-5
a. ét(d)-
-üp52b-15
a. eyle-
-di50a-18
- allāh:** (Ar.) Allah, tanrı.
41b-16, 41b-17, 46a-10, 46a-11, 46a-12, 46a-13, 46a-5, 46a-7, 67b-14, 67b-17, 77b-15, 79a-14, 84b-9, 90b-3, 95a-2
a. (hālīk) 10a-16
a. (kādīr a.) 13b-8
- a. (hāvf-i a.) 98a-5
a.-a (ışmarladı) 45a-8
a.-a 46a-12, 46a-14, 46a-15
a.-dan 9a-7
a.-ı 46a-9, 46a-10
a.-ı 46a-4, 46a-8, 46a-11, 46a-15, 46a-17
a.-ıyla 98b-4
- al(ı)n:** Yüzün kaşlarla saçlar arasında kalan bölümü
a.-ı 16b-5
a.-u 10b-5
- alt:** Alt, aşağı
a.-ına 19a-10, 36a-4, 98b-3
a.-ında 50a-14, 57a-5, 92b-8
- altı:** Altı sayısı
24a-1, 23b-17, 83b-15, 96a-8
- altı biş:** Altı bin
1b-10
- altıncı:** Altıncı
56a-8, 29a-15
- altı yüz biş:** Altı yüz bin
25b-7
- altmış:** Altmış
91b-15
- altun:** Altın
10b-4, 13a-9, 17a-15, 20b-2, 20b-4, 21a-3, 22a-2, 31b-12, 32b-16, 35b-17, 36a-11, 36a-14, 36a-2, 36a-4, 36a-7, 36b-1, 41b-9, 43b-14, 46b-18, 54a-6, 54b-6, 58b-17, 64b-15, 72b-3, 73a-12, 74b-11, 77a-3, 79a-15, 80b-5, 73a-17, 80b-13, 89b-11
a. (idi) 54a-11
a. (tola) 10b-6, 10b-8

- a.-dan 36a-9, 92b-9, 95a-3
a.-ı 10b-3, 13a-9
- alu:** Aşağı, değersiz; aptal, sersem
38b-3
- ‘ām:** (Ar.) Herkes, halk
89b-13, 91b-12, 91b-4
‘ā.-a 91b-6
- amān:** (Ar.) Eminlik, korkusuzluk; bağış,
bağışlama
15b-11, 96a-3
a. (isterler a.) 12b-3
a. (vèrmez a.) 5b-1, 96b-14
- ‘amber:** (Ar. ‘anber) Misk gibi güzel
kokan koku krş. bk. ‘anber
57b-6
- ‘amel:** (Ar.) İş, hareket; eser, ürün
‘a. kılmış 1a-7
‘a.-im 100a-6
- ‘ammu:** (Ar.) Amca krş. bk. ‘amū
70b-2
‘a.-ı 70a-6
- ‘amū:** (Ar.) Amca krş. bk. ‘ammu
82b-11, 99b-14, 99b-3, 89b-10, 90a-9,
91a-3, 92b-4, 99a-17
‘a.-sın 97a-2
- an:** (Ar.) Lahza, pek az bir zaman, an
22b-13
- aṅ-:** Anmak, yad etmek, hatırlamak
52a-7
a.-ar (turur) 34a-13
a.-ardı 95b-3, 95b-4
a.-ar mısın 60b-10
a.-aridi 33a-11
a.-asın 2b-1, 51b-7, 62b-2
- a.-dı 98a-9
a.-madılar (yūsufi a.) 9b-15
a.-madum 52a-16
a.-mağıl 78b-3
a.-mazlar 91b-3
a.-uban 63b-3
- ‘anā:** (Ar.) zahmet, güçlük
93b-11
- ana:** Anne, ana
14b-11, 14b-10, 53a-3, 85a-12
a. (rahminden) 10b-15, 18a-17, 21b-8
a.-dan 1a-14, 82b-2, 99b-6
a.-dan (idi) 1b-1
a.-m 14b-6, 26a-1, 35a-10, 84b-3,
49a-7
a.-mdan 14b-9
a.-sı 14b-15, 83a-10, 83b-3, 84a-15,
84a-17, 85a-13, 99b-9, 99b-10
a.-sın 14b-4
- aṅa:** Ona
1a-6, 3a-10, 3a-12, 3b-7, 5a-14, 5b-11,
6a-6, 6a-14, 6a-15, 6b-5, 6b-9, 6b-17,
7b-4, 8b-8, 9a-7, 9b-14, 10b-4, 10a-14,
11b-3, 12b-8, 15b-16, 16a-17, 17a-13,
18b-13, 18b-8, 19b-2, 21a-1, 21a-15,
21b-13, 21b-15, 21b-18, 21b-4, 23a-14,
23a-15, 24a-3, 24a-15, 24a-2, 24a-4, 25a-4,
27a-10, 27a-16, 27b-6, 28a-13, 28a-17, 28b-1,
29b-3, 31a-12, 31b-8, 32b-2, 33b-1, 34b-4,
35a-16, 35b-14, 35b-11, 35b-12, 35b-17,
36b-16, 36b-17, 37a-7, 43a-15, 43a-18,
43b-1, 43b-13, 44b-13, 44b-14, 44b-17, 44b-16,

46a-10,46a-13, 46b-10, 47a-4, 47a-12, 47b-13, 48a-16, 50a-8, 50a-18, 51a-18, 51b-7, 52a-3, 52a-4, 52a-6, 52a-8, 52b-18, 53a-3, 53a-10, 53a-2, 53a-4, 53a-17, 55a-7, 53b-12, 56a-16, 57a-15, 58a-1, 58a-8, 58a-10, 63b-16, 64b-15, 67b-13, 68b-4, 68b-6, 70a-13, 70a-15, 70a-17, 70b-11, 70b-14, 71a-11,73b-17, 75a-5, 77b-8, 78a-1, 78a-11, 79a-12, 79a-6, 79a-13, 79b-16, 80a-10, 80a-13, 81b-9, 83a-4, 83a-7, 83a-8, 83b-4, 84a-2, 84b-7, 86b-1, 88b-16, 90b-2, 99b-11, 99b-5, 93b-17, 97b-17, 99a-7, 90b-8, 92b-15, 95a-5

analık(ğ): Analık

a.-ı 35a-12

aşarı: Öte, ileriye doğru

67a-17

anbār: (Far.) Ambar

a.-da 91a-15

‘**amber** : (Ar.) Misk gibi güzel kokan koku

krş. bk. ‘**amber**

20b-13, 34a-16, 69b-14

‘a. (‘ūd-ı a.) 36a-12

‘a. ol-

-a 36a-16

‘a.-den 28a-15

‘a.-e 67b-17

anca: O kadar, onca, bu miktar; ancak

86b-3, 89a-3, 90a-11, 90a-14

a. ol-

-dı 33a-1

ancılayın: Onun gibi, o kadar, öyle krş. bk.

ancılayın

24b-10, 67a-14

ancılayın: Onun gibi, o kadar, öyle krş. bk.

ancılayın

40a-2

and: Ant, yemin; söz verme

a. iç-

-elüm 45-10, 73b-8, 9a-11

-eseş 30b-10

a. vür-

-gil 65a-9

a.-la 13a-1

a.-lar 32b-12

anda: Onda, ondan, oraya, oradan

1a-12, 4b-12, 6a-18, 6a-19, 6b-1, 6b-

8, 6b-12, 9b-17, 10a-8, 10b-9, 11b-5,

11b-6, 11b-15, 12a-6, 12a-7, 12b-12,

12b-8, 13a-12,13b-3, 13b-8, 14a-18,

14b-13, 14b-17, 14b-3, 14b-4, 14b-5,

15a-5, 15a-6, 15b-11, 15b-14, 16a-8,

16b-12, 17a-16, 17a-9, 17b-14, 18a-

13, 18a-14, 18b-17, 18b-18, 18b-5,

18b-5, 18b-6, 19a-18, 19a-4, 20a-7,

21a-4, 21a-8, 21b-1, 21b-18, 22a-4,

22a-5, 25b-12, 25b-15, 27a-11, 27a-

14, 27a-15, 27a-9, 27a-9, 27b-2, 28a-

16, 29b-10, 29b-13, 2a-14, 30b-5,

30b-6, 31a-11, 31b-15, 32a-10, 32a-

16, 32a-7, 33a-17, 33a-9, 33b-2, 33b-

12, 34a-17, 34b-11, 34b-11, 34b-18,

35b-7, 36a-13, 36b-5, 36b-6, 37a-11,

37a-2, 37a-8, 37b-2, 38a-2, 38b-14,

39b-11, 39b-11, 39b-12, 39b-16,

39b-4, 39b-8, 40a-1,40a-12, 40a-13,

40a-14, 40a-2, 40a-9, 40b-12, 40b-

17, 40b-6, 41a-10, 41a-9, 41b-2,42b-

13, 42b-14, 42b-3, 43a-1, 43a-2, 43b-16, 43b-18, 43b-5, 43b-5, 43b-7, 44a-11, 44a-16, 44a-5, 44a-8, 44a-9, 44b-16, 45a-4, 45a-6, 45b-12, 45b-14, 45b-2, 46b-16, 46b-4, 46b-6, 47a-1, 47a-16, 47a-18, 47b-17, 48a-13, 48a-17, 48b-10, 48b-13, 48b-6, 49a-18, 49b-1, 49b-3, 50a-6, 51a-6, 51b-19, 52a-5, 53b-3, 54a-16, 54a-9, 54b-11, 54b-17, 54b-7, 55a-18, 55b-13, 57b-4, 58a-4, 58a-7, 58b-10, 58b-15, 59a-6, 60a-4, 60b-8, 61a-9, 61b-11, 61b-3, 62b-7, 64a-2, 65a-18, 66a-11, 66a-15, 66b-7, 68b-2, 69a-10, 69a-13, 69b-8, 70a-7, 70b-16, 72-5, 72a-15, 72b-17, 72b-3, 73a-1, 73a-5, 74a-8, 74b-14, 75a-18, 75a-2, 75b-13, 76a-1, 76b-11, 76b-5, 77a-4, 77b-8, 77b-9, 7b-3, 7b-7, 80a-3, 80b-4, 80b-5, 83a-12, 84a-14, 84b-3, 85b-13, 85b-5, 86a-17, 86b-15, 63b-15, 67a11, 69b8, 73a-5, 83b-17, 87a4, 88b10, 88b-5, 89a-12, 89b-14, 91a-5, 93a-1, 93b-13, 95a-14, 95b-2, 96a-10, 96a-14, 96a-16, 96a-18, 96a-5, 96a-6, 96a-7, 96b-14, 97b11, 98a-1, 98b-15, 98b-17, 98b-8
a.-dur 5a-1, 39a-11

andan: Ondan

1a-1, 3b-12, 5a-16, 9b-7, 10b-15, 12a-8, 17a-12, 18a-12, 18a-4, 18a-6, 18a-7, 19a-9, 1a-13, 22a-5, 24b-6, 28a-3, 28a-4, 28a-5, 28a-6, 31a-14, 38b-7, 40b-3, 40b-7, 44b-12, 46a-7, 48a-4, 53b-4, 54b-1, 57b-6, 58b-13,

59a-8, 59b-12, 59b-13, 62a-5, 71b-15, 72b-13, 74a-1, 74b-5, 76b-2, 82b-17, 83b-10, 88b-3, 90a-13, 93b-7, 94a-10, 94a-16, 95a-12, 97b-12, 99a-2

a. (artuğa) 24b-5

a. (artuğ) 9b-5, 17b-12, 61a-10, 78b-16

a. (imiş) 55a-14

a. (ötüri) 84b-16

a. (özge) 28b-17

a. (sonra) 22a-2, 23b-10, 24a-1, 30b-9, 34a-9, 39b-14, 63a-2, 72a-17, 86b-9, 87a-4, 94a-14

a. (yaña) 49b-13

a. mıdur64b-9

anı: Onu

1a-2, 1a-8, 1b-15, 2a-13, 2b-1, 2b-13, 3b-14, 4b-10, 6b-2, 7a-5, 8a-15, 9a-6, 9b-13, 9b-14, 10b-8, 11b-1, 12a-1, 13a-16, 13a-17, 13b-1, 13b-12, 13b-13, 13b-14, 13b-15, 13b-16, 14a-3, 15a-2, 15b-6, 15b-7, 16b-11, 16b-9, 18a-1, 18a-8, 18b-10, 18b-6, 19b-9, 20b-1, 20b-5, 21b-15, 22b-10, 22b-14, 23b-11, 24a-14, 25a-4, 24b-17, 27b-9, 28b-14, 28b-5, 29b-4, 31b-5, 32b-10, 32b-12, 33b-13, 35b-16, 36a-3, 36a-9, 36b-12, 36b-15, 36b-16, 37a-4, 38b-17, 40a-5, 44b-15, 4510, 45b-6, 45b-7, 45b-11, 45b-13, 46a-1, 46a-6, 46b-13, 46b-15, 47a-16, 48a-2, 48b-5, 49a16, 49a-4, 49a-13, 49b-3, 50a-2, 50a-17, 51a-16, 51b-9, 51b-17, 52a-2, 52a-7, 52b-

17, 53a-2, 53b-11, 54a-7, 54b-16, 54b-6, 55a-3, 55a-9, 56a-12, 56b-11, 56b-13, 57a-12, 57b-5, 57b-8, 58a-12, 58a-15, 58a-9, 59b-12, 59b-15, 60a-6, 62a-11, 63a-12, 63a-13, 63b-1, 64a-3, 65a-10, 65a-12, 65a-15, 66a-1, 66a-15, 66a-17, 66b-7, 67a-14, 67a-17, 67a-18, 67b-1, 67b-2, 67b-4, 69a-5, 69a-6, 69b-3, 69b-4, 69b-7, 70b-13, 73b-12, 73b-15, 74a-1, 74b-11, 74b-2, 75a-4, 75a-6, 75a-9, 76b-3, 76b-9, 77a-4, 77b-12, 77b-16, 78a-13, 78b-15, 78b-17, 78b-7, 79a-8, 80a-9, 80b-16, 81a-1, 81a-10, 81a-9, 81b-1, 82b-15, 82b-15, 83a-1, 83a-17, 83b-7, 83b-14, 84a-5, 84a-10, 84a-16, 84b-1, 84b-5, 84b-7, 84b-9, 85a-1, 85b-2, 86a-15, 86b-3, 87b-12, 88a-13, 92b-17, 93a-1, 94b-6, 96a-2, 96b-3, 97b-12, 98a-3, 99a-14, 99a-9, 94b-5, 99a-11

8a-15

a. kıl-

-asın 34a-6, 70a-5

-uñ 15b-17, 42b-10

anuç: Onun

4b-11, 5b-8, 5b-9, 6a-1, 6a-17, 6a-3, 10a-5, 10b-16, 15b-13, 17a-3, 17a-10, 19a-10, 19b-2, 19b-13, 19b-14, 20a-14, 27a-17, 20b-17, 21a-2, 22a-10, 25b-11, 26b-11, 27b-16, 28a-2, 28a-4, 29a-12, 31a-12, 31b-6, 33a-3, 34a-3, 35a-14, 38b-15, 39a-8, 46a-12, 46a-14, 46a-3, 46a-9, 47a-5, 48b-18, 50a-12, 51b-15, 52a-5, 52a-5,

53a-4, 55a-1, 55b-8, 57a-10, 58a-11, 59a-5, 62a-13, 63a-14, 63b-2, 71a-14, 71a-15, 71a-16, 71b-16, 75a-9, 76b-8, 78b-12, 78b-8, 79a-11, 79b-16, 80a-15, 82a-10, 82b-5, 83a-10, 83a-18, 83b-16, 83b-8, 85a-6, 85a-7, 99b-7, 71b-1, 74a-16, 84b-4, 87b-15, 87b-11, 88b-14, 88b-2, 89b-1, 90a-11, 90b-10, 90b-9, 91b-7, 96b-13, 98a-4, 99a-10, 99a-11, 99a-12

a.-sın 27a-17

a.-çün 4a-2, 19a-15, 24a-3, 35b-14, 46b-8, 48a-15, 62a-10, 63a-15, 86a-5, 86a-7, 95b-15

a.-la 17b-12, 26a-12, 27a-13, 27b-15, 42a-11, 45b-1, 60b-8, 60b-9, 65a-1, 70a-8, 71b-14, 71b-15, 78b-4, 80a-2

anlar: Onlar

14a-1, 17a-5, 1b-12, 35b-16, 42b-5, 63b-1, 76a-1, 90a-8, 93b-4, 97a-8, 99a-15

a.-a 14a-4, 42b-16, 43a-10, 45b-5, 51b-5, 62b-7, 74a-8, 75b-16, 76a-9, 76b-16, 81b-15, 86a-14, 99b-14, 42b-14, 42b-2, 61b-15, 64a-9, 75b-12, 79b-4, 86b-8, 93a-5, 97b-16

a.-dan 64a-16, 79a-16, 82b-10, 14a-2, a.-dur 99b-3

a.-ı 52b-6, 61b-12, 61b-3, 64b-1, 66b-6, 68a-15, 68a-16, 73b-1, 76a-9, 79b-5, 14a-6, 21b-12, 28a-15, 42b-4, 49a-17, 68b-8, 75a-10, 91b-16, 95b-10, 93b-1

a.-uñ 14a-6, 37a-2, 43a-10, 46b-5, 63b-4, 81b-10, 93b-3

ansuz: Onsuz

3b-13

‘**anūd:** (Ar.) İnatçı

21b-16

añla-: Anlamak

6a-16, 48b-14, 59a-16

a.-dı 17b-10, 29b-10, 36b-7, 47a-1, 52b-

14, 57b-3, 63b-4, 84b-9

a.-dılar 61b-16

a.-ğıl 2b-13, 21b-2, 24b-3, 59a-1

a.-gil 24a-7, 35b-13

a.-ñuz 81a-4, 84a-3

a.-r 28a-11

a.-r idi 16b-9

a.-rıdı 56b-15

a.-ruz 64b-12

a.-yana 60a-1

a.-yasin 68a-13, 41b-10, 51b-13

añlat(d)-: Anlatmak

a.-ur (ya‘ kũba a.) 9a-8

añsuzın: Beklenmedik bir anda, birdenbire

20a-13, 85a-15

‘**ār:** (Ar.) Utanma, haya

6a-17

‘ā. ol-

-a 3a-9, 98b-6

‘ā. ét(d)-

-er 54a-2

‘ā.-la 3a-11

‘ā.-suz 3a-11, 43a-3

ara: Ara, aralık; vakit, sıra, esna

14a-18, 15b-8, 28a-17, 68a-15, 73b-

13

a. kıl-

-maz 48b-17

a.-da 3a-11, 4a-12, 55a-2, 60a-8, 62a-3, 76a-3, 58a-16, 61b-2, 96b-16

a.-da (bir a.) 2b-5, 65b-3, 65b-6

a.-da (bu a.) 3b-6, 46b-2, 6b-10, 74b-3, 84a-16, 84a-17, 9a-15, 86a-3,

a.-da (ol a.) 1b-16, 4a-12, 10b-5, 10b-6, 30a-10, 48b-11, 61b-4

a.-dan 3a-6, 3a-12, 28a-7, 60b-15, 99a-12,

a.-ları 95b-14

a.-muzda 15b-3

a.-sında 16b-3, 27b-16, 53b-16

a.-ya 9a-14, 12a-11, 48b-9, 76b-6, 73b-5, 75b-6, 93a-14,

a.-yı 78a-9

ara-: Aramak

a.-dı 67b-2, 8b-6

a.-dılar 67b-7, 74a-4

a.-r 71b-5, 77a-1, 80a-11

a.-yu (arayu) 74a-5

a.-yup 40b-14

‘**arab:** (Ar.) Arap

48b-9, 49a-2, 49a-4, 49a-7, 49a-10,

49a-12, 49a-15, 49b-14, 49b-2, 49b-

7, 49b-12, 50a-1, 50a-6, 50a-11, 50a-

12, 50a-13, 50a-15, 50a-16, 50b-1,

49b-8, 49b-13, 50a-4

‘a.-a 49b-1, 49b-3, 50a-18

‘**arabī:** (Ar.) Arap ırkıdan olan

50a-5

aralık: Ara; mesafe; vakit

a.-da 96b-12

ārām: (Far.) Durma, dinlenme; karar kılma

87a-7

ā. ol-

- madım 53a-10
- aramağan:** Armağan, hediye krş. bk.
- armağan**
- a.-lar (düzdiler a.) 24b-8
- ‘**ar’ ar:** (Ar.) Dağservisi; güzeldeki boybos
- a.-a (serv-i ‘a.) 67b-17
- ard(t):** Arka taraf, art; öte
- a.-ım (öñüm) 37b-9
- a.-ımuздan 18a-2
- a.-ına 4a-13, 97a-7
- a.-ınca 15b-6, 17b-16, 74b-9, 84a-17, 55b-8, 97a-7
- a.-ında 57a-3
- a.-ındadır 40b-17
- a.-ındayısı 40b-16
- a.-larına 73b-2
- arı:** Temiz, pak; saf
- 18a-10, 59a-5
- a. (arı) 43b-13
- a.-dur 73b-7
- arıl-:** Temizlenmek
- a.-a 69b-16
- arın-:** Arınmak, temizlenmek
- a.-a57b-7
- arğa:** Arka, art
- a.-ların 75b-16
- a.-muza76a-5
- a.-ğa 44a-18
- a.-sın 16a-1,68a-10,75b-14,76b-17
- a.-sına 88b-2,88b-8
- a.-sında 19a-10, 19a-5
- arğuri:** Tersine, karşı, kestirme
- 64a-13
- armağan:** Armağan krş. bk. **aramağan**
- 24b-11, 45b-3, 49b-4
- arpa:** Arpa
- 55b-4
- arslan:** Arslan
- a.-ları 5b-14, 92b-13
- a.-larım 4a-8
- a.-larıñ 93a-12
- ‘**arş:** (Ar.) Arş, kâinat
- ‘a.-a 19a-16, 19b-10
- ‘a.-ı 21b-9
- art-:** Artmak, çoğalmak
- a.-dı 92a-9, 99b-1
- a.-sun 37b-1, 42b-8, 51b-2
- artuğ:** Çok, sayıca fazla; başka, diğer
- 17b-7, 42a-11
- a. (andan a.) 9b-5, 17b-12, 61a-10, 78b-16
- a. (bundan a.) 41b-15
- a. (senden a.) 37b-8, 39a-1, 42a-3, 50b-13
- a. (sözleri) 50b-10
- a.-a 24b-5, 50b-12
- aruğ:** Zayıf, cılız
- 51a-16, 52b-6, 51a-15
- ‘**arz:** (Ar.) Bir büyüğe sunma, gösterme
- ‘a. eyle-
- gil 35a-6
- ‘a. kıl-
- dı 42b-14
- ‘a.-ı (ekber) 43b-7
- ‘a.-ı (niyāz) 6a-8
- ‘a.-ı 34a-7
- ‘a.-ı (īmān) 90b-8
- ‘a.-ı (hālīm) 94b-5
- aş- :** Asmak
- a.-a 28a-15, 39b-10, 47a-6

- a.-dılar 47b-2
- āsān:** (Far.) Kolay
31b-3, 67a-2
ā. ét(d)-
-er 46a-10
ā. eyle-
-gil 77b-4
ā. kııl-
31b-1
- aşıl:** (Ar. aşl) Asıl, esas
1b-11, 94b-4
- āsīmān :** (Far. āsmān) Gökyüzü krş. bk.
āsmān
88a-12, 90b-5
- ‘**āşī:** (Ar.) Asi, karşı gelen; günahkar
49a-2
‘ā.-lere 90b-6
‘ā. ol-
-up 81a-10
-maya 38a-10
- aşıl:** (Ar.) Asıl krş. bk. **aşıl**
94b-9
a.-ı 21a-2, 26b-16, 29a-7, 30b-14, 50a-11, 50a-13
a.-ıdur 23a-16
a.-ımı 30b-11
a.-ımız 31a-17, 38a-9
a.-ından 79a-14
a.-ıñ 21a-12, 23b-4
a.-ısıñ 66a-8
- āsmān:** (Far.) Gök, sema krş. bk. **āsīmān**
88a-10, 93b-8
ā. (çarḥ-ı ā.) 81b-1
- ‘**aşr:** (Ar.) Yüzyıl, asır
96a-1
- aşşı:** Fayda; kar, kazanç
a. ét(d)-
-e 38b-17
- aş:** Aş, yemek
61b-14, 69a-11
a.-a 16b-16
a.-ıñ 23b-10
a.-lar 16b-14, 62a-9, 73b-10
a.-lardan 16b-15, 62a-10
a.-ları 57b-12, 62a-6, 69a-1
a.-ların 68b-9, 75b-5
- aş-:** Aşmak, bir şeyin üstünden geçmek
a.-ar 69b-4, 99a-1
a.-dılar 45a-1, 65a-13
- aşa:** Aşağı
74a-11
- aşağa:** Alt taraf, aşağı krş. bk. **aşağı**
39b-10, 70a-11
- aşağı:** Aşağı krş. bk. **aşağa**
28b-9, 39b-9, 79b-17
- ‘**āşık:** (Ar.) Aşık
32b-9, 43a-11, 43a-12, 59a-9
‘ā. ét(d)-
-er 25a-5
‘ā. eyle-
-di 35a-13, 53b-5, 66b-12
‘ā.-ı (ḥayrān) 33a-3
‘ā.-ı (ma‘ şūḳ) 43b-3
‘ā.-ı ol-
-mışdı 2a-1
‘ā. ol-
43a-16, 54a-2
-a 36b-5, 43a-14
-an 43a-12, 43a-14, 43a-19, 53b-18, 54a-4, 54a-5

-anı 43a-18	‘a. (buḥārī)35a-17
-dı 25a-8	‘a. ol-
-dum 23a-8, 35a-15	-madı 43a-13
-madı 54a-5	‘a.-dan 22b-12,54a-2
-madıñuz 43a-11	‘a.-ı 2a-3, 54a-3, 22b-14, 26a-4, 34a-4, 34a-7
-mağ 42a-10	‘a.-ıdur 28b-12
-miş 34b-14	‘a.-ın 22b-15, 25a-4, 33a-6, 34a-3
-mişdur 34b-15	‘a.-ına 12a-6, 16b-13, 22a-1, 25a-16, 53b-14, 53b-8, 59a-3
-up 25a-4, 28a-16	‘a.-ından 19b-14, 33a-13,34b-2
-ur 17b-4	‘a.-ını 28a-13, 33a-8
-usañ 43a-17	‘a.-ıñ 59a-2
‘ā.-a 61a-2	‘ā.-ıñile 23b-5
‘ā.-dı 22a-15	‘a.-ıyla 33b-14,22a-10
‘ā.-ına 32a-15	‘a.-ile 51b-13
‘ āşıklık : (Ar.+T.) Aşıklık	‘a.-la 21b-17,55a-13,58b-11,59a-7
35a-16	‘a.-uñ 33b-15, 33b-16, 33b-17, 38a-16
‘ āşıkāne : (Ar.+Far.): Aşıkça	
89a-9	
āşikār(e) : (Fār.) Belli, açık, meydanda	aşlık : Yemeklik, yiyecek
ā. kııl-	62b-14
-dı 3a-3	
-mağıl 2b-13	‘ aşr : (Ar.) Ona yükseltme; dini törenlerde
ā.-a 6b-14	Kur‘an’ı Kerim’den on ayetlik bir
ā.-dür 59b-14	bölüm okuma
āşinā : (Far.) Bildik, tanıdık, bilen	99b-13
99b-13	at : At
āşinālık : (Far.+T) Bildik, aşinalık	11a-5, 15b-1, 56a-4, 57a- 5, 58a-14,
81b-17	87a-17, 88b-12, 89a-16, 95b-10, 89a-12,
‘ aşık : (Ar.‘ ışık) Aşk, sevgi	a.-a (atlanmış a.) 25b-7
18a-14, 26a-4, 43a-15, 43a-16, 43a-6, 53b-17, 53b-5, 54a-1, 54a-3, 58a-1, 59a-7, 61a-2, 61a-3, 63a-14	a.-a (bindi) 16a-7
‘a. (odına) 33a-15, 34b-14	a.-dan 16b-12, 56b-13, 86b-13
‘a. (odından) 34b-5	a.-ı (burāk) 48a-15
‘a. (tamarı) 34b-12	a.-ı (ṭāzī a.) 56b-13
	a.-ı 56b-18, 59a-13, 56b-17, 89a-13

a.-ıma 56b-18
 a.-ımuzuñ 42a-4
 a.-ın 58b-14
 a.-ına 83a-4, 11a-17, 18a-15, 56b-16,
 57a-1, 88b-1, 89a-13
 a.-ından 19a-1
 a.-ını 9a-12, 16a-5
 a.-ınıñ 58b-15
 a.-ıñ 56b-14, 56b-15
 a.-ları 86a-13, 90a-10

at- : Atmak, bırakmak

36a-4, 88a-15
 a. (oda a.) 35b-9
 a.-alum (oñ a.) 4a-2
 a.-ar (taşra a.) 40a-9
 a.-ar 39b-9, 59a-12, 93a-11, 93a-16,
 93a-17
 a.-aram 35b-9
 a.-arım (oda a.) 24b-7
 a.-aruz 5a-1
 a.-ayum 48b-1
 a.-dı 60a-10, 92b-17, 93a-9
 a.-dılar 14a-17
 a.-ınca 93a-16
 a.-mağ (yazıya a.) 13b-9
 a.-mañ (cehenneme a.) 41a-17
 a.-mayadı 59a-13
 a.-mış (dünyadan a.) 1b-8
 a.-tıñ 59a-14

ata: Baba, ata

1b-3, 1b-11, 1b-2, 3b-1, 22b-7, 22b-
 9, 23b-14, 24a-5, 25b-7, 64a-18, 64b-
 11, 64b-3, 64b-17, 65a-2, 65b-8,
 77b-14, 79b-17, 82b-18, 88a-13, 90a-
 3, 93b-5

a.-dan 93b-6
 a.-ları 7b-14, 76b-16, 79b-10, 79b-12
 a.-ların 64a-17, 64a-18, 73a-14, 76b-
 14, 78b-2
 a.-larına 7b-12, 7b-13
 a.-larından 80b-16
 a.-larınıñ 3b-15
 a.-larınıñ (öñinde) 9a-3
 a.-m (durur) 70b-1
 a.-m 26a-1, 35a-11, 39a-13, 49a-7,
 70b-14, 70b-9, 71a-1, 72a-12, 73b-8
 a.-ma 6b-14, 54b-10, 72b-6, 76b-10
 a.-mdan (ya' kûb a.) 14b-8
 a.-mdur 30b-16
 a.-mı 72a-9, 76b-7
 a.-mile 51a-1
 a.-muñ 6b-16, 15a-10, 15a-9, 30b-15,
 71a-13, 94b-4
 a.-muz 63a-11, 63a-12, 63a-13, 63a-
 15, 63b-2, 64b-1, 64b-12, 66b-2,
 69a-5, 73a-8, 75b-2, 81b-8
 a.-muza 3b-11, 3b-14, 14a-11, 63a-14
 a.-muzda 79a-1
 a.-muzdan 14a-13
 a.-muzı 62a-4
 a.-muzın 75b-1
 a.-muzuñ 14a-15
 a.-nuñ 83a-10
 a.-ñ 48b-13, 48b-15, 87a-9, 94a-15
 a.-ña 71b-14
 a.-ñdan 72a-3
 a.-ñı 94b-15
 a.-ñuz 76b-1, 79b-15, 80a-9
 a.-ñuzı 75a-14
 a.-ñuzuñ 63b-15, 75b-16, 80a-15

- a.-sı 2a-8, 3b-7, 4b-12, 22a-16, 22b-2, 22b-5, 22b-6, 23a-12, 23b-12, 23b-16, 24a-6, 24a-7, 24a-17, 24b-1, 24b-2, 25a-13, 70a-8, 70b-15, 73b-9, 79a-3, 82b-10, 88b-15, 89a-2, 90a-6, 90a-7, 94a-2, 94b-13, 95a-15, 97b-6, 99b-10
- a.-sıçün 88b-2, 89b-6
- a.-sına 25a-12, 70b-10, 86a-4, 86a-7, 86a-9, 88b-4, 94b-14, 96a-7
- a.-sından 68b-3
- a.-sını 82b-17, 86b-2, 98a-3
- a.-sıyla 95a-13, 95a-6, 96a-8, 89b-9
- a.-yı 68b-2
- ‘atā:** (Ar.) Bağışlama; bahşiş
100a-8, 100a-10
‘a. (fażl-ı ‘a.) 100a-4
- ateş:** (Far.) Ateş
a. (a.-i ibrahîme) 6a-4
a.-e 59b-9
- atlan-:** Atlanmak, ata binmek
a.-dı 91b-5
a.-dılar 73b-2
a.-miş (ata) 25b-7
a.-uban 81a-12
a.-ur (idi) 22a-17
a.-ur 57a-2, 58a-12
a.-urlarıdı 56b-16
a.-up 91b-1
- atlas:** (Ar.) Üstü ipekli, altı pamuklu değerli bir tür kumaş
a. (ağı a.) 16a-2, 30a-11, 30a-9
- atlu :** Atlı
25b-6
- av:** Av
- a.-ına 19b-2
- avla-:** Avlamak
a.-yuban 9a-2
- āvāre:** (Far.) Perişan
ā.-nün 83a-16
- āvāz:** (Far.) Ses, çığlık, bağırma
7b-17
ā. eyle-
-di 88b-9
ā.-ı (kös) 87b-17
ā.-ı 8a-1, 76a-2, 80b-7, 88a-10
ā.-ımız 76a-4
ā.-ını 49b-11
- ‘avrat:** (Ar. ‘avret) Kadın, zevce, avrat
3a-11, 40b-6, 58a-7, 71b-13, 84a-10, 84b-13, 84b-5, 84b-9, 85a-7, 90a-9
‘a.-a 27b-11
‘a.-lar 42b-6, 60a-14
‘a.-lara 42b-6
- avurd:** Söz, laf
39b-14
- ay:** Ay
12a-7, 16a-14, 16b-5, 19b-12, 24a-1, 27b-13, 38a-14, 39a-2, 45b-3, 50b-3, 55a-10, 58b-13, 61b-1, 96a-8, 97b-1
3b-9, 13a-15, 56b-6, 57b-2, 59b-14, 67a-15, 68b-1, 72b-9, 89b-11, 90b-12, 92b-8, 92b-14
a. (bir a.) 11b-14, 11b-16
a. (güneş) 2a-12
a. (günü) 21b-7
a. (iki a.) 91b-4, 91b-11
a. mıdur 8a-4
a.-a 43b-17, 70b-17, 86a-1, 100a-1

- a.-da 56b-17, 58a-6, 91a-14, 91a-2,
96a-9
- a.-ile 33a-11
- a.-lan (yıldızlar) 2b-4
- a.-lar 98b-3
- aya:** Terazi kefesi
- a.-sı 30a-5, 30a-6
- a.-sında 39b-13
- ayak(ğ):** Ayak
- 89b-11, 92b-8
- a.-a 86a-1, 100a-1
- a.-ı 7a-2, 19a-10, 34a-9, 36a-14, 57a-
5, 78b-13, 92b-14
- a.-ımda 2a-12
- a.-ın 15b-15, 47b-4, 76a-14, 78b-13,
95b-8, 99b-7
- a.-ına 85b-7, 86b-12, 90b-1, 95a-15
- a.-ında 89a-16
- a.-ını 7b-9, 15b-9, 13b-13
- a.-um 14b-7, 14b-10
- a.-uñ (gele) 50b-1
- a.-lar 98b-3
- ayarlı:** (Ar.+T.) Ayarlı
- 87b-1
- ‘ayān:** (Ar.) Belli ,açık
- 3b-9, 13a-15, 35a-9, 36b-10, 56b-6,
57b-2, 59b-14, 67a-15, 68b-1, 72b-9
- ‘a. eyle-
-miş 90a-17
- ‘a. kıl-
35a-9, 36b-10, 52b-3
- ğil 51a-10
- ‘ayb:** (Ar.) Utanılacak şey; kusur; ayıp
- 13a-15
- ‘a. dağ-
- duğunu 68b-4
- ‘a.-ı 13a-6, 24a-14
- ‘a.-ını 13a-7, 13a-8, 80a-11, 90b-7
- ‘a.-la 13a-15
- ‘a.-lar 80a-14
- aydın:** Işık, aydınlık, nur
- a. ol-
- ur 15b-14
- a.-ı (gözümün a.) 8b-13
- āyet:** (Ar.) Ayet
- ā.-e 90b-4
- ‘ayıpla-:** (Ar.+T) Ayıplamak
- ‘a.-mayasız 45b-6
- ayır- :** Ayırmak
- a.-ayum 34a-3, 83a-14, 83b-2
- a.-dı 83a-16, 84b-14
- a.-dılar 14b-8, 80b-16
- a.-ma 100a-5
- a.-mışdı 84a-16
- a.-ur 13b-10
- a.-uram 78a-3
- aylık:** Aylık
- 23b-17, 57b-1
- ay(ı)rıl-:** Ayrılmak
- a.-a 66b-13
- a.-dıydı 70a-14
- a.-duğunu 68b-3
- a.-mışam 85a-9
- a.-up 95a-14
- ‘aynı:** (Ar.) Aynı
- 71b-17
- ayru:** Ayrı
- 94b-12, 97a-3, 99b-1, 99b-14
- a.-yken 66b-16
- ayruluk(ğ):** Ayrılık

- a.-1 79a-8
- ayruk:** Başka, ayrı, diğer; artık, bundan sonra
23a-3, 24a-3, 32a-14, 38b-14, 51a-5, 55b-9, 65a-7, 65a-11
a. kıl-
-madı 6a-9
a. (kimse) 45a-4, 45a-5
a. (yere) 23a-3
a.-a 26b-15
a.-anı 67b-13
- ‘**ayyūk:** (Ar.) Gökyüzünün en yüksek yeri
‘a.-a 93a-9
- az:** Az, çok karşıtı
41a-13, 76a-15, 94b-16
- az- :** Yolunu şaşırarak; ahlakı bozulmak
a.-dı (yol) 65b-15
a.-dı (yolum a.) 67a-9
a.-dı (yolum a.) 65b-17
a.-ıdur (yoldan a.) 35a-17
a.-maduğ (yolumuzdan a.) 80b-2
a.-mağıl (yoldan a.) 41b-7
a.-maya (yolu a.) 66a-3
- āzād:** (Far.) Hür, serbest, krş. bk. **āzāt**
ā. ol-
-ısdur 4b-15
-ur 32a-9
ā. ét(d)-
-eridim 31a-2
-erlerdi 74a-1
-esin 50b-14, 90b-17
-iğ 44b-18
ā. eyle-
-di 32a-1, 54a-16, 57b-1
-diler 45a-2
- dim 91a-10
-mişdi 84b-1
-sün 91a-13
ā. kıl-
-dı 12a-6
- azarla-:** (Ar.+T.) Azarlamak, ikaz etmek
a.-duğuz 75a-16
- āzāt:** (Far. āzād) Hür, serbest krş. bk. **āzād**
ā.-ları 5b-15
- ‘**azāzīl:** (Ar.) Şeytanın melek bulunduğu sıradaki esas adı
4b-12
‘a.-den 4b-11
- azdur-:** Azdırmak, yoldan çıkarmak
a.-an 67a-1
a.-madı 60b-13
- azın azın:** Azar azar, yavaş, yavaş
20a-4, 22b-14, 56b-12
- ‘**azīm:** (Ar.) Büyük, ulu, iri
93b-11
- ‘**azīz:** (Ar.) Hükümdar; ulu, kutsal
40b-17, 48a-1, 58b-9, 62a-14, 81a-12, 82a-4, 94b-10
‘a.-i (mışr) 33b-10,
‘a.-i (mışrı) 37b-16,
‘a.-i (mışra) 29a-2
‘a. ol-
-dı 58b-9
‘a.-iğ 91a-5
‘a.-ler 68a-15, 76a-3
‘a.-üğ 38a-6
- ‘**azm:** (Ar.) Kasıt, niyet, karar
‘a. ét(d)-
-di 98a-5
-erem 94b-11

- üben 17a-6, 76b-6
 -üp79b-8
 ʿa. eyle-
 -diler 65b-9
 ʿa.-i (nöker) 11a-5
 ʿa.-i (sefer) 94b-14
 ʿa.-ine 97b-10
 ʿazrāʾīl: (Ar.) Ölüm meleği
 78a-14
 ʿazze: (Ar.) Aziz olsun!
 ʿa.-yi (cān) 51b-18
- B**
- bāb:** (Ar.) Giriş, çıkış yeri, kapı
 b.-ı (kenʿānda) 65b-13
- baba:** Baba, ata
 8b-3, 65a- 8, 70b-10, 74b-17, 84a-2,
 97a-14
 b. (ey b.) 4b-17,8a-10
 b. (yā b.) 2a-9
 b.-m 71a-11
 b.-ma 83b-5
 b.-η (kocacuk b.) 8b-17
- bād:** (Far.) Yel, rüzgar
 b. (kāsım b.) 83a-14
 b.-ı (şabā) 83b-7
 b.-ı (ecel) 98b-10
- bāde:** (Far.) Şarap, içki
 b.-ler 89b-12
- bād-pāy:** (Far.) Rüzgar ayaklı; (at için)
 ayağına çabuk
 89a-12
- bāg:** (Far.) Bağ, bahçe, bostan
 b.-ı (bostānım) 8b-17
- b.-ı (bostān) 43a-19
 b.-ın 65a-13
 b.-ına 50b-5, 60a-17
 b.-ında 23a-10, 32a-17
- bağça:** (Far.) Bahçe
 b.-muğ 26b-7
 b.-ya 34a-5, 34a-9,34a-10
- bağır-:** Bağırarak
 b.-ur 49a-3
- bağışla- :** Affetmek, bağışlamak, bağışta
 bulunmak
 b.-dı 50a-16, 67b-11, 43a-10
 b.-ğıl 52a-15, 43a-9, 76b-3, 90b-15
- bağla-:** Bağlamak, alıkoymak
 b.-dı (şaf b.) 25b-15
 b.-dı (urğana b.) 11a-11
 b.-dı 64a-10
 b.-dılar 37a-3, 14b-10, 37b-9
 b.-nuz (bêl b.) 4b-15
 b.-nız 54b-6
 b.-r (el b.) 25b-14
 b.-r 54b-7
 b.-yalar 13b-15
 b.-yasın 13b-13
 b.-yuban (tūrur) 37a-9
 b.-yuban 47b-2
 b.-yup 14a-17, 54a-9
- bağlu :** Bağlı
 86a-13
- bağ(ı)r:** Göğüs, sine, ciğer
 b.-ı 69a-14, 98b-10
 b.-ım 50b-17
 b.-ına (başdı) 5a-6
 b.-ına 85b-1
 b.-umı (deldün b.) 9a-6

- bāġ-vān:** (Far.) Baġcı, bahçıvan krş. bk.
baġcavān
 b.-cı 60a-17
- bahā:** (Far.) Paha, kıymet, bedel
 11b-9
 b. biç-
 29b-14, 29b-16
 -esiz 13a-3
 b. yetür-
 -medi 20b-11
 -meye 11b-7
 b.-mı 13a-12
 b.-n 36b-10
 b.-ña 21a-17
 b.-nı 11b-8, 11b-9, 21a-7, 32a-7, 32a-8
 b.-sı 13a-3, 13a-14, 28b-14, 30a-13,
 63b-6, 68a-3, 62b-14
 b.-sın (biç) 29b-12, 29b-13
 b.-sın (yetürmedim) 30a-15
 b.-sın 20b-11, 20b-14, 29b-12, 30a-
 11, 30a-15,
 b.-sına 13a-10
 b.-sını 13a-2, 13a-8, 20a-17, 20b-15,
 80a-12
- bahr:** (Ar.) Deniz
 b.-ı (cigerim) 26a-1
 b.-ı (zamān) 89a-14
 b.-ınuş 63a-10
- baġş:** (Far.) Baġış, ihsan
 b. ét-
 -mişdi 1b-8
 b. eyle-
 30b-17
 b.-ı 81b-4
- baġt:** (Far.) Talih, kader, kısmet
- 11a-15, 38b-9
 b.-ına 54b-14
- baġ-:** Bakmak, görmek, gözlemek
 48b-14, 59a-2, 70a-13
 b.-a 7a-15, 36b-4
 b.-a (tura) 36a-13, 36b-3
 b.-am 39a-13, 52a-5, 96a-17
 b.-ar (turur) 22b-11
 b.-ar 1b-3, 4a-6, 10a-15, 11a-7, 13a-
 13, 14b-13, 20a-8, 26a-13, 28b-5,
 75b-2, 30b-5, 37b-2, 39b-12, 40a-11,
 40a-4, 49b-11, 51a-18, 57a-7, 65a-
 14, 68b-11, 76b-16, 80b-6
 b.-arsa 18b-1, 36b-3
 b.-arsın 10b-14, 37b-13,
 b.-asın 93a-12
 b.-dı 29b-8, 48b-9, 60a-10, 89b-14
 b.-dılar 12a-10, 25b-4, 42b-6, 91b-9
 b.-dıysa 37b-6
 b.-ma 72a-16, 100a-9
 b.-madı 9b-15, 16b-16, 18b-4, 57a-
 10, 76a-2, 97a-7
 b.-maduñuz 78b-8
 b.-maġa 20b-5
 b.-maġıl (dört yaña) 13b-11
 b.-mañ (hor b.) 15b-16
 b.-mayam 38b-4
 b.-mayasın 22b-18, 27b-5, 52b-1,
 38b-14
 b.-sañ 33b-7
 b.-uban (turdı) 9a-4
 b.-uban 12a-11, 29b-6, 46b-4, 48b-8,
 65b-2, 67a-17, 68b-13, 69a-15, 71a-3
 b.-uñ 6b-13, 68b-12

b.-up 7a-1, 36b-16, 40b-17, 42b-16,
58a-16, 61b-3, 72b-12

bağca: (Far. bağçe) Bahçe krş. bk. **bağçe**

34a-9, 60b-2

b.-da53b-12

b.-dan 34a-15

b.-nuş 34a-6

b.-sını 73b-17

b.-ya 34a-10, 34a-13

b.-yı 34a-5, 34a-8

bağcavān: (Far. bağçe-vān) Bahçıvan krş.

bk. **bağvān**

34a-6, 34a-12

b.-cı 34a-11

b.-a34a-8

bakır: Bakır

b. ol-

-dı 59b-4

bakış: Bakış

b.-da 43a-4

b.-dan 58b-15

bakış-: Bakışmak

b.-up 62b-13

bākī: (Ar.) Tanrı; daimi, kalıcı; artan, fazla

42a-3, 96b-10

b.-den 39a-8

b.-sini 87a-3

b.-yi 48a-1

bāl: (Far.) Kanat

b. (perr-i b.) 55a-17, 88b-2

bal: Bal

21a-6, 29a-9, 55a-11,

b.-dan 28a-9

balık(ğ): Balık

b.- a 19b-3, 19a-9, 19b-4

b.- uş 19b-1

b.-lar 19a-12, 19b-5

balıku-: Parlamak, ışık saçmak

b.-r 30b-6, 30b-7

baña: Bana

4a-9, 5b-4, 5a-7, 6a-7, 10b-3, 11b-7,

13a-3, 13a-16, 13b-6, 13b-7, 14a-7,

17a-11, 18a-2, 20b-8, 21a-13, 22b-8,

23a-1, 23a-12, 24a-3, 24a-11, 24a-

12, 25b-16, 26b-14, 27b-4, 29a-3,

30b-7, 30b-17, 31a-15, 31a-8, 32a-2,

32a-8, 32b-14, 33a-16, 34b-8, 35a-

10, 35b-5, 35b-6, 36b-13, 37b-13,

37b-15, 38a-3, 38b-14, 39a-10, 39b-

1, 40a-16, 40b-2, 40b-8, 42a-14, 43b-

15, 43b-16, 43b-8, 43b-6, 44a-4, 45a-

7, 44b-17, 45b-14, 46b-9, 47b-13,

47b-10, 48a-12, 48a-3, 48a-7, 49a-

10, 49a-5, 49a-8, 49a-9, 49b-4, 49b-

14, 49b-18, 50a-14, 50a-16, 50b-17,

50b-18, 51b-9, 52a-2, 52a-7, 52a-13,

52a-15, 52a-18, 52b-1, 53a-2, 53a-3,

53a-7, 53a-10, 53a-17, 53b-4, 53b-6,

53b-9, 57a-11, 58a-11, 58a-9, 58b-

4, 58b-16, 59a-9, 59b-2, 59b-6, 60a-

13, 60b-1, 60b-14, 60b-6, 60b-7,

63a-4, 63a-6, 63a-8, 63a-9, 63b-17,

64b-8, 64b-10, 65a-1, 65a-7, 65b-7,

66a-11, 66a-7, 67a-10, 67a-11, 67a-

12, 67a-9, 69a-16, 70a-13, 70b-

9, 71a-11, 71b- 10, 71b-13, 72a-2,

72a-11, 73b-1, 75a-3, 75b-4, 77a-8,

77b-2, 77b-5, 77b-17, 78b-6, 78b-7,

79a-13, 79b-1, 79b-5, 80a-4, 81b-17,

82a-5, 84b-7, 84b-11, 84b-12, 84b-4,

- 85a-8, 89b-16, 90b-8, 94a-15, 94b-14, 98a-13, 98b-5, 98b-6, 99b-17
- bār:** (Far.) Yük
b.-ı 95a-8
- bar:** Tükürük, salya
b.-ları 68b-15
- bardağ:** Bardak
11a-9, 11a-10
b.-ı 11a-11
- barış-:** Barışmak
b.-dılar 25a-10
- bārī :** Tanrı; hiç olmazsa bir kere, bari
14a-15, 34a-3, 39b-3, 47a-9, 60b-15, 64b-6, 83b-8, 86a-5, 86b-3, 92b-1, 95b-7, 97b-14, 100a-3
b.-ye 27a-2
- barık:** Ev, mesken
b.-ına 20a-14
- barmaq(ğ):** Parmak
b.-ın (şıruban) 31b-16
b.-ını (şıruban) 25b-10
b.-laruñ 38b-8
- barıl:** (Ar. birṭıl) Rüşvet
b. al-
-maz 39a-16
- bārū:** (Far.) Kale duvarı, sur
b.-sın 78b-8
- baş-:** Basmak
b.-a 17b-17, 39b-10
b.-dı 34a-9, 85b-1
b.-dılar 7b-9, 47b-2
b.-uban 5a-13, 5a-15
b.-up 75b-7
- başiret:** (Ar.) Seziş, gönül gözünün açık olması
- b.-de 21b-16
- baş:** Baş
51a-17
b. eg-
-üben 90b-13, 91a-11
b. indür-
-ür 24b-15
b. ur-
-dılar 3a-15, 55b-17
b.-a 20a-12, 86b-15
b.-da 76a-13
b.-dan 86a-1, 86b-15, 100a-1
b.-dan (baş) 92b-9
b.-ı 7a-2, 12a-15, 33a-4, 84b-12
b.-ım (vèrem) 38a-11
b.-ım 27a-3
b.-ıma 26b-10, 47b-14, 52a-1
b.-ımuñ 10a-13
b.-ın 4a-11, 15b-12, 17b-17, 18b-9, 44b-10, 51b-6, 58a-14, 70a-11, 58b-15
b.-ına 21a-10, 32b-16, 34b-16, 36a-2, 61b-4, 65a-15, 77a-6, 77a-7, 78a-11, 79b-13
b.-ından 12a-1, 21a-9, 39b-9, 70b-12, 69b-4, 79a-6
b.-ını 8a-1, 58a-17, 90b-1
b.-ıña 23b-10, 39a-6, 45a-13,
b.-ıñı 51b-8
b.-ıñuzı 82a-18
b.-lar 90a-2
b.-ları 53b-17
b.-larım (kesilir b.) 10a-2
b.-ların 66a-16
b.-larında 87b-4

- b.-larını 74a-12, 80b-1
b.-um (üstüne) 46b-15
b.-uğa 30a-6, 41a-6
- başar-:** Başarmak
b.-a 20a-12
- başla- :**Başlamak
b.-dı 8a-7, 23a-6, 29a-6, 42b-12, 45a-15, 51a-12, 52b-2, 89a-1, 90b-3
b.-dılar 81b-13
b.-r 58a-14
b.-yalum 3a-7, 45a-17
- başlat(d)-:** Başlatmak
b.-uğuz 75a-13
- başlu:** Yaralı
69a-14
- başmakçı:** Ayakkabıcı
b.-lar 20b-9
- bâıl:** (Ar.) Boş, beyhude
b.-a 31a-17
b.-dan 1a-8
- bâın:** (Ar.) İç yüz, gizli
57b-15
- batman:** Miktarı 2,5 ile 10 kg arasında değişen eski bir ağırlık ölçüsü birimi, ölçek 30a-5
b.-idi 92b-8
- bay:** Zengin
1b-15, 11b-16
b. (idim) 58b-5
b. (yoğsul) 91b-6
b. kııl-
-dı 50a-17
b.-ları 57b-10
- bayığı:** Sıradan; önce, önceki
34a-9, 57b-13
- b.-dan 31b-12
b. kııl-
-ur 57b-9
- bayı-:** Zengin olmak
b.-dı 34a-12
- bayık:** Aşık, belli; kesinlikle , şüphesiz
10a-16, 58b-6
- bâz:** (Far.) Açık
29a-15
- bâzâr:** (Far.) Pazar, çarşı
28b-1
b.-a 10a-7, 20b-6, 21a-11, 21a-4, 28b-3
b.-da 29b-4, 58b-11
b.-ı 25a-15, 28a-17
- ba'zı:** (Ar.) Bazı
91b-17
b.-ları 86a-4
- bâzırgân:** (Far.bâzergân) Bezırgân, tacir
krş. bk. **bezırgân**
56b-2, 80a-11, 84a-16
b. (idi) 10a-5
b.-a 83a-17
- bâzû:** (Far.) Pazı; kuvvet
b.-yla 95b-2
- becidd:** (Far.) Gerçek
b. ol-
-up 54a-4
- beden:** (Ar.) Vücut, gövde
5b-6
b.-den 94b-12
- bed-nâm:** (Far.) Kötü ün kazanmış, adı kötü çıkmış
b. ét(d)-
-e 33b-11

bedr: (Ar.) Ayın o dördüncü gecesi,
dolunay

70b-17

b.-i (gümān) 38b-10

b.-i (tamām) 11b-17, 45a-10

b.-i (münīr) 89a-3, 92b-3

beg: Bey

16a-3, 16a-4, 16b-4, 16b-11, 16b-12,

17a-4, 17a-6, 17b-14, 21a-1, 21a-15,

21a-17, 27a-14, 86a-11

b. ol-

-asın 17b-9

-ur 16a-16

b.-e 17b-6, 48a-2

b.-i (mısr b.) 62b-10

b.-i 18b-3, 78b-12

b.-im (durur) 17b-11

b.-imüz 25a-17

b.-ler 22a-16, 25a-16, 27b-10, 44b-

15, 46a-1, 47b-4, 54a-9

b.-lerden 24a-8

b.-leri (mısr b.) 26a-7, 39a-11

b.-lerinüñ 26a-7

b.-ün 17b-1, 17b-2

b.-ünüz 16a-3

beğāyet: (Ar.) Son derece, çok aşırı

83a-13

begen-: Beğenmek

b.-medi 57a-12, 18b-5, 65a-16

b.-medüñ 57a-15

bekā: (Ar.) Önceki durumu koruma,
kalıcılık

b. ol-

-dı61a-3

bekle-: Beklemek, korumak, saklamak

b. (sırrı b.) 2b-16

b.-di 28a-6, 47b-16, 60b-7

b.-gil (sırrı b.) 41a-8

b.-gil 2b-8, 13b-14, 38a-1, 47a-2,
27a-8, 34a-5, 37b-7

b.-medüm 15a-10

b.-r (emāneti b.) 29a-17

b.-r (idi) 8b-2, 16b-9

b.-ye 83a-15

b.-yelüm (sırrıñı b.) 45-10

b.-yen 38a-1

b.-yensin 27a-8, 37b-10

b.-yesin 3a-1, 30b-10

bekleyici: Bekleyen kişi

b.-m 37b-8

bél: Bel, vücudun orta kısmı krş. bk. **bél**

b. bağla-

-ñuz 4b-15

b.-den 5b-5

b.-in 30b-17, 65b-15, 97a-2

b.-ine 11b-2, 43b-14, 54b-6, 58a-3

bel: Bel, vücudun orta kısmı krş. bk. **bél**

b.-in 39b-9

b.-inden 10b-15

belā: (Ar.) Kötülük, bela 85b-3

b.-lardan 47b-16

b.-nuñ 81b-10

bele: Böyle

43b-16, 58a-7

belkim: Belki

4a-17

bellü: Belli, açık, aşikâr

72a-15

b. (bil) 7a-8, 32a-12

ben: Ben, teklik birinci kişi zamiri

5a-5, 5b-6, 6a-5, 7a-18, 7b-16, 8b-8, 9a-9, 9a-13, 9a-14, 9a-15, 9a-16, 10b-3, 11b-6, 12b-11, 12b-16, 13b-18, 13b-7, 14a-1, 14a-2, 14a-9, 14b-9, 16a-3, 17a-1, 17a-11, 17a-3, 19a-12, 19a-12, 19a-13, 19a-14, 19a-15, 21b-5, 22b-17, 22b-8, 23a-2, 23b-9, 24a-10, 26b-11, 26b-13, 27a-6, 27b-5, 28b-13, 29a-1, 29a-2, 30a-15, 30b-11, 30b-14, 31a-1, 31a-16, 31a-5, 31a-8, 32b-13, 33b-16, 34a-1, 34a-2, 35a-10, 35a-7, 35a-8, 35b-7, 35b-8, 37b-14, 37b-15, 37b-16, 38a-17, 38a-3, 38a-7, 38a-8, 38a-16, 38b-1, 38b-10, 38b-4, 39a-1, 39a-4, 39a-11, 39a-14, 41a-17, 41b-7, 42a-15, 42b-10, 43a-5, 43b-13, 43b-15, 44a-18, 45b-11, 45b-15, 46b-14, 46b-17, 47a-10, 47a-7, 47b-6, 48a-12, 48a-7, 48b-1, 49a-6, 49a-11, 49a-16, 49b-5, 50a-10, 50b-15, 51b-13, 51b-19, 52a-4, 52a-5, 52a-7, 52b-5, 53a-10, 53a-4, 53a-9, 53b-6, 53b-9, 54b-10, 54b-13, 54b-9, 55b-16, 58b-2, 59a-1, 59a-15, 59b-12, 60a-12, 60b-2, 64b-15, 65b-17, 66a-11, 66a-14, 66b-5, 67a-11, 69b-3, 70a-5, 70b-10, 70b-2, 70b-9, 72b-2, 72b-5, 72b-6, 72b-11, 72b-12, 74a-9, 74b-15, 76a-10, 76a-13, 76b-7, 76b-8, 76b-9, 77a-5, 78a-5, 78a-6, 79b-1, 81b-17, 82a-8, 82b-1, 82b-5, 82b-7, 83b-2, 84b-15, 84b-7, 88b-4, 89a-5, 90b-8, 94a-5, 94a-7, 94a-15, 94b-11, 94b-6, 96b-12, 96b-3, 97a-3, 98b-7, 100a-11, 100a-5

b. mi 53a-11

b.-de 13a-14, 13a-9, 43a-6, 52a-5, 52a-16

b.-den 18a-17, 23a-3, 27a-16, 31a-7, 38a-13, 38a-3, 40b-2, 48b-13, 49b-1, 49b-14, 50a-14, 54a-13, 61a-13, 63b-16, 64a-1, 74b-17, 84b-14, 85a-6, 86a-6, 50a-8, 63b-17

b.-i 2b-1, 4b-3, 5b-17, 6a-6, 6a-7, 6b-13, 6b-16, 7a-9, 9a-10, 12b-6, 14b-12, 14b-7, 14b-8, 10a-15, 16a-13, 16a-4, 17a-12, 18b-1, 19a-11, 20a-10, 21b-14, 23a-1, 23b-1, 23b-16, 23b-9, 24a-4, 24b-4, 24b-5, 27a-3, 27a-8, 28b-11, 29a-2, 30b-1, 30b-15, 32a-1, 32a-3, 32a-4, 33b-15, 35a-13, 35a-15, 35b-10, 37a-11, 37b-11, 37b-7, 38a-15, 38a-16, 38a-2, 38b-2, 38b-11, 38b-6, 39b-1, 41b-6, 43b-7, 45b-6, 47b-5, 47b-6, 48a-10, 48a-2, 48a-4, 49b-2, 49b-12, 50a-10, 50a-17, 50b-14, 51b-18, 51b-7, 52a-6, 53a-8, 53a-9, 53b-5, 53b-7, 54b-13, 58a-10, 58b-5, 59a-4, 60b-12, 60b-13, 60b-16, 60b-7, 60b-9, 65a-6, 66b-12, 67a-10, 70b-7, 72a-8, 72a-12, 77a-8, 77b-5, 7b-6, 84b-8, 96b-2, 97a-16, 98b-8, 98b-14, 98b-17, 99a-8, 100a-5

b.-idim 15b-7

b.-üm 2a-18, 4a-7, 4a-8, 7a-8, 8b-1, 8b-12, 8b-13, 8b-15, 8b-16, 8b-17, 9a-6, 11b-6, 11b-7, 14b-14, 15b-5, 17a-2, 17a-4, 17b-12, 19a-14, 19a-16, 21b-15, 23a-8, 23b-1, 23b-5, 24b-5, 24b-9, 26a-16, 26a-17, 26b-

- 12, 26b-13, 26b-14, 26b-15, 26b-6, 26b-7, 30a-16, 30b-14, 30b-16, 31a-4, 33a-14, 33a-15, 33b-17, 34b-18, 35a-10, 35a-2, 35a-6, 36b-15, 36b-17, 37b-16, 37b-9, 38a-11, 38a-13, 38a-14, 38b-3, 38b-5, 38b-14, 39a-6, 40b-4, 40b-8, 43a-6, 43b-2, 44b-3, 51b-12, 53a-1, 53a-11, 53a-13, 54a-14, 58a-8, 59a-1, 59a-2, 59a-16, 59b-4, 62a-15, 69b-6, 70a-6, 70a-18, 70b-1, 71a-12, 74a-10, 79a-7, 79b-6, 79a-11, 79b-2, 83a-3, 84b-3, 85a-8, 94b-11, 96b-3, 97a-15, 99b-10, 100a-2, 100a-3
- b.-ümile 5b-8, 38a-15, 50a-7
- b.-ümle 56b-9, 66b-6, 72b-6
- b.-ümsin 23a-2
- benām:** (Far.) Ünlü, tanınmış
7b-17, 12a-17, 77b-13
- bencileyin:** Benim gibi
18a-16
- bend:** (Far.) Öğüt; bağ, bent
b.-i 68a-16
b.-leri 68b-15
b.-lerin 45a-1
- bende:** (Far.) Kul, köle
b.-misiz 91a-8
b.-leri 37a-1
b.-yüz 91a-9
- bendelik:** (Far.+T.) Kölelik
b.-den 91a-10
- benefşe:** (Far.) Menekşe
60a-18
b.-ler 4a-3
- benī isrāʾīl:** (Ar.) İsrail oğulları
- 99b-3
- b.-e 63a-11
- beñze-:** Benzemek
b.-mediler 68a-7
b.-r (idi) 60a-9
b.-r 37a-7, 59b-2, 69b-6, 70a-12, 70a-15
b.-ridi 51a-15, 60a-9
b.-yüben 70b-17
- beñzet-:** Benzetmek
b.-diler 25a-14
b.-miş 69a-8
b.-mişidi 16b-10
b.-ürem 70a-13
- beñ(i)z:** Beniz
b.-i (şaru b.) 23b-13
b.-i (uçar) 18a-1
b.-i 57a-8, 75a-3, 80a-17, 80a-6
b.-ini 18b-15
- berāber:** (Far.) Beraber
b. ol-
-a 63a-17
-madı 30a-8
- berāhīn:** (Ar.) Kanıtlar, deliller
b.-i 83b-11
- berd:** (Ar.) Soğuk
b.-i (selām) 6a-4
- berdār:** (Far.) Darağacına çekilmiş, asılmış
b. ét(d)-
-er 54a-1
- bereket:** (Ar.) Bolluk
b. ol-
-a 10b-7
- beri:** Beri, bu yana krş. bk. **berü**

- 50a-5, 58b-3, 66a-9, 66b-11, 66b-14,
67a-17, 96a-1
b. (gel b.) 49a-5, 50a-5
b. (gidenden b.) 71a-14,71b-4
b. (görenden b.) 64a-2,69b-7,70a-16
b. (ölenden b.) 67a-7
- berîn:** (Far.) En yüksek; ulu, yüce
96a-3
- berķ ur-:** (Ar.+ T.) Şimşek çakmak
b.- ur 85b-6, 87b-1
- berü:** Beri, bu yana krş. bk. **beri**
12b-1, 26a-16, 83b-5
b. (gelenden b.) 95a-7
- bêsle-:**Beslemek, doyurmak
b. (cānuñı b.) 55a-18
- beşâret:** (Ar.) Haber, müjde
83a-8, 85a-17,85b-4
b. et-
-mege 22b-18
b. eyle-
-edi 12a-2, 86a-7
b.-ler 85b-8, 86a-4, 88a-2
- beşer:** (Ar.) İnsanoğlu
91b-14, 91b-13, 99b-13
b.-de 91b-16
- beşinci :** Beşinci
29a-13, 56a-6
- beşîr:** (Ar.) Kişi adı
11a-10, 11b-2, 11b-10, 11b-14, 11b-
17, 83b-11, 83a-6, 83a-9, 83b-13,
84a-13, 84a-14, 84a-14, 84a-7, 84b-
7, 85a-4, 85a-6, 84b-11, 85a-7, 85a-
8, 85b-1, 85b-12, 85b-14
b.-e 12a-2, 84b-13
b.-i 83a-11, 85b-10, 83b-3
- b.-üñ 84b-3, 85a-13
- bêter:** (Far. beter) Kötü, beter, fena
33b-13, 64a-5, 65a-6
- bey:** Küçük devlet başkanı
29a-16
- bey^c:** (Ar.) Satma, satış, satın alma
13b-5
b.-e 91a-1
- beyân:** (Ar.) Açıklama, bildirme, söyleme
b. ét(d)-
91a-14
-er 56a-11
b. eyle-
-gil 77b-7
-yesin 3b-3
b. kııl-
3b-9
-dı 52b-3
- beyerle-:** Kabul etmek
b.-dim 48a-15
- bey(i)n:** Beyin
b.-iñi 47a-6
b.-isin 47b-3
- beyle:** Böyle, bu şekilde
4a-1, 7b-1, 16b-15, 17a-7, 25b-6,
47a-14, 53a-12,99b-8, 35b-4, 42b-1,
47a-13, 56b-3, 60a-16, 70a-8, 74a-3,
77a-5, 81a-3, 88a-1
- beyt-i aħzân:** (Ar.) Gam ve keder yuvası
77b-8
b.-a 77b-9
b.-da 83b-15
- beytu^l-lâh:** (Ar.) Allah'ın evi, kabe
b.-a 97b-8
- bez:** Bez, kumaş

- b.-i (mısr b.) 13a-10
- beze-**: Süslemek, dekore etmek krş. bk.
- béze-**
- b.-di 16a-2
- b.-sün 35b-16
- b.-yelüm 36a-3
- béze-**: Bezemek krş. bk. **beze-**
- b.-mişlerdi 89b-7
- bezek**: Süs
- b.-ler 95a-3
- bezirgān**: (Far.) Bezirgan, tüccar, esnaf krş.
- bk. **bāzergān**
- 43b-15
- b.mı 62a-1
- b.-a 43b-10
- bıçak**: Bıçak
- 42b-10, 42b-11
- bıķ-**: Bıkmak, usanmak
- b.-maduñ 69b-1
- birak(ğ)-**: Bırakmak, koymak; terk etmek
- b.-dı 90a-8
- b.-dılar 9b-13, 12a-10
- b.-madı (nażar b.) 16b-16
- b.-up 6b-16, 41b-5
- bī-‘aded**: (Far.+ Ar.) Sayısız
- 18a-2
- bī-‘aķl**: (Far.+ Ar.) Akılsızlık, şuursuzluk
- b.-ı 18b-10
- bī-amān**: (Far.) Amansız, acımasız
- 88b-7, 93a-7, 95b-17
- bī-başar**: (Far.+Ar.) Gözsüz, sezgisiz, habersiz
- 64b-16, 85a-16
- bī-başir**: (Far.+Ar.) görmeyen, anlamayan
- b.-i 83b-3
- bī-cān**: (Far.) Cansız, ruhsuz
- b. ol-
- a 43a-13
- biç-**: Biçmek, değer biçmek
- b. (bahā b.) 29b-14, 29b-16
- b. (bahāsın b.) 29b-12, 29b-13
- b.-er 13a-12, 37a-2
- b.-esiz (bahā b.) 13a-3
- bī-çāre**: (Far.) Çaresiz
- 41b-8, 47b-11, 58a-11, 59b-9, 78a-16, 84b-17
- b. ol-
- asın 68a-12
- b.-nüñ 83a-16
- bī-derd**: (Far.) Dertsiz
- 85b-5, 88b-14
- bī-dermān**: (Far.) Dermansız
- b. (iken) 57a-17
- b.-idi 57b-16
- bī-dīn**: (Far.) Dinsiz, merhametsiz
- 64a-16
- bī-edeb**: (Far.+ Ar.) Edepsiz
- 26b-2
- bī-gümān**: (Far.) Şüphesiz
- 84b-3, 88a-17
- bī-günāh**: (Far.) Günahsız
- 73b-13
- bī-haber**: (Far.+Ar.) Habersiz
- 91b-13, 92b-10, 97a-9
- bī-hesāb**: (Far. + Ar.) Hesapsız, sayısız
- 15b-1, 41b-16
- bī-hicāb**: (Far. +Ar.) Utanmayan
- 92a-1
- bī-hūş**: (Far.) Şaşkın, akli başından gitmiş
- b. ol-

- up 8a-16, 20b-3, 21a-8, 76a-13,
97a-10
- bī-ḥuzūr:** (Far.+Ar.) Huzursuz, tedirgin
b. ol-
-dı 83a-13
- bī-iḥtiyār:** (Far.+Ar.) Kendiliğinden, elde
olmayarak
84a-1, 85a-18, 88b-13, 90b-1, 95b-4,
96b-16, 97a-11.
- bī-ḳarār:** (Far.+Ar.) Kararsız; rahatsız
88a-16, 94b-6, 97a-13
- bī-ḳıyās:** (Far.+Ar.) Ölçüsüz
86a-16
- bil-:** Bilmek; anlamak
9b-12, 35a-11, 54b-13, 65b-18, ,69a-
9, 70a-18, 72a-15, 73b-17, 79a-13,
81b-17, 90b-12
b. (bellü b.) 7a-8, 32a-12
b.-di 33b-6, 34b-10, 41a-11, 41a-12,
41a-3, 61b-5, 87b-14, 96a-16, 99b-15
b.-diklerin 51b-4
b.-diler 41a-1, 12a-12, 20a-16, 43a-
20, 44b-4, 55a-4, 76a-8, 80a-5, 81b-
12, 82a-11, 96a-2
b.-dim 85a-1
b.-dügini 4b-11
b.-dük 81b-4
b.-düm 13a-8
b.-dün 32a-8, 34b-17, 51b-17, 66a-12
b.-dünüz mi 43a-3, 80b-14
b.-dünüz16a-6
b.-e (bile) 13a-1
b.-e 26b-10, 39a-6, 40b-3, ,43b-3,
60a-16, 63a-5, 64b-15, 68b-2, 95a-6,
95a-6, 96a-8
b.-eler 97a-5
b.-elüm45b-7
b.-en 20a-11, 58a-8, 90b-7
b.-esin 23a-16, 23b-9, 31b-17, 55a-8,
68a-13, 70a-5, 78a-8, 89a-5
b.-esiz16a-4, 16a-11, 55a-3, 64b-14,
80b-2
b.-eydi22a-13
b.-eydim 22b-9, 31a-2
b.-eydiñ14b-11
b.-eyüm 8a-3, 23b-4, 40b-5, 53a-4
b.-gil 33a-15, 48b-12, 57b-2, 70b-2,
75b-1
b.-medi 3b-5
b.-mek (gerek) 4b-2
b.-medi 23a-5, 25a-8, 30a-11, 57a-
12, 62a-14, 67b-2, 75b-17, 76a-4
b.-mediler15a-1, 74b-4
b.-medim 4a-13, 31a-1, 78a-5
b.-mediñüz4b-11, 43a-11
b.-medük 4a-16, 4b-1
b.-mege 28b-14
b.-megil 74a-15
b.-meye 36b-5, 41a-12, 64a-12
b.-meyesin 59b-15
b.-mez 14a-2, 32a-16, 50a-2, 65b-15,
86b-3, 98b-2
b.-mezem 50b-18, 78a-9, 84a-4
b.-mezidim 31a-1
b.-mezüz 51b-2
b.-mişdi 1b-13, 62a-13
b.-señ 15a-12, 44a-14
b.-üben 31b-2
b.-ün 15b-3, 29a-7, 21b-14, 29a-7,
54a-5, 79b-14

- b.-üp 18b-6
 b.-ür (idi) 84a-15
 b.-ür 7a-10, 41a-1, 43a-12, 51b-16, 53b-10, 72b-13, 75b-11, 82a-5
 b.-ür misin 11b-4, 49a-15
 b.-ür misiz 81a-8, 82a-5
 b.-ürdi 63b-10, 98a-1
 b.-ürdüm 66a-14
 b.-ürem 49a-16
 b.-üriken 67a-2
 b.-ürise 47b-11
 b.-ürsej 49a-12, 49a-17, 66a-12
 b.-ürsin 15a-8, 77b-3, 92a-15, 94a-5, 99b-17
 b.-ürsüz 82b-6, 91a-15
 b.-ürsüz 49a-13
 b.-ürüm 60b-5
- bildür-**: Bildirmek, anlatmak
 30b-7, 31b-4
 b.-meyesiz 63a-8
 b.-di 11b-9, 87a-10
 b.-elüm (vâkı' asın b.) 5a-12
 b.-esin 49a-6, 84b-12, 85a-4
 b.-esiz 55a-1, 76b-10, 45b-14
 b.-mege 86a-6, 32b-11
 b.-üj 54b-17
 b.-ür 19b-8, 54b-17, 55a-9
- bile**: Dahi, bile edatı
 13a-9, 42b-1
- bilek(g)**: Bilek
 b.-ine 74b-11
- bilerzik**: Bilezik krş. bk. **bilerzük**
 67a-12
- bilerzük(g)**: Bilezik krş. bk. **bilerzik**
 66a-16, 67a-15, 67b-10, 67b-3,
- 67b-13, 75a-1
 b. (durur) 67a-18
 b.-i 67a-16, 67b-7, 67b-5, 70b-3, 74b-11, 74b-13, 75a-2
 b.-im 74b-15
 b.-imi 49b-3, 66a-15, 74b-16.
- bî-misāl**: (Far.+Ar.) Misalsız, benzersiz
 50b-16, 94a-14
- bîn**: (Far.) Gören
 10a-2
- biñ**: Bin sayısı; (isimle beraber) aşırı çokluk ifade eder
 3a-2, 10a-2, 11b-13, 18b-8, 21a-3, 21a-15, 21a-16, 22a-2, 25b-3, 25b-8, 29b-17, 32b-2, 32b-3, 49b-5, 50a-17, 54a-14, 86a-14, 87a-17, 87a-17, 91a-9, 91b-12, 94a-10, 95a-4, 95a-5, 100a-12
- bin-**: Binmek, oturmak krş. bk. **biñ-**
 b.-di 16a-7, 57a-1, 66a-4, 87a-17, 89a-12, 89a-13, 95a-10, 95a-11, 96b-16, 97a-6,
 b.-diler 92b-3
 b.-e 40a-16, 83a-4
 b.-evüz 9a-12
 b.-icek 16a-5
 b.-üj 73a-16
 b.-üp (tahta b.) 55b-6
 b.-üp 51a-13, 66a-3
- biñ-**: Binmek, oturmak krş. bk. **bin-**
 b.-sej 54b-15
- bî-naşīb**: (Far.+Ar.) Nasipsiz, talihsiz
 b. et-
 -me 92a-4
- bî-nazīr**: (Far.+Ar.) Eşsiz, benzersiz

28a-1, 50b-16, 72a-16, 85b-12

b. (idi) 63a-14, 70a-4

b.-dür 24b-9

bī-nevā: (Far.) Nasipsiz, çaresiz

81b-7

bī-niyāz: (Far.) Yalvarmasız; ihtiyaçsız

5b-9, 100a-1

bint: (Ar.) Kız

b.-i (taşmūr) 22a-8

biḡ biḡ: Binlerce, çok, türlü türlü

33a-1, 35b-8, 45b-8

biḡ iki yüz: Bin iki yüz

6b-8, 62b-14

biʿt-tamām: (Ar.) Tamamıyla, tamamen

82b-2

bir: Bir sayısı; aynı; sadece, yalnız

1a-9, 1a-10, 1a-11, 1a-14, 1b-1, 1b-4,
2a-6, 2a-2, 2a-9, 2b-1, 2b-6, 2b-12,
2b-13, 3a-12, 4a-10, 4a-11, 4a-12,
4b-4, 4b-12, 5a-2, 5a-3, 5a-10, 5b-5,
6b-5, 6b-9, 6b-17, 7a-7, 7a-12, 7b-9,
7b-13, 7b-15, 7b-17, 8b-7, 9a-2, 9a-
7, 9b-16, 10a-3, 10a-4, 10a-6, 10a-8,
11a-9, 11a-10, 11b-3, 11b-14, 11b-
16, 12a-13, 12a-17, 12b-5, 12b-6,
12b-15, 13b-6, 13b-16, 14a-2, 14a-
18, 14b-2, 14b-13, 15a-6, 15a-16,
15b-5, 16a-3, 16a-8, 16a-15, 16a-16,
16b-3, 16b-7, 18a-15, 18a-9, 18b-2,
19a-8, 19a-9, 19a-14, 19a-15, 19a-
16, 19b-2, 19b-10, 19b-11, 19b-12,
19b-15, 20a-15, 20b-1, 20b-5, 20b-
16, 21a-1, 21b-2, 21b-5, 21b-11,
21b-17, 22a-3, 22a-8, 22b-3, 22b-7,
22b-13, 22b-18, 23a-1, 24a-14, 24b-

4, 24b-9, 24b-12, 26a-6, 27a-10, 27b-
15, 28a-16, 28a-8, 28a-13, 28b-4,
29b-10, 29b-13, 30a-2, 30a-3, 30a-4,
30a-5, 30a-6, 30b-3, 31a-5, 31a-7,
31a-9, 31a-10, 31a-14, 32a-11, 32b-
9, 34a-5, 35b-10, 35b-11, 35b-14,
35b-6, 35b-10, 36a-14, 36a-4, 36b-1,
36b-12, 36b-15, 37a-8, 37b-2, 39b-6,
39b-12, 39b-13, 40a-2, 40a-4, 40b-6,
40b-11, 40b-11, 40b-12, 41b-4, 41b-
9, 41b-11, 42a-5, 42a-6, 42a-8, 42a-
9, 42a-14, 42b-1, 43a-4, 43a-15, 44a-
2, 44a-3, 44a-4, 44a-7, 44b-11, 45a-
6, 45a-7, 45a-12, 45a-17, 45b-5, 45b-
11, 46a-13, 46b-13, 46b-18, 47a-11,
47b-13, 48a-10, 48b-7, 48b-9, 48b-
12, 48b-14, 49a-12, 49b-14, 49b-16,
50a-6, 50a-16, 50b-3, 50b-17, 50b-
18, 51a-8, 51b-14, 53b-12, 53b-16,
54b-8, 55a-2, 55a-9, 55a-10, 55a-13,
56b-13, 56b-14, 57a-5, 57a-8, 57b-
12, 57b-14, 57b-18, 58a-4, 58a-7,
58a-18, 58b-13, 58b-15, 59a-2, 59a-
7, 59a-8, 60b-8, 61a-17, 61b-1, 61b-
13, 62b-13, 62b-16, 63a-13, 63b-1,
64a-8, 64b-14, 65a-3, 65b-1, 65b-3,
65b-5, 65b-10, 66b-3, 67a-9, 67a-12,
68a-3, 68a-8, 68a-14, 68b-1, 68b-2,
69a-13, 70a-4, 70a-13, 70a-17, 70b-
10, 70b-12, 70b-16, 71b-6, 71b-10,
71b-17, 73a-15, 74a-6, 74a-16, 74b-
12, 74b-8, 75a-6, 75b-7, 75b-9, 76a-
5, 77a-15, 77b-3, 77b-7, 77b-8, 78a-
6, 78a-7, 78a-13, 78b-4, 78b-9, 79a-
7, 79a-14, 80a-2, 80a-3, 80a-9, 80b-

4, 80b-5, 80b-6, 81a-13, 81b-1, 83a5, 84a-9, 84a-10, 84a-12, 84b-16, 85b-9, 86a-12, 86a-13, 86b-16, 87a-2, 87b-16, 88b-8, 89a-12, 89b-3, 90a-8, 90b-15, 91a-8, 91b-2, 91b-7, 92a-12, 92a-14, 92b-1, 92b-16, 93a-15, 93a-2, 93a-6, 93b-2, 93b-7, 94a-1, 94a-10, 95b-10, 95b-16, 95b-6, 96a-18, 96a-6, 96b-8, 97a-5, 97b-1, 97b-4, 97b-6, 98a-9, 98b-13, 99a-4, 99a-9, 99b-14 99b-6, 100a-12, 100a-6

b. (arada) 2b-5, 65b-3, 65b-6, 96b-16

b. (araya) 73b-5, 75b-6, 76b-6

b. (dağı) 33a-2, 81a-2

b. (dem) 10b-2, 11a-13, 12a-8, 13b-18, 14a-18, 59a-14, 61b-11, 70a-11, 70a-7, 70a-8, 87a-7, 93b-15

b. (durur) 61a-13

b. (dürlü) 34b-1, 42a-16, 48b-6, 72b-2, 75b-8, 80b-1

b. et-

-diler 44b-12

-mek 57b-17

b. (gün) 2a-5, 12b-9, 22b-2, 33a-12, 34b-6, 36b-9, 45b-5, 46b-7, 50b-11, 56b-18, 56b-8, 58a-12, 59b-7, 71a-16, 74b-10, 83a-11, 91a-4

b. (her b.) 62b-12, 67b-14, 89b-3, 93a-5, 99a-2, 99b-15

b. (kaç) 40b-8, 48a-18, 61a-12, 61a-7, 62a-3

b. (kez) 24a-14, 30b-5, 43b-9, 56b-17, 58a-6, 78b-14, 91b-11, 96a-9, 99a-1

b. (kişi) 4a-17, 10b-14, 11a-16, 11a-17, 16a-17, 38b-15, 46b-9, 55a-11, 55a-12, 63a-17, 83a-4, 87b-10

b.-idi 77b-4

b. ol-

38a-15, 78a-9, 87a-8

-a 27a-14

-dı 3a-6

-maz 32b-4

-ur 60b-8

b. (sā'at) 3a-4, 10a-14, 38b-9, 71a-16

b. (şüret) 22b-3, 22b-7, 69a-4, 69b-3

b. (yere) 2b-10, 61a-17, 62b-3, 72a-9,

b. (uğurdan) 65b-12, 68b-14, 72b-16, 76b-1, 80a-16.

b. (zamān) 5a-6, 5b-1, 5b-8, 77b-1 82b-3, 83b-7, 87b-13, 87b-8, 92b-5, 93a-18, 93a-3, 95a-13, 95a-16, 96b-6

b.-dür 16a-11, 17a-10, 21b-4, 59a-5

b.-er 20b-2, 42b-10

bîr: (Ar.) Yıldırım

88b-2

bir bir : Bir bir, tek tek

3b-9, 11a-2, 13a-5, 25a-5, 25a-6, 27b-6, 36a-7, 40a-8, 48b-14, 51a-9, 52b-17, 53b-3, 59b-14, 68b-5, 71b-5, 72b-4, 77a-1, 88a-4

birbir(i): Birbiri, karşılıklı olarak

b.-lerine 65a-14

b.-miz 70b-14

b.-n 7a-16, 22b-9, 52b-17, 85a-12, 86b-14, 89a-8

b.-nden 60b-3, 64a-5, 93b-7, 99a-16

b.-ne 20b-12, 21b-12, 62b-13, 67b-12, 88a-3, 88a-5, 93a-12

b.-ni 14a-10, 71a-7

b.-nün 67a-5

b.-yle 20b-12, 45a-18, 45b-4, 60a-16, 88b-14, 93a-15, 95a-13, 95a-16 ,99b-15

bir iki: Birkaç, çok az sayıda

2b-7, 10a-1, 19a-2, 44a-8, 44a-16, 44a-17, 45b-3, 47b-10, 49a-11, 75a-8

biri: Biri, bir kimse; bir tanesi

3a-13, 9b-15, 13a-6, 55a-12, 57b-13, 93a-16

b. (her b.) 1a-10, 1a-9, 5b-2, 8a-8, 20b-10, 24a-16, 25a-16, 42b-12, 42b-15, 42b-16, 42b-17, 43a-7, 44b-5, 46b-17, 51a-14, 51a-15, 61b-16, 63b-12, 64a-7, 68b-6, 75b-8, 76b-5, 85b-8, 87b-16, 92a-14, 93a-15, 93b-2, 93b-7, 93b-9

b.-ine (her b.) 1b-9, 24a-13, 24b-1, 37a-2, 42a-15, 45a-3, 86a-12, 92a-13

b.-mizin 63a-12

b.-müz (her b.) 12b-3

b.-müze (her b.) 66b-2

b.-müzi 75b-3

b.-n (her b.) 61a-11, 73a-4

b.-nden (her b.) 30a-1

b.-ne (her b.) 42b-7

b.-ne 16b-5, 57b-12

b.-ni (her b.) 61b-13, 76b-17

b.-nün (her b.) 42a-16, 42b-1, 42b-9, 45a-14, 47a-1, 65a-13, 68b-13, 73a-1, 74a-4, 80a-6

b.-nün 65a-5

b.-nüz (her b.) 65b-4, 66b-3, 75b-4, 92a-12

b.-yle (her biri) 3b-10

b.-yle 77b-7, 9b-10

birin birin: Birer birer; birbirini ardınca

8a-18, 19a-5, 29a-6, 42b-15

birisi: Bir tanesi; tanınmayan bir kimse

19b-6, 19b-7, 36a-10, 45b-1, 62b-2, 93a-11

b. (her b.) 7b-8, 24a-8, 24a-9, 27b-11, 31a-13, 39a-11, 42a-6, 42b-18, 46b-5, 61b-2, 62b-11, 62b-13, 63a-1, 64a-7, 74a-11, 75b-17, 76a-17, 92b-8, 93b-13

b.-n (her b.) 25a-14

b.-ni 33b-8, 49a-13

bî-riyâ: (Far.+Ar.) Riyasız, yalansız

6b-3, 12a-4

birkaç: Birkaç, çok az sayıda

7b-7, 8a-1

bir kez: Bir kez, bir defa

10a-15, 15b-6, 13b-16

birle: İle

65b-1

birle-: Allah'ın birliğini kabul etmek, şirk

koşmamak

b.-diler (tañrıyı b.) 47a-17

b.-yeler (tañrıyı b.) 21b-13

b.-medi (tañrı b.) 47a-18

birlik(g): Brlik, bütünlük

36b-6

b.-üğ 92a-4

biryân: (Far.) Kebab krş. bk. **büryân**

b. ét(d)-

-er 48b-15, 53b-14

b. ol-

-ur 98b-3

- bī-ser:** (Far.) Başsız
b.-i 18b-10
- biş-:** Pişmek
16b-14
b.-er (aşlar b.) 16b-14
- bişür-:** Pişirmek
b.-üben 62a-7
b.-ür 62b-10
b.-ürem 46b-15
- bī-şümār:** (Far.) Hadsiz, sayısız
87b-7
- bit-:** Bitmek, tükenmek; yetişmek
b.-di 78b-3
b.-e 59b-13
b.-en 35a-5
b.-meye 52b-11, 99a-4
- bī-tekellüf:** (Far.+Ar.) Teklifsizce
81a-17, 83b-4
- biti:** Yazılmış şey, mektup; belge
13b-8, 80a-14, 80a-3, 80a-8, 84b-8
b. yaz-
-up 45b-14, 56a-8
b.-dür 80a-14
b.-yi 80a-4, 80a-5, 80b-2, 85b-5
b.-yle 56b-3
- bitür-:** Bitirmek, tüketmek; yetiştirmek
b.-medi 20b-11
b.-medim 30a-15
b.-ür 21b-6, 57b-11
- bī-vefā:** (Far.+Ar.) Vefasız
43b-4, 60b-10
b.-dur 100a-11
- biz:** Biz, çokluk birinci kişi zamiri
2a-4, 3a-10, 3a-11, 3b-13, 4a-1, 4a-16, 5a-12, 12b-10, 13a-7, 35b-12,
- 42a-11, 43a-8, 45a-10, 45b-13, 45b-7, 47a-14, 51b-2, 54b-1, 55b-15, 64a-15, 69b-11, 70a-3, 73b-11, 76a-6, 80a-7, 80b-2, 81b-3, 82a-13, 84a-2, 91a-9, 92a-17, 97b-14
- b.-de 74a-14, 90b-14
b.-den 6a-14, 9a-12, 12b-2, 12b-3, 22b-17, 38a-10, 48a-16, 64b-16, 64b-17, 70a-14, 73b-11, 73b-6, 74a-15, 75b-2, 79a-5, 80b-3, 81b-6
b.-e 2b-11, 3a-1, 3a-17, 3b-3, 3b-4, 4a-15, 5a-2, 11a-9, 12a-15, 12b-15, 14a-14, 18a-3, 21a-12, 30a-3, 32a-14, 33b-11, 43b-3, 44b-1, 45b-9, 47a-11, 55a-15, 55b-17, 56a-7, 62a-5, 62a-6, 62a-7, 64a-6, 64a-8, 64b-14, 65a-1, 65a-9, 66b-2, 66b-3, 72b-9, 73a-9, 75b-10, 75b-3, 76a-5, 77a-9, 77a-10, 79a-14, 80b-11, 80b-12, 81b-6, 82a-7, 90b-15, 90b-16, 90b-3, 91a-8, 92a-16
b.-i 14a-14, 33b-6, 39a-15, 61b-17, 62a-1, 62a-10, 62a-9, 63b-13, 64a-2, 64a-6, 64a-15, 64b-3, 65a-4, 64b-11, 71a-16, 72b-10, 73b-6, 81b-9, 82a-9, 85a-10, 90b-17, 92a-4, 100a-7
b.-ümile 62a-10
b.-üm 3a-16, 17a-8, 25b-17, 31a-17, 38a-9, 43a-9, 62a-5, 62a-8, 63a-12, 65a-16, 65a-8, 68b-12, 73a-8, 81b-7
- bizār:** (Far.) Rahatsız, bıkmış
17a-12
- bī-zevāl:** (Far.+ Ar.) Zevalsiz
48a-12, 48a-14
- boğazla-:** Boğazlamak; boğmak

- b.-yuban 7b-10
- bol:** Çok, bol, dolu; gani
2a-15, 55b-5
b. eyle-
-di 32a-4
b. (bol) 11a-11
- bostān:** (Far.) Bahçe
b.-ı 69b-17
b.-ım (bāğ-ı b.) 8b-17
b.-ın 61a-4
b.-ına 50b-4, 50b-8, 38a-5
b.-ında 50b-6, 50b-7
b.-ını 70a-1
b.-ıya 69b-12
b.-ıya 69b-14
b.-lar 69b-17
- boş :** Boş , serbest, ıssız
52a-9
b. (durur) 67b-6
b. kıl-
-dı 64a-11
b. ol-
-ur 39a-17
- boy:** Boy, bos; beden
b.-ı 22b-13, 43b-17, 60a-9, 67b-17
b.-umu 79a-10
b.-una 22a-15, 38b-7
- boya-:** Boyamak
b.-sın 53a-7
- boylu:** Boylu
b.-ları (servi b.) 35b-1
- boy(u)n:** Boyun, boğaz
b.-umuzda 69a-6
b.-una 9a-2, 58b-10, 88b-14
b.-unda 37b-4, 37b-4
- b.-uğa 23b-4
- boyunus:** Boynuz
36a-14
- boz-:** Bozmak
b.-an 59b-3
- bozıl-:** Bozulmak
b.-a 69b-17
- bölük:** Bütünden ayrılmış kısım
4a-12
- böyle:** Böyle
1b-6, 13a-13, 20a-9, 24b-11, 33a-10,
34a-12, 34a-17, 44b-1, 47a-4, 51b-
16, 54b-5, 89b-2, 92b-6, 94a-16, 96a-
6, 97b-5, 98b-17, 99a-3
b.-dür 1b-10, 94a-8
- bu:** 1. bu (sıfat)
2a-16, 2b-2, 2b-11, 2b-13, 3a-4, 3b-
10, 4a-5, 4a-9, 5a-9, 5a-16, 5a-17,
5b-9, 5b-10, 6a-7, 6a-8, 6a-12, 8a-2,
8a-4, 8a-11, 8b-4, 8b-6, 8b-10, 9a-9,
9a-14, 9a-15, 9b-8, 9b-9, 9b-12, 10a-
3, 10a-17, 11b-13, 12b-14, 13a-15,
15a-12, 15b-16, 15b-17, 16a-14, 19b-
1, 19b-5, 20a-9, 20a-10, 21a-17, 24a-
14, 24b-4, 24b-10, 26b-1, 26b-9,
27a-6, 27a-8, 28a-7, 29a-4, 29a-7,
29b-7, 30a-16, 30b-7, 30b-8, 30b-9,
31a-16, 32a-9, 32b-2, 32b-14, 33b-4,
34b-13, 36b-10, 36b-17, 36b-2, 37b-
11, 37b-15, 37b-17, 38b-12, 39a-4,
39a-9, 40b-1, 41b-17, 42b-12, 43b-8,
44a-10, 44a-5, 44a-8, 45a-16, 46b-
17, 47a-10, 47a-11, 47b-12, 48b-3,
49a-2, 49b-15, 49b-19, 50b-10, 50b-
9, 51a-2, 51a-7, 52a-17, 53b-10, 54a-

1, 54a-12, 54b-14, 55a-14, 57a-11, 57a-17, 58a-10, 59a-15, 59a-3,5 9a-9, 60b-2, 60b-4, 61b-6, 61b-7, 62b-11, 63a-5, 64a-8, 65b-1, 65b-11,66a-14, 67a-14, 67a-18, 67b-8, 68a-13, 68a-14, 69a-2, 69a-4, 69a-7, 69b-2, 69b-4, 69b-5, 70a-2, 71b-18, 72a-1, 72a-7, 72b-10, 74a-13, 74a-14, 74a-2, 74b-16, 75a-15, 76a-7, 76b-2, 79a-11, 79a-13,79a-17, 79b-14, 80a-7, 80a-8, 80a-14, 80b-10, 80b-12, 80b-2, 80b-8, 80b-9, 81b-3, 81b-4, 81b-5, 81b-6, 81b-7, 82a-1, 82b-1, 83a-3, 83a-4, 84a-4, 83a-8, 84a-14, 84b-3, 85a-9, 86a-3, 86a-4, 87a-11, 87b-14, 89a-4, 89b-4, 89b-17, 90a-6, 90b-5, 91a-14, 91b-11, 91b-13, 91b-16, 91b-4,93a-18, 93b-15, 94a-9, 94b-7, 94b-10, 96a-10, 96a-15, 96a-3, 96b-3, 96b-12, 96b-15, 97a-1,97b-7, 98a-11, 98a-12, 98a-16, 98b-5, 98b-7, 98b-8, 99a-4, 99a-7, 99a-13

b. (arada) 3b-6, 6b-10, 9a-15, 46b-2, 74b-3, 76a-3, 84a-16, 84a-17, 86a-3

b. (durur) 16b-6, 58a-2, 69a-10, 83a-2, 83b-4, 99b-16, 99b-3

b. (gün)27b-4, 35a-12, 51a-4, 59a-16

b. (kez) 65a-10,90a-10,94a-17,95b-5

b. (yaña) 41b-4, 49a-8, 84a-7, 86a-8

b.(sözi) 2b-7, 2b-10, 14a-8, 28a-11,41b-12

2. bu (zahir)

1a-8, 11b-13, 12b-17, 13a-4, 13a-6, 17b-6, 26a-13 26b-5, 26b-6, 26b-7, ,27a-5, 29a-11, 29a-4, 29b-11, 30a-

16, 30b-8, 32a-12, 31b-12, 32a-14, 33b-17, 35a-3, 35b-6, 36b-17, 38a-2, 38b-1, 40b-15, 43b-8, 41a-1, 44b-3, 47a-3, 47a-7, 50a-1, 51a-19, 51b-1, 51b-2 ,53b-8, 53b-9,58a-11, 58b-2, 60a-12, 60b-6, 60b-15, 62a-10, 65b-17, 68b-16, 72b-14, 73b-11, 75a-17, 75b-4, 77b-15,81b-7, 83b-1, 86a-5, 93a-16, 93a-17, 94b-14,

b.-dur 15b-7, 16a-3, 19a-15, 28b-12, 29a-15, 39b-15, 46b-16, 49a-1, 53a-13, 62b-1, 71b-1, 72b-2, 75a-11, 80a-8,90a-4, 97a-4, 98a-14, 99b-16, 100a-7

b. midur 16b-5, 88a-6

b.-nı 5a-7, 7a-11, 7b-2, 11b-10, 72b-14

b.-nuñ (gibi) 4b-8, 6b-2, 32b-13

b.-nuñ 39b-2, 28b-12, 28b-2, 29a-5, 29a-10 ,29b-1,2a-13, 30a-14, 30a-15, 43a-5, 43b-15, 53b-5, 58b-13, 65b-16, 88b-14, 74a-16

b.-nuñla 96b-12

b.-ña 3a-13, 6a-11, 15b-18, 16a-3, 16a-4, 16b-6, 17b-7, 24a-12, 29a-3,3 1a-1, 33b-5, 41a-6, 41b-14, 53b-5, 77b-1, 81b-5, 87b-10, 96a-15

b.-ydı74a-2, 95b-17

bucaq: Köşe, bucaq.

b.-da (oñurur) 45a-6

buçuk(ğ): Yarım, gece yarısı

b.-ı (dün b.) 10a-12

budaq(ğ): Budak, dal

49a-14

b.-ı 49a-17

- b.-ın 49a-13
b.-lar 35b-17
- buğda:** Buğday krş. bk. **buğday**
63b-10
- buğday:** Buğday krş. bk. **buğda**
55b-4, 55b-16, 55b-17, 56a-7, 61a-10, 61a-14, 61a-8, 61a-9, 63b-5, 63b-6, 63b-7, 63b-9 ,64b-10, 64b-15, 72b-2, 79a-16
b.-a 73a-7
b.-ı 73a-12,73a-9
b.-ıñuz65a-12
b.-lar 64a-3
- buğra:** Erkek deve
51a-17
- buğün:** Bugün; içinde bulunulan çağ, zaman
6b-13, 17a-3, 18b-17, 77b-17, 84b-11, 85a-17
- buğār:** (Ar.) Buhar
b.-ı (‘aşk b.) 35a-17
- bul-:** Bulmak;
21b-15
b.-am 9b-2, 9b-10, 66b-5, 72b-5
b.-amaz 57b-17
b.-an (mahāne b.) 70a-2
b.-asın 23b-9, 41b-9
b.-asız44b-3
b.-dı 9b-9, 61a-1, 64b-5, 67a-4, 82b-8, 98a-16
b.-dılar 15a-3, 64a-17, 74a-5, 79b-9, 80a-17, 89a-8
b.-dum 23b-14, 96b-11
b.-duñ (ķanda b.) 20a-9
b.-ısar (mahāne b.) 70a-2
- b.-madı 8b-6, 68a-6, 23a-5, 38a-9, 67b-2
b.-madıķ 24a-15
b.-madılar12a-12,15a-1
b.-madım 4a-13, 26b-8
b.-madın 79a-14
b.-maķ 68a-16
b.-maz 57b-14
b.-saydım 23a-13
b.-sun 50b-2, 89a-10
b.-uban 44a-7
b.-uñ 72b-4, 95b-12
b.-up 32b-5,44a-2,44a-3,66b-6
b.-ur 6b-6, 10a-7
b.-ur (tolu b.) 31b-15
b.-ur 7b-15, 31b-11, 21a-5, 29b-4, 66a-4
- bula-:** Bulamak, sürmek
b.-dılar (ķana b.) 72-4
- bular :** Bunlar krş. bk. **bunlar**
62a-11
b.-a 12b-5, 92b-4
b.-ı 64a-5
b.-uñ 64a-13
- bulun-:** Bulunmak
b.-an 7a-10
b.-uñ 4b-14
b.-ursa 73b-14
- buluş-:** Buluşmak
b.-dılar 45b-4
b.- ur 67a-5
- bulut:** Bulut
10a-17, 19a-8
b. (ķara b.) 15a-16
- bunca:** Bunca

4b-13, 24a-11, 31b-9, 39a-5, 48a-3,
59a-15, 62b-15, 66b-18, 70b-7, 75a-
14, 79a-8, 86a-7

buncılayın: Bunun gibi, böyle

41b-13, 62b-16, 67a-7, 74b-2, 74a-17

bunda: Bu işaret zamirinin bulunma hali;

burada, buraya, bundan

6b-7, 6b-16, 7a-10, 15b-4, 23b-17,
29b-9, 34b-15, 37b-1, 38b-10, 41a-1,
45a-5, 53a-8, 53a-12, 55b-2, 61a-8,
61b-11, 62a-7, 62a-9, 62b-14, 62b-
16, 63a-8, 67b-3, 69a-7, 72a-17, 72b-
12, 73a-6, 76a-12, 76a-8, 76b-8, 76b-
9, 77a-10, 80b-11, 81b-8, 92a-9, 93b-
11, 94a-10

b. (evvel) 35b-5

b. (kelli) 68b-12

b.-yken 18b-15

bundan: Bundan

2b-13

b. (artuğ) 41b-15

b. (öğdün) 35b-5

b. (şonra) 9a-11

bunı: Bunu

3b-15, 5a-12, 6a-11, 7a-17, 8a-6,
11b-15, 12b-16, 13a-2, 14a-3, 14b-
13, 15a-13, 15b-15, 16a-10, 16a-3,
16a-4, 16a-6, 16b-2, 17a-14, 20a-6,
26a-16, 27a-2, 27b-7, 28b-13, 29a-2,
29b-2, 30a-2, 32a-13, 33b-10, 33b-5,
39a-9, 40a-6, 40a-17, 41b-16, 41b-
17, 43b-15, 45a-15, 45a-8, 48a-5,
49b-4, 49b-5, 51b-6, 52a-10, 53b-7,
57b-3, 60a-13, 62a-16, 62b-11, 65a-
4, 65a-6, 65a-7, 65b-9, 66b-8, 69a-8,

69a-15, 70b-5, 72b-4, 72b-7, 73b-4,
74a-15, 75b-2, 76a-16, 76b-13, 77a-
10, 77a-6, 78a-16, 79b-17, 80a-16,
84b-11, 88b-11, 82b-6, 84a-5, 87b-
12, 94a-5, 98b-9

bunlar : Bunlar krş. bk. **bular**

3a-8, 4b-17, 5a-10, 5a-11, 6a-12, 6b-
19, 7b-13, 12a-14, 13a-1, 13a-4, 13b-
1, 13b-8, 16a-9, 16b-6, 45b-7, 45b-
13, 46a-2, 46b-4, 46b-6, 48a-11, 51a-
10, 61a-3, 61b-10, 61b-15, 61b-9,
62b-7, 63a-2, 63a-10, 64a-15, 64a-
17, 64a-4, 64a-6, 64b-1, 64b-11, 65a-
8, 65a-18, 68b-7, 68b-16, 69a-12,
69a-14, 72b-8, 72b-13, 72b-16, 73a-
7, 73a-17, 73a-5, 73b-7, 73b-13, 74b-
4, 75b-1, 75b-13, 75b-6, 76a-5, 76a-
8, 76b-15, 76b-2, 76b-5, 77a-2, 78b-
12, 80b-15, 81a-1, 81a-3, 81a-6, 81a-
11, 81b-11, 81b-2, 82a-1, 82a-7, 82b-
12, 82b-2, 82b-3, 82b-8, 87a-8, 88a-
7, 92a-15, 99b-2, 86b-9, 92a-16, 99b-
12

b.-a 1a-10, 5a-9, 6b-12, 24a-10, 42a-
15, 42a-16, 45a-16, 55b-5, 60b-11,
61a-12, 61a-7, 62b-8, 65a-11, 69a-
10, 69a-12, 72a-1, 72b-5, 73a-4, 75b-
5, 76a-2, 80a-1, 80a-2, 82b-16, 86a-
11, 86a-16, 93b-9, 96a-4, 96b-4, 24a-
10, 46b-6, 64a-9, 69a-2, 75b-12

b.-dan 1b-2, 14a-1, 1b-14, 61b-9

b.-ı 14a-9, 7b-6, 21b-12, 24a-13,
42a-12, 46b-3, 61b-11, 61b-13, 62b-
3, 62b-4, 62b-6, 62b-9, 63b-12, 63b-
9, 64a-11, 66b-5, 73a-1, 76b-14, 77a-

- 1, 82a-16, 86b-5, 90a-9, 92a-13, 92b-1, 93b-2, 92a-12
b.-ın 1b-13, 62b-4
b.-la (bile) 11a-4
b.-uñ 2b-9, 5a-4, 12b-11, 42a-12, 46a-4, 46b-2, 46b-3, 47a-18, 51a-13, 55b-5, 64a-11, 75b-11, 75b-14, 76a-2, 80a-1, 80a-3, 99b-14, 99b-1
- buñal-:** Bunalmak, sıkılmak
b.-a 55b-11
b.-dı 61a-6
b.-dık 61a-9
b.-dılar 55b-14
- bur-:** Burmak, bükmek, sarmak; çevirmek
b.-up 58a-3
b.-ur 41a-2, 58a-2, 66b-8, 69a-14
b.-urlardı 72b-15
- burāk:** (Ar.) Hz. Muhammed'in Mirac'a çıkarken bindiği at
b. (at-ı b.) 48a-15
- burc:** (Ar.) Kale duvarlarının en stratejik noktasında yapılan dört köşe kule
b.-ı 78b-8
- buru-:** Burmak, bükmek
b.-uyu 52a-12
- bur(u)n:** Burun
b.-ı (kanı ağıdı) 5a-18
b.-ı 36a-15
b.-uma 64b-5
- buş-:** Üzülme; sinirlenme
b.-ar (kaçır b.) 51b-5, 41a-10, 43b-1
- buy(u)ruk(ğ):** Buyruk, emir
38a-5, 93b-3
b.-ı36a-15
b.-ıdur (tañrı b.) 11a-13
- b.-ın 41a-17
b.-ında (tañrı b.) 4a-15
- buyur-:** Buyurmak
18a-7
b.-a 72a-13
b.-am 42b-2
b.-dı 32b-14, 42b-11, 42b-9, 43b-17, 44a-2, 54a-6, 62b-3, 68a-1, 69a-2, 72b-17, 94b-10, 95a-8
b.-uñ 35b-16
b.-ur 29b-16, 44b-18, 41a-7, 53b-10, 69b-8, 77a-14, 80b-4
b.-ursa 15b-17, 16a-5
b.-ursañ 45b-13
b.-ursın 63b-14, 65a-2
- bühtān:** (Ar.) İftira
44a-12, 80a-14
b. ét(d)-
-dim 53b-7
-dügi 57a-16
-er 40a-14
-esin 79a-12
-üben 72-4
b. eyle-
-di 53a-8
b.-dur 40b-2
- bükül-:** Bükülmek, eğilmek
b.-e 52b-10
- bülbül:** (Ar.) Bülbül, güzel öten kuş
17b-9, 35a-4
b. (durur) 19b-14
b. ol-
-up 23a-6, 50b-5
b.-e 23b-13
b.-i 64b-6, 66a-14

b.-ile 69b-13
 b.-in (şol b.) 37b-12
 b.-üdü 26b-8
 b.-üm 35a-2

bünyād: (Far.) Bina , yapı

b. ét(d)-
 -er 77b-8
 b. eyle-
 -di 88a-14

bürhān: (Ar.) Delik, tanık

b. ol-
 -anlar 97b-7

bürü-: Bürümek, sarmak

19a-8, 34b-16
 b.-di 87a-6
 b.-riken 85a-14
 b.-sün 89a-17
 b.-ye 38b-15

büryān: (Far.) Kebab krş. bk. **biryān**

b. ét-
 -er 77b-10
 b.-lara 61b-15

bütün: Bütün, tam, eksiksiz

b. ol-
 -a 33b-9
 -up 33b-12

büyü-: Büyümek, artmak

b.-di 19b-5
 b.-ye 50b-8

büyük: Büyük

30a-4

büyüt-: Büyütmek

b.-meden 94a-3

C

cāh: (Far.) Mevki, yer, orun

c.-da 98a-2

cāhī : (Ar.) Açık; aşikar

97b-17

cāhil: (Ar.) Cahil, bilgisiz

82a-6

cān: (Far.) Can, ruh; hayat; güç, kuvvet

1b-4, 16b-13, 21b-8, 28a-11, 30b-13,
 32b-2, 33a-3, 34b-2, 36b-10, 36b-8,
 43a-15, 50b-18, 53a-1, 55a-15, 55a-
 17, 55a-19, 63b-4, 90a-9, 96a-3, 43a-
 15, 44b-11, 59a-7, 88a-6, 92b-5, 94b-
 12, 95a-13, 97b-2, 97b-15

c. (‘ azze-yi c.) 51b-18

c. (ya‘ qūb c.) 89a-13, 95b-11, 96a-4

c.-a 5b-7, 85b-17

c.-1 (beden) 5b-6, 18a-9

c.-1 (cānım) 23a-7

c.-1 (cihān) 5a-6, 38a-15, 81a-15

c.-1 (dil) 1b-7

c.-1 (ḥudā) 86a-15

c.-1 (pinhān) 23a-9

c.-1 (şafā) 55b-3

c.-ımuş 8b-13

c.-1 8b-15, 23b-16, 26a-2, 28b-11,
 33a-4, 33b-16, 38a-11, 38a-8, 40a-
 17, 43a-13, 58a-6, 58a-10, 61a-15,
 66b-13, 67b-4, 78a-18

c.-içün 44b-9, 44b-18

c.-ıdur 33a-3

c.-ım 2a-18, 8b-13, 8b-16, 16b-18,
 17b-12, 22b-17, 23b-1, 23a-11, 23b-
 16, 24b-9, 25b-16, 26a-17, 30b-2,

- 30b-13, 33a-13, 35a-16, 35b-9, 38a-8, 38a-11, 38b-15, 41b-6, 48b-1, 50a-17, 51a-2, 60b-13, 64b-6, 66b-13, 67a-14, 70b-8, 78a-18, 79b-2, 85a-7, 35a-6, 40b-2, 59a-2, 69b-6, 70a-15, 70a-1, 60a-6, 79a-11, 100a-4
- c.-ıma 64b-7
- c.-mdan 72a-7
- c.-ımı (aldu) 27b-8
- c.-ımı 24b-7, 41a-17, 84b-14
- c.-mız 45b-8, 51a-19, 51b-11,
- c.-ımsın 35b-8
- c.-nımuş 26a-2
- c.-ımuş 16b-6, 89a-10
- c.-ımuş 84a-2
- c.-ın 19b-11, 20b-10, 33a-2, 71a-4, 78a-1
- c.-ına 19b-15, 43a-15, 40a-1, 89b-4, 72a-15,
- c.-ında 33a-6, 46a-8
- c.-ını 15a-2, 21b-9, 77b-16, 78a-5, 34a-14, 98a-16
- c.-i 69b-5
- c.-i 55a-18, 57b-15
- c.-ile 89b-7, 90b-9
- c.-la 88a-9
- c.-lar 34b-1, 61a-15
- c.-ları 14a-6, 61a-6, 73b-7, 74a-11, 76a-17, 78a-3, 80a-6
- c.-larım (tatlı c.) 4a-7
- c.-larım 78b-11
- c.-arın 16a-9
- c.-larından 15b-2, 78a-3
- c.-u 6b-1, 32b-2, 78a-4
- c.-u 2b-2, 18a-6, 18a-7, 26a-3, 78a-7
- cānan:** (Far.) Sevgili
26a-3
- cāncuğaz:** (Far.+T.) Sevgili
c.-ı 34b-15
- cāndan:** (Far.+T.) Candan, içten
66b-13
- ca'd:** (Ar.) Kıvrıcık
c.-ı (mū) 87b-3
- cāvidāne:** (Far.) Sonsuz, ebedi
c. (sarāy-ı c.) 98a-6
- ceb:** (Ar. ceyb) Cep
c.-inden 24b-17
- cebrā'ıl:** (Ar.) Cebrail meleği
6a-3, 6b-3, 7a-5, 7a-7, 7a-8, 7a-11, 7b-3, 7b-6, 11a-12, 11b-3, 20a-2, 20a-6, 41b-17, 45a-9, 47b-12, 48a-13, 48a-16, 48a-17, 51a-3, 56a-16, 56b-5, 56b-12, 56b-4, 59b-13, 60a-4, 60a-5, 82a -1, 83a-7, 88a-16, 88b-11, 91a-17, 94b-8, 98a-15
c. (maḳām-ı c.) 6a-1
c. (maḳām-ı ḳurb-ı c.) 6a-2
c. (indī c.) 20a-1, 47b-8, 54b-5, 59b-7, 65b-18, 56b-8, 57a-13, 62a-16,
c.-e 7a-3, 59b-17
c.-i (ḥaḳ) 59b-10
c.-le 95b-2
- cedd:** (Ar.) Cet, dede, ata
96a-3
- cefā:** (Ar.) Eziyet, sıkıntı
79b-6
c. ét(d)-
-em 43b-4

c. eyle-	-di 87a-16
-megil 2b-2	
c. kııl-	c. eyle-
-a 40a-1	-di 61a-7
-dı 53a-10	-miş 93a-2
c.-lar 5b-7	-sün 56b-10
cehāz : (Ar.) Cihaz	c. kııl-
99a-10	-dı 86b-16, 95b-5
cehd : (Ar.) Gayret, çabalama	c. ol-
c. eyle-	-dı 11a-3,60b-11
28a-4	-dılar 73b-5,76b-6
cehennem : (Ar.) Cehennem, tamu	-mağ 91a-5
c.-de 39a-13	-uban 2b-10, 37a-3, 61b-2
c.-e (atmağ) 41a-17	-up 6a-12, 55b-14, 56a-1, 57a-1,
cehiz : (Ar.) Çeyiz	65b-5, 66b-5, 75b-15
25b-3	cemāl : (Ar.) Yü güzelliği
c.-ini 25b-10	18b-8
cehl : (Ar.) Bilgisizlik, bilmezlik	cem^f ī : (Ar.) Cemiyete ait
c.-le 82a-6	c. ol-
cehūd : (Ar.) Yahudi	-miş 29b-5
21b-16	ceng : (Far.) Savaş, harp
celā : (Ar.) Gurbete gitme	87a-17
89b-17	c. ét(d)-
celb : (Ar.) Celp	-eler 93b-4
c.-leri 25b-6	-er 93b-9
celil : (Ar.) Büyük, ulu; Allah'ın büyüklük	c.-le 95b-2
ve ululuk sıfatı	cennet : (Ar.) Cennet
5b-17, 57a-13, 96a-7	64b-6
c. (rabb-ı c.) 54b-5	c.-de 46b-1
cem^f : (Ar.) Biriktirme, toplama, toplam,	c.-e 25a-14, 39a-9, 46a-16, 55a-17,
bir araya getirme	56a-13
c. ét(d)-	c.-i (firdevse) 47a-9
-e 72a-9	c.-i 23a-10
-er 17b-16, 56b-12	c.-ün 39a-7
-erdi 62b-8	cevāb : (Ar.) Cevap, yanıt
	c. eyle-

- ñ 81a-2
 -yesiz 65b-7
 -yeyüm 24a-10
 c. vèr-
 -di 84b-13
 -gil 47b-13
 c.-ını 78b-17
 c.-iñ (vèrgil) 47b-10
cevān: (Far.) Genç
 50a-6
cevelān: (Ar.) Dolaşma, gezinme krş. bk.
cevlān
 c. et-
 -diler 93a-18
cevher: (Ar.) Cevher
 20b-13, 32b-16, 37a-8, 39a-5, 66a-16
 c. (dürr-i c.) 30a-11
 c.-den (dürr-i c.) 28a-10
 c.-e 67b-14
 c.-ler 25a-9,50b-7,44b-2
cevlān: (Ar.) Dolaşma, gezme krş. bk.
cevelān
 c. èt-
 -diler 5a-8
 c. ur-
 -ur 5a-11
cevr: (Ar.) Eziyet, zulüm
 92a-5
 c.-i (zahīm) 6a-9
 c. èt(d)-
 -esin 37b-13
 c.-i 89b-15
cezā: (Ar.) Ceza
 c. èt(d)-
 -ersiz 5b-4
 c. vèr-
 -üñ 40b-14
 c.-lar èt(d)-
 -elüm 5a-13
 c.-lar (vèrdiler) 5b-2
 c.-sını 6a-11
ciger: (Far.) Ciğer, bağır
 c.-im (bağır-ı c.) 26a-1
 c.-im (top c.) 41b-3
 c.-im 66b-14, 78b-11
 c.-imiñ 70a-16
 c.-in 48b-15, 48b-16, 77b-10
 c.-ini (tağladı) 62a-12
 c.-iñ 84b-12
 c.-iñüzi 69a-3
 c.-m (deldüñ) 14b-14
 c.-n (tağladı) 49a-18
ciger-güşe: (Far.) Evlat
 c.-m 2a-18
cihān : (Far.) Dünya, alem
 15a-18, 36b-15, 30b-8,74a-13, 89a-
 16, 97a-5
 c. (can-ı c.) 5a-6, 38a-15, 81a-15
 c. (hüb-ı c.) 72a-2
 c. (şāh-ı c.) 59a-2, 86a-8, 87a-4
 c.-a 18a-17,94a-9,98a-6
 c.-da 1b-5, 91a-12, 91b-15, 97a-15,
 98a-1, 97a-14
 c.-dan 98a-17
 c.-ı 98a-11, 98b-11
 c.-iñ 90b-7,97b-13
cinnī (Ar.) Cine mensup
 43a-17, 58b-7
cirān-zār: (Far.) Civarda olan yerler
 91a-16

- cism:** (Ar.) Cisim
 83b-8
 c.-e 18a-6
 c.-i (cān)74a-13
 c.-im 100a-4
 c.-ine 97a-16
- civān:** (Far.) Genç krş. bk. **cūvān**
 84a-10
- cizye:** (Ar.) Vergi
 93b-14
- cömerd:** (Far.) Eli açık, cömert
 62b-16
- cum^ʿ a:** (Ar.) Cuma günü; toplanma günü
 c.-dan (cum^ʿ aya) 32b-4
 c.-ya 32b-4
- cūş:** (Far.) Coşma, coşkunluk
 c. eyle-
 -di 44a-10,82a-17
 c.-a gel-
 -di 88a-10
 -ür 26a-1
- cübbe :** (Ar.) Cübbe
 57b-18
 c.-ler 86a-16
- cūdā:** (Far.) Ayır düşme
 93b-7, 100a-5, 100a-7
 c.-yı 86a-15
- cümle:** (Ar.) Cümle, herkes; bütün
 1a-5, 1a-6, 1b-8, 2a-12, 2b-3, 9a-10,
 9b-11, 11b-12, 12b-6, 15b-2, 18b-9,
 20a-11, 20b-8, 20b-9, 22b-9, 25b-4,
 27b-10, 28a-2, 28a-5, 31a-12, 31a-
 13, 36a-16, 37b-2, 40a-7, 43b-10,
 47a-13, 47a-17, 47a-4, 48a-14, 50b-
 1, 52b-13, 55a-4, 55b-11, 55b-12,
- 55b-9, 59b-14, 60b-15, 64b-5, 67b-8,
 68a-5, 79b-11, 81a-14, 88b-16, 89a-
 17, 90b-16, 91a-13, 97a-11, 97a-16,
 99a-14, 99a-16, 99a-2
 c.-hā 20b-9
 c.-müz 5b-5, 63a-10
 c.-müzi 64b-13
 c.-ñiz 42b-11,91a-8
 c.-ñizü 12b-4
 c.-ñüz 65b-3
 c.-si 11b-15, 12b-13, 48b-4, 56b-16,
 68b-13 ,73b-4, 75b-6, 83b-16, 99a-
 16
 c.-sin 54a-16,30a-9,30a-9
 c.-ye 67a-2, 68a-11
- cürm:** (Ar.) Suç
 100a-4
 c.-ime 100a-3
 c.-imi 100a-8
 c.-ini 100a-10
- cūvān:** (Far.) Genç
 72b-9, 84b-13, 47a-15, 83b-6, 84a-8,
 86a-4, 86b-1, 87a-11, 87a-2, 92b-17,
 93a-5, 93b-8
- Ç**
- çadır :** Çadır, otağ
 89b-7
 ç.-ı (hümāyūn) 25b-13
- çağır-:** Çağırarak, seslenmek
 ç.-an 76a-12,46a-15,58a-15,
 ç.-dı 93b-17
 ç.-dın 58b-16
 ç.-madın75b-13

- ç.-uban 26a-14,28b-3,49b-10
ç.-ur 28b-5, 61b-3, 26a-13, 48b-17,
58a-14,58b-14,7a-6
- çak :** (Far.) Yırtık, yarık
ç.-ı (yan) 54a-11
ç. eyle-
-di 77a-7
- çal-:** Çalmak; müzik aleti çalmak
ç.-alar 85b-8
ç.-dı 88b-8,95b-16,98b-1
ç.-dılar 85b-9,25a-15
ç.-gil 88b-2
- çalab:** Tanrı krş. bk. **çalap**
32b-2, 40a-7, 56a-15, 56b-9, 59b-8,
59b-14,59b-17, 77b-3
ç. (hâk ç.) 85b-2, 88b-11
ç.-a 18b-7,27a-7,45a-15,
ç.-dan 20a-1, 39b-6, 45a-9, 56b-8,
82a-1, 84b-16, 91a-17
ç.-ım 1b-15, 2b-8, 7a-13, 7b-6, 19a-
6, 19b-1, 26a-17, 27a-3, 27b-5, 28b-
1, 32a-4, 33b-4, 33b-7, 39b-11, 41a-
14, 41a-15, 47b-14, 47b-9, 50b-15,
53b-12, 55b-5, 56b-5, 60a-12, 72a-9,
75b-14, 77b-17, 77b-4, 78b-4, 85a-
10
ç.-ıma (yalvaram) 8b-10
ç.-ımdan 78b-5
ç.-uñ 7a-10, 19a-8, 19b-16, 29b-10,
51a-7, 56a-9, 77a-12
- çalap:** Tanrı krş. bk. **çalab**
4b-5, 4b-7, 4b-9, 6a-17, 7a-13, 11a-
14, 15b-18, 18b-7, 18a-17, 19a-13,
20a-3, 27a-9, 28a-6, 29b-13, 29b-
15,31a-12, 34a-10, 47b-13, 48a-13,
- 48a-15, 53b-4, 77a-14, 7a-15,11b-9,
23a-1, 49b-18, 59b-2, 77a-15
ç.-dan 47b-8, 65b-18, 78a-14, 94b-8,
78a-15
- çalın-:** Çalınmak
ç.-ur 26a-9
- çanak(ğ):** Çanak
ç.-a 5b-5
- çardak:** (Far.+Ar.) Çardak
ç.-ı (yüce) 48b-7
ç.-da 48b-7
- çäre:** (Far.) Çare, çözüm
68a-6, 78b-16
ç. èt-
68a-14
ç. kıl-
-madım 31a-1
ç. ol-
-madı 56a-5
- çarh:** (Far.) Felek, gökyüzü
87b-17, 94a-8
ç.-a 98a-12
ç.-ı (āsmān) 81b-1
ç.-ı (felek) 28b-2
ç.-ı (felekden) 56a-17
ç.-ı (rabb) 55a-6
ç.-ı 11a-1, 46b-6, 98a-11
- çarşü:** (Far.) Çarşı
ç.-ya 48b-8
ç.-ydy28a-17
- çatla-:** Çatlamak
ç.-dı 33b-2
- çav:** Şöhret, ün
ç. (hüsn ç.-ı) 1b-17
- çavuş:** Çavuş

- ç. (biç ç.) 25b-8
ç.-lar 29b-7,55a-2
ç.-lara 54b-17
- çayır** : Çayır, ot, çimen
ç. (çemen) 55b-12
- çegâne**: (Far.) Çengi tefçigi
26a-9
- çek-**: Çekmek, germek
ç.-di 67b-5, 90a-10, 96a-3
ç.-di (emek) 94a-15
ç.-di (sedd ç.) 1b-11
ç.-diler 89a-12,95a-8
ç.-dim 89b-15
ç.-er 40a-10, , 58b-15, 58b-14, 98b-4
ç.-e (çeke) 11b-11
ç.-er (durur) 58a-14
ç.-er (gêrû ç.) 39b-16
ç.-er (ipi ç.) 11b-10
ç.-gil 94a-5
ç.-mişem 89a-5
ç.-üben 34b-16
- çekdür-**: Çekdirmek
ç.-ür 55b-7
- çekil-**: Çekilmek
ç.-di 95a-9
- çekin-**: Kaçınmak; utanmak
ç.-ü (çekinü) 40a-7
ç.-ür 40a-6
- çemân**: (Far.) Çimen krş. bk. **çemen**
ç.-lar 4a-2
- çemen**: (Far.) Çimen krş. bk. **çemân**
ç. (çayır ç.) 55b-12
- çenâr**: (Far.) Çınar ağacı
ç. (serv-i ç.) 22a-15
- çeng**: (Far.) Zil; çalpara
25a-15, 25b-5, 26a-9
- çerâg(k)**: (Far.) Lamba, kandil; parlayan
85b-6
ç.-lar 36a-12
- çeri**: Asker
18a-14,57a-4
ç.-sin 45b-15
- çeşm**: (Far.) Göz
ç.-i (giryân) 55a-14
ç.-i (humârım) 26b-14
ç.-i (‘ibret) 55a-16
ç.-i (puñar) 5b-3
ç.-im (nür-ı ç.) 84a-3
- çeşme**: (Far.) Çeşme, su kaynağı
99b-13
- çevre**: Etraf, muhit; çepçevre
10b-1, 15a-5, 24a8, 58a-16,
ç. al-
-dılar 78b-2
-up 91b-9
ç.-sine 12b-7, 69b-12
- çığ(ı)r-**: Bağırarak; davet etmek
ç.-uban 26b-3
- çığırış-**: Çığırmak
ç.-dılar 8a-8
ç.-uban 26b-1, 88a-4
- çık-**: Çıkmak
10a-15, 11b-9, 14b-13, 19a-16, 23b-
4, 40a-8, 40a-11
ç.-a 61a-4, 92b-12
ç.-a gel-
-di 7a-12, 88a-11
-ür 40a-12
ç.-dı 8a-17, 11b-11, 11b-14, 15a-14,
16b-3, 37a-9, 45a-12, 45a-15, 52b-

15, 57a-5, 64a-13, 83b-13, 86b-5,
87a-6, 87b-2, 87b-6, 87b-7, 88a-10,
88b-8, 89b-9, 91a-4, 91b-5, 91b-7,
91b-8, 92b-5, 93a-3, 95b-16, 99b-14
ç.-dılar 61a-15, 92b-10, 95a-8
ç.-duğı 52b-7
ç.-ğıl 11b-8
ç.-madı 76a-2
ç.-maya 99a-3
ç.-sa 56b-14
ç.-sunlar 87a-11
ç.-uban 12a-10, 40a-11, 49b-11, 56b-
10, 58b-14, 77a-9
ç.-up 75a-17, 91b-1

çıkār-: Çıkarmak

ç.-uñ 12b-1
ç.-ar 10a-16, 18a-1, 37b-2, 39b-12,
40a-4, 49b-11, 51a-17, 51a-18, 57a-
7, 58a-10, 59a-11, 65a-14, 76b-16,
77a-2
ç.-a 11a-11, 47b-6
ç.-alar 47a-3
ç.-am 44a-18, 76b-8
ç.-an 47b-15
ç.-dı 24b-17
ç.-dılar 6b-17, 25b-2, 63b-6, 79b-12
ç.-ıçak 52a-6
ç.-ısa 74a-3
ç.-ısar 11a-17
ç.-uban 12b-5, 66b-4
ç.-uñ 26a-15, 26a-16, 73b-12
ç.-up 70b-3
ç.-ur 7a-6, 19a-5, 47b-4, 43b-10,
44a-15, 49b-3, 58a-13, 67a-12, 67a-
16, 74b-11, 80a-3

çınla-: Çınlamak, yankılanmak

ç.-dı 80b-14, 81a-2, 81a-7

çiçek: Çiçek

ç.-ler 21b-6

çimen: (Far. çemen) Çimen

ç.-ler 52b-11

çirkîn: (Far.) Çirkin, pis; çok kirli

38b-14, 57b-7, 64b-7

ço[cu]k: Çocuk

ç.-ların 49b-8

çoğal-: Çoğalmak, artmak

ç.-dı 77a-16

çok(ğ): Çok

2b-6, 4b-9, 4b-11, 5a-13, 5b-10, 6a-
14, 6b-12, 14a-1, 14b-5, 20a-3, 23a-
17, 24a-15, 24b-11, 24b-16, 24b-8,
25a-1, 28b-3, 29a-10, 31a-13, 31a-7,
31b-5, 34a-10, 34a-11, 37a-16, 37a-
17, 37b-16, 41a-13, 45b-16, 45b-3,
47b-16, 49a-18, 49b-1, 50a-9, 52a-
12, 53a-6, 53a-9, 53b-6, 54a-17, 54b-
1, 55b-17, 55b-5, 63a-8, 63b-16,
64b-13, 68a-15, 68a-4, 68a-7, 69b-2,
72a-8, 73a-5, 73a-8, 78b-2, 79a-5,
79b-4, 81b-11, 83a-1, 84b-6, 86a-17,
86a-9, 87b-16, 89b-5, 92a-8, 93b-17,
94a-15, 95a-14, 95a-4, 95b-2, 97b-
16, 98a-1, 99a-5, 100a-15
ç. (durur) 13a-14, 41b-15, 61a-10,
61a-8, 87b-14, 91a-15, 95b-6
ç. (idi) 1b-5
ç. (çok) 73a-8, 29b-5, 87a-13
ç.-idi 37a-7
ç. mı 13a-12
ç. mıdır 76a-12

çök-: Çökmek, eğilmek

ç.-di 48b-11,86b-14

ç.-er (dizin ç.) 11b-10

ç.-sün 88a-17

ç.-üben (diz ç.) 17b-4

çöl: Çöl, kumluk, susuz, geniş arazi

ç.-idi 95b-14

çuğa: (Far. çuğa) Çuha, cüppe pantolon

62a-2

ç.-lar (fireng-i ç.) 30a-9

çuval: Çuval

ç.-dan 65a-14

ç.-ına 73a-13

ç.-ında 74a-5

ç.-ınguz 72b-3,63b-7,73a-11

ç.-ları 72b-4

ç.-ların 63b-8,73a-14

ç.-larına 63b-9,73a-12

ç.-larını 63b-11,65a-13

çün: (Far.) Çün, gibi ; nasıl, nice; çünkü, mademki

1b-11, 2b-10, 2b-12, 3a-5, 3a-6, 3b-

10, 5a-10, 5a-9, 6a-8, 6a-9, 13b-4,

14a-18, 14a-3, 14b-3, 15a-13, 15a-

16, 16a-6, 16b-9, 20a-15,20a-16,

20b-3, 22a-11, 24a-6, 28b-2, 29b-1,

32a-9, 32b-16, 33a-3, 34a-9, 34b-11,

37a-12, 40a-1, 40a-6, 42b-8, 44b-17,

44b-4, 47b-7, 4b-1, 51a-3, 52a-10,

52b-14, 53a-14, 55a-18, 55b-3, 55b-

4, 55b-8, 57b-3,58b-9, 64b-4, 65a-

16, 66a-6, 67b-8, 68a-1, 70a-9, 71a-

11,71b-18, 73a-2, 74b-7, 81b-2, 82a-

11, 82a-4, 82b-18, 84a-8, 85b-10,

85b-2, 85b-6, 86a-1, 87b-13, 87a-10,

87b-14, 87b-2, 89a-14, 89a-15, 89a-

8, 8a-1, 90a-15, 90a-16, 90b-11, 90b-

9, 91a-16, 91b-14, 91b-16, 91b-3,9

93b-16, 93b-2, 94a-6, 94b-12, 95a-2,

96a-10, 96a-4, 96b-16, 97a-1, 97a-

17, 97b-15, 97b-3, 98a-15, 98a-7,

98b-9, 99a-10, 99a-13, 99a-15, 97b-1

çünkü: (Far.) Çünkü, madem ki; ne vakit

4a-5, 4a-14, 4b-3, 9a-4, 11a-3, 11b-5,

15b-15, 16a-9, 16b-17, 16b-4 ,19a-1,

20a-8, 20b-6, 21a-10, 30b-17, 30b-6,

33a-1,41a-12, 42a-15, 42b-7, 44b-10,

45b-17, 46b-4, 47a-9, 47b-1, 52b-12,

53a-10, 53a-15, 53b-10, 56b-12, 60a-

5, 63b-15, 64a-17, 64b-14, 64b-4,

65b-2, 65b-6, 66b-3, 69a-12, 70b-5,

71a-10, 72b-8,73a-5, 76b-15, 76b-16,

76b-2, 77a-4, 80a-16, 81b-10, 82b-7,

83b-6, 84a-10,89a-13, 8a-11, 8a-17,

91a-3, 92a-11, 92a-16, 93a-14, 93b-

1, 93b-5, 94a-11, 94a-13, 94b-1, 94b-

17, 96a-2, 97a-2, 98a-16, 98a-17,

99a-11, 99b-12

çünkü: (Far.+T.) Çünkü

52b-9, 84a-9

çürü-: Çürümek

ç.-miş 38b-12

D

da/de: Bağlaç ve kuvvetlendirme edatı

9a-7, 9b-16, 12b-10, 24a-16, 54b-1,

74a-3, 89a-6, 90b-8

dād: (Far.) Adalet, doğruluk; bağış

43b-15

d.-in 94b-2

dad: Tat, lezzet krş. bk. **tat**

d.-ı 22a-9

d.-ın 22a-13

dādı: (Far. dādū) Dadı, bakıcı kadın krş.

bk. **dādı**

d.-lar 25b-15

dādı: (Far. dādū): Dadı krş. bk. **dādı**

d.-lar 37a-12

dağ: Dağ krş. bk. **tağ**

d.-ı (daşı) 18a-5

dağıl-: Dağılmak krş. bk. **tağıl-**

d.-ı (dört yaña) 13a-16

dağıt-: Dağıtmak; karıştırmak

d.-mayasın 24b-6

dahı: Dahi; yine; hem; bundan böyle

1a-8, 2a-2, 2a-4, 4a-1, 4b-14, 6a-7,

6a-10, 7a-19, 8a-14, 8b-15, 9a-7, 9a-

14, 9a-10, 9b-1, 10b-16, 10b-16, 11a-

4, 11b-12, 12b-11, 12b-14, 12b-17,

13b-5, 13b-7, 14a-13, 14a-17, 16a-13,

16a-15, 16b-17, 19b-14, 19b-6, 19b-

7, 21b-14, 21b-14, 21b-15, 22a-6,

22b-11, 23b-14, 25b-5, 25b-6, 27b-9,

29a-2, 30a-7, 30b-11, 30b-12, 31a-

14, 31a-14, 31b-4, 32b-6, 33a-2, 33b-

13, 35b-3, 36a-13, 37a-4, 37b-8, 38b-

14, 39b-1, 40a-11, 41a-1, 41a-6, 41a-

16, 41a-7, 42a-3, 47b-5, 54a-15, 55b-

8, 59b-6, 46b-17, 47a-14, 47a-5, 47b-

6, 48b-4, 48b-6, 49a-8, 49b-6, 51a-

17, 51a-18, 51a-5, 53a-3, 53a-4, 56a-

13, 56a-17, 56a-3, 56b-3, 57a-3, 60a-

9, 60b-17, 60b-2, 61a-17, 61a-4, 62a-

3, 63a-7, 64a-1, 64a-3, 64a-4, 64a-5,

64b-15, 65a-4, 65a-5, 65a-6, 65b-11,

65b-16, 66a-18, 66b-1, 67b-10, 68a-

6, 68a-9, 69a-17, 69b-11, 69b-4, 71a-

12, 71b-2, 71b-3, 72-6, 72a-9, 72b-

14, 72b-17, 72b-2, 73a-6, 73a-7, 73b-

8, 74a-15, 74a-16, 74a-17, 74a-2,

74b-2, 75a-6, 75b-3, 76a-13, 77b-1,

78a-10, 78a-4, 78a-5, 78b-17, 79b-6,

80a-12, 80a-13, 81a-3, 81a-2, 82a-8,

89a-13, 86a-10, 86a-11, 86a-14, 86a-

5, 87a-10, 88a-13, 88b-3, 88b-4, 89a-

7, 90a-7, 90b-12, 91b-3, 93a-17, 94a-

7, 94b-4, 95a-5, 95a-6, 95b-5, 96b-

14, 96b-12, 96b-17, 97b-11, 97b-16,

98a-6, 98b-11, 99a-12, 99a-14, 96b-

14

d. (hem d.) 6a-10, 11a-15

dā'im: (Ar.) Devamlı, sürekli krş. bk

dāyim

27a-11, 39b-16, 46a-13, 46a-14, 48b-

16, 60b-8, 62b-7, 71b-14, 77a-6, 84a-6

dā'imā: (Ar.) Daima, her vakit

2a-3, 7a-8, 19b-14, 33a-4, 59b-10,

62b-8, 82b-13, 88a-2

dağ-: Takmak, kuşanmak; asmak krş. bk.

tağ-

d.-alum 35b-17

d.-dılar 74b-3

d.-duğunu (‘ ayb d.) 68b-4

d.-ındılar 67b-8

d.-up (ip d.) 9a-2

dal: Ağaç dalı; zayıf, ince, yalın

d. ét(d)-

-er 35b-1

d. eyle-

-di 79a-10

- d. ol-
-maya 35a-5
d.-a 60a-9
d.-ından (ağac d.) 47b-2
- dal-:** Dalmak; kendini kaptırmak krş. bk.
ṭal-
d.-duḡ 61b-7
- daḡ:** Sabah vakti; tan krş. bk. **ṭaḡ**
d.-la (durup) 49b-9
- dāne:** (Far.) Tane
d. (bir d.) 17b-3
d.-si 10a-9, 83a-10
d.-ydi 83a-6
- danış-:** Danışmak, istişare etmek,
konuşmak
d.-dılar 24b-2, 25a-10
- danışık:** İstişare, danışılan mesele
d. ét-
-diler 3b-10
d. eyle-
-diler 75b-8
- dār:** (Ar.) Ev, yer, yurt
d.-ı (kebīr) 85b-9
- dar:** Dar, zorluk, sıkıntı; kısa (zaman)
d. eyle-
-düḡ 6a-5
d. (zamān) 87a-17, 88a-12, 95b-17,
96b-14
- dār:** (Far.) Kavga , savaş
d. (gīr u d.) 87b-6,
- darıl-:** Darılmak, gücenmek
d.-dılar 93a-14
- ḡarīr:** (Ar.) Anadan doğma kör
ḡ. ol-
-mıṣdur 83a-2
- darlıḡ:** Kıtlık
d. (yedi d.) 52b-10
- dār ’ūs-selām:** (Ar.) Cennet
37a-5
- ḡarb:** (Ar.) Dövme, vurma
5a-18, 5b-2
- daş-:** Taşmak krş. bk. **ṭaş-**
d.-ar 99a-1
- daş:** Taş krş. bk. **ṭaş**
d.-ı (ṭaḡı d.) 16a-14
d.-ları 57b-13
- daşı-:** Taşımak krş. bk. **ṭaşı-**
d.-dılar 86b-15
- da’vet:** (Ar.) Davet, ziyafet; çağırarak
d. ét(d)-
-er 68a-17
-di 87a-3
d. kıl-
-dı 98a-8
- dāvud:** (Ar.) İsrail oğullarının bir
hükümdarı ve peygamberidir
68a-5
- dayan-:** Dayanmak, yaslanmak
d.-ur 53b-16
- dayı:** Dayı
82b-11
- dāyim:** (Ar.) Daima, devamlı krş. bk.
dā ’im:
46a-13
- de-:** Demek, söylemek, ifade etmek krş. bk.
dē-
d.-di 5a-6, 9a-4, 14b-14, 17b-2, 21a-
15, 25a-6, 29b-13, 31b-14, 33a-10,
34a-5, 35a-11, 46b-16, 48b-13, 48b-

5, 49a-4, 49b-1, 49b-14, 50a-1,54a-12, 88a-14 ,89a-11

d.-diler 29b-2, 44a-8

d.-r 81a-2

d.-rken (bunu d.) 11b-10

d.-yüp 3b-15, 7b-2, 8a-6, 17b-7, 44a-15, 44b-1, 45a-8,

dê-: Demek, söylemek, ifade etmek krş. bk.

de-

2a-10, 3a-17, 7b-5, 21a-13, 29b-16, 33b-9, 46b-10, 49a-10, 52a-13, 53a-3, 58b-16, 70b-14

d.-di 3a-1, 3b-7, 4a-7, 4b-8, 4b-14, 5a-5, 7a-8, 7a-11, 7b-6, 8b-6, 8b-18, 10a-9, 14a-9, 14a-14, 14b-16, 14b-6, 15b-5, 16a-3, 17a-9, 17a-14, 19b-16, 20a-3, 20a-4, 24b-9, 27a-2, 27a-3, 27b-6, 27b-8, 29b-13, 29b-9, 31a-1, 32a-11, 33b-1, 36b-10, 37a-14, 37a-4, 41b-3, 44a-12, 44a-17, 45a-15, 47b-9, 48a-14, 48a-18,48a-7, 48b-12, 50a-10, 50a-8, 50b-12, 51a-9, 53b-3,52a-7, 52b-17, 53a-14, 53a-6, 54a-7, 54b-5, 56b-10, 56b-18, 57a-11, 57a-13,59b-14, 59b-2, 61a-8, 62a-15, 62b-1, 62b-3, 64b-14, 65a-1, 65b-17, 66a-6, 66a-7, 66b-3, 67a-13, 67a-18, 70a-1,70a-12, 71a-9, 72b-11, 73a-4,73b-12, 75a-3, 75a-4, 75a-17, 75b-12, 77a-15, 77a-5, 77a-8, 77b-13, 78a-12, 78a-18, 79b-7, 80b-15, 80b-14, 81a-10, 81a-2, 81a-2, 81a-10, 81a-15, 81b-16, 82a-18, 82a-2, 82a-8, 83a-14, 83a-15, 83a-15 ,84b-9, 83b-2, 84a-2, 84a-3, 84a-6, 84b-11,

84b-17, 84b-4, 85a-16, 85a-18, 85a-5, 85b-12, 85b-16, 86a-6, 88b-9, 88b-10, 88b-11, 89a-17, 89b-15, 90a-3, 90b-6, 91a-1, 91a-10, 91a-15, 91b-1, 92a-10, 92a-15, 93a-2, 93b-1,93b-3, 94a-3, 94a-15, 94b-3, 94b-13, 94b-14, 94b-15, 94b-9, 95b-12, 95b-7, 96a-13, 96a-17, 96b-1, 96b-10, 96b-4, 97b-13, 97b-14, 97b-7, 98a-10

d.-digin 52a-14

d.-digümüzden 14a-12

d.-diler 3a-9, 3a-16, 3b-11, 4a-1, 5a-12, 8b-2, 12a-15, 12a-17, 216a-10, 0a-17, 25a-17, 26b-2, 28b-4, 29a-5, 30a-3, 42a-7, 43a-2, 43a-8, 44a-4, 44b-11, 44b-13, 45a-5, 51a-19, 55b-15, 56a-3, 56a-7, 61b-17, 62b-12, 62b-14, 63b-13, 64a-8, 64b-3, 65b-8, 65b-11, 67b-10, 67b-13, 69a-17, 71a-10, 72b-9, 73b-4, 73b-6, 74a-13, 76b-3, 78b-3, 80a-7, 80b-2, 81b-3, 82a-12, 82a-7, 82b-11, 82b-18,84a-5, 88a-7, 90b-14, 91a-12, 91a-14, 91a-6, 91a-7, 91a-9, 96a-5

d.-dim 3a-4, 46b-17, 67a-9, 83b-4, 92b-15

d.-dü (gibi) 55b-13, 62b-6

d.-dügim 47a-8, 51b-13

d.-dügimi 24a-7

d.-dügin 17b-10, 29b-10, 56b-15, 63b-4

d.-düginden 37a-4

d.-dügini 47a-1, 47a-18, 52b-14

d.-dükleri75a-7, 75a-11

- d.-dün 70b-11,84a-5
d.-dügümüz 76a-6
d.-dük 13a-7, 65a-2
d.-dükleri 92a-3
d.-düm 37b-15
d.-dün 9a-5, 11b-6, 26b-13, 26b-15, 48a-2
d.-dünüz 80a-12, 80a-14
d.-gil 15b-11, 34b-8, 23b-3, 36b-13, 39a-10, 49a-9, 53b-2, 58a-9, 74a-15, 60a-11, 69b-1, 82a-7, 83b-10, 84b-11, 84b-12, 84b-4
d.-me (dişini d.) 3b-7
d.-me 39b-2, 52b-4
d.-medi 9a-13, 47a-18, 54b-10, 65a-11, 65a-16,
d.-mediler 86b-7, 68b-16
d.-medün 35b-5
d.-meğil 31b-2
d.-megil 17b-7, 41a-8, 52a-7
d.-mek 21a-12, 68b-17, 72a-1
d.-mem 52a-7
d.-meñ 43a-18
d.-meyem 45b-15
d.-meyesin 31b-1, 32a-2
d.-meyüm 30b-17
d.-mezüz 13a-2
d.-miş 79a-16, 86a-4
d.-mişidi 25a-2, 51b-7
d.-ñ 96b-4
d.-r 13a-12, 13a-13, 13b-2, 15a-13, 22b-17, 23b-10, 24b-4, 26a-16, 26b-5, 34b-18, 35a-17, 36b-7, 41a-11, 48b-17, 49a-2, 50a-2, 69a-10, 70b-9, 78a-2, 80b-8, 81a-8, 88b-12
d.-risem 42b-10
d.-riseñ 35b-9, 35b-9, 36b-13, 49a-10
d.-rken 14b-13, 54b-5, 62a-16
d.-rler (idi) 10a-4, 21a-1, 22a-8
d.-rler 97b-17
d.-rlerse 71b-9
d.-rse 17a-5, 52a-2, 55a-3, 65a-17
d.-rsem 39a-11, 45b-11, 59a-1, 70a-5
d.-rseñ (ne d.) 17a-3, 24b-7, 32b-7, 45b-13, 45b-7, 65b-8, 74a-15, 80b-12
d.-rsiz 80b-10
d.-rüz 25a-1, 57a-14
d.-se 55b-13
d.-seler 38b-11
d.-sem 68a-4
d.-señ 78a-13
d.-yüben (urdılar) 5b-2
d.-yüp (söylegil) 12b-11
d.-yelüm 3a-13
d.-ye 52a-2, 31b-9
d.-yecek 93b-3
d.-yeler 41b-14
d.-yelüm (hikâyet d.) 28a-8, 86a-3
d.-yelüm 3b-13, 10a-10, 13a-5, 47a-14, 62a-7, 63b-16, 72a-3, 74a-16, 75b-12, 78b-17, 78a-17, 94b-3
d.-yem 72b-4, 72b-5, 78a-15,
d.-yen 46a-11, 56b-6
d.-yenün 70b-2
d.-yesin 27a-17, 30b-10, 49a-5, 51b-8, 53a-7, 71b-10,
d.-yesiz 13a-3, 78b-6, 80b-8
d.-yevüz 11b-13
d.-yeyin 29a-16

- d.-yeyüm19b-6, 23b-8, 24a-10, 25b-7, 45b-5, 78a-7
d.-yiçek47b-7
d.-yü 2a-7, 7b-18, 8a-9, 8b-1, 9b-17, 13b-9, 22b-1, 25b-4, 29b-4, 32a-3, 32b-12,57a-7, 62a-4, 65b-7, 75b-2, 77b-8, 88a-6, 89a-4
d.-yüben 11b-15, 14b-7, 24b-11, 25b-8, 26a-13, 27b-11, 28b-15, 33a-2, 42b-15, 42b-8, 53b-10, 60b-1, 61a-13, 63b-14, 64a-18, 65b-6, 66a-10, 74b-13, 77a-1, 80b-7
d.-yün (başa d.) 13a-3
d.-yüp 9a-3, 20a-6, 30b-3, 31b-2, 32b-11, 34b-2, 43b-1, 30a-12, 55b-17, 65b-9, 66b-8, 72b-14, 75a-7, 76b-13, 79b-17
- dede:** Dede, ata, baba
6a-4, 78a-9, 89a-9
d.-m 73b-8
d.-m (durur) 70b-1
- dédürt-:** Dedirtmek
d.-diler12b-8
- def:** (Far.) Tef
26a-9
- def:** (Ar.) Savma, öteye itme
d. ét(d)-
-er 100a-12
- defn:** (Ar.) Gömme
d. ét(d)-
-üben 5a-16
- defter:** (Ar.) Defter, dikilmiş kağıt mecmuası
d.-inden 2b-13
d.-in (hüsn-i d.) 58a-1
- deg-:** Dokunmak, ulaşmak, isabet etmek; yakışmak
d.-di 67b-13, 70a-10, 92b-14
d.-diler 93a-12
d.-e 34b-3, 58a-11, 60a-15
d.-medi 60b-7
d.-meye 66b-4
- degil:** Değil
4a-16, 4b-1, 8b-3, 9b-4, 9b-7, 9b-5, 9b-6, 9b-8, 9b-9, 13a-4, 26b-5, 26b-6, 28b-10, 29a-16, 34b-13, 35a-17, 40a-3, 41a-4, 41a-13, 42a-7, 75a-12, 81b-8
d.-dür 22b-10, 26a-15
d.-sin 58b-6
- degin:** Kadar, dek
6a-15, 8a-16, 17b-15,19b-10, 44a-7, 60b-3, 65a-1, 73b-1
- degirman:** Değirmen
92b-7, 92b-15
- degme:** Her, her bir; beğenilmiş, seçilmiş
d.-ler 20b-5
- degüşür-:** Değiştirmek
d.-esin 66a-3
- dehr:** (Ar.) Dünya, devir
96b-14
- dehşet:** (Ar.) Dehşet, korku
d.-inden 92b-11
- dek:** Sessiz, rahat, sakin
d. dur-
-dılar 67b-12
- dek:** Kadar, değin
18a-14, 22b-15, 91b-3, 94b-11
d. (şuna d.) 6b-9
- del- :** Delmek

- d.-dün 9a-6, 14b-14
d.-üben 47b-3
delim: Çok, pek çok
34b-11
dellâl: (Ar.) Tellal
29b-17
d. ol-
-ur 29b-15
d.-a 29b-16
d.-ler 20b-8
delü: Deli, sersem, akılsız
13a-4, 22b-8, 38b-3
d. eyle-
-di 35a-15
-dün 38b-2
d. ol-
-dı 23a-5
-dum 22b-8
d. midür 12b-17
delüh: Delik
6a-13
d.-nün (içini) 6a-13
delür-: Delirmek, çıldırmak
d.-üben 42b-16
dem: (Far.) Soluk, nefes; zaman, an
59a-14, 70a-7, 70a-8, 70a-11, 72b-10, 84a-3, 84a-8, 85b-4, 86b-14, 88b-12, 93b-15, 94a-12
d. (bir d.) 9b-9, 10b-2, 11a-13, 12a-8, 13b-18, 14a-18, 61b-11, 87a-7
d. (her d.) 43a-5
d. (ol d.) 11b-15, 34a-15, 83a-9, 90a-1, 91b-6, 94a-11, 95b-9, 96a-1, 96b-9, 96b-13, 97a-4, 97b-10, 98b-2
d. (şol d.) 17a-14, 32a-5, 45a-9, 48a-13, 51a-3, 57a-1, 80a-17, 95b-16
d.-de 82b-1, 83a-7
d.-e 77b-15
demleç: Bilezik
50a-16
demür: Demir, katı
45a-1
d. (yürek) 41a-14, 6b-18
demürçi: Demirci
d.-ler 30a-2, 30a-4
d.-leri 30a-3
d.-den 30a-4
denk(g): Eşit, denk
d.-i 1b-5
d. (idi) 57a-6
deñiz: Deniz
d. (içinde) 19b-7
d. (içre) 19b-9
d.-de 19a-12, 19a-13
d.-deyidi 19b-5
d.-i 69b-4
d.-ine 2b-12
d.-ün 19a-12
dep-: Tepmek, saldırmak, tekmelemek
d.-di 76a-14, 78b-13
depdür-: Belletmek, kazdırmak
d.-ürdi 73b-17
depele-: Tepelemek
d.-rüz 73b-14
depret(d)-: Kımıldatmak, sarsmak
d.-evüz 80b-3
d.-ür (dudağın d.) 33b-12
depril-: Deprilmek, toplaşmak
d.-diler 16a-10

dér-: Dermek, toplamak; biriktirmek

d.-elüm 42a-4, 69b-14
 d.-em 30b-9, 35a-10, 35b-13, 50b-4,
 78a-6
 d.-erim 10b-2
 d.-eseñ 36b-14
 d.-esin 32a-17, 34a-6
 d.-mez 53b-15
 d.-üben 41b-14

derd: (Far.) Dert

77b-11, 85b-3, 96b-9
 d.-e 8b-15, 59b-15
 d.-i 65a-5, 69a-9, 71b-1, 84b-5, 89b-
 15, 95b-17
 d.-ile 35a-9, 79b-6, 91a-12
 d.-im 77b-4
 d.-ime 14b-12, 23a-8, 35b-7, 44b-3,
 50b-15, 85a-3
 d.-imi 77b-3, 43a-3
 d.-inden 48b-18
 d.-ne 27a-4, 36b-17, 59b-6, 69b-9,
 72a-13
 d.-inüñ 98a-16
 d.-iñe 43a-16
 d.-iyle 70b-7, 77b-10, 79a-9, 84a-1,
 85a-18, 63b-2
 d.-ü (êdesiz) 65a-6
 d.-ü 43a-16
 d.-üme12a-5
 d.-üñ 35a-9, 72a-7
 d.-üñe 9b-5, 35a-7, 35a-8
 d.-üñi 35a-8

derd-nāk: (Far.) Dertli

96b-9

derece: (Ar.) Basamak

48b-7

d.-de 48b-8

dergāh: (Far.) Dergah, kapı

d.-ı (‘ ālī) 50b-12
 d.-ına 19a-13, 28a-2, 72a-10
 d.-ıñdan 48a-10

der-ħandan: (Far.) Gülme içinde

d. ol-
 -ur 23b-11

dêril-: Toplanmak, bir araya gelmek

d.-di 57a-1
 d.-diler 12b-7, 26a-7, 27b-10, 42a-5,
 44b-4,
 d.-diñüz 76a-11
 d.-e 42a-15
 d.-elüm 78b-16
 d.-üñ 13b-8, 15b-3, 20b-12, 51a-18,
 65a-13, 63b-5
 d.-üp 65b-3
 d.-ürdi 56b-17

derle-: Terlemek

d.-di53b-3

dermān: (Far.) Derman, çare

24a-15, 41b-8, 43a-16, 44b-3, 66b-
 17, 72a-14
 d. êt(d)-
 -e 36b-17
 -er 56a-11
 d. êr-
 -e 9b-5
 -ür50b-15
 d. eyle-
 -di 56a-10
 -gil 59b-6, 77b-2
 d. kı1-

- an 20a-11, 27a-4, 59b-5
 -asın 35b-7
 d. ol-
 -a 43a-16, 85a-3
 -aydın 14b-12
 -ur 18b-1
 d.-ı 83a-3
 d.-ım (derde d.) 8b-15
 d.-ım 23a-8
 d.-ına 83b-8
 d.-ını 98a-16
dert: (Far. derd) Dert, tasa krş. bk. **derd**
 d. vèr-
 -en 66b-18
 d.-lere 18b-1, 20a-11, 56a-11
dertlü: (Far.+T.) Dertli
 70b-8, 71a-9
 d. ol-
 -dım 23a-8
 d.-lere 56a-10, 59b-5, 66b-17
 d.-lerün 41b-8
 d.-ydim 12a-5
derviş: (Far.) Derviş, miskin; fakir krş. bk.
devriş
 d.-ken 57b-8
 d.-lere 22a-1
 d.-leri 57b-9
deryā: (Far.) Deniz
 d.-sınun 100a-2
 d.-ya (kaṭre-i d.) 3a-6
dest: (Far.) El; güç
 95b-2
destān: (Far.) Destan; söz
 41b-11
 d.-a 70a-2
 d.-ı 41b-17, 44a-5
 d.-ını 70a-1
 d.-idi 22a-11
 d.-lar 41b-15
destī: (Far.) Elinden tutma, yardım
 92a-2
desti: (Far.) Testi
 d.-sine 60a-18
dest-pūş: (Far.) El örtüsü
 d.eyle-
 64a-18
destūr: (Far.) İzin
 49b-13
 d. ol-
 -dı 93b-5
 d. vèr-
 -di 50a-4
 -ün 50a-3
 -ür 14a-8
devā: (Ar.) İlaç, çare; tedbir
 69b-9
 d. eyle-
 -dim 35a-7
 d. kıl-
 -duñ 12a-5
 -ğıl 36b-12
 d.-sın 59b-15
deve: Deve
 11a-5, 13b-13, 13b-15, 14a-17, 14b-3, 14b-9, 15b-1, 48b-11, 48b-12, 48b-9, 49a-3, 49b-6, 48b-10, 48b-10, 86a-14, 95a-4
 d.-ler 16b-13, 55b-7
 d.-lere 86a-9
 d.-lerin 15a-7, 63b-11, 73b-3

- d.-niņ 49a-9
d.-si 49a-2
d.-sini 49b-7,88b-6
d.-ye (urdılar) 15a-7
d.-yi 49a-2, 49a-3, 49a-4, 66a-3, 66a-4, 83b-13
- deveci:** Deveci
d.-ler 15a-1,15a-7
- devlet:** (Ar.) Devlet; talih; zenginlik
10b-8, 10b-9, 29a-5, 29a-8, 43a-17,69b-2, 89b-8, 92b-12
d.-i (tāc-ı d.) 81b-5
d.-i 2a-15, 57a-12, 67b-14, 79a-5
d.-in 51b-2, 79b-3
d.-üņ 16b-1, 37a-15, 42b-8
- devletlü:** (Ar.+ T.) Mutluluk ve refah içinde olan
d. (durur) 32a-12
d.-lerim 67a-8
- devr:** (Ar.) Devr etme, dönme; zaman
d. ét(d)-
-e 52b-9
d.-i 94a-8, 99a-12
d.-i (mūsāya) 99b-2
- devrān:** (Ar.) Dünya; kader
d. (tırur) 29b-6
d.-ı 52b-9, 52b-12
- devriş:** (Far. derviş) Derviş krş. bk. **derviş**
d. kıl-
-ur 9a-18
- devşür-:** Devşirmek, toplamak
30a-6
d.-üben 22a-4
- dımışkı:** (Ar.) Şam
d.-dan 61b-9
- dıņsuzın:** Sessizce, yavaş sesle
85a-15
- dırnak(ğ):** Tırnak
d.-ın 98b-1
d.-laruņ38b-8
- dībā:** (Far.) Bir çeşit ipekli kumaş
13a-10
- dībāc:** (Ar.)Dallı, çiçekli bir tür ipekli kumaş
d.-ı (harīr) 57b-13
- dīdār:** (Far.) Yüz, çehre; göz, dörme
32b-4
d.-a 6a-6, 32b-5
d.-ım (ol) 43b-2
d.-ını (yūsufuņ d.) 6b-8
d.-ıņdan 92a-4
- dīk-:** Atamak, nasbetmek; dikmek
d.-elüm 16a-3, 35b-17, 69b-12
d.-em50b-7
d.-seler78b-9
- dīl:** Dil; lisan; ağız
30b-12
d.-de 51b-15
d.-e gel-
-di 40b-12
-e 31a-9
-gil 17a-8
-mez 64b-13
-üp 33a-17
d.-i 23b-13, 65b-16, 66a-14, 80a-7
d.-idür 65b-16
d.-im 42a-2, 99a-5
d.-imde39a-1
d.-in 37b-12, 65b-15, 66a-12
d.-ince (türkī d.) 1a-2

d.-inde 71a-17
 d.-indedür33a-4
 d.-ini80b-13
 d.-iyle (faşih d.) 9a-8
 d.-iyle 48b-12
 d.-le 13b-3
 d.-leri 80a-7
 d.-lerün35a-4
 d.-ün 66b-12

dil: (Far.) Gönül

53b-14, 100a-3
 d. (cān-ı d.) 1b-7
 d.-deki 65b-7
 d.-den 90a-9
 d.-e 25a-2, 55a-18

dildār: (Far.) Sevgili

d.-ım 38a-13

dile-: Dilemek, istemek

28a-3, 28a-4, 28a-5
 d.-di 5b-10, 15b-13, 28b-7, 39b-5,
 40a-16, 54a-16, 88a-15, 92b-12
 d.-diler 13b-15
 d.-dün 48a-4
 d.-meğ 65a-7, 67b-13
 d.-mezem 66b-13
 d.-r (yūsuf d.) 34b-3
 d.-r 20b-9, 24a-8, 26a-14, 37a-11
 37b-12, 64b-17, 68a-17, 93b-5
 d.-rdiler 75b-6
 d.-rim 54b-9, 92a-13, 94b-5, 94b-6,
 96b-12, 96b-2
 d.-rise73b-15
 d.-rse 22a-17
 d.-rseğ 9a-10, 20a-17, 28a-5
 d.-rsin 58b-16

d.-rsiz 46a-1,73a-4
 d.-yem 14a-2
 d.-yesiz 18a-4
 d.-yi79a-15
 d.-yüben 3b-16
 d.-yüp 72a-3

dilek(g): Dilek, istek, şefaatt

3b-12, 4a-9, 7a-10, 31a-5, 54b-11,
 54b-12, 64b-14, 67a-3
 d.-i 7a-10, 13b-6
 d.-i 54b-11
 d.-im 19a-6, 19a-14, 19a-15, 31a-14,
 31a-6,
 d.-in 53b-3
 d.-üm 13b-5
 d.-ün 31a-6, 54a-15
 d.-ünüz 73a-10
 d.-leri (cümle d.) 9b-11
 d.-leri (kamu d.) 28a-4
 d.-lerim 26b-9
 d.-lerime 58b-2
 d.-lerün 32b-1

dilen-: Dilenmek

d.-nür 53b-16

dilir: (Far.) Yürekli, cesur

d. (şāh-ı d.) 83b-12, 95b-1
 d.-e 68a-17

dil-şād: (Far.) gönlü hoş, sevinmiş

d. eyle-
 -di 72b-10

dimāg: (Ar.) Beyin

d.-ına 83b-18

dīn: (Ar.) Din

8b-12, 29a-15, 85b-11, 85b-13, 88b-
 15, 89a-10, 92a-15, 93b-1

- d. (eri) 1b-9
d. (serveri) 1b-9
d. (şāh-ı d.) 83a-8, 87a-8
d.-i (ibrāhīmde) 99a-17
d.-i 64b-12, 85b-12
d.-idür 64b-12
d.-imi 47a-10
d.-ine (girdim) 59a-4, 59a-5
d.-ün 66a-8
- dinç-**: Dinmek, bitmek
d.-medi 69a-1
- dīne**: (Ar.) Hz. Yakup'un kızı
39b-15, 49b-11, 49b-15, 49b-16,
50a-2, 50a-4, 71b-2, 71b-6, 72a-11
d. (hātūn) 71a-12
- dinçel-**: Ayakta durmak, dikelmek
d.-diler 63b-11
d.-e 24b-13
- dinçle-**: Dinlemek
23b-16, 24b-2, 29a-5, 38b-10, 48b-
14, 49b-7, 64b-11, 76b-15, 78a-6,
88a-15, 99b-3
d. (emdi) 12b-7, 34b-1, 41a-9, 49a-16
d. (hārf-i şavtla) 7b-18
d. (imdi) 55b-3
d.-di 4a-5, 8a-1, 21b-17, 30b-17,
36b-7, 47a-1, 48b-5, 52b-14, 52b-17,
70b-5, 85b-14
d.-diler 2b-7
d.-gil 21b-2, 22b-10, 56b-1, 24a-7,
24b-3, 35b-13, 59a-1
d.-nüz 41b-11, 81a-4, 84a-3
d.-r (melik d.) 10b-12
d.-r 59a-6
d.-sin 59b-9
- d.-yeni 100a-13
d.-yenler 69b-16
d.-yenlere 41b-15, 41b-16, 75a-6
d.-yüben 24b-3, 41b-12
d.-yüp (turur) 72b-7
d.-yüp 21b-2
- dinçlen-**: Dinlenmek
4b-7
d.-e 51a-2
d.-em 34a-4
d.-evüz 39a-4
d.-medi 71a-16
d.-üp 49b-9
- dinçlendür-**: Dinlendirmek
d.-ür (hūdı d.) 6b-4
- dip(b)**: Dip
d.-i (ağaç d.) 7b-15
d.-in (kuyu d.) 7a-1
d.-inde (kuyu d.) 6b-4, 6a-9, 6b-5,
7a-5, 7b-7
d.-ine (endürür) 6b-4
- direk**: Direk, destek
36a-4, 95b-16
d. eyle-
-yelüm 36a-2
d. ol-
-ur 22b-3
d.-süz 16a-12
- dirhem**: (Ar.) Eskiden kullanılan gümüş
para
55b-16, 63b-6
- diri**: Canlı; taze; güçlü
17a-10
d. kıl-
-ur 55a-8

- d. ol-
-aydıñ 14b-11
-duğca 6b-1
- dirit(d)**:- Diriltmek, canlandırmak
d.-en 16a-13, 21b-14
d.-dür 17b-12, 78a-4, 17a-13, 58b-7
- dirigā**: (Far.) Eyvah, yazık!
81b-3, 81b-8, 88b-9
- dirlik(g)**: Dirlik, huzur
d.-e 32b-4
- diş**: Düş, rüya krş. bk. **düş**
d. gör-
-dün 3a-17
-ür 46b-7
d. (içinde) 4a-10
d.-den 3a-15
d.-i (eşidüp) 3b-10
d.-in 3b-9, 45a-14
d.-ini (şerh eyledi) 3b-9
d.-iñ (yordı d.) 47a-5
d.-iñi (dème) 3b-7
d.-leri (görür d.) 57b-15
d.-ün 10a-11, 3a-17
- diş**: Diş
d. (ışıldur) 43b-8
d.-leri (yeri) 8b-5
d.-ün 38b-6
- dişi**: Dişi, kadın
d. (erkek d.) 21b-5
- ditre**:- Titremek, sarsmak
d.-di 15a-17, 74b-16, 76a-14
d.-r 70a-16
d.-rüz 14a-13
- ditreş**:- Titreşmek, korkmak
d.-diler 68b-14
- d.-üben 76a-16
- dīv**: (Far.) Dev
24a-14
d.-lere 68a-5
d.-ün 24a-15
- dīvān**: (Ar.) Meclis
89b-13
d.-a 98a-7
- dīvāne**: (Far.) Deli, sersem; aşık
d. kıl-
-an 23b-1
- dīvān-ı ‘ālī**: (Ar.) Yüce divan
81b-1, 85b-9
- dīvār**: (Far.) Duvar
39b-12, 40a-4, 78b-14
d.-ı (köşki) 36a-8
d.-a 37b-3, 40a-4
d.-da 69a-7
d.-ındaki 73b-10
d.-ları 36a-17, 76a-15
- dīvīt(d)**: (Ar. devāt) Divit
d.- i 79a-2, 79a-3
- diyānet**: (Ar.) Dindarlık, din
85b-12
d.-de 85b-11
- diz**: Diz
d. çök-
-üben 17b-4
d.-i (üzre) 31a-11
d.-in (çöker) 11b-10
d.-leri 53b-15
d.-lerini 42a-4
- diz-be-diz**: (T.+Far.+T.) Diz dize
81a-17

- doğ-:** Doğmak, yükselmek; ortaya çıkmak
 krş. bk. **toğ-**
 d.-a10b-16
 d.-ar 10a-17, 10b-5
 d.-dılar 82b-2
 d.-mışmış29b-9
- doğrı:** Doğru, dürüst krş.bk **toğrı**
 17b-10,17b-5
 d. ol-
 -a 74b-5
- doğun-:** Dokunmak, değmek
 d.-dı 17b-3, 68a-2
- dol-:** Dolmak
 d.-dı (gözleri) 4a-5
- doldur-:** Doldurmak
 d.-up 96b-13
 d.-uruz12b-9
- dolu:** Dolu
 31b-16
- dost:** (Far.) Dost
 d.-una 8a-17
- dostān:** (Far.) Dostlar
 41b-11
- doy-:** Doymak krş. bk.**toy-**
 d.-madı 33b-2
- dög-:** Dövmek, vurmak
 d.-er 6b-12, 49a-2, 49a-3
 d.-er (idi) 15a-6
 d.-erüz 12b-9
 d.-megil 49a-4
 d.-ün59a-16
- dök-:** Dökmek, saçmak, sermek, ortaya koymak krş. bk. **tök-**
 d.-di 61b-14, 61b-5, 62a-9, 89a-3, 97b-1
- d.-di (hān d.) 42b-6
 d.-diler (māl d.) 55b-4
 d.-e (kanım) 53a-13
 d.-e (döke) 44a-6
 d.-em50b-7
 d.-er (yaş d.) 21b-3
 d.-eridi 33a-11
 d.-me (kanım) 40b-2
 d.-mediler (kanını) 7b-10
 d.-menüz55b-9
 d.-mişem89a-5
 d.-üñ 65a-12
 d.-üp (ni' met d.) 69a-12
 d.-üp 43b-12,55b-15
- dökdür-:** Dökdürmek
 d.-üben 72b-3
- dökül-:** Dökülmek krş. bk. **tökül-**
 d.-en 89a-2
 d.-ür 57b-10
- dön-:** Dönmek, geri gelmek; sona ermek ; vazgeçmek
 d. (evine d.) 10b-17
 d. (gêrü d.) 3a-7, 10b-17
 d.-di 13b-2, 17b-6, 18a-15, 22b-12, 23b-13, 2a-18, 31b-3, 33b-3, 35a-16, 37b-12, 44a-1, 47a-5, 62a-6, 64b-2, 71a-11, 77a-11, 78a-12, 80a-17, 84b-13, 88b-5, 90b-5, 94a-3, 94a-9, 97b-10, 99b-11
 d.-diler 30b-4, 56a-2, 76b-2, 76b-6, 95a-16
 d.-e 5a-2, 36b-4, 43b-3, 52b-12,68a-16
 d.-enleri 48a-11

- d.-er (gèrü d.) 18a-11, 31b-13, 37b-5, 58b-1
d.-er 7a-2, 34b-12, 43b-1, 49b-6, 57b-10
d.-er mimiş 21a-14
d-icek 11b-1,7b-14
d.-medi 16b-17
d.-mediñ 57a-15
d.-mek (gèrü d.) 31a-3
d.-mezüz 14a-12
d.-mişdi 60a-7
d.-mişidi 57b-18
d.-sün 15b-4,28a-7
d.-üben (gèrü d.) 7b-8,36b-11,63b-17
d.-üben 9b-11, 10a-1, 17b-15, 68b-11, 80b-6
d.-üp (gèrü d.) 13b-6, 30b-5, 95a-12
d.-üp 41a-7, 59b-1, 70a-17, 64b-8, 97b-12
- döndür-:** Döndürmek
d.-diler73b-3
d.-esin (sağıncuñı d.) 57a-14
d.-mişem 39a-4
d.-ür 58b-8, 63b-13
- döne döne:** Döne döne, dönerek
15a-4, 11a-1, 22a-1, 60a-17, 81a-7
- dördünci:** Dördüncü
29a-13
d. (yıl) 56a-5
- dört:** Dört
3b-11
d. (ay) 90b-12
d. (dīvār-ı köşki) 36a-8
d. (yanına) 14b-13
d. (yanını) 35b-16
- dört yaña:** Çevre, etraf
3a-14, 9a-1, 10b-14,13a-13, 13a-16, 13b-11, 20b-8, 22b-18, 24b-6, 27b-5, 37b-13, 3a-14, 52b-1, 57a-16
d.-dan 3b-11
- döş:** Göğüs
d.-ine 48b-10
- döşe(ü)-:** Döşemek
d.-diler 68b-7
d.-yesiz 68b-8
- döşek(g):**Döşek, yatak
55a-12
d.-e düş-
-er 34b-5
-üben 35a-1
d.-ler 68b-10
- döşen-:** Döşenmek, döşemek; sermek
d.-di 97b-4
d.-miş 78b-13
d.-üp36a-7
d.-ür 55a-12
- döşün vèr-:** Mola vermek
-diler 11a-6
- du ‘ā:** (Ar.) Dua, yakarış
19b-4
d. èt-
-ğıl 49b-4
d. (alkış) 73a-5
d. (d.-yı hatm) 99a-15
d. eyle-
19a-16
-gil 16b-18
d. kıl-
31a-6, 31a-8
-a 15b-10

-am 79b-1, 79b-3, 8b-10	15b-8
-dı 30b-3,16a-6	ür- 22b-4
-dım 84b-16	d.-an 18b-16
-sun 60a-2	d.-asın 27a-11
-up 19a-18, 57a-9, 63b-8, 93a-4	d.-dı (geldi) 2a-8
-ur 15b-14, 45a-6	d.-dı (geri) 39b-8
d.-dan 49b-2, 50a-10	d.-dı (gèrü d.) 74b-8
d.-lar 54a-17	d.-dı (karşu d.) 93a-7
d.-m7a-19	d.-dı (karşusına d.)22b-16
d.-n 84b-17	d.-dı (kızlar) 2b-9
d.-nı 65b-8	d.-dı (mışırda) 11a-2
d.-sı 19a-17,60a-2	d.-dı (öri d.) 10b-11, 39b-8, 75a-4,
d.-sın 19b-3, 27a-9, 31a-12, 75b-1,	12a-3
93b-6	d.-dı 23a-5, 25a-7, 39b-11, 70a-8,
d.-sından (ol d.) 9a-1	71a-2, 74b-15, 89a-13, 89b-10, 98b-
d.-sını 15b-18	10
dudak(ğ): Dudak	d.-dılar (karşu d.) 93a-4
d.-ı22a-13	d.-dılar (öri d.) 3b-15
d.-ın (depredür) 33b-12	d.-dılar 12b-13, 17a-6, 17a-7, 67b-7,
d.-laruñ 34b-9	90a-2, 90a-15, 91a-11, 91b-9
dul: Dul, eşinden ayrılmış	d.-ğıl (öri d.) 52b-4
58a-7	d.-ıçak 27b-14
d. eyle-	d.-ı gel-
-diñ 58b-5	8b-1, 16b-2
d.ol-	-ür 10a-7, 67b-1
-mışdı 54a-18	d.-madı88b-10, 98b-11,
dün: (Ar.) Alt, aşağıda	d.-mağıl 49b-5
d. (idi) 1a-13	d.-mayasız63a-8
dür: (Far.) Uzak	d.-mayup 49a-1, 71a-17
d. (idi) 1a-11	d.-maz 49a-2, 71a-14
dur-: Durmak; kalkmak; beklemek	d.-mışlar 4a-3
11a-13, 71a-1	d.-uban 15b-5, 23b-12, 39b-12, 52a-
d. (örü d.) 11a-13, 71b-8	8, 61a-9, 62a-3,74b-14,
d.-a 26a-4	d.-uñ 64a-14
d.-a gel-	d.-up 49b-9, 95a-14

d.-ur 44a-11, 82a-10
 d.-ur (bağlar d.) 54b-7
 d.-ur (çeker d.) 58a-14
 d.-ur (görür) 40a-13
 d.-ur (öri d.) 70a-9
 d.-ur (sürer d.) 58b-1
 d.-ur (urur d.) 24b-15
 d.-urken 10a-15
 d.-ursağuz 65b-5
 d.-ursın 82a-2
 d.-urum 10b-2

durak(ğ): Durak

d.-ındur 78a-12

durur: Yardımcı fiil (Bildirme işlevinde)

d. (ağlamak d.) 64b-3
 d. (ağca d.) 62b-14
 d. (atam d.) 70b-1
 d. (begim) 17b-11
 d. (bilerzük d.) 67a-18
 d. (bir d.) 61a-13
 d. (boş d.) 67b-6
 d. (bu d.) 16b-6, 58a-2, 69a-10, 83a-2, 83b-4, 99b-16, 99b-3
 d. (bülbul d.) 19b-14
 d. (çok d.) 13a-14, 41b-15, 61a-10, 61a-8, 87b-14, 91a-15, 95b-6
 d. (dedem d.) 70b-1
 d. (devletlü d.) 32a-12
 d. (emri d.) 48b-2
 d. (er d.) 51b-14
 d. (étmiş d.) 99a-3
 d. (éyü d.) 40a-15
 d. (fâ' il-i muṭlāk d.) 67b-15
 d. (ğaffār d.) 90b-6
 d. (gelmiş d.) 24a-9

d. (gêrçek d.) 81a-11
 d. (gerek d.) 12b-15
 d. (görklü d.) 47b-12
 d. (haber d.) 50a-1
 d. (ḥādimler d.) 96a-12
 d. (ḥāl d.) 19b-13
 d. (ḥālde d.) 8a-14
 d. (ḥāyin d.) 40a-15
 d. (ḥayr d.) 19b-13
 d. (ḥayrān d.) 33a-3
 d. (ḥāzır d.) 33b-7
 d. (içre d.) 85b-12
 d. (iḥvetün) 66b-8
 d. (ilāyık d.) 24b-10
 d. (iş d.) 67b-6
 d. (kādır d.) 33b-7, 40b-10
 d. (kāfir d.) 77a-14
 d. (kalmış d.) 80b-15
 d. (kardaş d.) 62b-2, 80b-15
 d. (karşu d.) 18a-11, 25b-14, 41b-2
 d. (kātına d.) 14a-8
 d. (ken' ān d.) 66a-13
 d. (kız oğlan d.) 60b-4
 d. (kim d.) 20a-9, 26a-15, 47b-15, 58a-15, 90b-5
 d. (kul d.) 35b-11
 d. (kulı d.) 88a-7
 d. (kulum d.) 53b-4
 d. (kutlu d.) 32a-12
 d. (kuvvetlü d.) 29a-13
 d. (lāyık d.) 32a-14
 d. (mürüvvetlü d.) 29a-13
 d. (nūr d.) 30b-7
 d. (' ālim-i nazīr d.) 40b-10

- d. (ol d.) 9b-11, 19a-6, 19b-8, 20a-11, 55a-8, 66a-13, 88a-7, 90b-7
- d. (olmuş d.) 91a-6
- d. (‘oşmān d.) 30a-5
- d. (peygamber d.) 63a-11, 79b-15
- d. (pinhān d.) 45b-5
- d. (rehber d.) 63a-11
- d. (rızkıuñ d.) 6b-6
- d. (ruhbān d.) 79b-15
- d. (selātinler d.) 89b-11
- d. (taḥiyyāt d.) 20a-3
- d. (tañrı d.) 7a-9
- d. (tölmüş d.) 24a-9
- d. (uzak d.) 70a-3
- d. (vāḥidü’l-ḳahhār d.) 90b-6
- d. (var d.) 7a-10, 17a-4, 29a-4, 29a-4, 42a-8, 51b-14, 54b-8, 68a-15, 71b-15
- d. (vèrmüş d.) 47b-14, 68a-9
- d. (yalan d.) 75a-1
- d. (yanmış d.) 34b-14
- d. (yehūza d.) 9b-16
- d. (yok d.) 13a-14, 24b-10, 31a-3, 31a-10, 32a-14, 34b-14, 37b-8, 37b-8, 41b-15, 50b-12, 61a-10, 61a-8, 87b-14, 91a-15, 95b-6
- d. (yūsuf d.) 70a-15
- d. (yūsuf-ı ken’ ān d.) 30b-16
- d. (yüregim d.) 17b-11
- dut-:** Tutmak, yakalamak, kavramak; alıkoymak krş. bk. **ṭut-**
- d.-ar 39b-9, 24a-14, 59a-12
- d.-aruz 65b-8
- d.-dı (ğam d.) 3b-6
- d.-dı 5b-1, 5b-11, 7a-16, 9a-5, 16b-12, 39b-10, 93a-6, 93a-9, 93a-10, 93b-10, 97a-2
- d.-dılar 14a-16, 74b-2, 94a-13
- d.-dıysa 16a-12
- d.-masun 88b-3
- d.-miş 97a-12
- d.-mişdi 21a-6
- d.-unca 93a-17
- d.-uñ 16a-5
- d.-up 65b-8, 81a-16, 97a-13
- dutuş-:** Tutuşmak
- d.-dı 59a-12
- dutul-:** Tutulmak
- d.-dı 80a-7
- duy-:** Duymak, işitmek; haber almak; hissetmek
- d.-alar 10a-2
- d.-ar 34b-6, 42a-12
- d.-dı 88b-10
- d.-madıñ 59a-14, 78b-15
- d.-uban 35a-1
- duzak(ğ):** Tuzak
- d.-a 37b-10
- d.-dan 37b-11
- d.-lar 37b-9
- düğün:** Düğün
- 25b-1, 51a-4
- d. midür 8a-3
- d. eyle-
- di 60a-15
- d. ol-
- ur 25b-12
- d.-i 18a-4
- dükel:** Hep, bütün

- d.-ümüzü 72a-9
- dükeli:** Hepsi, bütünü
27a-4
- düken-:** Tükenmek, bitmek
d.-di 30a-12
d.-esin 31b-9
d.-mezidi 34a-11
d.-miş 23b-13
- düket-:** Tüketmek, bitirmek
d.-diler 56a-1
- dülger:** (Far. durüd-ger) Marangoz
d.-le 17a-12
- dün:** Gece
33b-14, 48b-17, 49a-1, 71b-13, 71b-15
- dün buçuğı:** Gece yarısı
10a-12
- dün gün :** Gece gündüz
6b-15, 18a-4, 19b-12, 24a-1, 25b-12, 28b-12, 34a-8, 34b-2, 35a-12, 35a-14, 38a-16, 44a-9, 46a-12, 53b-14, 55a-10, 59a-15, 61a-16, 64b-16, 71a-12, 71a-15, 71b-3, 79b-1, 79b-2, 84b-5
-e 77b-10
- dünyā:** (Ar.) Dünya
9b-8, 11b-6, 23a-11, 28a-12, 33a-6, 39b-3, 43b-3, 48a-2, 58a-2, 69a-10, 98a-13
d. (evi) 1b-17
d. (sarāyına) 4b-4
d.-da 2a-2, 3a-11, 4a-17, 18b-11, 18b-16, 35b-8, 37a-16, 37a-5, 43b-3
d.-dan 1b-8, 28a-11, 31a-16, 31a-5, 82b-4, 94a-11, 94a-8, 100a-14
- d.-ya 4a-16, 4b-2, 68a-4, 31a-7
d.-yı 84a-11
- dünyālik:** (Ar.+T.) Mal, mülk, servet
d.-den 1b-5
- dür-:** Dürmek, katlamak, toplamak
d.-elim 70a-3
d.-mişidi 58a-1
- dürc:** (Ar.) Mücevher kutusu
39a-5
- dürlü:** Türlü, çeşit
5b-2, 5b-4, 17b-14, 22a-6, 28a-8, 29b-5, 34b-1, 42a-16, 42a-15, 42b-7, 47a-13, 48b-6, 52b-8, 57b-5, 61b-14, 62a-6, 62a-9, 62b-5, 64a-1, 66b-18, 72b-2, 75b-8, 80b-1, 86a-12, 91b-12, 98a-12, 98a-9
d. (üç d.) 68b-4, 71b-16
- dürlü dürlü:** Türlü türlü, çeşit çeşit
16b-14, 32b-12, 42b-5, 43b-13, 68b-7, 68b-8, 69a-11, 86a-9
- dürr :** (Ar.) İnci
10a-5, 10a-17, 10b-1, 30a-1, 83a-10
d.-i 38b-5
d.-i (cevher) 30a-11
d.-i (cevherden) 28a-10
d.-i (ma^c nā) 69b-11
d.-i (mercān mı) 62a-1
d.-i (mercān) 2b-12, 10b-5, 19b-9, 20b-13, 21b-8, 31b-16, 36a-3
d.-i (muraşşa^c) 10b-1
d.-i (yāķūtdan) 28a-14
d.-ile 29b-17, 54a-11
d.-ler 45a-11
d.-lere 67b-15
d.-leri 13a-11

- d.-lerün 38b-5
- dür-dâne:** (Far.) İnci tanesi, sevgili
- d.-si 89b-9
- dürt-:** Dürtmek
- d.-üben 74b-12
- dürüst:** (Far.) Dürüst, doğru
- 46b-11
- düş- :** Düşmek; yansımak; değmek; inmek
- d.-di 6a-9, 18a-15, 25b-2, 29b-2, 31b-7, 33b-2, 78a-16, 81b-10, 81b-11, 84b-3, 85b-7, 87b-13, 88b-13, 89b-4, 90b-1, 94b-12, 95a-15, 97a-9, 92b-12
- d.-diler 20b-12, 81b-10, 81b-13, 86b-12
- d.-di (gülğüle d.) 20b-16
- d.-di (yere) 7b-2, 8a-12
- d.-düm 4a-13, 33a-15
- d.-e (gelür) 26a-1
- d.-e 18a-16
- d.-eler 92a-1
- d.-eni 55a-12
- d.-er (döşege d.) 34b-5
- d.-er 8a-15, 18a-13, 49b-6, 71a-4, 11b-15, 21a-9, 51b-5, 70b-12, 81b-12
- d.-mege 93a-8
- d.-meye 7a-4
- d.-mişdi 94a-2
- d.-mişlerün 5b-12
- d.-üben (döşege d.) 35a-1
- d.-üben 17a-14, 38b-13, 39b-5, 61b-4, 85a-9, 61b-4
- d.-üp 74b-6, 98b-3
- düşür-:** Düşürmek
- d.-diler 7b-10
- d.-ün 63a-16
- d.-ür 60a-17
- düş :** Düş, rüya krş. bk. **diş**
- 52b-17, 90a-4
- d. (içinde) 16a-17 ,23a-14
- d. (‘ ilminde) 45a-13, 46b-11
- d. gör-
- di 3a-13
- dügün 51b-1
- mişem idim 2a-9
- mişem 46b-8
- mişdim 51b-19
- ür 2a-6, 10a-6, 16a-16
- ür (idim) 51a-8
- ürem 46b-14
- d. ol-
- ur 2b-11
- d.-de 22b-3, 23a-7, 23b-5, 26a-15, 26b-13, 26b-14, 25a-4, 28b-12
- d.-i 2b-2, 3b-3, 22b-15, 52b-2
- d.-in 55a-7
- d.-ini 47a-4, 51a-12, 51a-9, 52b-2
- d. mi 22b-6
- d.-üm 4a-10, 46b-9, 49b-16
- d.-ümde 22b-7, 26b-6, 28b-13, 23b-2
- d.-ümden 4a-14
- d.-ümi 10a-10, 52a-1
- d.-ümün 52a-3, 52a-8
- d.-ümüz 52b-16
- d.-ünde 23a-4
- d.-üni 2a-14, 51a-12
- d.-ün 2a-16, 10b-4, 46b-10, 47a-2, 51b-2, 51b-3, 52a-4
- d.-üñdedür 16b-1

d.-üñi 2a-10, 51a-10, 52a-2
düşmān: (Far.) Düşman
 d. eyle-
 -megil 2b-16
 d.-ıdur 33b-5
düşün-:Düşünmek
 d.-üne 9b-13
 d.-ür 55a-12
düşvār: (Far.) Güç, zor
 d. ol-
 -dı 83a-16
düz: Düz, sade; eşit; düzgün
 44a-4
düz-: Düzeltmek; meydana getirmek;
 hazırlamak; süslemek, donatmak
 d.-di 86a-8, 95a-1
 d.-diler 24b-8,30a-4,32b-10, 86a-13,
 89b-13, 90a-10, 95a-2, 95a-3
 d.-eler (terāzū d.) 30a-2
 d.-eler36a-11
 d.-elüm 69b-16
 d.-en 59b-3, 69a-8,98a-12
 d.-endür 28a-1
 d.-er (işler d.) 13b-8
 d.-er (kuyumcu d.) 17a-12
 d.-er 68b-2
 d.-miş 69a-8, 84a-11
 d.-mişdi 92b-7
düzdür-: Hazırlatmak, yazdırmak
 d.-ür 68b-5
düzül-: Donatılmak, yapılmak
 d.-di 97b-3
düzdi koşdı: Tanzim etti; resmetti
 86a-2 ,86b-5

düzet(d)-: Düzeltmek; yoluna koymak;
 yapmak, inşa etmek
 d.-ür 33b-8,71b-4

E

ebed: (Ar.) Sonsuz, sonu olmayan
 59b-2, 69b-17, 74b-5
ebī : (Ar.) Baba
 71b-7
ebu ʿl-ḥasan: (Ar.) Hz. Yûsufun veziri
 61b-6, 98b-14
ebu ʿl-kāriʿ a: (Ar.) Kişi adı
 21a-1
ecel: (Ar.) Ecel, ölüm vakti
 e. (bād-ı e.) 98b-10
 e. ér-
 -er 44b-5
edā: (Far.) İfade tarzı, anlatım biçimi
 e. kııl-
 -ğıl 1a-2
edeb: (Ar.) Edebiyat
 15a-10, 39b-7, 96b-8, 97b-5
édün-: Edinmek
 è.-ünüben (tañrı è.) 58b-4
efġan: (Far.) Acı ile bağırma; inleme
 e. et-
 -diler 44b-6, 72-5
 e. (zār-ı e.) 97a-1
 e.-ı 84b-6
ef ʿāl: (Ar.) Fiiller, işler, eylemler
 e.-idür 8a-3
 e.-ini 46b-3
efzün: (Far.) Fazla, aşırı, çok
 e. (idi) 1a-13
eg-:Eğmek, meylettirmek, ikna etmek

- e.-e 34b-3
 e.-meyer66b-4
 e.-üp 14a-14
- eger:** (Far.) Eğer; yahut, veya
 11b-6, 17a-2, 18a-5, 22a-13,59a-13,
 73b-11
- egil-:** Eğilmek, bükülmek
 e.-üp 35a-5
- egle-:** Alıkoymak, durdurmak
 e.-megil 64a-15
- eglen-:** Vakit geçirmek, geçimini sağlamak
 e.-üp 90b-17
 e.-ür (idi) 60b-9
 e.-ür10a-14
 e.-ürem 71b-15
- eg(i)n:** Sırt, arka, omuz
 e.-ine 73a-1, 53a-2, 71b-6,
 e.-üğe 47a-3
- egri:** Eğri; yanlış, kötü; aldatıcı
 e. (degil) 29a-16
 e. (gözile) 38b-4
 e. ol-
 -alar 79a-16
 e.-ligün 40b-5
 e.-miz 39a-16
 e.-ysem 40b-7
- ehl:** (Ar.) Kişiler, topluluk; sahip; erbap
 e.-i 63a-7, 64b-9, 76a-4, 76b-14, 77a-
 10, 90a-10
 e.-i (‘ ayāl) 90b-14, 95b-5
 e.-i (evlādıyla) 89b-8
 e.-i (mışrı) 91a-3
 e.-i (ken‘ ān) 86b-8, 97b-15
 e.-i (kārban e.) 14b-3, 15a-5, 17a-17,
 17b-1
- e.-i (kārubān e.) 15b-2, 16b-17
 e.-i (mışr e.) 16a-8, 44b-10, 44b-15,
 44b-8, 51a-18, 91a-2, 94a-11, 95a-
 11, 97a-7
 e.-i (zindān e.) 47a-17, 54a-17
 e.-in 44b-18, 54a-16, 71b-5, 75b-13
 e.-ine 75a-18, 87a-1, 90a-8, 87a-5
 e.-inüj 49a-19
 e.-iyile98b-4
- ehl-i beyt:** (Ar.) Yakın akraba
 e.-iñ 89a-7
 e.-le 85b-16
- ehl-i ‘abā:** (Ar.) Hz. Muhammed ve ailesi
 88a-8
- ejdehā:** (Far.) Büyük yılan; korkunç ve
 hayalî hayvan krş. bk. **ejderhā**
 e.-lar 5a-1
- ejderhā:** (Far.) Büyük yılan; (mec.) öfkeli
 cesur ve merhametsiz kimse krş. bk.
ejdehā
 93a-3
- ek-:** Ekmek, yetiştirmek
 e.-diler 55b-4
 e.-elüm 69b-12
 e.-er 39b-16
 e.-menjiz (ekin e.) 55b-9
 e.-üben 55b-4
- ekber:** (Ar.) Daha büyük ; pek büyük
 e. (‘ arz-ı e.) 43b-7
- ekdür-:** Ekdirmek
 e.-dürür (ekinler) 55b-7
- ekin:** Ekin, buğday
 e. (ekmenjiz) 55b-9
 e.-in 39b-16
 e.-ler (ekdürür) 55b-7

eksik: Eksik, az krş. bk. **eksük**

e. ét-

-meyem 6b-1

eksük: Eksik, az krş. bk. **eksik**

10a-11, 48a-2

ekze-: Elde etmek için çalışmak

53a-9

el: El

5b-5, 16b-17, 31a-11, 39b-12, 40a-4,
44b-5, 54a-9, 60a-2, 96b-1, 98b-5

e. bağ-

-lar 25b-14, 54b-7

-yuban 37a-9

e.-in (alan) 5b-12

e.-iñle (aluban) 11b-8

e.-den (komağıl) 11b-1

e.-den 34b-18, 38a-11, 39a-2

e.-e al-

-dılar 6a-13

-ıñuz 14a-15

-ur 8b-4

e.-e 8b-18, 34b-3, 39b-4, 73b-14,
80b-5

e.-i 17b-3,43b-9

e.-im 31a-4, 35a-11, 54a-13, 58a-5

e.-imdedür 39a-11

e.-ime 20b-1,49a-11

e.-imüzi (aldı) 16a-6

e.-in 15b-15, 19a-18, 25a-7, 58a-2,
60a-18, 65a-15, 75a-5, 95b-8

e.-in (almazdı) 74a-17

e.-in (aluban) 28b-16,30b-4,57b-4

e.-in (alup) 32a-11,34a-15, 85a-13

e.-in (alur) 21a-10, 27b-7, 29b-15,
32a-10, 33a-12, 54a-10

e.-in (ayağın) 47b-4

e.-in (getürür) 45a-6

e.-in (iki e.) 76a-5

e.-in (öper) 16a-1

e.-in (şuna) 39b-5,40a-16

e.-inde (kalur) 40a-10

e.-inde 59a-11

e.-indedür40b-13

e.-inden 13b-1, 24a-15, 36a-10, 40a-
7, 43b-15, 57a-11, 59a-10, 59a-12,
67a-17, 80a-5, 80b-16, 81a-16, 99a-7
e.-ine 24b-17, 42a-16, 42b-1, 44a-3,
53b-16, 54a-12, 67a-16, 79b-12, 93a-
15

e.-ini 14a-17, 15b-9, 34b-4

e.-iñ (alur) 12b-6

e.-iyle 58a-17, 75b-16, 77a-1, 77a-6,
77a-7, 78b-14, 80b-6, 81a-7, 92b-16,
93a-6, 97b-6

e.-lere 54a-6

e.-leri 43a-2

e.-lerin 42b-15, 42b-18, 47b-2, 60b-
12, 42b-15

e.-lerine 42b-9, 80a-3

elbetde: (Ar. elbette) Mutlaka, şüphesiz

1b-10, 83a-14, 88b-11

ëlçi: Elçi, haberci

24b-13, 24b-12, 24b-15, 25a-1, 25a-
12

è. (salasın) 24b-4

è.-ler 24a-8,24a-9

è.-lerini 24b-1

è.-nüñ 25a-7

è.-ye 24b-8,25a-13

è.-yi 24b-11, 25a-9

- è.-yle 24b-11,25a-10
24b-13
- elem:** (Ar.) Elem, keder
7a-4
- elet-:** Atmak, ulaştırmak
36a-4
e.-diler 12b-14
e.-em 46b-18
- el-kışşa:** (Ar.) Hülasa, sözün kırsası
87a-8, 87b-15, 89a-6, 91a-2, 92a-5
- elli:** Elli
91b-15
e. (yıl) 10b-16, 11a-2, 11a-3
- elli biñ:** Elli bin
e. (kızıl) 30a-6
- elli bir:** Elli bir
e. (batman) 30a-5
- elşaf:** (Ar.) Lütuflar, bağışlar
e.-ı 48a-1
- el-vedā^c:** (Ar.) Ayrılış selamı
e. èt(d)-
-üben 95a-16
100a-16
- em-:** Emmek
e.-en (süd e.) 40b-9, 41a-15
e.-er (oğlan) 47b-18
e.-erken (süd e.) 84b-14
e.-meye (süd e.) 55b-10
- emānāt:** (Ar.) Emanetler
e.-ı 52a-5
- emānet:** (Ar.) Emanet
98b-17
e. èt-
-mişidi 51b-7
e.-dür 99a-13
- e.-i (bekler) 29a-17
e.-üñi 52a-14
- emdi:** şimdi; imdi
1b-2, 2a-13, 2a-14, 3b-5, 4b-14, 7b-13, 11b-11, 11b-8, 12a-9, 16a-3, 16a-7, 18b-2, 22a-7, 24b-2, 25b-1, 25b-17, 26a-6, 28a-7, 28a-8, 29a-5, 31b-1, 32a-8, 35b-15, 43a-9, 44a-13, 55a-5, 59b-4, 64b-17, 65a-17, 65a-2, 68b-1, 69b-11, 74b-8, 74b-9, 75b-4, 83b-14, 85a-1, 90b-8
e. (dinle e.) 12b-7, 34b-1, 41a-9, 49a-16, 49b-7, 76b-15, 88a-15
e. (eşit e.) 2b-6,3a-8,4b-16
e. (işid e.) 7b-13, 10b-10, 28b-8, 39b-11, 40a-14, 42b-12, 44a-5, 70a-17, 74b-14, 75b-6, 80b-5, 82b-12, 87a-16, 89b-10, 90b-12, 91a-3, 92b-15, 92b-9, 93b-15, 99a-17
- emek(g):** Emek, şaba, uğraş
e.-gim 26b-10
e.-imiz 65a-8
e.-iñiz 55b-9
e.-ümi (vèrmegil) 39a-6
e.-ümi 38b-1
e. çek-
-di 94a-15
e. èt-
-me 10b-17
e.-lerim26b-9
e.-lerimüz (şamu e.) 8a-10
- emīn:** (Ar.) Emin,güvenli
20a-4, 81b-17
e. kııl-
-ur 47a-16

- em̄ir:** (Ar.) Mir, kumandan
 11a-2, 17b-6, 53b-8, 59a-3, 95a-17,
 99b-4
 e.-i (kām-rān) 51a-10
 e. ol-
 -asın2a-17
 e.-üñ 17b-10
- emr:** (Ar.) Emir, buyruk
 4b-8, 4b-14
 e. et-
 -di 87a-15,95a-9
 -mişdür 98b-17
 e. eyle-
 88a-17
 -di 4b-7, 4b-9, 11a-12, 56b-9,
 93a-5
 -gil 87a-12,88b-1
 e. kıl-
 -dı 85b-8,92b-3
 e. ol-
 -madı 4a-14
 e. 55b-4, 78a-14, 78a-15, 94b-15
 e.-i (durur) 48b-2
 e.-i ét(d)-
 -erdi 74a-2
 e.-i 19b-8, 74a-2
 e.-idür 88b-11,48a-19
 e.-in 4b-7, 46a-8
 e.-inden 50b-18
 e.-ine 22a-16, 45b-17, 87b-11, 51a-7
 e.-ini 4b-10, 46a-7, 48b-1
 e.-iñüzi 70b-11
 e.-iyle 19a-8, 29b-15, 54a-8, 61b-12,
 78a-3
 e.-n 55b-1, 59b-7, 89b-1
- e.-ine 16a-4
 e.-iñde 70b-10
 e.-iñi 65b-8
- emru 'l-lāh:** (Ar.) Allahın emri
 9a-17
- emzür-:** Emzirmek
 e.-ür (idi) 40b-6
 e.-ürdi 83a-10
- enām:** (Ar.) Halk
 66a-6
- enbiyā:** (Ar.) Peygamberler
 e.-nuñ 11b-12
 e.-lar 73b-9, 74b-5, 77b-1
- endām:** (Far.) Beden, vücut
 e.-ına81b-10
- endīşe:** (Far.) Endişe, düşünce
 e.-ler 92a-6
 e.-ñ 39a-10
- endür-:** İndirmek
 e.-ür (dibine e.) 6b-4
- enek:** Çene, boyun
 e.-in 39b-10
- ensi end-:** Aklı başından gitmek,
 sersemlemek, şaşırarak
 e.-ip 41a-2,68b-13
 e.-di 57a-16
- envār:** (Ar.) Nurlar, ışıklar
 e.-ımı56b-1
- er :** Er, erkek
 8a-15, 22a-17, 57a-3, 90a-9,18a-13
 e. (durur) 51b-14
 e. ol-
 -ur 18b-3
 e.-den (yeg ola) 3a-11
 e.-i 1b-9, 27a-12, 54a-18, 85b-13

- e.-idür21b-7
e.-im 26b-6, 26b-7
e.-yle 18a-1, 93b-9
e.-le (on biñ e.) 17b-16
e.-ler 68a-7
e.-li (iken) 58b-5
e.-üñ 60b-5
- êr-:** Ermek, ulaşmak, kavuşmak
ê.-di 9b-6, 16a-15, 16a-8, 16b-1, 16b-2, 18a-2, 33b-3, 54b-11, 64b-5, 83b-12, 83b-17, 83b-18, 97a-8
ê.-diler 65b-10
ê.-dügine 32b-6
ê.-dügüm72b-11
ê.-e 8a-5, 9b-5, 67b-14,79a-1, 86a-2
ê.-em 26b-11,58b-2, 72a-10
ê.-en 5b-13, 31a-4, 46a-15
ê.-enler 9b-6
ê.-er 9a-7, 32a-16, 33a-13, 44b-5, 48b-9, 59b-2,61a-1
ê.-ersen 55a-18
ê.-esen (menzile) 55a-18
ê.-esin 3a-5, 6b-7, 24a-3, 32a-17, 32b-3, 32b-6, 59a-8, 60b-17, 66a-3, 68a-14,
ê.-eydim 7a-14
ê.-iser 64a-13, 72a-14
ê.-medi 7a-1, 30a-14
ê.-medim26b-8
ê.-mediñüz20b-14
ê.-meye46a-17
ê.-mez 19b-13,31a-4,58a-5
ê.-mişdi 95a-9
ê.-se (ölüm ê.) 38b-10
ê.-ü (vère)72a-12
- ê.-ür 50b-15, 50b-15, 50b-16, 50b-17, 50b-18, 99a-2, 51a-1,51a-2
- êrdür-:** Erdirmek, ulaştırmak
ê.- di 70b-4
ê.- en66b-16
ê.- üp 35a-12,
ê.- ür 7a-10, 29a-4, 57b-14
- eren:** Ermiş
e.-ler 91b-15
- eri-:** Erimek, çok zayıflamak
e.-di 22b-12
e.-dim 77b-6
e.-sün 40a-17
- êriş-:** Erişmek, ulaşmak, kavuşmak
ê.-di 7b-17, 16a-17, 18b-2, 56a-14, 60b-17, 85b-4, 87a-9, 97b-15
ê.-diler 25a-11
ê.-dim 72b-11
ê.-esin 56a-13
ê.-ince 99b-2
ê.-meye 7a-4
ê.-sün 97a-4
ê.-ür 24b-12, 99a-2
- êrişdür-:** Ulaştırmak, eriştirmek
ê.- em 85a-5
- erit-:** Eritmek
e.-dün 33b-17
- erkân:** (Ar.) Erkan, ileri gelenler; esaslar
e. ol-
-ur 60b-16
e.-ile37a-16
- êrkek:** Erkek, er
ê. (dişi) 21b-5
- erlik:** Mertlik; yiğitlik
e. 76a-12

erte: Erken, sabah; erken vakit

è. (degin) 8a-16

è. (turur) 24b-12

ervāh: (Ar.) Ruhlar

e.-ı (tuyūr)15a-15

e.-ına (enbiyānuḡ e.) 11b-12

e.-ına 99a-15

erzānī: (Far.) Ucuzluk, bolluk; uygunluk

e. kııl-

-sun 92a-12

es-: Esmek

e.-di 95b-17

e.-e 83b-7

e.-er (yeller e.) 31b-9

e.-üp 84a-7

esbāb: (Ar. eşvāb) Giyimler, giyecek şeyler

89b-13, 93a-13

e. (māl e.) 1b-5

e.-ın 95a-1

esen: Sağ, salim

64a-17, 65b-2

e. kıal-

-ın 14a-9

-ıḡuz 14a-15

e.-ledi 14a-9

eşer: (Ar.) İz, işaret, belirti

83a-13, 83b-8, 85b-11, 90b-2

e. et-

-mişdi 2a-3, 64a-9

e. kııl-

-a 45a-17

e. ol-

-ur 34b-1

esir: (Ar.) Tutsak, esir

34b-15

e. ol-

-dı 14b-6

-dum 53b-8, 59a-3

-mış 50a-7

e.-im 12b-8

e.-leri45a-2

esirge-: Esirgemek, korumak; merhamet etmek

e.-di 24a-6, 39b-4, 49a-4, 71a-9,

e.-gil14b-6, 34a-1,

e.-mez 49a-3

e.-r 18b-7

e.-sün59b-8

e.-ye 15b-10,47b-6, 72a-14, 79a-1

e.-yüp 53a-15

eski: Eski, yıpranmış

6b-17, 7a-6, 57a-8

e.-dür 13a-14

esrār: (Ar.) Sırlar, gizli şeyler

3a-5

e. ét-

91b-1

e.-ımı 4b-16, 56b-1

e.-ıḡuzdan 63a-6

eş: Eş, zevce

è. ol-

-a86a-11

-mışdı 11a-8

è.-i 66b-1

è.-im 58a-8

è.-ḡ 66a-18

è.-iydi 16b-8

e.-erüḡi 2b-3

e.-üḡdür 55b-1

eşik(g): Eşik, giriş; geçit; başlama anı

- è.-inde 92b-6
è.-inden 87b-7
è.-ine 24b-13, 83b-12, 86b-11
è.-de 96a-12
- eşit(d)-:** İştirmek
4b-3
e. (emdi) 2b-6, 3a-8, 4b-16
e.-di 14a-3
e.-diler 2b-10
e.-üp 3b-10
è.-ür 3a-1
- êşlik(g):** Eş olma durumu
è.-e16b-7
- et:** Et
9a-9
e.-den 9a-11
e.-i 40a-17, 59a-13
- êt(d)-:** Etmek, yapmak, kılmak, davranmak
krş. bk. **et(d)-**
43b-6, 53b-9
è. (beyân è.) 91a-14
è. (çäre è.) 68a-14
è. (esrâr è.) 91b-1
è. (hîmāyet è.) 81b-16
è. (istimā' è.) 32a-5, 68b-1
è. (kabz è.) 96b-3
e. (kıyās e.) 91b-14
è. ('ināyet è.) 81b-16
è. (şabr è.) 60b-17
è. (şabr è.) 70b-9
è.-di (hürmet è.) 64b-11
è.-di (ma' lûm è.) 47a-4
è.-di (muhtelik è.) 21b-12
è.-di (müstecâb è.) 19b-3
è.-di (naql è.) 98a-17
- è.-di (rüşen è.) 85a-10
è.-di (rûsvā è.) 42a-8
è.-di (secde è.) 98b-9
è.-di (şefkat è.) 62a-9
è.-diler (cevlân è.) 5a-8
è.-diler (danışık è.) 3b-10
è.-diler (giryân è.) 71a-8
è.-diler (şâzlık è.) 25a-16
è.-diler (lakab è.) 99b-5
è.-dim (mağām è.) 38b-1
è.-dügi (bühtân è.) 57a-16
è.-dügin (şuç è.) 96a-16
e.-dügin 41a-1
è.-dük (kul è.) 56b-6
è.-dükleri (iftirâ è.) 75a-7
è.-dünüz 81a-5
è.-dünüzse 81a-4
è.-e (a' lām è.) 33b-10
è.-e (aşşı è.) 38b-17
è.-e (bed-nām è.) 33b-11
è.-e (cem' è.) 72a-9
è.-e (dermân è.) 36b-17
è.-e (devr è.) 52b-9
è.-e (hāl è.) 40b-9
è.-e (hâşıl è.) 34b-3
è.-e (hizmet è.) 86a-11
è.-e (hürmet è.) 81b-9
è.-e (merhem è.) 72a-13
è.-e (nazar) 91b-17
è.-e (nazm è.) 61a-4
è.-e (neler è.) 33b-11
è.-e (rûsvā è.) 28b-7
è.-e (şabr è.) 88a-13
è.-e (şefā' at è.) 81b-8
è.-e (terk è.) 43a-15

- è.-e (zecr è.) 33b-11
 è.-e (ziyâret è.) 96a-5
 è.-ecek (i' timâd è.) 100a-6
 è.-eler (' afv è.) 82b-15
 è.-eler (ceng è.) 93b-4
 è.-eler (feth è.) 92a-14
 è.-eler (temâşa è.) 91b-3
 è.-elüm (cezâlar è.) 5a-13
 è.-elüm (f' il-i fitne è.) 35b-12
 è.-elüm (ihsân è.) 45b-8
 è.-elüm (iş è.) 75b-7
 è.-elüm (' adem è.) 3a-12
 è.-elüm (pâre pâre è.) 5a-16
 è.-elüm (şabr è.) 9b-1
 è.-elüm (şerh è.) 22a-7
 è.-elüm (ta' bîr è.) 51a-11
 è.-elüm (tedbîr-i rây) 3a-12
 è.-elüm (tarh è.) 50b-10
 è.-elüm (zîkr è.) 100a-14
 è.-em (cefâ) 43b-4
 è.-em (hizmet è.) 94a-7
 è.-em (kara è.) 74b-17
 è.-em (ne è.) 74b-15
 è.-em (şabr è.) 77a-11
 è.-em (terk è.) 38b-2
 è.-em (vaşf è.) 67a-10
 è.-emezler (fehmi è.) 72b-13
 e.-en (harb e.) 88a-2
 è.-en (kulluk è.) 46a-14
 è.-en (mahbûb è.) 97a-16
 è.-en (şabr è.) 61a-1, 90a-3
 è.-en (şuçı è.) 15b-5
 è.-en (vâşıl è.) 66b-16
 è.-enler (şabr è.) 9b-6, 90a-6
 è.-enlerde (tövbe è.) 48a-8
 è.-enlere (şükr è.) 7a-15
 è.-er 32b-8, 55a-19
 è.-er (ad è.) 77b-8
 è.-er (âgâh è.) 16b-11
 è.-er (ağyâr è.) 53b-17
 è.-er (âh è.) 16b-11, 59a-11, 97a-10
 è.-er (al è.) 35b-1
 è.-er (âsân è.) 46a-10
 è.-er (berdâr è.) 54a-1
 è.-er (beyân è.) 56a-11
 è.-er (biryân è.) 48b-15, 53b-14
 è.-er (bühtân è.) 40a-14
 è.-er (bünyâd è.) 77b-8
 è.-er (büryân è.) 77b-10
 è.-er (cem' è.) 17b-16, 56b-12
 è.-er (ceng è.) 93b-9
 è.-er (dal è.) 35b-1
 è.-er (da' vet è.) 68a-17
 è.-er (def' è.) 100a-12
 è.-er (dermân è.) 56a-11
 è.-er (dün gündüz è.) 71b-13
 è.-er (feryâd è.) 71a-17
 è.-er (giryân è.) 48b-15, 53b-14, 55a-10, 77b-10
 è.-er (hayf è.) 57b-11
 è.-er (hem-yâr è.) 53b-18
 è.-er (hizmet è.) 52b-15
 è.-er (hükmi è.) 1a-8
 è.-er (hürmet è.) 64a-5
 è.-er (ikrâm è.) 12b-12, 19a-9, 57a-9, 62a-5
 è.-er (ilhâm è.) 19a-9
 è.-er (inkâr è.) 13b-3, 54a-3
 è.-er (isrâr è.) 54a-4, 55a-19
 è.-er (istiğfâr è.) 57b-4

- è.-er (işler è.) 13b-10
 è.-er (kullik è.) 75a-5
 è.-er (kurbân è.) 16b-13
 è.-er (nazar è.) 81b-14
 è.-er (‘âr è.) 54a-2
 è.-er (‘âşik è.) 25a-5
 è.-er (‘izzet è.) 25a-13, 70a-9
 è.-er (‘ömr è.) 29a-7
 è.-er (perk è.) 33a-6
 è.-er (pinhân è.) 12a-8
 è.-er (taqrîr è.) 29b-1
 è.-er (teng è.) 93b-9
 è.-er (terk è.) 33a-6, 53b-18
 è.-er (tîmâr è.) 44b-5
 è.-er (tâ‘at è.) 22a-5
 è.-er (var è.) 54a-5
 è.-er (vedâ‘) 17b-14
 è.-er (yâd è.) 71a-17
 è.-er (yardım è.) 46a-13
 è.-er (yoğsul è.) 57b-10
 è.-er (zâr è. idi) 1b-4
 è.-er (zâr è.) 53b-17
 è.-er (zîkr è.) 44a-9, 44a-9, 46a-13
 è.-er mi (kabûl è.) 92a-15
 è.-erdi (cem‘ è.) 62b-8
 è.-erdi (emri è.) 74a-2
 è.-erem (ahd-ı peymân) 30b-9
 è.-erem (‘azm è.) 94b-11
 è.-erem (ta‘bîr è.) 46b-11
 è.-erem (vaşiyet è.) 2b-1
 è.-erem (ziyâret è.) 94b-15
 è.-erim 84b-15
 è.-erlerdi (âzâd è.) 74a-1
 è.-erlerdi (taleb è.) 1b-12
 è.-ersen (ne è.) 43b-6
 è.-ersen (şabr è.) 32a-17, 32b-6, 56a-13
 è.-ersen 65a-8
 è.-ersiz (neçün è.) 5b-4
 è.-erüz (teferrüc è.) 4a-1
 è.-esin (âzâd è.) 50b-14, 90b-17
 è.-esin (bir è.) 35b-10
 è.-esin (bühtân è.) 79a-12
 è.-esin (cevr è.) 37b-13
 è.-esin (fehm è.) 41b-12
 è.-esin (hazîn) 2b-3
 è.-esin (hizmet è.) 83a-15
 è.-esin (ihşân è.) 75b-3
 è.-esin (selâmlar è.) 6a-14
 è.-esin (seyr è.) 36b-1
 è.-esin (şâd è.) 2b-3, 50b-14
 è.-esin (ta‘bîr è.) 45a-14, 52a-9
 è.-esin (tedbîr è.) 35b-10
 è.-esin (terbiyyet è.) 94a-4
 è.-esin (tövbe è.) 41a-6
 è.-esin (zindân è.) 79a-12
 è.-esiz (dertlü è.) 65a-6
 è.-esiz (fağr è.) 68a-11
 è.-esiz (keşf è.) 63a-6, 63a-6, 63a-9
 è.-esiz (temâşâ è.) 5a-7
 è.-eydim (terk è.) 21a-16
 è.-eyüm (hizmet è.) 73a-10
 è.-eyüm (eyülikler è.) 38a-3
 è.-eyüm (kaşd è.) 45b-16
 è.-eyüm (şabr è.) 77b-1
 è.-eyüm (temennî è.) 59b-12
 è.-eyüm 80a-10, 45b-16
 è.-gîl (du‘â è.) 49b-4
 è.-gîl (taleb) 23a-1
 è.-gil 51a-4

- è.-icek (vaşfın è.) 47b-7
 è.-ine (ḥabib è.) 56b-11
 è.-inmişdi (cübbe è.) 57b-18
 è.-inseñ (vaṭan è.) 54b-15
 è.-iñ (āzād è.) 44b-18
 è.-iñ (fıkr è.) 43a-6
 è.-iser (şāh è.) 20a-4
 è.-iserem (dıñlık è.) 31a-5
 è.-ivère (ta' bîrini è.) 10b-4
 è.-me (emek è.) 10b-17
 è.-medi (meyl è.) 98a-6
 è.-meyem (eksik) 6b-1
 è.-meyüp (şefā' at è.) 5b-1
 è.-mezem (terk è.) 39a-1
 è.-miş (taḳdîr d.) 99a-3
 è.-mişdi (baḥş è.) 1b-8
 è.-mişidi (emānet è.) 51b-7
 è.-se (günāh è.) 41a-5
 è.-se (tövbesin è.) 41a-5
 è.-seler (vîrān è.) 78b-10
 è.-seler 78b-10
 e.-üben (ḥoş è.) 61a-14
 è.-üben (āh è.) 14b-4, 16a-9, 22b-4, 25b-15, 28b-5, 30b-17, 37b-6, 44b-8, 61b-3, 62a-12, 63b-4, 64b-2, 70b-5, 71a-4
 è.-üben (bühtān è.) 72-4
 è.-üben (defn è.) 5a-16
 è.-üben (el-vedā' è.) 95a-16
 è.-üben (faẓl è.) 51a-2
 è.-üben (feryād è.) 8a-8
 è.-üben (fıkr è.) 64a-7, 87b-8
 è.-üben (ḥışm è.) 41a-10
 è.-üben (ḥoş è.) 39b-3
 è.-üben (ḥürmet è.) 32a-13
 è.-üben (ikrām è.) 63b-14
 è.-üben (luṭf è.) 92a-16
 è.-üben (luṭf-ı in' ām è.) 32a-13
 è.-üben (nevḥā è.) 44b-6
 è.-üben (' azm è.) 17a-6, 76b-6
 è.-üben (şabr è.) 45a-11
 è.-üben (şart è.) 74a-4
 è.-üben (taḥıyyāt è.) 79b-11
 è.-üben (ṭā' at è.) 44a-9
 è.-üben (uğruluk è.) 77a-2
 è.-üben (şükr è.) 59b-1
 è.-ülüm (fıkr è.) 100a-14
 è.-üñ (iş è.) 4b-8
 è.-üñ (kaṭl è.) 40b-15
 è.-üñ (' afv è.) 6b-13
 è.-üñ (toğruluk è.) 12b-16
 è.-üp (āgāh è.) 24b-14
 è.-üp (āh è.) 21b-17, 49a-18 ,
 è.-üp (alkış è.) 52b-15,
 è.-üp (gāfil è.) 67a-1,
 è.-üp (gavğa è.) 29a-2
 è.-üp (gāzab è.) 44a-11
 è.-üp (giryān è.) 77b-9
 è.-üp (ḥizmet è.) 73a-4
 è.-üp (ḥoş è.) 73a-9
 è.-üp (ḥürmet è.) 79b-5
 è.-üp (ikrām è.) 37a-14
 è.-üp (iltifāt è.) 68b-16
 è.-üp (istimā' è.) 44b-17
 è.-üp (ittifāk è.) 42a-5, 76a-1
 è.-üp (luṭf è.) 30b-17
 è.-üp (mevc è.) 99a-1
 è.-üp (muraşşa' è.) 32b-10
 è.-üp (naḳş è.) 68b-5
 è.-üp (nevḥa è.) 88b-16

è.-üp (nevḥalar è.) 89a-1
 è.-üp (‘azm è.) 79b-8
 è.-üp (şabr è.) 39b-8, 39b-11
 è.-üp (sücūd è.) 89b-17
 è.-üp (şefkat è.) 6a-10
 è.-üp (şīven è.) 40a-13
 è.-üp (şükr è.) 12a-3, 91a-11
 è.-üp (tövbe è.) 41a-16, 44a-14
 è.-üp (var è.) 16a-13
 è.-üp (yarağ è.) 25a-11
 è.-er (iḳrār è.) 12b-12, 13b-3, 13b-4
 è.-er (secde è.) 41b-2
 è.-er (vaşf è.) 25a-5
 è.-erdi (ḥizmet è.) 73b-17
 è.-erem (tedbīr è.) 72b-2
 è.-eridim (azād è.) 31a-2
 è.-erse (tan è.) 43a-18
 è.-eyüm (pinhān è.) 38a-6
 è.-iser (ḥīle è.) 74b-8
 è.-üben (fehm è.) 24a-7, 41b-10, 52b-14
 è.-üben (şükr è.) 90a-2, 90a-5
 è.-üp (āh è.) 8a-15, 57a-9, 60a-10, 69a-15

et-: Etmek, kılmak, yapmak; davranmak

krş. bk. **ét(d)-**

e.-di (cem^c e.) 87a-16
 e.-di (da^c vet e.) 87a-3
 e.-di (emr e.) 87a-15
 e.-di (emr e.) 95a-9
 e.-di (feryād e.) 96b-9
 e.-di (ğalṭān e.) 88b-12
 e.-di (iḥsān e.) 82a-9
 e.-di (ḳul e.) 91a-3
 e.-di (münācāt e.) 96a-18

e.-di (naḳl e.) 94a-8
 e.-di (‘azm e.) 98a-5
 e.-di (pāre pāre e.) 98b-2
 e.-di (sehv e.) 88b-10
 e.-di (selām e.) 54b-5
 e.-di (şuç e.) 53a-18, 53a-6, 53b-2
 e.-di (şuçı) 15b-3, 40b-15
 e.-di (şuğl e.) 90b-11
 e.-di (şükr e.) 94b-3
 e.-di (tamām e.) 98b-9
 e.-di (ṭavāf è.) 97b-8
 e.-di (yarağ e.) 87a-14
 e.-di (yarağ e.) 98a-6
 e.-diler (anı e.) 54a-7
 e.-diler (bir e.) 44b-12
 e.-diler (efğan e.) 44b-6, 72-5
 e.-diler (giryān e.) 72-5
 e.-diler (ḥayrān e.) 93a-18
 e.-diler (ḥāzır e.) 99a-14
 e.-diler (cevelān e.) 93a-18
 e.-diler (ḳan e.) 7b-12
 e.-diler (ḳul e.) 74b-2
 e.-diler (‘uryān) 44b-6
 e.-diler (rāy e.) 44b-12
 e.-diler (telsīm e.) 99a-11, 99a-14
 e.-diler (yegrek e.) 37a-4
 e.-diler 98b-12
 e.-dim (bühtān e.) 53b-7
 e.-dim (iḥtiyār e.) 94a-5
 e.-dim (ḳabūl e.) 94a-6
 e.-dim (zāyi^c e.) 52a-16
 e.-diñüz 5b-7
 e.-dünj (neler e.) 60b-1
 e.-dügün (iş) 28b-10
 e.-dük (ḳurbān e.) 84a-2

- e.-dük mi 48a-1
e.-dün (tamām) 6a-4
e.-dünüz 75a-15
e.-me (bī-naşīb) 92a-4
e.-meden (şabr e.) 9b-1
e.-medi (ğammāzlık e.) 31a-17
e.-medi (hıyānet e.) 38a-9
e.-medi (hoş e.) 48a-4
e.-medi (i' tibār e.) 57a-10
e.-medün (farq e.) 48a-4
e.-mediñüz (yardım e.) 78b-11
e.-mege (beşāret e.) 22b-18
e.-mege (tam^c e.) 73b-12
e.-megil (maḥrūm e.) 48a-10
e.-megil (maḫāl) 48a-7
e.-megil (meyl e.) 23a-3
e.-megil (muḫālif e.) 27a-15
e.-mek (inkār e.) 91b-16
e.-meye (yardım e.) 18a-5
e.-meyem (terk e.) 38a-12
e.-meyen (günāh e.) 41a-4
e.-meyesin (minnet e.) 32a-2
e.-mez (raḫmet e.) 72a-15
e.-mezem (ğammāzlık e.) 31a-16
e.-mezidi (naẓar e.) 34b-4
e.-miş (güç e.) 53a-4
e.-mişdi (eşer e.) 2a-3, 64a-9
e.-mişdür (emr e.) 98b-17
e.-mişem (zāyi^c e.) 52a-14
e.-señ (perr-i bāl e.) 55a-17
- et-:** Söylemek, konuşmak krş. bk. **eyt-**
2a-10, 2a-11, 2a-9, 2a-15, 59a-16
e.-di 6b-6
e.-diler 14a-11, 28b-10, 2b-11
- etbā^c:** (Ar.) Hizmetçiler, uşaklar
- e.-ımı87a-5
etek(g): Etek
e.-i 40a-10
e.-ime 10b-2
e.-in 40a-9
e.-ini (elini e.) 34b-4
e.-üze 13a-11
- etmek(g):** Ekmek
57b-14, 61b-14, 57b-17, 75a-8
e. (bişürürem) 46b-15
e.-i 46b-16, 62b-10, 81a-5
e.-leri 46b-17, 5a-10
- etmekci:** Ekmekçi
45b-1, 46b-14
- ev:** Ev
56a-2, 56a-3, 58a-4, 55a-11, 77b-8
e.-e (geldiler) 8a-9
e.-e (gelür) 8a-6
e.-iñe (dön) 10b-17
e.-de 49b-17, 61a-11, 63a-12, 63b-3,
77b-11, 78a-4, 85a-14
e.-de 49b-12
e.-den 56b-14, 58b-14
e.-e 9b-9, 20a-15, 42a-5, 44a-2, 58a-
17, 58b-12, 69b-3, 71a-3, 85a-13,
85a-15
e.-i 1b-17, 10a-5, 39a-17, 57b-13
e.-in 10b-6, 49b-8
e.-inde 25a-16, 49b-9, 73b-17, 84b-
15
e.-inden 58a-13, 76b-16, 92b-10
e.-ine 11a-1, 20a-14, 33a-13, 44a-1,
44b-1, 49b-8, 49b-9, 59b-1, 73b-16,
60a-1
e.-lere 62b-9

- e.-lerinde 2a-5, 75a-8
e.-lerine 56a-2, 64a-17, 76b-15
e.-lerüñ 10b-8
e.-iñe 59a-17
- êv-:** Evmek, acele etmek
ê.-er75b-2
ê.-erim 27a-1
ê.-megil 33b-1
- êvdür- :** Acele ettirmek
ê.-ür 54b-16
- evlād:** (Ar.) Evlat
e.-ı 89a-9
e.-ına 1b-8, 87a-1
e.-ından 1b-3
e.-ını 87a-5
e.-ıyla89b-8
e.-ların 94b-2
e.-uña92a-11
- evliyā:** (Ar.) Evliya, erenler
3a-5, 55a-19
e. ol-
-sa 46a-7
e.-dan 3a-4
e.-lar 32b-6
- evvel:** (Ar.) Evvel, önce; ilk, başlangıç
1a-1, 32a-6, 46a-16, 85b-11, 85b-15,
98a-10, 99b-8
e. (āḥir)1a-1, 87a-2
e. (bunda e.) 35b-5
e. (‘aybı) 13a-6
e. (oğlunun adı) 1a-11
e.-den 31a-1
e.-kine 99b-9
- evvelā:** (Ar.) Her şeyden önce, ilk önce
99b-4
- ey:** Ey
4a-8, 5b-12, 5b-13, 5b-14, 5b-15,
10a-9, 12a-4, 19a-11, 21b-16, 22a-
14, 22b-6, 23a-7, 23a-8, 23b-1, 26a-
2, 26b-12, 26b-12, 26b-14, 26b-15,
26b-16, 27a-1, 27a-3, 27a-4, 28a-1,
28b-10, 28b-11, 31a-4, 31b-1, 32b-6,
34a-1, 35a-10, 35a-2, 35a-6, 35a-8,
35b-7, 35b-8, 36a-15, 36b-10, 37a-
15, 37b-1, 37b-10, 37b-16, 37b-17,
38a-1, 38a-11, 38a-14, 38a-15, 38b-
5, 40b-2, 41b-11, 41b-4, 42a-2, 43a-
8, 43b-15, 43b-6, 44a-12, 44a-5, 45a-
10, 45a-7 46b-14, 46b-8, 47a-15,
47b-5, 48a-1, 48a-12, 48a-7, 48a-9,
48b-5, 49a-4, 49b-18, 50b-12, 50b-
15, 50b-16, 50b-17, 50b-3, 51a-19,
51b-18, 52a-14, 56a-13, 56b-9, 58a-
8, 58b-4, 59a-2, 59a-3, 59a-4, 59b-
10, 59b-14, 59b-2, 59b-5, 59b-8,
60b-10, 60b-6, 62b-1, 63a-4, 63b-5,
64b-11, 64b-12, 65a-7, 66a-6, 66a-7,
66b-10, 66b-15, 66b-16, 66b-17,
66b-18, 67a-1, 67a-3, 67a-8, 68a-16,
69a-4, 69a-9, 69b-2, 69b-6, 70a-12,
70a-5,7 0b-10, 72a-16, 72a-2, 72b-9,
74a-13, 74b-17, 75b-12, 76a-3, 77b-
13, 77b-3, 77b-4, 77b-7, 78a-12, 78a-
14, 78a-18, 78a-2, 78a-9, 79b-14,
80b-8, 81a-15, 81b-3, 81b-8, 82a-13,
82a-2, 82a-6, 82a-12, 82b-12, 83a-
11, 83a-2, 83a-8, 83b-1, 83b-10, 83b-
5, 83b-6, 84a-3, 84b-10, 84b-13,
84b-17, 85a-16, 86a-14, 87a-10, 87a-
16, 87a-7, 87a-9, 88a-14, 88b-9, 89a-

- 9, 89b-10, 89b-15, 89b-5, 90a-1, 90a-3, 90a-6, 90a-9, 90b-12, 90b-5, 91a-12, 91a-14, 91a-2, 91a-3, 91a-6, 91a-7, 91a-9, 91b-13, 91b-15, 91b-2, 92a-10, 92a-7, 92b-4, 92b-9, 93b-1, 93b-3, 93b-10, 93b-12, 93b-15, 93b-7, 94a-1, 94b-13, 94b-16, 94b-2, 94b-6, 94b-9, 95a-7, 96a-13, 96b-1, 96b-10, 96b-11, 96b-2, 97a-14, 97a-15, 97a-16, 97a-3, 97a-12, 97b-7, 98a-10, 98b-14, 98b-15, 98b-5, 98b-9, 99a-16, 99a-17, 99a-3, 99b-11, 99b-13, 99b-14, 99b-3, 99b-4, 100a-5, 100a-7
- e. (ana) 14b-10, 14b-11
- e. (ata) 23a-13, 24a-5, 24b-3, 23b-14
- e. (atam) 22b-8
- e. (baba) 4b-17, 8a-10
- e. (benüm arslanlarım) 4a-8
- e. (benüm oğlanlarım) 4a-7
- e. (benüm yigitlerim) 4a-8
- e. (bizim arkadaşımız) 3a-16
- e. (cān-ı cihān) 5a-6
- e. (cānım cānı) 8b-15
- e. (cānım) 23a-11, 25b-16
- e. (celīl) 5b-17
- e. (çalabım) 19a-6, 19b-1, 7b-16
- e. (faḳī) 18b-17
- e. (ḡanī) 6a-7
- e. (görklü yüzlüm) 23b-6
- e. (gözüm nūrı) 2a-18
- e. (gülüm) 26a-2
- e. (güzīn) 23a-2
- e. (ḥātūn) 23a-2, 23b-8, 27b-4, 27b-8
- e. (ḥayf) 26b-7, 26b-9
- e. (kardaşlarım) 5b-4
- e. (ḳāri‘ a) 21b-2
- e. (kerem) 13b-5
- e. (kerīm) 15a-8
- e. (ḳız) 24a-10
- e. (ḳızım) 22b-10, 23a-14, 24a-2, 24b-7, 24a-12
- e. (kişi) 10b-14, 21b-5
- e. (ḳul) 15b-11
- e. (merdümān) 4b-6
- e. (mu‘teber) 13b-2
- e. (oğlan) 21a-11
- e. (pādişāh) 15a-12
- e. (raḥīm) 15a-8
- e. (ümmü ‘r-raḥīl) 14b-6
- e. (yār) 26b-13, 2b-13
- e. (yigit) 14a-4
- e. (yūsuf) 11a-13
- e. (zālimān) 8b-11
- eyā:** (Far.) Ey, hey!
- e. (cānım) 23b-16
- éyt(d)-:** Söylemek, konuşmak, demek krş.
- bk. **et-**
- 9b-7, 25b-16, 69a-16
- è.-di 7a-4, 7a-15, 7a-17, 11b-17, 27a-8, 27a-9, 27b-4, 30b-7, 33a-13, 36b-8, 45a-10, 50b-1, 56b-9, 67a-4
- è.-diler 12a-14, 26b-5, 28b-17
- è.-dim 15b-7
- è.-em 1b-2, 10b-6, 31b-6
- è.-erdi 1b-14
- è.-esin 24a-14
- è.-evüz 11b-13
- è.-eyüm 12a-9, 22a-3, 23b-8, 39b-14, 56b-1, 71a-13, 80a-10, 99b-5

è.-iserem 41b-11

è.-ivèr 13b-17

è.-ivère 46b-9

è.-ivèresin 60b-6

è.-ivèreyüm 49a-17

è.-üben 48a-6

è.-ür 2a-18, 2b-8, 3a-13, 4b-17, 5a-13, 5b-4, 5b-11, 6a-16, 6b-13, 6b-18, 7a-13, 7a-19, 7b-1, 7b-16, 9a-18, 9b-1, 9b-10, 10a-12, 10a-11, 10b-3, 11a-9, 11a-13, 11b-14, 12a-4, 12b-16, 13a-1, 13a-4, 13a-8, 13a-13, 13b-5, 13b-11, 13b-16, 13b-17, 13b-18, 14a-15, 14a-7, 15a-8, 15b-3, 15b-8, 15b-16, 16a-11, 16a-17, 16b-6, 16b-18, 17a-1, 17a-4, 17a-17, 17a-8, 17b-1, 17b-6, 17b-11, 17b-13, 18a-2, 18a-3, 18a-10, 19a-1, 19a-6, 19a-11, 20a-9, 20a-10, 20b-1, 20b-14, 21a-7, 21a-11, 21b-2, 21b-4, 22b-5, 22b-6, 22b-7, 22b-9, 23a-12, 23a-13, 23a-14, 23a-7, 23b-1, 23b-8, 23b-16, 24a-4, 24a-7, 24a-13, 24b-17, 24b-3, 24b-7, 25b-11, 25b-16, 25b-17, 26a-2, 26a-15, 26b-6, 28b-11, 29a-1, 29b-6, 29b-12, 29b-17, 30b-2, 30b-8, 30b-12, 30b-14, 31a-14, 31a-16, 31b-1, 31b-9, 31b-12, 31b-13, 32b-7, 32b-14, 33b-4, 33b-6, 33b-9, 33b-15, 34a-2, 34b-7, 34b-10, 34b-17, 34b-13, 36b-13, 35a-2, 35a-10, 35b-6, 35b-9, 35b-11, 35b-8, 35b-13, 36b-14, 37b-7, 37b-10, 38a-7, 38a-3, 38a-11, 38b-2, 38b-3, 38b-5, 38b-10, 39a-1, 39a-7, 39a-10, 39a-14, 39b-1,

40a-15, 40a-17, 40b-4, 40b-9, 40b-2, 40b-7, 40b-10, 40b-11, 40b-13, 41a-4, 41a-7, 41a-8, 41a-13, 42a-14, 42b-10, 43a-11, 43a-3, 43b-6, 43b-10, 43b-11, 44a-4, 44b-2, 45a-7, 45b-7, 45b-11, 45b-13, 46b-8, 46b-12, 46b-14, 47a-2, 47a-6, 47a-7, 47a-8, 47a-10, 47a-11, 47a-12, 47a-15, 47b-5, 47b-11, 47b-12, 47b-13, 47b-14, 48a-15, 48b-1, 49a-7, 49a-6, 49a-10, 49a-12, 49b-4, 49b-12, 49b-13, 49b-16, 50a-2, 50a-3, 50a-6, 50a-5, 50a-11, 50a-13, 50a-15, 50a-16, 51a-7, 51a-10, 51a-13, 51b-8, 51b-11, 51b-17, 51b-18, 52a-3, 52a-4, 52a-8, 52a-13, 52a-14, 52a-17, 52b-4, 52b-16, 52b-18, 53a-8, 53a-16, 53b-2, 53b-4, 54a-13, 54a-15, 54b-8, 54b-12, 55b-9, 55b-16, 56b-5, 58a-5, 58a-8, 58a-15, 58b-16, 59a-1, 59a-7, 59a-9, 59a-17, 59b-8, 59b-10, 59b-16, 59b-17, 60a-11, 60a-12, 60a-13, 60b-4, 60b-5, 60b-7, 60b-10, 60b-14, 61b-8, 63a-4, 63a-10, 63a-16, 63b-1, 63b-5, 63b-7, 63b-15, 63b-7, 64a-15, 64b-1, 64b-4, 64b-11, 65a-8, 65a-3, 65a-12, 65b-1, 65b-18, 66a-12, 66a-13, 66a-18, 66b-1, 66b-6, 66b-8, 66b-9, 66b-10, 67a-8, 67a-15, 67b-3, 67b-6, 68b-8, 69a-4, 69a-16, 69b-2, 69b-5, 69b-6, 70a-5, 70b-9, 70b-10, 70b-13, 71a-13, 71b-7, 71b-8, 71b-10, 71b-11, 71b-13, 72a-2, 72a-10, 72a-8, 72b-1, 73a-6, 73a-7, 73a-10, 73a-11, 73a-16, 73b-13, 73b-7, 74a-7, 74b-17,

75a-1, 75b-4, 75b-12, 75b-1, 75b-7,
76a-3, 76a-5, 76b-1, 76b-4, 76b-7,
77a-2, 77a-9, 77a-11, 77b-2, 77b-15,
78a-14, 78b-4, 78b-6, 78b-12, 79a-2,
79a-4, 79b-14, 80a-4, 80a-8, 80b-8,
80b-9, 80b-14, 81a-3, 81a-4, 81a-6,
81a-8, 81a-11, 81b-17, 82a-5, 82b-4,
83a-3, 83b-5, 84a-13, 84b-5, 84b-7,
84b-10, 85a-4, 85a-6, 85a-7, 85a-8,
87a-10, 87b-10, 90a-6, 90b-5, 90b-8,
91a-8, 92a-16, 92b-1, 94a-6, 97a-14,
98b-5, 98b-9

è.-idi 49b-18

eyer : Binek hayvanların sırtına vurulan
nesne, eyer

e. ur-

-uñ 56b-18

e.-i 25b-6

e.-ledim 48a-15

eyerlü: Eyerli

86a-13

eyle: Öyle, o şekilde krş. bk. **öyle**

52b-3, 54b-17, 58a-7, 81b-14, 93b-1,
96a-9, 99a-6, 99a-8, 99a-9

eyle-: Etmek, yapmak, inşa etmek;
buyurmak

19a-16, 52b-3, 54b-17, 58a-7, 81b-
14, 82a-13, 86b-6, 93b-1, 93b-4, 96a-
9, 99a-8, 99a-9

e. (bağş e.) 30b-17

e. (cehd e.) 28a-4

e. (emr e.) 88a-17

e. (h̄alas e.) 6a-7

e. (h̄aşıl e.) 98a-14

e. (h̄ükm e.) 45b-9

e. (ihs̄an e.) 79b-4

e. (k̄abül e.) 54b-8,100a-9

e. (k̄abz̄ e.) 98b-8

e. (kerem e.) 66a-11

e. (meded e.) 72a-16

e. (meded) 18a-2, 45a-7

e. (mürüvvet e.) 30a-16

e. (müsellem e.) 6a-7

e. (pāk e.) 19a-3

e. (şabr e.) 56a-17

e. (selām e.) 49b-1,49b-1,450a-8

e. (şād e.) 79a-17

e.-di 10b-11, 24b-16, 34a-11, 70a-11,
75b-4, 82b-18, 84a-4, 86b-17, 90a-5,
97b-17

e.-di (‘ adālet e.) 55b-6

e.-di (‘ afv e.) 15b-13

e.-di (ağū e.) 75b-5

e.-di (āh e.) 14b-15

e.-di (al e.) 79a-10

e.-di (alkıış e.) 50a-18

e.-di (aşa e.) 74a-11

e.-di (‘ āşıq e.) 35a-13, 53b-5, 66b-12

e.-di (āvāz e.) 88b-9

e.-di (āzād e.) 32a-1,54a-16,57b-1

e.-di (beşāret e.) 12a-2, 86a-7

e.-di (bol e.) 32a-4

e.-di (bühtān e.) 53a-8

e.-di (bünyād e.) 88a-14

e.-di (cem^c e.) 61a-7

e.-di (cüş e.) 44a-10,82a-17

e.-di (çāk) 77a-7

e.-di (dāl e.) 79a-10

e.-di (delü e.) 35a-15

e.-di (dermān e.) 56a-10

- e.-di (dil-şād e.) 72b-10
e.-di (dügün e.) 60a-15
e.-di (emr e.) 4b-7, 11a-12, 55b-4, 56b-9, 93a-5
e.-di (fermān e.) 92a-16,94b-9, 99a-8
e.-di (fıkr e.) 89b-17
e.-di (fitne e.) 74b-14
e.-di (ğarķ e.) 48a-6,88b-15
e.-di (ğāyet e.) 9b-14
e.-di (giryān e.) 48a-6
e.-di (ğusl e.) 19b-16
e.-di (gūş e.) 44a-10,94b-17
e.-di (güç e.) 53a-18,53a-3
e.-di (güm-rāh e.) 74a-14
e.-di (günāh e.) 74a-14
e.-di (hān-ı ni' met) 42b-5
e.-di (helāk e.) 68a-1
e.-di (helāl e.) 23a-1
e.-di (hışm e.) 33b-4,74a-8
e.-di (hikāyet e.) 11b-3, 21b-1, 27b-6, 36b-11, 40b-12, 52b-2, 81a-6
e.-di (hīle e.) 64a-10
e.-di (ikrām e.) 62b-6, 97b-16
e.-di (ilhām e.) 27a-10, 27b-4, 32a-5
e.-di (imāret e.) 55b-6
e.-di (in'ām e.) 97b-16
e.-di (ināyet e.) 9b-14
e.-di (işāret e.) 12a-2, 42b-13, 89a-11
e.-di (izzet e.) 52a-12
e.-di (ķabūl e.) 89b-1
e.-di (kār e.) 22b-14
e.-di (ķaşd e.) 40a-16
e.-di (ķasım bād e.) 83a-14
e.-di (keleci e.) 62a-3
e.-di (kerāmet e.) 45a-13
e.-di (keremler e.) 64b-13
e.-di (ķošķ e.) 28a-13
e.-di (ķuçmaķ e.) 28b-6
e.-di (ķul e.) 32a-4, 55a-7, 56a-9
e.-di (ķuşaķ e.) 58a-3
e.-di (luţf e.) 60a-12
e.-di (maĥv e.) 46a-4
e.-di (mecnūn e.) 38b-6, 54a-1
e.-di (medĥ e.) 63a-1
e.-di (men' e.) 6a-10,72b-10
e.-di (mūnācāt e.) 6a-8, 27a-7, 94b-7, 98a-9
e.-di (mūnādī e.) 91a-4
e.-di (naşīĥat e.) 61a-12
e.-di (nece e.) 85a-4
e.-di (nūş e.) 82a-17,94b-17
e.-di (oĥrılıķ e.) 76b-11
e.-di (pāre e.) 33b-4
e.-di (perīşān e.) 53a-8
e.-di (pervāz e.) 88b-9
e.-di (rāh e.) 14b-15
e.-di (rām e.) 42a-9
e.-di (salţanat e.) 95b-3
e.-di (sebeeb e.) 55a-7,55a-6
e.-di (secde e.) 78a-17
e.-di (selām e.) 27b-3, 50a-14, 50a-6
e.-di (soĥbet e.) 42b-5
e.-di (söz e.) 63a-2
e.-di (şuç e.) 53a-3
e.-di (şuçlı e.) 47b-18
e.-di (sultān e.) 56a-10, 56a-12
e.-di (şāh e.) 56b-7
e.-di (şerĥ e.) 3b-9, 25a-2, 63a-1, 66a-10, 90b-4
e.-di (şeytān e.) 41b-1

- e.-di (şî' r e.) 23a-6
e.-di (şükr e.) 31b-5, 82b-12, 86a-1, 89b-14, 89b-17
e.-di (tāc-ı sa' ādet e.) 45a-13
e.-di (taḥammül e.) 87b-8
e.-di (taḥiyyat e.) 53a-6
e.-di (taḫrîr e.) 81a-1
e.-di (ṭaleb e.) 96b-7
e.-di (ta' accüb e.) 64a-7, 89a-4
e.-di (ta' bîr e.) 52a-1
e.-di (taşadduḫ e.) 31b-5
e.-di (tefaşşuḫ e.) 34b-11
e.-di (tefekür e.) 34b-11
e.-di (teklîf e.) 81a-16
e.-di (temekkün) 88b-6
e.-di (teskîn e.) 88b-6
e.-di (ṭonlar e.) 57b-5
e.-di (uçmaḫ e.) 28b-6
e.-di (va' z-ı naşîḫat e.) 90b-4
e.-di (vaşf e.) 23b-7, 41b-17, 51a-12
e.-di (vaşiiyyet e.) 66b-2, 93b-17
e.-di (yoldaş e.) 56b-7
e.-di (zār e.) 22b-14
e.-di (zār u giryān) 14b-5
e.-di (ziyāfet e.) 82b-16, 98a-3
e.-di(rüsvā e.) 42a-9
e.-dük37a-17
e.-dük (şuḫ e.) 43a-8
e.-diler 82b-8, 62a-11
e.-diler (alkış du' ā e.) 73a-5
e.-diler (āzād e.) 45a-2
e.-diler (' azm e.) 65b-9
e.-diler (danışık e.) 75b-8
e.-diler (dest-püş e.) 64a-18
e.-diler (ḫaber e.) 29b-3, 80b-1
e.-diler (ḫikāyet e.) 74a-12
e.-diler (ittifāḫ e.) 37a-3
e.-diler (ḫul e.) 76b-12
e.-diler (selām e.) 3b-16
e.-diler (şükr e.) 82b-8
e.-dim (' afv e.) 82b-7
e.-dim (a' lām e.) 70b-11
e.-dim (āzād e.) 91a-10
e.-dim (devā e.) 35a-7
e.-dim (ḫarc e.) 39a-5
e.-dim (şād e.) 91a-10
e.-dim 39a-5,76a-10
e.-dün (dul e.) 58b-5
e.-dün (keremler e.) 79b-4
e.-dün (' azm-i sefer e.) 94b-14
e.-dün (şuḫı e.) 44a-12, 44a-13
e.-dün (te'vîl e.) 90a-4
e.-dügi 68b-9
e.-dük (ḫikāyet e.) 54b-1
e.-dük (işāret e.) 54b-1
e.-dük (tedbîr e.) 24a-17
e.-dük (tesḫîr e.) 24a-17
e.-düm37b-15
e.-dün (dār e.) 6a-5
e.-dün (delü e.) 38b-2
e.-dün (gül-zār e.) 6a-5
e.-dün (kîn e.) 39b-1
e.-dün (mi' rāc e.) 6a-6
e.-dün (miskîn e.) 39b-1
e.-dün (muḫtāc e.) 6a-6
e.-dün (şor e.) 40b-4
e.-dün (tedbîr e.) 36b-8
e.-dünüz (mecrūḫ e.) 77a-8
e.-gil 72b-9, 98b-16
e.-gil (' afv e.) 15a-9, 48a-8, 100a-10

- e.-gil (‘ arz e.) 35a-6
e.-gil (‘ arz-ı imān e.) 90b-8
e.-gil (āsān e.) 77b-4
e.-gil (beyān e.) 77b-7
e.-gil (dermān e.) 59b-6, 77b-2
e.-gil (du‘ ā e.) 16b-18
e.-gil (emr e.) 87a-12,88b-1
e.-gil (fermān e.) 91a-7
e.-gil (ḥall e.) 27a-5
e.-gil (ḥikāyet e.) 40b-11, 51b-9
e.-gil (ḥoş e.) 30a-16
e.-gil (ḥükm e.) 27a-5
e.-gil (iḥsān e.) 59b-6,77b-2
e.-gil (iḥtirāz e.) 1b-14
e.-gil (iḳrār e.) 12b-11
e.-gil (ḳalḳan e.) 77b-3
e.-gil (müddet e.) 41b-4
e.-gil (‘ uryān e.) 77b-6
e.-gil (raḥm e.) 5b-16
e.-gil (raḥmet e.) 48a-12
e.-gil (rivāyet e.) 1a-3
e.-gil (şabr e.) 14a-14
e.-gil (selām e.) 27a-16
e.-gil (şāzān e.) 77b-5
e.-gil (şerḥ e.) 1a-1
e.-gil (şükr e.) 20a-5
e.-gil (ta‘ bir e.) 10a-10
e.-gil (tedbīr e.) 24a-12
e.-gil (teferrüc e.) 93a-8
e.-gil (zīkr e.) 20a-5
e.-gil (ziyāret e.) 94b-9
e.-me (perişān e.) 3a-2
e.-medi 21b-9
e.-medi (ḥükm e.) 68a-4
e.-medi (ḳarār e.) 21b-9
e.-medi (kīl u ḳāl) 67b-10
e.-medi (muḥtāc e.) 82a-9
e.-mege (nev-mīz e.) 59a-4
e.-megil (cefā e.) 2b-2
e.-megil (düşmān e.) 2b-16
e.-megil (fāş e.) 2b-15
e.-megil (savaş) 2b-15
e.-mek (ḳatl e.) 40a-15
e.-mek (nevmīz e.) 19a-11
e.-mek (secde e.) 3a-10
e.-meḡ (ḡavḡa e.) 13a-16
e.-meḡ 4a-9
e.-meyem (fāş e.) 35a-7
e.-meyem (kelām e.) 6b-14
e.-mez (maḥlūk e.) 5b-11
e.-mez (yalan kelecı e.) 51b-15
e.-mezem (nihān e.) 75a-15
e.-miş 90b-2, 98b-10
e.-miş (cem‘ e.) 93a-2
e.-miş (‘ ayān) 90a-17
e.-miş (sırr e.) 96b-9
e.-miş (yād e.) 99b-13
e.-mişdi (āzād e.) 84b-1
e.-mişidi 99a-9
e.-n (terāzū e.) 30a-3
e.-ne (ḥikāyet e.) 1a-4
e.-ḡ (cevāb e.) 81a-2
e.-ḡ (iḥtirāz) 5b-9
e.-ḡ (şerḥ e.) 64b-10
e.-ḡ (ṭapu e.) 15b-18
e.-ḡüz (raḥm e.) 5b-8
e.-r (idi) 74b-1
e.-r (raḥmet e.) 82b-7
e.-r (selām e.) 59b-8
e.-r (şefā‘ ati e.) 29a-17

e.-r (taleb) 84a-12
 e.-r (yarağ e.) 11a-4
 e.-ridim (hikāyeti e.) 47a-7
 e.-rsin 26b-2, 84a-6
 e.-sün (āzād e.) 91a-13
 e.-sün (cem ʿ e.) 56b-10
 e.-sün (şād e.) 91a-13
 e.-sün (zor e.) 93a-5
 e.-ye (қан e.) 40b-3
 e.-ye (kīn e.) 40b-3
 e.-ye (nikāh e.) 60a-13
 e.-ye (ʿ afv e.) 39a-15
 e.-ye (ʿ ibādet e.) 95a-2
 e.-ye (tevāzuʿ e.) 82b-13
 e.-ye (tanuqlıq e.) 40b-8
 e.-ye (yar e.) 18a-8
 e.-ye (zinā e.) 39b-15
 e.-ye 36b-6, 39a-12, 99a-6
 e.-yeler (sarāy e.) 36b-15
 e.-yelüm (dilek e.) 3b-12
 e.-yelüm (direk e.) 36a-2
 e.-yelüm (haber e.) 35b-12
 e.-yelüm (rücūʿ e.) 50b-9
 e.-yelüm (şerh e.) 50b-10
 e.-yelüm (tām e.) 28a-10
 e.-yelüm (tamām e.) 55b-2, 72a-17
 e.-yelüm (tulūʿ e.) 50b-9
 e.-yem (fermān e.) 54b-13
 e.-yem (kīn e.) 72b-5
 e.-yem (kulluğ e.) 6b-15
 e.-yem (özr e.) 100a-3
 e.-yem (sulţān e.) 38a-6
 e.-yem (şād e.) 78a-15
 e.-yem (şerh e.) 49a-16, 75a-6
 e.-yem (taʿ bīri e.) 52b-5

e.-yem (tefsir e.) 52b-5
 e.-yem (teselli e.) 95b-8
 e.-yem (ziyāret e.) 94b-5
 e.-yen 98a-11
 e.-yen (hall e.) 27a-4
 e.-yen (hor e.) 5b-14
 e.-yen (kul e.) 5b-15
 e.-yen (mağbül e.) 5b-15
 e.-yen (mūr e.) 5b-14
 e.-yen (taʿ ām e.) 71b-14
 e.-yen (yargu e.) 74b-4
 e.-yesin (beyān e.) 3b-3
 e.-yesin (hikāyet e.) 66a-7
 e.-yesin (ziyān e.) 51b-10
 e.-yesin (zor e.) 18a-7
 e.-yesiz (cevāb e.) 65b-7
 e.-yesiz (kabül e.) 13b-6
 e.-yesiz (selām e.) 63b-16
 e.-yeyüm (vaşf e.) 30b-11
 e.-yeyüm (cevab e.) 24a-10
 e.-yeyüm (mübāh e.) 38a-4
 e.-yiñüz 73a-6
 e.-yüben (āh u zār e.) 58b-12
 e.-yüben (pāre pāre e.) 5a-1
 e.-yüben (taʿ bīr e.) 10a-10
 e.-yüñ 22b-8
 e.-yüp (āsān ağız e.) 31b-3
 e.-yüp (şāz e.) 50a-3

ëyü: İyi

3b-14, 6b-13, 13a-4, 28b-4, 36b-8,
 50a-16, 63a-16, 64a-3, 73a-9, 80b-11
 è. (durur) 40a-15
 è. ol-
 -a 31a-9, 36a-5, 47a-2, 50b-1, 52b-16
 e.-sin 14a-5

- ëyülik:** İyilik
 è.-ler èt-
 -eyüm 38a-3
- eyvân:** (Far.) Köşk, kasır; çadır
 89b-7
 e.-la 89b-7
- eyyüb:** (Ar.) Kur'an'da adı geçen ve kendisinden "kulumuz" diye bahsedilen ve sabırlı insan örneği olarak gösterilen İsrailoğulları peygamberlerinden biridir
 56a-14
- ezâ:** (Ar.) Eziyet, zulüm etme
 e. kıl-
 -mağıl 33b-1
- ezdür-:** Ezdirmek
 e.-meye 38a-2
- ezel:** (Ar.) Önce; öteden beri
 e.-den 66a-13
- F**
- fahır:** (Ar.) Övünme, gururlanma
 f. èt(d)-
 -esiz 68a-11
 f.-1 (resül) 78a-14
- fâ' il:** (Ar.) Fail, yapan, eden
 f.-i (muṭlāk) 67b-15
- fakî:** (Ar.) Hoca, fakih
 18b-17, 19b-14, 61a-4, 32b-6
 f.-nüñ 42a-2
- fakîr:** (Ar.) Faki
 62a-8, 85b-1, 86b-17
 f. ol-
 -dı 71b-6
- miş 59b-11
 f.-im 34a-1, 100a-5
- fâl:** (Ar.) Fal
 f.-ı 80a-8
- fâni:** (Ar.) Ölümlü; kalıcı olmayan
 f. ol-
 -madı 61a-3
 -maz 39a-8
 f.-den 48a-1
 f.-dür 39b-3, 51b-1, 42a-3
- fâriğ:** (Ar.) Rahat, sıkıntıdan uzak
 f. ol-
 -dılar 71a-10
 -ur 49b-19
- farç:** (Ar.) Fark, ayırım
 f. et-
 -mediñ 48a-4
- fâsık:** (Ar.) Günahkar
 21b-9, 43a-12, 43a-12
- fâsid :** (Ar.) Yanlış; fena
 38a-7
- faşih:** (Ar.) Açık, doğru, düzgün
 9a-8, 48b-12
- fâş:** (Far.) Açık, ortaya çıkmış
 91b-11
 f. eyle-
 -megil 2b-15
 -meyem 35a-7
 f. ol-
 -miş 68b-12
- fâtiha:** (Ar.) Kur'ân-ı Kerîm'in birinci suresi, Fatiha suresi
 100a-15
- fazâhatlu:** (Ar.+T.) Rezillik sahibi
 29a-12

- fāzıl:** (Ar.) İyi ahlaklı, erdemli
f.-ların 51a-9
- fażl:** (Ar.) Fazla; iyi ahlaklılık
f. ét(d)-
-üben 51a-2
f.-ı (‘ aṭā) 100a-4
- fedā:** (Ar.) Fedâ, bir şeyden vazgeçme;
kurban
f. kııl-
-am 58a-10
f. ol-
-sun 16b-6, 51b-11, 74a-13
- feh̄m:** (Ar.) Anlama, anlayış
70b-12
f. ét(d)-
-emezler 72b-13
-esin 41b-12
-üben 24a-7, 41b-10, 52b-14
f.-i (‘ aḳlı) 11b-15
f.-im (‘ aḳlı f.) 8b-12
- felek:** (Ar.) Felek; kader; zaman; gökyüzü
58a-1, 78a-12
f. (ḩarḩ-ı f.) 28b-2
f.-den 10a-13, 56a-17, 82a-4, 91b-8
f.-ler 17a-13
f.-lere 15a-16
- fer:** (Far.) Canlılık
f.-im 31a-4
- ferāḩ:** (Far.) Ferah; bol, geniş
11a-15
f.-lar 77a-16
- feres:** (Ar.) At, beygir
f.-den 88b-7
- ferište:** (Far.) Melek
- 16b-7, 16b-8, 16b-11, 21a-14, 22a-15, 29b-13, 29b-15
- f. misin 21a-13
f.-ler 11a-8, 71a-9
f.-ye 21a-14
- fermān:** (Far.) Ferman, buyruk, hüküm
9a-7, 83b-4
f. eyle-
-di 92a-16, 94b-9, 99a-8
-gil 91a-7
-yem 54b-13
f. (idi) 22a-16
f.-ı (celīl) 96a-9
f.-ına 94a-17
f.-la 88a-9
f. ol-
-a 43a-17, 44b-13
-am 45b-17
-anlar 97b-7
-ur 44b-16
- fersaḩ:** (Ar.) Yaklaşık üç mil; çok uzun mesafe
5a-10, 54a-7
- fersūde:** (Far.) Örselenmiş, yıpranmış
f.-yi 79a-17
- feryād:** (Far.) Feryat, bağırıp çağırma
5b-13
f. ét(d)-
-di 96b-9
-er 71a-17
-üben 8a-8
- ferze:** Matkapla açılan deliklere cila vermeye mahsus marangoz aleti
36a-15
- fetā:** (Ar.) Yiğit, delikanlı

- 38a-2, 56a-13
- feth:** (Ar.) Feth, bir ülkeyi İslamiyete açma
f. ét(d)-
-eler 92a-14
- feth-nāme:** (Ar.+Far.) Düşmanın
mağlubiyetini bildirmek için yazılan
mektup
93b-10
- fettāh:** (Ar.) Fetheden
92a-4
- fevc:** (Ar.) Bölük, insan topluluğu
87b-1
- fevķ:** (Ar.) Üst, yukarı
87b-16
- fiġān:** (Far.) Ağlama, inleme
f. kı1-
-dı 83a-1
- fikr:** (Ar.) Fikir, görüş, düşünce
f. ét(d)-
-iņ 43a-6
-üben 64a-7, 87b-8
-ülüm 100a-14
f. eyle-
-di 89b-17
f. kı1-
91b-13
-dı 87b-13
f.-e 96b-7
f.-i 41b-1
f.-ine 84b-3, 87b-13
f.-üņ 39a-10
- fi'1:** (Ar.) Hareket; niyet
57b-15
f.-i (fitne) 35b-12, 40b-13
f.-inde 67b-15
- f.-indedür 40b-13
f.-ine 64a-13
f.-ini 67a-2
- fi'1-hāl:** (Ar.) O anda, hemen
67a-18
- firāk:** (Ar.) Ayrılık
f.-ın 96b-13
f.-ında 77b-14
- fir'avn:** (Ar.) Firavun
f.-ı (la' in) 94a-16, 99a-6
- firdevs:** (Far.) Cennet; bahçe
f.-e (cennet-i f.) 47a-9
f.-e 32b-1
- fireng:** (Far.) Yabancı, Avrupalı
f.-i (çuķalar) 30a-9
- firengistān:** (Far.) Gayri müslim ülkesi
45b-15
- fırķat:** (Ar. fūrķāt) Ayrılma, ayrılış
84b-1, 95a-14
f.-den 98a-17
f.-i 94b-17
f.-im 97a-15
f.-üņ 48b-16
- fitne:** (Ar.) Bela; fesatlık; kargaşa
22a-11, 41b-5
f. eyle-
-di 74b-14
f. (fi'1-i f.) 35b-12, 40b-13
f. koy-
-dı 2b-9
- furşat:** (Ar.) Fırsat
1b-12
- fuzül:** (Ar.) Gereksiz, fazla olan
15b-18
f. ol-

- ma 28a-5
- fülân:** (Ar.) Belirsiz bir şey; her hangi
96a-5, 98b-15
- fütûn:** (Ar.) Akli çelen, büyüleyen, meftun
eden
71b-15, 99a-13
- Ğ**
- ğadırğa:** (Ar. қadırға) Hem yelkenle hem
de kürekle yol alan, özellikle
Akdeniz’de kullanılmış savaş gemisi
45b-16
- ğaffâr:** (Ar.) Allah, bağışlayan
ğ. (durur) 90b-6
- ğaffârü ’z-zünüb:** (Ar.) Günahları, suçları
bağışlayan Allah
48a-7
- ğâfil:** (Ar.) Dalgın; olayları ve sebeplerini
sezmekten yoksun
ğ. èt(d)-
-üp 67a-1
ğ. ol-
-ma 22b-17,68a-16
-mağıl 94a-3
-up 18b-16
ğ.-dük 8b-2
ğ.-in 9a-13
ğ.-ise 72a-15
- ğâfilûn:** (Ar.) Gafil olan
82a-6
- ğaflet:** (Ar.) Habersizlik; ihtiyatsızlık;
sezgisiz
ğ.-e 1b-13
ğ.-desiz 82a-6
- ğ.-e yat-
-ma 68b-1
- ğafûr:** (Ar.) Bağışlayan; Allah’ın bir sıfatı
ğ. (‘afv-ı ğ.) 50b-16
ğ. 15a-8, 56b-5
- ğalaṭ:** (Ar.) Yanılma, yanlışlık
ğ.-a 95b-12
- ğalle:** (Ar.) Ekinden elde edilen ürün; gelir
91a-15
ğ.-yi 90b-15
- ğaltân:** (Far.) Yuvarlanmak ; yuvarlamak
ğ. et-
-di 88b-12
ğ. ol-
-ur 98b-3
ğ.-d192b-8
- ğam:** (Ar. ğamm) Kaygı, tasa, üzüntü
41a-4, 83a-3, 85b-3, 85b-5, 88b-14,
94b-4
ğ. dut-
-dı 3b-6
ğ. (mūnis-i ğ.) 38a-13
ğ. ye-
-di 88b-5
-meṭ 82b-4
ğ.-dan 85b-6
ğ.-ın 78a-13
- ğammâzlık:** (Ar.+T.) Söz taşıyıcılık
ğ. et-
-medi 31a-17
-mezem 31a-16
- ğanî:** (Ar.)Cömert, zengin; Allah’ın bir
sıfatı

- 6a-7, 34a-1, 37b-11, 41a-15, 48b-5,
57a-12, 82b-6, 83b-2, 96b-2, 98b-17,
98b-9, 100a-13
- ğ. ol-
-duğ 49b-5
-mıışsın 66a-9, 66b-11
ğ.-sin 34a-1, 100a-5
- ğār:** (Ar.) Mağara
96a-6, 96a-8
ğ.-a 96a-5, 97b-11
ğ.-ı 96b-8
ğ.-ıı (pertev-i ğ.) 96a-12
- ğarğı:** Kargı
ğ. (boyı) 22b-13
- ğarīb:** (Ar.) Garip; zavallı; yabancı
27a-6, 50a-10
ğ. ol-
-dum 85a-2
ğ.-e57a-8
ğ.-im 9a-13
ğ.-üı 47b-6
- ğark:** (Ar.) Suyu batma, boğulma
ğ. eyle-
-di 48a-6, 88b-15
ğ. ol-
-dı 89a-3
ğ.-a 89a-16
- ğavğa:** (Far.) Kavga, dövüş
25b-5
ğ. ét(d)-
-üp 29a-2
ğ. eyle-
-meı 13a-16
ğ.-sıyla35a-14
- ğoy-:** Salıvermek, bırakmak krş. bk. **ğoy-**
- ğ.-dı 39b-4
- ğāyet:** (Ar.) Sonderce; pek çok
9b-14, 83a-9
ğ.-de 94b-1
- ğāzab:** (Ar.) Kızgınlık, öfke
ğ. ét(d)-
-üp 44a-11
- ğıda:** (Ar.) Gıda, besin
ğ.-sı 55a-19
- ğıll ü ğıış:** (Ar.) Kin ve hile
ğ.-dan 55a-19
- ğınā:** (Ar.) Zenginlik
82b-8
- ğufrān:** (Ar.) Affetme; Allah'ın kullarını
affetmesi
50b-16
- ğulām:** (Ar.) Genç, delikanlı; kul
87b-3
- ğulgule:** (Far.) Gürültü, şamata
29b-2
ğ. düş-
-di 20b-16
- ğulū':** (Ar.) Değer, değerli
90a-8
- ğurbet:** (Ar.) Gurbet, yabancı memleket
41b-4, 85a-9
ğ.-de 50b-14
- ğusl:** (Ar.) Gusül, boy abdesti
ğ. eyle-
-di 19b-16
- ğuşsa:** (Ar.) Keder, kaygı, üzüntü
52a-17
ğ. ye-
-di 63a-15
-medüm 52a-16

- medün35b-5
ğ.-lardan 39a-17

G

gāh: (Far.) Kah, bazen ; zaman

7a-2, 8a-13, 23b-11, 55a-8, 57b-11, 60a-18, 60b-1, 69b-10, 98b-3, 98b-4, 98b-10
g. (gāh) 60a-18

gēce: Gece

2a-9, 4a-10, 10a-6, 10a-12, 14b-2, 15a-13, 16a-16, 24b-12, 27a-6, 27a-12, 27b-12, 36a-11, 36a-12, 49b-9, 51a-8, 60a-16, 60b-2, 87b-9
g.-sini 71b-4

gēce gündüz: Gece gündüz, her zaman

27a-15, 34a-7, 43b-2, 45b-15, 55a-13, 58a-18, 71a-17, 79b-8, 86b-7, 87a-7

gēç: Geç

g. mi 8a-5

geç-: Geçmek; aşmak; geçip gitmek; ömür sürmek; vazgeçmek

18b-17

g.-di 15a-13, 51a-4, 55b-8, 72b-17, 78b-13, 81a-17, 91b-11, 92a-5, 93b-15

g.-diler 58a-16, 68b-14

g.-e 52b-12, 58a-5

g.-elüm 9a-11

g.-en 82a-17

g.-enler 28a-11

g.-er, 14b-3, 18a-12, 28b-2, 40a-8, 53b-13, 58a-6, 58b-13, 71a-5, 76a-17, 80a-6, 91b-15

g.-eriken 83a-12

g.-erise 58a-9

ge.-evüz 55a-15

g.-iser 99a-5

g.-meden 35a-4

g.-mege 55a-16

g.-miş 80b-9

g.-tiler 15b-2

g.-üben 53b-3

g.-üp 54b-7, 55a-5

geçmez akça: Değeri çok düşük, kendisine itibar edilmeyen para

13a-17

g.-ya 80a-13

geçür-: Geçirmek; ulaştırmak

g.-di 67b-4

g.-eler 46a-3

g.-mege 54b-16

g.-ün 17b-13

g.-üp 25a-7

g.-ür 61b-13

gedā: (Far.) Dilenci; yoksul

1a-2

g.-yı 55a-9

gel-: Gelmek; ulaşmak; ortaya çıkmak; rastlamak

3a-7, 8b-17, 12a-16, 14a-6, 20a-5,

23a-10, 26b-16, 38a-13, 38a-15, 38a-

3, 38b-1, 43b-2, 66b-6, 73b-13, 84a-

13, 85a-10, 90b-15, 91b-14, 92b-4,

93a-8, 98b-8

g. (beri g.) 49a-5, 50a-5

g.-di 2a-2, 12a-3, 14a-7, 17b-16, 19a-1, 25b-4, 29b-5, 34b-7, 37a-6, 39b-6, 44a-1, 45a-10, 48a-17, 48b-10, 50b-3, 51a-3, 52a-2, 53a-14, 60a-14, 62a-10, 63a-3, 64a-10, 64b-7, 66a-1, 66a-10, 68a-4, 70b-16, 76a-5, 78b-2, 81a-12, 82a-1, 82a-17, 83a-12, 83a-17, 83a-7, 83b-10, 84a-7, 84b-16, 85a-16, 85b-4, 86a-7, 86b-12, 86b-14, 86b-9, 89b-12, 89b-13, 89b-5, 89b-8, 90a-11, 90a-13, 90b-9, 91a-17, 91b-9, 92a-8, 92b-12, 93a-3, 93b-10, 93b-14, 94a-12, 94a-14, 94b-8, 96a-2, 96a-11, 97b-12, 97b-15, 98a-15

g.-di (cūşa g.) 88a-10

g.-di (çıkça g.) 88a-11

g.-di (dile g.) 40b-12

g.-di (durdı g.) 2a-8

g.-di (hışma g.) 44a-10

g.-di (karşu g.) 86b-8

g.-di (mevce g.) 89a-14

g.-di (‘aqlı g.) 8b-1, 11b-16, 26b-4, 61b-4

g.-di (revān g.) 15b-5

g.-di (vaḳti g.) 50b-14

g.-di (vesvese g.) 39b-4

g.-di (yēyesi g.) 68b-16

g.-diler (karşu g.) 25b-4

g.-diler 2b-4, 2a-12, 8a-9, 12a-12, 15a-4, 28b-15, 28b-16, 43a-1, 63b-11, 81a-9, 86b-9, 92b-4, 96b-15, 99b-8, 12a-11, 20a-16, 20b-4, 24a-8, 26a-7, 26b-1, 27b-10, 28b-3, 30a-4, 30b-4, 44b-15, 46a-2, 47b-1, 54a-8,

55a-4, 55b-14, 56a-1, 56a-4, 56a-8, 61b-10, 64a-17, 68a-7, 73b-5, 74a-5, 74a-6, 85b-5, 86b-11, 95a-12

g.-dim 22b-17, 22b-18, 27b-5, 49a-8, 84b-7

g.-dün (hoş g.) 77b-15, 81a-15

g.-dün 9b-7, 52a-13, 52b-1, 68a-13, 72b-9, 85a-1, 88a-14

g.-diñüz 73a-6

g.-diyse 14a-7, 56a-16

g.-dügimiz 76a-4

g.-dügiñ 49a-6

g.-dük 4b-2, 12a-9

g.-dün 23a-11, 27b-8

g.-dünüz 65a-4

g.-e (kendüye g.) 40b-1, 43b-18

g.-e 4b-17, 5a-2, 8a-5, 10b-8, 10b-9, 11a-4, 13b-14, 16b-15, 23b-17, 26b-10, 31a-9, 32b-7, 36b-6, 40a-3, 40a-16, 45b-4, 47a-13, 48a-16, 48b-4, 50b-1, 52b-10, 53b-7, 57a-11, 60a-13, 70b-17, 75b-2, 91b-6, 91b-16, 99a-5

g.-eler 48b-3

g.-elüm 4a-4, 42a-4

g.-em 8b-10, 54a-2, 66b-6

g.-en 23b-2, 88a-7, 99a-13

g.-enden 87a-2

g.-eni 75b-10

g.-enleriñ 61b-8

g.-esin 21a-11, 37b-14, 38b-9, 44a-17, 66a-2

g.-esiz 16a-11, 64b-14

g.-evüz 73b-11

g.-eyüm 5b-15, 23b-4, 53a-4

- g.-gil 17a-8, 23a-9, 26b-13, 27a-1, 71b-8, 83b-5
- g.-icek 44b-1, 70b-3
- g.-inden (berü) 95a-7
- g.-iñüz 6a-11, 17a-17
- g.-iser 26a-3, 39b-6, 47a-8, 77a-16
- g.-isermiş 52b-18
- g.-medi 31a-7, 78a-14, 78a-15, 79a-14, 83b-1
- g.-mediñ 4b-3, 67a-7
- g.-medük 4b-1, 4a-16
- g.-medüñüz 78b-7
- g.-megil 14a-14
- g.-mek 91a-5
- g.-memiş 18a-17, 94a-9
- g.-mesün 26a-16
- g.-meye 38a-10, 64a-12
- g.-meyesiz 45b-14
- g.-meyince 81b-17
- g.-mez 64b-13
- g.-miş (durur) 24a-9
- g.-miş 94a-16
- g.-mişdi 11a-8, 84a-17, 90a-12, 99b-6
- g.-mişdüm 9a-14
- g.-mişdür 1b-6, 89b-2, 91b-17, 92b-6, 96a-6
- g.-mişem 19a-15, 32a-11
- g.-mişüz 82a-14
- g.-señ 44a-14
- g.-seydi 41a-6
- g.-sün 20b-8, 34b-10, 69b-13, 79a-2, 79b-1, 96b-4
- g.-üben 8a-5, 8a-8, 9b-15, 17a-11, 23b-7, 31b-14, 33b-11, 41a-8, 53b-1, 63b-17, 66a-4, 70b-15, 71a-6, 72-5, 77a-3, 94b-16
- g.-üñ 18a-9, 44a-2, 65a-1, 75b-7, 95b-12
- g.-üñüz 17b-1, 20b-7, 64a-1
- g.-üp (söze g.) 17a-8, 17a-9
- g.-üp (uyku g.) 2a-6
- g.-üp 5b-10, 15a-16, 29b-7, 33a-17, 39b-9, 47a-3, 47a-6, 56b-6, 58b-12, 62a-11, 73b-15, 74a-1, 93b-5, 98a-7
- g.-üpdür 96a-13
- g.-ür 2b-3, 4a-12, 6b-6, 7b-8, 7b-15, 7b-18, 8a-6, 8a-13, 9a-18, 20a-7, 10b-13, 12a-14, 12b-6, 15b-12, 16b-3, 17b-15, 18a-6, 19a-8, 20a-2, 21a-10, 21b-18, 23b-12, 24b-6, 25a-12, 26a-1, 29b-15, 30a-10, 30a-5, 33a-12, 34a-15, 36b-9, 40a-2, 43b-12, 44a-11, 44b-1, 46b-11, 47b-4, 50a-1, 51b-16, 55b-8, 55b-13, 56b-4, 58a-12, 58a-13, 58a-17, 58b-1, 61b-9, 64a-6, 66a-4, 69a-14, 77a-10, 97a-10, 99a-1
- g.-ür (cüşa g.) 26a-1
- g.-ür (çıkça g.) 40a-12
- g.-ür (dura g.) 22b-4
- g.-ür (durı g.) 10a-7, 67b-1
- g.-ür (idi) 40b-6, 60b-8
- g.-ür (ise) 3a-9
- g.-ür (karşu g.) 19a-9, 25a-13
- g.-ür (şora g.) 35a-1
- g.-ür (tırı g.) 23a-4, 31b-15, 54a-10
- g.-ür (tırur g.) 29b-4
- g.-ür (ün g.) 7b-18, 10b-12
- g.-ürdi 73b-16

- g.-üriken 67a-9
g.-ürse 27a-6, 32b-7, 52a-1, 71b-5
g.-ürseñüz63b-17
g.-ürsin 49a-5
gelürsüz 63a-5, 64a-14
g.-ürüz 64a-15
- gemi:** Gemi
g.-ler 45b-16
- genc:** (Far.) Hazine
90b-14, 95b-5
g.-i (nihān) 72a-2
- genc:** Genç, delikanlı
91a-2
g. (oğlanı) 47b-17
- gène:** Bir daha, yeniden; tekrar
8a-2, 10a-16, 10a-17, 11b-3, 14a-5,
18b-2, 22b-17, 23a-12, 23a-13,23a-
14, 23b-13, 31b-17, 34b-1, 41b-11,
41b-13, 50b-4, 56b-4, 56b-8, 58b-13,
59a-17,59b-7, 61b-6, 62b-16, 64a-3,
65a-6, 72a-10, 73a-7, 77a-8, 77a-11,
78a-8, 80b-1, 81a-2, 81a-7
- ger:** (Far.)Eğer
7b-1, 15a-9, 16a-3, 18a-3, 61b-14,
77a-9, 83a-4, 93b-9, 94a-7, 95a-8,
96a-14, 96b-2, 100a-8
- ger-:** Germek
g.-dim (ağı g.) 38a-17
g.-miş 78a-11
- gêrçek:** Gerçek, doğru krş. bk. **gerçek**
12b-17, 40b-8, 57b-2, 65a-8, 74b-1,
81a-1
g. (durur) 81a-11
- gerçek:** Gerçek, doğru krş. bk. **gêrçek**
g. (ise) 8b-9
- g. (iseñ) 47a-11, 59a-8
- gerçi:** (Far.) Her ne kadar; ise de krş. bk.
gerçi
95b-6
- gerçü:** (Far. gerçi) Her ne kadar; ise de krş.
bk. **gerçi**
96a-17
- gêrdek(g):** Gerdek, gelin odası
26a-12
g.-e (şoqdılar) 27b-12
g.-e 60a-15
g.-ine (giresin) 27a-13
g.-ine (girüben) 27a-12
g.-ine 26a-10
g.-in 25b-13
g.-ünj 26a-10, 26a-11
- gerek:** Gerek, lazım; kuvvetli ihtimal
10b-16, 24a-1, 24b-6, 29b-17, 31a-
14, 32b-13, 41a-5, 41a-14, 44b-11,
44b-13, 46b-9, 47a-11, 48a-3, 53a-7,
54b-13, 54b-15, 55a-16, 55a-17, 55a-
18, 59a-7, 63a-17, 68a-16, 68b-17,
70a-5, 77a-13, 79b-16, 85a-2, 85a-4,
87b-11, 91a-5
g. (bilmek g.) 4b-2
g. (durur) 12b-15
g. (görmeñ g.) 20b-1
g. (gülmek g.) 4b-2
g. (kefen g.) 6b-18
g. (kurbān g.) 35b-6
g. (oynamak g.) 4b-2
g. (tedbîr) 35b-6
g. (vêrmeñ g.) 20b-1
g. (zahmdan g.) 8b-5
g.-dür 22a-7, 97b-13

g.-se 43a-16, 46a-7

geri: Geri; arka taraf; tekrar krş. bk. **gèrü**

52b-13

g. (durdı g.) 39b-8

gèrü: Geri; arka taraf; tekrar krş. bk. **geri**

3b-8, 5a-3, 6b-10, 9b-2, 9b-3, 9a-17,

7a-11, 10a-1, 10a-15, 10b-17, 12b-1,

12b-5, 12b-13, 14a-14, 15a-4, 15a-7,

18b-7, 20a-6, 20a-7, 21a-10, 22a-4,

22a-7, 22b-16, 23b-2, 26a-16, 29b-1,

31b-14, 31b-17, 31b-9, 32a-8, 32b-

12, 34a-14, 34a-16, 34a-17, 37b-5,

39a-15, 39b-16, 41a-10, 41a-5, 41a-

9, 42a-4, 43b-1, 44b-12, 49b-6, 50b-

15, 50b-9, 54b-10, 55b-2, 56a-4,

58b-12, 59b-1, 59b-13, 59b-6, 60a-

15, 60a-8, 60a-9, 63b-12, 69b-3, 69b-

9, 72b-1, 72b-5, 72b-7, 73b-12, 74b-

8, 75a-4, 76a-7, 76b-13, 77a-13, 78b-

4, 80a-10, 88a-7, 94b-16, 95a-16,

99b-7

g. dön-

-er 18a-11, 31b-13, 37b-5, 58b-1

-mek 31a-3

-üben 7b-8, 36b-11, 63b-17

-üp 13b-6, 30b-5, 95a-12

g. (emden g.) 59b-9

g. (imden g.) 10a-3

g. (şimden g.) 10a-3, 31a-3, 35a-11

gerü: Geri; arka taraf; tekrar krş. bk. **geri,**

gèrü

48a-13, 58a-17, 59a-17, 59b-17, 63b-

10, 64b-14, 64b-2, 65a-14, 65a-17,

69b-8, 71b-8, 72b-6, 73a-9, 75a-13,

77b-2, 78a-7, 78b-16, 79b-4, 81a-3,

99b-15

g. (şimden g.) 73a-11

g. (şimdiden g.) 59b-12

g. (turur) 39b-13

77b-2, 78a-7, 78b-16, 79b-4, 81a-3,

99b-15

g. (şimden g.) 73a-11

g. (şimdiden g.) 59b-12

g. (turur) 39b-13

geş-: Geçmek krş. bk. **geç-**

g.-diler 65b-9

get-: Gitmek krş. bk. **git-**

75a-4

g.-di 7a-11, 20a-6, 56a-3, 60b-15,

85b-3, 87a-9, 87b-8, 88b-10, 90b-10,

92a-6, 92a-8, 93b-11, 94a-11, 94a-9,

95a-13, 96a-11, 96a-5, 97a-5, 97a-7,

99a-12

g.-diler 5a-8, 5a-10, 11a-6, 14b-1,

20b-3, 31a-13, 37a-12, 51b-4, 65a-

18, 71a-8, 73a-17, 79b-8, 99a-17

g.-düğün 49a-14

g.-dügünden 85b-17

g.-dünüz 74a-7

g.-medi 48b-11, 65a-5

g.-mege 61a-11

g.-megil 55b-1

g.-meye 5a-3, 49b-2, 72a-7, 79a-6

g.-meyesin 68a-17

g.-mezem 31a-16

g.-miş 95b-11, 95b-15

g.-mişdi 95a-17, 95b-4

g.-mümizi 100a-14

g.-sün 75a-17, 88b-3

getür-: Getirmek; vermek; zikretmek; bir

makama atamak

6b-3, 11a-9, 20a-17, 34b-7, 35a-12,

47a-9, 52b-18, 53a-1, 53a-2, 54a-14,

61b-11, 70b-13, 71b-9

g.-di 4b-3, 18b-9, 21b-12, 42b-4,
67a-13, 90a-14, 91a-17, 92b-16, 94b-
8, 98a-15, 98b-5

g.-di (söze g.) 41a-15

g.-diler 3a-14, 9a-3, 24a-11, 24b-14,
26a-10, 42b-7, 42b-9, 44a-3, 55b-17,
60a-3, 63b-8, 73a-2, 73a-2, 90a-16,
95a-12

g.-düm 21a-15, 29a-2, 49a-10, 66b-9

g.-dün 50a-5

g.-diñüz 77a-8

g.-dün 49a-9

g.-e 20b-15, 34b-3, 37b-12

g.-elüm (imān) 47a-15

g.-em 6b-7, 44a-18

g.-en (söze g.) 47b-17

g.-esin 99a-8

g.-esiz 8b-9

g.-evüz 5a-3

g.-eydim 22b-10

g.-eyüm 9a-10, 9a-11, 54a-15

g.-gil 41b-6, 53a-17

g.-medük 13a-9

g.-meyem 30b-12

g.-mez 57a-4

g.-miş 83a-11

g.-mişdi 56b-2, 86a-5

g.-sün 79a-2

g.-üben 60a-2, 76a-9

g.-ün 3b-5, 8b-1, 8b-8, 8b-18, 35b-
15, 37a-11, 44a-7, 55b-16, 63b-5,
63b-7, 64a-3, 64b-15, 67a-12, 73a-
11, 73b-1, 84b-18, 89a-11

g.-ür 2a-16, 7a-7, 15a-14, 17a-16,
17b-4, 19a-18, 22a-4, 28b-1, 30a-7,

37a-10, 42a-13, 45a-6, 46b-6, 53b-
12, 56a-6, 58b-10, 61b-12, 61b-13,
69a-11, 70b-17, 72b-17, 80b-4

g.-ürdi 75a-10

g.-ürem 46b-15

g.-ürler 53b-1

gevde: Gövde, beden

15a-17

g.-den 76a-17

g.-lerinden 80a-6

g.-m 17b-11

g.-müzde 76a-6

gevher: (Far.) Cevher, mücevher

g.-den 36a-6

gey-: Giymek

g.-di 33a-1, 71b-6, 94a-11

g.-diler 73a-3

g.-dügi 57b-13

g.-dügimiz 62a-2

g.-e (geye) 77b-6

g.-er 20a-7

g.-esin 32b-14

g.-mez 32b-12

g.-üp 24b-13, 43b-12, 73a-4

g.-ür 20a-8, 37a-8, 57a-8

g.-ürdi 12a-7, 20a-1

g.-ürdiler 6b-17, 32b-15, 37a-11,
42b-8

g.-ürem 58b-17

g.-ürüp 53a-2

geydür-: Giydirmek krş. bk. **geyür-**

g.-diler 24a-11

g.-mege 32b-11

geyür-: Giydirmek krş. bk. **geydür-**

g.-düm 43b-13

- g.-eler 47a-3
g.-ür 7a-6, 32b-16
- gez-:** Gezmek
98b-6
g.-er 84a-4
g.-ün 29a-10
- ġidā:** (Ar.) Besin ,gıda
91b-14
- ġiryās:** (Ar.) Yardım
37b-11
- gibi:** Gibi
1b-16, 2a-3, 2a-11, 3b-4, 8a-16, 8b-16, 10a-13, 12b-12, 21b-7, 33a-5, 33b-16, 34b-9, 35b-1, 37a-9, 37a-10, 38a-14, 46a-8, 50b-9, 54a-14, 54b-12, 55b-13, 56a-6, 62a-5, 62b-6, 78b-12, 79a-10, 88a-2, 84a-7, 93a-3, 96a-11
g. (bunuġ g.) 4b-8, 6b-2, 32b-13, 39b-2
- gider-:** Gidermek, yok etmek
g.-di 47a-5
g.-ür 35b-2
- gir-:** Girmek
65b-11
g.-di 15a-15, 20a-12, 20a-13, 27a-7, 28a-13, 33a-13, 37a-6, 49a-11, 50a-4, 70b-16, 77b-12, 84a-8, 85a-15, 93b-8, 94a-17, 95b-10, 96b-6, 98a-7
g.-diler 20b-3, 55a-2
g.-ler 8a-8, 17a-7, 20b-2, 42a-5, 61a-16, 65b-10, 86b-7, 86b-9, 93a-14
g.-dim 59a-4, 59a-5
g.-diñse 68a-14
g.-e 10b-6, 26a-17
- g.-e mi 33a-14
g.-em 50b-4, 78b-1
g.-en 39a-9
g.-esin 27a-13, 32b-1, 65b-12
g.-esiz66b-3
g.-eyüm 49b-13, 50b-5
g.-icek 77b-13
g.-iserdür (ucuz g.) 10b-7
g.-meyesin24b-5
g.-meyesiz 65b-3
g.-mez 8b-18
g.-mezem 47a-10
g.-miş 20b-16, 97a-12
g.-mişdi 2a-5, 28a-16
g.-se 36b-2
g.-señ 55a-17
g.-üben 27a-12, 27b-3, 41b-1, 47a-9, 65b-5, 66a-2, 68b-11, 77b-9, 96a-14
g.-üp 19a-4, 58b-12, 64a-4, 68b-10, 68b-3
g.-ür 10a-14, 25b-9, 34a-10, 46b-4, 52a-10, 65b-13, 71a-3
g.-ürse 36a-1, 50b-8
- ġir:** (Far.) Tutma, tutuş
87b-6, 95b-1
- ġiryān:** (Far.) Ağlayan
23b-11, 84b-6, 88b-16
g. (çeşm-i g.) 55a-14
g. èt(d)-
-er 48b-15, 53b-14, 55a-10, 77b-10
-üp 77b-9
-diler 71a-8, 72-5
g. eyle-
-di 48a-6

g. ol-
-asın 78a-8

g.-dan 89a-6

git(d)-: Gitmek, varmak; ulaşmak; devam

etmek; yok olmak, ölmek

13b-11, 59a-17, 91b-1

g.-di 8a-12, 79a-9, 87a-6

g.-diler 11a-5, 14a-16, 25b-3, 44a-7,

63b-11, 64a-4, 73a-14, 87a-7

g.-e (gide) 24a-16, 38b-17, 48b-4,

52b-9, 65b-15, 79b-9

g.-e 12b-15, 34a-4, 36b-17, 78a-15

g.-ecek 100a-6

g.-eler 68b-6, 92a-14

g.-elüm 5a-16, 13a-5, 14a-6, 39b-3,

51a-11, 55b-15, 66b-6, 75b-10, 81b-3

g.-em 36b-17, 54b-10

g.-en 23b-2, 73a-16

g.-enden (beri) 71a-14, 71b-4

g.-enlere 14a-4

g.-er 5a-17, 7b-13, 8a-13, 9a-17, 10a-

1, 10b-10, 12b-12, 13b-10, 17b-16,

18b-2, 19a-10, 20b-6, 22a-5, 23a-4,

25a-12, 26b-3, 28a-12, 28a-12, 29b-

1, 32b-12, 34a-13, 34b-18, 34b-13,

39a-9, 39b-11, 41a-9, 44b-5, 46a-14,

49b-7, 51b-3, 52b-15, 57a-9, 57b-4,

61b-4, 67b-9, 70b-15, 75a-5, 84a-7,

88a-1, 92a-17

g.-erdi 16a-7

g.-erem 14a-9, 49a-11, 94b-11, 94b-

15

g.-eriken 30b-5, 57a-8, 61a-17, 73a-

15

g.-erlerdi 74a-1

g.-erüz (teferruce g.) 3b-13

g.-erüz 12b-10, 92a-17

g.-esin 34b-17

g.-esiz 4b-5, 61a-13, 65a-6

g.-eydim 21a-16

g.-eyüm 9a-16, 27a-6, 77b-1, 97a-3

g.-iken 92b-14

g.-iserem 31a-5

g.-megil 27a-15

g.-mek 99a-13

g.-meñ 24a-1, 24a-2

g.-meye 21a-17, 24a-16

g.-meyeler 36b-16

g.-meyesiz 6b-16

g.-mezüz 12b-1,

g.-miş 67b-6

g.-mişiken 63b-12

g.-üben 9b-2, 39a-4, 92a-14

g.-ün 29a-1, 76b-4, 76b-7

g.-üp 1a-7, 1b-4, 15b-14, 21a-4, 21a-

9, 24b-15, 61a-16

giz: Giz, sır

g.-iñi 11b-5

gizle-: Gizlemek

2b-13

g.-di 63b-10, 65a-16, 73a-13, 77a-3

g.-me 3b-1, 35a-9, 45b-9, 58a-9, 85a-6

g.-medi 3b-8, 53b-3

g.-megil 25b-16, 51b-9, 52a-18, 53a-7

g.-meñ 12b-2, 73b-12

g.-meyesin 51b-10

g.-meyüp 63a-9

g.-riseñ 51b-10

gizlen-: Gizlenmek

g.-diler 26a-12

- g.-esin 23b-3
- gizli:** Gizli krş. bk. **gizlü**
g.-dür 69a-7
- gizlü:** Gizli krş. bk. **gizli**
6b-14, 28b-9, 38a-14,
g.-leri 11b-13
- gomker:** (Far.) Adı sanı kaybolmuş
89b-2
- göç-:** Göçmek; ölmek krş. bk. **göş-**
g.-di 14a-18, 87a-4
g.-diler 16a-15, 18b-18
- göçür-:** Göçürmek
g.-ün 17b-13
- gök(g):** Gökyüzü, sema; ham
21b-7, 36a-2
g. (sözini) 32b-14
g.-de 10a-13, 85a-11
g.-deki 71a-9
g.-den 10a-17, 10b-13, 21a-14, 45a-
9, 52b-12, 52b-8, 54b-5, 56b-4, 58b-
8, 97a-13
g.-e ak(ğ)-
-a 10b-16
-ar 48a-13
g.-e 7b-15, 19b-4, 22b-3, 31a-11,
45a-5, 50b-11, 51a-17, 51a-18, 52b-
9, 57a-5, 60a-2, 84b-9
g.-i 27a-2, 30b-12, 58b-7, 58b-8,
68a-10
g.-ler 15a-17
g.-lere 52b-7
g.-leri 16a-12
- gökyüzi:** Gökyüzü
g.-ne 87b-6
- gög(ü)s:** Göğüs, sine
- g.-i 34b-12
g.-ime39b-2
- gökçek:** Güzel, sevimli; taze, körpe
32a-12, 62b-17, 66b-10
- gölge:** Gölge
g.-ye 83a-11
- gölle-:** Göl haline getirmek, (kan) birikmek
g.-diler 14b-7
- göm-:** Gömmek
g.-em 72b-3
- gömlek(g):** Gömlek, üstlük
g.-e 40b-17
g.-i 83a-4, 83a-8, 83b-12, 83b-4,
83b-5, 83b-6, 83b-9
g.-in 8a-14, 8b-4, 40b-15, 40b-16,
88b-6
g.-ini 6b-17, 7b-11, 7b-12, 85b-1,
86a-5
g.-iñ 40b-14
g.-ümdür 83a-3
g.-ünji 72-4, 82b-18
g.-de 8b-6
- göndür-:** Göndermek; yollamak
g.-meye52a-9
g.-di 79b-7, 87b-7
g.-diler 86b-8, 93b-6
g.-e 61a-14
g.-em72b-3, 92a-13
g.-esin24a-13,54b-10, 93b-2
g.-esiz73a-9
g.-eyüm 24a-10, 73a-10
g.-icek7b-14
g.-iser25a-9
g.-üben 61a-15
g.-üp 7b-14

g.-rür 17b-15, 24b-1, 24b-11, 50a-7,
63b-13, 76b-13

gönen-: Gönenmek, sevinmek

g.-di 31b-3

gön(ü): Gönül, yürek; arzu, istek

13b-3

g.-den 53a-7

g.-i 4a-5, 13a-12, 14b-17, 16b-16,
17a-15, 17a-17, 19b-2, 32a-9, 39a-
17, 44a-17, 50a-18, 60b-9, 74b-6,
95b-15, 98b-7

g.-im 23b-1, 79b-6

g.-imi 71b-16

g.-imiñ 79b-5

g.-in 14a-15, 17b-7

g.-inde 53b-2

g.-inden 34b-13, 90b-10

g.-ine 16b-9, 34a-14, 39b-16, 42a-8,
74b-7, 80a-15

g.-ini 34a-14

g.-iñ 32a-8, 75a-16, 78a-15

g.-iñizi 61a-14

g.-ler 27a-4, 78a-7

g.-lerde 15a-15

g.-lerin 41b-10, 62b-4

g.-ñ 50b-6

g.-üm 36b-17, 38b-1

g.-ümde 8b-13

g.-ümden 34a-3, 34a-4, 50b-3

g.-ümi 30a-16, 40b-4, 50a-3

g.-ümin 8b-15

g.-ümiñ 78a-13

g.-ümüz 2b-12

g.-ümüzi 73a-9

g.-ünde 3a-1, 7b-6

g.-ünden 38b-9, 85b-3, 93b-11

g.-ünji 3b-6, 23a-3, 78a-8

g.-ünjüzi 91a-10

g.-ünjüz 80b-11

g.-in (çodum ise) 15a-9

gör-: Görmek; sezmek, anlamak; erişmek

2b-10, 3b-10, 6b-19, 7a-3, 7b-8, 9a-
17, 11a-1, 12a-8, 13b-8, 14a-17, 18b-
2, 18b-5, 20b-6, 22a-2, 27a-9, 28b-1,
28b-2, 30a-6, 32a-5, 32a-6, 32b-8,
33a-16, 33a-17, 33b-4, 34a-13, 35a-
10, 35a-15, 41a-11, 41a-9, 46a-4,
46b-6, 47b-13, 51b-3, 53b-12, 53b-
17, 53b-5, 55a-6, 55a-7, 55a-12, 56a-
12, 56a-9, 56b-5, 56b-9, 57b-15,
60b-4, 61b-4, 68a-2, 68a-5, 73a-17,
74b-15, 77a-2, 83b-14, 85b-16, 86b-
15, 88a-4, 91a-16, 92a-15, 93a-10,
96b-5, 99a-12

g.-di 3a-13, 5b-11, 8b-18, 10b-13,
11b-16, 14a-3, 14b-2, 16a-9, 16b-3,
22b-16, 22b-3, 29b-5, 29b-8, 34b-12,
34b-7, 48b-9, 49a-2, 51a-9, 53a-10,
53a-14, 57a-12, 60a-10, 62a-8, 67b-
6, 69a-4, 71a-5, 81b-15, 82a-16, 83a-
13, 84a-10, 84a-9, 86b-6, 88a-13,
88b-7, 90a-17, 93a-1, 93b-1, 94b-13,
94b-2, 96a-12, 96b-6, 96b-9, 97a-2,
51a-12, 82b-18, 97b-8, 97b-9, 98a-3
g.-digi 6b-2

g.-diler (bağuban g.) 12a-11

g.-diler 11b-14, 12a-13, 18b-9, 20b-
2, 20b-4, 26b-1, 40b-17, 43a-2, 61b-
1, 67b-11, 67b-7, 97a-8, 73a-5, 74a-

- 4, 76b-2, 81b-2, 85b-5, 90a-15, 91b-9, 96b-15, 97a-1
g.-dim 23a-10, 72a-8
g.-diyse 3b-9, 52b-3
g.-dügi (vākı‘ asın bildürelüm) 5a-12
g.-dügi (dişden) 3a-15
g.-dügim (düşümde g.) 26b-6
g.-dügüm 26a-15, 72b-11
g.-dügümi 90a-5
g.-dügün (düş) 51b-1
g.-dük 78b-15
g.-düm (düşümde) 28b-13
g.-düm (gene g.) 10a-17
g.-düm (yüsufi g.) 31b-2
g.-düm (yüzüni) 7a-15
g.-dün 3a-17, 11b-5, 22b-6, 51a-10, 51b-17, 60b-12
g.-dün (idi) 11b-4
g.-e 8b-17, 9b-16, 19a-14, 26a-4, 33b-11, 36b-3, 36b-4, 36b-5, 39b-2, 40b-14, 50a-2, 53a-11, 53a-13, 63a-3, 63b-7, 70b-15, 70b-16, 71b-1, 72a-11, 72a-12, 82b-14, 91b-2
g.-eler 65b-6, 68b-6, 92a-1
g.-eli 69b-4
g.-elüm 3a-17, 20a-17, 70a-3, 70b-4, 92b-1, 92b-2, 97b-14, 96a-14
g.-em 9b-2, 9b-3, 13b-18, 18b-11, 18b-13, 20b-5, 20b-17, 25b-11, 26b-11, 64b-15, 66a-11, 69b-3, 70a-13, 76b-9, 77b-16, 78b-3, 78b-4, 78b-5, 94b-6
g.-en 18b-11, 18b-13, 20b-17, 20b-5
g.-enden (beri) 64a-2, 69b-7, 70a-16
g.-enden 66a-9, 66b-11, 66b-14, 67a-14, 70a-13
g.-esin (anda g.) 6a-18
g.-esin (bunda g.) 6b-7
g.-esin 24a-4, 24b-4, 32b-4, 66a-1, 70a-7
g.-esiz 2a-13, 63b-15, 65b-2
g.-evüz 65b-12
g.-eydim 7a-18, 7a-14
g.-eydiñ 63b-1
g.-eyüm 2a-10, 8b-8, 21a-7, 23a-9, 23a-10, 26b-16, 27a-1, 38b-8, 46b-10, 49b-12, 49b-18, 53a-18, 70b-8, 70b-9, 95b-7
g.-gil 11b-8, 56b-6, 74b-8, 74b-9
g.-icek 31b-16, 34b-10, 36a-13, 64b-3, 70a-9
g.-icek 72b-16, 75a-4
g.-ince 10a-16
g.-me 14a-6
g.-meden 20a-13, 78b-1
g.-medi 7a-1, 45a-4, 74b-13, 98b-11
g.-mediler 58a-16
g.-medim 67a-14, 50a-13, 78a-2
g.-medin 25a-8
g.-medün 66a-12
g.-medüm 9a-9
g.-mege 22a-14, 27a-1
g.-megil 91a-12
g.-mek 18b-1, 96b-7
g.-memişdi 81b-1
g.-meñ (gerek) 20b-1
g.-mese 1b-4
g.-meye (idi) 11b-7
g.-meye (idüm) 72b-12

g.-meye 52b-11, 73a-7, 91b-4, 95b-4,
96b-2

g.-düm 2a-11, 33b-16, 51a-15, 51a-
17, 64b-4, 66a-14, 71b-11

görüş-: Görüşmek krş. bk. **görüş-**

g.-diler 7a-16

görk: Güzellik; yüz güzelliği

34a-1

g.-i 47b-13, 53b-13

g.-ine 20a-14

görklü: Görklü, güzel, gösterişli; temiz

2a-16, 7a-14, 9b-14, 10a-10, 18a-16,
20b-8, 22b-6, 22b-7, 23b-6, 24b-9,
24b-13, 29a-7, 42a-1, 44a-18, 47a-
12, 47a-3, 50b-18, 53a-2, 61b-1, 62b-
12, 63b-15, 64a-9, 66a-9, 66b-10,
66b-11, 67a-14, 69b-2, 71b-11, 72a-
2, 72b-10, 77b-14, 78a-2, 79a-7, 86b-
15

g. (durur) 47b-12

g. (yüzin) 9b-3, 23a-9, 25b-11, 42b-
14, 49b-18

g.-dür 70a-12

g.-meyem 76b-7, 96b-3

g.-meyen 18b-12

g.-meyesin 51a-5, 83b-3

g.-meyince 83b-3

g.-mez 60a-5, 84a-11

g.-mez ol-

-dı 65b-1, 71a-15, 83a-18

-mış 76b-16

-ur 53b-15

g.-mişem (idim) 2a-9

g.-mişdi 87b-9

g.-mişdim 51b-19, 90a-4

g.-miřdüň 32a-7

g.-mişem 14a-1, 46b-8

g.-sem33a-2

g.-seydim23a-13

g.-sün 36b-2, 49b-12

g.-sünler 82a-3

g.-üben 5a-14, 15b-15, 18a-1, 25a-4,

32b-12, 33b-13, 40a-6, 49a-4, 60a-6,

64b-1, 67b-1, 77b-12

g.-üdi22b-7

g.-üdüň 23a-11

g.-ünen 23a-7

g.-ünenim 26b-14

g.-ünüp 23b-2

g.-ünüp 23b-2

g.-ünür 61b-1

g.-üň 13b-10

g.-üň 40b-7, 40b-14, 65a-17, 58a-15,

68b-12, 80a-14, 82a-6

g.-üňüz20b-7

g.-üp 8a-15, 12a-1, 17b-14, 18b-10,

21a-7, 23b-5, 28b-12, 31b-5, 38a-16,

40a-12, 40a-5, 60b-12, 66a-17, 71a-

16, 77a-4, 79b-17

g.-ür (idim) 51a-8

g.-ür misiz 80b-10

g.-ür 6b-8, 9a-4, 9b-17, 10a-6, 11a-7,

14b-4, 16a-16, 16b-4, 20a-8, 22b-15,

25b-10, 26a-13, 28b-5, 30b-6, 37b-3,

37b-4, 37b-5, 37b-5, 37b-6, 39b-9,

39b-13, 40a-13, 40b-17, 46b-4, 48b-

8, 49b-7, 51b-6, 54a-10, 57b-15, 58a-

11, 58a-12, 58b-15, 60a-5, 61b-12,

61b-3, 62b-11, 66b-7 , 67a-17, 67b-

1, 67b-5, 68b-13, 69a-15, 70a-9, 71a-

3, 72b-8, 74b-10, 75a-2, 76a-16, 76b-14, 88a-6

g.-ürdi 92a-2

g.-ürem 7a-12, 46b-14, 51a-13

g.-ürse 12a-1, 18a-16, 33a-2, 35b-14, 36b-16, 45a-14

g.-ürseñ 23a-14

g.-ürüm 43a-5, 53a-12

görüş-: Görüşmek krş. bk. **görüş-**

g.-diler 82b-9, 86b-13

g.-mege 85a-10

g.-üben 14a-16

g.-üp 85a-12

g.-ür71a-7

göster-: Göstermek, belirtmek; haddini

bildirmek krş. bk. **göstür-**

66a-11, 67a-15, 67a-9, 77b-5

g.-di 8a-17, 10a-16, 99a-12

g.-e 72a-9

g.-em 42a-16, 67a-11, 76a-13

g.-en 67a-1

g.-ür 88a-4

göstür-: Göstermek, belirtmek; haddini

bildirmek krş. bk. **göster-**

49b-18

g.-di 7b-2

g.-e 9b-3, 59a-9, 59b-7

g.-elüm 5a-14, 6a-11, 6a-15

g.-em (anda g.) 6a-19

g.-em 59b-17

g.-enler 7b-2

g.-esin 42b-2, 59a-8

g.-eyüm 60a-1

g.-iser 42b-3

g.-medi 66a-5

g.-megil 19a-7

g.-üñ 12a-15

g.-ür 21a-8, 88a-9, 91a-16

göş-: Göçmek

g.-diler25a-11

götür-: Götürmek; yok etmek; kapatmak

g.-diler26a-11

g.-üp 70b-4

g.-ürdi 68a-6

götürül-: Götürülmek

g.-di 5b-7

g.-üp 87a-13

göyün-: Yanmak; kederlenmek

g.-di 53a-15, 53a-16

g.-üp 59a-6

g.-ürem 59a-15

göz: Göz

4a-6, 98b-11

g. kaç-

-ar 68b-11

g.-den 16b-9

g.-i 5b-8, 49a-1, 58a-11, 60a-5, 66a-5, 66b-4, 69a-14, 76b-16, 83a-2

g.-ile 38b-4

g.-imi 17a-11

g.-imiñ 79a-9

g.-imüz 3a-16, 69a-4

g.-in 9b-3, 16b-2, 37b-3, 545b-17, 9a-6

g.-inden 51b-5

g.-ine 2a-6, 5a-4

g.-ini 48a-6

g.-inüñ 26a-5, 83a-3, 85a-14

g.-iñ 69b-1

g.-ler 36a-7

g.-leri 4a-5, 8a-11, 22a-11, 36a-6,
48b-18, 53b-15, 63b-2, 71a-2, 71b-1,
83a-18, 84a-11, 85b-3, 49a-19, 71a-
15, 82a-15

g.-leridi 88a-9

g.-lerim 79a-9

g.-lerimiñ 4a-7

g.-lerimiz 69b-15

g.-lerin 12a-10, 48b-15, 71a-8, 77b-9

g.-lerinden 4a-6, 5b-3, 33a-5, 48b-
16, 57b-10, 61b-5, 89a-2, 90b-2, 97a-
11

g.-lerini 72-5

g.-lerinün 22b-13, 22b-5, 69a-1, 85b-
6

g.-leriñ 71a-14

g.-leriñe 35a-3

g.-leriñi 38a-12, 61b-6

g.-lerüzi 85a-10

g.-üm 2a-18, 38b-5, 59b-4, 65b-1,
78a-18, 97a-14

g.-üme (sür) 38b-8

g.-ümün 8b-13

g.-ün 84b-12

g.-ünle 11b-4

g.-ün (oldı) 57a-16

g.-ine 60a-4, 85b-2, 85b-2, 79b-13,
96b-13

gözet(d)-: Gözetmek, izlemek; korumak;
ummak

g.-üben 28b-1

g.-ür 33b-8, 59a-10, 71b-4

g.-ürler 91a-6

gözü: Ayna

g.-de (gördün g.) 11b-5

gözsüz: Kör

g. (idi) 57b-16

g. ol-

-dı 63b-3

-dım 58b-3, 59a-3

-mıñ 59b-11, 59b-16

g.-lere 67a-1

güş: (Far.) Dinleme, işitme

g. eyle-

-di 44a-10, 94b-17

güç(c): Güç, takat; zor; eziyet

g.-i 89b-15

g.-üm 13a-13

g.-ümüz 51a-11, 78b-15

g. et-

-mıñ 53a-4

g. eyle-

-di 53a-3, 53a-18

g.-le 71b-11

g.-leri 75b-17

güçlü: Güçlü, kuvvetli

51a-14

güher: (Far. gevher) Gevher, mücevher

g. (kân-ı g.) 1b-3, 92a-10

gül-: Gülmek; sevinmek; alay etmek

g.-diler 7b-9

g.-dün 64b-3, 67a-6

g.-e (güle) 31b-13, 67a-12, 69a-11

g.-e 27a-14, 52b-13

g.-elüm 4a-4

g.-em 46b-18

g.-er 6b-19, 48a-17, 51a-6, 64b-1,
64b-1, 89a-2

g.-er (iken) 64b-2

g.-ersin 31b-13

- g.-mediñ 67a-7
g.-mek 4b-2, 75a-3
- gül:** (Far. gül): Gül
4a-3, 8a-16, 8b-14, 17b-9, 26b-11, 34a-16, 34b-9, 35a-5, 35a-8, 35b-1, 38a-5, 48b-18, 50a-4, 50b-5, 57b-7, 66a-14, 69b-12, 71a-5, 79a-10
g.-e 23b-13, 67b-17, 74b-4
g.-i (küy-ı g.) 26b-7
g.-i 43a-19
g.-ler 32a-17, 69b-13
g.-leri 60a-8, 76b-5
g.-lerini 41b-14
g.-lerüñ 35a-4
g.-üñ 60a-18
g.-üm 26a-2, 35a-2
g.-ümi 26b-8
g.-ümün 26b-8
- güldür-:** Güldürmek
g.-en 66b-15
g.-ür 9b-11, 19b-12, 55a-10
- gülgün:** (Far.) Gül renkli
88a-11
- gülistân:** (Far.) Gül bahçesi
g.-ı (yūsuf) 41b-14
g.-da 35a-2, 41b-13
g.-ın 41b-12
g.-ına 26b-8, 38a-5
- gül-i' zār:** (Far.+ Ar.) Gül yanaklı
g. (idi) 22b-12
- gül-zār :** (Far.) Gül bahçesi
95a-9
g. eyle-
-dün 6a-5
g. ol-
- ur 18b-15
- gümān:** (Far.) Sezme, şüphe
g. (bedr-i g.) 38b-10
- güm-rāh:** (Far.) Yolunu şaşırması, yoldan sapmış
g. eyle-
-edi 74a-14
g.-ına 72a-16
- gümüş:** Gümüş
13a-9, 25a-9, 36a-11, 36a-2, 36a-7, 38b-8
g.-den 36a-4, 35b-17
g.-i 13a-9, 34a-11
- gün:** Gün; güneş; gündüz
7b-7, 8a-7, 11a-6, 14b-2, 20b-4, 20b-6, 25b-12, 27b-4, 28b-2, 28b-3, 37a-1, 44b-10, 44b-9, 46b-18, 47b-1, 48b-17, 49a-1, 51b-5, 54a-9, 57a-5, 57a-7, 65b-13, 71b-15, 73a-1, 74a-8, 74b-10, 82b-16, 87a-4, 89b-5, 93a-13, 94a-13, 99a-11
g. (bir g.) 2a-5, 45b-5, 46b-7, 50b-11, 56b-18, 56b-8,5 8a-12, 59b-7, 71a-16, 83a-11, 91a-4
g. (bu g.) 35a-12, 51a-4, 59a-16, 61b-7
g. (dün g.) 38a-16, 46a-12, 53b-14, 55a-10, 59a-15, 61a-16, 64b-16, 71a-12, 71a-15, 71b-3, 79b-1, 79b-2, 84b-5
g. (her g.) 6b-5, 68a-17, 17b-5, 31b-7
g. midür 8a-4
g.-e 18a-14, 77b-10
g.-i 11b-4, 16a-14, 21b-7, 60b-10
g.-idür 4a-3

- g.-ler 4b-7
 g.-lere 62b-5
 g.-leri 11a-2
- günlük:** Günlük
 95b-14, 96a-1
- günāh:** (Far.) Günah; suç
 41b-5, 100a-1
 g. et-
 -meyen 41a-4
 -se 41a-5
 g. eyle-
 -di 74a-14
 g.-ı 100a-12
 g.-im 15a-12, 41b-5
 g.-suz 41a-1
- günāhkār:** (Far.) Günahkar, günah sahibi
 48a-10
 g.-uz 82a-13
- gün-be-gün:** (T+ Far.) Günden güne
 92a-9
 g.-de 32b-9, 47a-3, 73a-15
 g.-den 18b-18, 19a-8, 38b-12, 44a-8,
 44a-17
- gündüz:** Gündüz
 27a-15, 55a-13, 72b-15
 g. (dün g.) 71b-13
 g. (gece g.) 34a-7, 43b-2, 45b-15,
 58a-18, 71a-17, 79b-8, 86b-7, 87a-7
 g.-e 71b-4
 g.-in 16b-10
- güneş:** Güneş
 8b-14, 10a-13, 10b-5, 12a-7, 16b-5,
 19a-11, 29b-9, 50b-9, 91b-8
 g. (ay g.) 2a-12
 g. doğ-
- ar 10a-17
 g. doğ-
 -dı 8a-17, 15a-13, 15a-16
 g.-de 29b-9
- gürle-:** Gürlemek
 g.- di 15a-17
- gürz:** (Far.) Eskiden silah olarak kullanılan
 uzun saplı, büyük demiz topuz
 g.-ini 68a-2
- güt(d)-:** Gütme; peşinden gitmek
 g.-er 33b-16
 g.-erdim 4a-11
 g.-erem 38a-16
 g.-mişdi 2a-3
- gütdür-:** Güttürmek
 g.-ür 35b-3
- güvegi:** Güvey, damat
 g.-miz 25a-17
- güzin:** (Far.) Seçilmiş, seçkin
 23a-2, 82a-7, 87a-17
- H, Ĥ, Ħ**
- ha:** Sürekli, durmadan
 45b-15, 49a-3
- ħabbāz:** (Ar.) Ekmekçi
 47a-18, 47a-10, 47a-7
 ĥ.-ı 47b-1
 ĥ.-uñ 47a-5
- ħaber:** (Ar.) Haber; bilgi
 1b-6, 1b-10, 2b-6, 9b-2, 22b-5, 25a-
 2, 26a-6, 32a-9, 34b-1, 45a-17, b- ,
 46b-14, 50a-5, 50b-3, 64b-17, 75b-
 12, 78a-7, 80a-2, 81a-11, 85a-16,

- 85b-11, 85b-4, 89b-2, 91a-4, 91b-17,
92b-6, 97a-4, 98a-15, 98b-13, 99b-4
- ḥ. (durur) 50a-1
- ḥ. eyle-
-diler 29b-3, 80b-1
-yelüm 35b-12
- ḥ. ışmar-
-ladı 49b-14
- ḥ. şor-
-am 71b-10
-ar 31b-8, 71a-11
-arsın 49a-8
-dı 33b-3
- ḥ. söyle-
-medi 3b-5
-r 13b-2
-yesin 31a-15
- ḥ. ṿer- 31b-13
-di 83a-7, 85b-14, 85b-17
-diler 96a-15, 96b-15
-e 47b-8, 50a-3, 56b-8, 62a-16
-em 70a-17
-esin 31a-14
-eyüm 78a-6
-gil 94b-14
-iş 96a-13
-medi 30a-14, 48b-11
-üş 64a-14, 64b-8, 80a-4
-ür misin 49a-15
-ür 30a-12, 34a-17, 45b-5, 49b-
15, 50a-1, 76b-14, 80a-1
- ḥ.-den 2b-6, 34b-1, 78a-8, 96a-15,
98a-15
- ḥ.-im 49a-5, 49b-13
- ḥ.-in 5a-6, 48b-13, 50a-2
- ḥ.-ini 79b-10, 85a-1
- ḥ.-iş 52b-1
- ḥaber-ḍār:** (Ar.) Haberli
94b-12
- ḥabīb:** (Ar.) Sevgili; dost
ḥ. edin-
-e 56b-11
- ḥ. ol-
-uban 57a-11
- ḥabīr:** (Ar.) Haberi, bilgisi olan
28a-1, 56b-5, 83a-6, 83a-11
- ḥ. (řāh-ı ḥ.) 83a-2
- ḥacālet:** (Ar.) Utanma, utanç
90b-10
- ḥ.-den 81b-3, 82a-11, 82a-16, 82a-3
- ḥācer:** (Ar.) Hz. İbrahim'in eşi ve Hz.
İsmail'in annesi
ḥ.-üş 73b-9
- ḥācet:** (Ar.) İhtiyaç; dua, istek
99b-17, 98a-9
- ḥ.-i 6b-3
- ḥ.-im 12a-5, 15a-12, 19b-1, 36b-12,
50a-16, 54b-8
- ḥ.-in 19b-1, 66b-18
- ḥ.-leri 12a-4
- ḥ.-üş 28a-3, 36b-13
- ḥācīb:** (Ar.) Eskiden devlet büyüklerine
verilen bir unvan
ḥ.-ler 86b-13
ḥ.-lerinden 86b-4
- ḥacīl:** (Ar.) Utanmış
96a-18
- ḥaç:** (Far.) Haç, istavroz
ḥ.-a 53b-2
ḥ.-ı 33b-4

- hādī:** (Ar.) Hidayet eden; önde giden
61a-2
- hādīm:** (Ar.) Yardımcı olan; hizmetçi
h.-ler (durur) 96a-12
h.-ler 96a-15, 96b-15
- hafif:** (Ar.) Hafif; basit
62a-8
- hak(k):** (Ar. haḳḳ): Allah; adalet; hak
17a-12, 19a-9, 19b-4, 22a-1, 31a-8,
40b-13, 72a-8, 73b-13, 82a-9, 82b-5,
82b-6, 83b-4, 84a-12, 87a-3, 90a-11,
91a-10, 91a-13, 91b-17, 92a-12, 94b-
16, 95b-5
h. (cebrā'īl-i h.) 59b-10
h. (çalab) 85b-2, 88b-11
h. (çalabdan) 45a-9, 91a-17
h. (çalap) 4b-7, 15b-18, 52b-12
h. (te'ālā) 16b-7
h. (te'ālānuḡ) 88a-15
h. (yolına) 6a-1
h. mıdur33a-16
h.-a 7a-15, 7b-3, 15b-4, 19a-16, 47a-
17, 61a-1, 82a-14, 82b-8, 83b-1, 90a-
2, 90a-5, 92a-7, 94b-3, 94b-7, 99a-14
h.-çün 3b-1, 3b-2, 3b-3
h.-dan (hatm-i h.) 97b-1
h.-dan 9a-18, 32b-7, 59b-10, 91b-13
h.-dur 94b-15
h.-ı 1a-8, 30b-12, 31a-17, 47b-5,
54a-5, 54a-15, 64b-7, 73b-8, 73b-9,
73b-8, 73b-10, 82a-10, 83b-14, 90a-
17, 91b-14
h.-içün 6a-4, 83b-2
h.-in 15a-10
h.-ına 92a-4
- h.-ından 53a-4
h.-ını 6b-16
h.-ıḡ 59b-7, 87b-14
- hāk:** (Far.) Toprak
77a-7
h.-a 94a-13
h.-i 88b-12
- hākıḳ** (Ar. 'aḳıḳ): Değerli bir taş
44a-3
- hākıḳat:** (Ar.) Hakikat, gerçek
13b-2, 47a-8, 82a-11
h.-dür 83a-8
- hākīm-i muḡlak:** (Ar.) Allah
7b-13
- hākīm:** (Ar.) Hakim, hükmeden
10b-10
h.-i (raḳīb) 67b-11
h. ol-
-a 87b-10
h.-i 66b-17
- hākīr:** (Ar.) Zavallı, değersiz
59b-11, 62a-8, 81a-8, 94a-2
h. ol-
-dı 63b-12
- hāl:** (Ar.) Hal, tutum, davranış; güç, takat
26a-14, 31b-12, 42a-10, 48a-14, 91a-
6
h. (durur) 19b-13
h. èt(d)-
-e 40b-9
h.-de 26b-1
h.-de (durur) 8a-14
h.-den 40b-11, 40b-12

- h.-i 9a-16, 9b-17, 31b-6, 44a-10, 51a-7, 80a-8, 83a-16, 96b-15, 97a-1, 97b-14
- h.-i (vaşf-ı h.) 83b-10
- h.-i (cihān) 97a-5
- h.-in 5b-13
- h.-im 20a-11, 40b-7, 43a-6, 50a-8, 50b-18
- h.-imi 59a-16, 99b-17
- h.-imüz 41a-11, 68b-12
- h.-imüze 40b-10
- h.-in 35a-11, 47b-7, 48a-13, 54b-1, 85b-14
- h.-inden 13b-17, 21b-1, 27a-7, 36b-11, 51b-9, 66a-7, 83a-6
- h.-ine 2a-4, 88b-7
- h.-ini 9a-8, 23b-7, 34b-10, 47b-6, 71a-13, 76b-10, 82b-10, 82b-17, 85b-15, 89a-7, 90b-7
- h.-iñ 69a-16, 81a-6, 84b-4
- h.-iñiz 63a-9, 69a-3, 63a-4, 73a-11
- h.-ler 8a-4
- h.-lerin 63a-3, 63b-10, 92b-2
- h.-lerinden 61b-10
- h.-lerini 33b-8, 67a-5
- h.-ince (hällü h.) 20b-10
- h.-ümi 23b-8
- h.-ümüz 25b-17
- h.-üñ 34b-8
- hālās:** (Ar.) Kurtulma, kurtuluş
- h. eyle-
6a-7
- hāla:** (Ar.) Hala
- h.-sı 82b-11
- h.-sıyla 90a-1
- hālīk:** (Ar.) Yaradan, Allah
- 72a-13, 100a-14
- h. (allāh h.) 10a-16
- h.-a 5b-11, 49b-17, 60b-17, 71a-10, 82b-12, 89a-8, 89b-17
- h.-i 16a-11
- h.-ine 95b-15
- hālī:** (Far. kālī): Halı
- h.- lar 36a-7, 68b-7
- hālīf:** (Ar.) Birinin yerine geçen
- h.-üñ 5b-17
- hālīl:** (Ar.) Sadık, içten dost
- 26b-16, 96a-7, 96a-9, 96a-18
- h.-e 6a-5
- h.-iñ 97b-6
- hālīlu'l-lāh:** (Ar.) Allah'ın sevgilisi anlamında Hz. İbrahim için kullanılan unvan
- 97b-2, 99a-8
- h.-a 94b-11, 95a-3, 95b-11
- hālīm:** (Ar.) Yumuşak tabiatlı, sakin; Allah'ın sıfatlarından
- 15a-8, 98a-17
- hālķ:** (Ar.) Halk; ahali; insan topluluğu
- 2b-15, 2b-17, 28b-9, 29b-5, 30b-1, 53b-16, 62b-10, 98b-11
- h.-a 84a-10, 91b-16
- h.-ı 2b-16, 3a-2, 9b-11, 25b-8, 28a-7, 29b-7, 36b-15, 52b-10, 56b-15
- 60a-3, 87a-15, 87b-7
- h.-ın 66b-4, 86b-2
- h.-ına 55a-9, 97b-7
- h.-ını 76a-11
- h.-iñ 67a-2
- hālķa:** (Ar.) Halka

- h. ol-
-up 3a-14
- hall:** (Ar.) Çözme, çözülme
h. eyle-
-gil 27a-5
h. eyle-
-yen 27a-4
- hallü:** (Ar.+T.) Halli
h. (hâlince) 20b-10
- halvet:** (Ar.) Kapalı, ıssız bir yerde kalma;
kapalı ve ıssız yer
20a-15, 33b-6, 37a-13, 60b-2, 70b-
16, 77b-11, 85a-14, 89b-6
h. ol-
-up 60a-3
h.-de 39b-2
h.-e 27a-7
h.-inde 27b-2, 94b-7
- hamd:** (Ar.) Hamd, övgü
47a-14, 71a-10, 89a-8
h.-ın 17b-2
- hammāl:** (Ar.) Hamal
44a-7
- hammām:** (Ar.) Hamal
h.-a 57b-6
- hān:** Kağan, hükümdar
h.-ım 19a-12
h.-ına 92b-12
- hancer:** (Ar.) Hançer
h.-ile 24a-5
- handān:** (Far.) Gülen, neşeleri
h. (rūh-ı h.) 55a-14
- hande:** (Far.) Gülme
h.-sin 67a-6
- hāne:** (Far.): Ev, hane
- h.-dür 96b-14
h.-ler 89b-6
h.-si 82a-12
h.-ye 89b-8
- hānumān:** (Far.) Evi bark; yuva
12a-13, 55b-15
h.-ım 30b-2
- haps:** (Ar. habs) Hapis
40a-17, 40b-1
h.-e 43b-5
- har:** (Ar.) Yakıcı, sıcak
78a-7
- harāb:** (Ar.) Harap
92a-1
h. ol-
-dı 93a-13
- harāc:** (Ar.) Haraç, vergi
93b-14
- harām:** (Ar.) Haram, yasak
17a-1, 37b-17
h. ol-
-dı 4a-15
h.-dan 46a-17, 46b-1
h.-ı 17a-1
- harb:** (Ar.) Harp, savaş
h. et(d)-
-en 88a-2
- harc:** (Ar.) Haraç
h. eyle-
-dim 39a-5
- harf:** (Ar.) Harf; söz
h.-i (şavtla) 7b-18
- harīf:** (Ar.) Yemiş toplayan
37a-6
- harīr:** (Ar.) İpek

- 25b-6
- h. (dībāc-ı h.) 57b-13
- h̄arman:** (Far.) Harman
- h.-dadur 65b-14
- h̄āş:** (Ar. h̄āşş) Has, seçkin
- 52b-4, 81a-14
- h. (‘ām) 11a-3, 18b-3, 52b-13, 57a-6, 89b-13, 91b-4, 91b-12
- h. (‘āma) 91b-6
- h. (‘āmi) 98a-8
- h.-ı 82a-12
- h.-m19b-3
- h̄ased:** (Ar.) Kıskançlık
- 1b-11
- h.-i 13b-10
- h̄āşıl:** (Ar.) Meydana gelen, olan
- h. ét(d)-
- e 34b-3
- h. eyle-
- 98a-14
- h. ol-
- a 32b-1
- dı 97a-17
- h.-a 3a-9
- h.-ı 86b-7
- h̄asret:** (Ar.) Hasret, özleme; üzüntü
- 70b-14, 88a-5, 96b-13
- h. kal-
- am 78b-1
- h. ol-
- mışam 19a-15
- h.-idüm 96b-11
- h.-ile 83a-18
- h.-im 70b-7
- h.-ime 72a-10
- h.-iñdür 66a-1
- h.-iyle 92a-3
- h.-le 82b-3
- h.-leri 66b-15
- h̄asta:** (Far. h̄aste) Hasta
- h. ol-
- up 34b-5
- h̄āşā:** (Ar.) Haşa, asla
- 9a-12, 14b-16, 17b-9, 19a-11, 21a-11, 40b-2, 40b-3, 48a-11, 54a-13, 59a-4, 73b-11, 73b-6, 74b-17, 74b-5, 79a-16
- h̄āşi:** (Ar.) Kavim, halk, millet
- 89b-4
- h̄aşmet:** (Ar.) Görkem
- h.-i 89b-17
- h̄aşr :** (Ar.) Toplama, bir araya gelme
- 91b-17
- h. (neşr) 43b-7
- h̄ātif:** (Ar.) Tellal
- h.-den 41b-9
- h̄atm:** (Ar.) Hatim, Bitirme
- 100a-11
- h. (du‘ā-yı h.) 99a-15
- h.-i (h̄ağdan) 97b-1
- h̄ātün:** (Far.) Hatun
- 23a-2, 23b-8, 27b-4, 27b-8, 28b-17, 29b-1, 32a-12, 33a-8, 35b-10, 42a-7, 43a-8, 71a-12, 84b-11
- h. (idi) 22a-9
- h.-a 23b-7, 29a-1
- h.-ı38a-8
- h.-lar 42b-3, 43a-1, 43a-7, 43a-20
- h.-lara42b-14
- h.-ları 42a-5, 42b-4, 60b-11

- h.-larını 42a-15
 h.-umuz 25b-4
ḥaṭā: (Ar.) Hata, suç
 70b-10, 100a-4, 100a-8
 h. kıl-
 -dum 15a-9
 h.-m (sehvi h.) 100a-9
ḥaṭır: (Ar.) Düşünme; anımsama; sevgi
 h.- in 95b-8
 h.-ların 86b-14
ḥaṭ: (Ar. ḥaṭṭ) Hat
 h.-tı 39b-14
havā: (Ar.) Hava
 h.-da (yél-i h.) 68a-6
 h.-ya 93a-7, 93a-16
ḥavf: (Ar.) Korku
 39b-7
 h.-i (allāh) 98a-5
ḥavz: (Ar.) Havuz
 89b-7
hay: Aman, hey; eyvah
 11b-14
ḥayā: (Ar.) Utanma; çekinme
 39b-7, 84a-6
 h. (şabr-ı h.) 6a-3
 h.-sından 96a-18
ḥayāl: (Ar.) Hayal
 h.- ini 53b-18
 h.-udur 29a-7
ḥayāt: (Ar.) Hayat; yaşam
 89a-10, 99a-4
ḥayber: (Ar.) Hayber kalesi
 h. (kal' asın) 68a-8
 h.-e 68a-8
ḥaydār: (Ar.) Cesur; Hz. Ali'nin lakabı
 h.- a 68a-7
ḥayf: (Ar.) Haksızlık, zulüm
 26b-7, 26b-9, 31a-1
 h. ét(d)-
 -er 57b-11
 h.-ı (ḥazīn) 57b-11
hāy hūy: (Far.) Gürültü, şamata
 87b-6
ḥāyin: (Ar. ḥā'in) Hayin
 h. (durur) 40a-15
 h.- isem 40b-7
 h.-i 40a-15
ḥayli: (Far.) Hayli, çok sayıda
 84a-9, 98a-2
ḥayr: (Ar.) İyilik, hayır; yararlı
 1a-5, 2b-6, 84a-11
 h. (durur) 19b-13
 h. ol-
 -a 2a-7, 2a-10
 -dı 90b-10
 h.-a 77a-11
ḥayrān: (Ar.) Hayran; şaşkın
 20b-17, 82a-16, 97a-3
 h. (durur) 33a-3
 h. et-
 -diler 93a-18
 h. (idi) 20a-14
 h. (iken) 57a-17
 h. kal-
 -alar 35b-14
 -dı 90a-8
 -ur 25b-10, 40a-2
 h. kıl-
 -aydı 22a-13
 h. ol-

- a 36a-1, 36a-13
 -alar 36b-16
 -dı 91b-10
 -dılar 18b-9
 -uban 36b-3, 40a-5
 -up 22b-18, 27b-5, 32b-5, 61b-16, 61b-2, 67b-2
 -ur 3b-6, 16b-4, 18b-1, 18b-10, 19a-4, 20b-17, 30a-10, 42b-17, 60a-6
 ı. (tırur) 29b-6
ıayrāt: (Ar.) Hayır işleri
 ı.-ı (dīvāne) 23b-1
ıayret: (Ar.) Hayret; şaşkınlık
 91b-16
 ı.-de 31b-17, 65b-17
ıayr-ü'l-beşer: (Ar.) İnsanın hayırlısı , Hz. Muhammed (a.s.)
 1a-14
ıayvān: (Ar.) Hayvan; canlı
 55b-11, 55b-12
 ı. ol-
 -a 43a-13
ıayy: (Ar.) Ezeli ve ebedi hayat sahibi olan Allah
 88a-4, 94b-3, 98a-10
ıazā: (Ar.) Bu; şu
 11b-17
ıazān: (Far.) Sonbahar
 ı.-a 80a-17
ıāzır: (Ar.) Hazır
 ı. (durur) 33b-7
 ı. et-
 -diler 99a-14
 ı. kııl-
 -uı 42b-11
 ı. ol-
 11a-16, 26a-3
 -dı 10b-10, 37a-1, 88b-5
 -urlardı 56b-16
 ı. tıt-
 -uı 16a-5
ıazın: (Ar.) Üzüntü veren; acıklı
 19b-7, 83b-15
 ı. (ıayf-ı ı.)57b-11
 ı. ét(d)-
 -esin 2b-3
 ı. ol-
 -ma 23a-2
ıazīne: (Ar.) Hazine; servet krş. bk. **ıazīne**
 31b-14, 37a-2
 ı.-de 30a-8
 ı.-sine 31b-3
 ı.-yi 31b-11, 31b-15
ıazız : (Ar.) En aşığı
 11a-16
ıazne: (Ar. ıazīne) Hazine krş. bk. **ıazīne**
 30a-12, 31b-16
 ı.-de 31b-8, 31b-9
 ı.-mi 32a-2
 ı.-ıe 31b-17
 ı.-si 78a-10
 ı.-ye 31b-9
 ı.-yi 31a-2
ıazne-dār: (Ar.+Far.) Bir hazineyi bekleyen ya da yöneten kışı
 31b-9, 31b-11, 31b-12, 31b-13,31b-8
 ı.-ın 54b-9
ıaznedārılık: (Ar.+Far.+T.) Haznedarlık
 54b-12

h azret: (Ar.) Hazret; saygı duyulan kişi

8a-17

h.-e 6a-8, 59b-13, 100a-3, 100a-9

h.-inde 86b-4, 91a-11

h.-inden 91a-13, 94b-5

h.-ine 83b-9, 90b-13

h.-iņe 82a-14, 100a-6

h azret-i ya k ub: (Ar.) Hz. Yakup

peygamber

h.-i (ya k uba) 90a-16

h.-i (ya kubla) 86b-13

heb a: (Ar.) Boşa gitme

h. kıl-

-mağıl 65a-8

h. ol-

-dı 8a-10

hefde: (Far. hefte) Hafta

24a-14, 91b-12

h.-de 91b-11

h.-ye 91b-3

hek im: (Ar.) Hekim, doktor

34b-13, 34b-16, 34b-7, 34b-11

h.-e 34b-17

h.-ler 44b-2, 44b-4

hel ak: (Ar.) Yok olma, t ukenme; aşırı

derecede yorulma

h. eyle-

-di 68a-1

h. ol-

-dı 90b-14

-urlar 81b-16

hel al: (Ar.) Helal; nikahlı olan eş; yasal

37b-17, 67b-10, 82b-1

h. eyle-

-di 23a-1

h. kıl-

-dı 60a-14

h. ol-

-dı 60b-15

-ur 60a-14

h.-den 38a-9

h.-e 46a-16

h.-iņ 71b-12

h.-isin38b-3

hel allık: (Ar.+T.) Helallik

h. dile-

-yem 14a-2

hele: (Far.) Hele, özellikle; sonunda; hiç olmazsa

8b-18, 13a-9, 14a-14, 25a-9, 48a-12,

49a-12, 61b-10, 66a-14, 67a-6, 77a-

11, 77b-15

helv a: (Ar.  alv a) Helva

61b-14, 62a-9, 62b-5

hem : (Far.) Hem; özellikle; zaten; bir de

1a-4, 1a-10, 1a-14, 2a-13, 2a-17, 3a-

16, 4a-6, 4a-14, 5a-15, 5a-16, 6a-10,

7a-18, 7b-9, 9b-8, 10a-4, 10a-8, 10b-

11, 11a-15, 15b-14, 16a-1, 16a-11,

16a-13, 16a-14, 16b-9, 19a-12, 20a-

3, 21b-15, 22a-15, 22a-8, 22a-9, 23a-

15, 23b-14, 25a-17, 26a-6, 26b-1,

28a-6, 28b-4, 29a-13, 29a-13, 29b-

11, 33a-10, 34a-12, 34a-17, 34a-4,

34a-5, 36a-10, 36a-12, 36a-13, 36a-

4, 36a-7, 36b-14, 36b-17, 37a-16,

38a-10, 38a-13, 38a-9, 39b-7, 41a-

11, 41b-17, 43a-19, 44b-16, 45a-8,

45b-14, 49a-19, 50a-12, 50a-13, 50b-

9, 53b-16, 55b-13, 56a-15, 56a-17,

56b-14, 56b-7, 57a-6, 57b-5, 59a-15,
62b-17, 62b-9, 63b-6, 65a-10, 65b-
16, 67a-12, 69b-13, 69b-15, 70a-6,
70b-4, 71b-17, 71b-4, 71b-5, 72-4,
73a-7, 77a-14, 77a-15, 77a-5, 79a-1,
79a-7, 80a-12, 81a-3, 81a-7, 82a-10,
83a-3, 83a-9, 84a-15, 84b-10, 85b-3,
85b-12, 85b-17, 86a-5, 86a-10, 87a-
5, 87b-4, 88b-1, 88b-14, 89b-7, 90a-
12, 90b-17, 90b-4, 95a-10, 95a-4,
95b-12, 97a-7, 97b-11, 97b-17, 98a-
13, 98a-3, 99b-12

hemān: (Far.) Hemen, o anda; öylece

5a-17, 8b-11, 13a-6, 15b-7, 22a-2,
25b-1, 29b-3, 70a-15, 81a-17, 83b-9,
84a-8, 84a-9, 85b-16, 86b-16, 87a-2,
87a-4, 91a-2, 91b-10, 91b-15, 92a-7,
93a-6, 94a-13, 94a-6, 94a-9, 96a-3,
96b-4, 97a-7

hem-ān-dem: (Far.) Hemen; o anda

91b-5, 95b-17

hemīn: (Far.) Her zaman, bu şekilde

83a-8, 96a-2

hemīşe: (Far.) Her zaman, daima

37a-17

hem-rāh: (Far.) Yoldaş

16b-8

h. (idi) 22a-10

h. ol-

-a 61a-2

-sun 41b-7

h.-ım 84b-15

h.-ıguz 16b-5

henüz: (Far.) Henüz, az önce

7b-17, 10b-15, 60b-4, 65a-5, 71a-12,
78a-4, 78a-5

hep: Hep, bütün; her zaman

8a-9, 16a-10, 23a-15, 30b-2, 36a-17,
36b-14, 37a-12, 43a-17, 43b-14, 44a-
6, 47a-6, 47a-8, 47b-3, 52a-1, 52b-
14, 53b-13, 54a-7, 55b-13, 56a-3,
59a-13, 67a-15, 68b-15, 73b-1, 73b-
2, 74a-6, 75b-10, 75b-16, 76a-15,
76a-5, 76b-1, 76b-5

her : (Far.) Her; hepsi

2a-14, 5a-11, 6b-9, 9a-8, 9a-18, 17a-
3, 25a-1, 32b-10, 43a-15, 46a-10,
46a-12, 46a-9, 54a-5, 55a-2, 56a-11,
57a-4, 65b-10, 69a-14, 75a-11, 83b-
16, 86b-17, 87b-10, 88a-3, 88a-6,
90a-10, 90a-12, 99b-1, 100a-15

h. (dem) 43a-5, 86b-14

h. (gece) 36a-11, 36a-12

h. (gün) 6b-5, 68a-17

h. (kanğı) 37b-3

h. (kim) 17a-12, 28a-2, 33b-5, 43a-
13, 46a-12, 46a-13, 46a-7, 46a-8,
46b-1, 72a-15, 82a-10, 82b-13

h. (kime) 65b-14, 84a-13

h. (ne) 1a-3, 14a-7, 32b-7, 87a-12

h. (neyse) 40b-15, 40b-16

her bir: Herbiri, çeşitli

1a-9, 1a-10, 28a-11, 62b-12, 67b-14,
89b-3, 93a-5, 99a-2, 99b-15

h.-i 2a-11, 3b-10, 5b-2, 8a-8, 20b-10,
24a-16, 25a-16, 42b-12, 42b-15, 42b-
16, 42b-17, 43a-7, 44b-5, 46b-17,
51a-14, 51a-15, 61b-16, 63b-12, 64a-
7, 68b-6, 75b-8, 76b-5, 85b-8, 87b-

- 16, 92a-14, 93a-15, 93b-2, 93b-7,
93b-8, 95a-5
h.-imüz 12b-3
h.-rimüze 66b-2
h.-in 73a-4
h.-inden 30a-1
h.-ine 1b-9, 24a-13, 24b-1, 37a-2,
42a-15, 42b-7, 45a-3, 86a-12, 92a-13
h.-ini 61b-13, 76b-17
h.-inüj 42b-1, 42a-16, 42b-9, 45a-
14, 47a-1, 65a-13, 68b-13, 73a-1,
74a-4, 80a-6
h.-iñüz 66b-3, 65b-4, 75b-4, 92a-12
h.-isi 7b-8, 24a-8, 24a-9, 27b-11,
29b-6, 31a-13, 39a-11, 42a-6, 42b-
18, 46b-5, 61b-2, 62b-11, 62b-13,
63a-1, 64a-7, 74a-11, 75b-17, 76a-
17, 92b-8, 93b-13
h.-isin 25a-14
h.-isini 33b-8
- hereb:** (Ar.) Kaçma
26b-2
- hêrgiz:** (Far.) Asla, hiçbir zaman
6a-17, 30a-8, 34b-14, 41a-16, 57a-
10, 60b-7, 67b-16, 76a-2, 98a-6
- herîf:** (Ar.) Herif; yoldaş; adam
66b-10
- hey:** Hey
26b-2, 26b-5, 38b-3, 63a-16, 74a-7,
96b-3
- heybet:** (Ar.) Heybet, büyüklük
h.-e 89b-14
h.-i 87b-15, 89b-4, 90a-7, 92a-9
h.-le 78b-8, 93a-11
- heym:** (Ar.) Şaşkınlık
91a-12
- hezārān:** (Far.) Binlerce
29b-5, 39a-2, 88a-8, 89b-16, 93a-1
- hırqa:** (Ar.) Hırka
87a-2
- hışm:** (Far.) Öfke, kızgınlık
h. (kavm-i h.) 82b-11
h.-ını 87a-5
h. ét(d)-
-üben 41a-10
h. eyle-
-di 33b-4, 74a-8
h. ol-
-dı 94b-1
h.-a (geldi) 44a-10
h.-ın 75b-14
h.-ında 57b-1
- hıyānet:** (Ar.) Hıyanet, hainlik
h. et-
-medi 38a-9
- hicā:** (Ar.) Bilmece
h.-dur 30a-13
- hicāb:** (Ar.) Perde; örtü
91b-8
- hiç:** (Far.) Hiç, asla; değersiz
4a-13, 4b-2, 5b-1, 10a-17, 16b-17,
17b-3, 18b-5, 19b-14, 20b-5, 21a-17,
22b-11, 27a-15, 28b-13, 34b-4, 38a-
10, 38b-14, 46a-17, 48b-17, 49a-3,
49a-6, 51b-15, 52a-13, 52a-18, 53b-
2, 54a-4, 57a-10, 57a-12, 69a-1, 69a-
13, 74b-7, 75b-17, 75b-17, 76a-2,
78b-15, 79a-14, 82a-5, 88b-3, 94b-4
h. (kimse) 45a-4
h. (kimseye) 31b-1

- h. (birisine) 16b-16
- h̄idmet-kār:** (Ar.+ Far.) Hizmetçi
95a-5
- h̄ikāyet :** (Ar.) Hikaye; yazılı veya sözlü olarak bir olayın anlatılması
- h. d̄e-
-yelüm 28a-8, 86a-3
- h. èyd-
-ivèr 13b-17
- h. eyle-
-di 11b-3, 21b-1, 27b-6, 36b-11,
40b-12, 52b-2, 81a-6
-diler 74a-12
-dük 54b-1
-gil 40b-11, 51b-9
-ne 1a-4
-ridim 47a-7
-yesin 66a-7
- h. şor-
-dılar 3a-15
- h. söyle-
-di 24b-16
- h. -in 46b-2
- h̄ikmet:** (Ar.) Hikmet
8b-6, 87b-14, 88a-4, 91a-16, 96b-5,
99a-12
h. -i 89b-10
- h̄ilāl:** (Ar.) Hilal; yeni ay
h. -e 60a-9
- h̄il ‘at:** (Ar.) Kaftan, süslü elbise
20a-1, 24a-13, 42a-15, 42b-7, 44a-
18, 47a-13, 47a-3, 53a-2, 60b-11,
73a-1, 82b-16, 86a-10, 86a-12, 86a-
17, 90a-14, 95b-10
- h. biç-
- er 37a-2
- h. -ı 20a-5, 50a-12
- h. -ları 86a-9
- h. -iñ 51a-11
- h. -lar 42a-15, 47a-12, 24a-11, 24b-1,
32b-9
- h. -ları 86a-13, 87a-1
- h. -ların 73a-3
- h̄ile:** (Ar.) Hile, aldatmak, oyun
- h. èt(d)-
-iser 74b-8
- h. eyle-
-di 64a-10
- h. -si 85b-15
- h. -yi 73a-13
- h̄ilm:** (Ar.) Sakinlik, yumuşaklık
6a-3
- h̄imār:** (Ar.) Erkek eşek
h. -dur 54a-3
- h̄imāyet:** (Ar.) Koruma; yardım
- h. èt-
81b-16
- h̄immet:** (Ar.) Himmet, yardım; bağış
93b-6
h. -ini 14b-15
h. -licek 98b-8
- h̄işşe :** (Ar.) Hisse, pay
- h. al-
-a 1a-2
- h̄itāb:** (Ar.) Hitap, seslenme
- h. kıl-
-dı 7a-3
-ur 47b-9
- h̄izmet:** (Ar. h̄idmet) Hizmet krş. bk.
h̄izmet

- 6b-15
- hizmet:** (Ar. ḥidmet) Hizmet krş. bk.
ḥizmet
 33a-7, 70b-13, 79a-16, 79b-14, 89b-13, 94b-10
 ḥ. ét(d)-
 -e 86a-11
 -em 94a-7
 -er 52b-15
 -erdi 73b-17
 -esin 83a-15
 -eyüm 73a-10
 -üp 73a-4
- hoca:** (Far. ḥāce) Hoca
 29a-1, 31a-14, 22a-3, 31b-3, 65b-14, 87a-16
 ḥ.-m 38b-3
 ḥ.-nuḡ 31a-13
 ḥ.-sına 38a-10
- hocagān:** (Far. ḥācegān): Hocalar
 43b-15
- hod:** (Far.) Kendi
 88a-17, 100a-2
- hon:** (Far. ḥān) Yemek; sofr
 17b-4, 18b-13
 ḥ. dök-
 -di 42b-6
 ḥ.-1 (ni‘ met) 42b-5
 ḥ.-a 17b-3, 68b-17
 ḥ.-1 42b-7
 ḥ.-ına 46b-17
 ḥ.-lar 15b-2, 16b-14, 42a-16, 72b-17
 ḥ.-lara 69a-2
 ḥ.-ları 68b-8
 ḥ.-larını 17b-2
- hor:** (Far. ḥār) Hor, bayağı
 81a-8
 ḥ. baḡ-
 -maḡ 15b-16
 ḥ. eyle-
 -yen 5b-14
 ḥ. gör-
 -di 57a-12
 ḥ. kıl-
 -ma 2b-17
 ḥ. ol-
 -up 51b-4
- horla-:** (Far.+T.)Horlamak
 ḥ.-yasın30b-1
- hoş:** (Far.) Hoş , beğenilen
 2b-6, 3a-17, 26a-6, 9a-8, 21b-18, 32a-9, 33a-5, 36a-9, 37a-10, 38a-13, 42a-13, 46b-18, 47a-16, 48b-7, 55b-6, 58b-10, 60a-15, 60b-3, 61b-15, 62a-4, 62b-17, 64a-5, 64b-5, 66a-6, 67a-6, 68b-1, 69b-14, 70b-13, 71a-10, 73a-11,79a-13, 79b-11, 82b-2, 82b-3, 86a-16, 86b-4, 88a-9, 89b-7, 91a-17, 93a-4, 94a-6, 94b-8, 96b-6, 96b-8, 98b-7, 99b-11
 ḥ. ét(d)-
 -üben 39b-3, 61a-14
 -üp 73a-9
 -mediḡ 48a-4
 ḥ. eyle-
 -gil 30a-16
 ḥ. gel-
 -düḡ 27b-8, 77b-15, 81a-15
 -medi 83b-1
 ḥ. ol-

- dı 17a-17
 -uban 50a-18
 -ur 39a-17
 h. söyle-
 -di 6a-10
 -gil 32a-13
 h. tüt- 32a-8
 -dı 61b-17, 64b-11
- hū:** (Ar. hüve) Allah
 19b-10, 96b-1
- hūb:** (Far.) Güzel; iyi
 11b-5, 29a-12, 74b-6
 h.-ı (cihān) 72a-2
 h.-larına 23a-11
 h.-larının 58a-2
- hūblu:** (Far.+T.) Güzellik sahibi
 22a-14
 h.- ğın 20a-16
- hūbluq:** (Far.+T.) Güzellik
 h.-dan 58a-2
- hūd:** (Ar.) Hud peygamber
 6b-2, 6b-8, 7a-19, 7b-1, 7b-2
 h. (nebī) 6a-16
 h.-a 6a-14
 h.-ı 6b-3, 6b-4
 h.-uñ 6b-9
- hudā:** (Far.) Allah
 50b-16, 66b-17, 72a-16, 86b-3, 100a-5, 100a-7
 h. (cān-ı h.) 86a-15
 h. (kādīr-i h.) 96b-11
- hufye:** (Ar.) Saklanma; gizlenme
 81b-13
- hulq:** (Ar.) Huy, tabiat
 24b-9, 67a-8,
- h.-a 1b-15, 66a-9, 66b-11
 h.-ı 82b-14, 62b-17
 h.-ı (hūsn-i h.) 24b-10
 h.-ıla (luṭf-ı h.) 67a-10
 h.-ın 70a-15
 h.-ını 25a-3, 63a-1
- hulle:** (Ar.) Değerli bir kumaş çeşidi
 7a-6, 18b-12, 20a-7, 20a-18
 h.-ler 20a-2
- humār:** (Ar.) İçki sonrası duyulan baş ağrısı; süzgün bakış
 3a-3
 h.-ım (çeşm-i h.) 26b-14
- hūn:** (Far.) Kan; öc
 18b-13, 75a-17
 h. (yaş-ı h.) 9b-6
 h.-a 77b-3, 31b-7
- hūr:** (Ar.) Huri; güzel kız
 37a-9, 37a-10
 h.-a 56a-13
- hūrī:** (Ar.) Huri
 32b-3, 38a-13, 68a-11
 h. (idi) 2a-2
- hurrem:** (Far.) Gönül açıcı, mutlu
 85b-5
 h. (şād-ı h.) 5a-8, 82b-9, 88a-1, 89a-6
- hūşe:** (Far.) Başak
 h.-ler 92a-6
- hūy:** (Far.) Huy, tabiat
 h.-larını 13a-5
 h.-una 22a-15
- hūylu:** (Far.+T.)
 13a-4, 22b-6
 h. (imiş) 43b-11
- hüccet:** (Ar.) Senet, delil

- h.-leri 19a-17
- hüccet-nâme:** (Ar.+Far.) Senet belgesi
13b-7
- hükûm :** (Ar.) Hüküm, yargı; egemen olma
h. ét(d)-
-er 1a-8
h. eyle-
45b-9
-gil 27a-5
-medi 68a-4
h. kıl-
87a-11
-dı 68a-5, 93b-4
h.-i 55a-5
h.-içde 48b-4
- hümâ kuşu:** (Far.+T.) Devlet kuşu
h.-nı 13b-12
- hümâm:** (Ar.) Himmetli, azimli
44a-5, 82b-12, 87a-14, 90a-1, 90b-
12, 93b-10, 93b-12, 94a-9, 94b-2,
95a-1, 95b-9, 97a-12, 99a-16
h. (şâh-ı h.) 82a-2
- hümâyûn:** (Far.) Kutlu, uğurlu
h. (çâdır-ı h.) 25b-13
- hüner:** (Far.) Hüner, marifet
h.-i 29a-4, 29a-5
h.-leri 92b-2
h.-lerin 29a-6, 29b-1
- hürmet:** (Ar.) Hürmet; ikram
62b-6
h. ét(d)-
-di 64b-11
-e 81b-9
-er 64a-5
-üben 32a-13
- üp 79b-5
h. kıl-
-uñ 15b-16
h.-i 88b-4
h.-içün 5b-17
- hüsni:** (Ar.) Güzellik; iyilik
1a-13, 1b-17, 28b-4, 63a-14, 91b-13,
91b-14
h.-e 1b-15
h.-i 2a-1, 53b-13, 59b-11,
59b-17, 70a-4, 90a-7, 91b-11
h.-i (defterin) 58a-1
h.-i (hulkı) 24b-10
h.-i (tâcı) 47b-14
h.-i (cemâl)993a-2
h.-i (cemâlin) 91b-9
h.-ine 18b-4
h.-ini 18b-7, 25a-3, 63a-1
h.-iñ 91b-3
- I, ‘I**
- ıklım:** (Ar.) İklim
55a-9
ı.- i 49a-6
ı.-den 63a-5
- ırak(ğ):** Uzak, ırak
85b-6
ı.-da 38a-16, 76b-14
ı.-dan 11a-7, 58a-12
- ırğa-:** Sallamak; kimıldatmak
ı.-dı78b-14
ı.-r 51b-6
- ırğat-:** Irgatmak, sallatmak
ı.-duñ 51b-8

‘**irz**: (Ar.) Irz, namus

‘1.-1 22a-12

(**ı**)**şır**:- Isırmak

1.-ur 60b-1

ş.-uban 25b-10, 31b-16

ısmarla:- Ismarlamak; emanet etmek

1.-dı 3b-7, 32a-15, 34a-8, 35a-11,
45a-8, 49b-1, 49b-14, 87a-14, 94a-3

1.-duş 26b-15

1.-yup 65a-10

ıssı: Sıcaklık, sıcak

73a-15

ışı:- Aydınlanmak

1.-r 85a-7

ışı(d):- Işık saçmak, parlatmak

1.-ur (diş ı.) 43b-8

‘**ıyāl**: (Ar.) Aile; kadın, eş

90b-14, 95b-5

‘1.-lerüñ 19b-3

İ, ‘İ

i: Ey

i (yār) 4b-15, 6b-5

i-: “Olmak” anlamını veren yardımcı fiil;

cevherî fiil

45a-18, 54b-11, 56b-13, 70a-4

i.-di (şefā‘ at êde i.) 81b-8

i.-di (ağlamakda i.) 83b-16

i.-di (altun i.) 54a-11

i.-di (alür i.) 84a-15

i.-di (anadan i.) 1b-1

i.-di (ağlar i.) 16b-9

i.-di (atlanur i.) 22a-17

i.-di (atmış i.) 1b-8

i.-di (bāzergān i.) 10a-5

i.-di (bekler i.) 16b-9

i.-di (beñzer i.) 60a-9

i.-di (beñzetmiş i.) 16b-10

i.-di (bī- nazīr i.) 63a-14, 70a-4

i.-di (bilür i.) 84a-15

i.-di (çoğidi) 37a-7

i.-di (çok i.) 1b-5

i.-di (denk i.) 57a-6

i.-di (deñizdeyidi) 19b-5

i.-di (dêrler i.) 10a-4, 21a-1, 22a-8

i.-di (destān i.) 22a-11

i.-di (döker i.) 33a-11

i.-di (dün i.) 1a-13

i.-di (dūr i.) 1a-11

i.-di (dükenmez i.) 34a-11

i.-di (êde i.) 81b-9

i.-di (efzün i.) 1a-13

i.-di (eglenür i.) 60b-9

i.-di (emzürür i.) 40b-6

i.-di (etmez i.) 34b-4

i.-di (êtmiş i.) 51b-7

i.-di (êydür i.) 49b-18

i.-di (eyler i.) 74b-1

i.-di (fermān i.) 22a-16

i.-di (gelür i.) 40b-6, 60b-8

i.-di (gördüñ i.) 11b-4

i.-di (görmeye i.) 11b-7

i.-di (görür) 48b-8

i.-di (gözsüz i.) 57b-16

i.-di (gül-‘ izār i.) 22b-12

i.-di (hātün i.) 22a-9

i.-di (hayrān i.) 20a-14

i.-di (hem-rāh i.) 22a-10

- i.-di (hūrī i.) 2a-2
i.-di (hüküm eder i.) 1a-8
i.-di (karavaşı i.) 83a-10
i.-di (kayıra i.) 81b-9
i.-di (key y.) 45a-18
i.-di (kızıl altundan i.) 92b-9
i.-di (kişner i.) 56b-14
i.-di (koyarlar i.) 62b-9
i.-di (küçük i.) 1a-12
i.-di (māh i.) 22a-10
i.-di (mercān i.) 10a-5, 54a-11
i.-di (mestān i.) 22a-11
i.-di (mevķuf i.) 82b-1
i.-di (miskin i.) 22a-12
i.-di (muķbir i.) 83a-6
i.-di (mużaffer i.) 94a-1
i.-di (müşfik i.) 1b-2
i.-di (nūrī i.) 2a-2
i.-di (oğrı i.) 74a-17
i.-di (oķşamaķ i.) 83b-15
i.-di (olmaya i.) 85a-2
i.-di (olur i.) 60b-8
i.-di (oturur i.) 48b-8
i.-di (öper i.) 22b-1
i.-di (şāhib i.) 1a-5
i.-di (semizler i.) 51a-16
i.-di (senden i.) 12a-5
i.-di (sever i.) 30b-15
i.-di (sever i.) 56b-13, 60b-5, 63a-13,
74b-6
i.-di (söyler i.) 1a-8
i.-di (sulţān i.) 21a-2
i.-di (şem' ün i.) 1a-11
i.-di (tıpar i.) 22b-1
i.-di (tıfl i.) 83a-9
i.-di (tırur i.) 58a-7
i.-di (tıtmaz i.) 34b-4
i.-di (tıyar i.) 75a-9
i.-di (uyuridi) 10a-6
i.-di (var i.) 1a-9, 2b-7,
i.-di (varırlar i.) 45b-2
i.-di (var i.) 10a-4, 10a-8, 22a-8, 21a-
1, 52b-6
i.-di (varur i.) 22a-17
i.-di (verdünj i.) 98b-5
i.-di (vīrān i.) 14b-17
i.-di (yār i.) 45b-1
i.-di (yegrek i.) 57a-6
i.-di (yegrekidi) 42a-1
i.-di (yetürmeye i.) 11b-7
i.-di (yoğidi) 1b-5, 37a-7
i.-di (yoķsul i.) 34a-12
i.-di (yūsuf i.) 63a-15
i.-di (zār eder i.) 1b-4
i.-dim (bāy i.) 58b-5
i.-dim (benidim) 15b-7
i.-dim (bilmezidim) 31a-1
i.-dim (ederidim) 31a-2
i.-dim (eyleridim) 47a-7
i.-dim (görmişem i.) 2a-9
i.-dim (isteridim) 9a-15
i.-dim (söyleridim) 47a-7
i.-düm (görmeye i.) 72b-12
i.-ken (ağlariken) 14b-17
i.-ken (bī-dermān i.) 57a-17
i.-ken (erli i.) 58b-5
i.-ken (gideriken) 30b-5
i.-ken (güler i.) 64b-2
i.-ken (ķayrān i.) 57a-17
i.-ken (iner i.) 7a-3

- i.-ken (k̄ul i.) 5b-15, 56a-10
i.-ken (k̄ulum i.) 58b-9
i.-ken (k̄uc̄uk i.) 69a-6, 70a-14
i.-ken (ma' ş̄um i.) 19b-11
i.-ken (oğlan i.) 57b-1
i.-ken (ölmemiş i.) 95b-7
i.-ken (sulţān i.) 61b-7
i.-ken (tıfl i.) 83a-9
i.-ken (uyuriken) 2a-6
i.-ken (varur i.) 66a-5
i.-ken (yanar i.) 77b-11
i.-ken (yatur i.) 16a-16
i.-ken (yoğiken) 16a-13, 21b-12
i.-ken (yoğsul i.) 57b-9
i.-ken (yoğ i.) 98a-11
i.-miş (andan i.) 55a-14
i.-miş (h̄üylü i.) 43b-11
i.-miş (k̄āfimiş) 16a-8
i.-miş (ken' ānımış) 23b-15
i.-miş (k̄ışa i.) 7a-1
i.-miş (oğrı i.) 73a-17
i.-miş (r̄uh-ı h̄andān i.) 55a-14
i.-miş (sever i.) 80a-9
i.-miş (sevmez i.) 1b-7
i.-miş (sulţān i.) 78a-9
i.-miş (sulţānımış) 23b-15
i.-miş (t̄olu i.) 43b-11
i.-miş (var i.) 6b-18, 80a-9
i.-miş (yıldızımış) 27b-13
i.-miş (yūsuf i.) 81b-4
i.-se (bilürise) 47b-11
i.-se (d̄erise) 36b-7
i.-se (evvelde i.) 49b-12
i.-se (gelür i.) 3a-9
i.-se (gerçek i.) 8b-9
i.-se (inanur i.) 17a-2
i.-se (k̄ıldum i.) 15a-9
i.-se (k̄ıldığ i.) 78a-1
i.-se (k̄odum i.) 15a-9
i.-se (lāyık i.) 43a-9, 76b-3
i.-se (olur i.) 17a-2
i.-se (öñünde i.) 40b-15
i.-se (söylerise) 29a-9
i.-se (taparise) 33b-5
i.-se (v̄erür i.) 96a-14
i.-se (öperise) 33b-5
i.-sem (d̄erisem) 42b-10
i.-sem (h̄āyin i.) 40b-7
i.-sem (şuçluyisem) 53a-13
i.-señ (d̄eriseñ) 35b-9, 36b-13
i.-señ (gerçek i.) 47a-11, 59a-8
i.-señ (gizleriseñ) 51b-10
i.-señ (isteriseñ) 41b-13
i.-señ (k̄orķariseñ) 18a-8
i.-señ (k̄ul i.) 4b-3
i.-señ (söyleriseñ) 2b-3, 39a-2
i.-señ (t̄utmaz i.) 2b-1
i.-señ (v̄ermez i.) 12b-4
i.-señ (yalın i.) 58b-17
‘ibādāt: (Ar.) İbadetler
97b-17
‘ibādet: (Ar.) İbadet
‘i. eyle-
-ye 95a-2
İblīs: (Ar.) Şeytan
9a-12, 64a-10, 64a-16,
i.-e 65a-9
İbn-i yāmin: (Ar.) Hz. Yakup Peygamberin
oğlu; Hz. Yusuf'un öz kardeşi

1b-1, 64a-1, 65b-13, 65b-17, 66a-1, 66a-10, 66a-12, 66a-17, 66b-1, 66b-10, 67a-8, 67a-16, 67a-4, 67a-5, 67a-6, 67b-3, 67b-9, 69a-13, 69b-2, 69b-6, 69b-8, 69b-9, 70a-10, 70a-11, 70a-9, 70b-5, 71a-2, 71a-3, 71a-6, 71a-7, 71a-13, 71b-10, 71b-8, 72a-2, 72b-1, 72b-11, 72b-14, 72b-7, 73a-13, 74a-5, 76b-11, 76b-9, 77a-1, 77a-2, 81a-13, 81b-15, 81b-16, 88a-1, 88a-1, 97a-1
i.-den 82a-8
i.-dür 63a-12
i.-e 66a-15, 67b-11, 70b-15, 71a-1, 79a-12, 81b-14, 81b-4, 81a-12
99b-15
i.-i 64b-15, 64b-17, 65a-1, 65a-17, 65a-18, 65b-11, 69a-14, 71a-5, 72b-8, 72b-13, 75a-18, 75b-3, 76b-12, 76b-4, 76b-8, 77a-12, 77a-4, 78b-7, 81b-2, 86b-6, 89b-6, 95a-6
i.-ile 77b-5
i.-im 78a-18
i.-iņ 67b-4, 67b-7, 76b-10, 85b-15
i.-le 77a-5, 77b-5, 79a-17
i.-süz 76b-7
ibrāhīm: (Ar.) Hz. İbrahim Peygamber
8b-16, 62a-4, 73b-10, 74a-2
i. (şuḥf-ı i.) 3b-2, 64b-12, 73b-8
i.-dedür 85b-12
i.-de (dīn-i i.) 99a-17
i.-iņ (aḳ şaḳalı) 3b-2
i.-e (inmişdi) 1a-6
i.-e (şuḥf-ı i.) 65a-9
i.-e (ateş-i i.) 6a-4

‘ibret: (Ar.) İbret
i. (çeşm-i ‘i.) 55a-16
ibtidā: (Ar.) Başlama
86a-6
icāzet: (Ar.) İzin; diploma
96a-14
i. (vaḳf-ı i.) 98a-4
iç: İç; bir şeyin iç tarafı
i.-i 14a-3, 18b-3, 24a-9, 26a-6, 31b-12, 36a-16, 43b-11, 55a-11, 79b-17, 80b-7
i.-inden 44a-15, 45a-3, 47b-1, 48b-3
i.-ine 6a-13, 26a-8, 36a-1, 46b-13
i.-imizde 69a-9
i.-lerine (bunların i.) 2b-9
i.-inden 59a-11
i.-ini (delühnüḡ i.) 6a-13
i.-ine 55a-2, 65b-5, 83a-17
iç-: İçmek
i.-di 89b-12
i.-diler 73a-3, 95a-14
i.-e 34a-7
i.-elüm (and i.) 9a-11, 45-10, 73b-8
i.-em 46b-18
i.-er 35b-4
i.-er (andlar i.) 32b-12
i.-mege 55a-16
i.-mekde 62b-7
i.-üp 61b-11, 63a-8
içür-: İçirmek
i.-di 82b-16
i.-eler 46a-3
i.-üḡ 62b-5
içerü: İçeri; iç kısım
17a-7, 20b-3, 77b-12, 96a-13, 96b-6

içinde: İçinde

1a-12, 1a-13, 2b-15, 2b-17, 4a-8, 4a-10, 4b-7, 4b-8, 4b-9, 4b-14, 7a-10, 7b-4, 10a-4, 10a-14, 11a-14, 13a-12, 14b-15, 15a-17, 16a-16, 16a-17, 17b-11, 18b-14, 19b-7, 21b-7, 22a-3, 22a-14, 23a-14, 23b-15, 24a-17, 24b-9, 25b-14, 28a-11, 28b-4, 28b-9, 30b-1, 30b-13, 30b-14, 33a-3, 34a-1, 34b-12, 35a-5, 36b-8, 37a-17, 37b-5, 38b-13, 38b-15, 38b-5, 40a-17, 40b-1, 41b-4, 45a-18, 45a-2, 45a-4, 45a-5, 48b-6, 49a-7, 49b-19, 50a-6, 50a-7, 50a-9, 51b-14, 53b-11, 55a-5, 61a-6, 61a-8, 63a-14, 63b-10, 63b-4, 65b-13, 66b-14, 68b-5, 70a-16, 70a-18, 70a-4, 77b-11, 78a-18, 78a-7, 78b-13, 85a-7, 86b-5, 87a-6, 94a-16, 94b-16, 96a-8, 98b-15, 98b-6

içre: İçerisinde; içeri

1a-10, 1b-10, 7a-18, 19b-9, 38b-1, 38b-11, 50b-17, 50b-18, 68b-15, 85b-12, 89b-2, 91b-17, 92b-6, 98a-9

içün: İçin; sebebiyle

4a-9, 6a-1, 6a-3, 16b-14, 20a-2, 23a-6, 36b-15, 40b-8, 42a-7, 44a-17, 71a-12, 81a-13, 82b-5, 89b-13, 91a-10, 92b-7, 93b-7, 95a-2, 95a-2, 97b-1, 99a-13

iftā: (Ar.) Fetva verme

i.-dan 82b-13

iftirā: (Ar.) İftira

80a-14

i. et-

-dükleri 75a-7

igne: İğne

79a-14

iḥbār: (Ar.) İhbar; haber verme

25a-8, 91b-17

i.-rınızı 63a-8

iḥsān: (Ar.) İyilik etme; bağış

14a-1, 50b-15

i. ét(d)-

-elüm 45b-8

-esin 75b-3

-di 82a-9

i. ér-

-er 9a-7

i. eyle- 79b-4

-gil 59b-6, 77b-2

i. kııl-

-an 59b-5

i.-ı (luṭf-ı i.) 62b-17

i.-ını (luṭf-ı i.) 64b-10

i.-ıḡa 45b-8

i.-la (luṭf-ı i.) 57b-5

i.-la 74a-1

iḥtirāz: (Ar.) Sakınma, çekinme

i. eyle-

-gil 1b-14

-ḡ 5b-9

iḥtiyāc: (Ar.) İhtiyaç, muhtaçlık

i.-ım 31a-10

iḥtiyār: (Ar.) Seçme, seçilme

92a-8, 93b-13, 94a-4, 94b-13

i. et-

-dim 94a-5

iḥvet: (Ar.) Kardeşler

i.- i 2b-10

i.-inden 56b-2

- i.-ini 76b-13
 i.-le 67a-5
 i.-lerim 67a-8
 i.-üñ (durur) 66b-8
 i.-üñ 71b-9
 i.-üñe 2b-2
- ikbāl:** (Ar.) İkbāl, baht
 16b-1, 97b-3
 i.-leri 79b-3
- iki:** İki
 1a-9, 1a-14, 10b-3, 10b-4, 13b-13,
 18b-18, 19a-18, 19b-4, 19b-5, 26a-
 11, 30b-8, 34a-13, 36a-9, 45a-18,
 45b-17, 57b-1, 62a-14, 62a-16, 68a-
 3, 70b-14, 71a-6, 73b-17, 75a-5, 75a-
 17, 76a-5, 88a-3, 88a-5, 91a-2, 91a-
 14, 91b-4, 91b-11, 93a-12, 95a-13,
 95b-14, 96a-1
 i.-si 1b-1, 17a-6, 17a-7, 26a-11, 33a-
 12, 37a-13, 45a-18, 45b-2, 51a-18,
 60b-3, 65b-10, 81a-17, 85a-11, 85a-
 12, 88a-1, 89a-6, 96b-17
 i.-sin 62a-13
- ikin ikin:** İkili ikili
 i.ol-
 -65b-4
- ikiledin:** İkinci defa
 56a-8, 62b-4, 63b-13, 65a-4
- ikileyin:** İkinci defa; ondan sonra
 74b-2
- ikileyü:** İkinci kez
 57a-9
- ikinci:** İkinci
 20b-4, 29a-8, 56a-2, 71b-17
- ikişer:** İkişer
 20b-4, 91a-2, 91b-4, 91b-11
- iki yüz:** İki yüz
 94a-9
- iki yüz biñ:** İki yüz bin
 57a-3, 57a-4, 63b-6
- ikrām:** (Ar.) İkrām
 76a-10
 i. (‘ izzet-i ikrām) 2a-8
 i. ét(d)-
 -di 97b-16, 62b-6
 -er 19a-9, 57a-9, 62a-5
 -üben 63b-14i. eyle-
 -üp 37a-14
- ikrār:** (Ar.) İkrār; söyleme; karar; kabul
 i. ét(d)-
 -er 12b-12, 13b-3, 13b-4
 i. eyle-
 -gil 12b-11
 i.-ımuздan 14a-12
- il:** Ülke, il, memleket
 i.-de 9a-15
 i.-dedür 78a-13
 i.-den 64a-4
 i.-i 48b-4, 61a-5
 i.-idür 65b-16
 i.-imiz 66a-13
 i.-imüz 25b-17
 i.-in 56a-9, 63b-1, 66a-12
 i.-inde 45b-4
 i.-inden (mışr i.) 25a-11, 25a-12, 76b-
 6
 i.-ine (ken‘ ān i.) 86b-7, 97b-10
 i.-ine (mışr i.) 24a-1, 42a-8, 54b-6,
 56a-12
 i.-ine (rüm i.) 93b-6

- i.-ine 8a-18, 20b-16, 25a-11, 85b-4, 93b-8
- i.-inün (mısr i.) 51a-5
- i.-lindeki 21a-2
- i.-leri (‘ izzet) 8a-18,
- i.-leri 65b-16
- i.-lerine63b-9
- i.-ün 64a-5
- i.-ünün 55a-1,55a-4
- i.-üne10b-7
- ilāh:** (Ar.) Allah
5b-16, 37b-10, 41b-4, 41b-8, 50b-12, 78a-11, 98b-5
- ilāhī:** (Ar.) Ey Allahı
i.-m 37b-8
- ilāyık:** (Ar. lāyık) Layık, yaraşır krş. bk. **lāyık**
i.(durur) 24b-10
- ile:** İle, birlikte
1a-5, 1a-8, 5a-18, 5b-2, 9a-16, 9b-7, 10a-5, 10b-1, 13a-1, 13b-3, 14a-1, 14b-10, 17a-6, 17a-8, 19b-16, 19b-9, 24b-2, 25a-1, 25a-8, 25b-5, 27a-11, 27a-14, 31a-16, 36a-8, 37b-3, 37b-9, 41b-9, 42a-6, 43b-9, 47a-13, 50a-7, 51a-1, 52b-11, 56b-3, 57b-6, 60a-4, 60a-15, 61a-12, 61a-6, 61b-14, 68b-2, 70b-13, 71a-7, 73a-8, 73b-16, 76b-9, 77a-5, 77a-12, 79a-6, 81b-13, 82b-3, 83a-14, 88a-1, 90b-16, 92b-10, 98b-16
- ilen:** İle
12b-6
- ilen-:** Beddua etmek
i.-üp 7a-17
- ilerü:** İleri
12a-3
- ilet(d)-:** İletmek, vermek
40a-17, 62b-3, 69b-3
i.-diler9a-2, 15a-4
i.-e 83a-4
i.-elüm78b-17
i.-em 67a-13
i.-gil 83b-5
i.-üben 44b-7, 75a-18
i.-üp 38b-11,47b-2, 57b-6, 58b-11
i.-ür 31b-4
i.-ürem 46b-13
- ilhām:** (Ar.)İlham
96a-7
i. ét(d)-
-er 19a-9
i. eyle-
-di 27a-10, 27b-4, 32a-5
i. ol-
-ur 32a-9
- illā:** (Ar.) İlla, ancak, yalnız, meğer
1b-7, 9b-16, 13a-4, 13a-14, 13b-12, 21b-3, 22b-1, 29a-10, 29a-11, 31a-10, 31a-5, 41b-16, 42a-10, 48a-18, 61a-8, 62a-13, 64b-16, 68a-4, 68a-5, 69b-17, 77b-4, 78a-6, 82b-1, 86b-3, 88a-9, 96a-3, 98b-17
- ‘**illet:** (Ar.) İllet; bozukluk; insanı sinirlendiren olay
‘i. kıl-
-ur 7b-8
- ‘**ilm:** (Ar.) İlim
1a-12, 1a-10
‘i.-im 100a-6

- ‘i.-inde 45a-13, 46b-11
‘i.-ini 51b-16, 51b-17
iltifāt: (Ar.) İltifat; dakkat
i. èt(d)-
-üp 68b-16
i.ķıl-
-dı 88b-7
imām: (Ar.) İmam
2a-17
imām-ü’l-ķavm: (Ar.) Kavmin imamı
2a-17
īmān: (Ar.) İman
53b-2, 90b-2, 90b-8, 95b-3
ī.-a 16a-11, 21b-18, 89b-5, 90b-9
ī. getir-
47a-9
-elüm 47a-15
-ür 17a-16, 17b-4
ī. mıdur64b-9
ī.-ım 8b-12
i.-ında (olan) 46a-11
ī.-ile 22a-5, 90b-9
‘**imāret:** (Ar.) Bayındırlık
98a-4
‘i. eyle-
-di 55b-6
imden gèrù: Bundan sonra
10a-3, 59b-9
imdi: Şimdi, artık
14a-14, 18a-9, 19b-15, 27b-9, 55b-3,
60b-12
i. (işid i.) 10a-12, 26a-11, 32b-8,
31b-6, 37a-13, 42b-13, 42b-3
‘**imrān:** (Ar.) İbrani dili
65b-16, 66a-12
‘**imrānīce:** (Ar.) İbranice
21a-15, 21b-1, 67a-11
in-: İnmek
10b-17, 19a-1, 48a-6
i.-di 20a-1, 47b-8, 54b-5, 56b-8, 57a-
13, 59b-7, 62a-16, 65b-18, 80a-1,
88b-7
i.-diler86b-13
i.-e 44a-1
i.-ecek11b-1
i.-er 2a-11, 7a-2, 7a-5, 10a-13, 11a-
12, 18b-6, 21a-4, 35a-3, 45a-9, 61b-
12, 79b-17, 88a-17
i.-er (iken) 7a-3
i.-er mimiş21a-14
i.-erdi(yaş i.) 33a-5
i.-erler 97a-13
i.-iser52b-8
i.-mesün 88b-3
i.-mez 88b-2
i.-mişdi 1a-6
i.-üben 11a-12, 12a-11
i.-üp 63a-3
in‘ām: (Ar.) İyilik etme
i. eyle-
-di 97b-16
i. (luṭf-ı i.) 32a-13
inan-: İnanmak
8b-3, 85a-8
i.-am 13b-7
i.-ayım17a-5
i.-dım 90b-8
i.-mazaşguz 77a-9
i.-mişdi 1a-6
i.-ur ise17a-2

- i.-ur mısız 80b-10
- inandur-:** İnandırmak
i.-uñ 12b-16
- ‘**ināyet:** (Ar.) Yardım
‘i. eyle-
-di 9b-14
- ince:** İnce
60a-9
- incit-:** İncitmek
i.-megil 32a-3
i.-meñ 29a-2
- incü:** İnci
38b-6, 45a-12, 46b-1
i.-ler 10b-1, 32b-10
- indür-:** İndirmek
i.-diler 73b-3
i.-ür 16b-12, 19b-10, 24b-15, 58b-8,
71a-2
- inkār:** (Ar.) İnkâr
i. et-
-mek 91b-16
i. èt(d)-
-er 13b-3, 54a-3
- iñle-:** İnlemek
i.-di 8a-1, 21b-17, 30b-17, 63b-4,
70b-5, 97a-2
i.-meyesin 24a-2
- ins:** (Ar.) İnsan
43a-17, 58b-7, 68a-5
- inşāllāh:** (Ar.) İnşallah
61a-4, 61a-14, 65a-9, 77a-11
- intikām:** (Ar.) İntikâm, öç
i.-ın 81b-6
- intizār:** (Ar.) Bekleyiş
88a-5
- ip :** İp
6b-11, 7a-1, 9a-2, 11a-16, 11b-1,
58b-10
i.-i 6b-11, 7a-2, 11b-2, 11b-10, 70a-3
i.-le 14b-7
- iri:** İri, büyük
36a-4
- irşād:** (Ar.) Yol gösterme, uyarma
i. ol-
-ur 6b-2
- ‘**isā:** (Ar.) (Metinde)Hz. Yakub’un kardeşi
95a-17, 96a-16, 96b-6, 99b-6, 99b-7,
99b-8
‘i.-ya 99b-9
- isde-:** İstemek krş. bk. **iste-**
i.-mediñüz 4b-10
- işhāk nebī:** (Ar.) Hz. İshak Peygamber
1a-7
i.-nüñ 6a-3
- isiz:** İssiz, tenha
i. (yer) 12b-6
- islām:** (Ar.) İslam dini
58b-11, 59a-4, 64b-12, 92a-8
i.-la 98a-14
- ism:** (Ar.) İsim
i.-i 24a-17, 99b-4, 99b-11
i.-ini 72-6
i.-iñi 72a-7
- ismāil:** (Ar.) Hz. İsmail
8b-16, 73b-8
i. (teslīm-i i.) 6a-2
i.-im 50b-17
- isrā’īl:** (Ar.) Hz. Yakub Peygamberin
lakabı
99b-3, 99b-9

- i. (idi) 99b-4
i.-e 60b-16
- isrār:** (Ar.) Sır tutma, gizleme
i. ét(d)-
-er 54a-4, 55a-19
- issi:** Sahip, malik
68a-12, 73b-15, 73b-16
i.-ne 28b-16, 67b-9, 74b-2
i.-ni 79a-14
i.-si 28b-15
- iste-:** İstemek krş. bk. **isde-**
i.-dük 24a-15
i.-r 80a-11, 84b-5, 100a-15
i.-rdim 9a-15, 77b-16
i.-riseş 41b-13
i.-rler (amān) 12b-3
i.-rlerdi (fırşat i.) 1b-12
i.-rseş 23b-9
i.-yem 72b-4
i.-yü (isteyü) 21a-5
i.-yü 9a-14, 21a-4, 64a-12
i.-yüben 67a-4, 79b-9
i.-yüp 77a-3
- istebraḳ:** (Ar.) Sırma ile işlenmiş bir tür kaba kumaş
18b-12, 20a-8
- istiḡfār:** (Ar.) Tövbe etme
i. ét(d)-
-er 57b-4
- istimā^c:** (Ar.) Dinleme, işitme
i. ét(d)-
-üp 44b-17
- iş:** İş
26b-5, 35a-17, 40a-3, 41a-6, 48b-6
i. (durur) 67b-6
- i. ét(d)-
-ün 4b-8
-dügin 28b-10
- i. işle-
-dünüz 75a-13
-ye 46a-5
- i.-den 94b-1
i.-e 4b-4, 62b-11, 77b-7, 89a-4
i.-i 17a-1, 17b-6, 4a-17, 56a-11, 58a-2, 59b-13, 69a-10, 78b-3, 46a-10, 46a-14, 46a-9, 52a-17, 71a-14, 90b-10, 94a-17
i.-im 4a-10, 27a-3, 27a-5, 30a-15, 77b-4
i.-imde 28b-13
i.-imi 59b-4
i.-imüz 52b-16, 73b-13, 77a-11
i.-in 9b-14, 20a-12, 20b-11, 34b-3,
i.-ine 54a-4, 31b-7, 81b-11
i.-ini 2a-14, 10b-11, 46a-12, 47a-4, 59b-3
i.-inün 81b-11
i.-iñ 48a-19, 79a-13
i.-iñi 51b-8, 84a-3
i.-iñüz 75a-12
i.-ñi 2a-10
i.-ler 13b-8
i.-er ét(d)-
-er 13b-10
i.-ler işle-
-di 93a-10
i.-ler 89a-5
i.-leri 12a-9, 19b-13, 28a-1, 57b-9, 74b-3
i.-lerine 63a-3

i.-lerün 28a-5

i.-ün 4b-1, 26b-5, 35a-17, 47a-2

iş-: İçmek krş. bk. **iç-**

i.-di 99b-14

i.-digi 55a-11

i.-diler 47b-3

işāret: (Ar.) İşaret, belirti

77b-7

i. eyle-

-di 12a-2, 42b-13, 89a-11

-dük 54b-1

i.-dür 82a-8

işbu: Bu; özellikle bu

1. işbu (sıfat):

2b-8, 3a-7, 4a-10, 6b-14, 6b-6, 6b-10, 7b-17, 8a-3, 8a-4, 8a-14, 8b-3, 9a-3, 9a-13, 10a-12, 10a-14, 10b-9, 11b-14, 13a-7, 15a-10, 16a-12, 17b-1, 17b-12, 20a-5, 22b-10, 27b-1, 30a-13, 30a-14, 30b-7, 30b-17, 31b-1, 35a-9, 33a-16, 33b-6, 33b-9, 35a-17, 35a-16, 36b-8, 36b-12, 38a-7, 40b-11, 40b-12, 40b-4, 40b-9, 41a-6, 41a-13, 41a-8, 41b-1, 41b-7, 42a-14, 43a-6, 44b-9, 45a-11, 47a-8, 48a-1, 48b-2, 50a-8, 50b-14, 50b-7, 51a-1, 51b-16, 52a-4, 53a-15, 53b-4, 60b-14, 61a-3, 61b-17, 62a-4, 62a-6, 62b-15, 62b-5, 67a-15, 75a-3, 76a-7, 76a-8, 77b-11, 77b-6, 79b-6, 80b-9, 81a-11, 81a-4

2. işbu (zamir)

26a-15, 26a-17, 40b-2, 51b-11, 67b-6, 74b-13, 51b-1, 68a-15

i.-dur 9a-16, 64b-17

işde: İşte

9a-6, 10a-11, 12b-10, 13a-5, 62b-12, 66b-8, 75a-1

işit(d)-: İşitmek krş. bk. **eşit(d)-**

1b-2, 10a-13, 12a-16, 13b-16, 13b-16, 19b-15, 23a-12, 23b-8, 25b-1, 25b-7, 26a-6, 27b-1, 46b-14, 51b-12, 53b-4, 56b-4, 58a-3, 65a-18

i. (emdi) 7b-13, 10b-10, 28b-8, 39b-11, 40a-14, 42b-12, 44a-5, 70a-17, 74b-14, 75b-6, , 80b-5, 82b-12, 87a-16, 89b-10, 90b-12, 91a-3, 92b-15, 92b-9, 93b-15, 99a-17

i. (imdi) 10a-12, 26a-11, 31b-6, 32b-8, 37a-13, 42b-13, 42b-3

i.-di 16b-2, 24a-6, 57b-3, 71b-18, 74b-16, 78a-16, 84b-11, 95b-11, 96a-10, 96b-16

i.-dim 64b-4, 78a-7

i.-e 33b-10

i.-em 9b-3, 25b-11, 58a-5

i.-enlere 45a-17

i.-esin 74a-16

i.-evüz 80b-12

i.-eyüm 22b-6

i.-gil 28b-10, 46b-12

i.-icek 70b-12

i.-üben 16b-11, 27b-7, 65a-15, 77a-6

i.-ün 4b-8, 8b-4, 9a-17

i.-üp 6b-2, 14a-8, 23b-11, 24a-16, 48a-5, 49a-18, 49b-11, 49b-15, 50a-9, 51b-12, 73b-4, 80a-16, 84b-9, 97b-15

- i.-ür 8a-11, 21a-3, 29b-4, 30a-2, 40a-2, 52a-10, 53a-15, 56b-12, 58a-14, 58b-14, 43b-8, 49b-19, 62a-15, 62a-4
i.-ürem 43a-5
- işle-:** İşlemek, yapmak
i.-di 43a-10, 89a-1, 93a-10
i.-dün (yazuğ i.) 44a-13
i.-dügüz 75a-13
i.-gil 43a-9, 76b-3, 90b-15
i.-sün 35b-16
i.-mişler 66a-16
i.-nür 57b-15
i.-ye (iş i.) 46a-5
i.-yelüm (tamām i.) 3a-7
i.-yüben 55b-1
- ‘işret:** (Ar.) İçkili eğlence
‘i.-e 25b-12
- iştihā:** (Ar.) Meyil, istek
91b-10
- iştiyāk:** (Ar.) Özleme; şevklenme
i.-ında 95b-12
- ‘itāb:** (Ar.) Azarlama; darılma
47b-9
- iṭā‘at:** (Ar.) İtaat, boyun eğme
87b-11
- ite:** (iteği) Ekmek bezi
81a-5
- i‘timād:** (Ar.) Dayanma, güvenme
i. ét(d)-
-ecek 100a-6
i.-ı 95b-15
- i‘tibār:** (Ar.) İtibar, önem
32a-5, 68b-1
i. et-
-medi 57a-10
- ittifāk:** (Ar.) İttifak, birleşme
i. ét(d)-
-üp 42a-5, 76a-1
i. eyle-
-diler 37a-3
i.-ile 5a-11
- i‘zāz:** (Ar.) Saygı gösterme
62b-6, 76a-10
i.-ın 5a-14
i.-ile 90a-16
- izīn:** (Ar.) İzin
93b-5
- izle-:** İzlemek
i.-di 77a-3
- ‘izzet:** (Ar.) Değer, kıymet
8a-18, 76a-10, 79b-16
‘i. ét(d)-
-er 25a-13, 70a-9
‘i. eyle-
-di 52a-12
‘i. kııl-
-am 6b-15
-uğ 15b-16
-ur 62b-7
‘i.-i (ikrām) 2a-8
‘i.-i (ikrāmla) 37a-16
‘i.-im 71b-13, 83b-2
- ‘izzetle-:** (Ar.+T.) Yüceltmek
‘i.-dim 74a-9

K, Q

qaba: (Ar. qabā’): Kaftan, cübbe, zırh
87b-16

kā‘be: (Ar.) Kabe

- 73b-10
k.-den 68a-2
ķabr: (Ar.) Kabir, mezar
ķ.-e 98b-16, 99a-3, 99a-11
ķ.-i 14b-4, 98b-16
ķ.-imi 98b-15
ķ.-in 14b-4
ķ.-inden 94b-4
ķ.-ine 98a-3
ķ.-iņ 99a-1
ķabūl: (Ar.) Kabul, alma
89b-1
ķ.ēt(d)-
-er 92a-15
-dim 94a-6
ķ. eyle- 54b-8, 100a-9
-yesiz 13b-6
ķ. ķıl- 19b-1
-dı 15b-18, 27a-9, 31a-12, 87a-2
-dım 17a-4
-ğıl 19b-1
-mazam 88b-4
-mış 84b-1
ķ. ol-
-dı 6b-3
-ur 31a-6
ķabz: (Ar.)Azrail tarafından ruh teslim alınma, ölme
ķ. ēt-
96b-3
ķ.eyle-
98b-8
ķ. ol-
-dı 96b-5
ķaç: Kaç, ne kadar
63a-9
ķ. (bir ķ.) 61a-12, 40b-8, 48a-18, 61a-7, 62a-3
ķaçagan: Kaçak, firari krş. bk. **ķaçgan**
13b-14
ķaçan: Ne zaman
26b-11, 88a-5
ķaç-: Kaçmak krş. bk. **ķař-**
ķ.-ar 40a-7
ķ.-dı 12a-17, 15a-2
ķ.-ma 38a-3, 38a-13
ķ.-mağıl 38a-14, 38a-16
ķ.-mayasın 37b-14
ķ.-up 27a-6
ķaçgan: Kaçma alışkanlığına sahip krş. bk
ķaçgan
13a-6
ķaçur-: Kaçırmak
ķ.-mayasın13b-12
ķadar: Kadar
30a-7, 40b-1, 70a-10, 91a-1, 92b-7
ķ. (bu ķ.) 21a-17, 69b-5
ķ.(şol ķ.) 25a-5, 42b-6, 49a-19, 49a-3, 53b-15, 61b-15, 71a-4, 71a-8, 85a-11
ķadd: (Ar.) Boy
38b-16, 50a-12
ķ.-i 7a-12
ķadeh: (Ar.) Kadeh, bardak
46b-13
ķ.-inden 18a-14
ķ.-ler 89b-11
ķadem: (Ar.) Ayak; adım
ķ.-inde 10b-7, 30b-3
ķader: (Ar.) Kader

- 68a-16
- ḳadīm:** (Ar.) Eski
88a-4, 99a-3
ḳ.-i29a-14
- ḳadīr:** (Ar.) Tükenmez kudreti olan Allah
81a-3, 98b-10
ḳ. (allāh) 13b-8
k.-i (ḥudā) 96b-11
- ḳādir:** (Ar.)Kudret sahibi, güçlü; Allah
45a-7
ḳ. (durur) 33b-7, 40b-10
ḳ.-i (muṭlaḳ) 72a-11
ḳ.-em46b-11
- ḳadr:** (Ar.) Değer, kıymet
ḳ.-ini 54b-9
- ḳafa:** (Ar.) Baş, kafa
ḳ.-sına 5a-15
- ḳafes:** (Ar.) Kafes
ḳ.-de 64b-6
- ḳāfile:** (Ar.) Kafile
17b-5
ḳ. göç-
-di 14a-18
ḳ. ḳon-
-miş 12a-11
- kāfir:** (Ar.) Kafir
22a-12, 60a-9, 92a-1
k. (durur) 77a-14
k.-miş 16a-8
k.-ler 92a-3
- ḳaftān:** (Far. ḥaftān) Kaftan, ipekli kumaştan yapılan ve süslü üst giysisi
ḳ. ile 7b-11
ḳ.-ları 32b-15
ḳ.-larile 16a-2
- ḳahr:** (Ar.) Kahır, üzüntü duyma
ḳ.-inuḡ 21b-11
ḳ.-ıyla 83b-1
ḳ.-la 5b-17
- ḳaḥṭ:** (Ar.) Kıtlık, kuraklık
90b-11
- ḳaḳ-:** Çalmak, vurmak
ḳ.-ar 80b-6, 80b-7
ḳ.-dı 81a-2, 81a-7
- ḳaḳ-:** Sıçrayıp kalkmak
ḳ.-up 16b-2
- ḳaḳı-:** Öfkelenmek
ḳ.-r (buşar ḳ.) 15a-5, 41a-10, 43b-1, 51b-5
ḳ.-r 76a-9
ḳ.-yuban 43b-9
- ḳal- :** Kalmak, durmak; beklemek
ḳ.-a 23b-4, 31a-8, 38b16, 43b-16, 69b-17, 79b-3, 100a-11
ḳ.-alar (ḥayrān ḳ.) 35b-14
ḳ.-alar 36b-16
ḳ.-am 78b-1, 96b-12
ḳ.-an 22a-4, 58a-15
ḳ.-asın 31b-17, 35b-7, 43b-5
ḳ.-sun (ṭaḳa) 5a-14
ḳ.-dı (ḥayrān) 90a-8
ḳ.-dı (yemeden ḳ.) 33b-14
ḳ.-dı 7a-11, 12a-7, 21b-16, 69a-6, 76a-15, 90b-12, 91b-10, 99b-7
ḳ.-dılar 37a-13, 45b-3, 61b-2, 64a-4, 76a-1
ḳ.-dınuz76a-3
ḳ.-duḳ (maḥrūm ḳ.) 8b-3
ḳ.-duḳ 21b-16
ḳ.-ın (esen ḳ.) 14a-9

- .-ııuz (esen .) 14a-15
 .-ısar 99a-7
 .-madı 4b-12, 7b-6, 30a-11, 30a-8,
 31a-4, 45a-4, 56a-5, 75b-17, 76a-4,
 76a-6, 90b-14, 91a-16, 93b-16, 94b-4
 .-mama 77a-13
 .-mamış 59b-11
 .-masun 80b-11
 .-maya (şabrı .) 36b-5
 .-maz 28a-12
 .-mış (durur) 80b-15
 .-mışdı 1a-7, 54a-18, 84a-17
 .-mışlara 5b-12, 41b-8
 .-mışları 57b-14
 .-ur (řayrān .) 25b-10, 40a-2
 .-ur (şayretde .) 65b-17
 .-ur (‘ aceb) 50a-4
 .-ur (şaıa .) 62b-11
 .-ur 1b-4, 7b-7, 28a-12, 82a-5, 18a-
 14, 21a-8, 40a-5, 40a-10, 48b-6, 62b-
 7, 72b-13, 77a-4
 .-uram 77a-5
 .-uruz 4b-6, 64a-15
aldur-: Kaldırmak
 .-dı 90b-1, 92b-16
 .-uban 90a-2
 .-uı 82a-18
 .-up 74a-12, 80b-1, 96b-1
 .-ur 19b-16, 31a-11
alf a: (Ar.) Kale
 78b-9
 .-sın (şayber ) 68a-8
 .-yı 78b-10
alb: (Ar.) Kalp, yrek
 .-imde 94b-4
- .-ine6a-9
alem: (Ar.) Kalem
 .-i 79a-2, 79a-3
alfa: (Ar.) Kalfa
 .-yı 73b-3
alm: eyiz
 .-ın 25a-10
alkān: Kalkan, korunmalık
 . eyle-
 -gil 77b-3
alk-: Kalkmak, doğrulmak
 .-dı 81a-15
 .-up 97b-9
amı: Kamı, kırba
 59a-12, 83b-13, 95b-16
 . (urdu) 18a-15
 .-ııı 59a-14, 59a-9
 .-sın 59a-11, 59a-12, 59a-13
 .-yı 59a-10
amer: (Ar.) Ay
 87b-4
 . (şemsle .) 1b-16
 .-lere 19b-8
amet: (Ar.) Boy, endam
 38b-16
 .-i 50a-12
ām-rān: (Far.) Arzusuna kavuşmuş
 k. (emr-i k.) 51a-10
amu: Kamu, btn, hepsi
 1a-2, 1a-13, 1b-3, 2a-1, 3b-15, 5b-
 12, 6a-12, 8a-10, 9a-10, 9a-11, 16a-
 14, 16a-4, 16a-6, 18a-14, 19b-13,
 20a-11, 20b-9, 26a-16, 26a-7, 26b-9,
 28a-1, 28a-4, 29a-9, 30a-3, 30b-2,
 33a-6, 33a-8, 39a-14, 41a-11, 41b-8,

42a-3, 42a-5, 44b-15, 47b-3, 51b-4,
 52a-2, 52b-9, 55a-14, 56b-13, 57a-6,
 58b-2, 59b-5, 60a-3, 63a-7, 66b-17,
 66b-7, 67b-12, 67b-9, 69a-17, 69b-
 17, 72b-10, 72b-4, 76b-2, 82a-11,
 82a-13, 83a-6, 85b-14, 86a-10, 86a-
 13, 86b-17, 86b-9, 87a-11, 89a-3,
 89a-4, 89b-12, 90a-1, 90a-8, 90b-13,
 91a-11, 92a-6, 92b-3, 92b-8, 93b-12,
 93b-14, 94b-1, 95b-14, 95b-2, 97a-
 15, 97b-3, 82b-11, 85b-7, 86b-11,
 89b-10, 90a-5, 90a-9, 91a-3, 91a-9,
 91b-2, 92a-3, 92b-4, 96b-1, 99a-17,
 99b-3, 99b-14
 .-dan 1a-12, 30b-14
 .-lar 20a-14
 .-lardan 47b-12, 97a-16
 .-ları 27a-8, 37b-10
 .-laruğ 59b-3
 .-muz 5b-5, 8b-3, 44b-13
 .-muza 90b-15
 .-nuğ 81b-12, 87b-5
 .-ņuz 16a-4
 .-sı 18a-13, 26a-8, 27b-10, 30a-4,
 36a-6, 38a-7, 39a-8, 43a-20, 44b-12,
 44b-8, 51a-14, 51b-5, 54a-17, 55b-
 12, 55b-14, 67b-12, 67b-8, 77a-10,
 80b-12, 87b-3
 .-sın 43a-7, 45a-3, 44b-18, 56a-5
 .-sından 30a-10, 30b-15
 .-sinuğ 5b-6
 .-ya 28a-12, 67a-3
 .-yı 38a-1

an: Kan

8a-11, 12b-9, 13a-2, 24a-5, 82a-15,
 97a-11

. et-

-diler 7b-12

. eyle-

-ye 40b-3

. ol-

-ursa 33a-9

.-a bula-

-dılar 72-4

.-a 89a-3

.-ı 5a-18, 69a-6

.-ı (tökülür) 33a-9

.-ım 40b-2, 53a-13

.-ım (aynadı) 66b-14

.-ım 70a-16

.-ımı 38a-15

.-ın (işdiler) 47b-3

.-ını (dökmediler .) 7b-10

.-larım 4a-8

.-uma 24b-5

ān: (Far.) Maden ocağıveya kuyusu

k.-ı (güher) 1b-3, 1a-14, 92a-10

k.-ı (şeker) 1b-1, 95a-6

k.-ıdur 30b-16

k.-ında (ma^c nā k.) 50b-7

k.-ısın 82a-13

ana-: Kanamak

.-dı 60a-5

anat(d): Kanat

.-ın 55a-15, 60a-4

ancarū: Nereye

4a-13, 15a-1, 27a-6, 36b-3

.-dan 64a-14

anda: Nerede

12a-14, 20a-9, 22a-17, 26b-7, 36b-10, 41b-13, 51b-17, 78a-8, 78b-6, 97a-3

ķ. ol-

-a 18a-16, 21a-12, 62b-16

ķ.-dur 37b-1, 65b-14, 67b-3

ķ.-n 18a-6,49a-5,66b-5

ķ.-sın 23a-10, 23a-11, 23a-7, 23a-8, 23a-9, 23b-6, 26b-12, 26b-13, 26b-14, 26b-15, 26b-16, 27a-1, 49a-1, 67a-6, 71b-9

ķandalıķ(ġ): Nerede olduġunu

ķ.-ın 22b-9, 78a-5

ķandil: (Ar.) Kandil

6b-9

ķanı: Hani

8a-9, 8b-12, 25b-17, 33b-17, 34b-9, 38b-11, 38b-2, 33b-17, 39b-7, 49b-12, 49b-16, 56b-6, 65a-12, 67a-15, 68a-12, 70b-7, 71b-17, 72a-6, 72a-1, 72b-4, 77a-1, 84b-10, 96a-4

ķankı : Hangi

21a-13, 29b-4, 56b-11, 63a-5, 64a-4, 78a-13

ķ. (her ķ.) 37b-3

ķ. (yere) 37b-6

ķ.-muzda 73b-14, 74a-3

ķanlı: Kanlı

ķ. (gömlegin) 8a-14

ķanūn: (Ar.) Kanun, kural

25a-15

ķā'im: (Ar.) Ayakta duran

ķ.-dür 29a-16

ķap-: Kapmak, kaçırmak

ķ.-a 4b-17

ķapķara: Kapķara, simsiyah

16a-8

ķ. ol-

-dı 17a-14

ķapla-: Kaplamak

ķ.-yalum 36a-2

ķapra-: Kavramak

ķ.-dı 93a-8

ķapu: Kapı

20b-3, 36a-14, 37a-12

ķ.-da 40a-12, 40b-6, 49b-16, 72-5

ķ.-dan 49b-11, 65b-10, 65b-11,66b-3, 77b-12, 77b-13

ķ.-ları 40a-7, 40a-8

ķ.-sın 37a-2, 45a-1, 52a-10

ķ.-sına 26a-10, 49b-10, 66b-5, 78b-9

ķ.-sında 75b-15

ķār: (Far.) Kar, kazanç; iş, güç

64a-8, 97b-13

k. eyle-

-di 22b-14

ķar: Kar

15a-18

ķara: Kara; yüz karartıcı durum

4b-7, 15a-6, 15a-16, 15b-5, 22b-5, 35a-3, 38b-6, 59a-6, 61b-5, 94a-11

ķ. ét(d)-

-em 74b-17

ķ.eyle-

-ye 39a-12

ķ. ol-

-dı 14b-2

ķ. (topraķda) 17a-13, 21b-6

ķ.-dur 14a-13

- kara kura geçe göçe:** Değersiz, ıvır zıvır şeyler
62a-2
- karābet:** (Ar.) Yakınlık, akrabalık
97b-14
- karānu:** Karanlık
k. ol-
-dı 15a-18
k.-da 21b-16
- karānūlik:** Karanlık
15b-14
- karār:** (Ar.) Karar, durma; süreklilik; dinlenme
85b-10, 87a-5
k. eyle-
-medi 21b-9
k. kıl-
-dı 91b-7, 92a-11
-dılar 93b-13
- karavaş:** Karavaş, cariyeye, kul
25b-14, 27b-16, 56a-5, 85a-15
k. (kıl k.) 27b-12, 56a-6
k. (turalar) 36a-9
k.-ı (idi) 83a-10
k.-ı 27b-16
k.-lar 26b-4, 28b-8, 33b-10, 37a-9
- kārbān:** (Far.) Kervan
12a-12, 12a-13, 12a-14, 15b-11, 16b-2, 16b-3, 16b-14, 83a-17, 83b-10, 86a-2, 86a-8, 86b-5
k. (ehli) 14b-3, 15a-5, 17a-17, 17b-1
k. (kondi) 11a-17
k.-a 17b-13
k.-ı (kondurur) 16b-12
k.-ı 85b-17
- kardaş:** Kardeş krş. bk. **karındaş**
69a-6, 69a-9, 80b-15
k. (durur) 62b-2
k.-a 96b-11
k.-arın 6a-10
k.-cuğum 9b-17
k.-dan 13b-10, 97a-3
k.-ı 13b-10, 44b-13, 44b-14, 67b-1, 81a-10, 95a-17, 95b-3, 96a-14, 96b-7
k.-ım 44b-18, 69b-6, 70a-15, 70b-8, 71a-12
k.-ımdur 70a-6
k.-ımızı 79a-1
k.-ımız 3a-16, 63a-13, 66b-1, 69a-5, 75b-7
k.-ın 66a-4, 70a-3, 71b-2
k.-ını 62a-14, 70b-16
k.-ı 62b-1, 66a-18, 96a-13
k.-ı 75a-14
k.-lar 14a-8, 67b-8, 68b-6, 69a-17, 71a-9, 72b-1, 99a-16
k.-ları 7b-8, 9b-15, 12b-6, 14a-16, 62a-6, 68b-4, 72b-7, 74b-6, 76a-16, 76b-13, 82b-10, 89a-7, 90a-1, 90a-15
k.-ları (yūsufuñ k.) 3a-8, 4b-16, 6b-11, 12a-9
k.-larım 5b-4, 10a-2, 13a-12, 13b-18, 14b-8, 82b-4
k.-larımıñ 62a-15
k.-ların 61b-5, 62a-13, 66b-7, 67a-4, 68b-9, 75b-5
k.-larına 2b-9, 63a-3, 68b-11, 80b-6, 86a-10
86a-12, 86a-15, 90a-12, 90a-13
k.-larınuñ 90a-7

ķ.-larıña 67a-13, 70b-4	77a-10
ķ.-larıyla 93b-12, 97a-6, 97a-8	ķāri‘a: (Ar.) Mısır meliki
ķ.-larsız 63a-9	21a-4, 21a-7, 21a-8, 21a-9, 21b-17,
ķ.-larum 51a-1	21b-2, 21b-3
ķ.-laruñ 32a-6	ķ.-nuñ 22a-6
ķ.-laruña 7a-17, 66b-9	ķarşu: Karşı ; bir nesnenin veya kimsenin
ķ.-laruñdan 7b-1	esas tutulan yönü ve bu yönün ilerisi
ķ.-lığı 13b-9	18a-12, 28b-1, 32b-5, 39b-12, 40a-4,
ķ. mısız 63a-7	40a-13, 49b-11, 62b-8, 66b-8, 69a-
ķ.-muzı 75b-10	15, 69b-10, 74b-4, 80b-3, 83b-6,
ķ.-uz 65b-7	83b-7, 87a-11, 93a-10, 93a-11
ķargı: Kargı	ķ. baķ-
38b-7	-ar 39b-12, 57a-7
ķarıķ: Yaşlı kadın	ķ. dur-
58a-12, 58b-16	-dı 93a-7
ķarı-: Karımak, yaşlanmak	-dılar 93a-4
ķ.-mış 59b-11, 59b-16	-up 3a-10
ķ.-p 54a-18, 57b-18	-ur 18a-11, 25b-14, 41b-2
ķ.-r 53b-15	ķ. gel-
ķar(ı)n: Karın; orta	-di 86b-8, 97b-15
ķ.-a 99b-6	-diler 25b-4
ķ.-ı 57b-17	-en 23b-2
ķ.-ına (nīl ķ.) 19a-4	-eni 75b-10
ķ.-ında (nīl ķ.) 19b-16	-üp 39b-9
ķ.-ımı 19b-9	-ür 19a-9, 25a-13
ķ.-ıña 12b-9	ķ. tır-
ķarındaş: Kardeş krş. bk. ķardaş	-up 8a-6
72a-7	-ur 41a-2, 42b-16
ķ.-ı 74a-16, 95b-7	ķ. var-
ķ.-ım 96b-2	16b-2
ķ.-lar 1b-16, 2b-5	-dılar 90a-15
ķ.-larından 13b-4, 47b-15	-ur 18a-11, 25a-13, 54a-10, 71a-6
ķarīb: (Ar.) Yakın, yakın olan	-an 70b-3
92a-4	ķ.-da 71a-3
ķāribān: (Far.) Kervan krş. bk. ķārbān	ķ.-ma 8a-5, 29a-1, 38b-9, 52b-4

- .-sın 66a-1
 .-sına (durdı) 22b-16
 .-sına (vardılar) 63b-8
 .-sında 33a-5, 82b-9
 .-ya 36b-4
 .-ydy 28a-17
- kāribān:** (Far.) Kervan krş. bk. **kāribān**
 19a-1
 k. (ehli) 15b-2, 16b-17
 k. (avmi) 14a-16, 16b-15
 k.-a 14b-8
 k.-ım 26b-16
 k.-ı (başı) 12a-15
- kār ü bār:** (Far.) İş, güç kazanç
 64a-8
- aşd:** (Ar.) Kasıt, niyet
 . t(d)-
 -eyüm 45b-16
 . eyle-
 -di 40a-16
- asım:** (Ar.) İnce, narin
 . (bād) 83a-14
- aşr:** (Ar.) Köşk, saray
 .-a 56a-13
- aş:** Kaş; ön, ön taraf
 .-ımuza 4b-17
 .-ları 60a-9
 .-u 38b-6
- aş-:** Kaçmak krş. bk. **aç-**
 .-magil 39b-2
- at:** Kat; yan; huzur
 87b-16
 .-ına 3b-15
 .-ua 9a-11
 . (at)12a-7
- .-ıma77b-15
 .-ımda 34a-3, 46a-1
 .-ımuza 67a-7
 .-ına 11a-12, 11a-17, 12a-16, 14a-8,
 16a-10, 20a-16, 20a-7, 20b-15, 23b-
 12, 24b-14, 27a-11, 27b-10, 29b-7,
 32a-10, 42a-11, 42b-4, 44a-11, 44b-
 4, 45a-10, 50b-13, 52a-6,54a-8, 55b-
 14, 56a-4, 56b-16, 57a-1, 58b-1, 61b-
 8, 65b-12, 65b-4, 66a-6, 70a-7, 70b-
 15, 71b-9, 72b-1, 72b-7, 73b-2, 74b-
 12, 75b-15, 75b-9, 79a-3, 79b-10,
 91a-5, 93b-5, 94b-13
 .-ında 9b-8, 10b-2, 10b-12, 22a-
 17,35b-15, 45b-3, 52a-16, 52b-3,
 53a-14, 83a-5
 .-ından 51b-4
 .-ıuza 64b-14
 .-uma 26a-16
 .-umda 53a-1
 .-ua 32a-11, 36b-6
 .-uda 59b-14
 .-udan 51a-11
- at-:** Katmak, ilave etmek
 .-ar75a-18
 .-ıca 29a-11
 .-ma (au .) 23b-10
 .-mışdı 21a-6
- atı:** Katı, sert; merhametsiz; çok fazla, pek
 çok
 2b-11, 6b-18, 12b-8, 15a-6, 17a-15,
 18b-16, 21b-7, 25a-12, 29a-13, 29a-
 17, 33b-11, 40a-14, 46b-11, 52b-10,
 55b-13, 56b-14, 56b-17, 57a-5, 60b-
 5, 61a-5, 61b-17, 63a-13, 64b-11,

- 69a-3, 69a-5, 74a-14, 75b-2, 75b-9,
76a-9, 80a-9, 80b-15, 84b-5, 84b-5,
92a-9, 96a-18
- kātibe:** (Ar.) Yazan, yazıcı
100a-10
- katl:** (Ar.) Öldürme
99b-15
k. eyle-
-mek 40a-15
k. ét(d)-
-ün 40b-15
k.-in 1b-12
- katlan-:** Katlanmak, tahammül etmek
k.-madı 3b-8, 8a-12, 39b-8
k.-madıñ 59a-14
- katrān:** (Ar.) Katran
18b-13
- katre:** (Ar.) Katre, damla
k. (katre) 5a-4, 21b-3
k. ol-
-mıdı 60a-7
k.-i (deryāya) 3a-6
- katār:** (Ar.) Bir arada göç eden hayvan
dizisi
86a-15, 95a-9
- katır:** Katır
k. (biñ k.) 25b-3
11a-5, 21a-16, 56a-4, 21a-15
k.-a 21a-3
k.-lar 86b-14
- katīfe:** (Ar.) Kadife
34b-9
- kavī:** (Ar.) Kuvvetli, güçlü
k. ol-
-ur 19a-17
- ķavl:** (Ar.) Lakırdı, söz
k.-e 6a-12
- ķavm:** (Ar.) Kavim, insan topluluğı
2a-17, 18a-12, 51a-1
k.-i (ķıřm) 82b-11
k.-i (er k.) 8a-15
k.-i (kārbān k.) 16b-14
k.-i (kārubān k.) 14a-16, 16b-15
k.-i (mışr k.) 20b-2, 21a-9, 25b-4,
55b-14
k.-i (şehr k.) 20a-15, 20b-12
k.-i 18b-10, 55a-4, 64a-5, 85b-7
k.-ini 23b-14, 87a-5
- ķavuk:** Kavuk, içi boş şey
k. (taht-ı k.) 87a-13
- ķavuřdur-:** Kavuşturmak
k.-a 84b-2
k.-am 84b-18 , 85a-5
k.-an 66b-15
k.-dı 34a-14, 72a-8
k.-ğıl 70b-8
- ķaygu:** Kaygı, tasa
7b-6, 9b-12, 65b-1, 69a-14, 72a-12,
77a-16, 77b-6
k.-dan 32a-9, 48b-18, 71b-1
k.-dur 71a-14
k.-lar 48b-4, 51a-5, 53a-7, 77a-16
k.-lardan 64b-16
k.-larıñ 51a-4
k.-m 36b-12, 36b-17
k.-nuñ 69b-4
k.-ñ 78a-15
k.-sı 9b-12, 84b-6
k.-ya 61b-7
k.-yı 72b-10

- . ye-
 9b-7
 .-me 45a-10
 .-mesün 7b-5
aygulu: Kaygılı
 . ol-
 -dı 7b-3
 -ur 34b-18
ayır-: Kayırmak
 .-a (idi) 81b-9
 .-ma 18a-10
 .-mağıl 7a-17
 .-masun 20a-4
ayna-: Kaynamak
 .-dı (anım .) 66b-14
 .-r 70a-16
ayşer: (Ar.) Eski Roma ve Bizans
 imparatorlarının lakabı
 .-e 68a-2
az- : Kazmak
 .-an 81b-12
 .-duğı 6a-17, 73b-9
 .-dur 98b-15
azā: (Ar.) Kader
 9a-18, 93b-8
 .-y1 76a-7
azan-: Kazanmak
 .-a100a-15
azī: (Ar.) Kadı
 .-lerüñ (dānesi) 10a-9
ebīr: (Ar.) Büyük, ulu
 17b-6, 85b-14
 k. (dār-1 k.) 85b-9
 k. (şadr-1 k.) 57b-8
eçi: Keçi
- k.-nüñ (oğlağı) 7b-9
efen: (Ar.) Kefen
 6b-18
efenle-: Kefene koymak
 k.-diler 44b-7
ehl: (Ar.) Yorgunluk, bitkinlik
 4b-4
elām: (Ar.) Söz, lakırdı
 27b-9, 28a-10, 73a-8, 82b-2, 90b-3,
 99b-13
 k. eyle-
 -meyem 6b-14
 k.-dur 28a-13
 k.-ı 62a-11, 94b-7
 k.-ında 77a-14
eleci: Söz, laf krş. bk. **elici**
 10a-1, 48a-18, 65a-11, 69a-13
 k. aç-
 -dılar 62b-13
 k. eyle-
 -di 62a-3
 -mez 51b-15
 k.-nüñ 11b-11
 k.-ye 76a-8
elici: Söz, laf krş. bk. **eleci**
 41a-13, 61a-7
 k. aç-
 -dılar 42a-6
elīm: (Ar.) Tūr-i Sînâ'da Cenabıhak'la
 konuşması dolayısıyla Hz. Musa'nın
 ünvanı
 k. (mūsā-y1 k.) 99a-5
elli: Sonra
 99b-16
 k. (bunda k.) 68b-12

- kem:** (Far.) Kem
9b-7
- kemāl:** (Ar.) Olgunluk
k. (şāhib-i k.) 1a-10, 1a-12
- kemer:** (Far.) Kemer
79a-6, 86a-17, 90a-14, 95a-4
k.-ler (kuşadup) 43b-14
- kemerlü:** (Far.+T.) Kemerli
87b-3
- kemhâ:** (Far.) İpekli kumaş
k. (şūf-ı k.) 13a-10
k.-lar 30a-9
- kem-ter:** (Far.) Değersiz, hakir
88a-7
- ken'ân:** (Ar.) Hz. Yakub'un memleketi;
Filistin'de Kenan şehri
49a-7, 61a-5, 65b-16, 66a-13, 76b-14, 85b-4, 86b-7, 87a-1, 87a-6, 86b-8, 97b-10, 97b-15
k. (durur) 66a-13
k. (şāh-ı k.) 7b-4
k. (yūsuf-ı k.) 30b-16
k.-a 49b-7, 10b-11, 11a-4, 76b-13, 84a-8, 86b-9, 97b-12
k.-da (bāb-ı k.) 65b-13
k.-da 10b-9, 61b-9, 86a-10
k.-dan 86b-1
k.-danım 49a-7
k.-ım (yūsuf-ı k.) 48b-12
k.-imiş (yūsuf-ı k.) 23b-15
- ken'ānlu:** (Ar.+T.) Kenan şehrinde olan
53a-12
- kendi:** Kendi, kendisi krş. bk. **kendü**
11b-16, 24b-16, 28a-12, 32a-7, 81b-12, 89b-9, 96b-4, 98a-9
- k.-ne 6a-15
k.-n 79b-5
- kendü:** Kendi, kendisi krş. bk. **kendi**
1b-15, 2b-2, 11b-5, 13b-17, 21a-2, 21b-1, 25b-9, 27a-7, 29b-17, 35b-5, 36b-4, 36b-11, 37b-3, 37b-4, 42a-10, 42a-13, 42a-9, 44a-1, 47b-7, 48a-6, 51b-9, 57b-15, 63a-17, 66a-7, 68b-2, 87a-14
k.-lerden 71a-8
k.-lerin 81a-9, 93b-6
k.-erinden 20b-3, 76a-17
k.-mi 39a-13
k.-ne 29b-10
k.-nüñ 54a-11, 96a-16
k.-ñ 44a-14
k.-ñüz 63a-16
k.-si 37a-10, 93b-2
k.-siçün 95b-12
k.-sine 84a-11
k.-ye (gele) 40b-1, 43b-18
k.-ye 7b-8, 21b-9, 62b-15
k.-yi 28b-7, 39b-4, 62a-12
- kendüzi:** Kendisi krş. bk. **kendüzi**
87a-2, 93a-9, 89b-9, 94a-12, 94a-12
k.-n 16b-10, 18b-11, 18b-13, 22a-13, 39b-16, 40a-9, 42a-9, 45a-8, 49a-14, 60a-10, 63a-2, 70b-6, 72b-15, 88a-15, 92b-11, 98b-2
k.-ne 22b-14, 33a-7, 43a-1, 53b-7, 55a-13, 87b-8
k.-ni 5a-14, 18b-12
k.-ñe 10b-17
k.-ñi 52a-18
- kendüzü:** Kendisi krş. bk. **kendüzi**

- 13b-14
k.-mi 24a-5, 38b-4
k.-ņ 2b-17, 19a-3
k.-ņi 68a-13
k.-ņle 24a-4
- ken' ānī:** (Ar.) Kenan şehrinde olan
k.-yüz 63a-10
- kerāmet:** (Ar.) Kerem, bağış
k. eyle-
-di 45a-13
k.-den 89b-5
- kerbān:** (Far. kārban) Kervan
91b-5
- kerem:** (Ar.) Asillik, soyluluk
9a-16, 13b-5, 48a-3, 58b-4, 82a-13
k. eyle-
66a-11
k.-i (zū'1-celāl) 37b-17
k.-i 48a-3
k.-ler 43a-10, 64b-13, 73a-5, 79b-4
- kerīm:** (Ar.) Kerem sahibi
15a-8, 28a-1, 42a-2, 51b-3, 67a-3,
72a-13, 72a-16, 77b-7, 81b-9, 91a-
12, 94a-7
k.-sin 100a-1
- kerrūbī:** (Ar.) Büyük melek
k.-ler 97a-13
- kervān:** (Far. kārban) Kervan
63a-7, 71b-5
- kes-:** Kesmek
k.-di 98b-1
k.-diler 95a-3
k.-e17b-17
k.-mege 42b-12
k.-megil 7b-1
- k.-miş 49a-13
k.-ün 42b-1, 42b-2, 42b-11, 73b-6
k.-üp 43b-12, 44b-6
- kesī:** (Far.) Kimse
83b-16
- kesil-:** Kesilmek
k.-ir 10a-2
- keşf:** (Ar.) Keşif
k. ét(d)-
-esiz 63a-6
- keşīş:** (Far.) Keşiş
k.-ler 89b-5, 92a-8
- keşke:** (Far.) Keşke
14b-9
- kethūdā:** (Far.) Kahya
93b-7
- kevākib:** (Ar.) Yıldızlar
98a-12
- kevkebe:** (Ar.) Yıldız
95a-10
- kevşer:** (Ar.) Cennette bulunulduğu
bildirilen kutsal su
k.-e 68a-11
- key:** Pek, gayet; iyice; uygun; sağlam
3a-1, 4b-8, 8a-13, 9a-12, 10a-5, 13b-
7, 14b-17, 18b-16, 18b-17, 20a-5,
21a-12, 22a-16, 23b-15, 29b-2, 37a-
3, 45a-18, 46b-1, 51a-14, 51a-15,
51b-14, 51b-16, 51b-19, 53b-15,
54a-3, 55b-6, 58a-1, 60b-12, 60b-5,
62a-1, 62a-8, 6a-11, 79b-14
- kez:** Defa, kez
k. (bir k.) 24a-14, 30b-5, 43b-9, 56b-
17, 58a-6, 65a-10, 78b-14, 91b-11,
96a-9, 99a-1, 90a-10, 94a-17, 95b-5

- k.(neçe k.) 33a-11
- kez:** Kenar, kıyı
k.-den 75b-9
- kezâlik:** (Ar.) Bu da öyle
13b-5
- kezin:** Kez, defa
20b-5
- kible:** (Ar.) Kible
k.-ye 8a-6, 41b-2
- kıdem:** (Ar.) Derece, rütbe
k.-i 32a-12
- kıdır-:** Çağırarak, seslenmek
50a-2, 70b-13
k.-a 53a-11
k.-dı 20b-7, 29b-11
k.-dılar 20b-8, 32b-11, 24b-14, 30a-3, 80a-2
k.-dım 76b-1
k.-iñ 60a-13
k.-mağa 42a-12
k.-sun 60a-1, 34b-10, 35b-15, 52a-2
k.-uñ 44b-2
k.-ur 26a-14, 30a-2, 30a-12, 31b-8, 70b-14, 71a-1
k.-uram 42a-15
k.-ursa 42a-11
k.-duğu 53a-9
- kıdırıcı:** Tellal
k.-lar (kıdırıdı) 20b-7
- kıdır(d):** Tellal çağırarak; davet etmek
k.-asın 36b-14
k.-uban 3a-14
- kıl:** Kıl
k.-ı 5a-3
- kıl-:** Kılmak, yapmak, etmek
31b-1, 87a-11, 91b-13, 98b-14
k. (‘afv k.) 15a-9
k. (‘ayān) 35a-9, 36b-10
k. (temāşā k.) 92b-4
k. (tövbe k.) 43b-16
k. (du‘ā k.) 31a-6, 31a-8
k. (ķabūl) 19b-1
k. (‘afv k.) 100a-8
k. (‘ināyet k.) 82a-2
k. (tevbe k.) 15b-8
k.-a (cefā) 40a-1
k.-a (dilek k.) 54b-12
k.-a (du‘ā k.) 15b-10
k.-a (eşer) 45a-17
k.-a (hīleyi) 73a-13
k.-a (raḥmet k.) 15b-10
k.-a (revā k.) 28a-3
k.-a (rūzī k.) 72a-11
k.-a (şefkat k.) 5b-10
k.-a (teferrüc k.) 92b-13
k.-a 28a-3, 80b-5, 83b-14
k.-alar 21b-13
k.-alım 45b-7
k.-alum (ķurbān k.) 45b-8
k.-alum (ṭaleb) 12b-14
k.-alum 45b-13, 68b-1
k.-am (cān k.) 30b-13
k.-am (du‘ā k.) 8b-10
k.-am (du‘ā k.) 79b-1, 79b-3
k.-am (fedā k.) 58a-10
k.-am (‘izzet k.) 6b-15
k.-am (pinhān k.) 30b-13
k.-am (revā) 36b-13
k.-am (sulṭān k.) 54b-13
k.-am (taķrīr k.) 27b-9

- ҡ.-am (tevekkül ҡ.) 9b-10
 ҡ.-am (tumār) 35a-8
 ҡ.-am (tā^c at ҡ.) 6b-15
 ҡ.-am 54b-9,59b-16
 ҡ.-an (dermān ҡ.) 20a-11, 27a-4,
 59b-5
 ҡ.-an (ḥayrāt-ı dīvāne ҡ.) 23b-1
 ҡ.-an (iḥsān ҡ.) 59b-5
 ҡ.-an (revā ҡ.) 12a-4, 66b-18
 ҡ.-an (revā) 12a-4
 ҡ.-an (şaru ҡ.) 18b-15
 ҡ.-an (yarı ҡ.) 5b-12
 ҡ.-an (beşāretler ҡ.) 86a-4
 ҡ.-ana (ṭaleb ҡ.) 84a-13
 ҡ.-asın (anı ҡ.) 34a-6, 70a-5
 ҡ.-asın (dermān ҡ.) 35b-7
 ҡ.-asın 75b-12
 ҡ.-asız (anı ҡ.) 55a-3
 ҡ.-asız (merḥem ҡ.) 44b-3
 ҡ.-asız 46a-1
 ҡ.-aydı (ḥayrān ҡ.) 22a-13
 ҡ.-ayım 27a-5
 ҡ.-ayum 60b-2
 ҡ.-dı (āşikār ҡ.) 3a-3
 ҡ.-dı (āh ҡ.) 8a-2, 78a-16, 84a-1,88a-
 14
 ҡ.-dı (‘ arz ҡ.) 42b-14
 ҡ.-dı (‘ ayān) 52b-3
 ҡ.-dı (āzād ҡ.) 12a-6
 ҡ.-dı (beyān) 3b-9, 52b-3
 ҡ.-dı (boş ҡ.) 64a-11
 ҡ.-dı (cefā ҡ.) 53a-10
 ҡ.-dı (cem^c ҡ.) 86b-16, 95b-5
 ҡ.-dı (da^c vet ҡ.) ḥaḳḳa 98a-8
 ҡ.-dı (du^c ā ҡ.) 16a-6, 30b-3
 ҡ.-dı (emr ҡ.) 85b-8, 92b-3
 ҡ.-dı (fiğān) 83a-1
 ҡ.-dı (fikr ҡ.) 87b-13
 ҡ.-dı (helāl) 60a-14
 ҡ.-dı (ḥiṭāb) 7a-3
 ҡ.-dı (ḥük^m ҡ.) 68a-5, 93b-4
 ҡ.-dı (iltifāt) 88b-7
 ҡ.-dı (ḳabūl ҡ.) 15b-18, 27a-9, 31a-
 12, 87a-2
 ҡ.-dı (ḳarār) 91b-7, 92a-11
 ҡ.-dı (keşişler ҡ.) 92a-8
 ҡ.-dı (ḳıyām ҡ.) 52a-11
 ҡ.-dı (mu^c ayyen ҡ.) 97b-2, 97b-4
 ҡ.-dı (naẓar ҡ.) 92b-5
 ҡ.-dı (naẓar) 81b-15
 ҡ.-dı (nevḥa ҡ.) 98b-1
 ҡ.-dı (nidā ҡ.) 7b-3, 83b-1
 ҡ.-dı (nişār) 87a-3
 ҡ.-dı (rūzī ҡ.) 6b-5
 ҡ.-dı (şahḥ ҡ.) 64a-11, 64a-16
 ҡ.-dı (secde ҡ.) 27a-2, 78a-16
 ҡ.-dı (selām ҡ.) 20a-3, 48b-10, 51a-3,
 57a-13, 65b-18, 90b-3
 ҡ.-dı (şuḳı ҡ.) 40b-16
 ҡ.-dı (tamām) 7a-13, 44a-5, 51a-3
 ҡ.-dı (tamām) 95a-1
 ҡ.-dı (tereke ҡ.) 12a-6
 ҡ.-dı (ṭaleb ҡ.) 49b-8, 84a-14
 ҡ.-dı (vezīr) 57b-8
 ҡ.-dı (yalan) 57b-2
 ҡ.-dı (yavlaḳ ҡ.) 1b-15
 ҡ.-dı (zār ҡ.) 8a-11
 ҡ.-dı (zārī ҡ.) 83a-18, 88b-15
 ҡ.-dı (ziyāret ҡ.) 97b-12
 ҡ.-dılar (agāh ҡ.) 15a-2

- .-dılar (du' alar .) 54a-17
 .-dılar (arr .)93b-13
 .-dılar (mnd .) 28b-3
 .-dılar (mnd .) 55a-2
 .-dılar (mnevver .) 25a-15
 .-dılar (namzını .) 99a-10
 .-dılar (ne .) 12b-7
 .-dılar (secde .) 2b-4, 82a-11
 .-dılar (enlar .) 89a-8
 .-dılar (sultn .) 44b-14
 .-dılar (sultn .) 44b-15
 .-dılar (tem .) 93a-15
 .-dılar (yosul .) 53b-11
 .-dılar 61b-10, 72a-3, 75b-6, 76b-15, 81a-8, 88a-3, 89b-4, 91b-6
 .-dılar97a-1
 .-dım (du' ) 84b-16
 .-dım (abl) 17a-4
 .-dım (nihn) 59a-2
 .-dım (' afv .) 82a-18
 .-dım (' itb) 82b-5
 .-dım (sultn .) 54b-6
 .-dım (tvbe .) 48a-8
 .-dım (taleb) 51b-19
 .-dım 70b-10
 .-du (yosul .) 58b-5
 .-duumuz81b-7
 .-du (rız .) 81a-1
 .-du 48a-16
 .-dum (at .) 15a-9
 .-du (dev) 12a-5
 .-du (ise) 78a-1
 .-du (rev) 12a-5
 .-duuz 80a-13
 .-ıl (dev) 36b-12
 .-ıl (ed .)1a-2
 .-ıl (abl) 19b-1
 .-ıl (nizm) 91b-4
 .-ıl (' ayn) 51a-10
 .-ıl (rev) 36b-12
 .-ıl (taleb) 11b-9
 .-ındı (nid) 41b-9
 .-ısar (' itb) 47b-9
 .-ma (or .) 2b-17
 .-ma (mell) 48a-10
 .-ma (zin) 39b-15
 .-madı (ayru) 6a-9
 .-madı (abri .) 98b-2
 .-madı (atl .)99b-15
 .-madı(nazar .) 18b-4
 .-madılar (arr .)87a-7
 .-madım (re .) 31a-1
 .-madıuz (t' at .) 4b-11
 .-maıl (ikr) 2b-13
 .-maıl (ez .) 33b-1
 .-maıl (heb .) 65a-8
 .-ma (ziyret .) 97b-11
 .-masa (rmet .) 88b-4
 .-maya 48a-16, 82b-5
 .-mayasın 59b-15, 79b-6, 100a-7
 .-mayasız 95b-12
 .-mayup 82b-15
 .-maz (ara .) 48b-17
 .-mazam (abl) 88b-4
 .-mı (abl) 84b-1
 .-mı (' amel .) 1a-7
 .-mı 81b-4,83a-13,100a-4
 .-mıam (yavi .) 79a-8
 .-mıdı 87b-12, 95b-1, 98a-1
 .-mıdı (taayyr .) 87b-12

- .-mişdı (vaşiyyet .) 98b-13
 .-mişdum (yavı .) 9a-14
 .-mişım 82b-1
 .-sun 94b-11
 .-sun (du^c ā) 60a-2
 .-sun (erzānı .) 92a-12
 .-sun (tevbe .) 15b-4
 .-sun (taleb) 59b-8
 .-uban (secde .) 15b-9
 .-uban (tapu .) 18b-7
 .-uņ (anı .) 15b-17, 42b-10
 .-uņ (hāzır .) 42b-11
 .-uņ (hürmet .) 15b-16
 .-uņ (^c izzet .) 15b-16
 .-uņ (taleb) 77a-15
 .-uņ 45b-11
 .-up (du^c ā .) 19a-18, 57a-9, 63b-8, 93a-4
 .-up (secde .) 18b-6
 .-up (tövbe .) 82a-14
 .-up (zārı .) 82b-14, 82b-18
 .-ur (bayı .) 57b-9
 .-ur (devriş .) 9a-18
 .-ur (diri .) 17a-10, 55a-8
 .-ur (du^c ā .) 15b-14, 45a-6
 .-ur (emīn .) 47a-16
 .-ur (hiřāb) 47b-9
 .-ur (münācāt .) 98b-4
 .-ur (mü^c mīn .) 47a-16
 .-ur (ne .) 8b-4
 .-ur (^c illet .) 7b-8
 .-ur (^c izzet .) 62b-7
 .-ur (secde .) 15b-12, 22b-4
 .-ur (sultān .) 55a-9
 .-ur (tā^c at .) 8a-6
 .-ur (terse .) 21b-9
 .-ur (zār .) 98b-4
 .-ur 18a-4, 21b-9, 28a-7, 49b-19, 74b-9, 81b-6, 96b-5
 .-uram 71b-16
 .-urdu 91b-11
 .-urlar (tapu .) 53b-1
 .-urlar (zārı .) 82a-15
 .-ursañ (meded) 41b-8
- ıpkızıl:** Çok aşır kızıl
 7b-12
- ır-:** Kırmak
 .-alum 75b-10
 .-an 78b-10
 .-asız 76a-11
 .-madın 75b-13
 .-up 78b-10
- ırıl-:** Kırılmak; toplu halde ölmek
 .-a 55b-10
 .-dık 15b-4
 .-dılar 15b-1
 .-ur 15b-11, 18a-13
- ırk:** Kırk
 31a-12, 44b-10, 56b-3, 86a-15
- ırk iki:** Kırk iki
 44b-9
- ırnağı:** Cariye
 .-yım 84b-15
- ışa:** Kısa
 . (imiş) 7a-1
- ışaş:** (Ar.) Kıssalar, hikayeler
 1b-6, 1b-10, 92b-6
- ışmet:** (Ar.) Kısmet, pay
 . ol-
 -a 92a-2

kışsa: (Ar.) Hikaye; olay; konu

1a-4, 10a-3

ķ.-laruķ 42a-1

ķ.-şı 2a-4

ķ.-şın 1a-1, 1b-2,6b-10, 87a-16, 92b-9, 93b-15

ķ.-şından 1a-3

ķ.-sını 90b-12, 99a-17

ķ.-ya 3a-7

ķ.-yı 3a-7, 27b-6

ķiyām: (Ar.) Kiyam, ayaĝa kalkma

24a-4

ķ. ķıl-

-dı 52a-11

ķiyās: (Ar.) Kiyas; ölçü

ķ. et-

91b-14

ķ.-ın 90a-11

ķiy-: Kiyamak; zulmetmek

ķ.-duķ 9a-6

ķiymet: (Ar.) Kiymet, deĝer, fiyat

ķ.-i 16a-2, 50a-17, 67b-14, 68a-3, 73a-3

ķ.-ine 20b-14, 30a-14

ķız: Kız, kız çocuĝu

24a-6, 24a-10, 22a-8, 25a-17, 56a-6,

71a-12, 82b-10, 83b-15

ķ.-ı 2b-7, 27a-10, 27b-1, 27b-13, 27b-14, 27b-2, 60b-8

ķ.-ın 27b-7, 32b-3

ķ.-ına 50a-1

ķ.-ıķ 22a-9

ķ.-lar 2b-9

ķ.-ları 84a-2, 85b-7

ķ.-larım 31a-7

ķ.-uķ 25a-2, 25a-10

ķızdur-: Kızdırmak

ķ.-maya 38a-2

ķızıl altun: Ayarı tamam maden para

72b-3, 73a-12, 73a-17, 80b-13, 80b-5, 92b-9

ķızıl: Kızıl; altın para, altın

20b-1,30a-6, 30a-6, 35a-2, 79a-15

ķ.-a 49b-5, 50a-17

ķ.-ı 49a-11

ķ.-ım 22b-5, 23a-12, 23a-14, 24a-2, 24a-7, 24b-7, 24a-12, 24b-9,

ķ.-ımızı 56a-7,

ķ.-ımuķ 24a-14

ķ.-ımuż 32a-14

ķızlık: Kıtlık; pahalılık

52b-10, 55b-8, 55b-13, 61a-5

ķ. mı 73a-6

ķ.-da 62b-15

ķızķardaş: Kız kardeş

ķ.-ıķ 71b-2

ķ.-ıydı 83b-16

ķ.-ları 89a-7

ķ.-larına 86a-12

ķız oĝlan: Bakire

60a-6, 60b-4, 60b-6

ķi: (Far.) Ki, baĝlama edatı, baĝlama zamiri; şüphe edatı

1a-6, 2b-4, 2b-1, 3a-1, 3b-13, 4a-1,

4a-11, 4b-1, 4b-6, 5b-6, 7a-3, 7a-4,

7b-4, 8a-5, 8b-2, 8b-17, 8b-18, 9a-

16, 9a-17, 9b-2, 9b-4, 9b-12, 10a-13,

10a-2, 11a-1, 11a-4, 11b-9, 12a-14,

12a-15, 12a-9, 13b-15, 14a-6, 14b-

12, 14b-16, 14b-2, 15b-10, 15b-8,

16b-15, 17a-1, 17a-11, 17a-13, 17b-6, 17b-9, 17b-17, 18a-7, 18a-9, 18b-5, 19a-14, 19b-8, 21a-11, 22a-1, 23a-16, 24a-14, 24a-17, 24b-3, 26a-3, 26a-4, 26b-2, 27b-6, 29a-12, 29a-4, 29a-7, 29b-13, 30a-2, 30b-7, 31b-12, 32a-2, 33a-14, 33a-16, 33b-17, 34a-7, 34b-11, 34b-18, 34b-8, 35a-15, 36b-2, 37a-4, 38a-17, 38a-2, 38a-5, 38a-6, 38b-9, 41a-11, 42a-7, 43a-15, 43b-18, 43b-8, 44a-11, 44a-4, 44b-11, 44b-13, 46a-11, 46a-12, 46a-13, 46a-3, 46a-5, 46a-8, 46b-1, 46b-11, 46b-17, 46b-6, 47b-12, 48a-1, 48a-11, 48b-11, 49a-2, 49a-3, 49b-2, 50a-2, 51a-14, 51b-10, 51b-18, 52b-6, 53a-3, 53a-4, 53b-17, 53b-5, 53b-7, 54a-7, 54b-13, 54b-9, 55a-12, 55a-14, 55a-6, 55b-15, 56a-12, 56a-15, 56b-2, 56b-8, 56b-9, 57a-17, 57b-7, 57b-15, 58a-11, 58b-7, 60b-5, 61a-9, 61b-17, 61b-7, 61b-9, 64a-8, 65a-4, 65b-18, 66b-13, 67a-10, 69a-10, 69a-7, 69a-9, 69b-1, 70a-18, 70b-11, 71b-1, 72a-8, 73a-13, 73b-11, 76a-11, 77b-16, 78a-6, 78b-1, 78b-3, 79a-16, 80b-11, 80b-12, 80b-15, 82a-3, 83a-7, 84a-13, 84a-16, 85a-9, 86a-2, 89b-4, 91a-5, 91b-8, 92a-2, 94b-5, 95b-1, 95b-11, 96b-12, 96b-14, 96b-2, 96b-7, 97b-9, 98a-10, 98a-13, 98a-8, 98a-14, 98b-15, 99b-13, 99b-5
k. (tā k.) 64a-3, 64a-12, 66a-11, 66b-4, 72a-7, 83b-7, 91b-2, 91b-4, 91b-6, 93b-4, 95b-8, 99b-15

kibār: (Ar.) Büyükler, ulular

k. (şāh-ı k.) 84a-1

kibr: (Ar.) Büyüklük; büyüklenme

55a-19, 99a-6

k.-ile (kīn-i k.) 43b-11

kilīm: (Far.) Yoksulların veya dervişlerin giydiği kalın üstlük, hırka

71b-6

k.-i57b-18

kīl u kāl: (Ar.) Dedikodu

60b-15

k. eyle-

-medi 67b-10

kīle: (Ar.) Tahıl ölçmekte kullanılan kap

65a-12, 72b-4, 73a-12, 74a-7, 79a-13, 73b-14, 74a-3

k.-mi74a-10

k.-yi 72b-3, 72b-5, 73a-17, 73b-12, 73a-13, 79a-15

killi: (Far. gil+T.) Kil topraklı

38b-16

kim: Kim (bağlama edatı, bağlama zamiri)

3a-16, 3b-11, 4a-13, 4a-17, 4b-2, 5a-7, 5b-10, 6b-9, 7a-14, 9b-13, 10b-5, 10b-16, 11a-11, 11a-16, 11b-13, 11b-14, 11b-17, 12a-17, 12b-8, 14a-4, 14a-17, 14b-16, 14b-6, 15b-17, 15b-3, 16a-12, 16a-5, 16b-13, 19a-17, 19a-6, 19b-15, 19b-4, 20a-12, 20b-1, 20b-17, 21a-16, 23a-15, 24b-6, 24b-9, 25a-17, 25a-5, 25a-8, 25b-1, 26a-14, 26b-13, 28b-10, 28b-4, 28b-7, 29a-5, 29b-5, 29b-9, 30b-10, 30b-6, 31a-1, 31a-6, 31a-8, 33a-11, 33a-13, 33b-1, 33b-5, 33b-10, 33b-7,

34a-10, 35a-14, 36a-9, 36b-15, 37a-7, 37b-3, 38b-9, 38b-15, 39a-4, 39b-10, 39b-5, 40a-1, 40a-3, 40a-16, 40b-17, 41a-1, 41a-9, 41a-12, 41b-9, 42a-7, 43a-16, 43a-2, 43a-6, 43a-7, 43a-8, 44b-3, 46a-6, 46a-16, 46a-17, 47b-8, 47b-13, 48b-8, 50a-14, 50a-15, 50b-10, 51a-16, 51a-19, 53a-12, 53b-15, 54a-2, 54a-3, 54a-13, 54b-13, 54b-17, 55a-3, 55a-8, 56a-7, 56a-17, 56b-10, 56b-11, 57a-12, 57b-10, 57b-16, 57b-17, 58b-2, 59a-2, 59b-10, 59b-15, 59b-7, 59b-13, 60a-15, 60a-7, 60b-16, 60b-4, 61a-5, 61a-8, 61b-1, 62a-11, 62a-15, 62a-16, 62b-12, 62b-14, 63a-11, 63a-17, 63b-13, 64a-13, 64b-3, 65a-18, 65b-14, 67a-18, 67a-6, 67b-10, 67b-11, 67b-13, 68a-2, 68a-10, 68a-12, 68a-13, 68a-3, 68b-12, 68b-14, 68b-7, 68b-9, 69a-7, 69b-5, 69b-9, 70a-10, 70a-2, 70b-14, 70b-16, 71a-8, 72a-11, 72a-13, 72a-14, 72b-11, 72b-9, 73b-4, 74b-17, 74b-4, 74b-5, 75a-4, 75b-14, 75b-6, 76a-15, 76b-3, 76b-5, 76b-9, 77a-10, 78a-12, 78a-15, 78a-17, 78a-9, 78b-5, 78b-6, 79a-13, 80a-14, 80a-17, 80b-2, 80b-3, 81a-15, 81b-16, 81b-3, 81b-8, 82a-12, 82a-16, 82a-3, 82a-5, 82a-7, 82a-8, 82a-9, 82b-11, 82b-15, 83a-4, 83a-9, 84a-17, 84a-5, 84b-10, 84b-12, 85a-3, 85a-8, 85b-4, 85b-8, 86a-11, 86b-2, 86b-6, 87a-9, 87b-10, 87b-11, 87b-14, 87b-4, 88a-10, 88a-15, 88a-16, 88a-5, 88a-6,

88b-7, 90a-11, 90a-3, 90a-4, 90a-6, 90b-6, 91a-1, 91a-10, 91a-12, 91a-14, 91a-15, 91a-9, 91b-14, 91b-15, 92b-13, 93b-1, 93b-10, 93b-3, 94a-10, 94b-11, 94b-3, 95a-10, 95a-7, 95a-9, 95b-16, 96a-12, 96a-13, 96a-7, 96b-10, 96b-4, 96b-9, 97a-17, 97b-17, 99b-10, 99b-13

k.(tā k.) 17a-5, 23a-17, 65a-2, 68b-6, 83a-15

kim : Kim (soru ve belirzilik zamiri)

6b-6, 9a-6, 12a-1, 13a-15, 15b-17, 16a-10, 17a-11, 18a-16, 18b-1, 20a-10, 20b-15, 21b-4, 22a-17, 23b-17, 26b-10, 28b-17, 29b-14, 31a-15, 31b-10, 33b-5, 35b-7, 35b-14, 36a-1, 36b-16, 39b-15, 33a-2 35a-2, 42a-1, 43a-18, 43b-3, 45a-14, 47b-16, 49a-13, 50b-8, 53a-3, 53a-4, 54a-5, 60a-16, 63a-5, 69a-7, 72a-15, 82a-10, 82b-13, 90b-5, 100a-15

k. (durur) 20a-9, 26a-15, 47b-15, 58a-15, 90b-5

k. (her k.) 46a-8, 17a-12, 28a-2, 43a-13, 46a-12, 46a-13, 46a-7, 46b-1, 72a-15, 82a-10, 82b-13

k.-de 9b-4, 29a-4, 61a-3, 91b-10

k.-dedür 43a-6

k.-den 50a-5, 26a-17, 28b-15, 50a-13, 58a-15

k.-e 23b-4, 40b-5, 42a-3, 50b-13, 57a-7 65b-14, 84a-13

k.-iñ 50b-13, 63a-6, 66a-8

kimi: Kimi, kimisi; bazıları

3a-3, 5a-13, 6b-12, 9a-18, 21b-9

- k.-ni 9a-18
k.-nün 21b-9
kimisi: Kimisi, bazıısı
36a-5
k.-si 3a-3, 6b-12
k.-n 21b-9
kimse: Kimse krş. bk. **kimsene**
7a-1, 11b-7, 18b-4, 18b-5, 19b-13,
20a-13, 20b-11, 21a-17, 30a-11, 30a-
14, 32a-16, 39b-2, 45a-4, 45a-4, 52b-
11, 64a-6, 65b-15, 67b-10, 69a-1,
74a-17, 86b-3
k.-den 39a-10
k.-m 17b-12, 37b-8
k.-nün 2b-15, 2b-16, 90b-7
k.-ye 2b-16, 19a-7, 23a-3, 30b-10,
31b-1, 31b-2, 41a-8, 51b-15, 69a-13
k.-yi 46a-5
kimsene: Kimse krş. bk. **kimse**
76a-2, 84b-6
kîn: (Far.) Kin, garez
99a-6
k. eyle-
-dün 39b-1
-ye 40b-3
-yem 72b-5
k.-den 55a-19
k.-i 43b-11
k.-üm 60b-2
kird-gār: (Far.) Allah krş. bk. **kirdigār**
82b-7
kirdigār: (Far. kird-gār) Allah krş. bk. **kird-
gār**
88a-16
kirtü: Doğru, gerçek
- 81a-6
kişi: Kişi, insan; kimse
4a-17, 10b-14, 11a-16, 11a-17, 12a-
15, 16a-17, 17a-2, 18b-11, 18b-16,
20b-5, 21b-5, 25b-7, 28b-14, 34b-13,
36b-2, 38b-15, 38b-17, 39a-17, 39a-
9, 41a-4, 42a-12, 42b-4, 43a-12, 44a-
18, 45a-18, 46a-9, 46a-10, 46a-14,
46b-9, 52a-17, 54a-2, 54a-5, 54b-12,
55a-11, 55a-12, 60a-3, 61a-1, 62a-4,
63a-17, 69a-8, 70a-2, 70a-6, 76a-9,
81a-12, 81b-4, 83a-4, 86a-11, 87b-
10, 91a-1, 95a-5, 97a-4
k.-den 27a-8, 62a-16
k.-dür 26a-13, 29a-14, 62a-4, 62a-15
k.-ler 29b-1, 43a-14
k.-nün 18b-13, 28a-12, 72a-15,
k.-sidür 15b-17
k.-sin 72b-9
k.-ye 43a-19, 44a-13, 56b-11, 57b-12
k.-yi 55a-10
kişile-: Ağırlamak, ikram ve izaz etmek
k.-dim 74a-9
kişne-: Kişnemek
k.-di 56b-18
k.-dügin 56b-15
k.-r (idi) 56b-14, 56b-17
kitāb: (Ar.) Kitap
7a-18
k.-da 34a-12
ko-: Bırakmak, salıvermek; kovmak
9a-10, 40b-1, 98b-14
k.-dı 53a-10, 54a-12, 61a-11, 62a-9,
63a-12, 79b-13
k.-dı (alı k.) 86b-6

- .-dı (aa .) 28a-15
 .-dığım 28b-12
 .-dılar 20a-15, 44b-10, 65b-11, 72b-16
 .-duğın 25a-4
 .-duş 48a-2, 51b-18
 .-ğıl 79b-5
 .-ma 5b-17, 21b-2, 51b-12
 .-madı 81a-10, 83b-14, 85b-1, 93a-8
 .-madılar 8a-9, 28b-9, 32b-15
 k.-mağıl (elden .) 11b-1
 .-maya 5b-9
 .-mayam 38a-11, 39a-2
 .-mazıdı 82b-6
 .-miş 83a-11
 .-mişdi 16b-7
 .-r 7a-5
 .-salar 38b-11
- oca:** Büyük, kocaman; yaşlı
 7a-12, 11a-3, 57a-6, 97b-6
- ocacuk:** Yaşlı erkek; yaşlı
 8b-17, 71a-11
- oku:** Koku
 64b-7, 67b-17
 .-dan 64b-7
 .-lar 57b-7
 .-ları 64a-11
 .-sı 46a-8
 .-sın 64a-16, 83b-18
 .-sından 36a-16
 .-su 64a-9
 .-yı 64a-10, 64a-12
- ol:** Kol, el
 .-ı 67b-6
 .-ımda 74b-15
- .-ın 25a-7, 37b-4, 71a-6, 75a-2
 .-ına 67b-4, 67b-9
 .-ında 67b-2, 67b-5, 67b-7
 .-ındadır 75a-1
 .-ını 67b-1, 67b-5
 .-una 66a-17, 67a-18, 92b-17
 .-undan 67a-12
- olla-:** Kollamak, durumun ortaya çıkmasını beklemek
 .-dılar 72-4
- on-:** Konmak, konaklamak
 .-ar 2a-11, 10a-13, 11a-12, 21a-4
 .-ayum 50b-5, 50b-6
 .-dı 11a-17, 16a-8, 87a-8, 89b-8
 .-dılar 73a-15
 .-miş (āfile .) 12a-11
 .-mişdi 96b-16
 .-up 36a-7
- onak:** Araba veya hayvanla yapılan yolculukta geceyi geçirmek için kalınan yer
 .-da 73a-15
- ondur-:** Kondurmak
 .-ur 16b-12
- onukla-:** Konuk etmek
 .-dı 17b-5, 69a-12, 73a-1
 .-ğıl 62b-4
 .-yup 74a-9
- op-:** Kopmak; yayılmak, ortaya çıkmak
 .-dı 1b-11, 57a-5, 86b-1, 89a-15, 99b-1
- ork-:** Korkmak, ürkmek
 39a-8
 .-a (ora) 10a-1
 .-alum 18a-9

.-ar 39a-12
 .-arım 4a-14, 45b-6, 78b-1
 .-ariseñ 18a-8
 .-aruz14a-13
 .-dılar 9a-1
 .-ğil 18a-7
 .-maduñ mı 9a-5
 .-mağıl 39a-10, 67a-11
 .-mazız 18a-3
 .-sañ 41a-14
 .-up 12b-5

oru: Korku

. ol-
   -dı 41a-12
   -maya 41a-12
 .-dan 59a-12, 63b-12, 75a-3, 76a-
 17, 81b-12
 .-larından 74a-11
 .-sı 18a-8
 .-sunda 40a-12
 .-sundan 12b-12

orulu: Korkulu

15a-18, 22b-6

orut-: Korkutmak

.-dılar 12b-8

oru-: Korumak, muhafaza etmek

.-r 25b-8

oş-: Koşmak; birleştirmek; koymak;

ayırmak; düzmek

.-anı 28a-2

.-dı 95a-6

oşun: Saf, asker dizisi

88a-6

otar-: Kurtarmak

.-dı 15a-2, 47b-16

ov-: Kovmak

.-a (ıar) 40a-11

.-ar (yél .) 56a-15

.-uñ 53b-10

ovcu: Kovcu, dedikoducu

.-lardan 2b-8

ovlaş-: Arkadan ekiştirmek, dedikodu yapmak

.-dılar42a-6

.-duğın 42a-12

.-duñuz 43a-4

.-up 43a-3, 43a-8

oy-: Koymak, bırakmak; hapsetmek krş.

bk. oy-

40a-17, 98b-17

.-a 44a-1, 94a-10

.-alum 6b-10, 10a-3, 46b-2, 86a-3

.-am 43b-4, 43b-5, 43b-16

.-an 59b-3

.-ar 46b-3

.-ardı 77a-7

.-arlar (idi) 62b-9

.-asın13b-13

.-asız 65a-4

.-dı (fitne .) 2b-9

.-dılar 20b-13, 44a-6, 45a-5, 98b-12

.-dım (zindāna .) 53b-7

.-ısar (aşa .) 47a-6

.-madı78b-15

.-dılar (ipi) 7a-2

.-uban (adı şanı .) 35b-4

k.-uñ 89a-11

.-up 31a-17, 47a-10, 60b-13

oy(u)n: Bağır, koyun, göğüs

.-um (içinde) 10a-14

- ķ.-una (toldı ķ.) 5a-18
- ķoyun:** Koyun
1b-9, 33b-16
ķ.-ile 52b-11
ķ.-uņ 1b-6
- ķöpek(g):** Köpek
k.-ine (tağın k.) 5a-2
- ķörpe:** Çok genç, yeterli olgunluğa ulaşmamış
k. (ķuzı) 4a-12
k.-siyim 5b-6
- ķös:** (Far.) Büyük davul
85b-9, 86b-11, 87b-5
k. (āvāz-ı k.) 87b-17
k.-iyle 95a-11
- ķöřk:** (Far.) Köşk
21b-9, 35b-14, 37a-17, 39a-3, 39a-4,
39a-9, 40a-11, 61b-1, 89b-6, 92b-5
k. eyle-
-di 28a-13
k.-de 28b-5
k.-den 28b-9, 61b-12, 63a-3
k.-e 30b-4, 66b-7, 89b-9, 92b-12,
93a-3
k.-i (dīvār-ı k.) 36a-8
k.-i 37a-3, 76a-14, 78b-13, 78b-14
k.-ine 41a-9
k.-leri 25a-14, 39a-7
k.-lerine 25b-2
k.-üne 42a-13
k.-üņ 21b-5
- ķucaķla-:** Kucaklamak, sarılmak
ķ.-dı 88b-13
- ķuc-:** Kucaklamak
ķ.-am 39a-3
- ķ.-ar 10a-15, 16a-1, 27b-15, 61a-15,
76b-17
ķ.-aydı 39b-6
ķ.-dı 5a-6, 7a-16, 97a-9
ķ.-duğı 27b-13
ķ.-up 7a-16, 14b-4
- ķucus-:** Kucaklamak, sarılmak krş. bk.
ķucus-
ķ.-dılar 37b-5, 82b-3,85a-12
ķ.-mış37b-5
ķ.-uban 14a-10, 70b-8, 71a-7
ķ.-up 14a-10
- ķuç-:** Kucaklamak krş. bk. **ķuc-**
ķ.-maķ 28b-6
- ķucus-:** Kucaklamak krş. bk. **ķucus-**
ķ.-dı 95a-13
- ķudayfir:** (Ar.) Mısır hükümdarı krş. bk.
ķudfir
27b-9
- ķudfir:** (Ar.) Mısır hükümdarı krş. bk.
ķudayfir
ķ.-i 26a-13
- ķudret:** (Ar.) Kudret, güç; Allah'ın
sıfatlarından
ķ.-i (haķķı) 83b-14
ķ.-i 76a-8
ķ.-im 60a-1
ķ.-in 33a-17
ķ.-ini 56a-9, 57b-3
ķ.-iņi 61b-16
ķ.-le 90b-11
- ķudüs:** (Ar.) Kudüs
ķ.-e 97b-9
- ķüh:** (Far.) Dağ
k.-ı (řaħrā) 65b-9

- k.-ı (kâfı) 15a-14
- küh-ger:** (Far.) Dağcı
89a-16
- kūhistān:** (Far.) Dağlık yer
k.-da 50b-6
- kul:** Kul; köle; insan
10b-6, 10b-7, 12b-12, 13b-9, 14b-7,
15b-5, 15b-11, 15b-12, 15b-17, 16a-
4, 17b-7, 17b-9, 18a-10, 18a-16, 18a-
17, 20b-16, 20b-8, 21a-12, 21b-15,
28b-4, 30b-2, 32a-11, 35a-13, 38a-
10, 42a-7, 47b-11, 78a-14, 90b-16,
91a-3
k. (durur) 35b-11
k. ét-
-di 91a-3
-dük 56b-6
-diler 74b-2
k. eyle-
-di 32a-4, 55a-7, 56a-9
-diler 76b-12
-yen 5b-15
k. (iken) 5b-15, 56a-10
k. (iseñ) 4b-3
k. (karavaş) 27b-12, 56a-5, 56a-6
k. ol-
-alar 2b-5
-am 32b-13
-an 4b-15, 38a-8
-asın 21a-11
-aydım 11b-6
-dılar 44b-14, 56a-8
-up 14b-9, 14b-16
k. (tonı) 32b-13
k.-a 5b-16, 15b-16, 32b-13, 95b-10
k.-dan 28a-3
k.-dur 13b-14, 17b-6, 17b-8, 43b-8
k.-ı 3a-10, 12b-1, 12b-14, 13a-7, 15a-
6
k.-ı (durur) 88a-7
k.-ı ol-
-avuz 74a-3
-dı 56b-3
k.-ı 21b-4, 23a-4, 40b-1, 43b-18,
80a-10, 83a-5
k.-ıdur 55a-1
k.-ım 38a-7
k.-ın 19b-12
k.-ına 42a-9
k.-ını 19b-10, 42a-10
k.-ıñuzda 13a-15
k.-ıyam 12b-11, 21b-5
k.-iken 56b-7
k.-lar 80b-4
k.-lara 54a-6, 89a-11, 91a-7
k.-ları 15a-3, 56a-15, 77a-3
k.-larına 25a-6, 79b-15, 80b-4, 95b-
12
k.-larındanım 52b-4
k.-larını 12a-6
k.-larınuñ 33b-8
k.-lım 38a-8
k. mısın 13b-2
k.-muñ 20b-14, 20b-15, 29a-7
k.-um 16a-3, 56b-6, 58b-9
k.-um (durur) 53b-4
k.-umı 20b-15
k.-umızdur 13a-1, 13a-2
k.-umsın 32a-3
k.-umuñ 29a-4

- .-umuz 12a-17, 12b-4, 13b-11
 .-umuzu (ol .) 12b-2
 .-una 11a-9, 42a-8
 .-unu 20b-7, 55a-13
 .-u 13a-8, 15a-2, 15b-6, 19b-11,
 30a-13, 40a-15, 43b-11, 45b-9
 .-ua 12a-2, 48a-10
 .-uı 20a-17, 28b-17, 30b-17
 .-uuz 80a-9
 .-uuzun 80a-11
 .-uz mıdur 12b-17
- ulak():** Kulak
 68a-12
 .-ın 85a-15
 .-ına 7b-18, 88b-1
 . (şidür) 3a-1
 . tut-
 44b-17
 . ur-
 48b-14
 -asın 57a-14
 -ıl 35a-10
 -u 80a-8
 -up 48b-5, 51b-13
 -ur 26a-5
- ulle:** (Ar.) Dağ tepesi, zirve
 .-sinden 15a-14
- ulluk():** Kulluk
 .-a (getürdi) 4b-3
 . t(d)-
 -er 75a-5
 .-a 4b-15, 12b-11, 13b-3, 13b-14,
 38a-8, 54a-14, 91a-9
 . t(d)-
 -en 46a-14
- erim 84b-15
 . eyle-
 -yem 6b-15
 . ıl-
 -alar 21b-13
- umās:** (Ar.) Kumaş, ipek, yün vb.
 liflerden yapılan dokuma
 86a-12
 .-ı 56a-3
 .-ın 56a-2
- umrı:** (Far.) Kumru
 . ol-
 -up 50b-6
 .-lar 69b-13
- ur-:** Kurmak, ayarlamak
 .-dılar 37b-9, 68b-10
- ur‘ ān:** (Ar.) Kur‘ān
 4b-9
- urb:** (Ar.) Yakın olma, yakınlık
 .-ı (cebrā‘il) 6a-2
- urbān:** (Ar.) Kurban
 6a-1, 35b-6
 50b-17
 . t(d)-
 -er 16b-13
 . et-
 -dük 84a-2
 . ıl-
 -alum 45b-8
 . ol-
 -sun 51a-19
 .-ım 8b-16
- urd:** Kurt krş. bk. **urt**
 9b-13, 38b-15, 55b-11, 71b-17, 72a-
 1, 72a-6

- ķ. (ķuř) 9b-13
ķ.-a 8a-10, 9a-7, 65a-3, 69a-6, 69b-7,
70a-14, 72a-4
ķ.-ı 8b-8, 8b-18, 9a-17
- ķurdur-**: Kurdurmak
ķ.-mış 81a-13
- ķurı**: Kuru krş. bk. **ķuru**
57b-11, 78a-18
- ķurt**: Kurt krş. bk. **ķurd**
4b-17, 8b-2, 8b-5, 9a-2, 9a-3, 63a-
15, 84a-4
ķ.-lar 4a-12, 38b-13
ķ.-ları 9a-10
- ķurtar-**: Kurtarmak
37b-10, 37b-11
ķ.-a 15b-8
ķ.-an 47b-15
ķ.-ayum 13a-17
ķ.-ur 11a-14, 27b-14
- ķurtul-**: Kurtulmak
ķ.-a 18a-9
ķ.-dılar 54a-17
ķ.-duņuz 16a-6
ķ.-mağa 13b-4
- ķuru**: Kuru krş. bk. **ķurı**
1b-4
- ķuru-**: Kurumak
ķ.-r 68b-15
ķ.-ya 55b-12
- ķuřur**: (Ar.) Kusur, eksiklik
68a-11
ķ.-ları 39a-7
- ķuř**: Kuş
2a-11, 9b-13, 10a-13, 38b-15, 88b-8
ķ.-lar 11a-7
- ķ.-lar 46b-16, 47a-13, 47b-3, 47a-
6, 55b-11
ķ.-una 55a-17
ķ.-unı 13b-12
ķ.-uņ 36a-16
- ķuřa-**: Kuşatmak, evirmek
ķ.-dı (ķuřaęın ķ.) 17a-15
ķ.-dup (kemerler ķ.) 43b-14
- ķuřaķ(ę)**: Kuřaķ
54b-6
ķ.-ı 33a-14
ķ.-ın (ķuřadı) 17a-15
ķ.-ın (ķuřanur) 33a-7
ķ. eyle-
-di 58a-3
- ķuřan-**: Kuşanmak
ķ.-dı 58a-3
ķ.-ur 33a-7
- ķuřlık**: Kuşlık zamanı
ķ. ol-
-dı 76a-1, 76a-3
ķ.-a 17b-15
- ķutlu**: Kutlu, uğurlu
ķ. (durur) 32a-12
ķ. ol-
-sun 30b-3, 37a-15
ķ.-layı 44b-15
ķ.-layu 55a-4
- ķuvvet**: (Ar.) Kuvvet, gu
18a-6, 55a-16, 66b-12, 78b-6, 93a-2
ķ. (şavt-ı ķ.) 76a-6
ķ.-den 94a-2
ķ.-i 93b-16
ķ.-imuz 76a-4, 78b-15
ķ.-leri 75b-17

kuvvetli: Kuvvetli

51a-14

ķ. (durur) 29a-13

kũy: (Far.) Kũy; mahalle

k.-ı (gũli) 26b-7

ķuyı: Kuyu krş. bk. **ķuyı**

6a-17

ķuyruk(ġ): Kuyruk

ķ-ı 36a-15

ķuyu: Kuyu krş. bk. **ķuyı**

6a-12, 11a-6, 11a-7, 11a-10, 11a-16,

81b-12

ķ. (aġzına) 11b-11

ķ. dibi

-n 7a-1

-nde 6a-19, 6b-4, 6b-5, 7a-11, 7a-

5, 7b-7

ķ. (ķatında) 10b-12

ķ.-a 12a-10

ķ.-da 6a-18, 11a-8, 11a-9, 11a-11,

11a-13, 11a-14, 11b-2, 12a-12

ķ.-dan 11b-9, 11b-14, 47b-15

ķ.-nuŋ 6b-4, 11a-17

ķ.-ya 6a-11, 6b-13, 6b-11, 6b-19, 7a-

1, 9b-13, 9b-15, 11a-16, 11b-1, 11b-

2, 12a-1, 68b-3

ķuyumcı: Kuyumcu krş. bk. **ķuyumcı**

17a-12

ķuyumcı: Kuyumcu krş. bk. **ķuyumcı**

ķ.-lar 36a-9

ķuzı: Kuzu

2a-3, 4a-11, 4a-12, 52b-11

ķ.-mı 9a-6

ķuzıķuk: Kũçük kuzu

ķ.-lar 55b-10

kũçi: Kũçük krş. bk. **kũçük**

k. (oġlı) 52b-10, 52b-13, 73b-5, 75b-

11

k. (ulu k.) 15b-3, 44b-16, 55a-4, 55b-

12, 57a-2, 57a-6, 59a-10, 62b-9, 86b-

10, 89b-12, 90a-8, 90a-9, 91a-5, 97a-

12

kũcũcũk: Kũcũcũk, ok kũcũk

63a-13

k.-ken 69b-7

kũcũk(ġ): Kũcũk

k.-e 29a-17

k. (idi) 1a-12

k. (iken) 69a-6, 70a-14

kũcũmen: Daha kũcũk

k.-iŋ 85b-16

kũfr: (Ar.) Kũfr

k. ol-

-a 91b-16

kũlāh: (Far.) Kũlah

41b-9, 78a-11

kũllı: (Ar.) Bũtũn; ok fazla

38b-16, 46b-16, 69a-10, 69b-12,

70b-12, 81b-6, 100a-8

k.-si 59a-13

kũrsı: (Ar.) Kũrsũ

53b-4, 54a-12, 81a-13, 81a-16

k.-si 54a-11

k.-sine 54a-13

k.-yi 54a-12

kũs-: Kũsmek, gũcenmek

k.-megil7b-1

L**lā-cerem:** (Ar.) Şüphesiz

72a-14

la' in: (Ar.) Lanetli

l.-iñ 64a-13

laḳab: (Ar.) Lakap, takma ad

99b-5

lākin: (Ar.) Ama, fakat

1b-13

lā' l: (Ar.) Parlak kırmızı renkte değerli bir

süs taşı

39a-5, 44b-2, 57b-13, 90a-14

l.-i (yāḳūt) 2b-12, 10b-1, 32b-10,

66a-16

l.-i (cevher) 20b-13

l.-i (sīr-āb) 22a-12

l.-e 36a-3

lāle-zār: (Far.) Lale bahçesi

96b-8

lā' net: (Ar.) Lanet, lanetli

46a-6

laṭīf: (Ar.) Latif, hoş

42b-8, 44a-3, 45a-17, 61b-15, 70a-4

laṭīfe: (Ar.) Latif, narin, güzel

l. (kız) 22a-8

l. (kul) 32a-11

lavaş: (Far.) İnce yufka, pide

61b-14

lā yesū: (Ar.) Kötü değil

77a-15

lā-yezāl: (Ar.) Sonu olmayan

94a-7, 96b-10

lāyık: (Ar.) Layık, uygun

21b-13, 46b-10, 58b-6, 59b-15, 86b-2

l. (durur) 32a-14

l. (ise) 43a-9, 76b-3

l.-dur46b-17

l.mıdur33a-16

leb: (Far.) Dudak

l.-im 79a-4

l.-inde 22a-12

lerze: (Far.) Titreyiş

81b-10

leşker: (Far.) Asker

18a-2, 56b-17, 57a-1, 57a-2, 59a-10,

78a-10, 87a-6, 87b-16, 88a-3, 88b-

16, 89a-15, 89a-17, 92a-13, 95a-12

l.-e 18a-11, 18a-12, 68a-4, 87a-12,

96a-2, 96a-4

l.-i 17b-2, 57a-4, 85b-13, 87a-16,

87a-17, 88b-15, 92a-15, 92a-17

l.-in 8a-18, 56b-10, 56b-12, 57a-7

l.-ine 54b-14

l.-ini 17b-16

l.-iyle 95a-10

levḫ-i maḥfūz: (Ar.) Her şeyin, insan

kaderinin, olmuş ve olacakların âlem

yaratılmadan önce Allah tarafından

takter edilerek, üzerine yazıldığına

inanılan ilahi levha

l.-a 84b-17

leyk: (Ar.) Lakin, ancak

81a-17

leyl: (Ar.) Gece

84a-7, 84b-2, 95b-4

lezzet: (Ar.) Lezzet, tat

32b-5

- l.-dür 91b-13
 l.-i 45a-12
 l.-inden 97b-13
- libās:** (Ar.) Elbise
 86a-16
- lisān:** (Ar.) Lisan, dil
 80b-3
- loḳma:** (Ar.) Lokma
 19a-2, 69a-13
 l.-asından 17b-1
- luṭf:** (Ar.)Lutf, hoşluk, ihsan
 17b-8
 l. ét(d)-
 -üben 92a-16
 -üp 30b-17
 l. eyle-
 -di 60a-12
 l.-ı (ḥulḳıyla) 67a-10
 l.-ı (iḥsānı) 62b-17
 l.-ı (iḥsānını) 64b-10
 l.-ı (iḥsānla) 57b-5
 l.-ı (in^c ām) 32a-13
 l.-ı (saḥāvetler) 82a-12
 l.-ımuızı 27a-16
 l.-ını 25a-3, 56b-7
 l.-ile 27b-3
 l.-la 10a-1, 81a-16
 l.-unuḡ 21b-11
 l.-uḡuz 63b-16
 l.-undan (kendü l.) 1b-15
- mağara:** (Ar.) Mağara
 96a-11
- mağbūn:** (Ar.) Aldanmak; şaşırnak
 m. ol-
 -ur 18b-11
- mağmūḳ:** (Ar.) Karanlık
 m. eyle-
 -gil 98b-16
- mağrib:** (Ar.) Batı
 m. (iline) 25a-11
 m.-e 8a-7, 22a-16
- mağz:** (Far.) Beyin
 m.-ına45a-12
- māh:** (Far.) Ay
 95a-2, 97b-16
 m. (idi) 22a-10
 m. ol-
 -asın 56a-17
 -up 16a-7
 m.-ı (rū) 87b-3
- maḥāl:** (Ar.) Yer; mevki
 m. ol-
 -a 48a-11
- maḥallī:** (Ar.) Yerel, yöresel
 98a-1
- mahane:** (Far. bahāne) Bahane, sebep
 m. bul-
 -an 70a-2
 -ısar 70a-2
- maḥbūb:** (Ar.) Sevgili, sevilen
 m. ét(d)-
 -en 97a-16
 m.-um (mūnis-i m.) 43b-2
 m.-um 99b-10
- M**
- ma^c āṣ:** (Ar.) Yaşayış; rızık
 91b-11

- maḥcūb-ü'l-enām:** (Ar.) Yaratılmışların mahcubu
11b-17
- maḥfil:** (Ar.) Toplanılacak yer
m.-e 69b-11
- māh-ı rū:** (Far.) İlahi görünüşün aydınlanmalarının başlangıcı
91b-2, 94b-16
- māhir:** (Ar.) Usta, kabiliyetli
1a-9
- maḥlūk:** (Ar.) Mahluk, yaratılmış olan
m. eyle-
-mez 5b-11
- maḥmūr:** (Ar.) Sarhoşluk dolayısıyla sersem olan
m. ol-
-dı 3a-3
- maḥrūm:** (Ar.) Mahrum, yoksun
82b-14
m. et-
-megil 48a-10
m. kal-
-duḡ 8b-3
-uruz 4b-6
- maḥv:** (Ar.) Mahv, yok etme
m. eyle-
-di 46a-4
- maḥza:** (Ar.) Yalnız, ancak
1a-3
- maḥzūn:** (Ar.) Üzüntülü, mahzun
m. koy-
-asız 65a-4
m. ol-
-a 42a-7
-ur 18b-17
- maḳāl:** (Ar.) Söz, laf
m. et-
-megil 48a-7
- maḳām:** (Ar.) Makam, mevki
m. ét-
-dim 38b-1
m. yap-
-dı 22a-3
m.-ı (cebrā'îl) 6a-1
m.-ı (ḳurb-ı cebrā'îl) 6a-2
m.-ı 22a-4
m.-ına 20a-6
- maḳber:** (Ar.) Mezar
96a-6
m.-e14b-2
- maḳbūl:** (Ar.) Kabul edilen
m. eyle-
-yen 5b-15
m. ol-
-ur 19a-17
- maḳbūz:** (Ar.) Alınmış, alınan
m. ol-
-am 96b-12
- maḳrūn:** (Ar.) Kavuşmuş, ulaşmış
m. ol-
-dı 97b-5
- maḳşūd:** (Ar.) Maksat, niyet edilen
21b-13
m. ḳoş-
-anı 28a-2
m.-a ér-
-di 9b-6
m.-ın 45a-14
m.-ına (èrer m.) 32a-16
m.-ları 71b-18

m.-laruñ 50b-1
 m.-um 7a-13, 7a-14, 33a-14, 39a-3
 m.-uñ 32a-17
 m.-uña 6b-7, 32a-17, 59a-8

māl: (Ar.) Mal, servet, mülk

1b-5, 1b-11, 10b-8, 15b-2, 21a-15,
 21a-17, 21a-3, 24a-13, 24b-1, 26b-
 15, 30a-1, 30a-8, 30b-17, 31a-2, 31b-
 8, 31b-9, 31b-12, 39a-5, 42a-15, 55b-
 4, 55b-16, 59a-17, 74b-2, 86b-3,
 90b-14, 93b-14, 95b-2, 95b-5
 m. dök-
 -diler 55b-4
 m. (mülk) 7b-5, 30a-1
 m.-a mülke 31a-10
 m.-i12a-13, 21a-16, 29a-3, 59b-11,
 73b-16, 86b-16
 m.-ım 22b-9
 m.-ın 22a-4
 m.-ınuñ 22a-1
 m.-ıñuz 63b-5
 m.-ıyla 69b-2
 m.-ile 31b-14
 m.-lar 31b-9
 m.-um 30b-2
 m.-umı 30a-16, 39a-14
 m.-unuñ (mülk-i m.) 54b-9
 m.-uñ 73b-16
 m.-uña10b-7
 m.-uñı 32a-1, 32a-3, 32a-4

mālīk: (Ar.) Malik

15a-5, 15b-3, 15b-5, 15b-16, 16a-1,
 16a-15, 16a-8, 16b-8, 17a-16, 17b-
 10, 17b-11, 17b-13, 30b-2, 30b-17,
 30b-6, 30b-12, 51a-13, 51b-17, 52a-

8, 53b-4, 54b-12, 54b-17, 54b-8,
 60a-14, 65a-17, 87a-10, 90b-8, 90b-
 9, 92a-9, 92b-1, 93b-11

m.-den 26b-2

m.-e 15a-4, 18a-10, 26b-3, 29b-12,
 30b-5, 54b-16, 87a-10

m.-i 17b-17, 55a-6, 55a-7, 60a-13

m.-sin 45a-7

m.-üñ 15a-3, 15a-6, 17a-15, 17b-17,
 20a-16, 20b-7, 55a-7, 94a-1, 99a-6

mālīk-i reyyān: (Ar.) Hz. Yusuf'un vezirlik
 yaptığı Mısır hükümdarı

43b-17, 54a-6, 54a-8, 55a-1, 92b-10,
 92b-6, 93b-16

m.-ı 93a-18

m.-ıñ 87b-2

mālīk toğarı: (Ar.) Hz. Yusuf'u satın alan
 kişi 29b-16, 30a-12

mālīkū'l-mülk: (Ar.) Mülk sahibi; Allah'ın
 sıfatlarından

48a-2, 55a-8

māmīl: (Ar.) Hz. Yusuf'un küçük oğlu

75b-12, 75b-16

m.-i 75b-11

mancılık(ğ): (Ar. mencanīk) Mancılık,
 kaldıraç

m.-ı 6a-6

manzara : (Ar.) Manzara, görünüm

76a-14

m.-dan 28a-15

m.-ya 28a-16

manzar: (Ar.) Görünüş, çehre

m.-ı 28a-14

ma' den: (Ar.) Maden

3a-5, 17b-8, 67a-8

ma^ʿ den-ü^ʿl-esrār: (Ar.) Gizli maden	m.-ım 34b-18
m. ol-	m.-ıma 28b-11
-duş 3a-5	m.-ın 28b-6
ma^ʿ lūm: (Ar.) Malum, bilinen	m.-ına 28b-7
m. ét-	m.-ıyla 35b-10
-di 47a-4	m.-ıyla35b-4
m. ol-	m.-um 37b-16, 43b-2
-dı 4b-1, 58b-6, 75a-13	m.-uma 35a-12
m.-dur 48a-14	m.-umsın 37b-14
ma^ʿ mūr: (Ar.) Bayındır; şenlikli	m.-uş 26a-3, 53b-18, 54a-2
m. ol-	m.-uğa 6b-7
-ur 14b-17	maşlahat: (Ar.) Önemli, iş
m.-ıdur30b-8	80b-10, 86b-6
ma^ʿ nā: (Ar.) Mana, anlam, açıklama; neden	māt : (Ar.) Mat, donuk
m. (dürr-i m.) 69b-11	m. (māt) 12a-7
m. (kānında) 50b-7	mātem: (Ar.) Yas, matem
m.-da 100a-8	9b-6
m.-sın 39b-14	m.-e 97a-12
m.-sından 80a-4	maṭbaḥ: (Ar.) Mutfak
m.-sını 62a-7	m.-a
ma^ʿ nī: (Ar.) Mana, anlam	72b-17
m.-sini 2a-13	mā-verd: (Ar.) Gül suyu
ma^ʿ rifet: (Ar.) Hüner, marifet	m. tut-
68a-12	-ar 36a-10
ma^ʿ şūm: (Ar.) Masum, suçsuz, günahsız	māye: (Far.) Esas; güç
m. iken 19b-11	m.-si 97a-5
ma^ʿ şūḳ: (Ar.) Aşık olunan, sevgili	mecāl: (Ar.) Güç, kuvvet
43a-11	82b-1
m. (‘āşık-ı m.) 43b-3	meclis: (Ar.) Meclis
m. ol-	m.-i 55b-2, 72a-17
-asın 37b-15	m.-inde 1a-4
m.-a60b-17	mecnūn: (Ar.) Deli, divane; aşık
m.-ası 37b-1	22a-13
m.-ı 32a-15, 61a-1	m. eyle-
	-di 38b-6, 38b-6, 54a-1

- m. ol-
-up 16b-4,
-ur 18b-16
- mecrūh:** (Ar.) Yaralı, yaralanmış
m. eyle-
-dünüz 77a-8
m. ol-
-duñuz 43a-4
- meded:** (Ar.) Meded, çare, yardım
5b-11, 41b-8, 59b-2
m. eyle-
18a-2, 45a-7, 72a-16
- medh:** (Ar.) Meth, övgü
88a-8
m. eyle-
-di 63a-1
m. (senālar) 24b-16
- medīne:** (Ar.) Şehir
m-yi 54a-3
- mefḥar ü'l-^cabā:** (Ar.) Övünme
m. 97a-14
- meger:** (Far.) Meğer, oysaki, şayet
1a-5, 1a-7, 1a-9, 1a-14, 1b-1, 1b-3,
1b-6, 1b-10, 14b-4, 15a-10, 24a-3,
29a-3, 29b-2, 43a-13, 51a-8, 62b-16,
63b-13, 64a-10, 79a-15, 81a-11, 81a-
13, 81b-14, 83a-5, 83b-8, 83a-11,
84a-4, 84a-11, 84a-16, 84a-12, 84a-
14, 84b-2, 85b-4, 85b-17, 87b-9,
89b-5, 90a-11, 90a-13, 90b-2, 91a-4,
92a-10, 92b-6, 92b-10, 93b-17, 94a-
1, 94a-16, 95a-6, 95b-12, 96a-6, 96a-
8, 96a-5, 96a-12, 97a-4, 97a-9, 98a-
1, 98b-13, 99a-9, 99b-7, 100a-4
- mehāfen:** (Ar.) Korku
- 95a-2, 95a-8
- mekān:** (Ar.) Mekan, yer
m.-a 55a-15, 55a-16
- mekr:** (Ar.) Hile, aldatma
m.-inden 47b-16
- melāḥatlu:** (Ar.) Güzellik sahibi
29a-12
- melāl:** (Ar.) Usanma, bunalma
m. kıl-
-ma 48a-10
- melāmet:** (Ar.) Ayıplama, kınama
36b-10
- melā'ik:** (Ar.) Melekler
58b-7, 97a-12
- melek:** (Ar.) Melek, ferişte
77b-15
m.-ler 85a-11
- melekü'l-mevt:** (Ar.) Ölüm meleği, Azrail
77b-12, 78a-2
- melik:** (Ar.) Melik, sultan, hükümdar
9a-18, 10a-12, 10b-10, 10b-12, 11a-
1, 11a-4, 11a-7, 12a-2, 12a-3, 12a-
16, 12b-5, 12b-16, 13a-3, 13a-4, 13a-
13, 13a-14, 13a-8, 13b-2, 13b-5, 13b-
16, 13b-17, 14a-3, 14a-8, 15b-8, 16b-
12, 17b-5, 17b-6, 18a-1, 18b-18,
18b-2, 19a-1, 20a-12, 20a-14, 20a-
7, 20a-8, 20a-9, 20b-1, 20b-6, 20b-
14, 20b-16, 78a-12
m.-den 14b-12
m.-e 12a-17, 12b-10, 12b-13, 15a-2,
17a-17
m.-ün 13b-1, 15b-12
- melik toğarı:** (Ar.) Hz. Yusuf'u satın alan
melik

- 29b-11
- melik-i reyyān:** (Ar.) Mısır Hükümdarı
10a-4
- mel' ūn:** (Ar.) Lanetlenmiş
22b-1
m. ol-
-ur 18b-11
- melūl:** (Ar.) Usanmış, bıkmış
36b-9, 86a-6
m. ol-
-dı 4a-5, 5a-9, 67b-4
-mağ 50b-1
-mışdı 96a-16
-mişduğ 32a-7
- memleket:** (Ar.) Memleket
7b-5, 92a-11, 92a-14, 94a-17
m.-den 94a-4
- mengü:** Sonsuz, ölümsüz
m.-lere 67b-16
- menī:** (Ar.) Dölsuyu
m.-den 21b-5
- men' :** (Ar.) Yasaklama, men etme
m. eyle-
-di 6a-10, 72b-10
- menzīl:** (Ar.) Menzil
95a-12
m.-e 55a-18
m.-i 16a-15
m.-in 84b-1
m.-ine 57b-14, 90a-6
- mercān:** (Ar.) Mercan
10b-1, 20b-13, 29b-17
m. (dürr-i m.) 10b-5, 21b-8, 2b-12,
31b-16, 36a-3
m. (idi) 10a-5, 54a-11
- m. mı (dürr-i m.) 62a-1
m.-ıyuz 63a-10
- merd-āne:** (Far.) Erkekçe
m.-ler 89b-6
m.-vār 4b-15
- merdümān:** (Far.) İnsanlar
4b-6
- merḥabā:** (Ar.) Selamlaşma sözü
88a-8, 88a-14
m.-lar 88a-3, 88a-4
- merhem:** (Ar.) Merhem, ilaç
9b-5
m. ét(d)-
-e 72a-13
m. kıl-
-asız 44b-3
m.-ine 51a-1
- merḳad:** (Ar.) Mezar, kabir
m.- ı 68a-10
m.-ına 97b-5
m.-ını 97b-6
- merkeb:** (Ar.) Binilecek şey
m.-e 95a-10
- mermer:** (Yun./Ar.)Mermer
98b-16
m.-den 28a-14, 35b-16, 36a-2
m.-e78b-13
m.-idi 76a-15
- mescid-i akṣā:** (Ar.) Kudüs'teki meşhur
büyük cami
m.-yı 97b-9
- mesken:** (Ar.) Oturulacak ev
m.-e 86b-17
- mesned:** (Ar.) Rütbe, makam
m.-ini 97b-6

- mes^ʿ ele:** (Ar.) Mesele, sorun
47b-10, 49a-12
- mest:** (Far.) Sarhoş
91b-10, 92a-1
m. ol-
-uban 69b-15
- mestān:** (Far.) Sarhoşlar
m.-idi 22a-11
- meşğūl:** (Ar.) Meşgul
m. ol-
-dı 92a-7
-ur 7b-7, 25b-12
- meşrā^ʿ:** (Ar.) Yol
1a-14
- meşreb:** (Ar.) Huy, mizaç
m.-in 99b-15
- metā^ʿ:** (Ar.) Satılacak mal, eşya
17b-14
- mevāş:** (Ar.) Koyun, keçii inek gibi
hayvanlar
86a-12
- mevc:** (Ar.) Dalga
m. èt(d)-
-üp 99a-1
m. ur-
-ur 89b-11
m.-e gel-
-di 89a-14
- mevkūf:** (Ar.) Vakfedilmiş
m. (idi) 82b-1
- mevlānā:** (Ar.) “Efendimiz” manasındadır
m.-sı 10a-9
- mevsim:** (Ar.) Mevsim
95a-9
- mevt:** (Ar.) Ölüm
- m.-e 68a-6
- mev^ʿ ūb:** (Ar.) Ayıplı, kusurlu
97a-16
- mevzūn:** (Ar.) Yakışıklı, güzel
97b-5
- meydān:** (Ar.) Meydan
m.-a 91b-1, 91b-5, 91b-6, 92b-4
m.-de 35b-4
- meyl:** (Ar.) Meyl, eğilim
m. èt-
-medi 98a-6
-megil 23a-3
- meyv:** (Ar.) Meyve
50b-8
- mış(i)r:** (Ar.) Mısır ülkesi
29a-9, 37a-7, 45a-18, 50a-6, 52b-13,
53b-11, 55a-5, 61a-8, 62b-8, 70a-18,
79b-8, 83a-17, 83b-12, 86a-16
m. (‘azīz-i m.) 33b-10
m. (begi) 62b-10
m. (begleri) 26a-7, 39a-11
m. (bezi) 13a-10
m. (ehli) 44b-10, 44b-15, 44b-8, 51a-
18, 90a-10, 91a-2, 95a-11, 97a-7
m. (ehline) 90a-8
m. (èşiginden) 87b-7
m. (gülistānına) 38a-5
m. (halkı) 52b-10, 56b-15, 87a-15
m. (halkını) 76a-11
m. (hātūnları) 42a-5
m. (hātūnlarını) 42a-15
m. (hazīnesine) 31b-3
m. (içinde) 7b-4, 10a-4, 11a-14, 22a-
3, 23b-15
m. (ili) 48b-4

- m. (ilin) 56a-9, 63b-1
 m. (ilinden) 25a-11, 25a-12, 76b-6
 m. (iline) 24a-1, 42a-8, 54b-6, 56a-12
 m. (ilinü) 51a-5
 m. (kavmi) 20b-2, 21a-9, 25b-4, 55b-14
 m. (kızılı) 49a-11
 m. (pādişāhı) 51a-8
 m. (sulṭānı) 25b-5, 27b-10, 36b-9, 44a-10
 m. (sulṭānına) 24b-8, 45b-12, 24b-4
 m. (şāhı) 25a-17
 m. (şāhında) 61a-10
 m. (şehir) 64b-9
 m. (şehirin) 45b-16, 54b-15, 55b-6, 65b-2, 79a-12
 m. (şehirinden) 56b-10, 64b-8
 m. (şehirine) 29b-2, 45b-17, 61a-16, 61a-9, 65b-4
 m. (şehirini) 37a-1
 m. (tahtına) 54b-14, 56a-16
 m. (yolın) 14b-1
 m.-a (‘azīz-i m.) 29a-2
 m.-a (şāh-ı m.) 79a-5
 m.-a (şehir-i m.) 18b-18, 79b-9
 m.-a 10b-17, 11a-1, 17b-13, 19a-1, 21a-4, 23b-17, 25b-3, 25b-9, 38a-6, 44b-16, 46a-2, 56b-2, 58b-9, 61a-11, 64a-12, 64a-6, 65b-2, 66b-1, 66b-3, 70b-3, 78b-16, 78b-17, 87a-11, 87a-8, 95a-7, 97a-5, 98a-5, 98a-7
 m.-da 11a-2, 21a-3, 23b-9, 37a-7
 m.-dan 12a-14, 64a-15, 83b-6, 95a-8
 m.-ı (‘azīz-i m.) 37b-16
 m.-ı 29a-10, 99b-2
 m.-ı (ehl-i m.) 91a-3
 m.-uñ 20b-16, 28a-17, 51a-9, 60b-11, 65b-10
mihnet: (Ar.) Mihnet, zahmet
 m.-e 71b-2
 m.-lerden 91a-13
 m.-leri 82a-17
mihrāb: (Ar.) Mihrap
 m.-a 78a-17
mihri: (Far.) Güneşe benzer, güneş gibi
 97b-11
mikdār: (Ar.) Miktar, kısım
 m.-ı 97b-1
mīl: (Ar.) Uzun ince çubuk
 97a-5
 m.-i 80b-5, 80b-14
 m.-ini 80b-13
millet: (Ar.) Millet
 m.-i 21b-6
minnet: (Ar.) Kendini yapılan iyiliğe karşı borçlu görme
 89b-15
 m. et-
 -er 89b-16
 -meyesin 32a-2
mīr: (Far.) Kumandan, başkan
 57a-2, 87a-13, 89a-3, 92b-3, 95a-11
mi‘rāc: (Ar.) Merdiven, göğe çıkma
 m. eyle-
 -dün 6a-6
mişāl: (Ar.) Örnek, temsil eden
 1a-10
misk: (Ar.) Misk, güzel koku
 28a-15, 20b-13, 34a-16, 46a-8, 57b-6

- m.-idi 22a-12
- mişkāl:** (Ar.) Yirmi dört kıratlık bir ağırlık ölçüsü
45b-11
- miskīn:** (Ar.) Aciz, biçare; derviş
9b-16, 71b-6, 72a-11
m. eyle-
-dün 39b-1
m.-lere 5b-13
m.-e 50b-15, 71b-2
- mīše:** (Far.) Meşe, orman
88a-2
- mū :** (Far.) Kıl
m. (ca^c d-ı m.) 87b-3
- mu^c ayyen:** (Ar.) Belirli, kararlaştırılmış
95b-6, 97b-2
m. kıl-
-dı97b-4
- mubāh:** (Ar.) İşlenmesinde sevap ve günah olmayan şey
m. eyle-
-yeyüm 38a-4
- mu^c cizāt:** (Ar.) Mucizeler
m. (şāhib-i m.) 2a-17
m.-ı 76b-2
- muḥāl:** (Ar.) Mümkün olmayan, olanaksız
24a-2, 40b-9, 41a-17, 42a-10, 91a-6
m. ol-
-dı 84a-6
-ur 48a-8
- muḥālif:** (Ar.) Aykırılık gösteren
85a-2
m. et-
-megil 27a-15
- muḥammed:** (Ar.) Hz. Muhammed
aleyhisselam
11b-12, 68a-10
- muḥbir:** (Ar.) Haberci
m. (idi) 83a-6
- muḥtāc:** (Ar.) Muhtaç, ihtiyaç sahibi
100a-16
m. eyle-
-dün 6a-6
-medi 82a-9
- muḥtelik:** (Ar.) Yalancı
m. ét-
-di 21b-12
- muḥterem:** (Ar.) Saygın, muhterem
82a-13, 83a-5
- muḥābil:** (Ar.) Öpen
m. ol-
-dılar 88a-3
- muḥaddem:** (Ar.) Değerli
86a-17
- muḥarreb:** (Ar.) Yakın
86b-4
- muḥarrer:** (Ar.) Kararlaştırılmış
91a-9
- muḥarrir:** (Ar.) Anlatan
m. ol-
-dı 44b-17, 55b-3
- muḥbil:** (Ar.) Kutlu, mutlu
m. ol-
-ur 23a-17
-ursan 23a-14
- mum:** (Far.) Mum
m.-lar 26a-8
- mūnis:** (Ar.) Cana yakın
71b-12

- m.-i (ğam) 38a-13
m.-i (maḥbūbum) 43b-2
m.-i 16b-8
- muntazır:** (Ar.) Gözleyen, bekleyen
m. ol-
-dı 51a-7, 86a-2
m.-am 96a-17
- mu‘abbir:** (Ar.) Rüya tabircisi
10a-8, 10a-11, 10b-3
m.-e 10b-4
m.-ler 51a-19
- mu‘teber:** (Ar.) İtibarlı
13b-2
- mūr:** (Ar.) Karınca
m. eyle-
-yen 5b-14
- murād:** (Ar.) Murat, dilek, istek
94a-10, 94b-1
m.-a (dege) 34b-3
m.-ı 84a-12
m.-ım 98a-14
m.-ın (aldılar) 60b-3
m.-ına (dege) 60a-15
m.-ına 32a-16, 79a-1, 90a-3,
m.-uḡ 37b-14
- muraşşā‘:** (Ar.) Kıymetli taşlarla süslenmiş
m. ét(d)-
-üp 32b-10, 28a-14, 32b-16, 43b-
13, 81a-13, 86a-16, 87b-4
m. (dürr-i m.) 10b-1
m.-dan 36a-4, 78a-11
- mūsā:** (Ar.) Hz. Musa peygamber
99a-6, 99a-7
m.-yı (kelīm) 99a-5
m.-nuḡ 45a-16
- muşdacı:** Müjdeci krş. bk. **muştucı**
86b-8
- muştucı:** Müjdeci krş. bk. **muşdacı**
25a-12, 84b-7
m.-lar 87a-9
- muştula-:** Müjdelemek
7b-4, 48a-16
m.-dı 31b-14
m.-r 48a-17
m.-yu 85a-1
- muştuluk:** Müjde
85a-16
m. ol-
-sun 51a-4, 85a-8
- muti‘:** (Ar.) İtaat eden, söz dinleyen
m. ol- 43b-1
-a 43b-16
-dılar 46a-2
-ğıl 42a-14, 48a-19
-madı 53b-6
-maḡ 87b-11
-mazım 43b-6
-ur 33a-7
-ursaḡ 48a-19
-asız 16a-4
- muṭlāk:** (Ar.) Kayıtsız, şartsız; yalnız
19b-8
m. (fā‘ il-i m.) 67b-15
m. (ḥākim-i m.) 7b-13
m. (kādir-i m.) 72a-11
- muṭlaka:** (Ar.) Mutlaka
15b-4
- muṭṭali‘:** (Ar.) Öğrenmiş, haberli
m. ol-
-dı 84a-14

- muvaḥḥak:** (Ar.) Allah'ın yardımına ulaşmış
84b-17
- muẓaffer:** (Ar.) Melik-i reyyān'ın oğlunun adı
m. (idi) 94a-1
- mücāvir:** (Ar.) Komşu
m.-ler 97b-4
m.-lere 95a-4
- müceḥḥef:** (Ar.) İçi boş, oyuk
28a-15
- mücrim:** (Ar.) Suçlu
90b-6
m.-im 100a-1
- müdām:** (Ar.) Devamlı
4a-17, 43b-15, 79a-5
m. ol-
-alum 4a-15
- müddet:** (Ar.) Zaman, aralık
m. eyle-
-gil 41b-4
- müfessir:** (Ar.) Tefsir eden
m.-ler 33a-10, 34a-17
- mükerrem:** (Ar.) Kerem sahibi, saygıdeğer
m. (şāh-ı m.) 97b-10
- mülk:** (Ar.) Mülk
m. (māl m.) 7b-5
m.-e 31a-2, 31a-10, 97b-15
m.-i (māl) 12a-13
m.-i (māluḥuḥ) 54b-9
m.-i 95b-9
m.-im 26b-15
m.-ine 54b-14
m.-ini 98b-7
m.-üñi 59a-17
- mülket:** (Ar.) Ülke
55b-3
m.-e 56a-14
- münācāt:** (Ar.) Allah'a yakarış
m. et-
-di 96a-18
m. eyle-
-di 6a-8, 27a-7, 94b-7, 98a-9
m. kıl-
-ur 98b-4
m.-ı 51a-3
- münādī:** (Ar.) Tellal
m. kıl-
-dılar 28b-3
m. eyle-
-di 91a-4
m. kıl-
-dılar 55a-2
- müneḥḥer:** (Ar.) Aydınlanmış, aydınlık
m. kıl-
-dılar 25a-15
- münezzeh:** (Ar.) Temiz, uzak
m. ṭur-
-asın 32b-5
- münkir:** (Ar.) İnkâr eden
m.-ler 93a-13
- mü' min:** (Ar.) Mümin, iman eden kimse
m. kıl-
-ur 47a-16
m. ol-
-dılar 47a-17
m.-ler 92a-1
- mürettib:** (Ar.) Tertip olunan
51b-14
- mürür:** (Ar.) Geçip gitme

- m.-kār 100a-11
- mür(üv)vet:** (Ar.) İnsaniyet, cömertlik
82a-12, 82a-13, 90b-15, 92a-8
m. eyle-
30a-16
m.-i 29a-14, 91a-3,
- mürüvvetlü:** (Ar.+T.)Cömertlik sahibi
m.-lü (durur) 29a-13
- müsellem:** (Ar.) İnkâr ve itiraz edilmeyen
m. eyle-
6a-7
- müselmân:** (Ar.) Müslüman
m. ol-
-madı 41a-16
-mazam 47a-10
-ur 17a-2
- müstecâb:** (Ar.) Kabul, uygun olan
84b-17
m. ét-
-di 19b-3
m. ol-
-dı 7a-19
- müstemi':** (Ar.) Dinleyen, dinleyici
22a-3
m. ol-
-u 41b-11
- müşfik:** (Ar.) Şefkatli, merhametli
m. (idi) 1b-2
m.-e 71b-2
- müşg:** (Far.) Misk
67b-17
m.-le 69b-14
- müşkil:** (Ar.) Güç, zor; zorluk
77b-7
m. ol-
- dı 27a-5
m.-i 27a-4
- müştaş:** (Ar.) Özleyen, özlem duyan
m.-dı 22a-14
- müştağîn:** (Ar.+Far. müstākîn) Özleyenler
37b-11
- müşte:** (Far.) Yumruk, müşte
83b-8
- müşterî:** (Ar.) Müşteri, alıcı
12b-14, 12b-15
m. ol-
-dı 31a-3
-up 20b-9
m.-si 28b-17
- müttakî:** (Ar.) Sakınan, çekinen
82a-10
- müzehheb:** (Ar.) Altın suyuna batırılıp
yaldızlanmış
m.-i (hem-nâzırı) 28a-14
- müznib:** (Ar.) Günahkâr
100a-16
- N**
- nâ-binâ:** (Far.) Gözü görmeyen
82b-17
- nağâ:** (Ar. nagāre ?)Davul krş. bk. **nağāre**
n.-lardur 87b-6
- nağāre:** (Ar. naqqāre) Davul, dümbelek krş.
bk. **nağgāre**
87b-5, 85b-9, 86b-11
n.-ler (urdılar) 54a-9
n.-ler 26a-9
- nāgehān:** (Far.) Ansızın, birdenbire

- 83b-17, 84a-1, 84b-3, 87b-13, 87b-9,
88a-10, 88a-11, 92b-14, 97a-8
- nağgāre:** (Ar. naḡḡāre) Davul, dümbelek
krş. bk. **nağāre**
25b-5
- nā-ḥaḡ:** (Far.+ Ar.) Haksız; gereksiz
40b-3, 46a-5, 75a-13
- naḡīf:** (Ar.) Zayıf, çelimsiz
93b-16
- naḡl:** (Ar.) Nakil, göçme
n. et-
-di 94a-8, 98a-17
- naḡş:** (Ar.) Nakış, süsleme
36b-2
n. ét(d)-
-üp 68b-5
n. ol-
-a 36a-8
-ur 33a-10
n.-ı 68b-13
n.-ı (şüret) 38b-16
n.-ı (şüretim) 21b-15
n.-lar 36b-14
- nāle:** (Far.) İnleme, inilti
n. ḡıl-
-up 97a-1
- nām:** (Far.) Ad, ün
1a-11, 94a-11
n. (leyk-i n.) 81a-17
n.-ı (zād) 99b-9
- namāz:** (Far.) Namaz
49b-19
n.-a ṡur-
-mışdı 49b-17
n.-ı 49b-19
- n.-ımı 98b-14
n.-ını ḡıl-
-dılar 99a-10
- nām-dār:** (Far.) Ünlü, namlı
84a-7, 88a-11
- nāme:** (Far.) Mektup; yazılı kağıt
78b-17, 79b-7, 97a-4
n. yaz-
-up 24b-8
n.-dür 79b-16
n.-niḡ 25a-6
n.-sin 79b-12, 79b-17
n.-sine 79b-16
n.-ye 79b-14
n.-yi 24b-17, 79b-13
- nān:** (Far.) Ekmek
94a-15, 95b-12
- na‘īr:** (Ar.) Nara atan, haykıran
85b-9
- na‘ra:** (Ar.) Nara, bağırma
n. ur-
-alum 75b-9
-a-sız 76a-11
-dı 70b-6, 84a-1, 85a-18
-dılar 76a-1
-uban 70b-12
-up 18b-9, 70b-5, 75b-13, 76a-12
-ur 28b-5, 42b-16, 48a-5, 58a-14,
61b-3, 64a-14, 69a-15
-uruz 12b-4
n. vur-
-up 48a-5
- nār:** (Ar.) Ateş
6b-5, 6b-6, 18b-13
n.-ı (gül-zār) 6a-5

- n.-ım (şâh-ı n.) 26b-12
- nās:** (Ar.) İnsanlar, topluluk
81a-11
- nāşır:** (Ar.) Yardımcı, yardım eden
n.-am 98a-13
- naşīb:** (Ar.) Nasip, kısmet, pay
67b-11
n.-di 28a-6
- naşihat:** (Ar.) Nasihat, öğüt
n. eyle-
-di 61a-12
n.(va^ç z-ı n.) 90b-4
n. vër-
-ürdi 83b-17
- nāsik:** (Ar.) Allah'a kulluk eden; ibadet eden
n. (defterinden) 2b-13
- nāy:** (Far.) Ney
n.-ile 26a-9
- nāz:** (Far.) Naz
5a-14
n.-ımı 58a-8
n.-ını 25a-3
- nażar:** (Ar.) Nazar, bakma, bakış
n. bırak-
-madı 16b-16
n. ét(d)-
-e 91b-17
-er 81b-14
-mezidi 34b-4
n. kııl-
-dı 81b-15, 92b-5
-madı 18b-4
n.-dan 63b-1, 68a-8
n.-dandur 64a-8
- nāzenin:** (Far.) Nazlı, işveli
26b-9
- nāzik:** (Far.) Nazik, narin
14b-5, 70b-6
- nażır:** (Ar.) Benzer, eş
64a-8, 83b-5
n. (‘ālim-i n.) 40b-10
- nażm:** (Ar.) Nazım
n. ét(d)-
-e 61a-4
n.-la 1a-4
- ne:** Ne
1a-12, 2a-14, 3a-1, 4a-16, 4b-1, 4b-2,
4b-17, 8a-3, 8b-4, 9a-5, 9a-15, 9b-7,
12b-7, 13a-3, 13a-12, 13b-10, 13b-
17, 15b-17, 16a-5, 16b-1, 17a-3, 17a-
5, 17b-10, 19b-13, 20a-17, 24a-10,
24a-12, 24b-4, 24b-7, 25b-7, 26a-13,
26b-10, 27a-5, 27a-9, 27b-6, 28a-3,
28a-5, 28b-2, 29a-5, 30b-2, 30b-7,
31b-13, 31b-9, 31b-12, 32b-13, 32b-
7, 32b-7, 33b-3, 33b-6, 34a-6, 35a-6,
35a-10, 35b-13, 35b-9, 36b-13, 36b-
7, 37a-4, 37a-5, 38b-9, 38b-17, 39a-
11, 39a-6, 41a-7, 41b-4, 42b-10, 43a-
9, 43b-6, 43b-8, 43b-12, 45b-11,
45b-13, 45b-7, 46a-1, 46b-11, 46b-6,
46b-14, 49a-10, 49a-8, 49a-9, 50a-1,
50a-15, 52a-1, 52a-2, 53a-3, 53a-6,
53b-2, 54a-15, 54a-7, 54b-12, 55a-
18, 55a-3, 55b-13, 56b-15, 57a-11,
57a-14, 58a-9, 58b-16, 59a-1, 59a-9,
59b-15, 59b-16, 59b-2, 61b-7, 62a-
15, 62b-12, 63b-14, 63b-16, 65a-17,
65a-2, 65b-6, 65b-8, 66a-12, 66a-14,

67b-6, 68b-17, 69a-7, 70a-12, 70a-5,
70b-11, 70b-9, 72a-3, 72b-9, 73a-4,
74a-15, 74b-14, 74b-15, 75b-2, 75b-
6, 76b-3, 76b-9, 78a-1, 78a-17, 78a-
2, 78a-6, 80a-5, 80b-11, 80b-14, 80b-
5, 80b-8, 80b-12, 81a-2, 81a-4, 81a-
8, 81b-3, 82a-2, 83b-14, 84b-11,
86b-15, 87a-12, 88a-4, 89a-4, 89a-5,
90a-12, 91a-1, 91a-6, 91a-16, 93a-
10, 93b-3, 94b-14, 96b-5, 96b-7,
97a-17, 99a-12, 100a-3

n. (her n.) 1a-3, 14a-7

n. (vak̄tin) 8a-5, 25b-11, 26b-11

n.-dür 2a-4, 2a-13, 4a-16, 4b-1, 8a-
29b-17, 11b-14, 22b-5, 23b-3, 26a-
14, 28b-14, 31b-6, 39a-10, 40b-9,
43a-6, 43a-11, 46b-16, 49a-9, 50a-
11, 53a-17, 61b-17, 62a-7, 66a-6,
66a-8, 68b-16, 69a-16, 69a-3, 69b-5,
71b-18, 80b-10, 84b-12, 85a-6, 99a-
13

n.-ler (ède) 33b-11

n.-ler (etdiñ) 60b-1

n.-ler (oldı) 19b-15, 25b-1

n.-ler 26b-10, 28b-1, 53b-12, 60b-2,
68a-8, 72a-3, 74b-9, 76b-15, 80a-13,
89a-1

nebāt: (Ar.) Nebat, bitki

99a-4

nebī: (Ar.) Nebi, peygamber

1a-7, 6a-16, 49b-12, 49b-16, 68a-8,
80b-8, 86b-14, 88b-13, 89b-14, 94a-
12, 94b-1, 97a-17

n. ol-

-a 40a-3

n.-dür 33b-1, 60a-2

n.-ler 19a-17, 85b-8, 86a-1, 86b-12,
88a-8, 95a-10, 97b-5

n.-lerüñ 19a-17

n.-niñ 92b-11, 99b-4

n.-nüñ (işhāk n.) 6a-3

n.-sin 7a-9, 19a-16, 31a-6

n.-ye 92a-10

nebīyyu 'l-lāh: (Ar.) Allah'ın elçisi

85a-17

neccār: (Ar.) Marangoz

44a-2, 44a-3, 44a-4, 44a-5

n.-ı 44a-2

nece: Ne kadar, nasıl; her ne kadar krş. bk.

nice

2a-9, 3a-17, 3a-13, 3b-9, 4a-13, 7b-8,
9a-5, 9a-9, 10a-6, 11b-13, 12a-9,
12a-13, 17a-1, 17b-6, 17b-8, 19b-6,
22a-3, 25a-8, 38b-2, 40b-5, 40b-9,
51a-8, 51a-9, 51a-10, 51a-12, 52a-5,
52b-16, 52b-3, 53a-18, 56b-6, 57a-
11, 57b-15, 58b-2, 58b-6, 59a-3,
59b-16, 60a-12, 67a-10, 68a-2, 68b-
3, 69a-8, 79a-15, 81b-5, 83a-18, 84a-
5, 85a-9, 88a-13, 92b-13

n.-dür 50a-12, 52b-5, 63a-16, 84b-4,
91a-7, 92b-2

n.-si 24b-2, 62b-12, 85a-3

n.-sin 34b-8

neçe: Kaç, ne kadar; o kadar; pek çok

krş. bk. **niçe**

3a-2, 3a-8, 5a-8, 5b-12, 5b-13, 5b-
14, 5b-15, 19a-13, 22a-16, 32b-5,
33a-11, 35b-1, 35b-2, 35b-3, 37b-17,
38a-3, 38b-12, 39a-3, 39a-13, 45a-

- 11, 46b-18, 53b-13, 53b-17, 53b-18, 54a-7, 57b-10, 59b-5, 66b-15, 66b-17, 67a-1, 67a-2, 78b-4, 92a-8, 93a-13, 95b-10, 96b-8, 97a-15, 97a-5, 98a-2
n.-ler 3a-3, 22a-14, 35b-4
n.-lere 35b-3, 66b-18
n.-leri 4a-11, 53b-17, 54a-1, 66b-15, 66b-16, 67a-1
n.-lerüñ 66b-18
- neçe neçe:** Her ne kadar; defalarca
8b-9, 23b-3, 23b-5, 37b-13
- neçün:** Niçin
4b-2, 5b-4, 7b-18, 8b-8, 9a-4, 25b-16, 26b-2, 35b-5, 37b-13, 57a-15, 63b-13, 68a-17, 69a-16, 69a-2, 69a-3, 74a-10, 78b-7
- neden:** Neden niçin
8b-7, 35a-3, 4a-14, 4b-10, 60b-6, 72a-1, 75a-3
n.-dür 79b-14
n.-sin 68a-13
- nedî :** (Ar. nādī) Meclis, toplantı
52b-18
- nedîm:** (Ar.) Yakın dost
81b-9, 88a-4, 98a-17
n. (şāh-ı n.) 100a-9
- nefed:** (Ar.) Bitme, tükenme
n.-ine (keleciniñ n.) 11b-11
- nefes:** (Ar.) Nefes, soluk; an
1b-4
- nef̄î:** (Ar.) Faydacı
61a-2, 99a-2
- nefir:** (Far.) Boynuzdan yapılmış bir tür boru
87b-6
- nefs:** (Ar.) Nefis; ruh
1b-4
n.-ime 9a-9
n.-iñ 55b-1
n.-üñ 19a-16
- negü:** Ne, kaç
84b-13
- nehār:** (Ar.) Gündüz
84a-7, 84b-2, 95b-4
- nem:** (?) (Ne+bil-e-yim) Bilmem
87b-5
- nemek:** (Far.) Tuz
94a-15
- ner:** (Far.) Erkek aslan
81a-13, 83a-13, 83a-7, 83b-13, 87b-9, 88b-2, 96a-13, 96a-5, 96a-8, 98a-15, 99a-9, 99b-7
n. (şir-i n.) 1a-9, 84a-16
- ner̄(e):** Nerede, nereye
n.-de 33b-7
n.-den 61b-9, 71b-5
n.-desin 23b-6
n.-ye 55b-15
- nergis:** (Far.) Nergis
22a-11
- nerre-şir:** (Far.) Erkek aslan
95a-17
- nesl:** (Ar.) Nesil, kuşak
n.- i 95b-6, 99b-1
n.-idür 23a-16
n.-imi 30b-11
n.-imizden 99a-5
n.-inden 99a-6
n.-ini 88b-4

nesne: Nesne, şey

3a-4, 4a-9, 8b-6, 37b-17, 38a-10,
38a-9, 76a-13, 100a-2

n.-ler 55a-14

n.-yi 33a-8

neşr: (Ar.) Kıyamet gününde insanların
tekrar dirilmesi

n. (hâşr n.) 43b-7

nét(d)-: Ne etmek, ne yapmak krş. bk.

net(d)-

n.-di 55b-3, 70a-3

n.-diler 2b-10, 6b-19, 73a-17

n.-dügini 26b-4

n.-e 5b-6, 24a-16, 43b-3, 98b-2

n.-eler 82b-15

n.-elüm 5a-12, 9b-1, 22a-7, 39b-3,
55b-15, 76a-6, 78b-16, 81b-3, 91a-14

n.-er 9a-17, 10b-10, 12a-8, 18a-3,
18b-2, 32b-8, 34a-13, 39a-9, 39b-11,
40a-14, 41a-9, 49b-7, 51b-3, 53b-4,
56b-5, 61b-4, 62a-5, 77a-2

n.-erdim 31a-2

n.-erem 10a-12, 37b-16, 98b-7

n.-esini 67b-2

n.-eyüm 9a-16, 23a-8, 27a-5, 27a-6,
31a-3, 59b-12, 97a-3

n.-eriseñ 53b-9

n.-erüz 3b-13, 92a-17

n.-esin 32b-14, 34b-17

n.-esini (bilmedi) 3b-5

n.-iser 42b-3

n.-dünüz 80a-10

net(d)-: Ne etmek, ne yapmak krş. bk.

nét(d)-

n.-diler 3b-10, 14a-17, 26a-11, 28b-
8, 32a-6, 37a-13, 65a-18

n.-dünüz74a-7

n.-diler 3b-10, 14a-17, 26a-11, 28b-
8, 32a-6, 37a-13, 65a-18

n.-dügünü 23a-5

n.-dünüz74a-7

n.-em 58a-5, 74b-15

n.-er 7b-13, 20b-6

nétdür-: Ne ettirmek

n.-di 71a-11

nête : Nasıl, ne gibi krş. bk. **nete**

34b-15, 66b-13

n.-dür 64b-16

n.-sin 34b-8, 64a-18

nete: Nasıl, ne gibi krş. bk. **nête**

77b-14

n.-sin 77b-14, 7b-13

nev-bahār: (Far.) İlkbahar

92a-6, 95a-9

nev-cüvān: (Far.) Genç delikanlı

83b-11

nevha: (Ar) Ağıt

88a-14

n. ét(d)-

-üben 44b-6

-üp 88b-16

n. kııl-

-dı 98b-1

n.-alar (édüp) 89a-1

n.-ya 81b-13

nev-mīz: (Far. nā-ümīd) Ümitsiz, çaresiz

n. eyle-

-mege 59a-4

-mek 19a-11

- n. ol-
 -mağ 77a-14
 -mamağ 77a-13
 -mağ 77a-15
- nev^c**: (Ar.) Cins, tür
 93a-18
 n.-ile 6a-8, 93b-15
 n.-le 5b-10
- neye**: Neye, ne tarafa; niye, niçin
 10b-14, 13a-8, 43a-20, 51b-16, 51b-8, 52a-13, 52b-1, 53a-18, 60b-12, 64b-9, 68a-13, 72b-11, 72b-9, 73a-16, 73a-6, 73b-6, 80b-7
- neyle-**: Ne eylemek, ne yapmak
 n.-di 7a-3, 11a-1, 22a-2, 55a-6, 32a-5, 33a-17, 35a-15, 41b-4, 42b-13, 46a-4, 53a-6, 53b-5, 56a-12, 56a-9, 58a-3, 65a-15, 67a-10, 75b-4, 78a-17
 n.-diler 12a-16, 60a-16
 n.-dün 44a-12
 n.-diñüz 8b-11
 n.-mişsiz 82a-5
 n.-r 92b-15
 n.-rüz 92a-17
 n.-ye 18a-8
 n.-yeser 74b-8
 n.-yü 58b-4
- neyse**: Neyse, önemi yok
 40b-15, 40b-16
- nice**: Ne kadar, nasıl; her ne kadar, pek çok
 krş. bk. **neçe**
 9a-6, 13a-3, 13b-8, 19b-5, 96a-17, 99b-5
 n. eyle-
 -di 85a-4
- n.-dür 10a-11, 12a-15, 46b-9
 n.-i 59b-12
- niçe niçe**: Defalarca krş. bk. **neçe**
 78a-8
- niçe**: Kaç, ne kadar; o kadar; pek çok
 krş. bk. **neçe**
 84a-5, 93a-14, 95a-9, 96b-11, 98a-4
 n.-dür 56a-10
 n.-ler 22a-10, 22a-11
- nidā**: (Ar.) Nida, bağırma
 39b-6, 41b-9, 84b-16, 88a-16
 n. kıl-
 -dı 7b-3, 83b-1
 n.-ya 43b-7
- nigār**: (Far.) Nigar, resim; sevgili 35a-8
 98b-1
 n.-ın 28b-10, 43b-6
- nihād**: (Far.) Huy, tabiat
 67a-14, 99b-11
- nihān**: (Far.) Gizli, saklı
 59b-2, 59b-14
 n. eyle-
 -mezem 75a-15
 n. (genc-i n.) 72a-2
- niqāb**: (Ar.) Yüz örtüsü, peçe
 50a-14, 66a-5, 82a-4
 n. (örtti) 43a-1
 n.-ın 21a-6
 n.-ını 18a-12
 n.-iñ 70b-17, 82a-3
 n.-ile 20a-13
 n.-la 81b-14
- nikāh**: (Ar.) Nikah, evlilik
 n. eyle-
 -ye 60a-13

- n.-ıyla 60a-14
- nîl:** (Ar.) Nil nehri
98b-15, 99a-1
n. (karnına) 19a-4
n. (karnında) 19b-16
n.-e 19a-2, 19a-4
- ni' met:** (Ar.) Nimet; yiyecek, içecek
10b-8, 16b-14, 22a-6, 28a-8, 44b-9,
52b-8, 61b-15, 64a-1, 69a-11, 86a-
14, 86b-3, 90a-11, 95a-4
n. dök-
-üp 69a-12
n. (hân-ı n.) 42b-5
n. (turur) 55a-11
n.-i 32a-4, 50a-17, 81b-5, 86b-15,
97b-1
n.-ler 47a-13, 52b-13, 62b-5, 90a-14
n.-ere 42b-6
n.-leri 86a-9, 87a-1
n.-lerini 92a-5
- nişār:** (Ar.) Saçma, saç; saçılan para
90a-12
n. kıl-
-dı 87a-3
- nişān:** (Far.) Nişan, iz, belirti
47a-11, 59a-9, 59a-7, 59a-8
- nişe:** Niçin, neden
4b-4
- nişle-:** Ne işlemek
n.-düş 44a-13
- nite:** Niçin, neden, nasıl
64b-1, 64b-3
n.-sin 9b-17
n.-sini 82b-12
- nitekim:** Nitekim
- 18a-6, 21b-16, 68a-9, 96a-16
- niyāz:** (Far.) Niyaz, yalvarma, dua
29a-15
n. (' arz-ı n.) 6a-8
n. (sırr-ı niyāz) 1b-14
n. ol-
-ur 9b-12
- niyyet:** (Ar.) Niyet, amaç, kast
n.-im 54b-8
- nizām:** (Ar.) Nizam, düzen, usül
94a-17
n. kıl-
-ğıl 91b-4
n.-ı 98a-12
- n' acāyib:** (T.+ Ar.) Ne acayip
2b-11
- n' aceb:** (T.+Ar.) Ne acep
29b-6, 30a-13, 40b-4
- noqşān:** (Ar. nuqşān) Noksan, kusur
n. ol-
-madı 17b-3
- nol-:** Ne ola
n.-a 38b-9, 78a-13, 91b-14, 93b-2
n.-am 35a-14
n.-aydı 14b-11, 38b-7
n.-dı 5b-4, 5b-7, 41a-11, 84a-2
n.-duğın 14b-11
n.-duğını 36b-5, 68b-3, 75b-17
n.-duş 14b-14, 23a-12, 39b-1
n.-duşuz 43a-4, 73a-6, 74a-10, 76a-3
n.-ısar 50b-18
n.-ıyardur 42b-12
n.-ur 13b-9, 30a-6
- nöker:** Hizmetçi
79a-6

- n. (‘azm-i n.) 11a-5
- nūr:** (Ar.) Nur, aydınlık
30b-7, 88b-3, 90b-2
n. (durur) 30b-7
n. (gözüm n.) 2a-18
n.-dan 30b-9
n.-ı (çeşmim) 84a-3
n.-ı (gözümüz n.) 3a-16
n.-ı (gözlerimiñ n.) 4a-7
n.-ı (idi) 2a-2
n.-ı 22b-3, 29a-8, 30b-6, 38b-5, 40a-5, 78a-18, 79a-9, 85b-6, 90a-17, 92a-2, 97a-14
n.-ı (ibrāhīm) 16a-17
n.-ıdur30b-8
n.-ısın (ibrāhīm n.) 8b-16
n.-ıyla 88a-12
n.-undan 17b-8
n.-uñ30b-8
- nūş:** (Far.) Bal, tatlı
n. eyle-
-di 82a-17, 94b-17
- nübüvvet:** (Ar.) Peygamberlik
30b-6, 30b-8, 30b-16, 88b-3
- nüzül:** (Ar.) İnme
55b-5
- O**
- o :** 1. O (Sıfat)
o (şanduka) 44a-6
o (haberden) 2b-6
o (gece) 16a-16
2. O (Zamir)
35b-11, 58b-12, 83a-18
- o.-ña (göre) 40b-14
o.-ña 94b-8
- od:** Ateş
14b-10, 59a-11
o.-a at-
35b-9
-arım 24b-7
o.-a 41a-3, 43a-7, 48b-1, 59a-15, 69b-5, 70a-2
o.-a (yandı) 17a-14
o.-dan 18a-9
o.-ı (tamu o.) 43a-19
o.-ı 48b-16, 85a-7
o.-ına (fitne o.) 41b-5
o.-ına (‘aşk o.) 33a-15, 34b-14
o.-ına (‘aşkuñ o.) 33b-15
o.-ına (tamu o.) 48a-11
o.-ına (vesvese o.) 39b-5
o.-ına 36b-12, 79a-8, 85a-9, 97a-15
o.-ında (tamu o.) 38b-4
o.-ında 34a-2, 79a-11
o.-ından (‘aşk o.) 34b-5
o.-ından (tamu o.) 47a-16
o.-ıyla (‘aşkuñ o.) 33b-17
o.-lara 97a-6
o.-laruñ 35b-2
o.-unı 35b-2
- oğ(u)l:** Oğul, oğlan, çocuk, evlat
1a-9, 2a-10, 2a-15, 2a-16, 19a-14, 19a-15, 31a-7, 31a-8, 31a-9, 31a-12, 35a-9, 56b-3, 60b-16, 70a-5, 85a-12, 90a-6, 94b-15
o.-ı 23b-6, 23b-9, 23b-15, 26b-11, 30b-14, 32b-11, 62a-4, 68a-5, 70a-4,

70a-17, 70a-18, 71a-1, 74a-10, 75b-11, 76a-7, 84b-8, 94a-1
o.-ıdır 23a-16, 50a-11
o.-ım 71b-15
o.-ın 56a-6, 70a-9, 78a-5
o.-ını 94a-3
o.-ısın 23b-3
o.-ıyım 70a-18, 70b-2
o.-ıyla 87b-2
o.-lar 65a-7
o.-larım 8b-7, 79b-1, 79b-2
o.-u 86b-10
o.-um 31a-10
o.-unun (adı) 1a-11
o.-unun (her birine) 1b-9
oğ(u)lan: Oğlan, çocuk
1a-14, 10b-15, 19b-2, 40b-12, 40b-13, 49b-8, 51b-14, 76a-5, 19b-4, 21a-11, 40b-9, 85a-8
o. (emer o.) 47b-18
o. (idi) 99b-12
o. (iken) 57b-1
o. (kız o.) 60a-6, 60b-4, 60b-6
o.-a 40b-7
o.-lar 92a-7, 93a-3, 93a-14, 95a-15
o.-cuğumu 84b-14
o.-dan (on bir o.) 61a-11
o.-dur 57a-17
o.-ı 41a-15, 47b-17
o.-ın 40b-6
o.-iken 62b-1
o.-lara 79b-4
o.-ları 8a-8, 49a-17, 61a-6, 62b-11, 73b-7, 78b-2, 80b-8, 86b-12, 89b-10, 92b-13

o.-larım 4a-7
o.-larım 78b-11
o.-larımın 72-6
o.-ların 61a-7, 74a-6
o.-larına 7b-14, 64b-8, 79b-7, 92b-5,
o.-larını 61a-15, 73b-5, 95b-9
o.-larısız 63a-6
o.-um 3b-7, 9a-5, 9a-14, 14b-16,
31a-7, 65a-3, 79a-11, 79a-7
o.-umuş 85a-7
o.-umuz 32a-14
o.-umuzu 56a-7
o.-una 24a-8, 62b-3, 84b-2
o.-undan 84b-18
o.-unu 83a-16
o.-uñ 78a-4, 85a-6, 85a-8
o.-uñı 14b-6, 83a-14, 83a-15, 85a-5
o.-uñuñ 14b-11

oğlak(ğ): Oğlak

o.-ı 7b-10
o.-ını 7b-9

oğulluk(ğ): Oğulluk

o.-a 32a-14

oğşa: Ohşamak, sevmek

o.-mağ (idi) 83b-15
o.-r (yūsufi o.) 7a-8
o.-rıdı 99b-10
o.-yu (oğşayu) 66a-2
o.-yuban 76b-17

oht: Vakit

70a-7
o.-a (bir) 9b-16

ok: Ok

o. at-
-alum 4a-2

oğa oğa: Ovarak, ova ova

7b-11

oķı-: Çağırmak; okumak krş. bk. **oķı-**

o.-caķ 43b-7

o.-dı 25a-6, 37a-1, 42b-4, 51a-9, 61a-11, 61a-12, 62a-9

oķu-: Çağırmak; okumak krş. bk. **oķı-**

o.-dılar 68b-9

o.-mışdım 7a-18

o.-ņ 79a-2, 80a-4

o.-r 41a-10, 42a-13, 43b-1, 63b-12, 64b-12, 76a-9

o.-rlar 88a-8

o.-rsa (kim o.) 42a-1

o.-rsın 59b-10

o.-sun 36b-2

o.-ya 100a-15

o.-yalum (yūsuf-ı o.) 3a-13

o.-yamazuz 80a-7

o.-yanı 100a-13

o.-yanlar 69b-16

o.-yasız 68b-8

o.-yuban 64b-13

o.-yup 39b-13, 55a-9, 66b-2, 80a-5

oķun-: Okunmak

o.-dı 99a-15

oķut-: Okutmak

o.-dı 97b-1

ol: 1. O (Sifat)

1a-6, 1a-14, 1b-1, 1b-3, 1b-9, 1b-11, 1b-15, 2b-4, 2b-5, 3a-1, 3b-3, 3b-4, 3b-8, 3b-13, 4a-2, 4a-10, 5a-5, 5a-10, 5b-17, 6a-1, 6a-2, 6a-3, 6a-4, 6a-5, 6a-18, 6a-19, 7a-14, 7b-7, 7b-11, 8b-8, 8b-12, 8b-13, 9a-1, 9b-10, 9b-13,

9b-16, 10a-11, 10b-2, 10b-3, 10b-4, 10b-7, 10b-10, 10b-12, 10b-15, 10b-16, 11a-1, 11a-2, 11a-4, 11a-6, 11a-7, 11a-8, 11a-9, 11a-16, 11b-2, 11b-12, 12a-3, 12a-10, 12a-15, 12b-1, 12b-2, 12b-5, 12b-16, 13b-1, 13b-12, 13b-16, 14a-2, 14b-5, 15b-6, 15b-12, 15b-14, 15b-9, 16a-8, 16a-15, 16a-16, 16b-4, 16b-8, 16b-11, 16b-12, 16b-16, 17a-2, 17a-4, 17a-9, 17a-15, 17b-2, 17b-3, 17b-5, 17b-6, 17b-10, 17b-14, 18a-1, 18a-10, 18a-12, 18a-14, 18b-3, 18b-4, 18b-10, 19a-4, 19a-5, 19a-13, 19a-16, 19b-5, 19b-6, 19b-9, 21a-1, 21a-15, 21b-16, 22a-1, 22a-4, 22a-9, 22a-12, 22b-1, 22b-2, 22b-3, 22b-5, 22b-8, 22b-12, 22b-15, 22b-16, 23a-9, 23a-12, 23a-13, 23a-17, 23b-7, 23b-10, 23b-13, 23b-17, 24a-15, 25a-2, 25a-6, 25a-10, 26a-3, 26b-6, 26b-8, 27a-2, 27a-14, 27b-1, 27b-2, 27b-7, 27b-12, 27b-13, 27b-16, 28a-1, 29a-4, 29b-1, 29b-9, 29b-15, 30a-4, 30a-10, 30a-9, 30a-13, 31b-4, 31b-7, 31b-15, 32b-7, 32b-15, 32b-15, 32b-9, 33a-1, 33a-7, 33a-8, 33b-1, 33b-12, 33a-17, 34a-10, 34a-5, 34b-1, 34b-10, 34b-9, 35a-13, 35b-15, 36a-11, 36a-14, 36a-16, 36a-17, 37a-1, 37a-11, 37a-5, 37b-2, 38a-10, 38a-5, 38a-13, 38a-15, 39a-13, 39a-14, 39a-15, 39b-13, 39b-14, 40a-4, 40a-8, 41a-15, 41b-7, 42b-14, 42b-3, 42b-6, 43a-1, 43a-10, 43a-16, 43a-20, 43a-5, 43a-7, 43b-1, 43b-2, 43b-

4, 43b-11, 43b-18, 44a-13, 45a-1, 45a-2, 46a-2, 46a-5, 47a-2, 47b-4, 47b-10, 48b-7, 49a-14, 49a-15, 49a-16, 49a-17, 49b-6, 49b-7, 49b-9, 49b-12, 50a-1, 50a-17, 50a-18, 50a-5, 50b-2, 50b-8, 51a-16, 51a-6, 51a-9, 51b-3, 51b-19, 51b-5, 52a-1, 52a-14, 52a-8, 52b-18, 52b-5, 52b-6, 52b-7, 54a-2, 54a-6, 54a-9, 54b-11, 55a-2, 55a-12, 55a-15, 55a-16, 55b-3, 55b-17, 56a-1, 56a-3, 56a-15, 56b-14, 56b-15, 56b-15, 56b-17, 56b-2, 56b-5, 57a-5, 57a-7, 57a-15, 57b-4, 57b-5, 57b-7, 57b-12, 57b-13, 58a-12, 58a-18, 58a-6, 58b-11, 59a-8, 59b-13, 60a-7, 60a-16, 60b-9, 60b-10, 60b-13, 61a-6, 61b-5, 62a-11, 62a-13, 62a-14, 62a-16, 62b-2, 62b-10, 63a-10, 64a-5, 64a-10, 64a-11, 64a-12, 64a-16, 64a-8, 64b-16, 64b-4, 64b-6, 64b-7, 65a-17, 65a-2, 65a-5, 65a-3, 65b-13, 65b-2, 66a-16, 67a-15, 67a-3, 67b-11, 67b-13, 67b-16, 67b-3, 68a-11, 68a-4, 68a-8, 68b-10, 68b-11, 68b-5, 68b-6, 68b-7, 69a-1, 69a-7, 69b-10, 69b-3, 69b-5, 69b-6, 69b-9, 70b-11, 70b-6, 71a-12, 71a-3, 71b-12, 71b-16, 71b-2, 72a-11, 72a-15, 73a-1, 73a-16, 73a-3, 73b-14, 73b-2, 73b-3, 73b-9, 74a-8, 74b-1, 74b-9, 75a-10, 75a-16, 76a-15, 77a-15, 77a-7, 78a-8, 78a-11, 78a-12, 78a-17, 78a-9, 78b-6, 78b-10, 78b-11, 78b-12, 78b-8, 79a-17, 79a-3, 79a-4, 79a-6, 79b-16, 79b-4, 80a-10, 80a-11, 80b-6, 81a-13, 81a-17, 81a-8, 81b-17, 81b-8, 81b-9, 82a-17, 82b-6, 82b-7, 83a-11, 83a-12, 83a-16, 83a-3, 83a-7, 83a-10, 83b-11, 83b-12, 83b-13, 83b-15, 83b-17, 83b-2, 83b-3, 83b-7, 84a-6, 84a-8, 84a-10, 84a-14, 84b-1, 84b-9, 84b-16, 85a-11, 85a-15, 85b-1, 85b-5, 85b-7, 85b-8, 86a-1, 86a-5, 86a-6, 86a-15, 86b-1, 86b-12, 86b-14, 86b-16, 86b-8, 87a-17, 87a-2, 87a-3, 87a-4, 87a-8, 87b-1, 87b-7, 87b-9, 88a-11, 88a-16, 88a-5, 88a-7, 88a-8, 88a-16, 88b-12, 88b-13, 88b-15, 88b-3, 89a-17, 89a-3, 89b-2, 89b-14, 89b-3, 89b-5, 89b-6, 89b-8, 89b-9, 90a-6, 90a-12, 90a-13, 90a-17, 90a-4, 90a-7, 90b-1, 91b-7, 91b-8, 91b-15, 92a-15, 92b-11, 92b-12, 92b-13, 92b-15, 92b-16, 92b-17, 93a-2, 93a-7, 93a-8, 93a-10, 93a-11, 93a-12, 93a-13, 93a-16, 93b-12, 93b-5, 94a-11, 94a-14, 94a-6, 94a-8, 94a-9, 94a-13, 94b-10, 94b-11, 94b-12, 94b-3, 95a-1, 95a-12, 95a-13, 95a-17, 95a-2, 95a-3, 95a-6, 95a-7, 95b-1, 95b-15, 95b-17, 95b-3, 95b-7, 95b-9, 95b-11, 96a-1, 96a-4, 96a-10, 96a-11, 96a-18, 96a-7, 96a-8, 96b-2, 96b-5, 96b-6, 96b-9, 97a-2, 97a-11, 97a-17, 97b-3, 97b-10, 97b-15, 97b-17, 97b-2, 97b-4, 98a-1, 98a-2, 98a-17, 98b-1, 98b-4, 98b-6, 98b-9, 98b-12, 98b-13, 98b-15, 99a-1, 99a-12, 99a-6, 99a-8, 99b-4, 99b-7, 99b-8, 99b-11, 99b-13

- o. (ara) 15b-8, 28a-17
- o. (arada) 10b-6, 30a-10, 48b-11, 58a-16, 61b-2, 61b-4,
- o. (arada) 1b-16, 4a-11, 10b-5
- o. (araya) 12a-11, 48b-9
- o. (durur) 9b-11, 19a-6, 19b-8, 20a-11, 55a-8, 66a-13, 88a-7, 90b-7
- o. (zamān) 1a-5, 51b-18, 53b-2, 61a-5, 81b-1, 82a-1, 82b-1, 83a-17, 83b-18, 84a-8, 86b-5, 87b-2, 88b-8, 92b-16, 92b-3, 93a-5, 96a-6, 97a-6
- o. (zamānda) 1b-17, 22a-14, 22a-8, 54a-18, 57b-16, 72b-15, 74a-2, 94a-1
2. O (Zamir)
- 1a-7, 1b-3, 2a-2, 3a-9, 5a-9, 10a-5, 10a-14, 10b-13, 11a-11, 11b-16, 14a-4, 15b-17, 16a-5, 16a-15, 17a-2, 17b-9, 17b-11, 18a-4, 18a-5, 18b-8, 19b-4, 21b-18, 21b-6, 21b-15, 22a-2, 22b-13, 25a-4, 27a-6, 29b-11, 31a-15, 31a-8, 33a-7, 37a-13, 41a-1, 42b-8, 43a-13, 43a-14, 43b-17, 45b-2, 46a-11, 46a-16, 46a-17, 47a-18, 49a-13, 51b-14, 52a-2, 52a-9, 52b-3, 52b-5, 53a-8, 53a-9, 53b-17, 54a-3, 55a-3, 56b-3, 56b-6, 57b-17, 59b-9, 60a-2, 60b-7, 60b-9, 61a-14, 62a-3, 62b-1, 64a-13, 67a-10, 67b-15, 67b-16, 67b-4, 68a-17, 68a-6, 71a-16, 71b-3, 71b-14, 71b-14, 72a-13, 73a-12, 73b-7, 74a-17, 78a-17, 80a-14, 81b-6, 82a-10, 83a-11, 83a-18, 83b-17, 84a-4, 84b-11, 85b-16, 86b-2, 87a-6, 88b-14, 88b-4, 90b-3, 90b-14, 90b-6, 92a-2, 92a-10, 92b-12, 93a-17, 93b-12, 94a-13, 95b-17, 95b-4, 96a-15, 96a-2, 96b-14, 96b-16, 98b-13, 99b-8
- o.-dur 15a-12, 17a-10, 19a-14, 19b-4, 21b-13, 21b-14, 28a-2, 29a-12, 34a-7, 39a-13, 43a-14, 46a-11, 46a-15, 46a-16, 55a-15, 57b-2, 58b-7, 69a-7, 69a-9, 82b-15
- o. midur 53a-11
- ol-:** Olmak, oluşmak, meydana gelmek
- 10a-2, 34a-6
- o.-a 14b-12, 15b-10, 23b-17, 25a-8, 26a-12, 28a-5, 29a-9, 29a-12, 31a-6, 36a-1, 36a-10, 38b-9, 40b-1, 43a-19, 44b-3, 48b-4, 58a-11, 59b-15, 62b-16, 66b-13, 69b-9, 78a-7, 79a-15, 79b-6, 83b-14, 92a-2, 91b-14, 100a-4
- o.- a (oğrı o.) 74b-5
- o.-a (anda o.) 10b-9
- o.-a (berāber o.) 63a-17
- o.-a (bereket o.) 10b-7
- o.-a (bī-cān) 43a-13
- o.-a (bir o.) 27a-14
- o.-a (bütün o.) 33b-9
- o.-a (cān o.) 43a-15
- o.-a (dermān o.) 43a-16, 85a-3
- o.-a (dişleri yeri o.) 8b-5
- o.-a (doğrı o.) 74b-5
- o.-a (eş o.) 86a-11
- o.-a (ëyü o.) 31a-9, 50b-1
- o.-a (ëyü) 36a-5
- o.-a (fermān o.) 43a-17, 44b-13
- o.-a (gevherden o.) 36a-6
- o.-a (hākım o.) 87b-10
- o.-a (hāşıl) 32b-1

- o.-a (hātūn o.) 42a-7
o.-a (ḥayr o.) 2a-10
o.-a (ḥayrān o.) 36a-1, 36a-13, 43a-13
o.-a (hem-rāh o.) 61a-2
o.-a (kanda o.) 18a-16, 21a-12, 62b-16
o.-a (kısmet o.) 92a-2
o.-a (kızlık o.) 52b-10
o.-a (kim o.) 13a-15, 29b-14
o.-a (küfr o.) 91b-16
o.-a (maḥāl) 48a-11
o.-a (maḥzūn o.) 42a-7
o.-a (muḥī^c o.) 43b-16
o.-a (naqş o.) 36a-8
o.-a (ne o.) 2a-14, 54b-12
o.-a (nebī o.) 40a-3
o.-a (nece o.) 17a-1, 57a-11
o.-a (neçe) 37b-17
o.-a (‘anber o.) 36a-16
o.-a (‘ār o.) 3a-10, 98b-6
o.-a (‘āşık o.) 36b-5
o.-a (‘āşık o.) 43a-14
o.-a (ol o.) 32b-7
o.-a (peygāmbere o.) 63a-17
o.-a (rāḥat o.)
o.-a (refī^c o.) 48a-19
o.-a (seyrān) 36a-13
o.-a (sīr o.) 27a-14
o.-a (sulṭān o.) 21a-12, 43a-14, 44b-13
o.-a (şeyṭān o.) 43a-18
o.-a (ten-dürüst o.) 51a-2
o.-a (tay o.) 36a-5
o.-a (toprak o.) 38b-17
o.-a (toz o.) 38b-17
o.-a (vāşıl o.) 88a-5
o.-a (yalan o.) 85a-3
o.-a (yaşlu o.) 36a-5
o.-a (yavuz o.) 36a-5
o.-a (yazılı o.) 36a-8
o.-a (yeg o.) 3a-11
o.-a (yoldaş o.) 86a-11
o.-a (ziyān) 4b-6
o.-a (zümürten o.) 36a-6
o.-a mı ki (benüm o.) 33a-14
o.-a mı52b-16
o.-alar (egri o.) 79a-16
o.-alar (ḥayrān o.) 36b-16
o.-alar (kul o.) 2b-5
o.-alar (sersām o.)82a-3
o.-alar79a-16
o.-alim (‘āşık-ı ma‘şūk o.) 43b-3
o.-alum (müdām) 4a-15
o.-alum90b-16
o.-am (fermān o.) 45b-17
o.-am (kim o.) 17a-11
o.-am (kul o.) 32b-13
o.-am (maḥbūz o.) 96b-12
o.-am (sulṭān o.) 45b-17
o.-an (aḥmaḳ o.) 54a-2
o.-an (imānında o.) 46a-11
o.-an (kul o.) 4b-15, 38a-8
o.-an (‘āşık o.) 43a-12, 43a-14, 53b-18, 54a-4, 54a-5
o.-an (şabr o.) 56a-11
o.-an (toğrı o.) 39a-17
o.-an (zār o.) 97a-15
o.-an 29a-14, 45a-2
o.-anda 91b-17

- o.-anı (‘āşık o.) 43a-18
o.-anuñ 29a-14
o.-anlar (bürhān o.) 97b-7
o.-anlar (fermān o.) 97b-7
o.-anlara (yigit o.) 29a-15
o.-asın (bī-çāre) 68a-12
o.-asın (emīr) 2a-17
o.-asın (giryān o.) 78a-8
o.-asın (kıl o.) 21a-11
o.-asın (māh o.) 56a-17
o.-asın (ma‘ şük o.) 37b-15
o.-asın (nece o.) 58b-6
o.-asın (rāh o.) 14b-16
o.-asın (sen o.) 36a-17
o.-asın (şād o.) 14b-16
o.-asın (şāh o.) 2a-17, 56a-17
o.-asın (şāz o.) 66a-2
o.-asın 17b-9, 51a-5
o.-a-sız (begler o.) 46a-1
o.-a-sız (ikin ikin o.) 65b-4
o.-a-sız (muṭī o.) 16a-4
o.-avuz (kılı o.) 74a-3
o.-avuz (oğrı o.) 73b-11
o.-aydı 86b-1
o.-aydım (kıl o.) 11b-6
o.-aydıñ (dermān o.) 14b-12
o.-dı 12a-9, 19b-5, 20b-6, 22b-13, 25b-1, 31a-7, 56b-18, 57a-4, 57b-8, 58a-12, 61b-7, 83b-11, 87b-17, 90b-11, 91a-2, 91a-6, 92a-6, 93b-13, 94b-1, 95a-7, 96a-15, 96a-18, 97a-6, 97b-13, 98a-17, 98a-8, 99a-16, 99b-9, 99b-11
o.-dı (‘ aziz) 58b-9
o.-dı (āb-ı revān) 22b-13
o.-dı (āhīr o.) 94b-6
o.-dı (aḥşam o.) 8a-7
o.-dı (anca o.) 33a-1
o.-dı (baķır) 59b-4
o.-dı (beķā) 61a-3
o.-dı (bī- ḥuzūr o.) 83a-13
o.-dı (cem‘ o.) 11a-3, 60b-11
o.-dı (delü o.) 23a-5
o.-dı (destūr o.) 93b-5
o.-dı (düşvār o.) 83a-16
o.-dı (esir o.) 14b-6
o.-dı (faķir o.) 71b-6
o.-dı (ğarķ o.) 89a-3
o.-dı (gece o.) 14b-2
o.-dı (görmez o.) 65b-1, 71a-15, 83a-18
o.-dı (gözsüz o.) 63b-3
o.-dı (gözün o.) 57a-16
o.-dı (haber o.) 94b-12
o.-dı (haķir) 63b-12
o.-dı (ḥarāb) 93a-13
o.-dı (ḥarām) 4a-15
o.-dı (ḥāşıl) 97a-17
o.-dı (ḥayr o.) 90b-10
o.-dı (ḥayrān o.) 91b-10
o.-dı (ḥāzır o.) 10b-10, 37a-1, 88b-5
o.-dı (hebā) 8a-10
o.-dı (helāk o.) 90b-14
o.-dı (ḥelāl) 60b-15
o.-dı (ḥışm o.) 94b-1
o.-dı (hoş o.) 17a-17
o.-dı (ķabul o.) 6b-3
o.-dı (ķabz o.) 96b-5
o.-dı (ķapķara) 17a-14
o.-dı (ķara) 14b-2

- o.-dı (karaņu o.) 15a-18
o.-dı (kaygulu o.) 7b-3
o.-dı (kırk gün o.) 44b-10
o.-dı (korkı o.) 41a-12
o.-dı (kulu o.) 56b-3
o.-dı (kuşlık o.) 76a-1, 76a-3
o.-dı (maħmūr o.) 3a-3
o.-dı (maħrūn) 97b-5
o.-dı (maḫşūdum o.) 7a-14
o.-dı (ma^ʿlūm o.) 4b-1, 58b-6, 75a-13
o.-dı (melūl o.) 4a-5, 5a-9, 67b-4
o.-dı (meşgūl o.) 92a-7
o.-dı (muḫāl) 84a-6
o.-dı (muḫarrir o.) 44b-17, 55b-3
o.-dı (muntazır o.) 51a-7, 86a-2
o.-dı (muṭṭali^ʿ o.) 84a-14
o.-dı (müstecāb) 7a-19
o.-dı (müşkil o.) 27a-5
o.-dı (müşterī) 31a-3
o.-dı (naḫīf o.) 93b-16
o.-dı (nece o.) 12a-9
o.-dı (^ʿaceb o.) 25b-17, 27a-3
o.-dı (^ʿāşık o.) 25a-8
o.-dı (oğrı o.) 74a-14
o.-dı (pala) 17a-14
o.-dı (pāre pāre o.) 78b-14, 93a-13
o.-dı (peşimān o.) 31b-7, 81b-11
o.-dı (pīr o.) 93b-16
o.-dı (rāzī o.) 6a-12
o.-dı (refi^ʿ o.) 82a-6, 91b-8
o.-dı (sākin o.) 89a-1
o.-dı (sākit o.) 94b-17
o.-dı (sırr o.) 96b-7
o.-dı (söylemez o.) 35a-4
o.-dı (şubḫ o.) 15a-13
o.-dı (şād) 67a-14
o.-dı (şād-ı hürrem o.) 85b-13
o.-dı (şādmān o.) 92a-9, 93b-11, 94b-10, 98a-15
o.-dı (tağyīr o.) 98b-11
o.-dı (tamām o.) 3a-6, 11a-3, 25b-1, 37a-5, 45a-16, 75a-17, 99a-10
o.-dı (teslīm o.) 96b-14
o.-dı (tāḫ o.) 26b-16
o.-dı (tālib o.) 84b-2
o.-dı (toz toprak o.) 19a-3
o.-dı (üç gün o.) 47b-1
o.-dı (vāşıl o.) 94a-13
o.-dı (yakın o.) 71a-4, 96a-2
o.-dı (yavuz o.) 75a-16
o.-dı (yoldaş o.) 67a-13
o.-dı (zāhir o.) 60a-8, 82a-11
o.-dı (za^ʿil o.) 97a-9
o.-dı (zebūn) 33b-14, 71b-3, 73b-4
o.-dılar (cem^ʿ o.) 73b-5, 76b-6
o.-dılar (cüdā o.) 93b-7
o.-dılar (fāriğ o.) 71a-10
o.-dılar (ḫayrān o.) 18b-9
o.-dılar (kul o.) 44b-14, 56a-8
o.-dılar (muḫābil o.) 88a-3
o.-dılar (muṭī^ʿ o.) 46a-2
o.-dılar (mü^ʿmīn o.) 47a-17
o.-dılar (rāzī o.) 13b-1, 80b-12
o.-dılar (sākin o.) 89a-6
o.-dılar (sıbt o.) 99b-12
o.-dılar (şād-ı hürrem o.) 89a-6
o.-dılar 80a-16, 88b-16
o.-duğumuz 81b-7
o.-duğın (kız oğlan o.) 60b-6

- o.-duğın (şayru o.) 34b-6
o.-duğını (ne o.) 35a-6
o.-duğundan 83a-2
o.-duğunun 82b-17
o.-duğ (kuluğ o.) 45b-9
o.-duğ (şuflu o.) 41a-14
o.-duğca (diri o.) 6b-1
o.-duğca (‘ ömrüm o.) 43b-5
o.-dum (dertlü o.) 23a-8
o.-dum (esir) 53b-8, 59a-3
o.-dum (ğarīb o.) 85a-2
o.-dum (gözsüz o.) 58b-3, 59a-3
o.-dum (‘ aşık o.) 23a-8, 35a-15
o.-dum (pīr o.) 31a-5
o.-dum (rāzī o.) 60a-12
o.-dum (senüñ o.) 37b-14
o.-dum (yoğsul o.) 58b-3
o.-dum 22b-8, 59a-5
o.-duğ (ğani) 49b-5
o.-duğ mı (rāzī o.) 60a-11
o.-duğuz (mecrüh o.) 43a-4
o.-duysa (şāh o.) 56a-16
o.-duysa 100a-8
o.-ğıl (muṭī^c o.) 42a-14, 48a-19
o.-ğıl (şādī o.) 6a-16
o.-iban (sèl o.) 82a-15
o.-ıcağ (‘ arz-ı ekber o.) 43b-7
o.-ıcağ (yıl o.) 22b-15
o.-ıcağ 72b-15
o.-ınca 96a-1
o.-ısar (ğayr u şer) 2b-6
o.-ısar (sulṭān o.) 7b-4
o.-ısar (şāh-ı ken‘ ān o.) 7b-4
o.-ısar (ucuzlık o.) 52b-8
o.-ısar (uzun o.) 2a-15
o.-ısar 26b-7, 47a-8, 73a-11, 84b-3, 99a-7
o.-ısar dur (azād o.) 4b-15
o.-lam (ğaznedāron o.) 54b-9
o.-ma (fuṣūl) 28a-5
o.-ma (ğāfil o.) 22b-17, 68a-16
o.-ma (ğazīn) 23a-2
o.-madı 34a-9, 76a-6
o.-madı (‘ aşık o.) 54a-5, 54a-3
o.-madı (berāber o.) 30a-8
o.-madı (çāre o.) 56a-5
o.-madı (emr o.) 4a-14
o.-madı (fāni o.) 61a-3
o.-madı (muṭī^c o.) 53b-6
o.-madı (nokşān o.) 17b-3
o.-madı (oğlum o.) 31a-7
o.-madı (şabr o.) 9b-4
o.-madı (‘ aşk o.) 43a-13
o.-madım (ārām o.) 53a-10
o.-madım (rāzī o.) 53a-9
o.-madın (tamām) 7b-17
o.-madıñ (müselmān o.) 41a-16
o.-madıñuz (‘ aşık o.) 43a-11
o.-mağıl (ğāfil o.) 94a-3
o.-mağ (cem^c o.) 91a-5
o.-mağ (muṭī^c o.) 87b-11
o.-mağ (nevmiz o.) 77a-14
o.-mağ (‘ aşık o.) 42a-10
o.-mağlık (kehl o.) 4b-4
o.-mamağ (nevmiz o.) 77a-13
o.-mañ (fuṣūl) 15b-18
o.-mañ (melül) 50b-1
o.-mañ (nevmiz o.) 77a-15
o.-masaydı (yūsuf o.) 81b-5
o.-masun 4b-6

- o.-maya (dal o.) 35a-5
o.-maya (idi) 85a-2
o.-maya (korkı o.) 41a-12
o.-maya (ne o.) 2a-14
o.-maya (‘ āṣī o.) 38a-10
o.-maya (oğrı o.) 73b-7
o.-maya 26a-4, 30b-10, 33b-10, 52b-11, 78b-12
o.-mayacak 98b-7
o.-maz (bir o.) 32b-4
o.-maz (fānī o.) 39a-8
o.-maz (rāzī o.) 46a-7
o.-maz (zāyi‘ o.) 82a-10
o.-mazam (müselmān o.) 47a-10
o.-mazım (muṭī‘ o.) 43b-6
o.-mazuz (yalan o.) 14a-12
o.-miş (durur) 91a-6
o.-miş (fāṣ o.) 68b-12
o.-miş (görmezo.) 76b-16
o.-miş (gözsüz o.) 59b-11, 59b-16
o.-miş (kırımış o.) 59b-11
o.-miş (pādiṣāh o.) 78a-10
o.-miş (sākī o.) 84a-12
o.-miş 88a-11, 88a-2, 96b-17
o.-mişdi (dul o.) 54a-18
o.-mişdi (melül) 96a-16
o.-mişdi 96a-8, 96a-9, 99b-6
o.-mişdur (darīr) 83a-2
o.-mişdur (tamām) 82a-2
o.-mişdur 86a-6, 99b-5
o.-mişidi (katre o.) 60a-7
o.-mişlar (şerm-sār) 82a-16
o.-mişlar 81b-15
o.-mişsin (ġanī) 66a-9
o.-mişsuz (peşimān o.) 82a-14
o.-miş (cem‘ ī o.) 29b-5
o.-muş (esir o.) 50a-7
o.-miş (‘ āşık o.) 34b-14
o.-miş (pāre pāre) 43a-2
o.-mişam (ḥasret o.) 19a-15
o.-mişdi (eş o.) 11a-8
o.-mişdi (‘ āşıkı o.) 2a-1
o.-mişduñ (melül o.) 32a-7
o.-muşdur (ağır o.) 11b-10
o.-mişdur (‘ āşık o.) 34b-15
o.-mişdur (tamām) 4a-17
o.-mişsin (ġanī) 66b-11
o.-sa (evliyā o.) 46a-7
o.-sa (inmez o.) 88b-2
o.-sa (tamām o.) 22a-7
o.-sa (yemiş o.) 38b-13
o.-sağ (gider o.) 92a-17
o.-sun (fedā o.) 16b-6, 51b-11, 74a-13
o.-sun (hem-rāh o.) 41b-7
o.-sun (kurbān o.) 51a-19
o.-sun (kutlu o.) 30b-3, 37a-15
o.-sun (mustuluğ o.) 51a-4, 85a-8
o.-sun (müdām) 79a-5
o.-sun (nöker) 79a-6
o.-sun (selām o.) 7a-13, 27b-4
o.-sun (uzun o.) 37a-15, 51b-2
o.-sun (yoldaşuñ) 10a-11
o.-sun 79a-5, 87a-12
o.-uban (cem‘ o.) 2b-10, 37a-3, 61b-2
o.-uban (hābib o.) 57a-11
o.-uban (ḥayrān o.) 36b-3, 40a-5
o.-uban (hoş o.) 50a-18
o.-uban (mest o.) 69b-15
o.-uban (rāzī o.) 44b-14

- o.-uban (şād-ı hürrem o.) 82b-9
o.-uban (şāh o.) 36b-1
o.-uban (şāz o.) 48a-17
o.-unca 91b-12
o.-uḡ (müstemi^c o.) 41b-11
o.-up (becidd o.) 54a-4
o.-up (bī-hūṣ o.) 20b-3, 21a-8, 76a-13
o.-up (būlbūl o.) 23a-6, 50b-5
o.-up (bütün o.) 33b-12
o.-up (cem^c o.) 6a-12, 55b-14 , 56a-1, 57a-1, 65b-5, 66b-5, 75b-15
o.-up (ġāfil o.) 18b-16
o.-up (gönliḡ o.) 50b-6
o.-up (ḡalka o.) 3a-14
o.-up (halvet o.) 60a-3
o.-up (ḡasta o.) 34b-5
o.-up (ḡayrān o.) 22b-18, 27b-5, 32b-5, 61b-16, 61b-2, 67b-2
o.-up (ḡor o.) 51b-4
o.-up (ḡul o.) 14b-16, 14b-9
o.-up (ḡumrı o.) 50b-6
o.-up (māh o.) 16a-7
o.-up (āṣī o.) 81a-10
o.-up (āṣıḡ o.) 25a-4, 28a-16
o.-up (raḡmet o.) 89a-10
o.-up (rāzī o.) 13a-16
o.-up (revān o.) 48b-16
o.-up (sākin o.) 67b-12
o.-up (sulṡān o.) 54b-15
o.-up (şāh o.) 16a-7, 22b-16
o.-up (şāz o.) 37a-6
o.-up (ṡudu o.) 23a-6
o.-up (ṡūṡū o.) 50b-5
o.-up 25b-14, 79a-15
o.-ur (agāh o.) 62b-12
o.-ur (aydın o.) 15b-14
o.-ur (āzād o.) 32a-9
o.-ur (beg o.) 16a-16
o.-ur (beyle o.) 7b-1
o.-ur (bī-hūṣ o.) 8a-16, 97a-10
o.-ur (biryān o.) 98b-3
o.-ur (boṣ o.) 39a-17
o.-ur (dellāl o.) 29b-15
o.-ur (der-ḡandān o.) 23b-11
o.-ur (dermān o.) 18b-1
o.-ur (direk o.) 22b-3
o.-ur (dizleri dermez o.) 53b-15
o.-ur (dügün o.) 25b-12
o.-ur (düş o.) 2b-11
o.-ur (düşüm o.) 4a-10
o.-ur (er o.) 18b-3
o.-ur (erkān o.) 60b-16
o.-ur (eṣer) 34b-1
o.-ur (fāriḡ o.) 49b-19
o.-ur (fermān o.) 44b-16
o.-ur (ġaltān o.) 98b-3
o.-ur (görmez o.) 53b-15
o.-ur (gül-zār o.) 18b-15
o.-ur (güvegimiz o.) 25a-17
o.-ur (ḡayrān o.) 3b-6, 16b-4, 18b-1, 18b-10, 19a-4, 20b-17, 30a-10, 42b-17, 60a-6
o.-ur (ḡelāl) 60a-14
o.-ur (ḡoṣ o.) 39a-17
o.-ur (idi) 60b-8
o.-ur (ilhām o.) 32a-9
o.-ur (irṣād o.) 6b-2
o.-ur (iṣim o.) 4a-10
o.-ur (ḡabūl) 31a-6
o.-ur (ḡavī o.) 19a-17

- o.-ur (kaygulu o.) 34b-18
o.-ur (kız oğlan o.) 60a-6
o.-ur (kızlık o.) 55b-13, 61a-5
o.-ur (kim o.) 28b-17
o.-ur (mağbūn o.) 18b-11
o.-ur (maḥzūn o.) 18b-17
o.-ur (maḥbūl o.) 19a-17
o.-ur (ma^ʿmūr o.) 14b-17
o.-ur (mecnūn o.) 18b-16
o.-ur (mel^ʿūn o.) 18b-11
o.-ur (meşgūl o.) 7b-7, 25b-12
o.-ur (muḥāl) 48a-8
o.-ur (muḥbil o.) 23a-17
o.-ur (mutī^ʿ o.) 33a-7
o.-ur (naḫş o.) 33a-10
o.-ur (ne o.) 4b-17
o.-ur (niyāz o.) 9b-12
o.-ur (‘āşık o.) 17b-4
o.-ur (on iki oğlu o.) 60b-16
o.-ur (öğüt tutmaz o.) 54a-4
o.-ur (öz o.) 29a-11
o.-ur (pērī kıızıyla o.) 27b-15
o.-ur (sarḫoş o.) 18a-14
o.-ur (şayru o.) 44b-1
o.-ur (ser-gerdān o.) 10b-13, 20b-17, 42b-17
o.-ur (sevdā o.) 33b-13
o.-ur (sulṭān o.) 44b-16
o.-ur (şād o.) 6b-2, 14b-17, 27b-7, 85a-13
o.-ur (şāh o.) 62b-12
o.-ur (şāz o.) 9b-12, 23b-11, 33b-13
o.-ur (tebāh o.) 41b-6
o.-ur (teşviş o.) 2b-11
o.-ur (tatsız o.) 29a-11
o.-ur (un o.) 18b-14
o.-ur (uşūl o.) 43b-12
o.-ur (veli) 21b-4
o.-ur (yavuz o.) 35a-16
o.-ur (yoldaş o.) 77a-10
o.-ur (zarar) 29a-3
o.-ur (ziyān o.) 35a-9, 39b-15
o.-ur 18b-10, 18b-12, 18b-13, 29a-14, 30b-2, 46a-9, 48b-6, 49a-7, 68a-3
o.-ur ise (müselmān o.) 17a-2
o.-uram (rāzī o.) 91a-1
o.-urısa (ejdehālar o.) 5a-1
o.-urlar (helāk o.) 81b-16
o.-urlardı (ḥāzır o.) 56b-16
o.-ursa (biñ o.) 10a-2
o.-ursa (kan o.) 33a-9
o.-ursa (pādişāh o.) 3a-9
o.-ursa (söz o.) 3a-2
o.-ursañ (muḥbil o.) 23a-14
o.-ursañ (mutī^ʿ o.) 48a-19
o.-ursañ (rāzī o.) 13a-5
o.-ursañ 30b-1
o.-usañ (‘āşık o.) 43a-17
o.-uşdurdı 22a-2
o.-up (mecnūn o.) 16b-4
o.-up (müşteri o.) 20b-9
o.-mış (faḫır) 59b-11
- ol dem :** O zaman, o an
11b-15, 34a-15, 83a-9, 84a-3, 85b-4, 88b-12, 90a-1, 91b-6, 92b-11, 93a-6, 93a-7, 94a-11, 94a-12, 95b-9, 96a-1, 96b-13, 96b-9, 97a-4, 97b-10, 98b-2
- oldur-:** Oldurmak
o.-uruz 12b-9
o.-ur 16a-13, 35b-11, 46b-1, 48a-2

on: On

1a-9, 19b-2, 20b-6, 29a-4, 86b-4

o.-dı 94a-2

o.-ı 61a-17

o.-umuz 74a-3

o.-unı 61a-11

o.-uñuz 63a-7

on bês: On beş

o. (gün) 28b-2

oñar-: Onarmak, telafi etmek, düzeltmek

59b-4

o.-a 2a-10, 46a-12, 73b-13

on biñ: On bin17b-16, 18a-1, 18a-13, 25b-6, 87b-3,
93b-9**on bir:** On bir2a-11, 2b-4, 61a-11, 66b-1, 93b-8,
98a-8**on iki:** On iki1a-9, 1b-16, 4a-11, 30b-15, 49a-13,
55a-10, 60a-6, 60b-16, 80b-15, 87a-
4, 87b-16, 99b-12**on toñuz:** Ondokuz

13a-17, 14a-5, 32a-6, 80a-13

‘oşmān: (Ar.) Metinde demirci ustası

‘o. (durur) 30a-5

orada: Orada

80a-2, 84a-15

oradan: Oradan

14b-3, 97b-8, 97b-9, 98a-3, 98a-5

orta: Orta

89b-1

o.-da 89b-11

o.-muzdan 77a-2

o.-sına 1b-11

ot: Ot, çöp

o.-ı 58a-3

o.-un 34a-6

otur-: Oturmak6b-6, 11a-13, 72b-5, 45a-11, 47a-9,
54a-14, 61b-11, 70b-13, 71b-9

o.-a 68b-7

o.-am 85a-17

o.-an 70a-6

o.-asın 6a-18, 36b-1, 44a-17, 70a-7

o.-asız8b-9

o.-dı 70a-8, 81a-17, 91a-4, 98a-7,
70a-10, 98a-2o.-dılar 3a-14, 6a-12, 44b-9, 68b-10,
81b-2, 82b-9, 90a-2

o.-ıcağ 27a-12

o.-ma71a-1

o.-madı 53b-3

o.-mayalum 42a-11

o.-mış 81b-14, 84a-9

o.-mışdı 28a-16

o.-mışdı 2a-5

o.-sun 53a-1

o.-u7a-11

o.-uban 75b-8

o.-uñ35b-15

o.-up 56a-16, 71b-14

o.-ur 7a-7, 7b-2, 10b-12, 11a-7, 11b-
16, 19a-10, 21a-5, 22a-4, 22b-11,
25b-14, 25b-9, 26a-5, 27b-16, 28b-1,
31a-11, 37a-10, 37a-9, 42a-13, 44a-
16, 45a-6, 46b-6, 53b-12, 54b-7, 55a-
5, 58a-4, 58b-12, 63b-3, 67b-5, 68b-
13, 69a-11, 69a-14, 69b-10, 70b-17,
72b-14, 72b-17, 77b-9, 80a-1

- o.-ur (idi) 48b-8
o.-uriken 72b-8, 85a-14
o.-urken 7a-12
- ov-:** Ovmak
o.-ar (gözin o.) 16b-2
- oyna-** : Oynamak, eğlenmek
o.-dı (yüregim o.) 66b-14
o.-mağa (gelmediñ) 4b-3
o.-mağa (gelmedük) 4b-1
o.-mağ (gerek) 4b-2
o.-mağ (nedür) 4a-16
o.-maya (gelmedük) 4a-16
o.-r (yūsuf o.) 5a-11
o.-rlar 92b-13
o.-sunlar 92b-1od41a-6
o.-ya (cān o.) 16b-13
o.-ya (dünyada o.) 4a-17
o.-ya (güle) 27a-14
o.-ya36b-6
o.-yalum 4a-4
o.-yup 27b-15
- oynaş-:** Oynaşmak
o.-dılar 60b-3
- oynat-:** Oynatmak
o.-dı 64b-6
- oyun:** Oyun
o. tut-
-dılar 25a-16
- Ö**
- ög-:** Övmek, sena etmek
ö.-di 70a-1
ö.-dügünce 18b-8
ö.-e 45a-15
- ö.-ün (hakkı) 4b-14
- ögüt(d):** Ögüt, nasihat
ö. tut-
-maz 54a-4
ö. vèr-
47a-15
-di 73a-8
-e 45a-9
-em 2b-13
-ürsin 24a-12
-diler 67b-12, 78b-2
-ür 27b-11, 35a-16, 41a-7, 44a-16,
69a-10
ö.-üm 2b-14, 68a-12
- öküş:** Çok, pek çok
ö.-dür (gün ö.) 11a-6
ö.-dür (söz ö.) 24b-12, 27b-1, 46b-2,
49b-8, 56b-1
- öküz:** Öküz
ö.-leri 52b-6
ö.-leridi 51a-14
- öl-:** Ölmek
ö.-di 7b-2, 38b-11, 97a-17
ö.-diydi70a-14
ö.-e 18a-16, 45b-12, 55b-11
ö.-ecegini 44b-4
ö.-em 35b-7, 38b-10, 38b-7, 76b-8,
78b-1
ö.-ende
ö.-enden (beri) 67a-7
ö.-esin43b-5
ö.-eyüm 35b-8
ö.-icek 19a-14, 94a-5
ö.-ince 53b-9
ö.-meden 85a-5

- ö.-medin 72a-8, 97b-14
 ö.-mek 84a-6, 97b-13
 ö.-memiş (iken) 95b-7
 ö.-mişken 27b-8
 ö.-sün (dëyüben) 5b-2
 ö.-ücek 31a-8
 ö.-ünce 22a-5
 ö.-üp 54a-18
 ö.-ürem 34a-2
 ö.-ürsün 47a-9
- ölç-:** Ölçmek, tartmak
 ö.-mek 79a-16
- ölçdür-:** Ölçdürmek
 ö.-ür 73a-12
- öldür-:** Öldürmek
 ö.-em 24a-5
 ö.-mege 81a-9
 ö.-meḡ 81a-10
 ö.-üp 38a-15
 ö.-ür 19b-11, 55a-8, 92a-3
 ö.-ürüz (cümleñizü ö.) 12b-4
- ölü:** Ölü
 ö. (gibi) 8a-12, 8a-16
 ö.-süne (kefen gerek) 6b-18
 ö.-üdü (cānları) 14a-6
 ö.-yi 17a-10
- ölüm:** Ölüm
 ö. ér-
 -se 38b-10
- ‘ömer:** (Ar.) Hz. Ömer
 ‘ö.-i 68a-2
- ‘ömr:** (Ar.) Ömür, yaşam
 94a-7, 94b-16
 ‘ö. ét(d)-
 -er 29a-7
- ‘ö. sür-
 -em 78b-4
- ‘ö.-i (artsun) 37b-1
- ‘ö.-i 98b-5
- ‘ö.-iyile 79a-5
- ‘ö.-üm 43b-5, 94b-6
- ‘ö.-üni 98b-10
- ‘ö.-üñ 2a-15
- ön:** Ön, ön taraf krş. bk. **önḡ**
 ö.- i 98b-4
- önḡ:** Ön, ön taraf; önce krş. bk. **ön**
 85a-5
 ö. (şoḡa) 87b-10
 ö.-den (şoḡa) 14a-7, 95a-5
 ö.-din 99a-9
 ö.-dün (bundan ö.) 35b-5
 ö.-in (aldılar) 28b-15
 ö.-inde 17a-16
 ö.-inde 9a-3
 ö.-ine 97a-7
 ö.-lerince 5a-17
 ö.-lerince 12b-12, 86b-10
 ö.-lerinde 87b-5
 ö.-lerinden 51b-3
 ö.-lerine 61b-14
 ö.-üm 37b-9
 ö.-ümden 2a-11
 ö.-üme 26a-1, 37b-9
 ö.-ün al-
 -mak 18a-11
 ö.-ünce 25b-8, 57a-3, 71a-2, 89b-3
 ö.-ünde 15a-10, 15b-9, 17a-7, 21b-18, 22b-2, 24b-15, 25a-5, 40b-15, 43b-14, 48b-1, 51b-6, 53a-1, 53a-5, 54b-7, 57a-17, 65b-10, 58a-18, 74a-8

ö.-üne 58a-13, 74a-6, 87b-9, 96a-11

ö.-ünden 49b-2

öp: Öpmek

ö.-di 5a-6, 79b-13, 90b-2

ö.-em 39a-3

ö.-enden 58b-3

ö.-er (elin ö.) 16a-1

ö.-er 16a-1, 22b-1, 61a-15, 76b-17

ö.-erise 33b-5

ö.-erler 17a-11

ö.-esin 15b-9

ö.-üben 28b-6, 95b-8

öri: Kalkık, dik

öri dur-

-dı 10b-11, 39b-8, 75a-4

-dılar 3b-15

-ğıl 52b-4

-ur 2a-7, 70a-9

öri тұr-

-dı 70b-7, 77b-12, 83b-11, 85b-3

-ur 33b-12, 40a-12, 46b-7, 49b-6,
72b-8

-uriken 81b-2

ört-: Örtmek

ö.-di 20a-13, 43a-1, 63a-2, 66a-5

ö.-er 19a-8

ö.-esin 19a-6

örü dur-: Ayağa kalkmak krş. bk. **öri dur-**

11a-13, 71b-8

ö. -dı 12a-3

ö. -am 8b-10

öt-: Dua etmek

ö.-erüz 65b-8

ötüri: Ötürü, -den dolayı

27a-10, 62a-5

ö. (andan ö.) 84b-16

öyle: Öyle

87b-7, 92a-11

öz: Katışksız,saf

ö. ol-

-ur 29a-11

özge: Başka, diğer

29b-9, 86a-3, 100a-2

ö. (andan) 28b-17

ö. (nesne) 38a-9

ö. (senden ö.) 5b-16

öz: Öz, kendi

ö.-i 59a-6, 71a-16, 88a-17

ö.-in 59b-9, 88a-13

ö.-ini 88b-12

ö.-leri 49a-19

ö.-üm 39a-12, 53a-16, 60b-14

ö.-ümi 38a-4

ö.-ümüz 90b-16

ö.-ün 1b-13

ö.-üni (hulq-ı ö.) 82b-14

ö.-üni 1b-8, 82b-13, 88b-12

ö.-üñ 91b-1

‘özr: (Ar.) Özur

‘ö. eyle-

-yem 100a-3

‘ö.-ini 15b-13

P

pāc: (Far.) Vergi, para

93b-14

pādišāh: (Far. pād-šāh) Padişah, hükümdar

5b-16, 12a-4, 15a-12, 19b-8, 23b-6,

30a-10, 30a-12, 30a-7, 31a-3, 37b-

- 10, 41b-3, 46b-17, 47b-11, 50b-12, 52a-16, 54a-13, 54a-16, 57a-17, 57b-1, 61b-17, 65b-12, 96b-10, 98b-6, 100a-1
- p. ol-
- miş 78a-10
- ursa 3a-9
- p.-a 19a-18, 21a-13, 28a-1, 44a-9, 46b-13, 46b-18, 47a-14, 76b-12
- p.-dan 27b-1
- p.-ı 12a-8, 51a-5, 51a-8
- p.-ıñ 48a-19, 48b-2, 57b-3, 76b-11
- p.-lar 12a-8
- p.-uñ 17b-2, 24b-14
- p.-lar 12b-3, 72b-15
- pādişāhlık:** (Far. pād-şāh) Hükümdarlık
2a-16
- pāk:** (Far.) Temiz, pak
29a-15, 72a-13, 94b-9, 96b-9
- p. eyle-
- 19a-3
- p. (p.-i zāt) 69a-4
- pala:** (Far. pālās) Eski, kullanılmış esya
p. ol-
- dı 17a-14
- pālās:** (Far.) Eski aba, çul
6b-17
- pāre:** (Far.) Parça, tane
57b-14
- p. eyle-
- di 33b-4
- p.-si 21b-11, 35a-6, 78b-11, 96a-3
- pāre pāre :** Paramparça
78b-14, 93a-13, 98b-2
- p. ét(d)-
- elüm 5a-16
- p. eyle-
- yüben 5a-1
- p. ol-
- miş 43a-2
- paşa:** Paşa
19a-11, 35b-8, 37b-16, 69b-2, 86b-15, 92b-9
- pāyān:** (Far.) Son
p.-ı 100a-2
- pehlüvān:** (Far. pehlevān) Pehlivan, güçlü
kimse
93a-6, 93a-7
p.-dur 12b-3, 78b-12
p.-lar 95a-5
- peleng:** (Far.) Kaplan
95b-16
p.-i 93a-10
- penāh:** (Far.) Sığınma
p.-ım 5b-16
- penām:** (Far.) Gizli, saklı
91a-17, 94b-8
- pencere:** (Far.) Pencere
p.-de 61b-1, 61b-5
p.-den 49b-3
p.-siniñ 48b-10
- perde:** (Far.) Perde
82a-6
p.-ler 28b-2
p.-sini 26a-11
- pergende:** Dağınık, perişan
83b-14
- perī:** (Far.) Peri
p. (kızı) 27a-10, 27b-1, 27b-13, 27b-14, 27b-2, 60b-8

- p. (kızın) 27b-7
p. (kızıyla) 27b-15
- perişān:** (Far.) Perişan
p. eyle-
-di 53a-8
-me 3a-2
- perk:** Sağlam, sert
p. (sever) 30b-15
p. (yapışup) 28b-8
p. ét(d)-
-er 33a-6
p. eyle-
-di 28a-13
- perkit(d)-:** Sağlamlaştırmak
p.-ür 11b-2, 23a-4
p.-megil23a-3
- perr:** (Far.) Kanat
p.-i (bāl) 55a-17
p.-in 88b-8
- perse:** Allak bullak, tersine çevirmek
21b-9
- pertev:** (Far.) Pertev, parlaklık, ışık
96a-12
- pervāz:** (Far.) Uçma, uçuş, yükselme
p. eyle-
-di 88b-9
- perverdigār:** (Far.) Rızık veren, Allah
6b-5, 15b-8, 27b-14,48a-9, 82b-7,
83b-1, 84b-2, 89b-15, 91a-16, 92a-5,
94b-6, 96b-5
- pes:** (Far.) Pes, o halde, sözün kısası, işte
9b-1, 32b-14, 34b-17, 35b-16, 58a-
5, 71b-8, 77b-16, 82b-15, 86b-14,
91a-4, 93a-10, 95a-8, 96a-3, 97b-3,
99a-13, 99a-2
- peşimān:** (Far.) Pişman
p. ol-
-dı 31b-7, 81b-11
-mışuz 82a-14
- peşkeş:** (Far.) Armağan, hediye
90a-11, 90a-12
p.-ler 87a-14
p.-leri 90a-10
- peyām:** (Far.) Başkasından alınan haber,
bilgi
20a-3
- peygamber:** (Far.) Peygamber
76a-7, 88b-3, 98a-8, 99a-16
p. (durur) 63a-11, 79b-15
p. ol-
-a 63a-17
p. (ya' kūb p.) 1a-5, 70b-1
p.-e 33b-2
p.-i 13b-9, 17a-10, 59a-5
- peygamberān:** (Far.) Peygamberler
86b-2, 96b-17
- peym:** (Far.) Haber, bilgi
93b-11
- peymā:** (Far.) Durum, ölçü
-na 19b-15
- peymān:** (Far.) Yemin, ant
p. (ahd-ı p.) 30b-9
- pınar:** Pınar
p.-lara 68b-5
- pinhān:** (Far.) Gizli, saklı
p. (cān-ı p.) 23a-9
p. (durur) 45b-5
p. ét(d)-
-er 12a-8
-eyüm 38a-6

p. kıl-
-am 30b-13

pîr: (Far.) Yaşlı
78a-2, 78a-9, 86b-1, 87a-11

p. ol-
-dı 93b-16
-dum 31a-5
p.-leri 45a-2

pirinc: Pirinç
57b-12, 61b-14

pos : Post
61a-13

pul: Madeni para
p. (iki p.) 68a-3
p.-a (yarnağa) 14a-5
p.-a (on tokuz p.) 32a-6

puñar: Pınar
84a-9
p. (çeşm-i p.) 5b-3

purkâ': (Ar. burka') Örtü
91b-2
p.-in 88a-12

put: (Far. büt) Put, sanem
17a-7, 58a-18, 58b-4
p. (ol p.) 17a-9
p.-a (tapdurur) 35b-3
p.-a 22b-1, 33a-13, 58a-18
p.-ı 58b-11
p.-u 22b-1
p.-unun 58b-10
p.-uñ 58b-1

puthâne: (Far. büt-hâne) Puthane
p.-ye 17a-6

put-perest: (Far. büt-perest) Puta tapan
p.-le 48a-4

pür: (Far.) Dolu
p.-fettân 60b-6
p.-hüner 83a-5, 94a-1
p.-şafâ 32b-9, 60b-10
p.-uşül 83a-12, 89a-12, 96a-10

püser: (Far.) Erkek oğul
83b-10, 86a-14

püşte: (Far.) Tepe, tümsek
p. (püşte) 88a-10

R

rabb: (Ar.) Allah
98b-17, 98b-9
r. (çarğ-ı r.) 55a-6
r.-ı (celil) 54b-5
r.-ı (vedūd) 7b-2
r. (yā r.) 6a-2, 6a-3, 6a-4
r.-ı (ġanī)99a-8
r.-ı (vedūd)7b-2

rabbü'l-ālemîn: (Ar.) Alemlerin Rabbi
94b-3

rabbü'l-izzet: (Ar.) İzzet sahibi allah
r.- e 89b-14

rāh: (Far.) Yol, usül
41b-7
r. eyle-
-di 14b-15
r. ol-
-asın 14b-16

rāhat: (Ar.) Rahat
r. ol-
-a 57b-17
r.-ı23a-13

raḥīm: (Ar.) Merhamet eden, acıyan

6a-9, 15a-8, 42a-2, 51b-3, 67a-3

raḥm: (Ar.) Merhamet eden , esirgeyen

r. eyle-

-gil 5b-16

-ñüz 5b-8

r.-e 5b-10

r.-ı 82a-17

r.-ıñuz 5b-7

raḥmet: (Ar.) Merhamet, acıma

30b-3, 52b-12, 97b-1

r. et-

-mez 72a-15

r. eyle-

-gil 48a-12

-r 82b-7

r. kııl-

-a 15b-10

r. ol-

-up 89a-10

r.-e 77a-14

r.-i 100a-15

r.-im 77a-15

r.-inden 39a-14, 39a-15, 77a-12, 77a-

13, 100a-5

r.-ine (èren) 46a-15

r.-ine 46a-17

r.-ini 58b-8

r.-iñ 67a-2, 100a-2

r.-iñden 77b-2

r.-iñle 100a-13

raḥ(i)m: (Ar.) Döl yatağı

r.-inden (ana r.)10b-15,18a-17, 21b-8

raḥş: (Far.) Hızlı koşan güzel at

88a-11

raḥt: (Far.) Yolculukta gerekli ola eşyalar

r.-ın74a-4

raḳīb: (Ar.) Rakip

r. (ḥakīm-i r.) 67b-11

rām: (Far.) Boyun eğen

r. eyle-

-di 42a-9

rāst: (Far.) Rast, tesadüf

81a-6

ra'ūf: (Ar.) Çok acıyan, merhamet sahibi

50b-17

rāvī: (Ar.) Rivayet eden, anlatan

r.-ler 34a-12

rāy: (Far.) Düşünce, tedbir

83a-2

r. (tedbīr-i r.) 3a-12

r. et-

-diler 44b-12

rāyiḥa: (Ar.) Güzel ve hoş giden koku

64b-5

rāz: (Far.) Sır

r.-ımı (gizlü r.) 38a-14

r.-ımı 3b-8, 28b-9

r.-uñu 69b-1

rāzī: (Ar.) Razi, kabul eden

r. ol-

43b-4

-dı 6a-12

-dılar 13b-1, 80b-12

-dum 60a-12

-duñ 60a-11

-madım 53a-9

-uban 44b-14

-up 13a-16

-uram 91a-1

- maz 46a-7
-ursaṅ 13a-5
refi': (Ar.) Yüksek, yüce
r. ol-
-dı 82a-6, 91b-8
-a 48a-19
rehā: (Ar.) Varlık, zenginlik
22b-2
rehber: (Far.) Rehber, klavuz
r. (durur) 63a-11
renc: (Far.) Eziyet, sıkıntı
7a-4, 66b-17, 93b-11
r. (ü elem) 7a-4
r.-i 34b-14
r.-ümi 34b-17
reng: (Far.) Renk
r.-i 98b-11
r.-in 53a-7
r.-ine 37b-2
r.-ini 79b-5
r.-ü 67b-17
resm: (Ar.) Resim
r.- ini72-6
resül: (Ar.) Resul, peygamber
68a-11, 47b-11, 78a-14, 83a-12, 84b-
1, 86a-6, 96a-16
r. (yā r.) 9a-9, 9a-13
r. (ya' kūb r.) 89a-12, 96a-10
revā: (Far.) Reva, uygun, layık
r. (degil) 40a-3, 42a-7
r. kııl-
-a 28a-3
-am 36b-13
-an 12a-4, 66b-18
-duṅ 12a-5
-ğıl 36b-12
r. mıdur 5a-2, 79a-11
r.-dur 42a-10
revān: (Far.) Yürüyen, akan; ruh, can
4a-6, 15b-5, 15b-7, 50a-6, 81a-15,
83a-4, 83b-6, 83b-7, 83b-9, 83b-11,
83b-17, 83b-18, 84a-10, 86b-5, 87a-
9, 87a-15, 87b-2, 88a-6, 88a-17, 88b-
5, 88b-8, 89a-13, 89b-8, 91b-5, 92b-
17, 93a-3, 95b-10, 96a-11, 96b-4,
97a-6, 98b-12, 98b-8, 99b-8
r. ol-
-up 48b-16
reyhān: (Ar.) Reyhan, fesleḡen
4a-3, 43a-19, 51a-2
r. (ruḡ-ı r.) 64b-5
r.-ım 8b-14
reyyān: (Ar.) Mısır hükümdarı
44b-16
r. (mālik-i r.) 43b-17, 54a-6, 54a-8,
55a-1
r.-ı 44b-14
rızā: (Ar.) Rıza, razıl olma
r. kııl-
-duḡ 81a-1
r.-sı 87b-14
rızk: (Ar.) Rızk, Allah'ın bahşettiḡi nimet
r.-uṅ (durur) 6b-6
r.-uṅ 6a-19, 6b-1,6b-6
r.-çün 9b-7
rīḡ: (Ar.) Esinti, rüzgar
r.-i (şarşara) 68a-1
riḡkat: (Ar.) ;ncelik, naziklik
r.-le 88b-9
risālet: (Ar.) Peygamberlik

- 63a-10
r.-de 85b-10
- rivāyet:** (Ar.) Rivayet, söylenti
1a-3, 75a-6, 89b-2
r. eyle-
-gil 1a-3
r.-de 96a-6
- rū:** (Far.) Yüz, çehre
r. (māh-ı r.) 87b-3
- rūḥ:** (Ar.) Ruh
81b-17, 91b-14, 96b-9
r.-ı (ḥandān) 55a-14
r.-ı (reyḥān) 64b-5
r.-ı (rūḥān) 23a-9, 23a-10
r.-ıma 66b-12
r.-ımı 96b-3, 98b-8
r.-ına 11b-12, 45a-16, 51a-2
r.-ları 18b-15
- rūḥān:** (Ar.) Ruhlar
23a-10
r. (rūḥ-ı r.) 23a-9
- ruhbān:** (Ar.) Rahipler
r. (durur) 79b-15
r. ét(d)-
-er 67b-16
- rūm:** Anadolu
45b-4, 93b-8
r. (iline) 93b-6
r.-a 45b-2, 93b-2, 93b-4, 95a-17,
95b-1
- rūmil:** (Ar.) Hz. Yakup'un
oğullarından biri
67b-1, 67b-3, 68b-11
- rūmī:** Anadolulu
r.-lerde 95b-6
- r.-eri 95b-1
- rumūz:** (Ar.) Simge, rumuz, sembol
60b-4
- rūšen:** (Far.) Parlak, aydınlık
r. ét-
-di 85a-10
r.-i85b-2
r.-im30b-14
- rūz:** (Far.) Gündüz, gün
84a-12, 84b-13, 91b-17
r. (u şeb) 1b-12
- rūzgār:** (Far.) Zaman, devir krş. bk. **rūzigār**
92a-8
- rūzī:** (Far.) Rızık, kısmet, nasip.
r. kı-
-a 72a-11
-dı 6b-5
- rūzigār:** (Far.) Zaman, devir krş. bk. **rūzgār**
52b-12, 89b-15, 92a-5, 93b-15, 94a-8
- rūcū':** (Ar.) Geri dönme, vazgeçme
r. eyle-
-yelüm 50b-9
- rū'yā:** (Ar.) Rüya, düş
90a-4
- rū'yet:** (Ar.) Görme, görüş
96b-17
- rūsvā:** (Far.) Rüsva, rezil
81b-7
r. ét(d)-
-e 28b-7
-di 42a-8
r. eyle-
-di 42a-9

S, Ş, Ş**şā'**: (Ar. šā') Bin dirhemlik hububat

ölçeği

ş.-nı: 76b-11, 77a-3

sā' at: (Ar.) Saat3a-4, 8b-10, 10a-14, 22b-4, 38b-9,
39b-6, 49b-6, 57a-13, 62b-3, 65b-18,
71a-16, 73b-2, 75b-16, 78a-17, 84b-
16

s. (bir iki s.) 44a-16

s. (şol s.) 7a-3, 9a-7, 20a-2, 29b-8,
71a-4

s.-de 47b-8

sa' ādet: (Ar.) Saadet, bahtiyarlık, mutluluk

11a-15

s. (tāc-1 a.) 45a-13

şabā: (Ar.) Sabah rüzgarı

ş. (bād-1 ş.) 83b-7

ş. (yeli) 83b-17

şabī: (Ar.) Çok küçük erkek çocuk

40b-11

şabr: (Ar.) Sabır39b-16, 41b-9, 56a-11, 56a-15, 60b-
17, 70b-9

ş. ét(d)-

-e 88a-13

-elüm 9b-1

-em 77a-11

-en 61a-1, 90a-3

-enler 9b-6, 90a-6

-ersen 32a-17, 32b-6, 56a-13

-eyüm 77b-1

-üben 45a-11

-meden 9b-1

-üp 39b-11, 39b-8

ş. eyle-

56a-17

-gil 14a-14

ş. ol-

-an 56a-11

-madı 9b-4

ş.-a (durur) 82a-10

ş.-ı (hayā) 6a-3

ş.-ı (kalmaya) 36b-5

ş.-ı 98b-2

ş.-ını 56a-12

ş.-ıyla 56a-14, 56a-16

ş.-ile 9b-2, 9b-5, 9b-6

ş.-la 9b-3, 9b-9, 32b-1, 32b-2, 32b-3,
56a-15, 60b-17, 61a-1**saç:** Saç

s. (şakal) 8a-9

ş.-ın 57b-6, 98b-1

ş.-lar (kesüp) 44b-6

şaç-: Saçmak, serpmek, dağıtmak

ş.-a 52b-12

ş.-alum 69b-11

ş.-ar 34a-16, 71a-5

ş.-dı (şaçı ş.) 37a-6

ş.-dılar 57b-7

ş.-mağıl 38a-15, 38b-1

şaçı: Saçı, saçılacak şey

ş. şaç-

-dı 37a-6

şad: (Far.) Yüz sayısı

88a-8, 89b-16

şadef: (Ar.) Sedef

- 38b-5, 38b-8, 89b-9
 ş.-de 45a-11, 67b-15
 ş.-ler 19b-9
- şādık:** (Ar.) Sadık
 61a-2, 61a-3
 ş.-a 61a-2, 67b-16
- şādıkāne:** (Ar.) Sadık bir şekilde
 100a-14
- şadr:** (Ar.) Başkan, reis
 ş.-ı (kebir) 57b-8
- şaf:** (Ar.) Sıra, düzen
 ş. bağla-
 -dı 25b-15
 ş. dut-
 -up 93a-4, 97a-13
 ş. tüt-
 -up 89b-10
- şafā:** (Ar.) Gönül rahatlığı
 67a-8, 67b-15, 79b-6
 ş. (cānı-ı ş.) 55b-3
- şafir:** (Ar.) Gök yakut
 83a-9, 94a-2
 ş.-eye 60a-7
- şag:** Sağlıklı, sağlam; sağ taraf
 64a-17, 65b-2, 89a-8
 ş. (selāmet) 5a-7
 ş. (selāmetdür) 82b-11
 ş. (yanına) 25a-7
 ş.-ı (şolı) 89a-17
 ş.-ı 57a-4, 87a-6
 ş.-ına 85b-7, 95a-15
- şağınç:** Düşünce, istek
 s.-uñı 57a-14
- şağış:** Sayı, adet, miktar, hesap
 ş.-ınca 62b-10
- şaḥā:** (Ar.) Cömertlik, el açıklığı
 17b-8
- şaḥāvet:** (Ar.) Cömertlik, el açıklığı
 1a-10
 s.-ler (luḥf-ı s.) 82a-12
- şaḥḥ:** (Ar.) Bir belgenin doğruluğunun
 onaylandığını belirtmek üzere
 konulan işaret
 ş. kıl-
 -dı 64a-11, 64a-16
- şāḥīb:** (Ar.) Sahip
 93b-3
 ş. (idi) 1a-5
- şāḥīb-kemāl:** 1a-10, 1a-12, 90b-11, 94a-14,
 94a-7
- şāḥīb-dil:** (Ar.+Far.) Gönül sahibi
 68a-14
- şāḥīb-i mu' cizāt:** (Ar.) Mucizeler sahibi
 2a-17
- şāḥīb-kırān:** (Ar.): Her zaman başarı
 kazanan, üstün gelen hükümdar
 86b-2, 87a-15
- şāḥībü'l-kibr:** (Ar.) Büyüklük sahibi
 18b-17
- şaḥn:** (Ar.) Orta, meydan
 37b-5
 ş.-ın 37b-5
 ş.-ına 35b-17
- şaḥrā:** (Ar.) Sahra çölü, çöl, düzlük yer
 ş. (kuḥ-ı ş.) 65b-9
 ş.-lar 95b-14
- şaḥal:** Sakal
 ş. (saç ş.) 8a-9
 ş.-ı (aḳ ş.) 3b-2
 ş.-ın (aḳ ş.) 8a-13

- ş.-ından 80a-15
 ş.-lu (aķ ş.) 7a-12
- şakf:** (Ar.) Çatı, dam
 s.-la 36a-17
- şakın:** Sakın, aman ha
 13b-12
- şakın-:** Sakınmak, endişelenmek; uzaklaşmak
 ş.-a 46b-1
 s.-iñ 4b-14
 ş.-maya 46a-17
- şakī:** (Ar.) İçki, su dağıtan kimse
 s. ol-
 -mış 84a-12
- şakin:** (Ar.) Sakin, huzurlu
 s. ol-
 90a-6
 -dı 89a-1
 -dılar 89a-6
 -up 67b-12
- şakit:** (Ar.) Susan, sessiz
 s. ol-
 -dı 94b-17
- şakla-:** Saklamak, korumak, esirgemek
 ş.-dı 28a-6, 60b-7
 ş.-ğıl 2b-8, 2b-13, 13b-14, 27a-3,
 27a-8, 37b-7, 38a-1, 62b-4
 ş.-madum 15a-10
 ş.-yan 38a-1
 ş.-yasın 3a-1
- şāl:** Yıl, sene
 1a-12, 90b-11
- şal-:** Salmak, bırakmak, göndermek
 ş.-alum 6a-11
 ş.-ar 42a-12
 s.-asın 24b-4
- ş.-dı 8a-18, 68a-2, 81a-12, 84b-8,
 87b-9, 88b-12, 92b-17, 97a-4
 ş.-dılar 24b-8
 ş.-dıñuz 65a-3
 ş.-ıvêr 9a-16
 ş.-ıvêrdiler 9a-17
 ş.-mışdı 1b-13
 ş.-uban 8a-1, 37a-10, 44a-18
 ş.-up 60a-3, 76a-9
- şalā:** (Ar.) Haber verme
 91b-6
- şalāt:** (Ar.) Namaz
 ş.-e 8a-7
- şalavāt:** (Ar.) Hz. Muhammed'e edilen
 dualar
 89a-9, 100a-12
 ş. vêr-
 11b-12
- şalın-:** Sarkmak, dolaşmak; yürürken
 eğilmek
 ş.-am 38b-7
 ş.-ını (şalını) 18b-14
- şalkım:** Salkım
 ş. (üç ş.) 46b-12
- şallat(d)-:** Çağırarak
 ş.-ur 68b-17
- şalñanat:** (Ar.) Saltanat, hükümdarlık
 yönetimi
 78a-11, 85b-14
 s. eyle-
 -di 95b-3
 s.-la 94b-2, 95b-5
- san-:** Sanmak, zannetmek; düşünmek
 s.-asın 16a-7, 22a-10, 68b-14, 76b-5,
 82a-4, 83b-13, 87b-4, 88a-10, 89a-

14, 89b-3, 91b-12, 91b-8, 93b-8,
94b-12

s.-sın 18a-13

ş.-ayduñ 80a-16

ş.-ayum 23b-5

ş.-dı 64b-6

ş.-dılar 26a-12

ş.-maduñuz 80a-15

ş.-mağıl 3a-4, 78b-3

ş.-sın 95b-16

ş.-ur 27b-13, 27b-13, 27b-16, 33a-7,
62a-1

ş.-urıdı 60b-9

saña: Sana, sen zamirinin yönelme durumu

1b-2, 2a-15, 2b-4, 2b-5, 2b-13, 4b-2,
5a-3, 7a-9, 7a-14, 7b-16, 8b-16, 10b-
9, 11a-14, 11a-15, 13a-2, 13a-7, 13b-
11, 13b-16, 15a-12, 16b-1, 17b-9,
18a-7, 18a-8, 21a-12, 22b-10, 22b-
17, 22b-18, 23a-1, 23b-8, 24b-6,
24b-10, 26b-5, 27b-4, 27b-5, 30b-17,
30b-11, 30b-9, 31a-4, 31b-6, 32a-4,
32a-2, 32a-8, 32b-2, 35a-11, 35a-6,
35a-8, 35a-9, 35a-10, 36b-10, 37b-7,
38a-3, 38a-4, 38b-4, 40b-8, 41a-14,
41b-1, 41b-3, 42a-14, 43a-16, 43a-
17, 43a-9, 43b-6, 44a-18, 45a-13,
47a-13, 47a-7, 47a-12, 47b-10, 47b-
17, 48a-11, 48a-12, 48a-14, 48a-18,
48b-3, 48b-5, 49a-5, 49b-4, 49b-13,
50a-1, 50a-16, 51a-19, 51a-4, 51b-
11, 52a-2, 52a-15, 52a-17, 52b-5,
53a-6, 53b-2, 54a-12, 54a-14, 54b-
13, 55a-7, 56b-6, 56b-7, 56b-9, 57a-
14, 57a-16, 58b-17, 58b-2, 58b-3,

59a-1, 59a-9, 59a-17, 59b-2, 60a-12,
60b-2, 61b-7, 62b-2, 66b-6, 67a-11,
67b-10, 69a-17, 70a-17, 70b-3, 71b-
10, 71b-12, 72a-3, 72b-2, 74a-13,
74a-15, 76b-3, 77b-17, 78a-6, 78b-1,
79b-1, 83b-4, 84a-2, 85a-8, 85a-17,
85a-4, 85a-5, 89b-16, 89b-15, 90b-
16, 92a-11, 92a-12, 92b-15, 93b-10,
96b-1, 96b-1

şan'ât: (Ar.) Sanat, ustalık

42a-16

sancağ: Bayrak

87a-12

şandık: (Ar. şandūḳ) Sandık krş. bk. **şanduk**

98b-16

ş.-ların 86b-16

şanduk(ğ): Sandık krş. bk. **şandık**

44a-4, 44a-15

ş.-a 44a-6

ş.-ı 44a-5

şanem: (Ar.) Put

17a-8, 33a-13, 33a-15, 33a-17, 33b-
12, 33b-2, 33a-14, 33b-9

ş.-e 33b-3

şāni': (Ar.) yaratıcı, sanatçı; her şeyi
yoktan var eden Allah

ş.-le36a-3

ş.-ler 35b-15

ş.-lerüñ 35b-15

şāniye: (Ar.) İkinci

99b-9

sanki: Sanki, acaba

37a-8, 82b-2, 93a-13

şankim: Sanki

80a-6

şarar-: Sararmak, solmak

ş.-dı 35a-4, 48b-18, 75a-3

ş.-dım 34a-2, 35a-15

ş.-uban 68b-14

s.-up 80a-6

ş.-ur34b-2

sarāy: (Far.) Saray

21b-9, 36a-16, 37a-3, 37a-5, 37a-7,

37b-15, 40a-5, 57a-2, 61b-1, 68b-2,

68b-5, 76a-15, 80b-7

s. eyle-

-yeler 36b-15

s.-ı (cāvidāne) 98a-6

s.-a 30b-4, 31b-4, 32a-10, 34a-15,

36b-2, 37a-11, 44a-17, 61b-11, 61b-

13, 68b-10, 68b-11

s.-da (tūrur) 34a-17

s.-da 36a-11, 36b-9, 68b-7, 69a-4,
70a-6

s.-dan 31b-4

s.-dur 37a-5

s.-ı 76a-14

s.-ına (dünyā s.) 4b-4

s.-ına 25b-9, 26a-7, 26a-8

s.-ında 10a-6

s.-ıña 66a-2

s.-lar 37a-17

s.-ları 25a-14, 39a-7

s.-uñ 36a-17, 37b-2, 37a-15, 37b-5,
39a-9

sarhoş: (Far.) Sarhoş, aklı başından gitmiş

s. ol-

-ur 18a-14

şarkıt(d): Sarkıtmak

ş.-ur 11a-16, 11b-2

ş.-dılar (kuyuya ş.) 6b-11, 6b-19

şarmaş-: Sıkıca sarılmak

ş.-up 88b-14

şarp: Çetin, zor

37b-10

şarşar: (Ar.) Şiddetli esen soğuk rüzgar

ş.-a (rîh-i ş.) 68a-1

şaru: Sarı

18b-15, 57a-8

ş. (beñzi) 23b-13

şaş-: Saçmak

ş.-uñ şavuş 25b-8

şat: Satmak

28b-17, 29b-12

ş.-a (geldim) 49a-8

ş.-a 20a-12

ş.-an 43b-10

ş.-anlarda 31a-15

ş.-anları29b-11

ş.-ar58b-11

ş.-arsam 29a-3

ş.-aruz 12b-10, 13a-1, 13a-2

ş.-asız 91a-1

ş.-dı 31a-15, 83a-17, 84b-14

ş.-dılar 14a-5, 32a-6

ş.-dım 49a-11

ş.-dınuz75a-14

ş.-duğın 84a-15

ş.-dūğını68b-4

ş.-duñuz80a-10

ş.-mağ 13b-9

ş.-mazam29a-1

ş.-uban 80a-12

ş.-up (ucuz ş.) 14a-4

şataş-: Sataşmak

- ş.-ur57a-8
- şatluk(ğ):** Satılık
ş.-um 49a-8
- şatun:** Satın alma iş
27b-8, 49b-5, 53b-4
ş. al-
-dı 33a-8
-uñ 55b-16
- şav-:** Savmak, gidermek
ş. (kaygu ş.) 9b-12
- savaş:** Savaş
s. eyle-
-megil 2b-15
ş.-dılar20b-12
- şavma' a:** (Ar.) Tekke gibi ibadet yeri
84a-11
- şavt:** (Ar.) Ses, seda, bağırma
ş.-ı (kuvvet) 76a-6
ş.-la (harf-i ş.) 7b-18
- şavuk:** Soğuk
ş. (şu) 11a-9
- şay-:** Saymak; tutmak
ş.-an (ağça ş.) 13a-15
ş.-ardı (bir bir) 11a-2
s.-ğıl 19a-2
ş.-ıñuz65a-12
ş.-up 32b-14
- şayd:** (Ar.) Avlanma, avlama
ş.-ı (şikarım) 26b-12
- şayru:** Hasta
ş. (degil) 34b-13
ş. ol-
-duğın 34b-6
-ur 44b-1
ş.-lardı62b-9
- şayruluk:** Hastalık
34b-15
- sayu:** Sayı
s. (koyunun ş.-sı) 1b-6
- sāz:** (FAr.) Her türlü müzik aleti
s.-ı 88a-2
- sebak:** (Ar.) Ders, bahis
59b-10
- sebeb:** (Ar.) Sebep
99b-5
s. eyle-
-di 55a-6, 55a-7
s.-den 1b-11, 33b-3, 75a-16, 99b-11
- sebū:** (Far.) Testi, şarap kabı
86b-11
- secc:** (Ar.) Akma
s.-in 50b-17
- secde:** (Ar.) Secde
s. ét(d)-
-er 41b-2
-di 98b-9
s. eyle-
-di 78a-17
-mek 3a-10
s. kıl-
-dı 27a-2, 78a-16
-dılar 2a-12, 2b-4, 82a-11
-madı 4b-12
-uban 15b-9
-up 18b-6
-ur 15b-12, 22b-4
s.-de 96b-5
s.-dedür 96b-6
s.-den (turdı) 82b-2
s.-den 18b-9, 90a-2, 98b-10

- s.-deyken 18b-8
s.-ye (vardılar) 90a-1
s.-deye 45a-8, 96b-4
- seç-:** Seçmek
s.-üp1a-8
- sedd:** (Ar.) Engel, set
s. çek-
-di 1b-11
- sefer:** (Ar.) Sefer
s.-e 11a-5
- segirt(d)-:** Koşmak
s.-üben 40a-8
- seher-gāh:** (Ar.+ Far.) Seher vakti
s.-uñ 5a-10
- sehv:** (Ar.) Yanlış, hata
s. et-
-di 88b-10
s.-i (ḥaṭām) 100a-9
- sekiz:** Sekiz
s. (uçmağ) 21b-11
s.-in62a-13
- sekizinci:** Sekizinci
29a-17
- sekü:** Set, toprak üstündeki yükseklik
78b-9
- sél:** Sel
s. ol-
-ıban 82a-15
-up 5b-3
s.-e (vèrdi s.) 4b-13
s.-ler (ağdı) 15b-1
- selām:** (Ar.) Selam
22b-17, 25a-1, 45a-16, 79a-5, 90b-3,
99a-15
s. (‘aleyke) 17a-9
- s. (berd-i s.) 6a-4
s. et-
-di 54b-5
s. eyle-
49b-1, 49b-14, 50a-8
-di 27b-3, 50a-14, 50a-6
-diler 3b-16
-gil 27a-16
-r 59b-8
-yesiz 63b-16
s. göndür-
-ür 50a-7
s. kıl-
-dı 20a-3, 48b-10, 51a-3, 57a-13,
65b-18
s. ol-
-sun 7a-13, 27b-4
s. vèr-
-di 37a-14, 45a-10, 52a-11, 66a-6,
73a-8, 77b-13, 81a-14, 91a-17,
94b-8
-diler 12a-17, 28b-16
-dim 53b-6
-üben 12b-13, 57a-15
-ür 46b-5, 49b-10, 56b-4
s.-ım (almadı) 53b-6
s.-ımı (alur) 46b-5
s.-ıñ (aluban) 52a-11
s.-lar (èdesin) 6a-14
- selāmet:** (Ar.) Selamet, esenlik
89a-8, 95b-7
s. (şağ s.) 5a-7
s.-dür 82b-11
- selāṭīn:** (Ar.) Sultanlar
87a-13

- s.-ler 87b-1
s.-ler (durur) 89b-11
selver: (Far. server) Başkan, reis
s.-i 86a-1
selvi: (Far.) Servi ağacı
s. (ağacı) 35a-5
semiz: Semiz, besili krş. bk. **semüz**
52b-6
s.-leridi 51a-16
semrit-: Şişmanlatmak
s.-megil 55b-1
semüz: Semiz, besili krş. bk. **semiz**
51a-14
sen: Sen; ikinci teklik şahıs zamiri
2b-8, 3a-4, 5b-16, 5b-17, 6a-7, 6b-6,
7a-9, 7a-17, 8b-15, 9a-5, 9b-5, 9b-7,
11b-4, 11b-5, 11b-14, 12b-11, 13b-
13, 13b-14, 14a-14, 15a-8, 17a-10,
17b-9, 18a-10, 19a-16, 21b-4, 23a-2,
23b-16, 24a-2, 26b-13, 26b-5, 27a-
15, 27a-16, 27a-17 , 29b-13, 29b-14,
30a-16, 31a-6, 31b-1, 32a-2, 32a-3,
32a-7, 32b-6, 34a-1, 35a-11, 35b-13,
35b-7, 35b-8, 36a-17, 36b-1, 37b-13,
37b-16, 37b-7, 38a-14, 38a-16, 38a-8,
38b-3, 39a-10, 39a-2, 39a-4, 39b-1,
41a-16, 41a-6, 41a-8, 44a-12, 44a-
13, 45b-7, 48a-3, 49a-6, 49a-12, 49a-
15, 49a-5, 49a-6, 49b-4, 50b-12, 50b-
15, 51a-1, 51a-4, 51a-7, 51b-17, 51b-
18, 52a-15, 53b-9, 54a-14, 54b-14,
56a-13, 56a-17, 57a-15, 57a-17, 58a-
9, 58b-16, 58b-5, 59a-14, 59a-5, 59a-
8, 59b-15, 59b-4, 60a-11, 60b-17,
61b-6, 62b-2, 62b-4, 63b-1, 65a-2,
65b-11, 66a-12, 69b-2, 70a-5, 71a-
14, 71b-10, 71b-4, 72b-5, 74a-15,
77b-3, 78a-1, 78b-3, 79b-4, 80b-12,
82a-13, 82a-7, 83a-9, 83a-15, 83b-
9, 84a-5, 84b-7, 89b-10, 89b-16, 92a-15,
93b-3, 94a-4, 94a-5, 96b-3, 98a-11,
98a-13, 98b-14, 98b-17, 98b-8, 99b-
17, 100a-1, 100a-10, 100a-5, 100a-9
s. (idi) 12a-5
s.-de 31a-5
s.-den (artuğ) 37b-8, 39a-1, 42a-3,
50b-13,
s.-den 19a-11, 26a-4, 32a-1, 48a-11,
54b-8, 59a-4, 66b-13, 67b-9, 74b-17,
79b-3, 85a-9, 98a-14, 100a-4, 100a-7
s.-i 2b-5, 3b-1, 4b-3, 6b-6, 7a-18, 8b-
17, 10b-3, 11a-14, 11b-4, 12b-10,
14a-11, 14a-4, 14a-5, 20a-9, 20a-10,
20a-4, 21a-16, 21a-17, 23a-1, 23b-5,
24a-8, 26a-4, 26b-5, 27a-1, 31a-15,
31a-2, 32a-1, 32a-6, 33b-11, 33b-15,
35a-17, 36b-3, 36b-4, 36b-5, 37b-15,
38a-4, 38a-11, 38a-17, 38a-5, 38a-6,
38b-1, 38b-2, 39a-1, 39a-3, 44a-4,
47a-12, 47a-3, 47a-6, 47b-15, 47b-
16, 47b-18, 48a-18, 48b-3, 50a-2,
50b-2, 52a-16, 52a-9, 54b-13, 56b-7,
57b-1, 57b-2, 58b-3, 58b-4, 64b-16,
65a-10, 66a-9, 66b-11, 66b-14, 66b-
9, 67a-13, 70a-13, 70a-16, 70b-4,
71a-1, 72a-3, 72a-8, 72b-5, 72b-6,
77b-16, 77b-17, 78b-1, 83a-10, 83a-
11, 83b-2, 91a-13, 94a-5
s.-sin 8b-17, 12a-4, 37b-16, 37b-8,
42a-3, 59b-3, 66b-17 , 67a-3, 71a-

- 15, 71a-17, 77b-14, 94a-4, 96b-10,
98a-10, 98a-12, 98a-13
s.-ünj 6b-1, 6b-6, 7a-14, 15a-10, 17a-
3, 18a-6, 21a-12, 23a-2, 23b-4, 26b-
5, 26b-13, 27a-14, 27a-17, 29a-5,
35a-3, 35a-7, 37a-15, 37b-14, 38a-7,
38a-16, 39a-2, 39a-9, 40a-3, 40b-5,
41a-17, 45b-9, 47a-2, 47b-12, 48b-
18, 50a-9, 54b-12, 57b-2, 59a-5, 60b-
5, 60b-6, 70a-6, 70a-12, 70a-15, 70b-
10, 71b-1, 78a-4, 78a-5, 84b-18, 93b-
3, 94a-15,
s.-ünçün 24a-9, 37b-15, 39a-3, 39a-
5, 41a-15, 47b-17, 47b-18, 48b-15,
71b-3, 71b-6, 89a-5
s.-üñdür 33b-1
s.-ünçiçün 43a-8
s.-ünjle 27a-14, 30b-9, 36b-6, 47a-14,
47b-9
- şenā:** (Ar.) Övme, övüş
82b-8
ş.-lar kıl-
-dılar 62b-15, 89a-8
- sencileyin:** Senin gibi
79a-7
- sep-:** Serpmek
s.-diler (şu s.) 26b-4
s.-erler 97a-10
- şerā:** (Ar.) Toprak
48b-4
- serā:** (Far.) Saray
s.-lañif 37a-6
- ser-be-ser:** (Far.) Baştan başa
86a-14, 99b-2, 99a-7
- ser-firāz:** (Far.) Başkaldıran
89b-3
- ser-gerdān:** (Far.) Başı dönen
s. ol-
-ur 3b-6, 10b-13, 18b-10, 20b-17,
42b-17, 85a-17
- ser-güzeşt:** (Far.) Serüven, macera
s.-in 1a-1
- serħad-ı rüm:** (Far.+ Ar.) Anadolu sınırı
s.-a 92a-13
- sermāye:** (Far.) Sermaye
4b-6
s. vēr-
-di 4b-5
s.-si 97a-5
- ser-nigūn:** (Far.) Baş aşağı olmuş
96b-17
- sersām:** (Far.) Sersem, başı dönmüş
s. ol-
-alar 82a-3
- ser-te-ser:** (Far.) Baştan başa
1b-17, 83b-10
- serv:** (Far.) Servi ağacı
s.-i (çenār) 22a-15
s.-i (‘ ar‘ ara) 67b-17
- server:** (Far.) Başkan, reis
s.-e 68a-14, 86b-8, 93a-8
s.-i 1b-9, 19a-12, 86b-12, 88a-8, 88b-
15, 92a-12, 92a-15, 93b-1, 95a-12
s.-iñ 99b-1
- servi:** (Far.) Servi ağacı; uzun boylu
8b-14, 32b-9
s. (ağacı) 43b-17
s. (boyluları) 35b-1
s.-i (nāz) 89b-3
- settār:** (Ar.) Örtün

- 96b-1
- sev-:** Sevmek
 s.-di 90a-9
 s.-dim 33b-15, 64a-2, 66a-9, 66b-11
 s.-dügim 28b-12
 s.-dügin 25a-4
 s.-dügünden 84a-6
 s.-e 53b-7
 s.-en 38b-17, 46a-10
 s.-er (idi) 30b-15, 56b-13, 60b-5, 63a-13, 74b-6
 s.-er (imiş) 80a-9
 s.-er 46a-6, 56a-15, 75b-2
 s.-erdi 1b-3, 24a-6
 s.-erem 53b-9
 s.-eridi 69a-5
 s.-ersen 89a-9
 s.-mek 42a-10
 s.-meyen 46a-9
 s.-mez (imiş) 1b-7
 s.-mez 33b-5, 46a-5
 s.-üñ 42a-10
 s.-ür 60b-1
- şevāb:** (Ar.) Sevap
 41b-16, 84b-17
 ş.-ı 41b-15
- sevdā:** Sevda, aşk, tutku
 s. ol-
 -ur 33b-13
 s.-sına 35a-14
- sevdür-:** Sevdirmek
 s.-mege 81a-9
 s.-ür 54b-16, 55a-13
- sevgü:** Sevgi
 s.-si 63a-17
- s.-sini 33a-6
- sevgülü:** Sevgili
 79a-7, 86b-4
- sevin-:** Sevinmek
 s.-e 19b-2
 s.-medil 18b-5
 s.-üben 10a-7, 12a-3, 23b-12
 s.-üp 31b-15
 s.-ür 27b-15, 66a-17
- sevindür-:** Sevindirmek krş. bk. **sevündür-**
 84b-10
 s.-di 32a-1
 s.-üp 23b-2
- sevnüş-:** Karşılıklı sevinmek
 s.-diler 15b-15
 s.-üben 65a-14
- sevündür-:** Sevindirmek krş. bk. **sevindür-**
 s.-e 65a-10
- seyr:** (Ar. seyr) Seyir, gidiş
 34b-15
 s. ét(d)-
 -esin 36b-1
- seyrān:** (Ar.) Gezinme, seyretme
 s. ol-
 -a 36a-13
 s.-ı (yolına) 58a-4
- şı-:** Kırmak
 ş.-madı 65a-11
 ş.-mağıl (göñlin ş.) 17b-7
- sıbt:** (Ar.) Soy, aile
 s. ol-
 -dılar 99b-12
- sıddık:** (Ar.) Hiç yalan söylemeyen
 91b-1
 ş. (yūsuf-ı ş.) 57a-1

şiddet: (Ar.) Doğruluk, temiz kalplilik	-miş 96b-9
ş.-ını 67b-16	s. ol-
ş.-la 46a-10, 46a-11, 46a-15, 46a-16,	-dı 96b-7
78a-6	s.-dan (bir s.) 11b-3
şifât: (Ar.) Bir kimsenin dış ve yüz	s.-ı (gizle) 2b-13
görünüşü	s.-ı (niyâz) 1b-14
47b-12	s.-ı (bekle) 2b-16
şifâr: (Ar.) Yok, boş , olmayan	s.-ı (bekle) 41a-8
67b-5	s.-ı (işbu s.) 2b-8, 31b-1, 6b-14
şığ- : Yetişmek	s.-ı 42b-12, 96b-1
ş.-a75b-14	s.-ı (niyâz) 1b-14
şığa- : Sıvamak, sıvazlamak	s.-ım (örtesin) 19a-6
ş.-r 75a-2, 75b-16	s.-ımı (bekleyesin) 30b-10
şığın- : Sığınmak	s.-ımı 19a-7, 30b-11
ş.-dım 37b-7, 41b-3, 48b-5	s.-ın 1b-13, 2b-15, 2b-16, 3a-3
ş.-mak 48a-3	s.-ımı 23a-15
ş.-ur 41b-2	s.-ı 30b-13
şığır: Sığır	s.-ı 23a-12, 30b-12, 30b-13, 35a-7,
ş. (yeddi ş.) 51a-13	45a-10, 51b-10
ş.-ı51a-15	s.-ile 88b-11
ş.-lar 51a-16, 52b-6	s.-lar (işbu s.) 8a-3
şihhat: (Ar.) Sağlık, esenlik	şışu : Hor görmek, incitmek
ş.-e56a-14	32a-3
sık- : Sıkamak	şız- : Sızmak
s.-aram46b-13	ş.-a76a-13
sına- : Sınamak, ölçmek, tartmak	s.-anı 9b-4
51a-7	sihr: (Ar.) Sihir, büyü
sır: (Ar. Sırr) Sır, giz krş. bk. sırr	37b-9
s.-dan 3a-4,30a-14	sil- : Silmek
s.-dur 89a-4, 94b-14	59b-4
sırça: Cam	s.-er 51a-6, 89a-2
67a-18	s.-üben 26a-5
sırr: (Ar. Sırr) Sır, giz krş. bk. sırr	sîm: (Far.) Gümüş
80b-13	55b-17, 78a-10, 86a-16, 86a-17, 90a-
s. eyle-	11, 95a-4, 97b-4

- sin:** Mezar
14b-15, 38b-11, 38b-15, 98b-6
s.-den 14b-13
s.-im38b-12
s.-imün 38b-13
- sīne:** (Far.) Sine, göğüs
s.-si 90b-9
- sīr:** (Far.) Doymuş, tok
s. ol-
-a 27a-14
- sīr-āb:** (Far.) Suya kanmış
s. (la^c l-i s.) 22a-12
- sīret:** (Ar.) Yaradılış
22b-7
- siyāset:** (Ar.) Suç işleyenlere karşı uygulanan ceza
s.-ler 81b-6
- siz:** Siz, ikinci çokluk şahıs zamiri
4b-11, 4b-14, 13b-6, 13b-7, 14a-9,
15b-16, 15b-18, 16a-11, 43a-11 ,43a-
4, 45b-11,45b-12, 45b-14, 46a-1,
49a-13, 4b-10, 52a-6, 55a-3, 64b-9,
65a-1, 65a-17, 73b-12, 73b-6, 74a-
10, 76a-11, 76b-7, 80a-10, 80a-12,
80a-13, 80a-4
s.-de 6b-18, 78b-6
s.-den 13a-17, 13b-5, 64b-5
s.-e 4b-8, 5a-5, 5b-4, 5b-6, 5b-9, 6b-
15, 8b-7, 11b-9, 12b-2, 13b-10, 18a-
5, 29a-3, 42b-10, 45b-11, 45b-5,
45b-6, 50a-14, 50a-6, 55b-16, 61a-
14, 62a-7, 64a-3, 64b-10, 65a-2, 65a-
16, 65a-7, 65b-1, 65b-7, 66b-4, 67a-
13, 73a-8, 75a-15, 76a-13, 76b-4,
80a-11, 80b-9, 80b-11, 82a-9, 82b-1,
82b-5, 82b-6, 82b-7, 83a-12, 86a-3,
91a-8
s.-i 4b-4, 21b-14, 64a-2, 65b-6, 72b-
12, 73a-7, 74a-9, 76a-10, 76b-1, 97a-
3
s.-iñ 65a-12, 75a-12
s.-ler 4a-9, 77a-5
s.-leri 8b-11
s.-ün 12b-17
- sizcileyin:** Sizin gibi
76a-12
- şofra:** (Ar. şufra) Sofra, yemek
ş.-lar 42a-15
- şoḥbet:** (Ar.) Sohbet, muhabbet
ş. eyle-
-di 42b-5
ş.-ine (èresin) 3a-5
- şok-:** Sokmak
ş. (zindāna ş.) 43b-18
ş.-aridi75a-9
ş.-dı 45a-12
ş.-dılar (gérdege ş.) 27b-12
ş.-up 26a-8
- şokāk:** (Far.) Sokak
65b-13
ş.-da 61a-17, 66a-4, 65b-3, 65b-5
- şol:** Sol, sol taraf
ş.-ı (şığı ş.) 89a-17
ş.-ı 40b-1, 57a-4, 87a-6
ş.-una85b-7, 95a-15
- şol-:** Solmak
ş.-a15b-10
ş.-ar 35a-3
ş.-dılar76b-5
ş.-ısar26b-7

ş.-maya35a-5

ş.-ur 8a-16

şolu: Solmuş

79a-7

şoň: Son

ş. (ucı)3a-9, 19b-5, 19b-6, 58a-2,
69b-17, 72b-6

ş.-a (öň ş.) 87b-10

s.-a (öňden s.) 14a-7, 95a-5

ş.-umda 31a-9, 31a-10

şonra: Sonra

1a-7, 2b-1, 2b-17, 4b-6, 5a-16, 24b-
5, 34a-13, 38b-12, 41a-5, 48b-3, 53b-
4, 64b-7, 74a-5, 90a-13, 99b-5, 99b-
10

ş. (andan ş.) 24a-1, 22a-2 ,23b-10,
30b-9, 34a-9, 39b-14, 63a-2, 72a-17,
86b-9, 87a-4, 94a-14

ş.-dan 90b-4

şor-: Sormak, danışmak

ş. 49a-8, 53a-3, 61b-9

ş.-a gel-

-em 54a-2

-ür 35a-1

ş.-a var-

-ur 34b-6

ş.-a 40b-3, 53a-11, 53a-13, 63a-3

ş.-alar 65b-6

ş.-am 49a-12, 71b-10, 77b-17, 77b-
16

ş.-an (hâlin ş.) 5b-13

ş.-ar 9b-17, 16b-5, 29b-4, 31b-8,
31b-9, 33a-13, 47b-10, 48a-13, 53a-
6, 59b-17, 64b-8, 64b-16, 65b-14,

71a-11, 71b-5, 76a-7, 77a-1, 80a-11,
82b-16, 86b-14, 88a-6

ş.-ariseň 49a-10

ş.-arsañ 71a-13

ş.-arsın (hâber ş.) 49a-8

ş.-asın 23a-15, 52a-3

ş.-ayım 8b-8, 40b-5, 53a-17, 53a-18

ş.-dı (hâber) 33b-3

ş.-dı 9a-4, 50a-1, 61b-6, 70b-7, 71b-
12, 71b-18, 82b-10, 82b-17, 85b-11,
85b-13, 89a-7, 96a-4

ş.-dılar 3a-15, 12a-14, 28b-15, 63b-
14, 64a-18, 67a-6, 80a-2

ş.-duğına 65b-14

ş.-gıl 52a-8, 77a-9

şorı: Soru

ş. sor-

-maňa 52a-15

ş.-madı74b-13

ş.-madım50a-13

s.-maňa (şorı s.) 52a-15

ş.-mayaydum72b-12

ş.-mayınca 82b-6

ş.-uban 28b-14

ş.-uň40b-7

şoruş-: Karşılıklı soru sormak

ş.-ur 67a-5

şovıt(d)-: Soğutmak

ş.- ayum34a-3

ş.-madı 34a-14

şovı-: Soğumak krş. bk. **şovu-**

ş.ya 26a-4

ş.-yup34a-4

şovu-: Soğumak krş. bk. **sovı-**

ş.-ya34a-7

şoy-: Soymak

ş.-dılar44a-6

şoy: Soy, aile

ş.-ısn 21a-13

sög-: Sögmeker (kimi s.) 6b-12

s.-erek 26a-16

s.-megil (kardaşlarına s.) 7a-17

sök-: Sökmek

s.-diler95a-3

s.-üp43b-12

söndür-: Söndürmek

s.-em 10b-3

söyle-: Söylemek, anlatmak

3b-4, 19b-14, 21a-13, 22b-6, 23a-12, 23b-6, 35a-8, 42a-2, 45b-7, 45b-9, 47b-11, 49a-12, 50a-8, 52a-13, 52a-18, 61a-4, 69b-1, 71b-11, 83b-10, 84b-7

s.-di 3b-8, 4b-9, 6a-8, 6a-10, 10b-11, 11b-3, 17a-9, 21a-15, 21b-1, 23a-6, 23b-7, 24b-16, 25a-2, 27a-10, 27a-7, 27b-3, 27b-6, 29a-6, 33a-17, 36b-11, 40b-12, 41b-1, 41b-17, 47b-18, 48b-12, 48b-13, 50a-14, 50a-18, 51a-12, 52a-1, 52a-12, 52b-2, 56b-9, 57b-1, 61a-7, 62a-3, 64a-7, 65a-15, 66a-10, 66b-2, 66b-12, 67a-10, 67a-11, 70a-11, 74a-8, 74b-14, 80b-13, 81a-1, 81a-16, 81a-6, 85b-15, 86a-1, 86a-7, 87b-8, 88b-11, 90a-5, 92a-16, 94b-7, 95a-11

s.-diler 3b-16, 29b-3, 62a-11, 74a-12, 75b-8, 80b-1

s.-dim 33a-16, 70b-11, 90a-4

s.-dügünüz 75a-12

s.-dük 22a-6, 43a-8, 64b-17

s.-dükce 81a-5

s.-dün36b-8, 40b-4

s.-gil 1a-1, 1a-3, 10a-10, 12b-14, 17a-8, 40b-11, 50a-15, 23b-3, 24a-12, 27a-16, 32a-13, 35a-6, 49a-9, 51b-9, 53b-2, 58a-9, 60a-11, 88b-1, 91a-7

s.-me 3a-2, 24a-3, 60b-14

s.-medi (haber s.) 3b-5

s.-mediler 64a-6, 80a-7

s.-medin 63a-5

s.-mege 45b-6

s.-megil (kimseye s.) 2b-16

s.-megil 2b-2, 31b-2

s.-mek 3a-10

s.-meñ 4a-9, 65a-7, 67b-13

s.-meyem 6b-14, 30b-13

s.-mez (oldı) 35a-4

s.-mez51b-15

s.-mezem75a-15

s.-ne 1a-4

s.-nen 33b-6

s.-ñ 63a-16, 64b-10

s.-ñüz 5b-8, 6b-13, 63a-4

s.-r (idi) 1a-8

s.-r 9a-8, 10b-14, 13b-2, 21b-3, 35a-2, 37b-12, 70a-17, 80b-9, 88a-2

s.-ridi74b-1

s.-ridim47a-7

s.-rise 29a-9

s.-riseñ 2b-3, 39a-2

s.-rse 80b-11

s.-rseñ 1a-3

s.-sem 45b-6

s.-sün 47b-11
 s.-ye 40b-8, 82b-13
 s.-yeler36b-15
 s.-yelüm 3b-12, 6b-10, 28a-9, 28a-10, 46b-2, 55b-2, 72a-17
 s.-yem 28a-11, 49a-16, 75a-6, 94b-5, 99b-17, 100a-3
 s.-yen 71b-14, 74b-4
 s.-yesin 3b-3, 3b-4, 31a-15, 47b-5, 78a-1, 31a-15, 45a-14, 51b-10, 66a-7
 s.-yesiz 13b-6, 63a-5, 63a-9, 63b-16, 65b-7
 s.-yevüz 80b-3
 s.-yeyüm 23b-16, 30b-11 51b-12
 s.-yüp 47b-13

söyleş-: Söyleşmek

s.-diler 7a-16, 24b-2, 45b-4, 62b-13
 s.-elüm 49a-6
 s.-ür 87b-5
 s.-üriken 82a-1

söz: Söz

5b-8, 7b-17, 22a-7, 24a-17, 24b-12, 27b-1, 28a-13, 32b-4, 33a-16, 39a-1, 40b-4, 40b-9, 41a-13, 41b-10, 41b-13, 44a-13, 45b-5, 46b-2, 49b-8, 51b-13, 56b-1, 69b-11, 69b-16, 70a-3, 73b-13, 75a-12, 75b-8, 99b-16, 100a-3
 s. eyle-
 -di 63a-2
 s. ol-
 -ursa 3a-2
 s. uzat-
 -mayalum 9b-9
 s.-de 8b-6, 87b-14

s.-den 5a-9, 94b-10
 s.-e 47a-11, 50a-3, 50b-9, 66a-10, 80b-12, 84a-14
 s.-e gel-
 -sün 69b-13
 -üben 23b-7
 -üp 17a-8, 17a-9
 s.-e getir-
 -di 41a-15
 -e 37b-12
 -en 47b-17
 s.-i 36b-8, 41b-12
 s.-i 2b-7, 2b-10, 3a-1, 6b-10, 14a-8, 17b-10, 22a-12, 27b-1, 28a-11, 28a-12, 29a-12, 29a-8, 30b-17, 33b-6, 36b-8, 43b-8, 44a-8, 49a-1, 49b-15, 49b-19, 53a-15, 60b-14, 61b-17, 62b-17, 64a-6, 64b-11, 66b-10, 70b-2, 73b-6, 74b-16, 75a-15, 82a-1, 85a-3, 86a-1, 86a-3, 93b-3, 94b-17, 96a-10
 s.-ile 44a-12, 69b-16
 s.-im 13b-16, 22b-10, 23a-12, 48b-14
 s.-ime 48b-14, 80a-8
 s.-imi 21b-2, 24b-3, 51b-12
 s.-imiz 8b-3, 28a-7, 28a-9
 s.-in 25b-11, 43b-18
 s.-in (tutup) 15b-12
 s.-in 21b-17, 24a-6, 36b-7, 52a-13, 53a-14, 56b-12, 59a-6, 59b-9, 70a-12, 72b-13, 85b-14, 87a-14, 88a-15
 s.-ine 5a-4, 21a-6, 26a-5, 27b-9, 57a-10, 96a-17
 s.-ini 6a-16, 32b-14, 36b-7, 43a-5, 47b-7, 53b-3, 55b-2

s.-iñ 53a-14
 s.-iñi 45b-9, 52a-18, 69b-1, 71b-11
 s.-iñüz 8b-9, 63a-16, 64b-4
 s.-iyle 5a-17, 53a-5, 53b-11, 70a-8
 s.-ler 3b-14, 86a-7
 s.-lerdür 56a-15
 s.-lere 75a-13
 s.-leri (artuğ s.) 50b-10
 s.-leri 4a-5, 8a-11, 10a-3, 11b-13,
 71a-15, 77a-8
 s.-lerine 42a-4
 s.-lerini 4b-16, 44b-12, 47a-1, 65a-
 11, 69b-15
 s.-lerini 3b-4, 38a-12
 s.-üm 23b-16, 42a-14, 43b-4, 46b-12,
 53a-16, 59a-1, 65b-1
 s.-ümde 42a-14
 s.-ümi 35b-13
 s.-ümüz 45a-16
 s.-ünden 34b-16
 s.-üñ 17a-3, 17a-4, 38a-7, 41a-13,
 45b-7, 67a-15
 s.-üñi 39a-2

şu: Su

21b-7, 84a-10, 84a-13, 84a-14, 86b-
 11, 97a-10, 99a-1, 99a-3
 s. çıkar-
 -a 11a-11
 -ısar 11a-17
 ş. (şavuç ş.) 11a-9
 ş. sep-
 -diler 26b-4
 ş.-dan (acı ş.) 21b-8
 ş.-lar 15b-1, 55b-10
 ş.-ları 34a-16

ş.-ların (gül ş.) 57b-7
 s.-nuñ (karnında) 19a-5
 s.-ya 38b-1, 55b-9
 ş.-yı (yok durur) 6a-17
 s.-yın 19a-7
 ş.-yunı (gül ş.) 71a-5

su'âl: (Ar.) Soru

s.-im 91a-8
 s.-iñ 47b-10

şubh: (Ar.) Sabah

ş. (degin) 60b-3
 ş. ol-
 -dı 15a-13

şuç: Suç

41a-1, 44a-13, 74a-14
 ş. et-
 -di 53a-18, 53a-6, 53b-2
 -dügin 96a-16
 ş. eyle-
 -di 53a-3
 -dük 43a-8
 ş.-ı (eden) 15b-5
 ş.-ı (etdi ş.) 15b-3, 40b-15
 ş.-ı (eylediñ) 44a-12, 44a-13
 ş.-ı (kıldı) 40b-16
 ş.-ı 53a-17, 53b-8
 ş.-ım 15b-7
 ş.-ımı 52a-15
 ş.-ımız 76b-3
 ş.-ına 15b-4
 ş.-ların 43a-10
 ş.-um 48a-8, 53a-11, 53a-13
 ş.-umuz 43a-9
 ş.-uñ 44a-14

şuçlu: Suçlu krş. bk. **şuçlu**

- 53a-11
 ş. eyle-
 -di 47b-18
- şuçlu:** Suçlu krş. bk. **şuçlu**
 41a-1
 ş. ol-
 -duğ 41a-14
 ş.-yisem 53a-13
- şūf:** (Ar.) Sof
 ş.-ı (kemhā) 13a-10
- şuffe:** (Ar.) Sofa
 ş.-lerden 36a-7
- şuḥ(u)f:** (Ar.) Allah tarafından gönderilen emirler
 1a-6
- şuḥf-ı ibrāhīm:** (Ar.) Hz. İbrahim'e indirilen kitap
 3b-2, 64b-12, 73b-8
 ş.- e 65a-9
- sulṭān:** (Ar.) Sultan
 18b-3, 23a-11, 25a-10, 25a-7, 25a-9, 25b-5, 25b-10, 25b-12, 26a-3, 26a-8, 27a-17, 27b-10, 27b-15, 29a-3, 29b-6, 29b-12, 29b-14, 29b-16, 29b-2, 29b-4, 29b-8, 30a-2, 31b-14, 31b-15, 31b-16, 31b-4, 31b-7, 31b-9, 31b-13, 32a-10, 32b-11, 34b-13, 34b-18, 34b-6, 34b-7, 34b-8, 34b-10, 35a-13, 36b-9, 36b-10, 36b-13, 37a-1, 37a-2, 40b-4, 40b-9, 41a-4, 41a-8, 41a-11, 41a-12, 41a-3, 41a-9, 44a-10, 44a-15, 44a-16, 44b-1, 44b-2, 44b-5, 44b-11, 44b-18, 45b-12, 46b-3, 47a-6, 47b-6, 48a-14, 51a-12, 51b-8, 51b-11, 51b-4, 51b-5, 51b-6, 52a-3, 52a-6, 52b-16, 52b-17, 52b-18, 53a-6, 53a-11, 53a-14, 53a-15, 53a-16, 53b-2, 53b-10, 53b-11, 53b-3, 54a-10, 54a-7, 54a-8, 54a-15, 54b-7, 62a-6, 65a-2, 65b-12, 65b-4, 70a-18, 75b-1, 77a-4, 79b-10, 79b-12, 80b-8, 80b-9, 80b-13, 80b-5, 81a-3, 81a-4, 81a-7, 81a-8, 90b-5, 90a-13, 92a-16, 92a-7, 93a-1, 93a-5, 93b-1, 94a-11, 74a-13
- s. eyle-
 -di 56a-10, 56a-12
 -yem 38a-6
- s. (idi) 21a-2
 s. (iken) 61b-7
 s. (imiş) 78a-9
 s. kııl-
 -alar 2b-5
 -am 54b-13
 -dılar 44b-14, 44b-15
 -dım 54b-6
 -ur 55a-9
- s. ol-
 -a 21a-12, 43a-14, 44b-13
 -am 45b-17
 -ısar 7b-4
 -up 54b-15
 -ur 44b-16
- s.-a 24b-12, 24b-14, 24b-15, 27b-11, 29b-3, 33b-10, 41a-2, 44b-5, 46a-3, 47b-5, 47b-7, 51b-7, 52b-15, 53b-1, 61a-13, 81a-11, 90a-15, 90b-3, 93a-4, 93b-10
- s.-dan 40b-3, 53b-3
 s.-dı 22a-16
 s.-dur 55a-1

- s.-ı 25a-5, 26a-10, 27b-12, 40a-12, 40a-13, 44b-7
- s.-ım (benüm) 8b-12
- s.-ımız 16b-6, 51a-19, 37b-1
- s.-ına (mışır s.) 24b-4, 24b-8, 45b-12
- s.-ıñ 24b-13, 24b-17, 25a-5, 25b-2, 25b-8, 31b-6, 44b-4, 45b-1, 47a-12, 51b-5, 51b-6, 52b-2, 52b-4, 53a-5, 66a-11, 66b-5, 77a-3, 90b-2
- s.-ıñızdur 55a-3
- s.-ıyım 19a-12
- s.-idi 57b-16
- s.-ile 37a-16
- s.-imiş 23b-15
- s.-la 85b-13
- s.-lar 79a-6
- s.-uñ 38a-7, 38a-8
- sulṭānlık:** (Ar.+T) Sultanlık
44b-17
- s. vēr-
-ür 11a-14
- şulu:** Sulu
17b-8
- ş. (yağdı ş.) 15a-18
- ş. (yüzi ş.) 10a-8
- şun-:** Sunmak, almak, uzatmak
38b-8
- ş.-a (elin ş.) 39b-5, 40a-16
- ş.-ar 60a-18
- ş.-dı 24b-17, 39b-6
- ş.-ğıl 11b-8, 59a-9
- ş.-ı (vērür) 66a-15, 67a-16, 80a-3
- ş.-ma (elüñ) 39b-7
- ş.-madı 16b-17
- ş.-mazsıñuz 69a-2
- ş.-mışuz (el ş.) 5b-5
- ş.-uban 21a-10, 22a-15
- ş.-up 66a-17, 80a-5
- şun‘ī:** (Ar.) Yapay, doğal olmayan
ş.-n 29b-10
- şūr:** (Ar.) Sur, kale duvarı
87b-6
- şūret:** (Ar.) Suret, şekil, görünüş
22b-3, 22b-16, 22b-7, 23b-7, 35a-13, 38b-16, 69a-7, 69b-3, 69b-6, 69a-4
- ş. (nağş-ı ş.) 38b-16
- ş.-den 22b-8
- ş.-e 23a-17, 69b-10
- ş.-i 23a-13, 50a-12
- ş.-ine 27a-13
- ş.-ini 50a-13
- ş.-iñ 69b-5, 70a-15
- ş.-iñüze 72b-12
- ş.-üñ 22b-3, 23a-10
- şūretlü:** (Ar.+T) Suretli
68a-7
- sübḥān:** (Ar.) Her türlü kusurdan uzak olan
Allah
37b-7, 62a-15, 81a-3
- s.-iñ 48a-18
- sücūd:** (Ar.) Secde etme, secde edenler
s. ét(d)-
-üp 89b-17
- s.-u 4b-8
- sūd:** (Süt)
s. em-
-en 40b-9, 41a-15
-erken 84b-14
-meye 55b-10
- sükker:** (Ar.) Şeker

- 29a-9
s.-leri13a-11
s.-lerile 38a-4
- süleymān:** Hz. Süleyman
68a-4
s. (yüzügin) 19b-7
s.-ı 68a-5
- sümük(g):** Kemik
s.-üñ 18b-14
s.-lerin 68b-15
- sünbül:** (Far.) Sümbül
4a-3, 69b-12
s.-ile 69b-13
s.-in 60a-18
s.-üm 26a-2
s.-üñ 3a-6, 52b-7
- sündüs:** (Ar.) Kur'an'ı Kerim'de cennet giysilerinin dikileceği bildirilen kumaş
18b-12, 20a-8
- sür-:** Sürmek, değdirmek; yürümek, uzaklaştırmak; hapsedmek
83b-9
s. (gözüme s.)38b-8
s.-di 5b-1, 15a-14, 66a-4, 79b-13, 79b-13, 85b-1, 97b-8
s.-diler (develerin s.) 15a-7
s.-diler 7b-11, 45a-3, 53b-11, 60a-3, 61a-16, 86b-7
s.-e (süre) 48b-9
s.-elüm69b-15
s.-em (‘ ömr s.) 78b-4
s.-er (durur) 58b-1
s.-er (yere s.) 8a-13
- s.-er 18b-6, 22b-4, 22b-15, 48b-9, 48b-17, 49b-7, 69b-10, 78a-10
s.-üben 82a-14
s.-ür 8a-14, 40a-6, 48a-5, 58b-10
- sürt-:** Sürtmek
s.-di 85b-2
- sürür:** (Ar.) Sevinç, neşe
15a-15
- sürürî:** (Ar.) Sevinçli, şen
29b-11, 85b-8
- sürü-:** Sürümek
s.-yelüm (yüzi koyu s.) 5a-15
s.-yelüm (yüzi üzre s.) 5a-13
s.-yüben 15b-7
- süvār:** (Far.) Binen, binici
87a-12, 87a-17, 88a-11
- süzül-:** Süzülmek
s.-esin 38a-17
- Ş**
- şād:** (Far.) Şad, şen, neşeli
22b-8, 71b-16, 85b-5, 94b-1
ş. ét(d)-
-esin 2b-3, 50b-14
ş. eyle-
79a-17
-dim 91a-10
-sün 91a-13
-yem 78a-15
ş. ol-
-asın 14b-16
-dı 67a-14
-ur 6b-2, 14b-17, 27b-7, 85a-13

- ş.-1 (hürrem) 5a-8, 82b-9, 85b-13,
88a-1, 89a-6
ş.-ile 98a-16
- şādī:** (Far.) Mutlu, seviçli
ş. ol-
-ğıl 6a-16
- şād-mān:** (Far.) Sevinçli
5a-17, 95b-11, 96b-6
ş. ol-
23a-2, 23b-10
-dı 92a-9, 93b-11, 94b-10, 98a-15
- şāh:** (Far.) Şah, hükümdar
15a-12, 18a-15, 25b-14, 59a-4, 64b-
9, 74a-13, 78a-12, 85b-14, 95b-1,
97b-16, 97b-4, 97b-5
ş. ét(d)-
-iser 20a-4
ş. eyle-
-di 56b-7
ş. ol-
-asın 2a-17, 56a-17
-duysa 56a-16
-uban 36b-1
-up 16a-7, 22b-16
-ur 62b-12
ş.-a 24b-16, 68a-10, 80b-3, 86a-6,
91a-9
ş.-1 95a-10, 97a-3
ş.-1 (‘ ālem) 91a-7
ş.-1 (cihān) 59a-2, 86a-8, 87a-4
ş.-1 (dilīr) 83b-12
ş.-1 (dīn) 87a-8
ş.-1 (ḥabīr) 83a-2
ş.-1 (hümām) 82a-2
ş.-1 (ken‘ ān) 7b-4
- ş.-1 (kibār) 84a-1
ş.-1 (mışra) 79a-5
ş.-1 (mükerrem) 97b-10
ş.-1 (nārīm) 26b-12
ş.-1 (nedīm) 100a-9
ş.-1 (şāhlar) 23a-7
ş.-1 (dīn) 83a-8
ş.-1 (mışr ş.) 25a-17
ş.-ım (ol ş.) 8b-12, 54a-14
ş.-ımız 41a-7
ş.-ında (mışr ş.) 61a-10
ş.-ıñ 95a-1
ş.-ıñuz 16b-5
ş.-lar 42a-3
ş.-uñı 20a-5
- şahādet:** (Ar.) Allah’ın birliğine Kur’an’ı
Kerim’e ve onun bildirdiği
peygamberlere kesin olarak inanma
ş. getir-
-ür 58b-10
- şahān:** (Far.) Şahlar
ş. (şāh) 56b-7
- şahāne:** (Far.) Çok güzel
ş.-ler 90a-14
- şāh-dān:** (Far.) Büyük inci tanesi
98a-10
- şāh-ı cihān:** (Far.) Cihan hükümdarı
87a-9, 89a-14, 89b-8, 90a-17, 90b-
5, 91a-14, 92b-14, 92b-16, 94a-6,
94b-12, 94b-3, 95b-12, 96a-4, 97a-8,
98b-12
- şāh-ı dīn:** (Far.) Dinin şahı
92b-11, 93a-1
- şāh-ı kadīm:** (Far.+Ar.) Kadim şah
99a-3

şāh-ı ken' ān: (Far.+Ar.) Kenan ilinin şahı

ş. ol-
-ısar 7b-4

şāh-ı kibār: (Far.+ Ar.) Uluların şahı

90b-1

şāh-ı resūl: (Far.+ Ar.) Peygamberin şahı

89b-1

şāh-ı sultān: (Far.+Ar.) Sultanın şahı

97b-2

şahs: (Ar.) Şahıs, kişi

95b-6

şāh-süvār : (Far.) Usta binici

69a-9

şāh-vār: (Far.) Hükümdara yakışan

93b-3

şāh-zāde: (Far.) Şehzade

81a-14

ş.-ler 93b-5, 93b-13, 97a-11

şakı-: Şakımak

ş.-dı (yıldırım ş.) 15a-17

şakī: (Ar.) Günahkar, haydut

64a-16

şākir: (Ar.) Şükreden

ş.-em 92a-10

şam: (Ar.) Şam şehri

ş.-a 54b-10

şān: (Ar.) Şan, şöhret

25b-1

ş.-ında 99b-14

şaplağ: Şaplak krş. bk. **şapla**

ş. ur-
-alum 5a-15
-dı 5a-18

şapla: Tokat, şamar krş. bk. **şaplağ**

ş.-lar (urmuşıdı) 58a-1

şār: (Far.) Şehir

ş.-a 16a-8, 54b-17, 78b-8

ş.-da 42a-9, 76a-7

ş.-e 64a-4, 68a-13, 68a-14

şarāb: (Ar.) İçki

ş. (tutar) 36a-10

ş.-ın 95a-14

şart: (Ar.) Şart

13a-1

ş. ét(d)-

-üben 74a-4

şaş-: Şaşmak

ş.-ar 11b-15, 12a-1, 70b-1, 81b-12

ş. eyle-

-yüp 50a-3

ş. ol-

-asın 66a-2

-uban 48a-17

-up 37a-6

-ur 9b-12, 23b-11, 33b-13

ş.-ınuş 9b-12

şāzlık: (Far.+T.) Mutluluk

ş. ét-

-diler 25a-16

şāzān: (Far.) Sevinçli

ş. eyle-

-gil 77b-5

şāziye: (Ar. şāziyye) Sevinçli

32b-2

şeb: (Far.) Gece

84a-12

ş. (rüz u ş.) 1b-12

şecā' at: (Ar.) Cesaret, yiğitlik

ş.-de 92b-2

şefā' at: (Ar.) Bir kimse için af dileme

- ş. dile-
-di 5b-10
- ş. ét(d)-
-e 81b-8
-meyüp 5b-1
ş.-i 29a-17
- şefkat:** (Ar.) Şefkat
ş. ét(d)-
-üp 6a-10
-di 62a-9
ş. kıl-
-a 5b-10
ş.-üni (kesmegil) 7b-1
- şeftalü:** (Ar.) Şeftali
50b-4
ş.-ler 60a-17
- şehd:** (Ar.) Bal
27b-3, 28a-8
ş. (şekerler) 22a-6
- şehen-şāh:** (Far.) Şahlar şahı
98a-5
- şehr:** (Far.) Şehir
16a-17, 16b-1, 18b-10, 31b-5, 55a-2,
65b-5, 93b-2, 93b-7
ş. (ehli) 16a-8
ş. (kavmi) 20a-15, 20b-12
ş.-de 18b-3, 18b-4, 64a-9, 65b-17
ş.-den (ol ş.) 16a-15
ş.-e 16a-15, 17b-16, 18b-2, 20a-12,
20a-13, 52b-13, 73b-11, 91a-4
ş.-i (mışra) 18b-18, 79b-9
ş.-i 25a-15, 78b-10
ş.-imüzün 10a-9
ş.-in (mışır ş.) 45b-16, 54b-15, 55b-6,
65b-2, 79a-2
- ş.-inden (mışır ş.) 56b-10, 64b-8
ş.-ine (mışır ş.) 29b-2, 45b-17, 61a-
16, 61a-9, 65b-4
ş.-ine (mışruş ş.) 20b-16
ş.-ine 17b-15
ş.-ini 23b-14
ş.-inün (mışır ş.) 37a-1
ş.-iñ 55a-4
ş.-ün 16a-16, 24a-9, 78b-12
- şehr-yār:** (Far.) Hükümdar
83b-1, 85b-10, 87a-3, 87a-7, 87b-7,
88a-5, 88b-13, 90a-12, 91b-7, 93b-
15, 94b-13, 95a-7, 96a-11, 96b-5,
96b-8, 96b-16, 98b-15
- şeh-süvār:** (Far.) Usta binici
87a-17
- şeker:** (Far.) Şeker
ş. (kān-ı ş.) 1b-1
21a-6, 22a-13, 22a-9, 28a-8, 29a-11,
38a-12, 62b-5, 73a-2, 73a-3
ş.-den 27b-3, 28a-9, 29a-8, 64b-4
ş.-e 29a-11
ş.-i 29a-10
ş.-inün 29a-10
- şekeristān:** (Far.) Şeker kamışı yetiştirilen
yer
ş.-a 50b-5
- şekerlü:** Şekerli
41b-13, 43a-5
- şekker:** (Far.) Şeker
ş.-den 29a-9
ş.-ler 29a-9
- şekū:** (Ar.) Şikayet
99b-15
- şem^c:** (Ar.) Mum

- 33a-5
- şem‘ dān:** (Ar.+Far.) Şamdan, mumluk
ş.-lar 26a-8
- şem‘ ūn:** (Ar.) Hz. Yakup’un
oğullarından en büyüğü
5a-17, 61a-12, 62a-3, 62b-2, 79a-3,
93a-14, 93a-6
ş. (idi) 1a-11
ş.-a 93a-10
ş.-ı 79a-2
ş.-la 78b-9
- şems:** (Ar.) Güneş
87b-4
ş.-le (kamer) 1b-16
- şer:** (Ar.) Kötülük, fenalık
1a-5, 2b-6, 84a-11
- şerbetdār:** (Ar.) Şerbetçi
46b-7, 46b-12, 47a-4, 47a-11, 47a-
15, 51b-8, 51b-11, 51b-17, 51b-18,
52a-10, 52a-3, 52a-4, 52b-14, 52b-
16, 52b-17, 52b-2, 53a-5, 53a-13,
53a-14, 53a-16, 55a-11
ş.-a 47a-2,47b-4
ş.-ı 51b-6
ş.-ıydı45b-1
- şerbet:** (Ar.) Şerbet
ş.-den89b-12
ş.-i 62b-5
ş.-ler 89b-12
ş.-leri 73a-2
ş.-lerin73a-3
- şeref:** (Ar.) Şeref, büyüklük
68a-9
ş. vēr-
-miş) 68a-9
- şerh:** (Ar.) Şerh, açma, açıklama
ş. ét(d)-
-elüm 22a-7
ş. eyle-
-di 3b-9, 25a-2, 63a-1, 66a-10,
90b-4
-gil 1a-1
-ñ 64b-10
-yelüm 50b-10
-yem 49a-16, 75a-6
ş.-i (takrİR) 29a-6
ş.-ini 27b-9
- şerİf:** (Ar.) Şerefli
66b-10, 70a-4
- şerm-sār:** (Far.) Utangaç
ş. ol-
-mİşlar 82a-16
- up 41a-3
- şeş-:** Çözmek
ş.-diler15b-15, 45a-1, 65a-13
ş.-üben 47b-4
- şeşil-:** Çözüşmek
ş.-ilür68b-15
- şevket:** (Ar.) Büyüklük, heybet
ş.-i 87b-15
ş.-ile 81a-12, 86b-10, 92a-9, 98a-7
- şevk:** (Ar.) Şevk, keyif
ş.-le 85a-18, 89a-10, 94b-7
- şeytān:** (Ar.) Şeytan
ş.-dur51b-1
ş. eyl-
-edi 41b-1
ş. ol-
-a 43a-18
ş.-ı 2b-3, 46a-6

şikār: (Far.) Av

ş.-ım 26b-12

şimden gèrû: Bundan sonra, bundan böyle

krş. bk. **şimdiden gèrû**

10a-3, 31a-3, 73a-11

şimdi: Şimdi, bu zaman

5a-12, 6a-17, 14a-12, 26a-3, 32a-8,

35b-12, 38b-10, 53b-9, 59a-4, 61b-

10, 63b-2, 63b-3, 64b-3, 67a-6, 81b-

4, 81b-6, 84a-4, 86a-3, 89a-2, 91a-

15, 91a-8, 95b-6, 96a-17

ş.-dür 77b-4

şimdiden gèrû: Bundan böyle krş. bk.

şimden gèrû

35a-11, 59b-12

şî' r: (Ar.) Şiir

ş. eyle-

-di 23a-6

şîr: (Far.) Arslan

81a-13, 83a-7, 83a-13, 83b-5, 83b-

12, 83b-13, 87b-9, 88b-2, 96a-13,

96a-5, 96a-8, 98a-15, 99a-9, 99b-7

ş. (ş.-i ner) 1a-9, 84a-16, 89b-5, 90a-

13, 92b-7, 93b-17

şîrîn: (Far.) Şirin, tatlı

27b-3, 62b-17, 70a-12

şitâ: (Ar.) Kış

ş.-yı 57b-11

şîven: (Far.) Matem, yas

ş. èt(d)-

-üp 40a-13

şol: Şu

21b-5, 37b-12, 38a-12, 38b-8, 38b-9,

39b-6, 41a-15, 47b-8, 61b-8, 62b-3,

70a-6, 71b-11

ş. (dem) 7a-5, 17a-14, 32a-5, 45a-9,

48a-13, 51a-3, 57a-1, 80a-17, 95b-16

ş. (güni) 11b-4

ş. (kadar) 25a-5, 30a-7, 40b-1, 42b-6,

49a-19, 49a-3, 53b-15, 61b-15, 70a-

10, 71a-4, 71a-8, 85a-11

ş. (sâ' at) 7a-3, 9a-7, 20a-2, 22b-4,

29b-8, 57a-13, 65b-18, 71a-4, 73b-2,

75b-16

şor: Acılı, kırgın

ş. eyle-

-dün 40b-4

şöhret: (Ar.) Şöhret, ün

25b-1, 92b-7

ş.-ile 98a-7

şöyle: Şöyle

17a-7, 21a-8, 21a-9, 22a-9, 37a-7,

37b-6, 40a-8, 42b-2, 43a-4, 43a-7,

48a-16, 71a-8, 72b-13, 75a-15

ş. (durur) 5a-11

şu: Şu

9b-1, 26b-9, 40a-15

ş.-na (dek) 6b-9

şuğl: (Ar.) İş, uğraş

ş. et-

-di 90b-11

ş.-umuz 91a-15

şu' le: (Ar.) Alev

ş.-si 85b-6

şükr: (Ar.) Şükür

7a-15, 19b-16, 47a-14, 60b-13, 62b-

15, 71a-10, 72a-8, 77b-15, 89b-16

ş. èt(d)-

-enlere 7a-15

-üben 59b-1, 90a-2, 90a-5

- üp 12a-3, 91a-11
 -di 94b-3
 ş. eyle-
 -di 31b-5, 82b-12, 86a-1, 89b-14, 89b-17
 -diler 82b-8
 -gil 20a-5
şükrân: (Ar.) Teşekkür etme
 ş.-a (tұrayım) 50a-15
şükrâne: (Ar.) Şükran alameti
 ş.-ye16b-13
- T**
- tā:** (Far.) dek, değin, kadar, beri
 22a-5, 23a-15, 32a-2, 38a-2, 38a-6, 45b-12, 50a-2, 53b-9, 58a-10, 58a-11, 68a-14, 74b-5, 79b-1, 79b-6, 82b-5, 84b-2, 89a-5, 91b-12, 92b-13, 92b-2, 92b-3, 95a-2, 96a-5, 97a-5, 98b-7, 100a-4
 t. (ki) 17b-17, 18a-9, 22a-1, 38a-17, 43b-18, 48b-11, 49b-2, 53a-4, 57b-7, 58a-11, 64a-12, 64a-3, 66a-11, 66b-4, 72a-7, 82a-3, 83b-7, 91b-2, 91b-4, 91b-6, 93b-4, 95b-8, 99b-15
 t. (kim) 16a-5, 17a-5, 23a-17, 38b-9, 65a-2, 68b-6, 83a-15
 t. (şuna dek) 6b-9
ta' accüb: (Ar.) Şaşırmak, şaşakalma
 89b-4
 t. eyle-
 -di 64a-7,89a-4
ta' ām: (Ar.) Yemek, aş
 75a-8,91b-10, 91b-12, 91b-15, 91b-3
- t. eyle-
 -yen 71b-14
 t. (yemez) 22b-11
tā' at: (Ar.) İbadet
 t. kıl-
 -am 6b-15
 -madıñuz 4b-11
 -ur 8a-6
 t. ét(d)-
 -er 22a-5
 -üben 44a-9
 t.-a 7b-7, 90b-11
 t.-i 4b-13, 35b-2
tāb: (Far.) Hararet, ısı
 15a-14
tabak: (Ar.) Tabak
 t.-lar 54a-6
tābi': (Ar.) Birinin emri altında bulunan
 99b-1
tabīb: (Ar.) Doktor
 34b-10
ta' bīr: (Ar.) Anlatma, rüya yorma
 51b-16
 t. ét(d)-
 -elüm 51a-11
 -erim 46b-11
 -esin 45a-14, 52a-9
 t. eyle-
 -di 52a-1
 -gil 10a-10
 -yem 52b-5
 -yüben 10a-10
 t.-i 2a-13, 46b-16, 51b-1, 51b-3, 52b-14, 87b-12
 t.-in (dişünj t.) 3a-17

- t.-in 46b-9, 51b-19, 52a-3, 52a-4,
52a-8, 52b-17
t.-ine 87b-13
t.-ini 10b-4, 46b-10, 51b-2
- ta' birci:** (Ar.) Rüya yorunlayıcısı
10a-7
- tābūt:** (Ar.) Tabut
t.-a 98b-12, 98b-14
t.-ı 97a-8, 97a-9, 98b-16
- tāc:** (Ar.) Hükümdarların başlarına
giydikleri cevahirli başlık, taç
79a-6, 79b-3, 90a-14, 95a-4
t. ur-
-ur 32b-16
t.-ı (devleti) 81b-5
t.-ı (sa' ādet) 45a-13
t.-ı (zer) 87b-4
t.-ı (hüsni-i t.) 47b-14
t.-ı 11a-15
t.-ını 39b-9
t.-ile 97b-3
- tādū:** (Far. dādū) Dadı
t.-sı 26a-2
- tağ:** Dağ krş. bk. **dağ**
t.-a çık-
-uban 12a-10
t.-da 9a-2, 63a-15
t.-dan (inüben) 12a-11
t.-dan (kamu t.) 9a-10
t.-dı 22a-14
t.-ı 65b-9
t.-ı (daşı) 16a-14
t.-ı (taşı) 87b-17, 89a-15
t.-ın (köpegine) 5a-2
- tağayyür:** (Ar.) Değişme, başkalaşma
- t. kıl-
-mışdı 87b-12
t.-ya 51a-15
- tağıl-:** Dağılmak krş. bk. **dağıl-**
t.-dılar 9a-1, 15a-3
- tağla-:** Dağlamak, yaralamak
t.-dı (cigerin t.) 49a-18
t.-dı (cigerini) 62a-12
t.-dı 50a-9, 64b-2
t.-dılar (yüregimi t.) 14b-10
t.-dılar (yürekler t.) 44b-8
t.-dılar 43a-20, 44b-7
t.-dınuz 69a-3
t.-miş 49a-14
- tağyir:** (Ar.) Bozma
t. ol-
-dı 98b-11
- taḥammül:** (Ar.) Tahammül
t. eyle-
-di 87b-8
- taḥıl:** (Ar.) Tahıl
56a-2, 63b-17
t.-lar 55b-4
- taḥiyyāt:** (Ar.) Selamlar, hayırlı dualar
24b-16, 25a-1
t. (durur) 20a-3
t. ét(d)-
-üben 79b-11
t. eyle-
-di 53a-6
t.-la 90b-3
- taḥsîn:** (Ar.) Takdir etme, güzel bulma
92a-11
- taht:** (Far.) Taht, hükümdar makamı

- 24b-15, 36b-1, 53a-1, 54b-7, 74a-8, 85b-10, 87b-16
- t. ur-
-dı 91b-7
- t.-a bin-
-üp 55b-6
- t.-a çık-
-dı 37a-9
- t.-a 54b-16, 54b-7, 55a-5, 91a-4
- t.-dan 79b-17
- t.-ı (kavuk) 87a-13
- t.-ı 53b-18, 74a-6, 97b-3
- t.-ıma 54b-15
- t.-ına (mısr t.) 54b-14, 56a-16
- t.-ından 60a-10
- t.-ını 68a-6
- t.-ıñ 40a-6, 66a-11, 79b-3
- t.-ma (bine) 40a-16
- tahta:** (Far. tahte) Tahta
t.-ya 51a-15
- tağ:** Güç, zor, müşkil
t. ol-
-dı 26b-16
- tağ-:** Takmak, asmak, geçirmek krş. bk.
dağ-
t.-ar 58b-10
t.-dılar (ip t.) 6b-11
t.-ına 46b-1
t.-up (ipi t.) 6b-11
- tākat:** (Ar.) Güç, kuvvet
t.-im 26b-16
- tağdir:** (Ar.) Beğenme, takdir
t. èt-
-miş 99a-3
t.-ini 46a-4
- tağr:** (Ar.) Sağlamlaştırmak, doğrulamak
52b-5
t. èt(d)-
-er 29b-1
t. eyle-
-di 81a-1
t. kıl-
-am 27b-9
t. (şerh-i t.) 29a-6
- tağl-:** Dalmak krş. bk. **dal-**
t.-alum 2b-12
t.-dılar 76a-8
- tağat:** (Ar.) Yüz, çehre
t.-ından 90a-17
t.-i 90a-7
- tağeb:** (Ar.) Talep, istek
96b-7
t. èt(d)-
-erlerdi 1b-12
-ğıl 23a-1
t. eyle-
-r 84a-12
t. kıl-
-alum 12b-14
t. kıl-
-ana 84a-13
-dı 49b-8, 84a-14
-dım 51b-19
-ğıl 11b-9
-sun 59b-8
-uñ 77a-15
- tağib:** (Ar.) Talip, istekli
t. ol-
-dı 84b-2
- tām:** (Ar. tāmm) Bütün, eksiksiz

- t. eyle-
-yelüm 28a-10
- ṭam^c**: (Ar.) Doymazlık, açgözlülük
- ṭ. et-
-mege 73b-12
- ṭam-**: Damlamak
ṭ.-maya (şular ṭ.) 55b-10
- tamām**: (Ar.) Tamam, tam; bitirme
3a-6, 5a-5, 9b-8, 13b-5, 22a-2, 82a-1, 82a-3, 82b-12, 85b-16, 86a-2, 86b-16, 87a-14, 89b-13, 90a-1, 90b-12, 91a-2, 91b-3, 92a-7, 93b-10, 93b-12, 94a-11 94a-13, 94a-17, 94b-2, 95b-3, 95b-9, 97a-12, 97a-7, 98b-9, 99a-15, 99a-16
- t. (bedr-i t.) 45a-10
- t. et-
-dün 6a-4
- t. eyle-
-yelüm 55b-2, 72a-17
- t. işle-
-yelüm 3a-7
- t. kıl-
-dı 7a-13, 44a-5, 51a-3, 95a-1
- t. ol-
-dı 3a-6, 7a-19, 11a-3, 25b-1, 37a-5, 45a-16, 75a-17, 99a-10
-madın 7b-17
-mışdur 4a-17, 82a-2
-sa 22a-7
t.-ı 98a-12, 98a-8
- tamāmen**: 8Ar.) Tamamen, büsbütün
15b-11, 76a-11
- ṭamar**: Damar
ṭ. (içinde) 4a-8
- ṭ.-ı (‘aşk ṭ.) 34b-12
ṭ.-larıña 41b-1
- ṭamu**: Cehennem
70b-2, 92a-3
ṭ. (yeddi ṭ.) 21b-11
ṭ.-na81b-10
ṭ.-nuñ18b-13
ṭ.-sı39a-8
ṭ.-ya koy-
-up 60b-13
- ṭamu odı**: Cehennem ateşi
43a-19
ṭ.-na 48a-11
ṭ.-nda 38b-4
ṭ.-ndan 47a-16
- ṭaṇ**: Şaşma, hayret etme
ṭ. èt-
-derse 43a-18
ṭ.-a ƙal-
-sun 5a-14
-ur 62b-11, 82a-5
- ṭaṇ**: Tan vakti krş. bk. **daṇ**
ṭ.-a (uran) 8b-14
ṭ.-la 27b-14
- ṭan-**: Danışmak
ṭ.-ayım17a-5
- ṭanıƙlık**: Şahitlik krş. bk. **ṭanuƙlık**
ṭ. vèr-
-en 47b-17
- ṭaṇla-**: Şaşırmak, merak etmek
ṭ.-dı 8b-6, 57b-3
ṭ.-dılar61b-16, 80b-7
- taṇrı**: Tanrı, Allah
2a-10, 2a-15, 9b-14, 10a-11, 11a-12, 11a-15, 16a-11, 17a-10, 17b-8, 20a-

10, 21b-4, 22b-1, 27b-4, 27b-6, 31b-17, 32a-1, 32a-5, 33b-5, 33b-6, 36a-3, 39a-12, 45a-17, 47a-18, 47b-5, 50b-2, 52a-17, 53b-5, 54a-15, 54b-16, 58b-6, 58b-7, 59a-5, 60b-7, 61a-13, 64b-7, 65a-10, 67b-14, 68a-1, 70a-1, 76a-7, 76a-8, 76b-9, 78a-3, 79b-15, 85a-10, 85a-3, 85a-4

t. (buyruğında) 4a-15

t. (buyuruğudur) 11a-13

t. (durur) 7a-9

t. (édünüben) 58b-4

t. (kişisidür) 15b-17

t. (sözini) 6a-16

t.-dan 4a-14, 8b-7, 9a-5, 14a-7, 18a-9, 39a-12, 39a-8, 41a-14, 52b-18, 72a-14, 97b-7

t.-lara 17a-5

t.-larım 17a-4

t.-m 84b-10

t.-ma 17a-2

t.-muz 18a-3, 39a-15, 39a-16, 40b-10

t.-nuş 2a-2, 33a-17, 39a-14, 54b-11, 57b-9, 61b-16, 72a-10

t.-ña 33b-9

t.-sına 2a-7, 37b-6, 41b-2

t.-sından 56b-4

t.-ya 6b-13, 12a-3, 18a-10, 27a-2, 65a-10

t.-yı birle-

-diler 47a-17

t.-yı 21b-13

tañrılık(ğ): Tanrılık

t.-a 58b-6

tanuqlık: Şahitlik krş. bk. **tanıqlık**

ğ. eyle-

-ye 40b-8

tap-: Tapmak

21b-15

ğ.-andan 58b-3

ğ.-ar (idi) 22b-1

ğ.-ar 21b-4

ğ.-aram 58b-2, 58b-4

ğ.-ardı 58a-18

ğ.-aridi 53b-2

ğ.-arise 33b-5

ğ.-arlar 17a-11

ğ.-arsal 17a-12

ğ.-arsız 64b-9

ğ.-duğı 58b-9

ğ.-durdım (size ğ.) 5a-5

ğ.-durur (puta ğ.) 35b-3

ğ.-uñ 17a-13

tapşur-: Emanet etmek, teslim etmek krş.

bk. **tapuşdur-**

ğ.-dı 5a-9

tapu: Hizmet; ibadet; makam, huzur

3a-16, 50a-7, 52a-12, 73a-10

ğ. eyle-

-ñ 15b-18

ğ. kııl-

-uban 18b-7

-urlar 53b-1

ğ. ur-

-mışdı 49b-17

ğ.-sına 2a-8

ğ.-sında 70b-13

tapuşdur-: Emanet etmek, teslim etmek krş.

bk. **tapşur-**

ğ.-dı 95b-9

ṭaraf: (Ar.) Taraf ṭ.-dan 88a-3	ṭ.-ları 21b-7, 93a-16, 93a-7, 93a-9, 93a-10
ṭarḥ: (Ar.) Bırakmak; bölmek 90b-16 ṭ. ét(d)- -elüm 50b-10	t.-ların 66a-16 ṭ.-uḥ (üstünde) 7a-7
tarḥana: (Far.) Tarhana 57b-12	ṭaş- : Taşmak krş. bk. daş- ṭ.-ar 69b-4
tāriḥ: (Ar.) Tarih 94a-16	ṭaşla- : Taşlamak ṭ.-ya 46a-6
tart- : Tartmak, çekmek, alıkoymak ṭ.-arım 53a-12 ṭ.-uban 34a-11	ṭaşra: Dışarı, dışarıya 40a-8, 40a-9, 86b-12, 92b-1, 96a-12
ṭās: (Ar.) Tas 80b-9, 81a-1, 81a-2, 81a-7, 81a-11 ṭ.-a 80b-13, 80b-14 ṭ.-ı (tımışkī) 80b-4, 80b-6 ṭ.-ı 81a-2, 81a-4, 81a-7 ṭ.-ıḥ 80b-7, 80b-8, 80b-10	ṭatlu: Tatlı 29a-8, 66b-10, 66b-12, 96a-17, 98a- 16 ṭ. (cānı) 28b-11, 33b-16 ṭ.(cānım) 8b-16, 35b-6 ṭ. (cānımız) 16b-6 ṭ. (cānlarım) 4a-7 ṭ. (sözin) 25b-11 ṭ.-sı 28a-9
t'as: (Ar.) Yok olma, kaybolma 32b-15	ṭatluṛak: Daha tatlı 28a-9
taṣadduḥ: (Ar.) Sadaka olarak verme 86b-17 t. eyle- -di 31b-5	ṭatsuz: Tatsız ṭ. ol- -ur 29a-11
ṭaş: Taş krş. bk. daş 68a-3, 93a-15, 93a-12 ṭ.-a 92b-14 ṭ.-dan 65b-9 ṭ.-ı 87b-17, 89a-15, 92b-7, 92b-16, 93a-6 t.-ını 92b-15 ṭ.-ıyla 46a-6 ṭ.-lar 73b-10 ṭ.-lara 93a-5	ṭavāf: (Ar.) Etrafını dolaşma ṭ. et- -di 97b-8
	ṭavul: Davul 25b-5
	ṭavus: (Ar.) Tavus kuşu 36a-14 ṭ.-dur 37a-8
	ṭay: Genç at ṭ. ol- -a 36a-5

- ṭāyā:** (Far. dāye) Dadı, daye krş. bk. ṭayā
25b-16, 35a-2, 35b-7, 35b-8, 35b-13,
36b-7
ṭ.-lar 25b-15, 26a-14, 37a-12
ṭ.-ları 26b-1
ṭ.-larım 28b-11
ṭ.-m 35b-10
ṭ.-nuṣ 75a-2
ṭ.-sı 26a-12, 35a-1, 35a-16
ṭ.-sına 26a-14
ṭ.-sınuṣ 26a-5, 36b-7
- ṭayā:** (Far. dāye) Dadı, daye krş. bk. ṭayā
25b-17, 35b-11, 74b-10, 75a-1, 74b-
11, 74b-14, 74b-9, 75a-4, 75a-5
ṭ.-sı 74b-6, 75a-9
ṭ.-sına 86a-17
- ṭayr:** (Ar.) Kuş
ṭ.-e 33a-12
- tāz:** (Far.) Koşma, koşu
9b-8
- ṭāzī:** (Far.) Arap
ṭ. (atı) 56b-13
- ta' ziye:** (Ar.) Başsağlığı dileme
97a-12
- te' ālā:** (Ar.) “Yüksek olsun” manasına
gelen bir söz olup Allah adıyla
birlikte kullanılır
82a-9
t. (ḥaḫ t.) 16b-7
t.-nuṣ 88a-15
- tebāh:** (Far.) Tebah, yıkılmış, bozuk
98b-5
t. ol-
-ur 41b-6
- tebār:** (Ar.) Yok olma, bitme
- 94a-8
- tecelli:** (Ar.) Tecelli, kader
98a-1
- techiz:** (Ar.) Techiz, donatma
t.-ini 94a-12
- tecnīs:** (Ar.) Cinas yapma, iki manalı söz
söyleme
t. (tevzi^c -i t.) 28a-10
- tedbīr:** (Ar.) Tedbir
t. ét(d)-
-erem
35b-6, 44b-12, 72b-2
-esin 35b-10
t. eyle-
-dük 24a-17
-dün 36b-8
-gil 24a-12
t. ol-
-ur 35b-11
t.-i (rāy) 3a-12
t.-im 72b-2
t.-ine 93a-12
t.-ini 46a-4, 75b-11
- tefaḥḥuṣ:** (Ar.) İnceden inceye araştırma
t. eyle-
-di 34b-11
- tefekür:** (Ar.) Düşünme, tefekkür
t. eyle-
-di 34b-11
- teferrüc:** (Ar.) Gezinti, gezintiye çıkıp gam
dağıtma
t. ét(d)-
-erüz 4a-1
t. eyle-
-gil 93a-8

- t. kıl- 92b-4
-a 92b-13 -dılar 93a-15
- t.-e (giderüz) 3b-13
t.-i (ol t.) 3b-13
- tefsîr:** (Ar.) Yorum
t. eyle-
-yem 52b-5
t.-i (rivāyet) 1a-3
t.-i 1a-3
- tekebbürlik:** (Ar.+T) Kibirlik
t.-den 18b-17
- tekke:** (Far. tekye) Tekke, dergah
t.-ye 61b-13
- teklîf:** (Ar.) Teklif, istek
t. eyle-
-di 81a-16
- tekrâr:** (Ar.) Tekrar
20b-4
- tekür:** (Ar.) Tekfur, Bizans'ta vali düzeyinde olan yöneticilerle Anadolu ve Rumeli'deki Hristiyan beylerine verilen ad
45b-3, 45b-4, 45b-5, 45b-11, 46a-2, 46a-3
- tekye:** (Far.) Bir yere dayanma, yaslanma; yatak
t.-ler 68b-10
- telkîn:** (Ar.) Telkin
t. vèr-
-ür 21b-18
- temāşa:** (Far.) Seyretme, gezinti
t. ét(d)-
-eler 91b-3
-esiz 5a-7
t. kıl-
- temekkûn:** (Ar.) Yerleşme
t. eyle-
-di 88b-6
- temennâ:** (Ar.) Dilek, istek
t.-m 100a-7
- temennî:** (Ar.) Temenni, istek
t. ét(d)-
-eyüm 59b-12
- temerrüd:** (Ar.) Dikbaşlılık, direnme
t.-den 87b-11
- temiz:** (Ar. temyîz) Temiz, pak
48a-1
- ten:** (Far.) Vücut, beden
55b-1
t.-i 33b-17, 44b-6, 60a-7
t.-im 38b-12, 38b-13
t.-inden 58a-6, 72a-12
t.-ine 21b-8
t.-ini 38b-15
t.-iñ 19a-2
t.-iñi 55b-1
t.-leri 78a-3
- ten-dürüst:** (Far.) Derli toplu, titiz
t. ol-
50b-2
-a 51a-2
- teng:** (Far.) Dar, küçük
t. ét(d)-
-er 93b-9
- tenhâ:** (Far.) Tenha, ıssız
92a-17
- tennûr:** (Ar.) Fırın
t. et-

- mek 46b-15
- terāzū:** (Far.) Terazi
- t. düz-
- eler 30a-2
- t. eyle-
- ñ 30a-3
- t.-ya (urur) 30a-7
- terbiyyet:** (Far.) Terbiye
- 94a-4
- tercümān:** (Ar. tercemān) Tercüman
- 80a-2
- tereke:** (Ar.) Ölen kimsenin bıraktığı şey
- t. kıl-
- dı 12a-6
- terk:** (Ar.) Terk, bırakma
- t. ét(d)-
- e 43a-15
- em 38b-2
- er 33a-6, 53b-18
- eydim 21a-16
- meyem 38a-12
- mezem 39a-1
- terle-:** Terlemek
- t.-yü 74b-10
- tersā:** (Far.)Hristiyan
- t. kıl-
- ur 21b-9
- t.-laruñ (işi) 17a-1
- tertīb:** (Ar.) Tertip, düzen
- 32b-13, 95a-1, 97a-17
- t.-ini 99a-14
- t.-le 90a-10
- tesbīh:** (Ar.) Tespih
- 71a-17
- tesellī:** (Ar.) Teselli
- t. eyle-
- yem 95b-8
- teshīr:** (Ar.) Teshir, etkileme
- t. eyle-
- dük 24a-17
- teskīn:** (Ar.) Yatıştırma, sakinleştirme
- t. eyle-
- di 88b-6
- teslīm:** (Ar.) Teslim
- t. et-
- diler 99a-11, 99a-14
- t. ol-
- dı 96b-14
- t.-i (ismāil) 6a-2
- tesmiye:** (Ar.) Ad koyma
- t. (vech-i t.) 99b-16
- teşviş:** (Ar.) Karmakarışık etmeler
- 8a-2, 26b-5
- t. ol-
- ur 2b-11
- t.-i 34b-13, 90b-10
- t.-in 47a-5
- t.-ine 31b-7, 81b-11
- tevāzū^c:** (Ar.) Alçak gönüllülük gösterme
- 88a-9
- t. eyle-
- ye 82b-13
- tevbe:** (Ar.) Tövbe
- t. kıl-
- 15b-8
- sun 15b-4
- t.-sin 48a-15
- tevcīh:** (Ar.) Mana verme
- t.-i 99b-3
- tevekkel:** (Ar.) İşi oluruna bırakan

- 9b-10
- tevekkül:** (Ar.) İşi Allah'a bırakıp kadere razı olma
t. kıl-
-am 9b-10
- tevḥīd:** Tevhid, Allah'ın birliğine inanma
t.- i 90b-4
- te'vīl:** (Ar.) Söze ayrı mana vermeye kalkışma
t. eyle-
-diñ 90a-4
- tevzi':** (Ar.) Dağıtma, paylaşırma
t.-i (tecnīs) 28a-10
- ṭıfl:** (Ar.) Küçük çocuk
ṭ. (idi) 83a-9
ṭ. (iken) 83a-9
- ṭımıṣkī:** (Ar.) Şam'da yapılmış
ṭ. (ṭāsı) 80b-4, 80b-6
- ṭīz:** (Far.) Tez, çabuk
10a-13, 12b-1, 12b-15, 13b-11, 17b-13, 26a-15, 26a-16, 31b-14, 56b-18, 72b-4, 75b-14, 81a-2, 81a-12, 83b-9, 88a-16, 94b-10, 97a-4
- tezcek:** Acele, çabucak
49b-19, 61a-4, 66a-3
- ṭīmār:** (Far. ṭīmār) Tımar, bakım
t. kıl-
-am 35a-8
t. ét(d)-
-er 44b-5
-yüñ 22b-8
- ṭīmārla-:** (Far.+T.) Tımarlamak, bakım yapmak
t. dı34a-8
- toprak(ğ):** Toprak
- 18b-14
ṭ. ol-
-a 38b-17
t.-a 18a-13, 48a-6, 70b-6, 78b-1, 97a-17
t.-da (kara t.) 17a-13, 21b-6
ṭ.-da (killi ṭ.) 38b-16
ṭ.-da 20a-10
- toz:** Toz
t.-dan 87b-17
t.-ı 57a-5, 58a-11
- tök-:** Dökmek krş. bk. **dök-**
t.-meñüz 82a-18
- tökül-:** Dökülmek krş. bk. **dökül-**
t.-miş 38b-12
t.-ür (kanı t.) 33a-9
- tövbe:** (Ar. tevbe) Tövbe
57b-4
t. ét(d)-
-enlerde 48a-8
-esin 41a-6
-üp 44a-14, 41a-16, 44a-14
t. kıl-
43b-16
-dım 48a-8
-up 82a-14
t.-sin (étse) 41a-5
- turunc:** (Far.) Turunç,
42a-16, 42b-9, 42b-15,
t.-ı 42b-11, 42b-12, 42b-2
t.-ile 42b-1
- türki:** (T.+Far.) Türkçe yazılmış
t. (dilince)1a-2
- tüttür-:** Tüttürmek
t.-eler 36a-11, 36a-12

tüvân: (Far.) Güç, takat

98a-10

țin-: Nefes almak

țin.-madı (ölü gibi țin.) 8a-12

țoğ- : Doğmak krş. bk. **doğ-**

țin.-a 99a-6

țin.-dı (güneş țin.) 8a-17, 15a-13, 15a-16

țin.-dı 50b-3, 82a-4, 94a-16, 96a-7

țin.-duğı (yere) 10a-16

țin.-duğımuz 66a-13

țin.-madı (andan țin.) 10b-15

țin.-mayaydım 14b-9

țin.-mıș 2 9b-9

țoğancı: Doğan kuşu ile ilgilenen

38a-17

țoğra-: Doğramak

țin.-dılar 42b-15, 42b-18, 60b-12

țoğrı: Doğru, düz krş. bk. **doğrı**

18b-18, 39a-16, 44a-14, 47b-18, 66b-

4, 77a-13, 90a-5, 93a-11, 97b-11,

97b-12

țin. ol-

-an 39a-17

țin.(yola) 41a-16

țin.-dur 29a-16

țin.-sın 82a-7

țoğruluk(ğ): Doğruluk, adalet

țin.-un 40b-5

țin. èt(d)-

-üñ 12b-16

țokın-: Dokunmak

țin.- ur 60a-5

țol-: Dolmak krş. bk. **dol-**

țin.-a 10b-6, 10b-8, 29a-9, 36a-16,

52b-13

țin.-ar 10b-1, 26a-1, 80b-7

țin.-aydı 11b-6

țin.-dı 5a-18, 15a-15, 15b-1, 86b-10,

88a-12, 90b-9

țin.-ısar 77a-16

țin.-mıș 31b-14

țin.-mıș (durur) 24a-9

țin.-mıșdı (yedi iklim țin.) 2a-1

țin.-mıșdı 1b-17

țoldur-: Doldurmak

țin.-am 24a-5

țin.-ayum 13a-11

țin.-dı 63b-9

țin.-ur 19b-9, 40a-5, 73a-12

țin.-urum (etegime țin.) 10b-2

țolu: Dolu krş. bk. **dolu**

7b-5, 15a-18, 17b-8, 18b-3, 26a-6,

31b-15, 36a-16, 57b-13, 78a-10, 89b-

12

țin. (imiș) 43b-11

țon: Elbise, giyecek

24b-13, 43b-12, 45a-3

țin.-dan 77b-6

țin.-ı 18b-12, 20a-10, 20a-9, 32b-10,

70a-10, 32b-13

țin.-ımız 8b-2, 62a-8

țin.-ın 19a-5, 77b-6

țin.-ına 70a-10

țin.-ıñ 66a-3

țin.-lar eyle-

-di 57b-5

țin.-lar 12a-7, 34a-16, 37a-8, 57a-8,

58b-17

țin.-ları 20a-7, 32b-16, 42b-8, 32b-15,

33a-1, 43b-13, 60b-11

- ı.-ların 7a-6, 20a-1, 43b-10,
 ı.-larına57b-7
 ı.-larını 44a-6
 ı.-larile16a-2
 ı.-u59a-13
 ı.-unu 7a-6
ıonan-: Donanmak
 ı.-mış 50b-3
 ı.-ur 24b-13
ıonat-: Donatmak
 ı.-dılar 25a-14
ıoıuz: Domuz
 ı. güddür-
 -ür 35b-3
ıop: Top; birçok Şeyin hepsi
 41b-3, 77b-3
 ı.-ları28a-15
ıoptolu: Dopdolu, çok dolu
 4a-3, 31b-11, 36b-4
ıoy-: Doymak krş. bk. **ıoy-**
 ı.-a 57b-17
 ı.-dı 61b-15
 ı.-ınca 70a-13
 ı.-mazdı 20b-5
ıoyla-: Toylamak, ziyafet vermek
 ı.-dı 17b-5, 31b-5, 57b-5, 64b-13,
 82b-16
 ı.-dılar 62b-6
 ı.-dım76a-10
 ı.-ya39a-15, 56b-11
 ı.-yayum38a-4
ıoz : Toz
 ı. (toprak) 19a-3
 ı. ol-
 -a 38b-17
 ı.-ıyla 89a-16
ıüdi: (Far. ıüti) Papağan krş. bk. **ıüdu, ıütu**
 3b-4
ıüdu: (Far. ıüti) Papağan krş. bk. **ıüdi, ıütu**
 ı. ol-
 -up 23a-6
ıütu: (Far. ıüti) Papağan krş. bk. **ıütu, ıüdi**
 ı. ol-
 -up 50b-5
ıüğ: (Far.) Tuğ
 87a-12, 87a-13, 87b-5, 88a-7, 89a-
 15, 89a-17, 89b-2
ıül: (Ar.) Uzunluk
 ı.-ı (‘ arz) 99a-13
ıülü‘: (Ar.) Doğma, doğuş
 ı. eyle-
 -yelüm 50b-9
ıulun-: Gözden kaybolmak
 ı.-dı 20a-6
ıur-: Durmak, kalkmak
 ı. gel-
 -ür 31b-15
 ı.-a (bağa ı.) 36b-3, 36a-13
 ı.-a (yazu ı.) 36b-4
 ı.-alar (ıaravaş ı.) 36a-9
 ı.-alum 75b-9
 ı.-am76b-9
 ı.-asın 32b-5, 36b-1, 61b-8, 72b-1,
 72b-6
 ı.-asız45b-14
 ı.-ayım (řükrāna ı.) 50a-15
 ı.-dı (baıuban ı.) 9a-4
 ı.-dı (öri ı.) 70b-7, 77b-12, 83b-11,
 85b-3
 ı.-dı (secdeden ı.) 82b-2

.-d 27b-1, 76a-14, 77a-7, 79b-7,
81b-1, 85b-9, 87b-16

.-dlar 9a-3, 28b-16, 42b-8, 44a-3,
54a-9, 61b-2, 63b-14, 65b-10, 72b-
16, 75b-15, 79b-11, 87a-4,90b-13,
92b-4

.-mad 66a-5, 78b-14

.-madlar 79b-8, 58a-16

.-ma (aruma .) 29a-1

.-mayasz65b-3

.-mam46b-8

.-md (namza .) 49b-17

.-uban 27a-11,34b-17, 79a-3

.-u 12b-1, 45b-12

.-up 8a-6, 27b-7

.-ur (gelr) 29b-4

.-ur (idi) 58a-7

.-ur (aru .) 41a-2, 42b-16

.-ur (ri .) 33b-12, 40a-12, 46b-
7,49b-6,72b-8

.-ur 6b-8, 11a-10, 11a-16, 22b-11,
24b-12, 29b-6, 34a-13, 34a-17, 34b-
6, 37a-9, 39b-13, 43b-9, 49b-10,
50b-17, 51b-6, 55a-11, 57a-3, 58a-
17, 58b-12, 58b-14, 58b-15, 60a-4,
67b-9, 71a-6, 72b-7, 75a-2, 77b-9

.-uriken (ri .) 81b-2

.-urlar 29b-5

.-ursuuz 73a-16

.-urum19a-13

.- (gelr) 23a-4, 54a-10

ut-: Tutmak kr. bk. **dut-**

7a-4, 32a-8, 43b-4, 44b-17, 51b-12,
53a-16, 68a-16

.-a 43b-18, 46a-8, 50a-17, 88a-13

.-alum45b-13

.-am 17a-3, 38a-17, 72b-6

.-ar 7a-5, 28a-2, 36a-10, 40a-9, 58b-
11, 64a-5, 75a-18, 93a-11, 93a-16,
93a-17

.-aram 35b-9

.-ariken 60b-1

.-arsuz 73b-6

.-arsz 36a-15

.-aruz 5a-1

.-asn 79a-11, 48b-2, 68a-12

.-ayum 24b-7, 48b-1

.-d 25a-7, 30b-17, 61b-17, 64a-10,
64b-11, 65b-15, 83a-1, 85a-15, 87b-
17, 94a-17, 99b-7

.-dlar 9a-2, 14b-1, 15a-4, 25b-13,
25a-16, 28b-8, 31a-13, 37a-4, 54a-7,
79b-8, 85a-11, 99a-11

.-l 2b-1, 83b-7

.-mad 31a-17, 62a-12

.-maduuuz 4b-10

.-ma 28b-11, 41a-17

.-masa (emrini .) 46a-7

.-maz (idi) 34b-4

.-maz (ise) 2b-1

.-maz (gt .)54a-4

.-mazam39a-1

.-md 99b-2

.-mam48a-12

.-uban 7b-15, 14b-1, 46b-3, 50b-11,
67b-1,73b-1,76b-12, 76b-17, 80a-11

.-u (emrin .) 4b-7

.-u (zr .) 16a-5

.-up 77b-1

.-u73a-16

.-up (af .) 93a-4
 .-up (szin .) 15b-12
 .-up 31a-11, 67a-17, 84b-9

utul-: Tutulmak

.-dılar 80a-16
 .-dum (duzaĝa .) 37b-10

uy-: Duymak

.-a47b-6
 .-ar (idi) 75a-9
 .-ar 46b-3
 .-dılar 20a-15, 26b-4, 67b-8

uz: Tuz

29a-11
 . (etmek) 14a-2, 14a-1
 .-ı 29a-10
 .-ını 25a-3
 .-ıyla 29a-11

U, ‘U

u: (Far.) Ve kr. bk. ****

1b-12, 2b-6, 5a-14, 5b-3, 20b-17,
 29a-15, 31a-2, 38b-15, 38b-16, 45a-
 3, 47a-14, 50a-12, 55b-11, 56a-4,
 58b-12, 79b-3, 81a-14, 85b-5, 88a-
 11, 88b-2, 89a-17, 90a-14, 95b-12

uc: U, bir eyin en son noktası kr. bk. **u**

u.-a36a-12
 u.-dan (uca) 36a-12
 u.-ı (on u.) 58a-2
 u.-ına (eer-gāhu u.) 5a-10
 u.-ıyla (el u.) 44b-5
 u.-ıyla (gz u.) 4a-6
 u.-undan 10b-6, 10b-8

ucuz: Ucuz, bol, rahat

10b-7, 14a-4, 29b-14

ucuzluk: Ucuzluk

52b-9, 55b-8

u. ol-

-ısar 52b-8

u.-da 90b-17

u: Umak, gitmek, ayrılmak

u.-a (ua) 51a-17, 52b-7, 55a-15, 55a-
 17

u.-a 28b-9

u.-ar 14b-3, 18a-1, 31b-11, 51a-17,
 53b-13, 58a-6, 76a-17, 80a-6

u.-asın 32b-3

u.-dı (iner) 7a-2

u.-duĝı 52b-7

u.-maĝa 20a-2, 39a-4

u.-maĝıl 38a-17

u.-ma (eyledi) 28b-6

u.-uban 51a-18

u.-urmayasın 13b-12

u: U, bir eyin bitim noktası, son kr. bk

uc

u.-dan (ua) 62a-2, 87a-16

u.-a 62a-2, 87a-16

umak: Cennet

35a-5

u. (sekiz u.) 21b-11

u.-da 18b-12, 32b-3, 37a-8

‘d: (Ar.) d aĝacından yapılan tts

36a-11, 69b-14

‘.-ı (anber) 36a-12

uĝra-: Uĝramak; maruz kalmak;

niyetlenmek

u.-dılar 42b-18, 60b-12

u.-dım 67a-9, 77b-7

- u.-duğın43a-20
u.-duğına 42b-18
u.-sa 65b-14
u.-ya56b-11
u.-yam 57a-7
u.-yasın32b-4
u.-yu 83a-12
- uğrı:** Hırsız, haydut krş.bk. **uğru**
72b-5, 75a-11, 75a-7, 79a-15
u. (idi) 74a-17
u. (imiş) 73a-17
u. ol-
-a 74b-5
-avuz 73b-11
-dı 74a-14
-maya 73b-7
u.-dur 13a-6
- uğrula-:** Gizlemek, saklamak
u.-nursa 73b-15
u.-yuban 74a-7, 80a-10
- uğrulamın:** Gizlice ve sessizce
2b-7, 75a-9
- uğruluk(ğ):** Hırsızlık
73b-6, 74b-1,79a-14
u.-da 74a-17
u.- ı 79a-13
u. ét(d)-
-üben 77a-2
u. eyle-
-di 76b-11
- uğru:** Hırsız krş.bk. **uğrı**
u.-yı 73b-16
- uğun-:** Uğunmak; yorgun düşmek;
kederlenmek; kendinden geçmek
u.-dılar 5a-8,76b-5
- u.-duğ 61b-7
u.-uban 18a-12, 92a-1
- uğur:** Zaman; sebep, vesile
u.-dan 76b-1,80a-16, 65b-12, 68b-14,
72b-16,74b-16, 76b-11
- uht:** (Ar.) Kızkardeş
70a-11
u.-ı 29b-10
- ula-:** İnlemek
u.-yup 53b-14, 77b-10
- ulu:** Ulu, büyük krş. bk. **ulu**
u. (küçi) 52b-10, 52b-13, 73b-5
- ulu:** Ulu, büyük, yüce krş. bk. **ulı**
9b-3, 10a-4, 10a-5, 10a-8, 10b-8,
12a-13, 14b-2, 16a-16, 16b-3, 21a-1,
21a-2, 21a-12, 22b-8, 23b-15, 28a-
17, 46a-1, 51a-14, 54a-9, 62a-6, 79a-
6, 79b-16, 81a-10, 86b-4, 88a-7, 94b-
15, 96b-11
u. (küçi u.) 86b-10, 89b-12, 90a-8
u. (küçi) 15b-3, 44b-16, 55a-4, 55b-
12, 57a-2, 57a-6, 59a-10, 62b-9, 90a-
9, 91a-5, 97a-12
u.- lar 1a-4, 86b-9
u.-muz (mevlânâsı) 10a-9
u.-ya 29a-17
- ulu-:** Feryat etmek, sızlanmak
u.-r74b-9
- um-:** Ummak
u.-aram 72a-10, 77a-12, 78b-5
- ‘umrân:** (Ar.) Saadet, mutluluk
20b-7, 35a-13
‘u.-ı 20b-8
- un:** Un, toz
u. ol-

- ur 18b-14
u.-ı 56a-3
‘unf: (Ar.) Sertlik, hiddet
‘u.-ın ı25a-3
unut(d)-: Unutmak
u.-asın 83a-15
u.-dı 29b-8, 33a-8
u.-dılar43a-7, 51b-4
u.-dum52a-7
u.-duñ 48a-3
u.-durdı 52a-17
u.-ma 48a-1
u.-man 64a-2
u.-masun 50a-10
u.-maya 49b-2, 72a-7
u.-mayam38a-12
u.-mayasız6b-16
u.-mayup 20a-5
u.-mazam 94a-15
u.-mışam52a-14
u.-mışdı 92b-11
u.-up 87b-12
unutul-: Unutulmak
u.-mayam 31a-9
ur-: Vurmak, dövmek; haykırmak;
düzenlemek; koymak; takmak
u. (kulağ u.) 48b-14
u.-a82b-14
u.-alum 5a-15, 75b-9
u.-an (tana u.) 8b-14
u.-asın (kulağın u.) 57a-14
u.-asız (na‘ ra u.) 76a-11
u.-dı 5a-18, 8a-18, 18a-15, 45a-8,
70b-6, 76a-5, 80b-14, 83b-13, 84a-1,
85a-18, 91b-7, 99b-9
u.-dılar 5b-2, 15a-7, 54a-9, 55b-17,
57b-6, 76a-1, 79b-11, 86b-11
u.-duğu (kuşlar) 47a-13
u.-dumıdı (yüzine u.) 15b-6
u.-duñuz 43a-3, 81a-5
u.-ğıl (kulağ u.) 35a-10
u.-mağıl 59a-16
u.-maz 90b-7
u.-mışdı (tapu u.) 49b-17
u.-mışdı (şaplalar u.) 58a-1
u.-uban 27a-13, 65a-15, 58a-17, 70b-
12, 72b-14
u.-uñ (kulağ u.) 51b-13, 56b-18, 80a-
8
u.-up (na‘ ra u.) 18b-9, 52a-11, 70b-
5, 75b-13, 76a-12
u.-ur 5a-11, 6b-12, 17a-16, 24b-15,
26a-5, 28b-5, 30a-7, 32b-16, 37b-3,
42b-16, 43b-9, 48a-5, 53a-5, 59b-1,
58a-14, 60a-4, 61b-3, 63b-3, 64a-14,
66a-17, 67a-18, 69a-15, 74b-11, 76a-
16, 77a-6, 85b-6, 89b-11, 96a-12
u.-urdı14a-18
u.-uruz (na‘ ra u.) 12b-4
urğın: İp, ince halat
u.-a (bağladı) 11a-11
u.-la 11a-10
urğı: Uğru, gizli
4a-15
urğın urğın: Gizli gizli krş. bk. **urğun**
urğun
33a-5, 70a-11, 71a-2, 80a-1
‘uryān: (Ar.) Çıplak
98a-2
‘u. et-

- diler 44b-6
  u. eyle-
 -di 14b-5
 -gil 77b-6
- uşan-:** Usanmak, bıkmak
 u.-mağıl 3a-4
 u.-maz 19b-14
- uş:** Akıl
 u.-ıdan 38b-3
 u.-şı (gider) 26b-3
- uşlu:** Edepli, akıllı
 u. midur 12b-17
 u.-dur 13a-4
- uş l:** (Ar.) Yol, y ntem; nazik e tavır;
 asıllar; yavaş
 17a-4, 28a-5, 28b-4, 31a-6, 31a-12,
 81b-8, 92b-12
 u. ol-
 -ur 43b-12
- uş:** Şimdi, işte; şu, bu
 6a-6, 11a-14, 11a-14, 11a-15, 11a-
 17, 15b-4, 15b-7, 31a-11, 35a-15,
 66b-9, 83b-10, 85a-1, 95b-11, 98b-7
 u.-da 11b-9, 14a-13, 14b-7, 67b-3
- utan- :** Utanmak
 u.-duğın41a-3
 u.-ıı 8b-7
 u.-ışardur (y z n) 2b-17
 u.-ma 49a-6, 52a-13, 52a-18
 u.-maduņuz80a-15
 u.-mazlar 74a-7
 u.-uban 52b-1
 u.-ur34b-16
 u.-uram 52a-15,96b-2
 u.-up 41a-2, 52a-18, 53b-3
- utandur-:** Utandırmak
 u.-ma 60b-14
 u.-maya52a-9
- uy-:** Uymak
 u.-maya 27b-11
 u.-mayavuz 65a-9
 u.-up 47a-17, 68a-17
- uyak:** Batmak
 u.-dı 8a-7
- uyan-:** Uyanmak krş. bk. ** yin-**
 68b-1
 u.-dı 23a-5
 u.-mağ 4a-14
 u.-up 2a-7, 23a-4, 23b-2, 87b-12,
 46b-7
- uyar-:** Uyarmak, uykudan kaldırmak
 u.-ur 74b-12
- uyku:** Uyku krş. bk. **uyku**
 u. gel-
 - p 2a-6
 u.-sından (uyanup) 2a-7
 u.-dan 10a-7
 u.-sında 87b-10
- uyu-:** Uyumak
 u.-dılar27b-12
 u.-r 2a-6, 74b-10
 u.-rdı 22b-2
 u.-rduğ 8b-2
 u.-rdum 2a-9, 46b-8
 u.-rken 46b-7
 u.-ridi 10a-6
 u.-riken 2a-6
 u.-ya 34a-7, 57b-17
 u.-yup 34a-4
- uyuku:** Uyku krş. bk. **uyku**

- 22b-11
u. git(d)-
-er 23a-4
u.-da 23a-11
u.-sından 23b-12, 46b-7
- uz:** Doğru, amaca uygun; usta; kabiliyetli
44a-4, 75a-12
- uzat(d):-** Uzatmak
u.-up (el u.) 16b-17
u.-ur59a-10
u.-mayalum (söz u.) 9b-9
- uzak:** Uzak
u. (durur) 70a-3
- uzan-:** Uzanmak
u.-uban (ip u.) 11b-1
- uzun:** Uzun
u. ol-
-ısar 2a-15
-sun 37a-15, 51b-2
- Ü**
- ü :** (Far.) Ve krş. bk. **u**
5b-5, 7a-4, 10b-13, 28a-1, 28a-10,
28a-15, 29a-9, 36a-3, 37a-8, 43a-17,
44b-2, 48b-17, 49a-1, 49a-6, 50b-16,
51a-1, 55a-19, 55b-17, 57a-2, 58b-7,
61b-1, 62b-15, 66b-17, 67b-17, 68a-
5, 71b-15, 76a-10, 78a-10, 81a-13,
81b-15, 83a-13, 83a-7, 83b-11, 83b-
13, 84a-7, 85b-3, 85b-5, 86b-1, 87a-
11, 87a-13, 87b-1, 87b-4, 87b-6,
87b-9, 88a-12, 88b-14, 88b-2, 89a-
16, 89a-3, 90a-11, 90b-14, 90b-5,
93b-11, 93b-14, 94a-15, 95a-4, 95b-
4, 96a-13, 96a-15, 96a-5, 96a-8, 98a-
15, 99a-6, 99a-9, 99b-7
- üce:** Yüksek, en uç
30a-13
- üç:** Üç
13a-15, 18a-14, 28b-13, 38b-12, 47a-
3, 46b-12, 46b-15, 47b-1, 68b-4,
71b-15, 71b-16, 77b-4, 80a-12, 82b-
16
ü.-idür 13a-6
ü.-ine 71b-16
- üç bin:** Üç bin
1b-9, 19b-11
- üç yüz altmış:** Üç yüz altmış
32b-8
- üçüncü:** Üçüncü
13a-6, 29a-8, 56a-4, 71b-17
- üd-:** Yararlanmak
ü.-esin 90b-17
- üğü:** Baykuş
ü.-ye 57b-18
- üleştür-:** Üleştirmek
ü.-ür 62b-10
- ümm:** (Ar.) Anne
ü.-ü 21a-2
- ümmü 'r-raḥīl:** (Ar.) Hz. Yusuf'un annesi
14b-6
- ümüz:** (Far. ümiz) Ümit
ü.-üm 9b-2, 78b-5
ü.-ine 66b-16
- ün:** Ses
ü. (çıkar) 14b-13
ü. (gelür) 7b-18, 10b-12, 40a-2
ü.-i (ol ü.) 10b-12
ü.-in 58a-5

- ü.-ine 80b-10
 ü.-leri 80b-8
üstād: (Far.) Üstat, sanatkar
 ü.-lar 36b-14
 ü.-ları 37a-1
 ü.-larının 30a-5
üst: Üst, üst taraf
 ü.-inde (deve ü.) 14b-3
 ü.-inden 99a-1, 99a-5
 ü.-ine 8a-17, 16b-18, 37a-12, 86a-13, 89b-11, 92b-5, 97a-13, 98a-11, 98a-4
 ü.-üme 10a-17, 26a-17
 ü.-ümüzde 58b-8
 ü.-ünde 7a-7, 10a-13, 11a-6, 11a-16, 36a-14, 40a-6, 53b-13, 70b-17, 88a-13
 ü.-ünden 88a-17
 ü.-üne 6a-12, 8a-15, 10b-5, 11a-7, 11a-10, 13b-13, 13b-15, 21a-9, 25b-13, 26b-4, 28b-2, 28b-6, 39b-10, 46b-15, 47b-3, 51a-13, 71a-5, 81a-16, 82a-15, 88a-11, 91b-7
 ü.-üğe 30b-3
üş-: Toplanmak, birikmek, üşüşmek
 ü.-miş 11a-7
 ü.-diler 47b-3
 ü.-üben 38b-13
 ü.-üdüp 43b-14
üşen-: Üşenmek
 ü.-mez 26b-2
üştür: (Far.) Deve
 88a-13, 95b-17
 ü.-den 88a-15
 ü.-e 88a-17, 95b-16
 ü.-i 89a-11
- ü.-ün 96a-3
üyin-: Uyanmak krş. bk. **uyan-**
 ü.-mek 4a-15
üzeri: Üzeri
 ü.-nde 4a-2
 ü.-nde 84a-9
 ü.-ne (bunun ü.) 58b-13
üzgi: Üzgü, sıkıntı, üzüntü
 ü.-m 94b-4
üzre: Üzere
 5a-13, 14a-17, 14b-9, 31a-11, 36b-1, 84a-9
üzüm: Üzüm
 46b-12, 50b-4
- ## V
- vācib:** (Ar.) Yapılması gerekli olan
 82b-15
va^c d: (Ar.) Söz verme
 v.-iğ 84b-10
va^c de: (Ar.) Vade, zaman
 82a-2
 v.-dür 84b-11
 v.-si 85a-4
 v.-ye 85a-2
vādi: (Ar.) Vadi
 v.-leri 39a-7
vā ḥasretā: (Ar.) “Ah ayrıldı”
 82b-18
vākār: (Ar.) Ağırbaşlılık
 92a-11
vakf: (Ar.) Vakıf
 v.-ı (icāzet) 98a-4

vākıf a: (Ar.) Olmuş bir iş, gerçek

47a-8, 87b-9, 100a-8

v.-sın 5a-12

vaķ a: (Ar.) Olay

v.-yı (teşvīş) 8a-2

vakt: (Ar.) Vakıt, zaman

75b-2, 96a-1, 98a-2

v.-i 35a-4, 50b-14

v.-idür 26b-13, 84b-10, 85a-3

v.-in (ne v.) 8a-5, 25b-11, 26b-11,

v.-in 57a-16, 58a-9, 60b-13

vālih: (Ar.) Şaşakalmış, şaşırılmış

10b-13, 16b-4, 20b-17, 36b-3, 42b-17

vallāh: (Ar.) Yemin etme

30b-17, 99b-16

va' z: (Ar.) Dini öğüt

v.-ı (naşihat) 90b-4

var: Var, mevcut

7a-12, 8b-6, 9b-2, 10b-9, 13b-16, 15b-8, 16b-2, 24a-14, 24b-9, 29a-5, 29a-8, 29b-13, 31a-14, 31b-9, 36b-12, 41b-13, 42a-14, 49a-8, 49b-5, 52a-5, 52a-7, 52b-18, 53b-4, 54a-15, 55a-11, 57b-14, 59a-17, 59b-2, 59b-17, 64b-14, 69a-9, 69b-3, 70b-13, 76a-7, 76a-8, 78b-5, 78b-6, 80a-12, 84a-12, 87a-12, 91a-8, 93b-3, 94b-9, 98a-11, 98b-15

v. (durur) 7a-10, 17a-4, 29a-4, 51b-14, 54b-8, 68a-15, 71b-15

v. ét(d)-

-er 54a-5

-üp 16a-13

v. (idi) 1a-9, 2b-7, 45a-18, 54b-11, 56b-13, 70a-4

v. (imiş) 6b-18, 80a-9

v.-ı 36a-17, 76a-15

v.-ın 22a-1, 48a-6

v.-ını 12a-6, 23a-15

v.-idi 10a-4, 10a-8, 21a-1, 22a-8, 52b-6, 56b-14, 58a-7, 58a-18, 83a-5,

92b-7, 94a-1, 95b-15, 96a-6, 97a-17

v.-ise 28a-3, 29a-5, 61a-3, 62b-16

v. mı 12b-14, 49b-13, 66a-18, 85b-11

v. mıdur 31b-8, 71b-12

var-: Varmak, ulaşmak

v.-a 17b-17, 21b-12, 23b-17, 24a-16, 92a-2

v.-a (gele) 45b-4

v.-a (vara) 99b-1

v.-alar 93b-4

v.-alum 3b-11, 4a-2, 4a-4, 69b-14, 70b-14, 75b-9, 78b-16, 92b-1, 96a-14, 97b-14

v.-am 13b-18, 54a-13, 66a-11, 66b-5

v.-amazam 52a-4

v.-an 70b-3

v.-asın 6a-18, 75b-12, 27a-11, 27a-13, 52a-3, 61b-8, 72b-1, 72b-6

v.-aydı 96a-9

v.-ayum 17a-5, 9a-10, 50b-13, 70b-9, 95b-7

v.-dı 2b-9, 7a-7, 10b-11, 14a-9, 15a-6, 18b-3, 20a-14, 20a-6, 30b-15, 48b-7,

49b-10, 53b-12, 59b-13, 60b-5, 61b-6, 63a-13, 66a-6, 69a-5, 69b-10,

69b-9, 70a-10, 70a-8, 70b-10, 70b-

15, 74a-16, 74b-6, 74b-15, 79a-7,
 89a-16, 94b-13, 96a-15, 96b-4, 96b-
 7, 97b-8, 97b-9, 98a-3
 v.-dılar 3b-15, 12b-13, 63b-8,90a-1
 v.-dımıdı15b-6
 v.-duğı 15a-3
 v.-duğını (kancaru v.) 4a-13, 15a-1
 v.-duğunca 96a-2
 v.-dur 13a-15, 13b-5, 13b-17, 39a-8,
 43a-6, 45a-11, 49b-13, 57b-9, 65b-1,
 71b-13, 75a-6
 v.-ğıl 10b-9, 15b-11, 34a-5, 52a-8,
 53a-2
 v.-ı 37a-11
 v.-ıcağ27a-12
 v.-ıcağ52a-6
 v.-ıdı 86b-4
 v.-ın 73a-16
 v.-ıñ 96a-13
 v.-ırken 10b-12
 v.-ırlaridi45b-2
 v.-ur (turur) 11a-10
 v.-asız 13b-7, 61a-9, 63b-15, 65b-2,
 65b-4, 65b-12, 66b-3, 76b-10,
 v.-dılar 7b-12, 12a-16, 12a-17, 29b-
 7, 45a-1, 63b-14, 73b-2, 75b-15,
 76b-6, 76b-15, 79b-10, 90a-15, 99a-
 10
 v- dur (haberim v.) 49a-5
 v.-ma 14a-4, 14a-6, 26b-15
 v.-madım53a-9
 v.-madın 88b-6
 v.-madıñ 41a-16
 v.-mağal4a-5
 v.-mayalum42a-11

v.-mayam76b-7
 v.-mazam 77a-5
 v.-mışdı 96a-10
 v.-mışdı 95b-1
 v.-sa 36b-14
 v.-u 54b-17
 v.-uban 14a-11, 21a-5, 34a-15, 53a-
 17, 53b-1, 61a-16, 68b-4, 68b-9, 75a-
 14, 75b-13, 93b-4, 97b-12
 v.-uñ 65a-17, 73b-1,76b-4
 v.-up 17a-7, 19a-2, 19a-4, 25a-10,
 25a-11, 31b-15, 32b-1, 45b-12, 45b-
 2, 52a-6, 64a-2, 66a-1, 70a-7, 71a-3,
 71b-9, 76b-14, 96b-15, 97b-17,97b-9
 v.-ur 9b-16, 10a-7, 11a-1, 12b-2,
 14a-8, 18a-11, 19a-4, 20a-2, 20a-7,
 24b-12, 24b-13, 25a-13, 25b-9, 27b-
 2, 27b-14, 31b-11, 32a-10, 34b-6,
 40a-13, 42a-13, 43b-10, 44a-11, 44a-
 15, 49b-7, 49b-8, 49b-9, 52a-10, 53a-
 5, 54a-10, 57a-2, 58a-4, 58a-13, 59b-
 1, 61a-17, 61a-5, 61b-12, 66b-7, 67b-
 9, 67b-9, 69b-8, 71a-1, 71a-6, 72b-7,
 72b-14, 74b-10, 74b-12, 75b-16,
 76b-13, 79a-3, 85a-13
 v.-ur (idi) 22a-17
 v.-ur (iken) 66a-5

varlık(ğ): Varlık

v.-um 43b-14

vaşf: (Ar.) Vasıf, nitelik; tarif etme

v. ét(d)-

-em 67a-10

-er 25a-5

-esiz) 63a-6, 63a-9

-icek 47b-7

- v. eyle-
-di 23b-7, 41b-17, 51a-12
-yeyüm 30b-11
v.-ı (hâli) 83b-10
v.-ın 21a-3, 22a-3, 22a-6, 23a-15,
25b-7, 29b-3, 74a-16
v.-ları 80b-9
- vâşıl:** (Ar.) Erişen, ulaşan
5b-6, 97a-17, 98a-14
- v. ét(d)-
-en66b-16
- v. ol-
-a 88a-5
-dı 94a-13
- vaşiiyyet:** (Ar.) Vasiyet
94a-6, 99a-9
- v. ét(d)-
-erem 2b-1
- v. eyle-
-di 66b-2, 93b-17
- v. kııl-
-mışdı 98b-13
- vaţan:** (Ar.) Vatan, yurt
97b-10
v. edin-
-señ 54b-15
- vâveylâ:** (Ar.) Eyvah, yazık
14b-14
- vây:** (Far.) Yazık, vay
18a-5, 23b-1, 24a-17, 50b-3, 66b-10,
80b-15, 81b-7
v. (vâya) 81b-13
- vazîfe:** (Ar.) Vazife, görev
v.-ler 97b-2, 98a-4
- vebâl:** (Ar.) Vebal, günah
v.-üm 23b-4
- vech-i tesmiye:** (Ar.) Ad vermedeki
münasebet
99b-16
- vechile:** (Ar.+T.) Dolayısıyla, sebebiyle
91b-4, 91b-11
- vechu 'l-lâh:** (Ar.) İlahi gerçeklik
97b-4
- vedâ':** (Ar.) Veda
v. ét(d)-
-er 17b-14
- vedūd:** (Ar.) Çok şefkatli, Allah'ın
sıfatlarından
v. (rabb-ı v.) 7b-2
- vefât:** (Ar.) Ölüm
v.-ımda 98a-14
- veli:** (Ar. veliyy) Veli, ermiş
57b-14, 98a-13
v. ol-
-ur 21b-4
- vêr-:** Vermek
11b-12, 12b-4, 31b-13, 36b-2, 47a-
15, 55b-17, 89a-9
v.-di (haber v.) 83a-7, 85b-14, 85b-
17
v.-di (selâm) 37a-14, 45a-10, 52a-11,
66a-6, 73a-8, 77b-13, 81a-14, 91a-17
v.-di 4b-5, 4b-13, 10b-4, 11a-15,
16a-9, 18b-8, 19b-3, 19b-4, 20a-10,
22a-1, 24b-17, 26b-9, 26b-10, 27b-5,
28b-14, 29b-13, 31a-12, 31b-17, 32a-
1, 32a-4, 47b-13, 50a-4, 57a-12, 63b-
2, 65a-11, 66b-12, 67b-17, 68a-10,
68a-9, 73a-8, 77b-17, 79b-7, 82b-16,
84b-8, 84b-13, 85b-2, 86a-10, 86a-

- 11, 86a-12, 86a-14, 86a-15, 86a-16, 86a-17, 87a-1, 90a-12, 90a-13, 92a-5, 93b-12, 94b-8, 95a-5, 95b-10, 95b-5, 98a-16
- v.-di mi 64b-10
- v.-dük 13b-11
- v.-diler 5b-2, 7b-12, 9b-12, 11a-6, 12a-17, 20b-13, 14b-8, 20b-2, 25b-2, 28b-16, 42b-9, 42b-7, 45a-3, 45b-3, 56a-5, 63b-6, 67b-12, 78b-2, 79b-10, 96b-15
- v.-dim 7b-16, 30b-17, 32a-2, 49b-4, 53b-6, 71b-16, 72a-6
- v.-dün (idi) 98b-5
- v.-dün 60b-11, 89b-16
- v.-dügimiz 65a-16
- v.-dük 13a-7, 74a-15
- v.-dünüz 80a-13
- v.-e (haber v.) 47b-8, 50a-3, 56b-8, 62a-16
- v.-e 19a-14, 31a-8, 32b-2, 45a-9, 50a-2, 50b-8, 61a-14, 71a-4, 72a-12, 79a-1, 78b-4, 90a-11
- v.-elim 20a-17
- v.-elüm (dībā v.) 13a-10
- v.-elüm (iyi sözler v.) 3b-14
- v.-elüm (şūf-ı kemhā v.) 13a-10
- v.-em 2b-13, 6a-19, 6b-1, 30b-2, 38a-11, 42a-15, 42a-16, 70a-17
- v.-em 7b-5, 42b-1, 59a-17, 39a-14, 55b-16, 58b-17, 64a-3, 64b-15, 72b-2, 92a-13
- v.-en 47b-17, 59b-3, 67a-2, 67a-3, 66b-17, 66b-18, 70b-3
- v.-esi 62b-14
- v.-esin 7b-16, 19b-2, 31a-14, 79b-1, 24a-13, 24a-4, 30a-1, 32b-2, 60b-6
- v.-esiz 5a-7, 13b-7, 73a-9
- v.-evüz 5a-3, 63b-7
- v.-eydim 22b-9
- v.-eydiñ 63b-1
- v.-eyüm 6a-15, 13a-11, 13a-17, 21a-7, 28b-11, 29b-12, 33b-16, 38a-5, 50a-15, 70b-8, 78a-6
- v.-gil 10b-3, 47b-13, 52b-1, 65a-9, 65a-10, 83a-8, 83b-4, 90b-16, 94b-14, 100a-8, 100a-10
- v.-ile 42a-15
- v.-iñ 96a-13
- v.-irseñ 45-10
- v.-irsenüz 13a-16
- v.-iser (bol v.) 2a-15
- v.-iser 25a-9
- v.-iserdür 41b-16
- v.-medi 30a-14, 48b-11, 53b-3, 74b-7, 75b-5
- v.-mediñüz 20b-14
- v.-medüm 9a-9
- v.-mege 59a-7
- v.-megil 19a-7, 39a-6
- v.-mek 72a-1
- v.-memiş 86b-1
- v.-meñ (gerek) 20b-1
- v.-meyesin 24b-5
- v.-mez 5b-1, 30b-1, 57b-12, 67b-16, 96a-3, 96b-14, 99a-4
- v.-mez iseñ 12b-4
- v.-mezem 29a-1, 65a-7, 76b-4, 81b-17

- v.-mezidi 81b-5
v.-mezseñ 79b-2
v.-miş (durur) 1b-10, 42a-8, 47b-14, 68a-9
v.-miş 1b-9, 41a-14
v.-mişdi 98b-13, 86b-3
v.-mişdür 78a-11
v.-se 94a-7
v.-üben 7a-9, 12b-13, 20b-4, 44a-3, 47a-12, 57a-15, 73a-10, 79a-17
v.-ünj (haber v.) 64a-14, 64b-8, 80a-4
v.-ünj 12b-2, 40b-14, 50a-3, 58b-4, 44b-2, 62b-5, 73b-12
v.-üp 20b-11, 30a-15, 42b-4
v.-ür 14a-8, 20b-10, 33a-2, 34b-2
- ver-:** Vermek krş. bk. **vèr-**
v.-ek (tîz v.) 12b-15
v.-en 9b-11
- vèr(i)bi-:** Göndermek, salmak
v.-di 4b-4, 34a-5
- vesvese:** (Ar.) Kuruntu, şüphe
v. gel-
-di 39b-4
v. (odına) 39b-5
- vezîr:** (Ar.) Vezir
v. kıl-
-dı 57b-8
61b-12, 92b-3, 95a-11
v.-e 34b-7, 61b-8
v.-in 25a-6, 57b-2
- vilâyet:** (Ar.) İl, vilayet
92a-12, 93b-10
v.-lerden 93b-14
- vîrân:** (Far.) Yıkık dökük; kederli
v. èt-
-seler 78b-10
v. idi 14b-17
- vur-:** Vurmak
39b-2
v.-am 54a-13
v.-dı 80b-13
v.-uñ 26a-15
v.-up (na'ra v.) 48a-5
v.-ur 49a-3
- vuşafâ:** (Ar.) Uşaklar, hizmetçiler
v.-nı 35a-13
- vuzû:** (Ar.) Nefsini alçaltma
91a-9
- vü:** (Far.) Ve krş. bk. **ve**
3a-1, 5a-2, 11a-2, 20a-14, 22a-11, 23b-14, 25a-3, 25b-15, 26a-12, 29a-6, 29b-11, 42a-15, 54b-14, 61a-2, 63a-1, 71b-2, 85b-3, 92a-1, 92a-17
- vücûd:** (Ar.) Vücut
v.-a 99b-8
v.-ımda 31a-4
v.-ın 98a-5
v.-un 80a-17
- ## Y
- yâ:** (Ar.) Ya, ey, hey
y. (aḥad) 5b-11
y. (ata) 64b-17
y. (‘ammu) 70b-2
y. (‘arab) 49a-12, 49a-15, 50a-11, 50a-12, 50a-15,
y. (‘arabî) 50a-5
y. (‘āşî) 49a-2, 49b-2
y. (baba) 2a-9, 74b-17

- y. (cebrā'īl) 48a-16
y. (daḥī) 9b-1
y. (emīr) 17b-6, 53b-8
y. (emīr-i kām-rān) 51a-10
y. (fettāḥ-ı qarīb) 92a-4
y. (ġafūr) 15a-8
y. (ġanī) 100a-13
y. (güzīn) 82a-7
y. (ḥalīm) 15a-8
y. (ḥātūn) 35b-10
y. (hūd nebī) 6a-16
y. (ibn-i yāmin) 71b-8, 71b-10
y. (ilāh) 5b-16
y. (ilāhī) 99b-17
y. (kişi) 52a-17
y. (kadīm) 100a-9
y. (mālik) 15b-5, 53b-4
y. (melek) 77b-15
y. (melik) 13b-16
y. (nebiyyu 'l-lāh) 85a-17
y. (oġul) 2a-16, 35a-9
y. (pādişāh) 5b-16, 41b-3
y. (rabb) 6a-2, 6a-3, 6a-4
y. (resūl) 9a-9, 9a-13
y. (şabī) 40b-11
y. (şanem) 17a-8, 33a-14, 33a-15
y. (sırr-ı niyāz) 1b-14
y. (sultān) 34b-13, 51b-11, 75b-1
y. (sübḥān) 62a-15
y. (şerbetdār) 51b-8, 51b-17, 52a-3, 52b-16, 53a-13, 53a-16,
y. (yigit) 49a-7
y. (yūsuf) 7a-8, 7a-17, 11b-4, 17a-9, 19a-16, 20a-3, 30b-7, 33b-9, 37b-13, 39b-7, 39b-15, 39b-15, 47a-11, 47b-15, 48b-14, 48b-17, 57a-13, 57a-14, 60b-14
y. (yūsuf-ı ken'ānım) 48b-12
y. (züleyḥā) 32a-11, 34b-8, 34b-9, 35b-13, 41a-4, 41a-13, 53b-2, 55b-15, 60a-11
- yā:** (Far.) Ya, veya, yahut, yoksa
5b-9, 8a-4, 10b-5, 12b-17, 24a-16, 34b-17, 41a-8, 43b-4, 43b-16, 50b-13, 58a-5, 58b-16, 61b-9, 75b-3, 76b-8, 81a-3, 90b-16, 96b-3
- yaban:** (Far.) Yaban, yabancı
y.-a vèr-
-megil 19a-7
y.-a 59a-14, 65a-3
y.-lar 95b-14
- yād:** (Far.) Hatırlama; hatır
y. èt(d)-
-er 71a-17
y. eyle-
-miş 99b-13
y.-ına 84a-15
- yād-gār:** (Far.) Yadigar, armağan
100a-11
- yaġ:** Yağmak
y.-a 30b-3
y.-ar (dürr y.) 10a-17
y.-ar (yağmur y.) 15a-16
y.-ar 10b-5
y.-dı (şulu) 15a-18
y.-madı (belinden y.) 10b-15
- yaġ:** Yağ
y.-ı 34b-5
- yaġlu:** Yağlı
57b-12

- yağmur:** Yağmur
15a-18, 52b-11
y. (yağar) 15a-16
y.-lara 68a-9
- yāhū:** (Ar.) Ey Allah'ım
85a-18
- yāhūd:** (Ar.) Yahut, veya
13a-10, 43b-16, 53a-11, 61b-9
- yağa:** Yaka, boyun bölgesi
y.-m39a-13
y.-mdan (çıkar) 10a-15
y.-mdan (işbu y.) 10a-14
y.-sını 77a-7
- yağ-:** Yakmak
y.-ar48b-16, 59a-11
y.-arsın 69b-5
y.-dı 41b-3, 59b-9, 69b-7, 70b-7
y.-duş 33b-15
y.-mağıl 41b-5, 78a-4
y.-mayam38b-4
y.-up 26a-8
- yağıl-:** Yakılmak
y.-ır 36a-12
y.-mışam79a-8
y.-u 77b-11
y.-ur 71b-6
y.-uram34a-2
y.-urken77b-11
- yağar-:** Yakarmak, yalvarmak
y.-uban (yalvarup y.) 3b-12
- yağın:** Yakın
19a-1, 29b-7, 87a-8
y. (gele) 5a-2
y. ol-
-dı 71a-4, 96a-2
- y. (yanında) 21a-5
y.-da 21a-1
- yağın:** (Ar.) Sağlam bilgi, iyi kat'î olarak
bilme
81b-17, 92b-11, 94a-16
- yāqūt:** (Ar.) Değerli taş
36a-15, 39a-5, 44b-2, 57b-13
y. (lā'1-i y.) 10b-1, 2b-12, 32b-10,
66a-16
- yalan:** Yalan
3b-5, 8b-3, 22b-10, 47a-7, 51b-15,
70b-2, 75a-13, 75a-15, 77a-8, 67a-
15, 80b-3
y. (durur) 75a-1
y. kıl-
-dı 57b-2
y. ol-
-a 85a-3
-mazuz 14a-12
y. (yere) 8b-7
- yalancı:** Yalancı
y.-dur 13a-6, 75a-7
- yalış-:** Yalaşmak, karşılıklı ithamda
bulunma
y.- dılar (kucuşuban y.) 14a-10
y.-ur71a-7
- yaldan-:** Aldanmak
y.-dı 5a-4
- yalda-:** Aldatmak
y.-yalum35b-12
- yalın:** Çıplak
y. (iseñ) 58b-17
y.-lara 98a-2
- yalı:** Yele
y.-sı 36a-6

yalğuz: Yalnız

65b-11

yalvar- : Yalvarmak

y.-a46a-12

y.-alum 3b-11

y.-am 8b-10, 95b-8

y.-ayduğ14a-11

y.-ayum 50b-13

y.-dılar76b-2

y.-dım 53b-6

y.-sun 42a-3

y.-uban 14b-12, 15b-13

y.-up (yağaruban) 3b-12

y.-ur 5b-3, 6b-12, 7b-15, 8b-1, 12b-5, 14b-4, 19a-18, 18b-7, 20b-10, 23a-17, 27b-11, 33a-2, 35a-17, 37b-6, 50b-11

y.-urum19a-13

yan: yan, taraf, kenar

y. (çağ-ı y.) 54a-11

y.-ım (çevre y.) 10b-1

y.-ın 19a-8

y.-ına 14b-13, 25a-7, 42a-13, 56b-17, 70a-10, 85b-10, 86b-6, 93b-17

y.-nda (her y.) 6b-9

y.-ında 21a-5, 44a-16, 80a-1

y.-ını (dört y.) 35b-16

y.-larından 69a-11

yan-: Yanmak

y.-a 70a-2, 92a-3, 39b-5

y.-an97a-15

y.-ar (iken) 77b-11

y.-ar 6b-9, 71b-3, 34b-12, 34b-5, 59a-12, 79b-17

y.-aram 35a-14, 59a-15

y.-ardı33a-5

y.-aydı59a-13

y.-ayum23b-5

y.-dı 14a-3,14a-3, 17a-14, 49a-19, 50b-17, 97a-6

y.-dılar 43a-7, 73a-15

y.-duğın41a-3

y.-miş (durur) 34b-14

y.-miş 71a-9

y.-mişam85a-9

y.-urken 79a-11

yandır-: Yandırmak

y.-asın 79b-2

y.-madıñ 60b-13

yanak(ğ): Yanak

y.-ı 8b-14, 35b-1, 60a-8

y.-lar 60a-7

y.-ları 51a-6

y.-larım79a-10

y.-laruñ 34b-9, 35a-3

y.-ları 8a-16, 22b-12

yaña: Yan, taraf

1b-5, 5a-11, 16a-17, 16b-1, 49b-13,95b-15

y. (bu y.) 41b-4, 49a-8, 84a-7, 86a-8

y. (dört y.) 3a-14, 10b-14, 13a-13, 13a-16, 13b-11, 20b-8, 22b-18, 24b-6, 27b-5, 37b-13, 57a-16, 52b-1, 62b-2, 74b-7

y.-dan (dört y.) 3b-11

yañıl-: Yanılmak

y.-madum 28b-13

ya'kūb: (Ar.) Hz. Yakup Peygamber

2a-14, 2a-18, 2b-8, 4a-5, 4a-7, 5a-4, 8a-1, 8a-7, 8a-11, 8a-14, 8b-4, 9a-4,

9a-8, 9b-1, 9b-9, 9b-10, 14b-8, 30b-16, 48b-15, 49a-17, 49b-17, 49b-9, 50a-11, 50a-3, 50a-5, 50a-15, 50a-18, 61a-15, 61a-6, 61a-7, 64a-12, 64b-1, 64b-4, 64b-8, 65a-3, 65a-11, 65a-12, 65a-15, 65b-1, 72a-12, 73b-5, 75a-4, 77a-6, 77a-11, 77b-2, 77b-12, 77b-13, 77b-8, 77b-15, 78a-12, 78a-16, 78b-4, 78b-6, 79a-2, 79a-4, 79a-4, 79b-15, 80b-16, 83a-12, 83b-15, 84b-14, 85a-14, 85a-16, 85a-18, 85b-17, 86b-11, 88a-6, 89a-1, 89a-13, 90a-17, 92a-10, 92a-7, 92b-5, 94a-12, 94b-1, 95b-11, 96a-4, 99b-11, 99b-4, 99b-5
y. (nebi) 49b-12, 49b-16, 88b-13, 89b-14
y. (oğlu) 23b-15, 23b-9, 26b-11, 30b-14, 70a-18,
y. (oğlım) 66a-10
y. (peygamber) 1a-5, 63a-11, 70b-1
y. (resül) 89a-12, 96a-10
y.-a 1a-7, 2a-3, 3b-16, 7b-17, 9a-8, 49b-1, 49b-10, 49b-14, 49b-15, 50a-8, 74b-15, 78a-2, 81a-9, 84b-6, 85a-1, 88a-16, 89b-4, 90a-16
y.-ı 94b-13, 95b-3
y.-la (hazret-i y.) 86b-13
y.-um 99b-10
y.-un 73b-7
y.-uñ (oğlu) 74a-10, 84b-8
y.-uñ 1b-6, 2b-7, 8a-12, 8b-1, 9a-1, 49b-10, 50a-4, 61a-6, 62b-11, 74a-6, 83b-18, 84b-4, 84b-15, 84b-18, 84b-5, 85a-15, 89a-13, 92b-10, 95a-17

yākūt: (Ar.) Yakut, değerli taş
y.-dan (dürr-i y.) 28a-14

yap-: Yapmak, etmek
y.-alar 35b-14
y.-am 39a-3
y.-asın 79a-13
y.-dı (maḳām y.) 22a-3
y.-dılar 37a-12
y.-dur 98a-4
y.-duruban 58a-4
y.-up 68b-2

yapça: Yavaşça, sessizce
95b-12

yapış-: Yapışmak
y.-a 28b-7
y.-an (helāle y.) 46a-16
y.-uban 38b-7
y.-up 28b-8
y.-ur 40a-1

yaprak(ğ): Yaprak
y.-ı 36a-1

yapu: Bina, inşaat
95a-3

yar: Salya
y.-ı 79a-9

yār: (Far.) Sevgili, yar; dost; yardım
2b-13, 4b-15, 6b-5, 26b-13, 45a-18, 95a-7, 96a-11
y. eyle-
-sin 18a-7
-ye 18a-8
y. (şehir-i y.) 83b-1
y.-e 68a-16
y.-idi 45b-1
y.-im 26b-6, 38a-13

- y.-iñ 66a-18
y.-iydi63a-14
y. midur71b-12
- yar-:** Yarmak, bölmek
y.-dılar29b-7
- yarabbi:** (Ar.) Ey allah'ım
100a-16
- yaradan:** Allah
16a-3, 99a-12
y.-ımıñ 9b-4
y.-ur 17a-13, 21b-5, 21b-6, 21b-7,
21b-8, 58b-7
- yarak(ğ):** Hazırlık, teçhizat; olanak
y. ét(d)-
-üp 25a-11
-di 87a-14, 98a-6
y. eyle-
-r 11a-4
y.-ım 94b-11
y.-ın 10b-11, 85b-16
y.-ını 86a-2, 95a-1
- yara-:** Yaramak
y.-maz 46a-9
- yārān:** (Far.) Dostlar
y.-lar 46b-8
y.-larımından14a-2
- yaraş-:** Yaraşmak
y.-ur 38a-8, 53a-1, 54a-12, 54a-14
y.-ursın 54b-14
- yarat(d)-:** Yaratmak
y.-an 3b-1, 21b-4, 27a-2, 28a-7, 30b-
12
y.-dı 16a-10, 20a-10, 21b-9
y.-dıysa16a-12
y.-mamış18a-17
- yardım:** Yardım
18a-4
y. ét(d)-
-er 46a-13
-mediñüz 78b-11
-meye 18a-5
y.-ı 48a-4
- yare:** Yara
y.-e 43a-2
- yargu:** Yargı
y. eyle-
-yen 74b-4
- yarı kıl-:** Yardım etmek
y.-an 5b-12
y.-lar 88b-16
- yarıl-:** Yarılmak
y.-up 39b-12, 40a-4
- yarın:** Ahiret; gelecek gün, yarın
38a-2, 39a-12, 39a-13, 82b-5
- yārī:** (Far.) Dostluk; yardım
y.-ye 9b-10
- yarlığa-:** Bağışlamak
y.-dı 48a-18
y.-ğıl 41b-5, 42a-2, 100a-13
- yarnak(ğ):** Yarmak, sikke, para
y.-a (pula y.) 14a-5
- yarı:** Yarı
y.-sı 40a-10
- yaş:** Yas, matem
18a-4
y.-ı (hün) 9b-6
y.-ı 44b-10, 85a-11
y.-ını 12b-9, 94a-13, 99a-11
y. midur 8a-3
y.-na (oturdılar) 44b-9

yaş: Yaş, ıslak; göz yaşı

1a-11, 1a-13, 4a-6, 6a-15, 35a-3,
48b-16, 71a-2, 78a-18

y. dök-

-er 21b-3

y. in-

-er 35a-3

-erdi 33a-5

y.-ı 5a-4, 22b-5, 22b-13, 66a-5, 71a-
14, 79a-9, 84b-12, 85a-14, 89a-2,
94a-2

y.-ın 26a-5, 59b-4, 89a-3

y.-ına (gözi y.) 5b-8

y.-ını 51a-6

y.-ıñuzı 82a-18

y.-ıyla 88b-15

y.-lar 89a-5

y.-ları 57b-10,

69a-1

y.-ların 61b-5

y.-uñ 37a-15

yaş: Yaş, yaşanan yılların toplamı

y.-ına (yeddi y.) 2a-5

y.-ında 19b-11, 60a-6, 94a-9

yaşa-: Yaşamak

35b-8, 37b-16, 69b-2

y.-ğıl 37a-16

y.-yan 94a-10

y.-yup 31a-13, 37a-17

yaşıl: Yeşil

88b-8

y. (zeberceden) 36a-1, 36a-14

y. (zümrütten) 36a-6

yaşlu: Yaşlı

69a-14

y. ol-

-a 36a-5

yat-: Yatmak, uyumak

88b-12

y.-a43b-18

y.-alum 4a-2

y.-am 10a-12

y.-asın 15b-9, 48b-2

y.-dı 97a-9

y.-ıcağ 98b-6

y.-ma (ğaflete y.) 68b-1

y.-mañ 17b-13

y.-masun 50a-10

y.-miş 22b-2, 74b-10

y.-sañ 16b-1

y.-sun 75a-17, 88b-1

y.-uban 8a-13, 27b-12, 34a-4

y.-uñ (diñlen y.) 4b-7

y.-ur 2a-6, 8a-16, 12a-13, 68a-11,
34b-7, 35a-1, 45a-11, 49b-9, 50a-7,
96b-17

y.-ur iken 16a-16

yavaş: Yavaş

y. (yavaş) 15a-13

yavı: Yitik, kayıp

y. kıl.

-mişdum 9a-14

-mişam 79a-8

yavlağ: Kötü, fena, uğursuz; çok, pek çok ;
alışılmamış

7a-12, 7a-15, 14a-13, 17b-6, 24a-6,

28a-17, 30a-13, 32a-7, 34b-12, 39a-

17, 44a-4, 46b-11, 47b-9, 51b-16,

52b-8, 53a-16, 85a-13

y. kıl-

- dı 1b-15
- yavru:** Yavru, evlat
y.-cuğum 14b-14
y.-mı 9a-15
- yavuz:** Kötü, fena; pek haşin, sert
43b-11, 74b-3
y. (ëyü y.) 80b-11
y. (gözden) 16b-9
y. ol-
-a 36a-5
-dı 75a-16
-ur 35a-16
- yay:** Yay
y.-dan 83b-13, 95b-16
- yayıl:** Yayılmak
y.-up 99a-4
- yayla:** Yaylamak, yazı geçirmek
y.-yalar 41b-14
y.-yasın 41b-12
y.-yum 50b-6
- yaz:** Yaz
4a-3
- yaz-:** Yazı yazmak; süsleyip bezemek, resmetmek
y.-alar 36a-9
y.-alum 69b-15
y.-an 69a-8
y.-ana 100a-15
y.-anı 100a-13
y.-ar (biti y.) 13b-8
y.-ar 68b-2
y.-ariken 69b-16
y.-dı 76b-9, 79b-7, 97a-4
y.-dum 100a-11
y.-duñuz 80a-14
- y.-ğıl 78b-17
y.-maduğ 80b-2
y.-uban 84b-8
y.-up (biti y.) 45b-14, 56a-8
y.-up (nāme y.) 24b-8
y.-up 13b-7, 24b-4
- yazdur-:** Yazdırmak
y.-ur 68b-5
- yazı:** Kır, ova, düzlük yer
88a-2
y.-larda 4a-2
y.-da (güderdim) 4a-11
y.-lar 15b-1
y.-lara 9a-1
y.-ya (atmak) 13b-9
- yazıl:** Yazılmak
y.-mışdur 80a-5
y.-u ol-
-a 36a-8
y.-udur 69a-7 y.-lu 37b-3, 69a-4
y.-ur 33a-9
- yazkı:** Kader
75b-4
- yazu:** Yazı, yazılan yazı
39b-13, 39b-15
y. (tura) 36b-4
y.-ları 68b-6
y.-yı 39b-13
- yazuk(ğ):** Günah, suç, kusur
y. işle-
-diñ 44a-13
y.-ımız 39a-15
y.-ın 15b-13, 42a-1
y.-unı 42a-2
- yè:** Yemek yemek

- y.-di 8b-2, 8b-8, 9a-3, 17b-2, 46b-16, 52b-16, 62a-10, 63a-15, 69a-12, 82b-16, 88b-5
- y.-diler 7b-10, 42b-7, 56a-3, 69a-17
- y.-dise (kurt y.) 8b-5
- y.-dügi 55a-11, 75b-5
- y.-dügin 17b-4
- y.-dük 22a-6
- y.-dükleri 75a-11
- y.-dün 9a-4, 9a-5, 9a-6, 9a-6
- y.-dünüz 80a-12
- y.-gil 16b-18
- y.-me (kaygu y.) 45a-10
- y.-meden (kaldı) 33b-14
- y.-medi 69a-1
- y.-mediler 68b-16
- y.-medüm (guşsa y.) 52a-16
- y.-mek 62b-7, 68b-17
- y.-meñüz 83a-3
- y.-mez 91b-15
- y.-miş (olsa) 38b-13
- y.-mişem (tuz etmek y.) 14a-1
- y.-medi 69a-13
- y.-mez (ta'âm y.) 22b-11
- y.-mişdi 91b-12
- y.-ye (anı y.) 9b-13
- y.-ye (yeye) 69b-1
- y.-ye 16b-15, 34a-7, 50b-8, 57b-12
- y.-yelüm 45-10, 47a-14
- y.-yem (içem) 46b-18
- y.-yem (yemegini y.) 17a-3
- y.-yem 17a-1
- y.-yen 84a-4
- y.-yesi (geldi) 68b-16
- y.-yesi (getürür) 7a-7
- y.-yesi 16b-18, 69a-17, 69a-17
- y.-yesilerden 69a-12
- y.-yevüz 9a-12
- y.-yip (içüp) 61b-11
- y.-yiser 47a-6
- y.-yüben 73a-2
- y.-yüp (içüp) 63a-8
- y.-yüp 19a-2
- y.-ye 57b-17
- yeyelüm 28a-8
- yed-:** Bir kimseyi elinden tutup götürmek
- y.-e (yede) 58a-13
- yeddi:** Yedi krş. bk. **yedi**
- 92b-7, 92b-17, 95a-12, 99a-11
- y. (gögi) 58b-8
- y. (gün) 25b-12
- y. (iklim) 55a-9
- y. (kapu) 37a-12
- y. (şığır) 51a-13
- y. (tamu) 21b-11
- y. (yıl) 52b-9, 55b-5, 55b-7
- y. (yıldan) 37a-5, 55b-10
- y. (yaşına) 2a-5
- yeddi biñ:** Yedi bin krş. bk. **yedi biñ**
- 92b-8
- yeddi yüz:** Yedi yüz
- 4b-9
- yedi:** Yedi krş. bk. **yeddi**
- 92a-3
- y. (aruk) 51a-15
- y. (baş) 51a-17
- y. (darlık) 52b-10
- y. (guşsa y.) 63a-15
- y. (şığırlar) 51a-16
- y. (sünbülün) 52b-7

- y. (yıl) 48b-2, 52b-8, 55b-8
y. (yıldan) 48b-3
y. (yıldur) 53a-12
y. (içlime) 2a-1
- yedi biñ:** Yedi bin krş. bk. **yeddi biñ**
89b-2
- yedinci:** Yedinci
29a-16
- yedür-:** Yedirmek
y.- di 61b-15, 62a-7
y.- dük 69a-6
y.-diler 44b-9
y.-e 68b-9
y.-üñ 45b-12
y.-üp 65a-3
y.-ür 62b-15
- yédür-:** Yemek yedirmek krş. bk. **yedür-**
69a-17
y.-dügi 73b-10
y.-dük 8a-10, 69b-7, 70a-14
- yeg:** İyi, daha iyi
56b-13
- yegrek:** Daha iyi, daha üstün
1b-3, 18a-17, 28a-9, 31b-12, 87b-11
y. et-
-diler 37a-4
y. (idi) 57a-6
y.-idi42a-1
- yehūza:** (Ar.) Hz. Yakub'un oğullarından biri
1a-12, 6a-9, 6b-19, 62a-6, 62b-1,
67a-15, 67a-17, 75b-7, 76a-3, 76b-7,
77a-4, 78b-9, 81a-10, 86a-4, 93a-14,
93a-7
y. (durur) 9b-16
- y.-nuñ 67a-16
y.-ya 93a-11, 98b-13
y.-yı 79b-9, 61a-12, 79a-17
- yek:** (Far.) Bir, tek
98a-1
- yekin-:** Bir eylemi yapmaya davranmak;
çekinmek, ayağa kalkmak
y.-e 67b-5, 75a-9
y.-üp 79b-12
- yèl:** Yel, hafif esinti krş. bk. **yel**
y. kıov-
-ar 56a-15
y.-i (hevāda) 68a-6
y.-e vèr-
-di 26b-9
y.-ler (eser) 31b-9
- yel:** Yel, hafif esinti krş. bk. **yèl**
68a-1, 84a-7, 96a-11
y.-e 39a-6, 83b-12, 96b-8
y.-e (gide) 38b-17
y.-e (kıarşı) 83b-6, 83b-7
y.-e vèr-
-di 4b-13, 26b-10, 63b-2
-ür 35b-2
y.-i (şabā y.) 83b-17
y.-i 64b-6
- yeldür-:** Yeldirmek, peşinden kıoşturmak
y.-ür 55a-13
- yem:** Azık, yemek
y.-i 73a-2
- yemek(g):** Yemek, yiyecek krş. bk.
yèmek(g)
y.-e17a-17
y.-ini 68b-17

- yemek(g):** Yemek, yiyecek krş. bk.
yemek(g)
 y.-ini (yèyem) 17a-3
- yemiş:** Yemiş, meyve
 34a-10
 y.-i (gönlümin y.) 8b-15
 y.-i 34a-11
 y.-leri 57b-11
- yene:** Yine, tekrar
 4a-4, 5a-7, 7b-3, 8a-15, 10b-10, 15b-14, 17b-15, 20b-4, 22b-15, 33b-12, 33b-9, 36b-9, 40a-4, 44a-1, 45a-17, 50b-3, 51a-15, 56a-1, 56b-18, 60a-5, 73a-7, 83a-9, 86b-6, 86a-8, 87b-13, 91b-12, 93a-16, 93a-17, 93a-9, 94a-4, 97a-10, 97b-10, 97b-3
- yeñi:** Yeni
 34a-16, 50b-7, 69b-3
- yepe-:** Okşamak
 y.-r 16a-1, 76b-17
- yer:** Yer, toprak, mekan krş. bk. **yèr**
 4b-12, 5a-10, 12b-6, 66a-13, 82a-15
 y.öp-
 -üp 83b-11
 y.-de 4b-9, 4b-12, 5a-16, 9a-13, 20a-11, 33a-9, 33a-10, 33b-6, 89b-1, 95b-3
 y.-den 82a-18, 84a-4
 y.-e 2b-10, 7b-2, 8a-12, 8a-13, 8a-14, 8a-15, 8b-7, 10a-16, 12b-15, 17a-16, 18b-6, 21a-14, 22b-4, 23a-3, 24b-15, 33b-2, 33b-4, 37b-2, 37b-6, 45a-9, 47b-8, 48a-5, 48b-17, 51b-1, 52b-12, 52b-8, 53a-5, 53a-9, 56b-8, 57a-13, 58b-1, 58b-8, 59b-1, 59b-7, 61a-17, 62a-16, 62b-3, 68a-10, 69b-10, 70b-6, 70b-16, 71a-4, 72a-9, 72b-16, 76a-14, 76a-16, 78a-9, 78a-16, 78b-13, 79b-11, 81b-3, 82b-14, 86b-16, 88b-1, 88b-12, 88b-6, 92b-17, 93a-2, 93a-8, 97b-8
 y.-i 8b-5, 15a-3, 27a-2, 30b-12, 58b-7, 61a-2, 68a-10, 70b-2, 96a-1
 y.-iken 75a-8
 y.-im 19a-14
 y.-imde 31a-8
 y.-ime 94a-5
 y.-inden (tırur) 43b-9
 y.-ine 31b-9, 33b-8, 35a-12, 46a-3, 54a-15, 54b-11, 75b-3, 77a-16
 y.-ini 23b-14, 31a-13
 y.-lere 8b-11, 68a-9
 y.-leri 16a-12, 93b-12
- yèr:** Yer, yoprak krş. bk. **yer**
 96b-8, 98a-11
 y.-de 61a-10
 y.-e 55b-10, 91a-11
- yeri-:** Yürüme krş. bk. **yürü-**
 75b-14
- yeriş-:** Erişmek, ulaşmak
 y.-cek 83b-9
 y.-e 83b-8
 y.-ün (yurduñ) 66a-8
- yerlü:** Yerli
 y. (yerine) 33b-8
- yèryüzü:** Yeryüzü
 57a-4, 57a-5, 95b-17,
 y.-nde 98b-6, 99a-4
 y.-ni 93b-9

yet-: Yetmek, kafi gelmek; ulaşmak, varmak

y.-di 87a-8, 96a-2, 96a-4

y.-diler 5a-10, 18b-18, 73b-3, 79b-9

y.-dükçe 51a-11

y.-e90a-3

y.-er18a-3

y.-meñ 24a-1

y.-meye 18a-5, 21a-17

y.-mez (gücüm y.) 13a-13

y.-üp 40a-9

yetiş-: Yetişmek

88a-16

y.-en46a-16

yetmiş iki: Yetmiş iki

y. (milleti) 21b-6

yetür-: Yetirmek, ulaştırmak, tamam etmek; yitirmek, kaybetmek

y.-di 98a-2

y.-diler 26a-10, 90a-16

y.-e 20b-15, 29a-3, 83b-8

y.-elüm (yüsufi y.) 3b-14

y.-medi (bahā y.) 20b-11

y.-medim30a-15

y.-meye (bahā y.) 11b-7

y.-meyem 27a-3

y.-mişsin 84a-5

y.-üñ 73b-1

yéyecek: Yiyecek

61a-8

yezdān: (Far.) Allah

72a-13

y.-ı (yek) 94b-9

yık(ğ)-: Yıkmaq, bozmaq, dağıtmak

y.-a 75b-14

y.-dı 68a-8

y.-maduñuz78b-8

y.-up 73a-15, 78b-10

yığ-: Yığmaq, bir araya getirmek

y.-dı 95b-9

yıkıl-: Yıkılmak

y.-a 38b-16, 79b-3

y.-dı 76a-15

y.-ur18a-13

yıl: Yıl

10b-16, 11a-2, 11a-3, 19b-12, 22b-

15, 34a-10, 52b-8, 52b-9, 55a-10,

55b-5, 55b-7, 55b-8, 55b-17, 56a-1,

56a-2, 56a-3, 56a-4, 56a-5, 56a-6,

56a-8, 61a-6, 73b-17, 75a-5, 75a-17,

76b-12, 78b-4, 91b-15, 95a-7, 98a-8

y. (turur) 6b-8

y. midur 8a-4

y.-a 22b-15, 90b-12

y.-da 99a-1

y.-dan (iki y.) 34a-13

y.-dan (yeddi y.) 37a-5, 48b-3, 55b-

10

y.-dur (bunca y.) 70b-7, 79a-8

y.-dur (neçe y.) 39a-3

y.-dur 19a-13, 53a-12, 58b-2, 59a-

15, 59a-3, 85a-9, 96b-11

yıldırım: Yıldırım

y. şakı-

-dı 15a-17

yıldız: Yıldız krş. bk. yılduz

2b-4

y. (on bir y.) 2a-11

y. imiş 27b-13

y.-lar 2b-4

- y.-ları 16a-14, 33a-11
- yıldız:** Yıldız krş. bk. **yıldız**
y.-ı 10b-16
y.-lar 1b-16, 53b-13, 75a-14, 97a-15, 99a-5
y.-lardur 84a-5
y.-ları 11a-2
- yıllık:** Belirtilen yıl kadar; yıllardır
4b-13, 35b-2
- yırak:** Irak, öte, uzak
y. (yere) 12b-15
y.-dan (bağdılar) 12a-10
- yırtık:** Yırtık krş. bk. **yırtık**
40b-17
- yırtıl-:** Yırtılmak
y.-a 8b-5
y.-ur 40a-10
- yırtık(ğ):** Yırtık, yırtılmış krş. bk. **yırtık**
y.-ı 40b-15, 40b-16
- yigit(d):** Yiğit
47b-5, 49a-7, 52a-1, 52a-14, 66a-6, 70a-12, 53b-4, 57a-6, 66a-7, 69a-16
y.-e 57b-5, 67a-9, 70b-11
y.-i 52b-18, 53b-9, 57a-15
y.-ünj 53b-8, 57b-4
- yigirmi yeddi:** Yirmi yedi
95a-7
- yit-:** Kaybolmak, yok olmak
y.-miş 7b-18, 8a-2
- yok(ğ):** Yok
5b-16, 10a-17
y.-duğın 15a-12
y.-iken 16a-13
y. (idi) 1b-5, 37a-7
y.-iken 21b-12, 98a-11
- y. (durur) 6a-17, 13a-14, 24b-10, 31a-10, 31a-3, 32a-14, 34b-14, 37b-8, 41b-15, 50b-12, 61a-10, 61a-8, 87b-14, 91a-15, 95b-6
y. midur 76a-12
y.-dur 13a-9, 17b-12, 43a-13, 45a-5, 45a-7, 50a-16, 51b-1, 52a-17, 53b-2, 53b-8, 54a-5, 74a-14, 78b-16, 96b-10
- yoğsul:** Yoksul krş. bk. **yoğsul**
1a-2, 11b-16, 20b-9, 62a-5
y. (bay y.) 91b-6
y. èt(d)-
-er 57b-10
y. (iken) 57b-9
y. (iseñ) 58b-17
y. kıl-
-dılar 53b-11
-dınj 58b-5
y. ol-
-dım 58b-3
y.-lara 59b-5, 75a-10
y.-ların 62b-8
- yoksa:** Yoksa, olmazsa, aksi takdirde
8b-10, 9a-15, 12b-14, 12b-2, 12b-4, 15b-11, 15b-4, 21a-13, 21b-16, 24a-4, 34b-15, 35b-6, 35b-7, 41b-6, 43b-4, 62a-1, 62a-5, 63a-7, 66a-14, 79b-2, 81b-16
- yoğsul:** Yoksul krş. bk. **yoğsul**
y. (idi) 34a-12
- yoğuş:** Yokuş
y.-ları 16a-14
- yol:** Yol

23b-17, 65b-14, 67a-1,67a-9, 83a-18,
84a-9, 90a-6

y. az-

-dı 41b-6, 65b-15, 65b-17, 67a-9

-dur 35a-17

-ğil 41b-7

-maya 66a-3

y. (idi)95b-14

y. (vêrmez) 67b-16

y.-a getir-

-gil 41b-6

y.-a (toğrı y.) 41a-16

y.-a 23b-17, 44a-14, 47a-10, 61a-16,
63a-5, 64a-4, 65b-9, 75b-2, 75b-10,
95b-10

y.-da kal-

-an 58a-15

y.-da 7b-15, 14b-2, 16a-7, 17b-13,
17b-17, 19a-3, 41b-6, 57a-9, 58a-6,
64a-10, 64a-15, 81a-9, 95b-11

y.-dan 61b-10, 66b-4, 77a-13

y.-ı 58b-13, 67a-11, 95b-12, 96a-1

y.-ıma49a-11

y.-ımızdan (azmaduk) 80b-2

y.-ın (tutup) 77b-1

y.-ın14b-1, 79b-8

y.-ına (hâk y.) 6a-1

y.-ına (seyrân-ı y.) 58a-4

y.-ına 58a-10, 59a-7, 64a-13

y.-ında 76b-8, 87a-3

y.-ını 58b-11

y.-ıña 45b-8

y.-ıñuza76b-4

y.-lar 71b-4

y.-lara 98b-3

y.-ları 54a-7, 61a-17

y.-una 49b-6, 57a-2, 84a-12

y.-unda 43a-15

y.-undadur33a-4

y.-uña 33b-16, 49b-5

y.-uñuza 4b-5

yoldaş: Yoldaş

y. eyle-

-di 56b-7

y. ol-

-a 86a-11

-dı 67a-13

-ur 77a-10

y. mı-sız63a-7

y.-ım 41b-7, 58a-8

y.-ımız 3a-16

y.-ımuza77a-9

y.-ını 62a-14

y.-ıñ 62b-1, 66a-18

y.-larım 82b-4

y.-ların 67a-4

y.-larına 86a-10

y.-larıña70b-4

y.-larıña66b-9

y.-uñ (olsun y.) 10a-11

y.-uz66b-1

yol-: Yolmak

y.-dılar (hep y.) 8a-9

yoldaşlık(ğ): Yoldaşlık

y.-a16b-7

yolla-: Yollamak

y.-dı 63b-9

yolluca: Yolluca, kuralına uygun

4b-5

yor-: Yorumlamak, tabir etmek

- y.-a46b-9
y.-alum (hoş y.) 3a-17
y.-amazam 52a-4
y.-arsa 51b-16
y.-asız 2a-13
y.-ayım (ta' birini y.) 46b-10
y.-dı 2a-14, 47a-4, 47a-5, 52b-16
y.-urıdı42a-1
- yorgan:** Yorgan
y.-ın 34b-16
- yu-:** Yıkamak
y.-dılar 44b-10,57b-6
y.-ğıl19a-2, 79b-5
y.-na72a-12
y.-sañ78a-13
y.-yuban 44b-7
y.-yup 98b-12, 98b-14
- yut(d)-:** Yutmak
y.-dı 19b-6
y.-duram (yerlere y.) 8b-11
y.-mişdi 19b-7
y.-urdu 96b-8
- yuşaru:** Yukarı
51a-17
y. (gökden) 10b-13
y.-dan 10b-14
- yumşa-:** Yumuşamak
y.-dı 17a-15
- yūnus:** (İbr.) Hz. Yunus Peygamber
y.-ı 19b-6
- yurt(d):** Yurt
y.-uñ (yerüñ y.) 66a-8
- yūsuf:** (Ar.) Hz. Yusuf Peygamber
1a-13, 1b-1, 2a-5, 2a-14, 3b-5, 3b-6,
3b-8, 4a-9, 5a-11, 5b-3, 6a-18, 6b-9,
6b-10, 6b-13, 7a-2, 7a-7, 7a-8, 7a-11,
7a-17, 7b-3, 7b-7, 8a-9, 9b-3, 11a-
13, 11b-2, 11b-4, 12a-6, 12b-12, 13a-
12, 13a-13, 13b-3, 13b-4, 13b-16,
13b-18, 14a-11, 14a-14, 14a-15, 14a-
7, 14a-18, 14a-9, 14b-13, 14b-17,
14b-3, 15a-8, 15a-13, 15b-13, 15b-
14, 16a-7, 16a-9, 16a-11, 16b-13,
16b-17, 17a-1, 17a-6, 17a-8, 17a-9,
17a-17, 17b-1, 17b-16, 17b-2, 18a-3,
18a-15, 18b-18, 18b-5, 18b-6, 19a-6,
19a-10, 19a-18, 19a-4, 19a-5, 19a-
16, 19b-16, 20a-2, 20a-3, 20a-4, 20a-
7, 20a-10, 21a-6, 21a-8, 21b-1, 21b-
4, 21b-18, 22b-14, 23a-6, 27a-1, 27a-
17, 29b-8, 30a-10, 30b-5, 30b-7,
30b-8, 30b-14, 31a-11, 31a-4 31a-16,
31b-17, 32a-16, 32a-8, 32b-12, 33a-
1, 33a-14, 33a-3, 33a-6, 33a-7, 33b-
1, 33b-4, 33b-7, 33b-12, 33b-2, 33b-
9, 34a-1, 34a-10, 34a-17, 34a-8, 34a-
9, 34b-2, 34b-4, 36a-13, 36a-8, 37b-
13, 37b-2, 37b-17, 38a-7, 38b-3,
38b-10, 38b-11, 39a-7, 39a-12, 39a-
16, 39b-11, 39b-12, 39b-15, 39b-15,
39b-16, 39b-4, 39b-6, 39b-7, 39b-8,
40a-12, 40a-2, 40a-4, 40a-6, 40a-7,
40a-8, 40a-9, 40b-2, 40b-7, 40b-10,
40b-11, 40b-13,41a-7, 41a-13, 41b-
2, 42b-13, 42b-16, 42b-3, 43a-1,
43b-6, 44a-9, 45a-12, 45a-6, 46b-14,
46b-5, 46b-10, 47a-1, 47a-2, 47a-8,
47a-11, 47a-12, 47a-16, 47b-13, 47b-
14, 47b-5, 47b-11, 47b-15, 47b-7,
47b-9, 48a-17, 48a-5, 48b-1, 48b-13,

- 48b-14, 48b-17, 48b-5, 48b-6, 48b-8, 49a-18, 49a-4, 49a-9, 49a-12, 49b-1, 49b-3, 49b-4, 49b-18, 50b-11, 51a-3, 51a-4, 51a-6, 51a-7, 51b-7, 52a-13, 52b-4, 53a-8, 53b-2, 53b-3, 53b-4, 54b-8, 54b-13, 54a-12, 54a-16, 54b-10, 54b-7, 55a-1, 55a-3, 55a-5, 55b-13, 55b-14, 55b-15, 55b-16, 55b-2, 55b-7, 55b-9, 56a-14, 56a-16, 56b-10, 56b-12, 56b-16, 56b-9, 57a-10, 57a-13, 57a-14, 57a-7, 57b-16, 57b-3, 57b-4, 57b-8, 58a-12, 58a-14, 58a-5, 58a-6, 58a-9, 58a-15, 58b-14, 58b-15, 58b-16, 58b-9, 59a-7, 59a-10, 59a-12, 59a-13, 59a-17, 59a-6, 59b-8, 59b-10, 59b-16, 60a-1, 60a-10, 60a-11, 60a-16, 60a-2, 60a-4, 60a-6, 60b-4, 60b-5, 60b-10, 60b-14, 61a-4, 61b-8, 61b-12, 61b-3, 61b-6, 62a-12, 62a-13, 62b-1, 62b-3, 62b-7, 63a-2, 63a-4, 63b-4, 63b-5, 63a-16, 63b-7, 63b-15, 66a-15, 66a-4, 66b-7, 66a-13, 66a-18, 66b-6, 66b-8, 66b-9, 67a-7, 68b-2, 68b-8, 69a-10, 69a-15, 69a-16, 69a-5, 69b-5, 69b-17, 6b-12, 70a-3, 70a-5, 70a-9, 70b-2, 70b-9, 70b-13, 70b-16, 71a-1, 71a-11, 71a-5, 71a-7, 71b-7, 71b-8, 71b-10, 71b-12, 71b-17, 71b-18, 72-6, 72a-1, 72a-8, 72a-10, 72b-1, 72b-14, 72b-17, 73a-6, 73a-10, 73a-11, 73a-13, 73a-16, 74a-7, 74b-1, 74b-13, 74b-16, 74b-17, 74b-5, 74b-9, 75a-1, 75a-10, 75a-18, 75a-2, 75a-5, 75a-8, 75a-12, 75b-4, 75b-11, 75b-5, 76a-14, 76a-9, 76b-1, 76b-4, 77a-12, 77b-14, 77b-5, 78a-9, 79b-14, 80a-3, 80a-4, 80b-4, 80b-14, 81b-5, 81b-14, 81b-17, 82a-5, 82a-16, 82b-4, 82b-10, 82b-3, 83a-3, 83a-5, 83b-5, 84b-8, 85a-1, 86b-5, 87a-10, 87a-14, 87a-15, 87b-15, 88a-6, 88b-14, 89a-1, 89a-11, 89a-14, 89a-2, 89a-7, 89b-6, 91a-8, 92a-7, 92b-10, 92b-15, 94a-6, 94b-17, 95a-13, 95a-15, 97a-6, 97a-9, 97a-14, 97b-17
- y. (adı) 33a-4, 33a-9
- y. (cān) 97b-15
- y. (durur) 70a-15
- y. (gülistān-ı y.) 41b-14
- y. (idi) 63a-15
- y. (imiş) 81b-4
- y. mısın 82a-7
- y.-a (dè y.) 7b-5
- y.-a 1b-10, 2a-18, 4a-6, 4b-6, 4b-9, 6a-9, 6a-10, 6a-15, 7a-4, 7a-6, 7a-13, 7b-2, 7b-6, 11a-8, 11b-3, 12a-7, 12b-7, 13b-2, 14a-17, 14b-15, 15a-5, 15b-12, 16b-11, 16b-18, 16b-7, 17a-15, 17b-14, 17b-14, 18a-2, 18b-4, 19a-1, 19a-9, 1b-14, 20a-1, 20b-11, 26b-11, 28a-6, 29b-14, 30a-8, 32a-5, 32a-9, 32b-8, 32b-9, 32b-11, 32b-16, 33a-2, 33b-13, 33b-15, 33b-3, 34a-14, 34a-16, 37a-10, 37b-12, 40a-1, 40a-14, 40a-2, 40b-14, 41a-10, 41a-11, 41a-7, 41b-9, 42b-13, 44a-16, 44a-8, 45a-9, 46b-5, 47a-15, 47b-8, 48a-17, 48b-10, 48b-13, 52a-11, 52a-12, 52b-15, 53a-16, 53a-18, 54a-17,

55a-6, 55b-3, 56a-1, 56a-6, 56a-8, 56a-9, 56b-4, 56b-8, 57a-9, 58a-5, 59b-17, 59b-7, 60b-15, 61a-5, 62a-11, 63b-6, 63b-8, 65b-18, 70a-12, 74b-3, 74b-8, 75a-7, 77b-14, 81a-4, 82b-8, 83a-15, 83a-7, 84a-6, 87a-10, 87a-9, 88b-9, 90b-13, 91a-17, 93a-1, 93b-1, 93b-12, 93b-14, 94a-3, 94b-10, 97a-4
y.-dan 34a-14, 43b-8, 84b-7, 85a-16, 85a-17, 85a-5, 85b-11, 85b-4, 92a-10
y.-dur 74b-4
y.-ı (ken' ān) 16b-3, 30b-16
y.-ı (ken' ānım) 48b-12
y.-ı (ken' ānımiş) 23b-15
y.-ı (kığırduban getürdiler) 3a-14
y.-ı (şiddik) 57a-1, 69a-2, 69b-8, 70b-1, 81a-15, 87b-2, 88a-1, 88b-10, 90a-3, 91b-5, 94a-14
y.-ı (şiddikda) 86a-8
y.-ı 1b-3, 3a-13, 3a-15, 3b-2, 3b-14, 3b-12, 3b-16, 4a-1, 4a-4, 4b-17, 5a-3, 5a-5, 5a-6, 5a-9, 6a-13, 6b-7, 6b-19, 7a-4, 7a-8, 7a-16, 7b-14, 8a-10, 8b-1, 8b-18, 9b-2, 9b-13, 9b-10, 9b-15, 9b-16, 12a-12, 12a-8, 12b-5, 12b-8, 13b-15, 14a-16, 15a-1, 15a-4, 15a-6, 15a-7, 16a-2, 16b-12, 16b-15, 17b-15, 17b-17, 18b-2, 18b-5, 20a-12, 20a-15, 20a-8, 20b-6, 20b-10, 20b-9, 21a-4, 21a-5, 22a-7, 23a-5, 28b-3, 29b-11, 29b-14, 29b-16, 30a-7, 31b-2, 32a-15, 32a-5, 32b-15, 33a-11, 33a-16, 34a-13, 34a-15, 34a-3, 34a-5, 34a-8, 34b-3, 36b-2, 37a-11, 39b-

10, 40a-11, 41a-10, 42a-13, 42a-6, 43b-1, 43b-10, 43b-9, 44a-1, 44a-12, 44a-15, 45a-15, 45a-4, 45a-5, 46b-4, 53a-15, 53a-18, 54a-10, 54a-8, 54b-16, 56a-10, 56b-2, 60b-1, 63a-1, 64a-12, 71a-3, 72a-17, 72b-16, 74b-7, 74b-10, 74b-12, 75a-4, 78a-2, 78b-3, 80b-16, 81a-8, 83b-3, 84a-4, 84b-18, 88a-9, 88b-13, 89b-16, 93b-17, 98b-12
y.-ım 7b-16, 78b-5
y.-ın 9b-9
y.-ıyla 16b-10
y.-ile 17b-5, 92b-14, 93a-3
y.-la 36a-17, 37a-13, 46b-6
y.-u 31b-4, 77b-16
y.-um 8a-3, 8a-4, 8a-5, 8b-8, 8b-11, 8b-14, 9a-4, 9b-2, 23b-9, 49a-1, 82a-8, 88a-14
y.-uñ 1b-12, 1b-17, 2a-4, 3a-8, 4b-16, 4b-16, 6a-15, 6a-18, 6a-19, 6b-8, 6b-11, 6b-17, 7a-6, 7b-6, 7b-11, 8b-4, 9a-9, 9a-12, 9b-17, 11a-12, 12a-9, 12b-6, 12b-7, 15a-3, 15b-15, 16a-1, 16a-10, 16b-4, 16b-16, 16b-8, 16b-9, 17a-16, 17a-17, 17b-3, 18b-4, 19a-10, 19a-8, 19b-15, 19b-3, 1a-1, 20a-13, 20a-16, 20b-2, 21a-10, 21a-3, 21b-3, 21b-17, 22b-15, 27a-17, 28b-15, 28b-16, 28b-6, 29b-15, 29b-3, 29b-7, 30a-11, 30b-4, 30b-6, 32a-10, 33a-1, 33a-12, 33a-4, 33a-8, 33a-10, 33b-14, 34a-2, 39b-9, 40a-1, 40a-9, 40b-14, 41b-10, 41b-12, 42b-17, 43b-10, 44a-6, 45a-12, 48a-13, 49a-

19, 50b-10, 50b-4, 51a-6, 52b-3, 53a-5, 53a-14, 53a-17, 53b-14, 54a-10, 54a-12, 55a-5, 56a-12, 56a-4, 56b-1, 56b-13, 56b-3, 57a-2, 58a-13, 58a-4, 58b-13, 59a-11, 60a-17, 63b-3, 64a-16, 64a-9, 68b-17, 69b-12, 69b-14, 69b-15, 70a-1, 70a-4, 70a-17, 70a-18, 74a-6, 74b-11, 74b-6, 75a-3, 75a-5, 76a-16, 77b-10, 77b-17, 78a-1, 81a-6, 82b-9, 83b-16, 83b-18, 84a-3, 85b-15, 86a-5, 88b-1, 88b-7, 8a-14, 90a-15, 90a-7, 94a-17, 94b-2, 98b-7
y.-undan 83b-2

yuva: Yuva

y.-sına 15a-15

yüce: Yüce

22b-13, 35b-14, 37a-3, 37b-2, 48b-7, 78a-12, 79a-10, 91b-7, 61b-1
y. (çardağ-ı y.) 48b-7
y.(yavlağ y.) 7a-12

yügrüş-: Koşuşmak

y.-üben 5a-8, 85b-5

yügür-: Aceleyle koşmak

y.-üben 49b-15
y.-ür49b-15

yük: Yük

49a-10
y.(yük) 65a-12
y.-i 21a-15, 21a-16, 25b-3, 49a-9, 73a-15
y.-imi 49a-10, 49a-11
y.-imiz 62a-2
y.-imizi 62a-1
y.-lerimiz 73b-13
y.-lerin 73b-3

y.-lerini 14b-1

y.-leriyle 13a-11

yükle-: Yüklemek

y.-di 86a-9

y.-diler11a-5, 14b-1, 25b-3, 44a-7, 73a-14

y.-düben 55b-7, 63b-11

y.-dür21a-3

y.-yüp 86a-15, 95a-8

yüklen-: Yüklenmek

y.-di 95a-4

yürek(g): Yürek

y.-e 82a-17

y.-i (yağı) 34b-5

y.-i (yandı) 14a-3, 34b-12, 34b-14, 44a-10, 69b-9

y.-im (durur) 17b-11

y.-im 59b-6, 66b-14, 69b-4, 77b-3

y.-imi (tağladılar) 14b-10

y.-imiz 78b-15

y.-imün 65a-5

y.-in50a-9

y.-ini 64b-2

y.-üme 59a-16

y.-ün (dutdı y.) 9a-5

y.-üñe24a-5

y. (demür y.) 6b-18, 41a-14

y.-ler (tağladılar) 44b-8

y.-ler 15a-17, 44b-7

yüri-: yürüme krş. bk. **yürü-**

18a-10, 68a-15

y.-di 86b-10

y.-sün56b-10

y.-yi (yürüyi) 55b-11

yürü- : Yürüme krş. bk. **yüri-**

y.-di 14a-18, 87a-6, 87b-1, 87b-15,
87b-3, 89a-14, 89a-15, 89b-3, 93a-6,
95a-10, 97b-11, 97b-5
y.-diler 87a-15
y.-me18b-14
y.-medi 48b-11
y.-meyelüm (‘ārla y.) 3a-11
y.-ṇ 56b-18
y.-r (ḥūrī idi) 2a-2
y.-r 5a-17, 12b-12, 25b-6, 25b-8,
37a-8, 49b-6, 55a-5, 57a-3, 61a-17,
65b-13
y.-rdi 16b-10
y.-rdüm (gāfilin) 9a-13
y.-rem51a-13
y.-rlerdi45b-2
y.-rseṇüz65b-5
y.-sün 87a-13, 89b-1, 89a-17
y.-ye55b-12
y.-yü 46a-14
y.-yüben 11a-6, 33a-12, 61b-10
y.-yüp 40a-13, 53b-16, 74a-4, 81a-
14, 86b-13

yüz: Yüz

17b-8, 24b-15

y. tüt-

-tar 28a-2

-up 73a-14

-madı 31a-17

y. ur-

-dı 45a-8, 96b-13

-dılar 90b-13, 91a-11, 93a-4

-up 52a-11

-ur 53a-5

y. (sürüben) 82a-14

y.-i (gün y.) 14b-2

y.-i (güneş) 8b-14

y.-i (koyu) 5a-15

y.-i (şulu) 10a-8

y.-i (yūsufuṇ y.) 33a-1

y.-i 5a-13, 16b-5, 22a-10, 32a-12,
40b-1, 43b-17, 48b-18, 53a-15, 62b-
17, 70b-17, 72b-10, 72b-16, 79a-
7,85b-6, 87b-17

y.-im 17a-11, 72a-11, 74b-17

y.-ime 10a-15, 18b-1

y.-imi 18a-16

y.-imüz 14a-13

y.-in 5b-1, 5b-11, 6a-15, 6a-18, 9b-3,
16b-4, 20a-13, 20b-2, 20b-17, 21a-8,
23a-9, 25b-11, 26b-11, 30b-6, 42b-
14, 48b-17, 49b-18, 50b-11, 51a-6,
52a-13, 60a-10, 63a-2, 63b-15, 66b-
8, 69b-10, 70a-7, 70b-6, 71a-5, 71b-
1, 72b-15, 76a-16, 78b-3, 85a-14

y.-inden 88a-12

y.-ine 15b-6, 19a-15, 21b-3, 39a-13,
50a-4, 52a-5, 72a-12, 81a-5, 85b-1,
85b-2, 87b-6, 90b-7, 97a-10, 98b-1,
43a-1, 57a-10, 79b-13, 96a-17, 96b-
13

y.-ini 6a-19, 8a-17, 16a-9, 17a-16,
18b-6, 22b-4, 29b-8, 31a-11, 41a-2,
42b-3, 48a-5, 49b-17, 52a-12, 58b-1,
66a-5, 78b-5, 7b-15, 97b-8,43a-5,
59b-1

y.-iṇ 70a-13, 70a-12

y.-iṇi 7a-15, 11b-5, 71b-11

y.-iṇin 40a-5

y.-iṇiz64b-4

y.-leri 68b-14, 87b-4, 82a-15
 y.-lerini 79b-11
 y.-ne (yūsuf y.)21a-6
 y.-üm 33b-17, 9a-12
 y.-üme 38b-14
 y.-ümi 11b-7, 38a-2, 48a-12
 y.-ümün 19a-7
 y.-ünde 29a-8, 91b-2
 y.-ünden 42b-17, 82a-4, 83a-1, 91b-8
 y.-üne 83a-1, 83b-9
 y.-üni (kardaşlarım y.) 13b-18
 y.-üni 66a-14, 82b-14, 84b-9, 77b-5
 y.-ün 2b-17, 7a-14, 19a-3, 42b-2
 y.-ünji 19a-3, 21a-7, 78a-17, 91b-2,
 27a-1, 39a-2

yüz biç: Yüz bin

18a-3, 22a-17, 43a-15, 45a-16, 68a-
 3, 82b-8, 99a-15

yüzlü: Yüzlü

19a-11, 29a-7
 y.-m 38a-14, 23b-6

yüz yigirmi dört biç: Yüz yirmi dört bin

1b-7

yüzük(g): Yüzük

y.-in (süleymān y.) 19b-7

Z

zād: (Far.) Doğma, doğmuş

99b-9

zāhid: (Ar.) Sofu

43a-12
 z.-i 10a-8, 43a-12
 z.-leri 35b-3

zāhir: (Ar.) Görünen, aşikar

57b-15, 96b-1

z. ol-

-dı 60a-8, 82a-11

zaḥm: (Far.) Yara

z. (cevr-i z.) 6a-9

z.-dan 8b-5

z.-ı 65a-5, 84b-5

z.-ıma 44b-3

z.-ıñ 51a-1

z.-ıñuz 5b-7

z.-uñ 9b-5

zaḥmet: (Ar.) Zahmet, sıkıntı

12b-2

z.-i 4b-13

z.-ler 15b-10

zālimān: (Ar.) Zulüm edenler

8b-11

z.-i 5b-9

zamān: (Ar.) Vakit; devir

1a-5, 51b-18, 53b-2, 82b-3, 86b-5,

87b-2, 88b-8, 92b-3, 93a-3, 94b-16,

95a-14, 96a-7, 97a-6, 27b-15, 77b-1,

81b-1, 82a-1, 82b-1, 83a-17, 83a-4,

83b-18, 87a-11, 87b-13, 87b-8, 88a-

12, 92b-16, 92b-5, 93a-18, 93a-5,

95a-13, 95a-16, 96b-14, 96b-3, 96b-

6, 98b-8, 99b-8

z. (bir z.) 5b-1, 5b-8, 83b-7

z. (dar z.) 87a-17, 95b-17

z. (ḥayli z.) 84a-9

z. (nece z.) 9a-9

z. (ol z.) 61a-5, 84a-8

z.-da 72b-15, 1b-17, 22a-14, 22a-8,

24b-10, 54a-18, 69a-15, 80a-9, 94a-

2, 57b-16, 73b-15, 74a-2

za' ferān: (Ar.) Safran

z.-a (döndi) 22b-12	69a-4
ẓa'if: (Ar.) Zayıf; güçsüz	z.-ına 3a-5, 18a-15
62a-8, 93b-16	z.-ında 85b-11
z.-e 41b-7	z.-ıya 45a-7
z.-im 48a-7	z.-iştir 72a-2
za'il: (Ar.) Sona ermek, gitmek	ẓāyi': (Ar.) Kaybolan, yitik
z. ol-	z. et-
-dı 97a-9	-dim 52a-16
zār: (Far.) Ağlama, feryat	-mişem 52a-14
14b-5, 58b-12, 82a-16, 85a-18	z. ol-
z. ét(d)-	-maz 82a-10
-er 1b-4, 53b-17	zebān: (Far.) Dil, lisan
z. eyle-	83a-1
-di 22b-14	zeber: (Far.) Üst
z. kııl-	81b-15, 89a-16, 96a-15
-dı 8a-11	zeberced: (Ar.) Zümrüte benzeyen bir süs
-ur 98b-4	taşı
z. ol-	z.-den 36a-1, 36a-14
-an 97a-15	zebūn: (Far.) Zayıf, güçsüz
z.-ı (efġān) 97a-1	96b-17
z. (zār) 5b-3, 97a-11, 98b-1	z. ol-
zārar: (Ar.) Zarar	-dı 71b-3, 73b-4, 33b-14
z. èr-	zacr: (Ar.) Yasak
-di 33b-3	z. ét(d)-
-er 33a-13	-e 33b-11
z. ol-	zelil: (Ar.) Alçak, hakir
-ur 29a-3	5b-17
zārī: (Far.) Ağlayıp sızlama	z.-i (‘ālemi) 6a-5
84b-6, 88b-16	zemīn: (Far.) Yer, yeryüzü
z. kııl-	61a-13, 88a-12, 90b-5
-dı 83a-18, 88b-15	z.-e 19b-10
-up 82b-14, 82b-18	zemzem: (Ar.) Zemzem
-urlar 82a-15	73b-9
z. (zārī) 97a-2	zen: (Far.) Kadın
zāt: (Ar.) Kendi; sahip	z.-inden 64a-11

zenbūr: (Ar.) Müzik aleti

25a-15

zer: (Far.) Altın

55b-17, 86a-16, 97b-4, 29b-17, 78a-10, 86a-17, 90a-11, 90a-14, 95a-4

z. (tāc-ı z.) 87b-4

z.-den 30a-1

zerre: (Ar.) Zerre, tane

68a-3

z.-si21b-11

zerrīn: (Far.) Altından yapılmış, altın

86a-17, 87b-1, 87b-16, 87b-3

zevāl: (Ar.) Sona erme

96b-10

zevķ: (Ar.) Zevk

z.-e (ēresin) 32b-3

z.-i 55b-5

z.-i ‘ (işret) 37a-17

z.-imūzi 39b-3

z.-le 15a-15

zift: (Ar.) Zift

18b-13

zī-ħayf: (Ar.) Ne yazık; haksızlığa uğramış

21a-11, 85a-2

zihī: (Ar.) Ne güzel, ne hoş; bu, şu

20a-11, 43a-17, 69a-8, 71a-9, 93a-2, 19b-8

zıkr: (Ar.) Zikir, anma

91b-10

z. ēt(d)-

-elūm 100a-14

-er 44a-9, 46a-13

z. eyle-

-gil 20a-5

z.-in 19b-16

zīl: (Far.) Zil

87b-5

z.-le26a-9

zinā: (Ar.) Zina

40a-3

z. eyle-

-ye 39b-15

z. kııl-

-ma 39b-15

zindān: (Far.) Zindan

44b-18, 45a-1, 45a-2, 45a-3, 45a-4,

45a-5, 47b-1, 48b-3, 48b-6, 50a-7,

50a-9, 50b-18, 51b-14, 54a-16, 75a-

18, 75b-13, 75b-15, 75b-9, 76a-4

z. (ehli) 47a-17, 54a-17

z. (ehlinūñ) 49a-19

z. ēt(d)-

-esin 79a-12

z. tart-

-arım 53a-12

z.-a (degin) 44a-7

z.-a (ķodı) 53a-10

z.-a (ķoduñ) 51b-18

z.-a (ķoy) 40a-17

z.-a (ķoya) 44a-1

z.-a (ķoyam) 43b-4, 43b-16

z.-a (ķoyar) 46b-3

z.-a (ķoydım) 53b-7

z.-a (şok) 43b-18

z.-a 44a-15, 46b-4

z.-da (turur) 50b-11

z.-da (yatasın) 48b-2

z.-da (yatmasun) 50a-10

z.-da 45a-11, 48b-7, 75a-17

z.-dan 52b-15

- z.-1 75b-7
z.-ıñ 52a-10
zinhār: (Far.) Asla, sakın
1b-14, 3b-7, 4a-9, 17b-7, 18b-14,
26a-16, 49b-2, 64a-2, 94a-4
zīr: (Far.) Alt, aşağı
67b-15, 81b-15, 89a-3, 89a-16, 96a-
15
zīrā: (Far.) Çünkü, yoksa
28a-4, 28a-12, 32a-7, 35b-11, 3b-7,
41b-17, 48a-3, 52a-5, 54a-3, 63b-10,
65b-16, 66a-9, 66b-11
ziyāfet: (Ar.) Ziyafet
z. eyle-
-di 82b-16
ziyān: (Far.) Zıyan, zarar
z. eyle-
-yesin 51b-10
z. ol-
-a 4b-6
-ur 35a-9, 39b-15
ziyāret: (Ar.) Ziyaret
97b-11, 97b-17
z. ét(d)-
-e 96a-5
-erem 94b-15
z. eyle-
-di 98a-3
-gil 94b-9
-yem 94b-5
z. kııl-
-dı 97b-12
ziynet: (Ar zīnet) Süs
z.-in 98a-12
ziyy: (Ar.) Dış görünüş
z.-ini 29b-8
zor: (Far.) Zor, güç
z. eyle-
-sün 93a-5
-yesin 18a-7
zū-fūsūn: (Ar.+Far.) Büyüleyici
87a-10
zuhrīn: (Ar.) Öğleyin
75a-11
zulmet: (Ar.) Karanlık
15a-14
z.-den 6a-7
zurna: (Far.) Zurna
25b-5, 26a-9
züleyhā: (Ar.) Züleyha
22a-8, 22a-9, 22b-2, 22b-11, 22b-16,
23a-17, 23a-4, 23b-11, 24a-4, 24a-
13, 24b-2, 24b-3, 25b-14, 26a-13,
26b-3, 26b-6, 27a-11, 27a-12, 27a-
13, 27b-13, 27b-16, 27b-2, 27b-7,
28a-13, 28a-16, 28b-14, 28b-5, 31b-
4, 31b-5, 32a-10, 32a-11, 32a-16,
32b-7, 32b-14, 33a-12, 33a-3, 33b-3,
33b-6, 33b-9, 33b-13, 33b-14, 33b-
15, 34a-2, 34a-13, 34b-2, 34b-5,
34b-6, 34b-8, 34b-9, 34b-16, 35a-1,
35a-10, 35b-6, 35b-9, 35b-13, 36a-8,
36b-8, 36b-11, 36b-14, 37a-4, 37a-
13, 37a-14, 37a-15, 37a-6, 37a-8,
37b-1, 37b-4, 37b-12, 37b-3, 38a-3,
38a-11, 38b-2, 38b-5, 39a-1, 39a-10,
39a-14, 39b-8, 39b-1, 40a-1, 40a-10,
40a-11, 40a-13, 40a-14, 40a-15, 40a-
9, 40b-13, 40b-16, 41a-3, 41a-10,
41a-13, 41a-2, 41a-4, 41a-9, 42a-12,

42a-4, 42a-6, 42a-7, 42a-14, 42b-10,
 42b-11, 42b-13, 42b-18, 42b-4, 42b-
 5, 42b-9, 43a-10, 43a-3, 43a-20, 43b-
 1, 43b-8, 43b-9, 44a-1, 44a-4, 44a-
 11, 44a-12, 44a-17, 44a-2, 47b-16,
 53a-8, 53b-4, 53b-12, 53b-13, 53b-2,
 53b-3, 54a-18, 57a-16, 57b-16, 58a-
 8, 58a-14, 58a-17, 58a-18, 58a-3,
 58a-7, 58b-10, 58b-14, 59a-1, 59a-9,
 59a-11, 59a-2, 59a-14, 59b-1, 59b-9,
 60a-10, 60a-11, 60a-12, 60a-15, 60a-
 17, 60b-1, 60b-7, 60b-14, 60b-15,
 60b-17, 61a-1, 61a-5, 98a-17, 98b-9
 z.-dan (ötüri) 27a-10

z.-dan 60b-16

z.-nuñ 25a-12, 25a-13, 25b-10, 25b-
 13, 40a-10, 53b-13, 54b-1, 58a-6,
 59a-6, 60a-4, 60a-5, 59b-13

z.-ya 27a-15, 27a-16, 32a-15, 39b-5,
 39b-7, 43b-17

z.-yı 25b-2, 25b-3, 25b-9, 26b-1,
 27b-14, 28a-6, 28b-8, 32b-8, 34b-6,
 34b-7, 36b-9, 39b-4, 39b-6, 40a-6,
 53a-17, 53b-1, 53b-10, 53b-11, 57b-
 2, 58a-13, 58a-16, 58b-15, 59b-16,
 59b-8, 60a-1, 60a-14, 60a-3, 60b-10,
 60b-4, 47b-18

z.-yla 60a-16

zülfi: (Far.) Zülüf, saç

z.-içe 38b-7

zümrüt: (Ar. zümürüd) Zümrüt

z.-den 36a-6

zü'l-celâl: (Ar.) Velal, ululuk sahibi olan
 Allah

18b-8, 37b-17, 48a-7, 93a-2

SONUÇ

Çalışma, eserin Milli Kütüphane’de 06 Mil Yz A 9605 numara ile kayıtlı bulunan tek nüshası üzerinde yapılmıştır. Eserin Müellif hattı yoktur.

İnceleme konumuzu oluşturan yazma eserde müellife ait herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır. Ancak eserin sonunda Muhammed bin Hüseyin ismi geçmektedir. Muhtemeldir ki Muhammed bin Hüseyin eserin müstensihidir. Eserin sonuna düşülen tarih H. 1198 / M. 1784’ü göstermektedir.

Eser 100 varak olup, toplam beyit sayısı 3485’tir.

Eserin dil ve imla özelliklerine bakıldığında Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış diğer eserlerle paralellik gösterdiği görülmektedir.

İncelenen nüshada azımsanamayacak kadar vezin bozuklukları mevcuttur. Yazmanın bazı varaklarında su damlası veya diğer dış etkenler sebebiyle okunamayan kelimeler olduğu gibi kelimedede eksik veya fazla harf bulunması gibi kusurlar da okuma zorluklarına yol açmıştır.

Yazmanın imlasında bir bütünlük yoktur. Bir kelimenin birden fazla yazımının oluşu, sıklıkla görülen bir hadisedir. Eserde Türkçe kelimelerdeki ünlülerin çoğunun gösterilmesi ve yabancı asıllı bazı kelimelerin ünlülerinin de kaynak dildeki yazımına bağlı kalınmadan bütün ünlülerinin yazılması gibi etkenler, bize bunun ya Uygur yazı geleneğinin etkisiyle olabileceğini ya da müstensihinin imla bilgisinin pek yeterli olmadığını düşündürmektedir.

Eser imla, ses ve şekil bilgisi bakımından değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Metinde ünsüzlerin yazılışı:

/ **ç** / ünsüzü bulunan kelimelerde bu ünsüz genellikle ç (چ) şeklinde yazılmış, ancak bazen ayırım yapılmadan c (ج) ile de gösterilmiştir.

/ **p** / ünsüzü, kelime başında ve içinde p (پ) harfi ile karşılanırken kelime sonunda daha ziyade b (ب) harfi kullanılmıştır.

/ **s** / ünsüzü kalın sıradan kelimelerde düzenli olarak ş (ص), ince sıradan gelen kelimelerde ise s (س) ile yazılmıştır. İstisna teşkil eden kelimeler ise çok azdır: *seçüp* (صچوب) 1a-8, *sanasin* (سناسین) 18a-13, *sarāyda* (صرايدا) 34a-17, *sil* (صیل) 59b-4.

Eski Türkçede / t /li olan bazı kelimelerin Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde /d/ye dönüştüğü bilinmektedir. Bu durum bu metinde de söz konusu olup bazen aynı kelimenin her iki şekilde yazımıyla karşılaşmaktayız:

/ t / ünsüzünün korunduğu kelimeler:

tağ-, tam-, tamu, tamar, tanuklık, tañla-, tap-, tapu, tart-, taşla-, taşra, tatlu, tavul, tay, tüttür-, tın-, toğra-, ton, tonan-, toñuz, tulun-, tuz.

t- > d- değişmesine uğramış kelimeler:

dad dağıt-, dağı, daşı-, darlık, darıl-, dar, dayan-, dayı, dé-, dede, deg-, degin, degirman, degüşür-, dek, del-, delim, delü, delüh, delür-, dem, demür, denk, deñiz, dep-, depele-, deprim-, dér-, deve, devşür-, dıñsuzın, dırnağ, dip, dik-, dil, dile-, dilek, diñ-, diñel-, diñle-, diñlen-, direk, diri, dirlik, diş, dişi, ditre-, diz, doğun-, döğ-, dört, dön-, döş, döşe-, döşek, dudağ, duzağ, düğün, dükel, dükeli, düken-, dün, dür-, dürlü, düş-, dürt-, düş, düşün-, düz, düz-.

Metinde her iki ünsüzle de yazılmış olan kelimeler:

dağ / tağ, dağıl- / tağıl-, dağ- / tağ-, dal- / tal-, dañ / tañ, dan- / tan-, daş / taş, daş- / taş-, derle- / terle-, dök- / tök-, dökül- / tökül-, doğ- / toğ-, doğrı / toğrı, dol- / tol-, dolu / tolu, doy- / toy-, dur- / tur-, dut- / tut-, duy- / tuy- .

Eski Türkçedeki /k/ ile başlayan bazı kelimeler, Batı Türkçesinde /g/ ye dönmüşlerdir. Metnimizde k/g sesleri tek bir harfle kef (ك) karşılandığı için kelimenin hangi harfe sahip olduğu konusunda, dönemin kabul edilen sesleri esas alınmıştır.

k- > g- değişmesine uğramış kelimeler:

gece, géc, geç-, geçür-, gel-, genç, gérçek, gérdek, ger-, gemi, gerek, gerü, get-, getür-, gez-, gibi, gevde, gider-, gir-, gey-, git-, giz, gizle-, gizlü, göç, gök, gökyüzi, göğüs, gökçek, gölge, göm-, göndür-, gönen-, göz, görüş-, göster-, gözet-, gözgü, güç, gül-, güldür-, gümüş, gün, günlük, gündüz, güneş, gürl-, güvegi, güt-.

Günümüzde Anadolu ağızlarında sıklıkla rastlanan k-/ğ- değişmesinin metnimizde az da olsa örneği bulunmaktadır. *karğı* kelimesi metnimizde hem *karğı*, hem de *garğı* olarak, *koy-* fiili de hem *koy-*, hem de *goy-* biçiminde iki şekilde geçmektedir. Bunların yanı sıra Arapça bir kelime olan *kadırğa* , *gadırğa* ve Farsça *qavğa* kelimesi de *gavğa* biçiminde yazılmıştır.

ç/ş değişimi, metnimizde her iki şeklini de gördüğümüz bazı fiil köklerinde bulunmaktadır. Bu fiiller şunlardır: *geç-/geş-, iç-/iş-, göş-, aç-/aş-, kaç-/kaş-, saç-/saş-.*

Türkçenin her döneminde olduğu gibi, metnimizde de ünlülerin kalınlık-incelik uyumu bakımından sağlam olduğu söylenebilir. Ancak buna istisna teşkil edecek kelimeler de yok değildir. -kı/-ki aitlik eki *kankı* kelimesinde uyuma bağlı şekilde kendini gösterirken

dīvārındaki kelimesinde, günümüzde olduğu gibi uyum dışıdır. Günümüzde “ / “ sesinin inceltici özelliğinden dolayı ince sıradan ekle oluşturulan *helal-lik* kelimesi metnimizde *helal-lık* biçiminde kalın sıradan -lık ekiyle oluşturulmuştur.

Düzlük-yuvarlaklık bakımından ünlü uyumunun Eski Türkçeden beri sağlam kuralları olmadığı bilinmektedir. Türkçenin tarihî dönemleri içerisinde çeşitli sebeplerle yuvarlaklaşmanın yoğun olduğu Eski Anadolu Türkçesi’nde bu uyumsuzluk, kendini daha da kuvvetli göstermektedir. Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini barındıran metnimizde de düzlük-yuvarlaklık uyumundan söz etmek pek mümkün olmamakla birlikte; *çapığ* > *çapu*, *şarığ* > *şaru*, *tapığ* > *tapu* gibi kelimelerde kelime sonu -g/-ğ sesinin düşmesiyle meydana gelen yuvarlaklaşmalar, *demür* örneğinde olduğu gibi dudak ünsüzü sebebiyle oluşan yuvarlaklaşmalar, *artuğ*, *ayruğ*, *içerü* (iç-gerü) gibi aldığı ek sebebiyle oluşan yuvarlaklıklar ve *ağu*, *altun*, *berü*, *gerü*, *oğı*, *incü*, *çamu*, *yılduz*, *çarşu*, *çayğu*, *kendü* (bu kelime metninde 10 kez *kendi* biçiminde uyuma girmiş biçimde karşımıza çıkmaktadır.), gibi Eski Türkçeden beri yuvarlak ünlülü kelimeler görülür. Bunların dışında *kesüp*, *kığırtuban*, *kıldum*, *bildüm*, *elimdedür*, *érdürdi*, *etmişdür*, *geçürdi*, *ansuz*, *yetürmişsin*, *bildük*, *atanuğ*, *yerlü*, *binevüz*, *senüñ* gibi yuvarlak ve *durmışlar*, *hağ midur*, *çapusın*, *tonı*, *çuyumcı*, *uğrulık* gibi düz ünlüye sahip ekler sebebiyle oluşan uyumsuzluklar da vardır.

Metnimizde Türkçe iki kelimedede ön seste /y/ türemesi olmuştur. Bunlardan *yeriş-* fiili 3 kez, *yırağ* kelimesi ise 2 kez geçmektedir.

Ünlü düşmesi, kelime başında ve daha çok kelime ortasında görülen bir ses olayıdır. Türkçede orta heceler vurgusuz olduğundan kelime ortasında ünlü düşmesi çok fazla meydana gelmektedir. Metnimizde de kelime ortasında ünlü düşmeleri çok sık görülürken, kelime başında ısır- fiili metnin iki yerinde *şır-* biçiminde karşımıza çıkmaktadır: *şıruban* 25a-10, 31b-16.

İki veya daha çok heceli kelimelerin sonundaki -g/-ğ ile eklerin sonunda bulunan -g/-ğ ünsüzleri Batı Türkçesinde düşmüştür. Metnimizde bu hadiseye örnek kelimeler olduğu gibi -g/-ğ ünsüzünün düşmemiş olduğu örnekler de mevcuttur: “bir maddenin dilde bıraktığı yakıcı tat” anlamındaki *acı* 21b-8 kelimesinde /ğ/ ünsüzü düşmüş biçimde görülürken, “dert, ızdırap” anlamındaki *acı* kelimesinde ise /ğ/ ünsüzü korunmuş bir biçimde *acığ* 83a-14 kelimesi karşımıza çıkmaktadır. Bunun dışında *çeri* (<çerig), *katı* (<katığ), *nite* (<ne+teg), *çamu* (<çamuğ), *çapu* (<çapığ), *ölü* (<ölüg), *tapu* (<tapuğ) gibi kelimelerde de -g/-ğ sesinin düşme hadisesi söz konusudur.

Metnimizde yer değiştirme olayı, derviş > *devriş* 9a-18, uğrun > *urğun* 33a-5 (*urğun* 70a-11 biçimiyle de geçmektedir.), ezke- > *ekze-* 53a-9 kelimelerinde görülmektedir.

Metinde ek uyumsuzluğu görülen örnekler bulunmaktadır. Bunlar ise daha çok *-ğil/-gil* emir eki ve *-lık/-lik* yapım ekiyle oluşturulan kelimelerde görülür: *anlagil* 24a-7, *demeğil* 31b-2, *kaşmagil* 39b-2, *étğil* 49b-4, *çalgil* 88b-2; *dünyâlik* 1b-5.

Metinde *aşşı* (<aşığ), *ışşı* (<ışığ), *yeddi* gibi kelimelerde ünsüz ikizleşmesi olayı görülmektedir.

Metinde *bu* işaret zamirinin çokluk hâli hem zamir n’li *bunlar* biçiminde, hem de Eski Türkçede görüldüğü gibi zamir n’siz *bular* şeklinde geçmiştir.

Metnin kelime yapımı ve türleri bakımından incelendiğinde Eski Anadolu Türkçesi özelliklerine sahip olduğu anlaşılmıştır. Eser sade ve akıcı bir dille yazılmıştır. Kullanılan yabancı asıllı kelimelerin çoğu günümüzde de bilinen ve kullanılan kelimelerdir. İçerisinde bol bol deyim ve atasözü geçen eserde “*kara kura geçe göçe (ıvır zıvır, değersiz şeyler)*” gibi başka hiçbir yerde karşılaşılmayıp, metindeki durumuna göre kendimizin anlamlandırdığı ifadeler olduğu gibi “*delüh, esbab*” gibi ağızsal özellikler taşıyan kelimeler ile *gelmiy* (79a-13), *gidiyken* (92b-14) gibi örneklerde rastlanan şimdiki zaman ekinin standart Türkçede görülmeyen bir çekimi de yine metinde dikkat çeken hususlardandır.

Metnin söz varlığı istatistiksel olarak değerlendirildiğinde ise şu sonuca ulaşılmıştır:

Türkçe	1334	% 45
Arapça	1072	% 36
Farsça	477	% 16
Arapça + Türkçe	21	% 0,7
Farsça + Türkçe	18	% 0,6
Farsça + Arapça	33	% 1,1
Arapça+ Farsça	9	% 0,3
Toplam	2964	~ %100

KAYNAKÇA

- AKALIN M., Tarhî Türk Şiveleri, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1992.
- AKTAŞ H., Abdurrahman Gubârî, Yûsuf u Züleyha, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2006
- ARAT R. R., “Anadolu Yazı Dilinin Tarihi İnkişafına Dâir”, V. Türk Tarihi Kongresi, Makaleler C. 1. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1987.
- ARAT R. R., “Türkçe Metinlerde e/i Meselesine Dair” Rocnik Orientalistyczny, XVII, 1953; Makaleler C. 1. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1987.
- ARAT R. R., “Anadolu Yazı Dilinin Tarihi İnkişafına Dair”, Makaleler Cilt1, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1987.
- ARAT R. R., Edib Ahmed b. Mahmud Yüknekî, Atebetü'l-Hakâyık, TDK Yayınları, Ankara, 2006.
- ATA A., Kıyasü'l-Enbiya, I (Giriş-Metin, Transkripsiyon), TDK Yayınları, Ankara 1997.
- ATALAY B., Divanü Lûgat-it Türk Dizini-Endeks, TDK Yayınları, Ankara 1999.
- AYAN G., “Ahmed Yesevi Etkisiyle Yazılan İki Yûsuf u Züleyhâ” Selçuk Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü Araştırmaları Dergisi, Sayı:3, Konya 1997.
- AZAMAT N., “Yeni Bir Ahmedî ve İki Eseri: Yûsuf ve Zeliha, Esrarnâme Tercümesi”, Osmanlı Araştırmaları VII-VIII., 1988.
- BARUTÇU ÖZÖNDER S., Ali Şîr Navâyî, Muhâkemetü'l-Lügateyn, İki Dilin Mukayesesi, TDK Yayınları, Ankara, 1996.
- CAFEROĞLU A., Türk Dili Tarihi, Enderun Yayınları, İstanbul 1984.
- CAFEROĞLU A., Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü, TDK Yayınları, İstanbul 1958.
- CAFEROĞLU A., “Türkçemizde -gıl ve -gil Emir Eki”, TDAY Belleten, Ankara, 1963.
- CANPOLAT M., “Arap Yazılı Türk Alfabesinin Gelişmesi”, Harf Devrimi'nin 50. Yılı Sempozyumu, TTK Yayınları, Ankara, 1991, s.49-50.
- CİN A., Ali, Kıssa-i Yûsuf (Metin-İnceleme-Dizin), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora tezi, Ankara 2004.
- CİN A., “Ali'nin Kıssa-i Yûsuf Adlı Eserinin Türkiye Yazması” V. Uluslar arası Türk Dili Kurultayı Bildirileri, 20-26 Eylül 2004 TDK Yayınları, c. I, Ankara 2004.
- ÇAĞATAY S., Türk Lehçeleri Örnekleri, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1963.
- ÇAĞATAY S., “Eski Osmanlıca Üzerine Bazı Notlar” Türkoloji Dergisi C.II, sayı 2, Ankara 1944.

- ÇETİN N., “Yeni Türk Şairinin ‘Yûsuf ve Züleyhâ Hikâyesi’ Duyarlılığı” *Türkoloji Dergisi*, XIII. cilt, sayı I, Ankara 2000.
- ÇETİNKAYA Ü., *Aşk Mesnevilerinde Kadın (Yûsuf u Züleyha ve Hüsrev ü Şirin Mesnevileri)*, Ankara Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara 2008.
- DEVELLİOĞLU F., *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2003.
- DİLÇİN D., *Şeyyad Hamza, Yûsuf u Züleyha*, TDK Yayınları, İstanbul, 1946.
- EMİNOĞLU E., *Şeyyad Hamza, Destân-ı Yûsuf*, IQ Yayınları, İstanbul, 2008.
- ERGİN M., *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 2004
- ERTAYLAN İ. H., “Türk Dilinde Yazılan İlk Yûsuf ve Züleyhâ”, *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul 1948.
- GÜLSEVİN G., “Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde 3. Kişi İyelik Ekinin Özel kullanışı”, *Türk Dili*, S.466, s.276-279, Ekim 1990.
- GÜLSEVİN G., *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara, 1997.
- GÜLSEVİN G., BOZ E., *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004.
- GÜMÜŞKILIÇ M., “Orta Osmanlıcada İmla-Telaffuz İlişkisi” *Turkish Studies Volume 3/6* Fall 2008.
- HACIEMİNOĞLU N., *Türk Dilinde Edatlar*, Milli eğitim Basımevi, İstanbul 1974.
- KARAHAN L., *Erzurumlu Darir-Kıssa-yı Yûsuf*, TDK Yayınları, Ankara, 1994
- KARAMANLIOĞLU A. F., *Gülistan Tercümesi*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1978.
- KAVCAR C., “Hamdullah Hamdi’nin Yûsuf u Züleyha’sı”, *TDAY Belleten*, Ankara, s.1968-1969
- KOÇAOĞLU T., “Tarihî Türk Lehçeleri Metinlerinin Transkripsiyonlanmasında Kapalı ê/i Meselesi”, *Türk Kültürü*, Ankara, S.483-484 (Temmuz-Ağustos 2003)
- KORKMAZ Z., *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara 2003.
- KORKMAZ Z., “Türkiye Türkçesindeki -madan/-meden<-madın/-medin Zarf fiil Ekinin Yapısı Üzerine”, *Türkoloji Dergisi*, C.II, s.259-269, Ankara, 1965
- KORKMAZ Z., “Türkçede ek Yığılması Olaylarının Meydana Gelişi Üzerine”, *TDAY Belleten* s. 173-180, 1960.
- KORKMAZ Z., “Eski Türkçedeki Oğuzca Belirtiler”, *Bilimsel Bildiriler* 1972, TDK Yayınları, Ankara, s. 433-446, 1975.
- KORKMAZ Z., “Eski Osmanlı Kaynaklarının Yayınında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C. I., TDK. Yayınları, s. 491-508, 1995.

- KÖKTEKİN K., “Bir Yûsuf ve Zeliha Şairi Süle Fakih ve Eseri”, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi S.4 Erzurum, 1996
- KÖKTÜRK Ş., “Halil Oğlu Ali’nin Yûsuf ve Zeliha Hikâyesi” , Turkish Studies, Volume 2/4 Fall 2007.
- LEVEND A. S., “Divan Edebiyatı’nda Hikâye” Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, Ankara 1967.
- LEVEND A. S., “Hamdi’nin Yûsuf u Züleyhâsı” Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, Ankara 1968.
- MANSUROĞLU M., “Sultan Veledin Türkçe Manzumeleri”, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1958.
- MANSUROĞLU M., “Şeyyâd Hamza’nın Doğu Türkçesine Yaklaşan Manzumesi” TDAY Belleten, Ankara 1956.
- ÜNVER İ., “Sulı, Suli, Sula, Sule ve Süli Fakih Rivâyetleri Üzerine”, Türkoloji Dergisi, Dil ve Edebiyat Araştırmaları Derneği Yay., no: 2 XIV. C.1, Ankara, 2001
- Tarama Sözlüğü, Türk Dili Kurumu Yayınları, Ankara 2006.
- TİMURTAŞ F. K., Eski Türkiye Türkçesi, Akçağ Yay. Ankara, 2005
- TİMURTAŞ F. K., “Batı Türkçesi”, Türk Dünyası El Kitabı”, C. II, TKAE Yay., s.120-146, 1994.
- YILDIZ O., Şeyyad Hamza, Yûsuf u Züleyha, Akçağ Yayınları, Ankara, 2008.

ÖZGEÇMİŞ

15.04.1985 tarihinde Kırıkkale’de doğdu. İlkokulu Şehitler İlköğretim Okulu’nda, ortaokulu Mustafa Necati İlköğretim Okulu’nda ve liseyi Kırıkkale Anadolu Lisesi’nde bitirdi. 2005-2009 yılları arasında Gazi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde lisans eğitimini tamamladı.

2009 yılında Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde yüksek lisans programına başladı. Haziran 2010 - Ekim 2011 tarihleri arasında aynı üniversitede araştırma görevliliği yaptı. Yüksek Lisans Tezinin konusu “*18. Yüzyıla Ait Bir Kıssa-yı Yûsuf (Giriş, İnceleme, Metin, Dizin)*” dir.

Şu anda Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde araştırma görevliliği yapmaktadır.